

James A. Long – Tourverslagen 1951

Theosophical University Press Agency online editie

© 2008 Theosophical University Press Agency. Online-editie, isbn 978-90-70328-64-1.
Vertaling van *1951 Tour Reports*, isbn 978-1-55700-187-0. Alle rechten voorbehouden.
Herziene vertaling in 2023.

Inhoud

Voorwoord van de uitgever

Algemeen Congres van de Theosophical Society, Utrecht, 15 april 1951

Boodschap aan de Nederlandse leden, 15 april

Bijeenkomsten in Nederland

Zwolle	22 april
Haarlem	23 april
Amsterdam	24 april
Bussum	25 april
Utrecht	26 april
Den Haag	27 april
Rotterdam	28 april
Den Haag	29 april

Bijeenkomsten in Zweden

Stockholm	13 mei
Stockholm	15 mei
Stockholm	17 mei
Göteborg	19 mei
Hälsingborg	20 mei
Stockholm	22 mei

Bijeenkomsten in Duitsland

Stuttgart	27 mei
München	30 mei
Neurenberg	2 juni
Neurenberg	3 juni
Berlijn	5 juni
Hamburg	7 juni
Hannover	8 juni

Bijeenkomst in Utrecht, 10 juni

Bijeenkomsten in het Verenigd Koninkrijk

Middleton-in-Teesdale	17 juni
Liverpool	18 juni
Manchester	20 juni
Cardiff	21 juni
Bournemouth	23 juni
Londen	24 juni

Voorwoord van de uitgever

James A. Long gaf van 1951 tot zijn dood in 1971 leiding aan de Theosophical Society (Pasadena). Hij werd in 1898 geboren in een arm gezin in York, Pennsylvania, en als kind kreeg hij polio waarna hij altijd met een wandelstok moest lopen. Hij volgde een loopbaan in het bedrijfsleven en werkte tijdens de Tweede Wereldoorlog als managementconsultant op de afdeling van de Kwartiermeester-generaal (bij het Ministerie van Defensie) in Washington DC, en werd later overgeplaatst naar het Ministerie van Buitenlandse Zaken, waar hij meehielp tijdens de overgangperiode van een oorlogs- naar een vredessituatie. In die functie werd hij als adviseur van de delegatie van de Verenigde Staten meegestuurd naar de Verenigde Naties bij de opening van haar tweede sessie in 1946.

Na een lange en uitgebreide zoektocht naar een levensfilosofie die zijn vragen beantwoordde, sloot hij zich in 1935 bij de Theosophical Society aan die toen haar hoofdkwartier had in Point Loma, Californië, en door G. de Purucker werd geleid. Hij werkte nauw samen met kolonel Arthur L. Conger die vlakbij Washington DC woonde. Kolonel Conger werd in 1939 herkozen als president van de Amerikaanse Afdeling, en stelde Long kort daarna aan als businessmanager daarvan. Long hielp kolonel Conger ook met het tijdschrift van die afdeling en redigeerde zelf een maandelijks tijdschrift van zakformaat: *Theosophical Nuggets* (1940-1944).

Kolonel Conger werd in oktober 1945 leider van de TS. In dat jaar werd Long aangesteld als lid van het Kabinet en nadat hij in 1947 uit overheidsdienst met pensioen ging, werd hij staf lid aan het internationale hoofdkwartier, dat in 1942 was verplaatst naar Covina, Californië. In december 1950 stuurde kolonel Conger hem op een wereldtournee om met functionarissen en leden te praten over het toekomstige werk van de Society. Slechts tien dagen vóór kolonel Conger op 21 februari 1951 stierf, was hij weer terug. (Voor een meer uitgebreide bespreking van de geschiedenis van de Society tot op dat moment worden lezers verwezen naar *H.P. Blavatsky en de Theosofische Beweging* door Charles J. Ryan en *Kolonel Arthur L. Conger* door Alan E. Donant.)

Long noemde de bestuursperiode van zijn voorganger vaak een overgangperiode van ‘het ontvangen naar het geven’ van theosofie. Hij zei dat zijn eigen periode een voortzetting zou zijn van deze overgang en ‘zo goed als we kunnen, een voorbeeld van praktische toepassing van theosofie’. Vanaf het begin betekende dit dat de leden werden geïnformeerd over het zich ontvouwende karma van de Society door algemene brieven te sturen en andere verslagen van haar voortgang.

De *Tourverslagen 1951* bevatten Longs boodschap aan het Algemene Congres van de Theosophical Society dat op 15 april 1951 in Utrecht werd gehouden, en ook verslagen van de bijeenkomsten in Nederland, Zweden, Duitsland, Engeland en Wales die tussen 15 april en 24 juni werden gehouden. Over de tourverslagen zelf schreef Long op 10 augustus 1951 aan de leden:

Het leek beter om de letterlijke verslagen van de bijeenkomsten die zijn gehouden te publiceren dan om de activiteiten in een formeel rapport weer te geven. Ik hoop dat het geschreven woord iets van de geest die de leden naar de bijeenkomsten meebrachten aan u zal overbrengen en dat de aanpak van ons toekomstige werk, zoals hier wordt beschreven, van nut zal zijn bij uw eigen theosofische inspanningen.

Dit materiaal werd oorspronkelijk alleen gegeven aan leden van de Theosophical Society en wordt nu voor het eerst algemeen bekendgemaakt in een licht geredigeerde vorm.

Pasadena, Californië
17 november 2006

Algemeen Congres van de Theosophical Society

Utrecht, Nederland – zondag 15 april 1951

Uit de ochtendsessie

Verslag van de leader

Meneer de voorzitter, afgevaardigden en vrienden: sinds enkele jaren is het mijn gewoonte om te weigeren plannen te maken voor wat ik ga zeggen of doen. Maar ik denk dat ik u een interessant verslag kan geven van mijn reis rond de wereld en van de manier waarop het werk sinds het heengaan van onze vorige chef, kolonel Conger, voortgang vond.

Vooraf echter zou ik de afgevaardigden van de verschillende nationale afdelingen willen bedanken voor hun komst en de organisatie van het congres. Het denkbeeld van een werkelijk doeltreffende en actieve samenwerking in onze geliefde Society is geen zinloze mythe. Nu we het punt halverwege deze eeuw zijn gepasseerd en aan de tweede helft beginnen is de tijd aangebroken om de stukjes waarheid die we in de afgelopen jaren hebben verzameld zó samen te smeden dat we een krachtig toonbeeld van handelen scheppen waardoor het werk van de theosofie en haar invloed in de wereld zullen worden voortgezet, niet alleen in deze eeuw, maar ook in vele toekomstige eeuwen.

Toen kolonel Conger leader werd, deed hij een belangrijke uitspraak, waarvan ik durf te zeggen dat maar heel weinig leden, zelfs van zijn staf en Kabinet, haar serieus namen, niet uit gebrek aan toewijding of waardering, maar omdat het zo'n eenvoudige uitspraak was dat ze in de dagelijkse routine aan de aandacht ontsnapte. Maar bij praktisch occultisme zijn juist de heel eenvoudige dingen het krachtigste. Die eenvoudige uitspraak was: 'We moeten ons nu richten op het geven van theosofie in plaats van op het ontvangen van theosofie.' Hij lichtte die uitspraak niet verder toe, maar was door zijn grote zelfopoffering een voorbeeld ervan.

Kolonel Conger gaf alles wat hij had, vanuit elk deel van zijn constitutie, aan het werk van de meesters. Tot zijn laatste ademtocht gaf hij zich volledig, zonder ook maar één moment aan zichzelf te denken. Voor hen die het voorrecht hadden met hem samen te werken, was hij een echte spirituele aristocraat. Ware aristocratie is niet iets hoogs hier boven ons (spreker wijst omhoog) en ongrijpbaars. Ware aristocratie is een eenvoudige zaak. Het is de zielengrootheid die doorschijnt in de dagelijkse verantwoordelijkheden en werkzaamheden van ieder individu die onzelfzuchtig begaan is met het lot van zijn medemensen. En iedereen die hem kende of heeft ontmoet, weet dat hij meer dan wie ook die we hebben gekend, een schitterend voorbeeld was van wat een theosoof kan zijn.

Als ik het me goed herinner was het in de ochtend van 13 december vóór kolonel Conger opstond om met hulp van Larry Merkel en mij zijn gebruikelijke douche te nemen, dat hij ons aan zijn bed riep en zei zo spoedig mogelijk een vergadering bijeen te willen roepen. Dit

verzoek was typerend voor van zijn manier van werken. We vroegen hem wat voor vergadering hij wenste. ‘Ik wil een vergadering met alle bewoners van het hoofdkwartier en dhr. Hart en ook een vertegenwoordiger van de Amerikaanse Afdeling als hij of zij beschikbaar is.’ We stelden geen vragen. We namen onmiddellijk met iedereen contact op en vroegen hen naar North Grand Avenue 75 te komen. Binnen drie kwartier was iedereen aanwezig, want dhr. Hart moest uit Covina komen. Toen we allemaal in zijn slaapkamer bijeenwaren, vroeg hij me de aanwezige leden het doel van de bijeenkomst mee te delen. U kunt zich voorstellen hoe ik me voelde, want er was mij niets gezegd; en toen drong het plotseling tot me door dat hij misschien ’s nachts had nagedacht over een gesprek dat we de avond tevoren hadden gevoerd en ik vroeg hem: ‘Kolonel, wilt u soms dat ik de mensen vertel waar we het gisteravond over hadden?’

Hij antwoordde, ‘Ja.’

Ik zei, ‘Goed’, en ik vertelde het. Het ging om een gesprek over het werk dat we als heel gewoon hadden beschouwd en dat we regelmatig voerden: hoe de situatie in de wereld was, de plaats van de theosofie in de wereld en het werk dat in de verschillende nationale afdelingen werd verricht.

Kort gezegd, de uitkomst van die vergadering was dat iemand naar Europa zou moeten gaan. Ik had geen idee wie hij in gedachten had, want er werden geen namen genoemd. We wisten alleen dat er iemand naar Europa zou moeten gaan. Die onduidelijkheid bleef gedurende 13, 14 en een deel van 15 december bestaan, tot dhr. Merkel mij nogal bruusk bij de arm greep en zei: ‘Luister eens Jim, doe niet zo dwaas. De kolonel wil dat jij die reis maakt. Ga naar binnen en zeg dat je zal gaan.’ Ik aarzelde, maar ging naar binnen en zei: ‘Kolonel, Larry denkt dat u wilt dat ik die reis zal maken en dat ik moet zeggen dat ik daartoe bereid ben. Als dat zo is, ben ik natuurlijk bereid alles te doen wat u van me verlangt.’ Twee seconden bleef het volkomen stil. ‘Is dat uw wens, kolonel?’ ‘Wel, maak je gereed!’, antwoordde hij, en dus ging ik naar Europa en de wereld rond.

Dit typeert de manier waarop de kolonel met enkelen van ons werkte. Hij dwong onze intuïtie soms tot het uiterste te gaan, maar hij wist wat hij deed. Ik had nog ongeveer 24 uur om een hoop werk af te ronden. Omdat dhr. Merkel voor de kolonel moest zorgen, kwam het op mij en een of twee anderen aan om de tijdschriften gereed te maken en we moesten het drukken van een ervan die dag afkrijgen. Die nacht stond ik tot half één aan de pers in Covina, ging daarna terug, dicteerde een groot aantal brieven aan Mw. Knoche en gaf een aantal instructies over zaken die tot mijn verantwoordelijkheid behoorden, zodat iemand die kon overnemen en begon mijn koffers te pakken en verliet ’s ochtends om half vijf het huis om het vliegtuig te halen dat om zeven uur van het vliegveld van Los Angeles zou vertrekken.

Toen ik boven kwam om de kolonel gedag te zeggen, vroeg ik hem of hij nog aanwijzingen of richtlijnen had over wat ik moest doen. Hij zei alleen: ‘Zorg dat de onderneming slaagt.’ Ik antwoordde: ‘Dank u. Tot ziens.’

Ik zal u niet vervelen met alle details van die lange, nee niet lange, maar korte wereldreis van 8 weken, maar ik zal proberen om iets weer te geven van de sfeer van kolonel Conger en van de intensiteit en de kalmte waarmee hij de weg bereidde voor de toekomst.

Vlak voor Kerstmis vloog ik naar Londen, bracht enkele dagen door met de politierechter van Teesdale [Ben Koske], en ik vertrok Tweede Kerstdag, die men in Engeland Boxing Day

noemt. Maar die paar dagen die ik in Teesdale doorbracht met de Teesdale-filosoof waren heel nuttig, want het was zo koud (het koudste weer in Engeland sinds 17 jaar) dat ik – omdat ik nooit warm werd, behalve aan de kant die naar het vuur was gekeerd – het voorrecht had om voor het vuur te mogen zorgen en veel kon nadenken nadat de anderen naar bed waren gegaan en alleen bij het vuur kon zitten.

Hoe dan ook, mijn werk begon in Engeland. Evenals elke andere afdeling heeft de Engelse afdeling in de loop van de theosofische geschiedenis zijn goede en slechte dagen gekend, maar eigenlijk waren er in geen van de nationale afdelingen echte problemen geweest. Maar gezien de enorme taak die voor ons ligt, was de kolonel zich ervan bewust dat hij de verantwoordelijkheid had om elke nationale afdeling te helpen om zagezegd orde op zaken te stellen, met het oog op de lange, zware opmars naar 1975 en verder. Ik moet heel voorzichtig zijn met wat ik zeg over deze verschillende nationale afdelingen!

Ruim twee jaar geleden vroeg kolonel Conger aan Grace Knoche om in de grote hal van het administratiegebouw in Covina een reeks lezingen te geven. Deze lezingenreeks over de heilige boeken van het oosten, door haar te interpreteren vanuit theosofisch standpunt, zou worden gevolgd door een korte reeks over de heilige boeken van het westen, de oorspronkelijk in het Grieks geschreven christelijke boeken, eveneens theosofisch geïnterpreteerd. Op de eerste bijeenkomst sprak kolonel Conger 45 minuten om de reeks in te leiden en de kern van zijn opmerkingen kan ik als volgt omschrijven: ‘Vrienden, ik zou willen dat u beseft dat in het verleden de gevaren voor het werk van de Theosophical Society van buitenaf kwamen. Maar die tijd is voorbij. In deze Theosophical Society hoeven we niet meer bang te zijn voor gevaren van buitenaf. Maar,’ zei hij, ‘de gevaren van nu en in de toekomst waarvoor we moeten waken, zijn de gevaren die het werk van binnenuit de Theosophical Society bedreigen.’

Dat was twee jaar geleden. Het kwam nogal als een schok, maar kolonel Conger kennende, wisten we dat hij geen zinloze uitspraken deed. Met deze grondtoon als gids werd het mijn taak om op mijn wereldreis het werk in de verschillende nationale afdelingen te bekijken bijgestaan door hun functionarissen, de sleutelfiguren, en hen op de hoogte te stellen van de verantwoordelijkheden die op de schouders rustten en nog rusten van iedere functionaris en van ieder lid van de Theosophical Society bij deze overgang van de neergaande boog van de eeuw naar de opgaande boog – de overgang van het ontvangen naar het geven van theosofie, en de overgang van een rustig, passief samenwerken met de wet van karma, waarin het werk van de Society halverwege de eeuw was verwickeld, naar een actieve en dynamische benadering van het werk op de opgaande boog of evoluerende boog van de cyclus.

Als theosofie iets betekent, dan is het samenwerken met de natuur, zodat we ons, nu we het punt halverwege de eeuw naderen, niet langer in de positie bevinden die Judge, zelfs in zijn tijd, zo treffend omschreef, waarin we als vogels met open snavels wachten om te worden gevoerd. We kwamen voor de verantwoordelijkheid te staan – met ‘we’ bedoel ik ieder lid – om de theosofie die ons sinds 1875 is gegeven tot ons te nemen en haar, na verwerking en assimilatie, tot een deel van ons dagelijks leven te maken.

Vóór de dood van GdeP [Gottfried de Purucker] was het al duidelijk dat die tijd snel naderde. Hijzelf maakte na ongeveer 1939 geen verdere leringen meer bekend. Vanaf dat moment waren er geen nieuwe instructies van enig belang, zelfs niet in de Esoterische Sectie. En nu beginnen we als gevolg van kolonel Congers bestuur – dat hijzelf heel vaak een overgangsbestuur noemde – de uitwerking van een nieuwe overgang te voelen. Een voorbeeld

van deze andere overgang die een aanvulling vormt op de grondslag waarop het toekomstige werk wordt gebouwd, is het publiceren van *Dialogues of G. de Purucker* [*Dialogen van G. de Purucker*], waarmee zoals u weet de KTMG-verslagen [Katherine Tingley Memorial Group] werden gedrukt en voor een breed publiek beschikbaar werden gemaakt. Op wat voor overgang wijst dit? Het betekent dat het esoterische exoterisch is geworden – dit is slechts één manier om het te zeggen – maar het betekent ook dat de esoterische kracht die door het werk van de Society en haar Esoterische Sectie stroomde, nu door de TS zelf stroomt. En diegenen van u die lang genoeg in de Society zijn geweest om te weten en te zien wat geloftekoorts is, zoals HPB het in *De sleutel tot de theosofie* noemt, weten dat een nieuw lid van de Theosophical Society dat in zijn hart oprechte aspiratie en ware toewijding aan het werk van de meesters heeft, bij het naderen en binnengaan van de kleinere en andere poorten van zuivering, ergere geloftekoorts, ergere pijn heeft ervaren, dan vele, vele leden van de Esoterische Sectie ondergingen. Dit is nog een teken van deze tijd.

Na deze achtergrondinformatie zal ik nu snel de verschillende nationale afdelingen doornemen. In Engeland ontving ik mijn eerste belangrijke aanwijzing van de kolonel, en vroeg hij me de Esoterische Sectie te sluiten in elk land waar ik kwam. Dat is gebeurd. In Engeland waren er geen ernstige interne problemen, behalve bij de zogenaamde verbroedering, de poging van zowel andere organisaties als van enkele van onze eigen leden om, wat aan de oppervlakte op samenwerking van de verschillende organisaties leek, tot stand te brengen. Niet met die gedachte in te stemmen lijkt op het eerste gezicht onbroederlijk, maar we moeten zorgvuldig waken over onze opvattingen over werkelijke broederschap. We kunnen veel aanwijzingen vinden in de woorden van de meesters zelf in *De mahatma brieven aan A.P. Sinnett*. Er schuilt gevaar in de plicht van een ander, en als we bijvoorbeeld onszelf als individu of als loge of als Society in de positie plaatsen waar we – en dat zou waarschijnlijk onbewust zijn – psychisch in verbinding komen te staan met een organisatie die niet de ware raja-yoga-geest volgt of toont die aan al ons theosofische werk ten grondslag ligt, dan zouden we al snel verzwakken, en zo verslapt en ondoeltreffend in ons eigen werk worden dat onze inspanningen tot niets zouden leiden. Er zijn niet voor niets drie belangrijke theosofische organisaties; absoluut niet. Het kan geen kwaad, al zouden het er drieëntwintig zijn. Maar het is verkeerd als deze Theosophical Society toestaat dat enig aspect van haar belangen en inspanningen in enig opzicht verwatert. Er ligt een heel belangrijke taak vóór ons. Engeland heeft zijn kleine probleem heel goed opgelost.

Van Engeland ging ik naar Zweden – ik stip slechts een paar punten aan. Zweden had ook geen echte problemen, maar een of twee punten wezen in lichte mate op wat een intern gevaar voor het werk zou kunnen worden, namelijk verstarring. Verstarring is altijd gevaarlijk en we hebben allemaal door de jaren heen voorbeelden gezien, of erover gelezen, waar hetzij een lid of een groep leden, verstarde in de benadering van KT [Katherine Tingley] en haar manier van doen, of in die van Judge of van GdeP en niet verder keken. Die benadering spreekt hen aan en iets anders is er niet. Ze ontzeggen zich de werkelijke waarde van wat HPB en Judge en alle andere leraren te bieden hebben. Ik ben naar groepen geweest – niet alleen Zweedse – waar de leden in feite bij elkaar zaten, niet in een KT-sfeer, maar in wat ze voor een KT-sfeer hielden, bijna letterlijk met gevouwen handen, alsof ze wachtten op het moment dat KT zou binnenkomen en hen zou zeggen wat ze moesten doen. Dat is niet goed. KT is heengegaan en haar fase in het werk is voorgoed voorbij. Het principe dat eraan ten grondslag lag kan terugkomen – is misschien nu gedeeltelijk teruggekomen – en zal nooit verloren gaan. Maar we moeten voor de theosofie proberen om in ons dagelijks leven alle vroegere fasen in ons op te nemen, vooral op dit moment van de eeuw. We moeten proberen om HPB, Judge, KT,

GdeP en kolonel Conger in ons op te nemen. In Zweden zagen we, zoals het spreekwoord luidt, dat ze de stier bij de horens hebben gevat en dat ze goed werk verrichten.

Van Zweden reisde ik naar Duitsland. Broeder Saalfrank heeft in Duitsland voortreffelijk werk verricht. Ik was diep onder de indruk, niet alleen van zijn instelling, want men verwacht niet minder dan een goede instelling, maar de leden daar hebben over het algemeen, vooral in psychisch opzicht, geweldig werk verricht. Het Duitse volk – ik was natuurlijk alleen in West-Duitsland – de houding van het Duitse volk, dat dag in dag uit onder dezelfde omstandigheden van gebombardeerde en vernielde gebouwen werkte als waaronder u hier gedurende vele jaren moest werken, steeds in een geest en met een blik in de ogen van vertrouwen in de toekomst, al hadden ze natuurlijk zo nu en dan hun twijfels. In de Duitse afdeling vond ik geen ernstige moeilijkheden. Er was zo hier en daar enige twijfel (niet van grote betekenis), want een ander gevaar dat van binnenuit komt zijn twijfels die in het hart van trouwe leden ontstaan doordat een ander lid zaden van twijfel en achterdocht zaait, wat wijst op een volledig gebrek aan vertrouwen in de meesters. Zoals kolonel Conger meer dan eens zei: ‘De meesters staan heel dicht bij de Theosophical Society en hun ontgaat niets van wat er aan het hoofdkwartier of waar dan ook in de wereld plaatsvindt.’

Vanuit Duitsland ging ik naar Nederland. Ik ontmoette het Nederlandse bestuur op een gedenkwaardige bijeenkomst. In Nederland vond ik de beste en de ergste voorbeelden van theosofie in de praktijk. Gelukkig, zoals ik hen heb verteld, overtrof het beste het ergste zozeer dat er werkelijk geen reden tot zorg was. Ik zal daarover nog meer zeggen na de formele sluiting van dit congres, wanneer ik met de Nederlandse leden spreek. Ik heb voor hen een boodschap.

Vanuit Nederland keerde ik kort terug naar Londen en vloog daarna oostwaarts naar Australië. In Australië is er al 10 jaar een meningsverschil tussen twee groepen, die beide werkelijk oprecht toegewijd zijn aan theosofie – daarover bestond geen twijfel, en ik bedoel de juiste soort theosofie, geen pseudo-theosofie, maar echte theosofie. Maar in de loop van tien jaar tijd waren er ernstige persoonlijkheidsverschillen ontstaan. Ze maakten geen ruzie en hadden geen uiterlijke meningsverschillen, maar ze verhinderden de voortgang van het werk. Ze waren niet in staat de eenheid tot uitdrukking te brengen die bestaat in de verscheidenheid van persoonlijkheden. Maar ook daar hebben ze – nadat we eerst individuele gesprekken hadden gevoerd en daarna met de twee hoofdpersonen in die twee groepen bij elkaar – zelf besloten om samen te werken en sindsdien hebben ze prachtig werk verricht.

Daarna keerde ik terug naar de Verenigde Staten, maar ik zag geen kans om daar een rondreis te maken, hoewel ik wel de gelegenheid had om het sluiten van de Esoterische Sectie te voltooien. Ik kwam gelukkig precies een week vóór kolonel Conger een hartaanval kreeg terug – voldoende tijd om hem een korte samenvatting te geven van mijn bevindingen en van wat ik dacht dat er moest gebeuren; en hij wist, zoals wij allemaal, dat zijn tijd was gekomen om ons te verlaten. We voelden ons enorm gerustgesteld, toen hij op een dag zei: ‘Het einde van mijn reis zal niet pijnlijk zijn.’ En zo was het. Natuurlijk wist ik niet op welke dag of hoe dat einde zou komen. Maar drie nachten voordat hij overleed ging ik zoals gewoonlijk voor het slapengaan naar boven naar zijn kamer, en zei: ‘Kolonel, ik denk dat ik maar naar bed ga.’ Het was ongeveer half elf. ‘Kan ik nog iets voor u doen voor ik ga slapen?’

Hij zei, ‘Ja.’

Ik zei, ‘Kolonel, zeg het maar en ik zal mijn best doen het voor u te doen.’

Hij dacht even na, keek op en zei: ‘Maak de taak waaraan je bent begonnen helemaal af.’ Ik begreep het. Ik wenste hem goedenacht en vaarwel. De volgende ochtend kreeg hij een hartaanval, kwam drie dagen lang niet meer bij bewustzijn, en stierf. Zijn nagedachtenis zal in de Theosofische Beweging nooit vervagen, noch zullen de gevolgen van zijn grote offer worden uitgewist.

Nu wil ik u in het kort op de hoogte brengen van enkele feiten. Kolonel Conger, en ik noem hem opnieuw als degene die de weg bereidde voor de toekomst, riep me op een ochtend in september in Covina bij zich en zei: ‘Ik had vannacht een droom.’

Ik antwoordde, ‘O ja? Gaat u vertellen waar die over ging, kolonel?’

‘Dat was ik van plan.’

Ik zei, ‘Fantastisch, ik wil het graag horen.’

Hij zei, ‘De meester heeft me gezegd dat hier geen zinvol werk meer kan worden gedaan’ – hij bedoelde het hoofdkwartier in Covina.

‘Dank u, kolonel,’ antwoordde ik. ‘Wilt u Studley Hart spreken, als hij straks langskomt?’

‘Ja,’ was zijn antwoord. Hoe het verder ging is u meegedeeld: de kolonel stelde zelf een feitelijk verslag op in verband met de verhuizing. Het terrein met de gebouwen in Covina is verkocht. De drie gebouwen in de omgeving van Pasadena zijn gekocht. De woning van de leader is gekocht. Het Deodars-gebouw, waarin de andere stafleden van het hoofdkwartier zullen wonen, is gekocht en het pand is overgedragen. We zijn nu bezig met het laten aanleggen van een sprinklerinstallatie als brandbeveiliging. Deze installatie is rond 1 juni of iets vóór die tijd gereed, zodat de feitelijke verhuizing van de mensen naar het nieuwe huis niet later dan 1 juni zal plaatsvinden. Het gebouw voor de uitgeverij is ook gekocht, en de uitgeverij zal slechts van ongeveer een derde van de beschikbare ruimte in dat gebouw gebruikmaken. De rest van het gebouw wordt verhuurd, en daarvoor zullen we huur ontvangen. Om aan te geven hoe dat gebouw ons van dienst zal zijn: alleen al de huur die we van één van de huurders ontvangen, dekt de lopende kosten van het hele gebouw: de belasting en verzekeringskosten. De rest zal worden besteed aan theosofisch werk.

De machines van de uitgeverij zijn verhuisd naar het nieuwe gebouw; die verhuizing vond plaats nadat ik hierheen ben gekomen. Dat is de situatie wat de eigendommen betreft. Ik heb enkele foto’s bij me van de woning van de leader en van het Deodars-gebouw, die u tijdens de lunchpauze gerust kunt bekijken. Ze zullen hier voor u klaarliggen.

Er is nog iets dat ik wilde zeggen, maar ik kan er nu niet opkomen. Niettemin geef ik dit korte verslag zodat de aanwezige afgevaardigden bij hun overleg tenminste beschikken over beknopte informatie over het kader dat voor hen is gereedgemaakt waarbinnen ze over het toekomstige werk van de Society kunnen nadenken en van gedachten wisselen.

Vóór ik afsluit, zal ik u een verhaaltje over Utrecht vertellen. Toen ik hier de vorige keer was, gingen Fred Lindemans en ik naar dhr. Van Dishoeck voor een bespreking over boeken, en op de terugweg stopten we bij Hotel Pays-Bas om te lunchen. Omdat we een lange rit achter de rug hadden ging dhr. Lindemans even weg om zich op te frissen, en toen hij terugkwam

bracht hij een kaart mee die werd verspreid, waarschijnlijk om de aandacht te vestigen op de jaarbeurs hier van 3-12 april, met een afbeelding van Hermes die zijn staf midden in Utrecht plant.

Kirby Van Mater overhandigt JAL de genoemde kaart.

Dit is de kaart. Ik kan niet zeggen waarom, maar toen Fred haar meebracht en aan mij gaf, werd ik erdoor geraakt en ik stopte haar in mijn koffer. Ze ging met mij de wereld rond en mee naar huis, en terug in Utrecht heb ik haar nog bij me en ik kan tegen de afgevaardigden alleen zeggen: Ze bevat een belangrijke gedachte. Als u de moeite wilt nemen om de staf van Hermes, en alles wat ze symbolisch vertegenwoordigt, vast te pakken en haar in uw besprekingen op dit congres stevig plant, dan zal – denk ik – dat waarvoor de staf van Hermes staat door de hele wereld heen stralen. Onze geliefde Theosophical Society en haar werk zullen dan hun volwaardige plaats in de wereld innemen, hun rechtmatige plicht tegenover onze medemensen en de mensheid vervullen, en onze beschaving helpen om met de juiste theosofische impuls vooruit te gaan.

Dank u zeer.

Uit de middagsessie

Boodschap aan het congres

Meneer de voorzitter, afgevaardigden voor dit congres, en vrienden:

Ik heb zitten luisteren en ik zal u eerlijk zeggen dat u een ogenblik geduld met me zal moeten hebben, want ik ben te ontroerd om te spreken. Niettemin moet ik u bedanken voor deze uiting van vertrouwen en loyaliteit, en het is mijn karma om haar aan te nemen – niet voor mijzelf – maar voor de meesters, en voor het werk waarvoor ze zoveel moeite hebben gedaan om het aan ons duidelijk te maken en ons te helpen het te doen. We weten dat die uit de geschiedenis bekende figuren zoals Saint-Martin, St. Germain en alle filosofen uit de Middeleeuwen, die door de Grote Loge waren aangeraakt, al eeuwenlang op hun eigen manier en in hun eigen tijd pogingen deden om hun medemensen te helpen. Hun motief was niet slechts het zaaien van zaden, maar ze hoopten datgene te kunnen doen wat de mensen kennis en begrip zou geven, waardoor ze zichzelf, als eenheden in de beschaving waarin ze leefden, vooruit zouden kunnen helpen.

Maar vóór Mw. Blavatsky in 1875 de Theosophical Society stichtte is niet een van die pogingen geslaagd. Waarom slaagde *die* poging wel? Kunnen we zeggen dat dit kwam doordat ze een groep van volmaakte theosofen, volmaakte voorbeelden van de theosofie om zich heen had, die daaraan de impuls gaven om tot in deze eeuw voort te duren? Ik ben bang dat we aan die gedachte maar weinig geloof kunnen hechten. Maar wat gebeurde er in 1875 werkelijk? Tot die tijd moesten die andere vertegenwoordigers van de waarheid, evenals meester Jezus tweeduizend jaar geleden, in gelijkenissen, in paradoxen spreken, behalve tot hun leerlingen. Zoals meester Jezus zei: aan u verklaar ik de mysteriën – aan zijn leerlingen. Een van de redenen waarom die vroegere pogingen mislukten, was omdat de werkelijke, esoterische waarheden die de grondslag vormen voor de exoterische uitspraken van die

figuren, niet openbaar konden worden gemaakt, en hun volgelingen hadden een eed van geheimhouding afgelegd.

Daarnaast was er de heersende mening, die ervoor zorgde dat wanneer iemand werkelijk een esoterische waarheid in het openbaar uitsprak, hij óf op de brandstapel werd gedood, óf in een kerker werd geworpen óf andere soortgelijke martelingen onderging. Zo zien we in ruwe schets hoe de beschaving zich door die vervlogen eeuwen heen ontwikkelde: in één opzicht blind, maar met hier en daar een raam dat de ziel van een individu vertegenwoordigt waardoor enig innerlijk licht straalde.

Toen HPB de Theosophical Society oprichtte, was, zoals we allemaal weten, haar eerste taak het schrijven van *Isis Ontsluierd*, dat in werkelijkheid een oefenterrein, in zekere zin een oefenschool was – als we het vanuit een breder perspectief bekijken – een oefenschool die de meester gebruikte om hun instrument, HPB, voor te bereiden en te helpen een goed ontvangtoestel te worden voor de boodschap die ze exoterisch aan de wereld wilden brengen. Toen die taak gereed was, gaven ze haar opdracht *De geheime leer* te schrijven. Dit betekende dat aan het grote publiek enkele esoterische waarheden werden gepresenteerd die nooit eerder waren bekendgemaakt. Vanaf de tijd van Christus tot 1875 kon een leraar of filosoof niet meer opheldering vinden over de structuur van de natuur, over de constitutie van de mens, en over de invloedssfeer waarin wij als mensen moeten werken wanneer we ons karakter willen verbeteren – dan wat in de brieven van Paulus wordt aangeduid als lichaam, ziel en geest: de drievoudige verdeling van onze constitutie. Vóór de tijd van HPB was niemand exoterisch verder gegaan dan dat, en zij gaf, zoals u weet, in *De geheime leer* aan de wereld het denkbeeld van de zeven beginselen van de mens, van de zeven beginselen van alles. Zo kregen die mensen de kans – en op dat moment was het in feite niet meer dan een kans – om de mogelijkheid te overwegen hun karakter in een ruimere werkingssfeer, zowel innerlijk als uiterlijk, te verbeteren.

De mensen die lid van de Theosophical Society werden, hadden niet alleen de kans maar ook de verantwoordelijkheid op zich genomen, om die waarheden en feiten van de natuur te bestuderen, ze in zich op te nemen en zich ervan bewust te worden wat het betekent om deze te ontvangen. Deze werden in de loop van de jaren door de ene na de andere leider verder uitgewerkt tot GdeP kwam. Zijn belangrijkste taak was het schrijven van een omvangrijke en veelomvattende toelichting op *De geheime leer*. Alles wat GdeP heeft geschreven, behalve misschien zijn *Levensvragen*, kan als een toelichting worden gezien op de basisgedachten van *De geheime leer*. In zijn toespraken tot zijn esoterische leerlingen ging hij voorbij de grenzen van *De geheime leer* – die grenzen waren er omdat de meesters en HPB bepaalde sleutels niet in *De geheime leer* hadden opgenomen.

We naderden echter snel het punt in deze eeuw – waarover ik vanochtend sprak – waarop een overgang tot stand moest komen. Die overgang hield als volgende stap in dat het esoterische, het extra materiaal dat sinds de tijd van HPB esoterisch was geweest, exoterisch te maken en exoterisch te laten worden. Wat gebeurt er als zoiets plaatsvindt? We kunnen geen moment denken dat we passief kunnen toekijken en op de oude voet kunnen verdergaan, of dat het op ons leven en de levens van de hele mensheid geen invloed heeft, want dat is wél zo. De verantwoordelijkheid die wanneer dat gebeurt op de schouders van een theosoof valt, is veel groter dan de mantel die op de schouders van een lid van de TS viel in de tijd van HPB. Het betekent eenvoudig dit: dat de grote kracht van de Witte Loge, die tot deze tijd slechts aan een beperkt aantal leden was voorbehouden, nu vrijkomt voor ieder lid van de TS. Begrijp me niet verkeerd: ik wil hiermee niet zeggen dat de Theosophical Society nu de Esoterische Sectie is.

De huidige Theosophical Society is de Theosophical Society. Ik wil graag het volgende zeggen en een onderscheid maken. De Esoterische Sectie is niet de Esoterische School; de Esoterische School bestond al lang vóór de Theosophical Society werd opgericht. De Esoterische Sectie werd in 1888 door HPB gevormd en werd niets meer of minder dan een oefenterrein voor aspirerende leden van de TS die ernaar verlangden om zelfbewust hun karakter te verbeteren, en aan die leerlingen werd iets meer gegeven, werden enkele mysteries uitgelegd.

Maar er schuilt een grootse en heel bemoedigende aanwijzing in het feit dat de cyclussen van richting zijn veranderd; en het karma van nu vereist dat de kracht die naar de Esoterische Sectie stroomde nu door de Society zelf stroomt. Niets gebeurt toevallig of omdat deze, die of een andere leider besluit het te doen of het zegt. Het gebeurt door karma, en omdat de mensheid het zelf heeft opgeroepen. Er was deze aanwijzing en het was mogelijk omdat het aantal en de kwaliteit van de leden van deze Theosophical Society voldoende waren, en de meesters vonden haar een voldoende toereikend voertuig waardoorheen de logekracht naar de mensheid, naar onze medemensen, kan stromen. Niemand anders dan onze medemensen hebben erom gevraagd; en we mogen onze taak nu niet laten mislukken.

Met deze algemene opmerkingen wil ik tegen de afgevaardigden, afzonderlijk en collectief zeggen: uw aanwezigheid hier en uw deelname aan dit Algemeen Congres geeft – in elk geval voor mij – een historisch punt aan in de ontwikkeling van de Theosophical Society zoals we nooit eerder hebben gekend. Er zijn geen *uiterlijke* richtlijnen uit het verleden die ons nu kunnen leiden. Maar er is een richtlijn die we wél hebben en dat is het ingeboren vermogen van ieder individu en het ingeboren vermogen van ieder lid van de TS dat door de aspiratie van zijn hart, zelfbewust heeft besloten om van zichzelf een beter mens te maken en een betere helper van de mensheid.

Het lidmaatschap van deze Society is niet iets om licht op te vatten. Ik betreur het dat bijna overal tegen mensen die om informatie vragen wordt gezegd: ‘Het is niet moeilijk om u bij de Theosophical Society aan te sluiten. U hoeft alleen maar het beginsel van universele broederschap te onderschrijven. Er is geen vaste contributie. Word lid.’ Het spijt me, maar ik denk dat dit een grote vergissing is. Ik wil daarmee niemand bekritisieren, omdat we uit ervaring leren, want ik heb keer op keer hetzelfde gedaan, tot ik inzag wat een schade ik daarmee aan die belangstellende toebracht. Toen hield ik ermee op. Dit is een heilige zaak, dames en heren. Dit is niet zomaar een broederlijke organisatie, het gaat ons om broederschap, het oorspronkelijke programma van de meesters. Dat moeten we niet uit het oog verliezen. En wanneer we onze vinger dopen in de krachtstroom van de meesters die door deze TS stroomt, heeft dat een wezenlijke invloed op ons; de katalytische kracht van hun inspanningen en energie zal het modderige water van onze ziel in die mate in beroering brengen dat we bijna tot alles bereid zijn. Godzijdank – want hoe zouden we anders kunnen leren?

Daarom heb ik u afgevaardigden niets nieuws te zeggen – niemand kan iets nieuws zeggen; alleen door ervaring en lijden ontdekken we iets opnieuw – maar ik zeg u, afgevaardigden, probeer als u naar huis terugkeert uw leden te helpen inzien dat ze een individuele verantwoordelijkheid hebben in het doel dat de meesters nastreven. Dit samenwerkingsverband is *heel belangrijk*. In de Theosophical Society en in de geschiedenis van de beweging is de kans om actief deel te nemen nog nooit zo groot geweest voor elk lid dat de theosofische zaak ter harte neemt. Ik bedoel niet om als een kip zonder kop rond te rennen en druk, druk, druk te zijn omdat dat niet altijd de beste manier van werken is. Soms

doen we er veel beter aan als we rustig gaan zitten en alleen maar goede gedachten hebben – en daarmee bedoel ik niet naar het puntje van uw neus staren en mediteren, maar de plicht vervullen die voor u ligt en goede gedachten hebben. De kracht van eenvoudige spirituele energie die voortkomt uit het menselijk hart wordt toegevoegd aan het reservoir van spirituele kracht waarvan de meesters gebruikmaken en ze kunnen niet méér gebruiken dan we daarheen zenden. Wanneer deze kracht zo groot is dat ze op het uiterlijke gebied doorbreekt, hebben we geen idee van de resultaten die door de gemiddelde mens worden voortgebracht en ontvangen.

Ik zal u een verhaaltje vertellen over een man die stierf, naar de hemel ging en door Petrus aan de poort welkom werd geheten. Hij zei, ‘Kom binnen, Jan. Ik verwachtte je al.’

‘O, werkelijk?’ vroeg hij.

‘Ja. Ik zal je onmiddellijk naar je nieuwe woning brengen’, was het antwoord.

‘Dat is heel fijn, dank u wel.’ En ze wandelden door de gouden straten en Jan zag de prachtige villa’s en woningen aan beide kanten van de straat, en was vol verbazing, en hij zei tegen Petrus: ‘U heeft hier beslist een aantal leuke huizen staan. Ze zijn werkelijk prachtig.’

‘Ja, zei Petrus, ‘enkele van onze mensen wonen hier goed. Ze hebben mooie woningen.’ Zo liepen ze door straat na straat, en Jan bleef zich verbazen, maar de huizen en villa’s werden iets minder opvallend, iets kleiner. Ze liepen verder en hij was nog steeds vol verbazing. Maar na enige tijd begonnen de huizen er wat vervallen uit te zien, en Jan zei tegen Petrus, ‘Deze woningen zijn lang niet zo mooi als die we daarginds zagen. Hoe komt dat?’

‘O, we hebben hier allerlei soorten. Het hangt er maar net van af’, antwoordde Petrus, en ze bleven doorlopen, maar na enige tijd werden ze erg bouwvallig, en Jan werd een beetje bezorgd en zei tegen Petrus: ‘Ho, wacht eens even. Waar breng je me naartoe?’

‘Hoezo? Ik breng je naar je nieuwe woning’, antwoordde Petrus.

‘Ja, maar ik wil graag een van die huizen hebben waar we eerder voorbijkwamen.’

‘Nog even geduld, we zijn bijna bij jouw huis.’ Ze gingen de hoek om en kwamen bij een plaats waar niet meer dan een paar stokken overeind stonden met een dak erboven, en daarin stond een oude, kapotte stoel en een bed. Hij zei: ‘Dit is jouw woning Jan.’

Jan schrok en zei: ‘O nee! Deze wil ik niet. Ik wil iets beters. Waarom is er voor mij niet een van die andere huizen? Ik hoef niet een van die grote huizen te hebben; een van die leuke kleine huizen zou al goed zijn.’

Daarop antwoordde Petrus, ‘Het spijt me heel erg Jan, maar dit is het enige wat je naar ons hierboven hebt gezonden om je huis mee te bouwen.’ [*Er wordt gelachen in de zaal*]

Zoals u ziet bevat dit een zuiver occulte waarheid. We hebben jarenlang onze theosofie bestudeerd, enkelen van ons vele, vele jaren, en we lezen deze dingen, praten erover, vertellen onze vrienden erover, maar soms vraag ik me af of we ze werkelijk *geloven*. Ik betrap mezelf er regelmatig op, dat geef ik openlijk toe. Ik heb in de loop van dit ene leven maar weinig geleerd, maar de waarheid is dat wij als theosofen, die beweren vertrouwen te hebben in de meesters en te geloven dat zij de mensheid helpen en willen helpen – natuurlijk doen we dat

ook, want anders zou de Society allang zijn mislukt – maar leveren we genoeg van die spirituele kracht, dat spirituele levenswater, voor hun reservoir van spirituele energie, wat het enige middel is waarmee ze de mensheid kunnen helpen?

De goden zij dank dat enkelen die ons zijn voorgegaan, zelfs vóór de Society werd gevormd, het er beter vanaf hebben gebracht dan Jan, en heel wat naar ‘boven’ gezonden, zodat ze daar over een reservoir beschikken. Maar als we, nu we aan onze opgang beginnen na het keerpunt, niet alleen van de eeuw – want vergeet niet dat er nog meer cyclussen bij dit belangrijke, historische punt in de geschiedenis van de mensheid betrokken zijn – niet doorgaan met het verschaffen van steeds meer spiritueel water voor dat reservoir, dan schieten we tekort. Als individuele theosofen is het onze taak om zo te leven en onze theosofie zo in praktijk te brengen dat we dag in dag uit, al is het slechts een druppeltje, onze bijdrage naar de meesters omhoog sturen voor hun zaak – en dat, vrienden, is iets *innerlijks*. Misschien draagt de arme weduwe die nauwelijks genoeg te eten heeft en die een postzegel naar het hoofdkwartier zendt, meer spirituele waarde bij voor haar medemensen dan de man die \$50.000 schenkt uit een portefeuille waaruit nog eens \$50.000 puilt. Ik wil de man die een groot bedrag schenkt niet kleineren, maar ik probeer alleen de waarde van een werkelijk spirituele gedachte en daad aan te geven.

En nu, afgevaardigden, wil ik deze gelegenheid aangrijpen om u te bedanken. En meneer de voorzitter, u wil ik uit het diepst van mijn hart bedanken voor de manier waarop u op deze dag uw taak voor het Kabinet en de leden heeft vervuld, en ik wens dat de goden u allen bijstaan.

Boodschap aan de Nederlandse leden

Gepresenteerd op 15 april onmiddellijk na het Algemene Congres in Utrecht

Vrienden, leden van de Nederlandse Afdeling:

Sinds ik in mijn jonge jaren als theosoof van het bestaan van zoiets als de Nederlandse Afdeling hoorde, heeft ze altijd een bijzondere aantrekkingskracht op me gehad die ik alleen kan toeschrijven aan het feit dat ik afkomstig ben van wat men in de Verenigde Staten ‘Pennsylvania Dutch’ noemt. Ze zijn een mengeling van Nederlanders en Duitsers. Maar ik ben nu tot de ontdekking gekomen dat er meer redenen waren voor die subtiele verborgen aantrekkingskracht.

Toen ik het voorrecht kreeg om in Washington DC met kolonel Conger samen te werken, toen hij voorzitter van de Amerikaanse Afdeling was, was ik vaak geprikkeld wanneer ik van verschillende mensen hoorde of een brief las met de opmerking: waarom doet de Amerikaanse Afdeling niet dit of dat op dezelfde manier, of evengoed, als de Nederlandse Afdeling? U ziet dus dat welk karma ook betrokken is bij de relatie tussen de Nederlandse Afdeling en mij, dit in de eerste plaats is uitgedraaid op mijn bezoek aan Nederland tijdens mijn reis rond de wereld, en nu op deze gelegenheid om u toe te spreken als een van de partners in deze theosofische zaak voor de toekomst.

Ik wil graag mijn diepe respect en eerbied uitspreken voor uw nationale voorzitter, Fred Lindemans, die voor mij een broeder in de ware zin van het woord is geweest. Niet alleen omdat hij voor me heeft gezorgd toen ik hier de vorige keer was, en er nu weer voor zorgt dat ik me hier thuis voel, maar vooral omdat hij een interessant karma had in verband met de Theosophical Society en haar leaders. Ik weet bijvoorbeeld dat Fred Lindemans in zijn jongere jaren tijdens het bestuur van KT erbij was toen ze verongelukte en in Visingsö op haar dood wachtte; en dat ze, toen ze haar laatste adem uitblies, in feite in de armen van Fred Lindemans stierf. En het was Fred Lindemans aan wie karma de verantwoordelijkheid had gegeven om de ring van de meester mee te nemen en ervoor te zorgen dat hij in handen van KT's opvolger kwam – dezelfde ring die ik nu draag.

Het is theosofisch gezien dus niet ongebruikelijk dat Fred Lindemans nu een oude vriend bijstaat. En ik zie Fred ook als een veel oudere vriend in het werk. Daarom draag ik Nederland een buitengewoon warm hart toe – niet dat ik het boven andere landen wil uitverkiezen – nee! Maar zelfs de meesters hebben hun gevoelens van voorkeur en afkeer zoals zijzelf zeggen. Het is en was niet met hun hersenverstand dat het Kabinet en de leader besloten om dit Congres in Nederland te houden.

Ik zou graag in staat willen zijn om in de korte tijd die tot mijn beschikking staat, u te helpen een indruk en gevoel te krijgen van de werkelijke betekenis van de theosofie in de wereld van

nu: maar dat kan ik niet. Vóór ik vertrek zal ik proberen om u allemaal te ontmoeten in de verschillende delen van Nederland waar u op een plezierige manier kunt samenkomen en ik op een meer informele manier met u kan spreken, en u kan helpen een indruk en gevoel te krijgen van de verantwoordelijkheid die de Society en u en ik in deze tijd hebben.

Ik heb het voorrecht gehad, door mijn jarenlange samenwerking met kolonel Conger en via hem met GdeP, om bewust getuige te zijn van de parallellen die zich in de wereld om ons heen voordoen, en hun relatie tot de voorvallen en gebeurtenissen in de Theosophical Society. Ongeveer twee jaar geleden vroeg een lid op een bijeenkomst van de Esoterische Sectie aan kolonel Conger of er verband bestaat tussen het werk van de Society en de internationale ervaringen van onze medemensen; en zo ja, welke van de twee het eerste plaatsvindt, de internationale gebeurtenis, of die in de Society. Het antwoord van het 'Outer Head'* luidde: 'U zou moeten weten dat er een parallel bestaat en het zou u duidelijk moeten zijn dat de gebeurtenis in de Society als eerste plaatsvindt.' Wat betekent dat voor u en mij als individuele theosofen? Legt dit niet in essentie de nadruk op onze persoonlijke verantwoordelijkheid?

*Noot vert.: Het 'Outer Head' van de Esoterische Sectie vertegenwoordigt het echte hoofd ('Inner Head'), dat een meester is.

Hoe weinig beseffen we wat een gedachte van verdeeldheid teweegbrengt op het uiterlijke gebied in het leven en de ervaringen van onze medemensen. Indien het karma van een daad alleen rustte op het individu, zou het voor ons als theosofen en door een [innerlijke] gelofte verbonden leden gemakkelijk zijn om te doen wat we willen zonder aan onze broeders te denken. Maar daar blijft het niet bij. We leven en werken en hebben ons wezen in praktisch occultisme. We hebben gestudeerd en gestudeerd, en nagedacht en nagedacht, en we kunnen niet ontkennen dat als iemand de kring van de Theosophical Society binnentreedt, hij een ander mens wordt, en dat de stromen die door iedere hoek van zijn natuur vloeien, door een sterkere batterij worden geladen. Dat weten we. Daarom telt iets goeds dat we doen veel zwaarder dan een gemiddelde goede daad en ook het omgekeerde geldt: als we iets verkeerd doen telt dat meer dan in het geval van het gemiddelde individu.

Niet alleen mensen met weinig theosofische ervaring, maar ook zij die jarenlang lid zijn, hebben vaak de vraag gesteld: hoe komt het dat er als er in de Theosophical Society een meningsverschil optreedt er zoveel hevige wrijving is? Het antwoord is eenvoudig: de kracht van de Grote Loge staat achter ons. Indien ze de beschermers van de mensheid zijn en we ons aan hen hebben verbonden, denkt u dan dat het slim zou zijn dat ze ons vooruit laten gaan zoals het gemiddelde individu – de top van de berg laten bereiken door gedurende een lange reeks incarnaties er maar steeds omheen te blijven draaien – nadat we lid zijn geworden van de TS en hebben besloten onze medemensen te helpen en daarbij hebben gezegd, 'Nee, ik wil er niet zo lang over doen, ik wil recht omhoog klimmen om daar te komen zodat ik de meesters werkelijk van enig nut kan zijn'? Goed! Wanneer we dat doen, zegt het leven 'bewijs het' – en ik bedoel niet alleen het leven in de dagelijkse gang van zaken. Ik bedoel het leven in de Theosophical Society en in het theosofische werk.

Er is niets gevaarlijker voor het werk van de Theosophical Society dan een lid, het maakt me niet uit wie hij is of waar hij is, dat denkt dat hij belangrijk is. Laten we voor ogen houden dat ons werk een onpersoonlijk werk is. Uiterlijk gezien is het een ondankbaar werk. En indien we er dank of erkenning voor verwachten, en verwachten dat we op onze schouders worden

geklopt omdat we die en die en die lid hebben gemaakt – ik zeg het u eerlijk – dan is dat een vergissing.

Er zijn geen méér waarheidsgetrouwe en krachtige woorden dan die van meester M aan Judge: ‘Dappere soldaten hebben bevelen noch voortdurende aanmoediging nodig.’ Op dit kritieke punt in de geschiedenis moeten we als individuele leden van de TS besluiten of we zullen proberen dappere soldaten te worden of niet. We moeten besluiten of we al dan niet lid van de TS zijn geworden om onze medemensen te helpen of onszelf. We moeten besluiten of we op onze eigen benen willen staan en zowel spiritueel als fysiek, psychisch en mentaal zelfstandig willen worden. Er schuilt gevaar in de plicht van een ander.

We hebben een verantwoordelijkheid voor onszelf om te werken op een onzelfzuchtige manier die karma en de meesters zal helpen ons voortdurend om te vormen tot een beter instrument voor hun werk. En als we dat willen doen, moeten we ons oefenen in het lezen en begrijpen en herkennen van de wegwijzers die ons worden getoond tijdens het ontvouwen van het dagelijkse karmische draaiboek van ons leven. Natuurlijk incarneert ieder van ons met een stuk karma dat van gemengde aard is. Ik houd er niet van om te denken aan beloningen of straffen, of aan goed en slecht karma. Dit zijn voor mij verkeerde benamingen. Ik zie karma als een kans: één woord voor zowel het zogenaamde goede als het slechte karma. Het goede karma dat we meebrachten, betekent in feite dat we in het verleden bepaalde zwakheden in onze natuur en constitutie hebben overwonnen en door de verbetering van deze eigenschappen het recht kregen ze in te zetten voor de zaak van de meesters. Het zogenaamde onaangename karma dat tot ons komt is geen straf, maar betekent een kans om zelfbewust aan het werk te gaan en de kwaliteit van deze zwakheden te verbeteren om ze beter in staat te stellen de werkelijk spirituele kant van onze natuur te versterken, zodat we betere instrumenten in handen van de meesters worden.

Geen dag in ons leven, van ’s ochtends vroeg tot ’s avonds laat, gebeurt er iets dat niet volledig deel uitmaakt van dat dagelijkse karmische draaiboek. En een theosoof die echt een medewerker wil zijn in de zaak van de meesters zal aandachtig de gebeurtenissen in zijn dagelijkse leven bestuderen die de vorm aannemen van echte wegwijzers voor wat hij wel of niet moet doen.

Als een theosoof oprecht daaraan werkt, dan kan hij die wegwijzers niet ontdekken als hij iemand anders voor zich laat denken. Zodra dat gebeurt, vermengt het karma van die ander zich met het zijne, en zodra die vermenging plaatsvindt, is dat hetzelfde als wanneer er wat inkt in het heldere water in die kan daar op de tafel wordt gedruppeld – het is ontzettend moeilijk ze te scheiden, en ze worden misschien gedurende een of twee incarnaties niet gescheiden.

Ik kom nu bij de situatie die enkele leden, ik zeg *enkele* leden, over de hele wereld en in de Nederlandse Afdeling, betreurenswaardig vinden. Ik denk daar anders over. Ieder mens, en in het bijzonder elke theosoof, ontving en heeft het onvervreembare recht te doen wat hij wil. Indien hij een gelofte deed heeft hij die niet afgelegd aan een leader, aan enig loge-lid, aan enige organisatie, of aan enig ‘Outer Head’. Hij heeft een gelofte afgelegd tegenover zijn hogere zelf, tegenover die edele eigenschappen in zichzelf die op een dag, de goden zij dank – en dat geldt volgens mij voor ieder van ons, als we volhouden – in directe verbinding met de meesters van mededogen en vrede en harmonie zullen staan. Maar het is een lange en moeilijke weg.

We hebben vanmiddag de Proclamatie gehoord en ik heb daarover niets te zeggen. Dhr. Hartley en ieder ander heeft volledig het recht te verklaren, aan te kondigen of te doen wat hij verkiest.* Iedereen heeft volledig het recht diegene te erkennen of te steunen die hij kiest. Niemand zal hem dat recht ontzeggen, een echte theosoof al helemaal niet, omdat onze constitutie gebaseerd is op het feit dat wij evenveel eerbied hebben voor de gevoelens en gedachten van anderen als wij van hen voor de onze verwachten. En ik ben het 100% met Voltaire eens, als hij zegt: ‘Al ben ik het volledig oneens met wat je zegt, ik zal met alle kracht strijden voor uw recht om het te zeggen.’

Maar laten we spiritueel zelfstandig worden. Die eigenschap heeft de meesters gemaakt tot wat ze zijn. Die eigenschap, en alleen die eigenschap – ware spirituele zelfstandigheid – brengt een boeddha van mededogen voort, niet een pratyekaboeddha of zijn lange reeks van opvolgers. Spirituele zelfstandigheid: deze eigenschap houdt het heelal in stand en op zijn plaats. En als iemand van ons probeert zich te mengen in het onvervreembare recht van een ander om voor zichzelf te denken, dan doet hij niet alleen die ander een groot onrecht aan, maar ook de meesters en zichzelf.

Er zijn hier en daar enkele leden geweest die ongerust waren omdat een kleine minderheid van de leden van de Society in de verschillende nationale afdelingen niet op één lijn zit met de gedachten, geest en gevoelens die nu door de TS stromen. Er is geen reden tot ongerustheid. We kunnen precies doen wat we willen. Ieder van ons. We kunnen werken in de stroom van de inspanningen van de meesters door middel van deze TS, of we kunnen het laten. Dat is ons recht. En ik zeg dat niet in de zin van onafhankelijkheid. Ik spreek nu over het werkelijke, occulte feit dat we individuele medewerkers moeten zijn.

Ieder van ons is verschillend, maar we moeten ook leren hoe we eenheid in die verscheidenheid van persoonlijkheden en karakters tot uitdrukking brengen. Dat is onze taak als Society. Eerst moet het individu spiritueel zelfstandiger worden. Wil ons werk doorgaan, dan moeten we vervolgens leren welke grondtoon we moeten aanslaan om eenheid te brengen in onze gezamenlijke inspanningen, ondanks onze verschillende persoonlijkheden en karakters. Er is maar één manier om te beginnen: en wel vanaf het punt waar we nu staan – door onmiddellijk te beseffen dat alleen wij verantwoordelijk zijn voor onze eigen daden, en niemand anders.

Leaders hebben in het verleden maatregelen genomen – niet heel vaak, maar af en toe. Op de neergaande boog van de eeuw, de boog van involutie, was het noodzakelijk voor een leraar en leader zo mild mogelijk te zijn tegenover ieder lid in zijn positie in het werk. Als zij maatregelen namen in de vorm van het intrekken van het lidmaatschap of andere stappen ondernamen, zagen zij die de ware basis en achtergrond van de verantwoordelijkheid van een leader niet kennen, het als een straf. Dat is onjuist. Een leraar zal zijn leerling of een lid nooit ofte nimmer straffen. Hij zal maatregelen nemen, maar die maatregelen worden genomen, hoezeer ze ook verkeerd worden begrepen, om hen voor de toekomst te beschermen. Want de leraar moet in termen van levens denken en niet slechts aan dit moment en dit leven. Er zijn in het verleden leden geweest, en die zullen er ongetwijfeld ook in de toekomst zijn, die misschien hetzelfde in de theosofie doen als een zakenman misschien in het zakendoen. Hij kan winst en een fortuin maken door verstandig, voorzichtig en intuïtief te werk te gaan tot hij de leeftijd bereikt waarop hij zich kan terugtrekken en meer dan genoeg heeft om voor zichzelf te zorgen. Maar dan wordt hij om de een of andere reden onvoorzichtig en neemt hij risico. Zijn onderscheidingsvermogen verslapt. Hij gebruikt zijn hoofd in plaats van zijn hart, en in één dag verliest hij voor deze incarnatie alles.

Als de theosofie praktisch is, en we weten dat dit zo is en dat de meesters heel praktisch zijn, dan kan hetzelfde met onze spirituele bankrekening gebeuren. We kunnen door een leven van toewijding en dienstbaarheid en trouw een karmische verdienste opsparen aan de rechterkant van een spiritueel grootboek of spirituele rekening. En door één verkeerde beslissing, misschien gemaakt doordat iemand ons beïnvloedde, verliezen we het hele tegoed en moeten we opnieuw beginnen.

U kunt dus begrijpen dat in zo'n geval een leraar niet boos kan zijn maar wel pijnlijk getroffen. Hij zou niet op de gedachte komen dat hij iemand zou moeten straffen, helemaal niet. Maar als hij inzag dat de enige oplossing is hem te isoleren, weg te nemen uit de bescherming van het levensbloed van die karmische stroom die ons zo vurig maakt – als hij ziet dat die persoon misschien een, twee, drie of een korte reeks verkeerde beslissingen in gang heeft gezet, waardoor hij, als hij ze voortzet onder de beschermende vleugels van die geweldige occulte kracht die door deze Society stroomt, voor toekomstig werk onbruikbaar zou worden door de intensiteit van het karma dat over hem heen kwam – is het voor hem dan niet het meest meedogend het lidmaatschap van die persoon in te trekken en hem tijdelijk uit die stroom te halen, zodat zijn verdere daden geen lading karma op zijn schouders leggen die hij niet kan verdragen en mogelijk zijn werk en waarde voor de Loge in de volgende incarnatie tenietdoet? Dat is de enige manier waarop de leraar kan denken. Hij straft niet.

Toch moeten we reëel zijn. U, leden van de Nederlandse Afdeling, heeft hier vanmiddag de eenstemmigheid gezien van de geest en toewijding van alle nationale afdelingen, waaronder die van u. En ik kan u als algemene informatie zeggen dat sinds de verandering van leiderschap er een overweldigende hoeveelheid reacties bij het hoofdkwartier is binnengekomen. Ik beschouw dit niet als steun aan mijzelf – helemaal niet, want ik ben slechts de dienaar van u allen – maar als steun aan de nieuwe cyclus; en de geest van hen die ons van over de hele wereld schreven laat zien dat slechts een handjevol mensen verstand is in de een of andere gedachte, en van mening is dat ze niet met deze karavaan die optrekt naar de toekomst, kunnen meegaan.

Er is gezegd dat als er tijd zou zijn, ik vragen zou beantwoorden. Het spijt me dat het zo laat is geworden en ik nog iets anders moet zeggen en doen. Maar ik zal het doen, dat beloof ik u. Ik heb vanmiddag besloten lang genoeg in Nederland te blijven om in staat te zijn met ieder van u die daar op prijs op stelt kennis te maken – ik zal vóór ik vertrek uw loges of groepen van loges in heel Nederland bezoeken. Ik verzeker u dat ik zo goed ik kan elke gestelde vraag zal beantwoorden indien ze beantwoordbaar zijn. Ik wil u niet teleurstellen. Ik heb beloofd uw vragen te beantwoorden of het te proberen en dat zal ik doen, maar het is vanmiddag onmogelijk, omdat ik op dit moment een belangrijke mededeling moet doen die verband houdt met alles wat hier vandaag is gebeurd en met wat ik tegen de Nederlandse leden heb gezegd.

Indien deze kwestie van individuele zelfstandigheid en verantwoordelijkheid van ieder lid door enkele personen niet wordt erkend en zij doorgaan met u of mij of iemand anders tot hun mening over te halen, dan is de leader verplicht om die maatregelen te nemen die nodig zijn om zowel het werk als de personen die doorgaan met dit soort dingen te doen, te beschermen; niet als straf, maar als bescherming van het werk en van diegenen die zich vergissen en tevens als het vervullen van een plicht tegenover de grote meerderheid van de leden van de TS, die het licht hebben gezien van een nieuw tijdperk op deze opgaande boog.

Daarom heb ik besloten gebruik te maken van een artikel uit de Constitutie dat luidt:

De leader heeft het recht en de bevoegdheid om op elk moment die stappen of maatregelen te nemen die naar zijn oordeel nodig zijn om de hoogste belangen van de Theosophical Society te beschermen.

Omdat ik een diepe genegenheid voor de Nederlandse Afdeling voel, en omdat de grote meerderheid van de leden hier steun heeft betuigd aan het hart van de Beweging, besef ik dat ik hen enorm veel dank verschuldigd ben, en ook dat ik alles moet doen wat ik kan om hun eigen belangen in het werk te beschermen. Dit, dames en heren, zal een samenwerkingsverband zijn in de ware betekenis van het woord en ik zal met mijn leven vechten voor ieder van u die dit samenwerkingsverband wil laten slagen. Ik beloof u dat hier en nu. En om dat te kunnen doen, trek ik het lidmaatschap van ieder lid van de Nederlandse Afdeling in.

Samen met de secretaris-generaal blijf ik ten minste twee weken in Nederland, en we zullen aanvragen voor een hernieuwing van uw lidmaatschap onmiddellijk in ontvangst nemen en noteren dat er geen onderbreking is in de periode van uw lidmaatschap van de Society. We zullen een aantekening maken op uw huidige lidmaatschapskaart of een nieuwe uitreiken. Maar het feit blijft dat u binnen twee dagen een brief ontvangt, waarin elk lid wordt uitgenodigd zijn lidmaatschap te hernieuwen en waarin staat dat het is ingetrokken, en die een strookje bevat dat u kunt ondertekenen waarmee u zegt dat u in dit samenwerkingsverband voor de theosofie en de zaak van de meesters wilt werken. U kunt het toezenden aan Kirby Van Mater, secretaris-generaal, Hotel Atlanta, Rotterdam en uw lidmaatschap wordt onmiddellijk bekrachtigd en er zal geen onderbreking zijn geweest. Diegenen die de nieuwe cyclus en het werk van de meesters niet door middel van deze Society willen steunen, hoeven niet te tekenen. Dit is helder en duidelijk, en ik hoop dat u begrijpt dat dit niet als straf is bedoeld, maar we moeten verdergaan met het werk, en als ik dit in iedere afdeling moet doen, dan zal ik dat doen.

We zullen ons door niets laten dwarsbomen of tegenhouden. Dit samenwerkingsverband moet slagen en ik moet de opdracht die kolonel Conger me gaf op zijn sterfbed, ‘maak de taak helemaal af’, volbrengen en dat betekent tot het einde van mijn leven.

Het eerste lidmaatschap dat ik met de bevoegdheid van mijn ambt hernieuw, is dat van Fred Lindemans, voorzitter van de Nederlandse Afdeling, en hij zal me helpen om de rest van deze opdracht te volbrengen.

Ik wil u bedanken dat u Nederlanders bent. Ik houd van u, van ieder van u, of u me gelooft of niet, en ik blijf in Nederland in de hoop dat ik ieder van u kan ontmoeten en persoonlijk met u kan spreken als broeder en medewerker in deze grote taak die voor ons ligt. Dank u zeer.

Bijeenkomst in Zwolle

22 april 1951 – 14.00 uur

J.G. Crabbendam, *algemeen voorzitter*
dr. H.F. Grondijs, *dagvoorzitter*
Jan Hoogervorst, *vertaler*

De bijeenkomst wordt geopend met een inleiding in het Nederlands door Crabbendam, die de leden welkom heet.

dr. H.L. Grondijs: Hierbij heten we de leader, Mw. Knoche, Kirby Van Mater en Crabbendam van harte welkom. U bent degene die ons hier in het noordoosten van het land heeft bijeengeroepen, en daarom wil ik u in de gelegenheid stellen ons toe te spreken.

JAL: Dank u, in de eerste plaats voor deze werkelijk prachtige verwelkoming. Ik denk dat ik nu beter begrijp waarmee de mensen op het congres in Utrecht te kampen hadden toen we als voertaal Engels kozen, omdat ik op dit moment geen flauw idee heb waarover [in het Nederlands] is gesproken! Maar ik zal niet vragen het te vertalen.

Op het congres deelde ik mee dat ik alle loges in Nederland de gelegenheid wilde geven kennis met me te maken. Daarom vroeg ik om deze bijeenkomstenreeks door heel Nederland te houden, om voor zover de tijd het toelaat elkaar te leren kennen en ‘hardop met elkaar te denken’. Die laatste uitdrukking gebruikte ik in mijn theosofische werk met kolonel Conger nogal vaak, en ik heb de grote waarde ervan ondervonden. In de jaren dat ik samenwerkte met de kolonel, die volgens mij de grootste occultist was die we ooit hebben gehad, waren er bijvoorbeeld momenten dat ik persoonlijke problemen had, of problemen in mijn werk voor de theosofie, en dacht alles te hebben gedaan om een oplossing te vinden maar die toch niet vond. Toen kwam op een dag het idee bij me op de kolonel te vragen of hij er bezwaar tegen had als ik ‘hardop met hem dacht’. Hij zei: ‘Nee, ga je gang’, en dat deed ik. Vanaf dat moment gebeurden er, telkens als ik hardop met hem dacht, één van drie dingen. Als ik bij het oplossen van een probleem niet zover was gegaan als dat ik volgens hem had kunnen gaan, had hij de gewoonte, nadat ik was uitgesproken, alleen maar met zijn ogen te glimlachen en geen woord te zeggen. Later ontdekte ik dat hij dan in werkelijkheid tegen me zei: ‘Jongeman, ik zou er nog maar eens wat dieper zélf over nadenken.’ En dan ging ik weg en dacht nog wat verder erover na. Telkens als ik diep genoeg had nagedacht om een beetje hulp bij het oplossen van het probleem te krijgen, vertelde hij me een verhaaltje, bijvoorbeeld een ervaring uit zijn leven, of een bepaalde gebeurtenis uit de Frans-Pruisische oorlog of een ander historisch voorval, waarin en waarachter de sleutel tot het antwoord op mijn probleem was te vinden, maar het was aan mij om die te ontdekken. Dat was het tweede wat kon gebeuren. Het derde was dat, als hij mijn denkvermogen werkelijk wilde beproeven, hij niet enkel één verhaal vertelde dat één antwoord gaf, maar twee verhalen; en het tweede gaf het

tegengestelde antwoord. Ik moest zelf maar uitvinden welk antwoord het juiste was. Maar hij gaf me nooit rechtstreeks antwoord.

Vóór ik in 1939 de eerste keer naar Washington ging, had ik in Alexandria in Virginia wat administratief werk gedaan voor een autohandelaar die een zeer ruwe klant was maar toch ook iets goeds in zich leek te hebben. Hij was, zoals we in Amerika zeggen, ‘as crooked as a dog's hind leg’ [d.w.z. oneerlijk en onbetrouwbaar]. Nu dacht ik in mijn jong theosofisch enthousiasme dat ik moest proberen iets voor die man te doen, maar ik ontdekte al gauw dat er gevaar schuilt in de plicht van een ander want, hoewel ik deed wat volgens mij goed was, kreeg ik van hem geen waardering en begrip, en niet de mogelijkheid iets in zijn houding te veranderen, maar juist het tegenovergestelde – en ik voelde me gekwetst. Op een avond ging ik naar de kolonel, want ik voelde me er nogal terneergeslagen door omdat ik met heel mijn hart had geprobeerd die man een beetje te helpen, en vertelde hem deze geschiedenis, en ik geef eerlijk toe dat ik verwachtte ten minste een waardarend woord te horen omdat ik een goede daad had proberen te verrichten maar dit niet was gelukt. Maar in plaats daarvan luisterde de kolonel zeer geduldig tot ik klaar was. Ik wachtte op een waardarend woord en na enkele ogenblikken kreeg ik het! Er blonken lichtjes in zijn ogen toen hij naar me keek en zei: ‘Jongeman, je vergeet dat er zoiets als karma is.’ Ik ging dus nooit meer naar de kolonel om waardering te ontvangen.

Daarom ben ik hier, om samen met u hardop te denken en u te leren kennen. Als we van plan zijn een werkelijk samenwerkingsverband tot stand te brengen, moeten we elkaar wel leren kennen. Nu weet ik dat de persoonlijkheden van de leaders uit het verleden nogal verschillend waren, en al met al verschillen ze weer aanzienlijk van mijn persoonlijkheid. En ik ga ervan uit dat het op het ogenblik uw karma en dat van de TS en mijzelf is dat u met iemand moet werken die enigszins andere ervaringen in het leven heeft gehad dan een aantal van de vroegere leaders. Ik heb hierover veel nagedacht. U heeft allen de verslagen van de kabinetsvergaderingen* gelezen, en ik zou een grote dwaas zijn als ik niet probeerde het karmische draaiboek te lezen waarover ik op het congres sprak.

Ik ben niet bezig me voor mijn persoonlijkheid te verontschuldigen, maar ik doe het enige natuurlijke en dat is proberen te zien hoe ik mijn persoonlijkheid op de best mogelijke wijze kan inpassen in de verantwoordelijkheden die we allen in dit samenwerkingsverband hebben. En ik wil dat u allen weet dat ik geen speciale training heb gevolgd in de vorm van een studie of een of andere speciale cursus om me op deze taak voor te bereiden. De voorbereidende cursus die ik heb gevolgd, volgde ik bij wat ik zou willen noemen de universiteit van het leven. En vóór ik wist dat er zoiets als een Theosophical Society of theosofie bestond deed ik sommige klassen van die school denk ik een half dozijn keer, omdat ik telkens bleef zitten en het jaar weer moest overdoen, en zo gaat het in het leven. Ik zeg dit eerlijk om u te laten weten dat ik voel – zoals ik in die kabinetsvergadering, die beroemde kabinetsvergadering, zei – dat vanaf nu de leader ‘één onder gelijken’ zal zijn, en niet per definitie ‘de eerste onder gelijken’, zoals geloof ik de Latijnse uitdrukking luidt.

Het werk van de Society en de leden ervan is om vanaf nu de theosofie echt naar de hoofd- en zijwegen van het leven te leiden. We zullen mislukken, volledig mislukken, als we de theosofie dicht tegen ons aan proberen te houden en zeggen ‘dit is van ons’, en alleen maar met dat in gedachte werken, en daarbij de verstandelijke, devotieele en praktische aspecten zoveel mogelijk alleen voor onszelf aanwenden. In werkelijkheid zijn we het omslagpunt gepasseerd: van het ontvangen van theosofie naar het geven ervan. En als we haar geven doen we dat niet alleen in woorden en daden, maar geven we een deel van onszelf aan ieder die we

ontmoeten – niet door opzettelijk tegen meneer Jansen of mevrouw Pietersen te zeggen: ‘Omdat ik theosoof ben wil ik je een deel van mezelf geven, en ik wil dat je dit beseft.’ Dat zou afschuwelijk zijn. Maar eenvoudig door het voorbeeld dat we geven en in ons hart en bewustzijn volgen, zal ons licht schijnen en het hart en bewustzijn van hen die we ontmoeten aantrekken. Dat bedoel ik met de theosofie naar de hoofd- en zijwegen van het leven leiden.

In dit proces van elkaar leren kennen zou ik willen dat u zich allen zo informeel mogelijk gedraagt. Zie dit niet als een officiële vormelijke bijeenkomst. Niet dat ik bedoel dat u dit doet, maar voel u vrij en aarzel niet, zelfs als ik aan het praten ben, om uw hand op te steken als er een gedachte bij u opkomt. We gaan vanmiddag echt samen met elkaar praten. [*Direct wordt er een hand opgestoken*]

Niemeijer: Toen u het over de hoofd- en zijwegen had, moest ik denken aan uw laatste boodschap voor de aanwezigen in Utrecht [op het congres] toen u over de meesters sprak en zei dat ze hun individuele sympathieën en gevoelens van voorkeur en afkeer hebben. Mijn vraag is: is dat niet een beetje gevaarlijk?

JAL: Ik wil deze meneer voor zijn vraag bedanken, omdat die precies de kern raakt van een principe dat zich op dit moment doet gelden. Om te beginnen hebben velen van ons verkeerde voorstellingen – of misschien niet verkeerde, maar geen volledige – van hoe de meesters te werk gaan, en hebben zich niet gerealiseerd dat zij, ondanks hun hogere positie in de rangorde, gewoon mensen zoals u en ik zijn die alleen veel verder zijn geëvolueerd. En dit raakt de directe kern van onze taak om wat onze theosofie betreft realistisch te zijn en op een praktische manier te werk te gaan. Toen een van de meesters in een brief aan Sinnett in essentie schreef ‘zelfs wij verkiezen de ene persoonlijkheid boven de andere’, zei hij daarmee dat, hoewel ze begrip, waardering en sympathie voor iedereen hebben, ze zich toch van nature meer tot de een dan tot de ander voelen aangetrokken.

Er heeft zich door de jaren heen in onze Society de opvatting ontwikkeld, en ik denk dat ik weet waardoor die is ontstaan, dat we de zwakheden en tekortkomingen van anderen moeten negeren. Dat is niet juist. Als we de fouten die we in anderen en onszelf ontdekken negeren, zou er nooit enige werkelijke innerlijke vooruitgang zijn. Nooit. We worden gewaarschuwd anderen nooit te veroordelen, en dat moeten we ook niet doen. Maar aan de andere kant is het ons wel toegestaan hun daden te veroordelen, en dat maakt een groot verschil. Ik ken de basis of grondslag van uw vraag niet, maar als wij in de Theosophical Society, die de theosofie van de meesters serieus nemen, in onze stad hetzelfde deden en de hele politiemacht zouden ontslaan en zeggen: ‘Dit is een broederschap. Doe uw deur niet op slot. Dit is een broederschap.’ – dan zou dit naar mijn mening belachelijk zijn. Het zou voor ons als theosofen, die de kracht van de Grote Witte Loge en het werk van deze Society beseffen, daarom even belachelijk zijn als te proberen de negatieve daden van zelfs onze dierbaarste vrienden te negeren.

Ik zou graag deze gedachte eraan willen toevoegen. Meester Jezus – en dit is werkelijk een van de waardevolste occulte waarheden die u in enig heilig geschrift zult vinden – zei tegen zijn discipelen en de menigte: ‘Ik ben niet gekomen om vrede te brengen maar het zwaard’ [*Mattheus 10:34*], en hij zei vervolgens ‘Want ik kom een wig drijven tussen een man en zijn vader, tussen een dochter en haar moeder en tussen een schoondochter en haar schoonmoeder, . . .’ [*Mattheus 10:35*] enz. Laten we dit niet te letterlijk opvatten, maar in zijn innerlijke betekenis. Het betekent eenvoudig: wanneer vanuit dat grote krachtreservoir van de meesters, vanuit de Grote Witte Loge, de kracht van kennis en begrip en waarheid het hart van een

mens binnenvloeit, gebeurt er iets. Hij wordt een ander mens, en de enige reden waarom die kracht er binnenvloede is omdat hij die door zijn goedheid heeft aangetrokken, door de kwaliteit van het werkelijk theosofische in zijn karakter. En wanneer dit bij iemand gebeurt, zegt het leven onmiddellijk: ‘bewijs het’; u kent de waarheid, u beseft die, en ‘bewijs het’ nu maar – niet aan meneer Pieterse of mevrouw Klaassen, zelfs niet aan de meesters, maar het leven vraagt van u het aan uw hogere zelf te bewijzen en bereidt de weg om dat te bewerkstelligen. Wanneer we dus sterk genoeg zijn om zo onze overtuiging te ‘bewijzen’ zullen we geen compromissen met de waarheid sluiten.

We zullen veel van onze mooi-weervrienden, om ze zo maar te noemen, verliezen. Ik bedoel dit alles niet onvriendelijk, maar ik wil deze praktische gedachte naar voren brengen omdat er zich ontelbare gelegenheden voordoen waarbij we óf compromissen sluiten óf vastberaden de ware lijn van werkelijk theosofisch streven en denken blijven volgen. En dit door individuele leden van de TS in hun hart en denken sluiten van compromissen is wat het grootste deel van de moeilijkheden heeft veroorzaakt. Het is zo eenvoudig als het maar zijn kan en ik denk niet dat er hier iemand in deze zaal zit die niet de volgende ervaring heeft gehad: we weten dat iets waar is, we zijn een morele waarheid gaan inzien, maar toch blijft het moeilijk die in de gewone aangelegenheden van het leven te laten doorklinken en in praktijk te brengen. En vooral in onze jeugd jaren als theosoof hebben we ervaren hoe noodzakelijk het is aan die waarheid trouw te blijven, en toch zeggen jaren van ervaring in het verleden, lange jaren van gewoontevorming, ons: ‘Ach, het maakt toch eigenlijk niets uit als ik het gewoon toch doe, als ik gewoon een beetje toegeef’, en dan doen we dat en elke keer wordt het gemakkelijker om een beetje meer te schipperen. En vóór we het weten zijn we weer terug bij waar we begonnen. Zodra u ook maar een beetje hiermee schippert, nemen de negatieve krachten die aan uw positieve voornemens tegenstand bieden hun kans waar, en doen dit vanaf dat moment in steeds sterkere mate.

Ik ben ver van de oorspronkelijke vraag afgedwaald, maar waarop dit alles neerkomt is dat men ten aanzien van zaken zoals de theosofie en het theosofische leven, en natuurlijk ook de Theosophical Society, geen compromissen kan sluiten. Ik kan nu evengoed openhartig zijn over een brief die zojuist is ontvangen, ik geloof door Fred Lindemans, en enige minuten voor deze bijeenkomst begon aan mij werd getoond. Dit is een volmaakt voorbeeld van het soort compromis, waarover ik spreek. Deze brief komt, naar ik begrijp van een groep Haagse leden, die een bijeenkomst hielden op de avond van de 18de en zo iets als een besluit of een verzoek samenstelden – en hoopten dat wij de brief hier op de bijeenkomst zouden openbaar maken en voorlezen – waarin staat dat zij hadden besloten te wachten om beslissingen te nemen in de TS tot ze de tijd hadden gehad om de omstandigheden in de TS sinds 5 oktober 1950 te bestuderen en te onderzoeken.

Ik zou in dit verband kort een analogie willen trekken die de belachelijkheid aantoont van deze manier om theosofische zaken aan te pakken. In de eerste plaats is de nieuwe cyclus van het werk van de Society aangebroken en was zelfs al aangebroken vóór kolonel Congers heengaan. Ze is en was begonnen. We zouden hier evengoed een petitie kunnen tekenen, ieder van ons, een lange petitie waarin staat: ‘Lieve God, houd alstublieft de zon tegen tot ik heb onderzocht wat er gisteren gebeurde, voordat u de zon laat terugkomen.’ Dit is net zo belachelijk. Ik bedoel dit niet als kritiek, omdat ze gezien vanuit een occult standpunt niet weten wat ze doen, ze weten werkelijk niet wat ze doen. Maar ze doen nu juist dat. Het is precies alsof iemand nadat een kind was geboren zou zeggen: ‘Laat het kind alstublieft niet geboren worden, ik kan het niet aanvaarden vóór ik de tijd heb gehad om de astrale vorm te onderzoeken waarin het is gegroeid.’ Dat is precies wat de brief uit Den Haag ons vraagt te

doen. Ik herhaal, ik zeg dit niet als kritiek, maar om de onjuistheid te onderstrepen om een compromis te sluiten, niet alleen met de waarheid, maar met karma zoals dit zich van dag tot dag ontvouwt.

De nieuwe cyclus van het werk van de Society was al aangebroken vóór kolonel Conger stierf. Ze is en was aan de gang. Dit nieuwe tijdperk van de theosofische beweging begon toen kolonel Conger het leiderschap overnam, nam geleidelijk in kracht toe tot ze het punt bereikte waarop het hoofdkwartier werd verplaatst en heeft zich op een ruimere schaal voortgezet. Indien we ook maar enig vertrouwen in de meesters hebben, zouden we er niet aan denken ons te af te vragen wat er zal gebeuren, en vol twijfel en achterdocht gaan zitten afwachten. Toen de zon vanmorgen opkwam om ons vandaag licht te geven twijfelden we er ook niet aan dat hij dit zou doen. De voorwaartse beweging van deze Theosophical Society is nog steeds even stevig in het karma van onze beschaving geworteld als de zon in het karma van ons zonnestelsel.

Ik ben hierheen gekomen om u te leren kennen en met u over het werk te praten. Over het werk in Nederland heb ik verschillende ideeën die ik aan u wil duidelijk maken, en waarvan ik denk dat ze u werkelijk kunnen helpen als alles gaat zoals ik verwacht. Ik heb deze ideeën niet mooi op een rijtje in mijn denken, en begin dus maar met wat het eerste in me opkomt. In de eerste plaats zou ik willen dat in Nederland het voorlopige lidmaatschap wordt afgeschaft. In de Verenigde Staten hebben we dit volgens mij al in 1940 of 1941 afgeschaft. Indien de mensen die informatie willen of belangstelling tonen in Nederland er net zo over denken als bij ons in de Verenigde Staten, houden ze niet van de formele regel om 90 dagen als het ware ‘op proef’ te moeten voor ze volwaardig lid kunnen worden. Wat we veel liever zouden zien is het volgende: als een belangstellende er klaar voor is om lid te worden, wordt hij direct als volwaardig lid ingeschreven, maar vóór zo’n belangstellende uitgenodigd of gevraagd wordt toe te treden dienen wij als leden te proberen hem of haar zo goed mogelijk te laten begrijpen wat het lidmaatschap van de TS werkelijk inhoudt.

Wat is in de Society de werkelijke basis voor het lidmaatschap? Voor mij is het bijkomstige aspect van het lidmaatschap de mogelijkheid om te studeren en ons eigen karakter te verbeteren. Het hoofddoel is onze medemensen te dienen en deze, zoals de meesters haar noemen, ‘verweerde mensheid’ voort te helpen op de weg naar vooruitgang. En wanneer een individueel lid van de TS een besluit in die richting neemt, wordt hem door het leven gevraagd te laten zien wat dat besluit waard is. Indien we geloof hechten aan wat Judge en andere van onze leraren hebben gezegd, gaan we beseffen dat de zielen die nu incarneren aanzienlijk oudere zielen dan wij, of dan onze ouders of grootouders, zijn – natuurlijk met uitzonderingen. We hoeven maar naar onze kinderen, de jongsten van deze generatie, te kijken om dit te beseffen. In ons werk en ten aanzien van hoe we nieuwe leden denken te gaan werven kunnen we deze overweging niet naast ons neerleggen, want een groot percentage van de zielen die nu incarneren zijn oude zielen in het theosofische werk, die op zoek zullen gaan naar hun thuis om de draad weer op te nemen op het punt waar ze in het verleden waren gebleven. Ik denk dat het ons niet veel moeite kost in onze eigen gelederen diegenen te herkennen die binnen één, twee of drie jaar zijn binnengekomen en bijna als naar hun til terugvliegende duiven het doel van de werkelijke waarheid achter de theosofie vinden; terwijl anderen misschien vijf, zes of acht jaar naar datzelfde zoeken en dan nog steeds niet in staat zijn om die werkelijke waarheid te vatten. Dit is geen kritiek op de een of een werkelijke verdienste van de ander – absoluut niet, omdat we hen die het moeilijk vinden dienen te helpen, want het is mogelijk dat ze nog niet eerder, of nog maar kort, aan dit werk hebben deelgenomen.

Indien wij, zoals Judge zegt, bijvoorbeeld de Egyptenaren zijn – ik bedoel dit niet letterlijk – maar indien die cyclus van levensgolven in deze lange periode weer bezig is te incarneren, zoeken die zielen onder hen die verder gevorderd zijn een uitingsmogelijkheid voor hun verlangen om voor de mensheid te werken. Dit is geen fantasie, hoewel u het ook niet te letterlijk moet nemen. Voor mij is dat onze voornaamste taak, en wanneer we dit op de achtergrond van ons denken houden, zullen we wellicht een wat ander idee krijgen over het werken voor de theosofie en het aantrekken van nieuwe leden. Ook hier zal men vooral door het voorbeeld dat we geven worden aangetrokken, omdat deze zielen dit onmiddellijk zullen herkennen terwijl dat misschien niet door onze woorden zal gebeuren.

Ik wil niet zozeer uw persoonlijke mening horen, maar een algemene indruk krijgen of er serieuze bezwaren tegen het opheffen van het voorlopige lidmaatschap bestaan.

Niemeijer: Er zijn natuurlijk problematische situaties. Het komt in de praktijk voor dat er mensen zijn die graag lid van de Theosophical Society willen worden, terwijl er zich andere omstandigheden voordoen, en ze worden voorlopig lid. Ik ken enkele mensen in deze positie die al echt harde werkers zijn, en als ze nu plotseling worden tegengehouden zullen ze het contact verliezen. Als ze geen voorlopig lid mogen zijn, zullen ze niet kunnen zeggen dat ze van de Theosophical Society een beetje deel uitmaken.

JAL: Waarom willen ze geen . . .

Niemeijer: Ik weet dat er thuis grote problemen met zijn echtgenote zijn. Ze weet niets van de denkbeelden van de theosofie en daarom is ze ook niet erg enthousiast, maar hij doet heel veel. ‘Als je lid wordt, is dat het einde van ons huwelijk’ zegt ze tegen hem; en hij wil niet dat dit gebeurt.

JAL: Met andere woorden, u denkt dat hij met het voorlopige lidmaatschap ‘eronderuit komt’, zoals we dat zeggen: dat hij zijn theosofische werk kan doen en als hij alleen voorlopig lid blijft zijn vrouw zich niet ertegen zal verzetten? Ik denk niet dat het verstandig zou zijn een gedragslijn vast te stellen of beslissing te nemen op basis van een of twee van zulke gevallen, hoewel ik de positie van die man begrijp. Aan de andere kant zal het volgens mij niet van invloed op de omstandigheden zijn, omdat als er zich een bepaalde situatie in een loge in Zwolle of ergens anders voordoet, niets ter wereld de voorzitter ervan weerhoudt om te zeggen: ‘Best, we zullen die persoon helpen. We zullen hem in deze loge het voorlopige lidmaatschap geven.’ Laat hem dit in overweging nemen. Het zal wat de TS betreft geen echt voorlopig lidmaatschap zijn, maar er is niets wat u ervan weerhoudt om dat in een individueel geval als dit te doen. Maar pas op – er schuilt gevaar in andermans plicht! Ik ken het karma van die man niet, en ik hoef de omstandigheden ook niet te kennen. Het is voor hem misschien een van de grootste zegeningen als hij het volledige lidmaatschap krijgt. Ik weet het niet.

Dit brengt me op een ander punt: dat van regels, voorschriften, reglementen, enz. Ik zou graag willen dat alles soepel verloopt. Ik zou graag alles op basis van werkelijk theosofisch wederzijds respect willen zien – en ik hoop dat we dit overal in de TS kunnen realiseren – respect in innerlijke zin, niet door het bewijzen van lippendienst – dat leidt naar wat men in de Amerikaanse Afdeling vrijwillig heeft gedaan, en niets zou me gelukkiger maken dan te zien dat dit ook hier gebeurde. Men heeft alle reglementen, zowel nationale als die van de loge, volledig afgeschaft en werkt nu als theosofen samen. Als u het bijvoorbeeld nodig vindt een

voorzitter te kiezen, zeg dan niet: ‘Hier is meneer A, en hier zijn meneer B en mevrouw C. We zullen stemmen en zien wie de meeste stemmen krijgt.’ Dat is niet verkeerd, maar ik denk dat we in de Theosophical Society – en ik praat nu niet over de wereld en over andere organisaties – deze methode zijn ontgroeid. Ik denk dat we die manier niet meer kunnen gebruiken. Ik denk dat als we tijdens ons werk voor de theosofie voor de beslissing komen te staan welke logevoorzitter we moeten kiezen, we bij elkaar kunnen gaan zitten om unaniem tot overeenstemming te komen. Indien u het niet op de eerste bijeenkomst eens wordt, breng het dan opnieuw op de volgende bijeenkomst ter sprake, en wanneer u het er dan allemaal over eens bent dat meneer A de voorzitter van de loge moet zijn, kies hem dan. Neem geen belangrijke of serieuze beslissing over theosofische aangelegenheden tenzij er eensgezindheid is. We zijn allen mensen ziet u, ook de meesters, en hebben daarom allemaal onze gevoelens van voorkeur en afkeer. Als de meerderheid op meneer A en de minderheid op meneer B stemt, heeft u een ontevreden en ongelukkige minderheid, en voor u het weet ontstaat er wat twijfel en wantrouwen tegenover meneer A, waarvoor de meerderheid stemde, en dan komen er praatjes en problemen en wordt er geen theosofisch werk gedaan. Daarmee zijn we in feite verder van huis dan toen we begonnen.

Dit zijn mijn gedachten over regels, voorschriften en reglementen ten aanzien van het leiden van het theosofisch werk en zelfs ten aanzien van de kwestie van functionarissen. Ik ben ervan overtuigd dat er nergens een groep serieuze theosofen is die niet met wijd open hart in hun eigen gelederen die ene mens kunnen herkennen die een goede logeleider is, want wat is per slot van rekening de voorzitter van een loge? Wat is de leader van een Theosophical Society? Als we hem op een voetstuk plaatsen als iemand die aan iedereen voorschrijft en vertelt wat er moet worden gedaan, vergissen we ons. Alles wat de leader, of het hoofd of de voorzitter van een loge, dient te zijn is een onpersoonlijk werktuig om de kanalen naar ieder individu binnen een loge of binnen de TS open te houden, zodat de theosofische kracht vanuit ‘de top’, vanuit de Grote Witte Loge, naar de wereld kan vloeien. Bij het kiezen van een voorzitter gaat het niet erom hoeveel hij over ronden en rassen, of over devachan en avichi, weet maar is het beleven van de theosofie het belangrijkste. En dat zal steeds belangrijker worden. In de mate dat we in de verscheidenheid van onze meningen een eenheid ontwikkelen, in de mate dat we een natuurlijke eenheid voor het welzijn van de mensheid laten ontstaan, in die mate zullen we steeds meer vanuit ‘de top’ aantrekken – en u zult verbaasd zijn over wat er in de stilte tot ons komt.

Vraag: Wanneer het voorlopige lidmaatschap is afgeschaft, kan iedereen die tot de loge toetreedt van esoterische zaken kennisnemen, en na daarvan kennis te hebben genomen is men niet aan een gelofte gebonden. Hoe moet ik dat zien?

JAL: Er zijn in deze tijd geen zaken die een loge kan bestuderen en bespreken maar die de hele wereld niet mag weten. Alle zogeheten esoterische leringen zijn op zeer, zeer weinige uitzonderingen na voor iedereen beschikbaar. Er is in GdeP’s geschriften meer openbaar gemaakt dan enig lid mogelijkwijs volledig in zich zou kunnen opnemen. Er zijn enkele esoterische teksten van HPB en Judge, maar de onderwerpen hierin zijn alle door GdeP behandeld, al is het dan misschien niet op de wijze waarop zij dat deden. Alle esoterische leringen bestaan nu in feite in openbare vorm, en iedere loge is vrij ze op elke logebijeenkomst te bespreken.

Vraag: Volgens mij bestaan er enkele misverstanden over de relatie tussen het voorlopige lidmaatschap en de Esoterische Sectie.

JAL: De Esoterische Sectie is overal in de wereld gesloten, en zoals ik zei zijn alle esoterische leringen openbaar gemaakt. Maar, en dit is belangrijk, ieder lid van de TS heeft nog steeds de mogelijkheid tot esoterische training. De training zal zich voordoen in de vorm van wat Judge 'de dagelijkse inwijding' noemde. En de kenmerkende eigenschappen die de meesters zullen herkennen, zal ons streven zijn en de wijze waarop we onze theosofie in praktijk brengen en ervoor werken.

Naar de uitdrukking op uw gezicht te oordelen zie ik tot nu toe geen serieuze bedenkingen. Is dat juist? [*Instemmend geknik*] Binnen een groep bestaat er altijd, en hoort er altijd te bestaan, de flexibiliteit om met de individuele omstandigheden van die groep rekening te houden. Zodra we nationale of logereglementen hebben, beginnen we te verkrampen en onszelf beperkingen op te leggen, en dat is niet goed. Omdat elke groep haar eigen svabhava heeft zou ik graag zien dat ze met haar eigen natuurlijke svabhava werkt, en ik kan u verzekeren dat waar twee of drie in naam van de meester bijeenzijn de logekracht daar eveneens zal zijn. Alle denkbare regels en voorschriften kunnen niet het goede vervangen dat uit deze manier van theosofisch werken voortkomt. Het kan me niet schelen wat u aan het doen bent, een vlooiemarkt voor een goed doel organiseren of een picknick of wat dan ook: indien u in de ware theosofische geest bijeenkomt en slechts erop vertrouwt het beste antwoord te krijgen, dan zult u dit ook krijgen. Houd echter vast aan uw eigen idee en bespreek en verdedig dit, maar wanneer er in u een belletje rinkelt dat zegt 'er is een beter idee', laat dat van uzelf dan onmiddellijk los *want we zoeken naar het beste idee*. En de kracht en hulp die individueel en collectief vanuit de stilte komt is immens. Die kracht vloeit op dit moment door de TS. U heeft haar al herkend, ieder van u.

Ik denk dat we allen wel eens de werkelijke vreugde hebben ervaren van een niet geplande, niet georganiseerde bijeenkomst die zomaar ontstond zonder dat iemand er moeite voor deed, waarbij we spontaan uitriepen dat we het zelf niet zó goed hadden kunnen organiseren. Dat is waar deze manier van werken op neerkomt.

Als derde punt zou ik graag zien dat elke loge in de TS rechtstreeks met het hoofdkwartier is verbonden en een branch wordt – zoals in de tijd van Judge – natuurlijk op een andere manier maar volgens hetzelfde principe; een branch die direct met het hoofdkwartier is verbonden en waarbij de belemmeringen en organisatiestructuur van de nationale afdeling volledig worden uitgeschakeld. Voor Nederland of welk ander land ook zal het geen verschil in de voortgang van het werk betekenen, behalve dat de loges rechtstreeks met het hoofdkwartier zijn verbonden en de afdelingsfunctionaris – er zal er maar één zijn – door de leader wordt benoemd, en dat zal een nationaal-secretaris zijn. Verder zal de nationaal-secretaris een ondersteunend team moeten hebben om hem met het werk te helpen. Het zal in Nederland niet een formeel nationaal bestuur zijn, maar een werkcommissie waarvan de samenstelling indien nodig kan worden gewijzigd en afgestemd op de uiteenlopende omstandigheden, zodat er nergens verstarring ontstaat. Er zullen natuurlijk zoals nu een secretaris en penningmeester zijn, maar geen officiële reglementen om u druk over te maken. De nationaal-secretaris zal door de leader worden benoemd, en in overleg met hem en anderen zal er een werkcommissie zijn om hem te helpen. Ik heb in dat verband, als dit gevoel zo blijft, een aantal ideeën voor het werk in de toekomst waarvan ik denk dat ze ieder van u zullen aanstaan. Maar ik geloof niet dat ze echt schokkend zullen zijn.

Toen ik het met John Van Mater, voorzitter van de Amerikaanse Afdeling, over dit idee had, was ik erg blij dat hij onmiddellijk aan de slag ging en alle loges aanschreef, en na niet al te lange tijd besloten ze zelf de Amerikaanse Afdeling als afdeling, dat wil zeggen de voorzitter

en het dagelijks bestuur met zijn huishoudelijk reglement, volledig op te heffen. Ik benoemde daarop John Van Mater als secretaris voor de Verenigde Staten. Niemand had serieuze bedenkingen, behalve twee of drie loges die dachten dat de tijd daarvoor nog niet was aangebroken, maar ze vertegenwoordigden dezelfde soort mensen die een onderzoek naar de afgelopen zes maanden willen doen om uit te vinden of de zon morgenochtend wel dient op te komen. Maar daar kunnen we niet op wachten.

Nu zou ik dit idee ook aan u willen voorleggen, en als er hier iemand is die er iets over wil zeggen of die serieuze bedenkingen heeft, aarzel dan alstublieft niet om dat te zeggen. Want dit is een samenwerkingsverband, en ik ben niet eropuit mijn ideeën op te dringen aan mensen die deze ideeën niet willen. Toen ik onlangs op het congres besloot het lidmaatschap van elk lid in Nederland op te heffen, leek misschien het tegenovergestelde het geval. Maar ik geloof dat u inmiddels allen de kans heeft gehad om in te zien dat dit het enige was dat de Loge kon doen om te zorgen dat het werk in Nederland op de juiste basis wordt voortgezet. En weet u dat de overweldigende stroom strookjes die naar ons hotel zijn gezonden me bijna letterlijk schrijfkrimp hebben bezorgd? Elk van die strookjes behandel ik persoonlijk. Ik wil niet dat iemand me helpt, want ik wil het zelf doen omdat ik trots op Nederland ben en, zoals ik op het congres zei, voor de Nederlandse leden een warm plekje in mijn hart heb en dit gevoel zal niet gemakkelijk veranderen.

Ik zou graag nog een enkel woord eraan willen toevoegen om de zaak te verduidelijken. Toen de nationale afdelingen door GdeP werden ingesteld en volgens de Constitutie ‘autonoom’ werden, werd dat in die tijd in feite met een speciaal doel gedaan. Die tijd is voorbij. Bij meer dan één gelegenheid werd die autonomie verkeerd geïnterpreteerd. De werkelijke waarde en het werkelijke doel van onze internationale betrekkingen, en wat er eigenlijk in moet worden gerealiseerd, is broederschap; en als we iets op formele wijze, organisatorisch of anderszins, doen wat de Nederlandse Afdeling onderscheidt van de Engelse, of de Zweedse van de Zuid-Afrikaanse, ontstaat de neiging zich van elkaar af te scheiden in plaats van tot elkaar te komen. Om terug te komen op het denkbeeld van eenheid in verscheidenheid waarover we het eerder hadden: de Nederlandse Afdeling heeft haar eigen svabhava, haar eigen inherente nationale karakteristiek, zoals ik en u die hebben. Hetzelfde geldt voor Duitsland en Zweden en alle andere landen. Maar we zijn allen broeders en moeten als broeders werken. We moeten in de Theosophical Society een voorbeeld aan de wereld geven, en hoe sneller we de begrenzungen, in spiritueel opzicht, van afgescheidenheid op internationaal gebied kunnen doorbreken — en dat is wat we nu in de TS doen — en die wegnemen, des te sneller zullen de meesters aan de internationale toestand in de wereld kunnen gaan werken en die verbeteren. We moeten daar een begin mee maken. Dat is de eigenlijke reden waarom ik graag zou zien dat elke bestaande loge haar naam van ‘loge’ in ‘branch’ verandert. Daar zal enige tijd voor nodig zijn. Ze zullen branches in plaats van loges zijn en direct met het hart van de beweging, het hoofdkwartier, zijn verbonden. De nationale functionarissen, zoals de secretaris en de leden van de werkcommissie, zullen helpers zijn die met mij samenwerken, niet om de Nederlandse Afdeling een afzonderlijke behandeling te geven maar om haar dichter bij de hoofdstam van de theosofische boom te brengen, zonder barrières tussen tak en stam.

[Thee- en koffiepauze]

Tholen: Laatst kregen we wat documenten van enkele leden, en sommige daarvan zijn duidelijk lasterlijk. Wat moeten we doen om onze leden te beschermen? Moeten we hen beschermen door onze mening erover te geven, of moeten we zwijgen en hen hun eigen keuzes laten maken? In dit verband moet ik ook denken aan de rechtszaak in India tegen

Blavatsky, toen ze in de beklagdenbank stond en de toenmalige leden weigerden haar te beschermen, waardoor ze Madras en India moest verlaten.

JAL: Er worden hier twee vragen gesteld, en ik zal met de eerste beginnen. Nee, ik zal het op de occulte manier doen en met de laatste beginnen. Terwijl de beschikbare gegevens lijken aan te tonen dat de leden in Madras in India weigerden HPB te beschermen en een schild om haar heen te vormen, komt uit het archief een ander perspectief naar voren. Niet werkelijk verschillend, maar het is zoals in de pauze een van de dames in enkele woorden deze bijeenkomst samenvatte: ‘de geest treedt naar voren, en de vorm raakt op de achtergrond en valt uiteen’. Dat is juist, en het kenmerkt niet alleen deze bijeenkomst maar de hele theosofie. Blavatsky verliet Madras niet eenvoudig op grond van laster. De meester heeft haar opgedragen Madras te verlaten, niet omdat er geen schild in de TS was om haar te beschermen, want we moeten niet uit het oog verliezen dat de theosofie praktisch is en in overeenstemming met de Wet werkt. In de mate dat een leader, functionaris of lid in de TS tegen de Wet handelt, ook al gebeurt dat onopzettelijk, zal deze in dezelfde mate op een of andere manier moeilijkheden ondervinden. Dus wat er in het geval van HPB in feite gebeurde was wat er sindsdien vaker is gebeurd en misschien weer zal gebeuren: de innerlijke beschermingsmuur in Madras begaf het, en hoewel het niet uit de historische gegevens die bekend zijn blijkt, werden Henry Olcott en anderen zeer exoterisch, bijzonder geïnteresseerd in gebouwen en vormen en bibliotheken en al dat soort zaken, waarbij ze waar het in het werk van de meesters in de wereld werkelijk om ging volledig uit het oog verloren. Dus verliet HPB Madras en was dat het begin van wat het afscheiden van de twee Society’s, in onze tijd bekend als Adyar en onze Society, zou worden. In werkelijkheid werden de zaden lang voor de Judge-Besant-kwestie gezaaid.

Nu was de laster in verband met HPB iets volkomen natuurlijk, en u zult het tegenkomen bij praktisch elke leader of bij ieder mens waar ook ter wereld die opvalt, in het zakenleven, in de industrie of op een ander gebied. Het is een van de nadelen van het leiderschap, of het nu om een Theosophical Society gaat of dat men de beste auto of herenkleding in de hele wereld maakt. Het eerste wat ontstaat is rivaliteit, en wanneer het een persoon betreft gaan ze in zijn verleden wroeten en proberen ze zijn reputatie aan te tasten, hoe verdienstelijk zijn karakter misschien ook is. Ze sloegen HPB niet over, ze sloegen Judge niet over en ze deden dat bij KT niet, en evenmin zullen ze mij overslaan. Het zal u misschien verbazen, maar kolonel Conger werd niet over het hoofd gezien, en hetzelfde element dat heeft geprobeerd in deze tijd het werk af te breken, de goede naam van mensen te besmeuren, verkondigde dat de fysieke toestand van kolonel Conger het gevolg van syfilis was – verkondigde dat overal. Kunt u zich zulke lasterlijke praktijken voorstellen? Dat is niets nieuws, helemaal niets nieuws. Dit beantwoordt denk ik enigszins uw tweede vraag.

Het spijt me dat ik zo openhartig spreek. Ik kan niet anders dan zo spreken, en zal het zo goed mogelijk proberen toe te lichten. Dat ik dit moest vermelden is natuurlijk zeer onaangenaam, maar het geeft precies aan hoe afschuwelijk boosaardig de duistere krachten kunnen zijn wanneer ze de kanalen vinden om zich te manifesteren. Ik zou, vóór ik de andere vraag beantwoord, de leden hier willen geruststellen door erop te wijzen dat juist de boosaardigheid van die aanvallen een duidelijk bewijs ervan is dat degenen van ons die op het rechte pad van de theosofie werken het juiste spoor volgen. Anders zouden ze niet in de verzoeking worden gebracht om het werk van de meesters af te breken.

Nu over de eerste vraag: als we ooit met een vraag zitten, over wat dan ook, kunnen we het antwoord gewoonlijk vinden als we innerlijk maar voldoende rustig kunnen worden, en ons

naar de natuur wenden en kijken hoe die werkt. Ik bedoel niet alleen de fysieke natuur; ik bedoel de andere aspecten van de natuur. Nu vraagt deze meneer wat hij moet doen, of wat wij moeten doen, als brieven zoals deze worden verstuurd.

In een tijd zoals de onze zijn er een aantal occulte wetten werkzaam. Het mysterie van het leiderschap, het mysterie van de overgang van de ene leader naar de andere, gaat volop gepaard met en is vol van de werkingen van occulte wetten. Maar elke keer wanneer deze zaken zich voordoen is er één ding dat altijd gebeurt. De theosofisch sterken wordt sterker, en de theosofisch zwakken – en met zwak bedoel ik hen die de theosofie voor zichzelf hebben gehouden, haar als een intellectueel luxeartikel of een ander favoriet vermaak gebruiken – dat type theosofen wordt onveranderlijk zwakker of snijdt zich uiteindelijk van de rest af. Wat moeten we nu met laatstgenoemden doen? We kunnen hen niet negeren, omdat we dan zouden zijn als de Christian Scientist die als hij hoofdpijn heeft zegt dat er geen stof bestaat. Maar we moeten hen behandelen op de enige manier waarin ons als praktische theosofen geleerd is hen te behandelen.

Ten eerste, wanneer u zo'n brief [de 'documenten'] krijgt en, na hem te hebben gelezen, vindt dat u er niets mee te maken wilt hebben, vernietig hem dan en denk er niet meer aan. Zend geen boze norske gedachten in de richting van de afzenders omdat, als u dat doet, u onmiddellijk met die destructieve krachten in contact treedt, een even onbetwistbaar contact als wanneer een elektriciteitsdraad u en degene die de brief schreef zou hebben verbonden. En hoe meer gedachten u in die richting zendt, des te gemakkelijker het voor hen is u uit uw evenwicht te brengen of u met steeds meer brieven lastig te vallen. Er staat u slechts één ding te doen, en dat is het vervullen van uw op één doelgerichte plicht als mens en theosoof. Verricht de dagelijkse taken die zich bij u aandienen op doelgerichte wijze, en richt uw denken op dat werk wanneer u het uitvoert. Wanneer het tijd is om aan theosofie te denken en voor de theosofie te werken, en uw karma u in de gelegenheid stelt in dit opzicht helder te zien, werk dan voor de theosofie op de plaats waar u zich bevindt en al het overige zal vanzelf duidelijk worden.

Bovendien zien we hier en daar een lid, soms een flink aantal, die een beetje heetgebakerd is, en de neiging heeft de koe bij de horens te vatten en 'er iets aan te doen'. Als gevolg daarvan zal hij gelegenheden creëren om met deze of gene te praten en die personen te vertellen hoe hij denkt over die mensen die proberen de zuivere stroom van theosofisch streven tegen te houden. Dat is naar mijn mening verkeerd, omdat u ook daar weer een negatieve actie met een negatieve reactie beantwoordt, en een negatieve actie wordt nooit anders dan door een positieve actie uitgewist.

Ik zou het op de volgende manier willen bekijken. Als een ander lid zo'n soort brief krijgt, en naar u toe komt en vraagt wat uw mening is, zeg die dan. Karma heeft u de natuurlijke gelegenheid geboden uw mening te uiten: iemand heeft u die immers gevraagd. Maar totdat iemand het u vraagt, zou ik in ieder geval geen mening geven. Heb uw eigen gedachten; koester die zo intens u kunt, en indien u iets zendt in de richting van diegenen die zich op dit moment en misschien voor de rest van deze incarnatie van de hoofdstroom afbuigen, zendt dan naar beste vermogen een goede gedachte uit uw hogere zelf naar dat van hen. U kunt geen beroep doen op hun hersenverstand, op geen enkele manier. Maar als u iets in hun richting zendt, zend dan een goede gedachte vanuit het hoogst haalbare bewustzijnsniveau in uzelf naar het hoogst voor u bereikbare niveau in dat van hen. En laat het daarbij. Laat karma en de Wet daarna hun werk doen. Dat is het enige wat we kunnen doen.

Misschien is dit niet een antwoord op uw vraag, maar voor mij is het het enige praktische wat we kunnen doen, want wanneer we overstuur raken en ons bezorgd maken als ons geliefde TS en het werk waaraan we ons leven hebben gegeven wordt aangevallen, lijkt het feit dat we overstuur raken en dat bij onszelf toelaten een indicatie te zijn van een zeker gebrek aan vertrouwen – niet in de leader, niet in de TS, maar in de meesters zelf. En indien u ook maar een moment denkt dat de meesters niet nauw, zeer nauw, bij deze situatie zijn betrokken, dan heeft u het mis; want dat zijn ze wel. Hen ontgaat niets van wat er op het ogenblik gebeurt, hier of ergens anders in de TS. Maar we hebben allemaal stuk voor stuk onze eigen verantwoordelijkheid. Maar ik dank de goden voor wat Nederland en de Nederlandse Afdeling is geweest, en voor de oprechtheid en trouw en echte onvervalste kwaliteit van toewijding die ik in Nederland heb aangetroffen. Wat hier vanmiddag in Zwolle gebeurt is een voorbeeld daarvan, en daarom ben ik in Nederland omdat u dat heeft wat de meesters nodig hebben. Ik ben hier niet gekomen alleen omdat ik van Nederland houd, maar omdat hier een spirituele kracht werkzaam is die zó groot is dat de vijanden van de mensheid haar willen vernietigen. Laten we dus niet bang zijn voor wat iemand het werk van de meesters zou kunnen aandoen. Laten we ons bij onze leest houden, zoals de uitdrukking luidt, ons houden bij ons eigen werk in de TS, in de stroom van theosofisch streven die nu door de TS vloeit via het kanaal waardoorheen het bestemd was te vloeien, en u zult zich nooit zorgen hoeven te maken over wat iemand anders zegt, of dat nu laster is of wat dan ook.

Mw. Schoolderman [lezend]: Onze nationale voorzitter, dhr. Lindemans, vertelde ons op 18 maart hier in Zwolle, toen hij de laatste boodschap van onze overleden leader kolonel Conger overbracht, dat Katherine Tingley vóór haar heengaan tegen kolonel Conger had gezegd: ‘De meester zei me je nu te vertellen dat je na mijn dood mijn opvolger zult zijn.’ Deze woorden lijken te betekenen dat na het heengaan van KT kolonel Conger haar direct zou opvolgen, maar het was GdeP die haar opvolger werd. Zou u zo vriendelijk willen zijn enig licht op dit probleem te werpen?

JAL: Dat is een echte 64 dollarvraag. Weet u eigenlijk wat ik daarmee bedoel? [*Vele stemmen uit de zaal: Nee!*] In Amerika hebben we een bepaald soort radioprogramma waarin u voor elke volgende vraag die u goed beantwoordt een hoger geldbedrag wint. Laten we zeggen dat u eerst 2 dollar krijgt en dan, als uw volgende antwoord goed is, 4 dollar en zo verder tot u, als u de laatste en moeilijkste vraag goed beantwoordt, het volle bedrag van 64 dollar ontvangt. En u heeft mij nu een 64 dollarvraag gesteld!

Om u antwoord te geven zal ik kort moeten ingaan op het mysterie van leiderschap en opvolging. En ik zal u misschien één, of misschien wel twee, paradoxen moeten geven. Ten eerste weet een leader pas op het laatste moment, en misschien zelfs dan niet, wie zijn opvolger zal worden. Aan de andere kant weet zijn opvolger pas op het laatste moment dat hij de opvolger zal zijn. Een van de mysteries in verband hiermee is dat er gelukkig een maya is die dat bewustzijnsaspect van de leader en zijn opvolger omgeeft dat elke bewuste band tussen hen als leader en opvolger onmogelijk maakt. Ik denk niet dat het erg moeilijk voor u zal zijn de zin hiervan in te zien.

We weten dat geen leader ooit in feite zijn of haar opvolger heeft benoemd. HPB benoemde nooit Judge. Judge benoemde nooit KT; KT benoemde nooit GdeP; GdeP benoemde nooit kolonel Conger; kolonel Conger benoemde nooit mij. Maar er zijn wegen en wegen in dit mysterie. En ik geef eerlijk toe dat sommige mensen het gevoel hadden te weten dat ik kolonel Conger zou opvolgen, nog vóór ik dat zelf wist. Dat is weer een van die mysteries. Ook kolonel Conger gaf heel duidelijk een occulte waarheid aan, na eens enkele van zijn

leerlingen over zijn opvolger op het verkeerde been te hebben gezet. Toen ik hem na afloop vroeg: ‘Waar bent u op uit, dat u probeert die mensen in verwarring te brengen? U verwacht toch niet dat ik geloof wat u daar allemaal zei’, keek hij me aan, lachte en zei: ‘Iedereen die iets gelooft van wat een leader over zijn opvolger zegt is een grote dwaas!’ Dat waren zijn woorden.

Ik kan vragen niet anders dan eerlijk en openhartig beantwoorden, met alle kaarten open op tafel. Als we dit alles dus overzien, gaan we begrijpen dat als de meesters zien dat het karma van de Theosophical Society, wat betekent het collectieve karma van elk individueel lid van de TS, op het allerlaatste moment voor de overdracht plaatsheeft, deze in plaats van gene persoon aantrekt, de TS deze zal krijgen. Zoals ze ook zagen en voorzagen dat de Society niet gereed was om kolonel Conger onmiddellijk na GdeP's dood aan te trekken en te krijgen. De leden hadden het recht verdiend op een kabinetsbestuur en kregen dat. Daarom zinspeelde de kolonel glimlachend op de ambtsaanvaarding door te zeggen dat hij ‘gekozen was door het Kabinet in hoogst eigen persoon’. In feite wist GdeP op het ogenblik van zijn dood dat kolonel Conger zijn opvolger zou zijn; en eigenlijk is in elk van de gevallen, door de hele geschiedenis van de Society heen, de opvolger, zonder dat hij dit zelf wist, begonnen de verantwoordelijkheden van zijn ambt over te nemen, nog voordat zijn voorganger stierf. Zonder dat hij zichzelf ervan bewust was, begon Judge het heft in handen te nemen voordat HPB stierf. Evenzo deed KT dit vóór Judge stierf. GdeP begon de taken over te nemen voor KT stierf. En kolonel Conger, met wie ik samenwerkte, was vóór GdeP stierf begonnen innerlijk de teugels van de TS over te nemen, ondanks de kabinetsperiode van drie jaar.

Dit beantwoordt misschien niet uw vraag, maar toen meester M dit aan Mw. Tingley vertelde, op de veranda van een hotel waar ze verbleef en waar de kolonel haar kwam bezoeken, geloofde ze in haar hart dat kolonel Conger haar opvolger zou zijn. En de meester liet haar dat zeggen. De kolonel vertelde me in het kort wat er op die dag, toen KT hem dat in het hotel vertelde, gebeurde. Ze zaten op die kleine veranda, het was zomer, en er kwam een onweersbui aan. Op het veld ertegenover waren enkele boeren bezig hooi binnen te halen, en ze hadden een enorme haast omdat ze probeerden dat te doen vóór het ging regenen. Kolonel Conger was toen militair attaché op de Amerikaanse ambassade in Berlijn, en hij had een spiksplinternieuw kostuum aan, met een donkergrijze jas en een gestreepte pantalon; hij zag er piekfijn uit. Terwijl de boeren bezig waren het hooi binnen te halen, zei KT plotseling tegen de kolonel: ‘Ga naar ze toe en help die boeren met hooi opladen. Zie je niet dat het gaat regenen?’ Kolonel Conger ging dadelijk naar de overkant, nam de hooivork ter hand en begon de boeren te helpen het hooi binnen te halen. Zodra de kolonel goed nat was zei KT: ‘Goed, je kunt nu wel weer hierheen komen.’ Hij was natuurlijk doorweekt. De kolonel sprak alsof hij me dit als een verhaal over KT vertelde, maar in werkelijkheid ging het niet over KT. Het was de meester, die door KT sprak, die kolonel Conger op zijn eigen manier aan een kleine test onderwierp.

U ziet dus dat er geen vroegere situaties zijn waarop we ons kunnen beroepen voor onze huidige beslissingen. In beginsel zijn die er, maar niet in gedetailleerde vorm. Ik ben bang dat ik het als antwoord op uw vraag daarbij moet laten, als het al een antwoord daarop is. Ik denk dat we een grote fout maken als we met ons hersenverstand proberen de *modus operandi*, of de methode in al zijn bijzonderheden, te begrijpen die de ononderbroken lijn of keten van schakels, vanaf haar begin tot op heden, deed ontstaan en in stand houdt. Het zal nodig zijn veeleer met ons hart en onze ziel te voelen dan met onze hersenen te denken. Veel mensen hebben tegen me gezegd: ‘Maar hoe denk je nou met je hart? Dat kan toch niet?’ Maar tussen

twee ademhalingen in doen ze het. We doen het allemaal. Dat is het beste antwoord dat ik u op dit moment kan geven.

Verschillende leden vertrekken om een trein naar Groningen en de noordelijke provincies te halen.

Ik geloof dat het beter is de bijeenkomst te besluiten, omdat de geest die hier door de bijeenkomst heeft gevloeid niet dient te worden verdeeld, zelfs al is het alleen maar doordat onze broeders uit Groningen vroeger wegmoeten. Ik wil u allemaal bedanken voor wat u aan deze bijeenkomst heeft bijgedragen. U was het die de bijeenkomst maakte tot wat ze was. Zoals de Society de leader naar zich toetrekt die ze verdient, zo trekt een bijeenkomst als deze dat aan wat in het hart van ieder van u aanwezig is; en een blinde kan zien en een stomme kan voelen welke kracht, welke waarlijk theosofische geest, in het hart van ieder van u aanwezig is. Ik wil u bedanken voor die gelegenheid, en voor de fijne geest, de lachende gezichten en de stralende ogen en warme harten die ik hier vandaag in Zwolle tegenkwam. Dank u wel!

De bijeenkomst wordt om 18.00 uur gesloten.

Bijeenkomst in Haarlem

23 april 1951 – 19.30 uur

J.G. Crabbendam, *algemeen voorzitter*
Jan Hoogervorst, *dagvoorzitter en vertaler*

J.G. Crabbendam: [richt na een inleiding in het Nederlands het woord tot JAL]: Ik heb zojuist tegen de leden hier gezegd dat deze bijeenkomst en de andere bijeenkomsten door u als leader van de Theosophical Society zijn bijeengeroepen en dat u me heeft verzocht het algemeen voorzitterschap op me te nemen, maar aan de andere kant ook de plaatselijke logevoorzitter wilt inschakelen zodat ik over enkele seconden mijn voorzitterschap aan de voorzitter van de loge Haarlem, Jan Hoogervorst, zal overdragen. Ik vertelde hen verder wat uw bedoelingen ten aanzien van deze bijeenkomsten zijn: dat u ten eerste met zoveel mogelijk leden wilt kennismaken en dit zo informeel mogelijk wilt doen; en u vervolgens met hen, zoals u het uitdrukt, ‘hardop wilt denken’ en enkele plannen heeft die u met de leden zou willen bespreken, en het ook wilt hebben over gedachten en ideeën die zijzelf hebben. En dat uw tweede bedoeling was uw belofte die u op het congres in Utrecht heeft gegeven na te komen om iedereen de gelegenheid te geven aan de leader vragen over theosofie en het theosofische werk te stellen. Daarna heette ik hen uit uw naam welkom.

JAL [tegen het publiek]: Vertaalde hij dat goed? [*Gelach*]. Heel erg bedankt.

Jan Hoogervorst: Waar de leader is, moet ook het hoofdkwartier zijn; en dit wordt vanavond extra onderstreept doordat twee van uw toegewijde helpers, Grace F. Knoche en Kirby Van Mater, met u zijn meegekomen. Maar de leden zijn hier niet gekomen om naar mijn gepraat te luisteren, dus daarom nodig ik u meteen uit te zeggen wat u op het hart heeft.

JAL: Dank je, Jan. Allereerst, omdat deze bijeenkomsten op mijn uitnodiging plaatshebben, wil ik u allen bedanken dat u bent gekomen. We kunnen alleen maar een bijeenkomst houden als er mensen komen, en ik wil echt graag kennis met u maken. Ik wil alle vragen die u op het hart heeft, en ook enkele ideeën die ik zelf heb, met u bespreken. En het feit dat u bent gekomen om daarover met mij te praten maakt me heel gelukkig.

Jan zegt dat waar de leader is, het hoofdkwartier is – en we weten dat maar al te goed. In ons hotel hebben we veel werk van het hoofdkwartier, dat we graag doen, maar er is zoveel te doen dat we eigenlijk in Pasadena en Nederland tegelijk leven.

Toen ik een paar minuten vóór de bijeenkomst zat te overwegen welke inleidende opmerkingen ik zou maken, besloot ik er niet al te veel te maken maar liever direct ter zake te komen; inleidende opmerkingen kunnen dan tijdens de discussie verder worden uitgewerkt.

We gingen vandaag vroeg weg, stopten eerst in Delft, reden vervolgens via de binnenweg, tussen de duinen en de gewone hoofdweg, naar Haarlem, waarbij we tussen de bollenvelden reden. De bollen beginnen al te bloeien, en ik dacht terwijl ik erlangs reed hoe typerend dit tafereel was voor wat er met de theosofie in Nederland gebeurt. De bollen die gepoot zijn, zijn uitgekomen en gaan bloeien. Ze werden langgeleden gepoot. In feite werden de echte bollen afgelopen september door de kolonel in de grond gestopt. En de strijd waarbij de bol eerst moet doorbreken in het zonlicht om vervolgens tot bloei te kunnen komen, heeft plaatsgevonden, en hetzelfde geldt voor de Society. Niets bloeit als niet iets anders sterft. Dit hele gebeuren is uiterst symbolisch voor wat er in Nederland ten aanzien van de theosofie en de Theosophical Society plaatsvindt. Er heeft in de hele TS een nieuwe geboorte plaatsgevonden, maar het doorbreken van het ware vuur en de ware kracht van de nieuwe cyclus gebeurde hier in Nederland met het congres en de daaropvolgende gebeurtenissen. Daarom wil ik naar beste kunnen met zoveel mogelijk leden kennismaken, opdat we op dit brandpunt echt kunnen samenwerken en een begin maken met het nieuwe samenwerkingsverband, het nieuwe tijdperk, de nieuwe orde van eeuwen zoals de kolonel het ruim een jaar geleden noemde. Op dat moment had de kolonel het over een nieuwe ark van Noach. We kennen allemaal het verhaal van Noach en zijn ark tijdens de grote zondvloed. De kolonel schreef aan een lid in Australië, toen daar moeilijkheden waren – dit lid had er geen officiële functie maar had een zeer aangrijpende brief geschreven, een van die brieven die uit het hart komen en het hart van de kolonel raakte. De kolonel schreef: ‘Waarom laat u geen nieuwe ark van Noach te water en begint een nieuwe orde van eeuwen?’ De leden in Australië hadden heel wat tijd nodig om te proberen uit te vinden wat de kolonel bedoelde. Maar nu weten ze het allemaal, en wij weten het nu ook allemaal. U hier heeft al de loopplank naar de nieuwe ark van Noach betreden. Niet iedereen heeft zich ingescheept op die ark die met volle kracht zal varen. Maar ze is al te water gelaten, en zoals ik gisteren in Zwolle zei komen de antwoorden en de getekende strookjes in grote aantallen binnen. En met de post van vandaag en gisteravond kwamen er nog veel meer.

Ik zou het graag zo informeel mogelijk willen houden; laten we samen met elkaar praten en nadenken, en stel de vragen waarmee u zit. Ik zal een aanzet geven door in te gaan op drie zaken die ik op het hart heb en waarover ik ook gisteren in Zwolle sprak.

Het eerste punt waarover ik het met u wil hebben is de kwestie van het voorlopige lidmaatschap. Nederland is het enige land waar het voorlopige lidmaatschap nog bestaat. Ik heb gehoord dat een of twee leden gisteren in Zwolle niet goed begrepen waarop ik doelde en dachten dat ik het over het algemeen lidmaatschap had. Ik heb het echter over het voorlopige lidmaatschap, wat eigenlijk in de eerste plaats was bedoeld als proeflidmaatschap tot de functionarissen van de loge of nationale afdeling ervan overtuigd waren dat een bepaalde aanvrager gereed was voor het volledige lidmaatschap. Ik kan begrijpen dat dit in de begintijd van de Society een bepaald nut heeft gehad, omdat de leden allemaal nieuw waren en nog wat onervaren in hun contacten met het publiek, en niet de achtergrond en ervaring en basis bezaten om tegenover een toekomstig lid openhartig te zijn; niet in praktische zin de ervaring bezaten om met theosofische zaken te kunnen omgaan. Maar het leven leert ons heel wat lessen.

Ik denk dat we de theosofie en hoe die in ons dagelijks leven werkzaam is inmiddels allemaal wel in voldoende mate begrijpen, zodat we met een belangstellende voor wie het echt beter is dat deze nog niet toetreedt, als een broeder kunnen praten en hem het ‘waarom’ kunnen uitleggen. Ik kan niet inzien waarom we niet met een belangstellende die zich misschien meer

tot het psychische voelt aangetrokken zouden kunnen praten en hem goed duidelijk maken wat ons stelsel van training en studie inhoudt.

Strikt genomen kunnen we iemand het lidmaatschap niet steeds maar blijven weigeren, maar we hoeven een verzoek daartoe ook niet onmiddellijk in te willigen. Geef iedereen de gelegenheid te begrijpen wat de verantwoordelijkheid inhoudt van iemand die lid wordt van de Theosophical Society. Die is niet licht, maar duidelijk moet worden gemaakt dat het een verantwoordelijkheid is niet tegenover de Society of de logevoorzitter of de leader, maar tegenover *het individu zelf*. Indien er in zijn hart oprechte aspiratie aanwezig is kan hij, of hij als lid nu wel of niet een gelofte heeft afgelegd, ervan verzekerd zijn dat zodra hij bewust eraan gaat werken zijn karakter te verbeteren hij in de problemen zal raken. Dit moet hem duidelijk worden gemaakt, niet als iets om bang voor te zijn, niet om hem de stuipen op het lijf te jagen, maar om hem te laten begrijpen waarop dit stelsel van karaktervorming neerkomt. Hij zal het des te meer appreciëren. Het zal hem meer de gelegenheid geven te gaan begrijpen wat theosofie werkelijk is. Ieder van u die met dit type belangstellende spreekt zal daardoor een dieper inzicht verwerven in de onderlinge banden van mensen, en in wat theosofie in zulke omstandigheden werkelijk voor u betekent. Wanneer iemand die het lidmaatschap heeft aangevraagd gereed is om toe te treden, neem hem dan als broeder-theosoof direct op en houdt daarbij in gedachte dat wanneer een nieuw lid toetreedt de verantwoordelijkheid voor ons in feite veel groter is dan voor het nieuwe lid, tot hij zich volledig heeft georiënteerd, volledig begrijpt wat het doel is waaraan hij werkt en het pad dat hij kiest. Dan moeten we hem min of meer aan zijn lot overlaten. We kunnen hem niet als een baby blijven behandelen en hem maken tot iemand die voortdurend op anderen moet leunen.

Mocht u enkele gedachten hierover hebben, misschien tegengesteld aan de mijne of van andere aard, of nog meer vragen in verband hiermee, dan zal ik deze graag met u bespreken. Dat is één punt.

Vraag: Is er een bepaalde leeftijdsgrens om lid van de TS te kunnen worden?

JAL: De leeftijd is altijd 18 jaar geweest en dat is niet veranderd, hoewel er naar ik heb begrepen uitzonderingen werden gemaakt door KT en enkele andere leaders, die nu en dan een jonger iemand toelieten.

Vraag: Is er aan het nieuwe lidmaatschap een cursus verbonden, zodat ze direct, zonder iets van theosofie te weten, kunnen beginnen?

JAL: Ik denk niet dat het lidmaatschap van de Society gebaseerd dient te zijn op wat voor hoofdgeleerdheid ook. Ik denk dat het enige vereiste voor lidmaatschap een erkenning door het hart zou moeten zijn van het beginsel van broederschap. Niettemin denk ik niet dat het wijs zou zijn om, zoals zo velen in het verleden hebben gedaan, te zeggen: 'O, het is gemakkelijk om lid van de Theosophical Society te worden. U hoeft alleen maar in het beginsel van universele broederschap te geloven, en in de meeste plaatsen is er geen verplichte lidmaatschapsbijdrage. Dat is eigenlijk alles.' Dit is volgens mij verkeerd, want het is niet iets eenvoudigs om theosoof te worden. Verder denk ik dat we het voor een belangstellende ook niet moeilijk moeten maken om lid te worden, beslist niet. Maar we willen niet dat ze het te gemakkelijk gaan opvatten. Het belangrijke is dat we hem gewoon helpen te begrijpen wat het betekent lid te worden, niet een lid dat een gelofte heeft afgelegd of plotseling in staat is een volmaakt mens te worden. Theosofie is niet voor heiligen maar voor zondaars. En alleen omdat iemand verkeerde dingen heeft gedaan en probeert de goede

weg te vinden – misschien heeft hij langgeleden zijn vrouw geslagen, en heeft daar berouw over en wil een goed mens worden – dient hij niet te worden geweigerd. Daar bestaat de Society nu juist voor. Ze is er voor zondaars. We weten wat theosofie is. Ze is iets heel praktisch. Ze vertelt ons niet alleen wat we moeten doen, maar zegt ons ook hoe we betere mannen en betere vrouwen kunnen worden. Ze geeft ons in haar leringen de methode hoe we beter kunnen gaan leven.

Wat we in de Amerikaanse Afdeling doen is, denk ik, een goed idee, althans wat het principe betreft. Als ik terug ben hoop ik met John Van Mater, Kirby's broer, nog eens hiernaar te kijken en te zien of het verbeterd kan worden. Wanneer we een lidmaatschapsaanvraag ontvangen, zenden we de belangstellende eerst een gedrukt 'verzoek om informatie'-formulier. We sturen hem ook een exemplaar van de Constitutie van de TS, en vroeger zonden we het huishoudelijk reglement van de Amerikaanse Afdeling met een brochure getiteld 'De Theosophical Society: haar aard en doelstellingen', plus wat folders over de achtergrond van enkele leringen zoals reïncarnatie en karma. Nadat de aanvrager deze heeft doorgenomen, en beseft wat de organisatie inhoudt en enigszins begrijpt wat zijn verantwoordelijkheid zal zijn als hij toetreedt, kan hij, indien hij voelt dat hij zich bij de Society wil aansluiten, het aanvraagformulier voor het volledige lidmaatschap invullen.

Ik zou graag zien dat deze formulieren overal standaard worden gebruikt. U stelt al die ene belangrijke vraag: 'Behoort u tot een andere theosofische of occulte organisatie?' Er staan nog enkele andere vragen op onze aanvraagformulieren om enige achtergrondinformatie over de betreffende persoon te krijgen: over zijn hobby's, zijn beroep en of hij over vrije tijd beschikt om aan theosofisch werk te besteden, enz. Gewoon een paar eenvoudige vragen, zodat de aanvrager het gevoel krijgt dat we geïnteresseerd zijn in waar hij belangstelling voor heeft. Hiermee hebben we de basis, die vooral van nut is als hij zich bij een loge aansluit, om het nieuwe lid beter te leren kennen en hem zo te helpen beter te gaan begrijpen wat werken voor de theosofie betekent. Ik denk dat dit waarschijnlijk een antwoord is op de vraag van deze mevrouw.

Arink: Schuilt er geen gevaar in om nieuwe leden te gemakkelijk tot de TS toe te laten, en dat er te snel te veel leden komen, zoals in Den Haag?

JAL: Ik houd er niet van om te ronduit en te krachtig te spreken, maar van een stukje papier zal het nooit kunnen komen. U als leden zult het op de vriendelijke begripvolle manier moeten doen. We zullen nooit een stuk papier kunnen maken dat het werk voor ons zal doen. *Wij* zullen het moeten doen. Elke loge die twee of drie jaar bestaat heeft wel de gelegenheid gehad om in een belangstellende het verschil te herkennen tussen vluchtig enthousiasme en een diepgeworteld verlangen onze medemensen te dienen. Nu bedoel ik niet dat iemand dit diepgewortelde verlangen in zich moet hebben, en het duidelijk zichtbaar moet zijn, vóór hij als lid wordt aangenomen. Maar het is niet het voornaamste doel van ons werk ons ledental tot grote aantallen uit te breiden. Dat moet zich op een natuurlijke wijze ontwikkelen, zonder dat we ernaar streven, en zal pas gebeuren naarmate we onszelf als individu, groep of afdeling tot een voorbeeld van adequaat functionerende theosofen maken. En het ware licht, het ware innerlijke licht, dat we daarmee in ons hart, in onze dagelijkse contacten, ontsteken zal anderen die we ontmoeten aantrekken en hen doen afvragen wat het is waardoor bijvoorbeeld meneer Arink 'op deze manier over dit probleem denkt. Het is anders al wat ik tot nu toe ben tegengekomen. Ik vraag me af wat het is.' En ten slotte zal hij het u vragen. Dit is de manier om iemand lid te 'maken' – door het voorbeeld te geven.

Ik denk niet dat enige reglementering het karwei dat nu voor ons ligt kan klaren. U en ik die op verstandige wijze in dit samenwerkingsverband in de TS actief zijn, moeten dat karwei klaren. Ik zal contact met u blijven houden. Ik bedoel niet dat ik om de andere week hiernaartoe zal komen. Maar ik ben met een reeks brieven aan alle leden begonnen. Sommige zullen alleen voor de Nederlandse leden zijn bestemd. Andere zullen uitsluitend zijn bestemd voor de Zweedse leden; nog andere voor de Duitse leden – en dit brengt me op mijn volgende punt.

Het tweede punt sluit aan bij het eerste, en houdt in dat ik in Nederland en in elke andere nationale afdeling graag zou zien dat de loges direct met het hoofdkwartier zijn verbonden en de Nederlandse Afdeling als formele nationale afdeling wordt opgeheven, net als de Amerikaanse Afdeling als zodanig is opgeheven. Verander de loges in branches en laat ze rechtstreeks onder het hoofdkwartier vallen, en laat de branches berusten op natuurlijke uitgangspunten, zonder huishoudelijk reglement of voorschriften, en hef ook het huishoudelijk reglement van de nationale afdeling op.

Het derde punt is het opheffen van het nationaal voorzitterschap en het Nederlandse hoofdbestuur, en het buiten dienst stellen van alle oude functionarissen – ruim de hele zaak op en begin met een schone lei. In plaats van een nationale voorzitter komt er een nationaal-secretaris, die door de leader wordt benoemd. Er komt een werkcommissie om de nationaal-secretaris bij te staan. Er komt een penningmeester, wat weer broeder Arink zou kunnen zijn omdat hij weet hoe hij deze zaken moet behandelen, en er komt een archivaris/notulist, wat weer Ab Bonset zou kunnen zijn. In zekere zin verandert er niets, en toch verandert alles. Ik zou graag af willen van het idee van afgescheidenheid: met hier de Zweedse en Nederlandse Afdeling, elk met een afzonderlijke autonomie, en daar de Duitse, Amerikaanse en Australische Afdeling, elk ook weer met haar afzonderlijke autonomie. Dat was prima gedurende een bepaalde periode en in een tijd dat GdeP probeerde enige orde in de chaos te scheppen, nadat KT alles had gesloten. Hij diende op theosofisch gebied nationaal bewustzijn te wekken. Maar ook hier werd een stukje papier, de Constitutie, volledig verkeerd geïnterpreteerd, en werd die autonomie bijna als theosofisch nationalisme opgevat. En dat is geen theosofie. We hebben belangstelling voor broederschap en het helpen van onze medemensen. Daarom lijkt het me heel onnatuurlijk om een afzonderlijke afdeling hier en een afzonderlijke afdeling daar te hebben, met elk haar specifieke vorm van autonomie.

Ik probeer echter niet 'to sell you a bill of goods', zoals we in Amerika zeggen – probeer u niet iets op te dringen. Ik hoor graag uw ideeën als u het ermee oneens bent. Maar ik zou deze branches (takken) die nu loges zijn, verbonden willen zien met de stam van theosofische kracht die door het hoofdkwartier wordt vertegenwoordigd en die diep in de Witte Loge is geworteld, met niets tussen de takken en de stam in.

Ik probeer niet het feit te bagatelliseren dat elk land – Nederland, Duitsland, Zweden – wel degelijk zijn eigen svabhava heeft. Dat is zuivere theosofie. Elk land heeft dit. Maar er is geen reden waarom de svabhava van het ene land niet zou kunnen samenwerken met de svabhava van het andere land, zolang het zijn kracht maar van de hoofdstam ontvangt. Geen twee takken aan een boom zijn gelijk. Daarom heb ik het gevoel dat als we, wat deze nieuwe cyclus betreft, een georganiseerde of zo u wilt gereorganiseerde start kunnen maken vanuit volledig natuurlijke uitgangspunten, al onze problemen veel lichter zullen zijn en we in staat zullen zijn veel verder en veel sneller te gaan. Niet dat we ons willen haasten, want in dit werk is 'haastige spoed zelden goed'.

Dit is het idee dat ik ten aanzien van de loges en nationale afdelingen had. Mocht u het ergens niet mee eens zijn of heeft u vragen, dan wil ik ze graag bespreken.

Tussen twee haakjes, in Zwolle kwam gisteren de vraag naar voren of de loges nog blijven functioneren omdat ik zo botweg van iedereen in Nederland het lidmaatschap had ingetrokken. Natuurlijk blijven ze functioneren. Dat intrekken van het lidmaatschap zal door sommigen worden opgevat als het optreden van een dictator. Dat vind ik prima. Maar dat ben ik niet, dat weet u. En als we samen verdergaan zult u merken dat ik niet van plan ben iets voor te schrijven, maar dat u met mij zult samenwerken en ik met u zal samenwerken; en toch zullen de meesters iedere onderzoeker van het occultisme de gelegenheid geven zijn eigen keuze te maken. U weet allemaal hoe bezorgd sommigen waren over wat we in 's hemelsnaam aanmoeten met hen die niet samenwerken en niet het licht zien. Hoe kunnen we wat aan die situatie doen? Wel, de meesters zitten bij dit omslagpunt niet te slapen. Beslist niet. Er was maar één manier om dit, zonder actie tegen een of andere dissidente groep te ondernemen, op eenvoudige wijze te doen, en dat was door hen de gelegenheid te geven het zelf te doen, en dit betekende dat iedereen van het lidmaatschap werd ontheven en allen die in de nieuwe cyclus voor de theosofie wensten te werken welkom waren in de Ark, die klaar voor vertrek te maken en samen op weg te gaan. Zij die niet in de nieuwe cyclus wilden meewerken zouden zichzelf uitschakelen.

Laat daarom de loges doorgaan, behalve de Haagse loge waarvan het charter door kolonel Conger vervallen is verklaard. Maar er zijn geen andere charters in Nederland ingetrokken. En wat Den Haag betreft zal die situatie zich vanzelf oplossen als we maar dat onwankelbare vertrouwen hebben in de meesters, die niets missen van wat zich in onze Society, hier of aan het hoofdkwartier of in welke nationale afdeling ook, afspeelt.

A. Kooistra: Is het niet noodzakelijk dat er een nationale voorzitter en zijn helpers blijft bestaan, omdat het altijd nodig zal blijven om via deze mensen contact met het hoofdkwartier te onderhouden? Ik begrijp dus niet waarom deze verandering plaatsvindt.

JAL: In werkelijkheid zal er niet veel door veranderen, maar het zal de levensstroom van theosofische kracht vrijer laten circuleren naar het hart, waar ze zich kan vernieuwen – niet door mij maar door de kracht die daar bestaat – om naar ieder individueel lid terug te vloeien.

Laat ik dit wat toelichten. De manier waarop ik me voorstel dat de nieuwe cyclus in Nederland zal werken is de volgende, en ik geloof dat dit op heel natuurlijke wijze tot stand zal komen: de benoeming van de nationaal-secretaris zal door mijzelf geschieden, wat eigenlijk niet anders is dan zoals het vroeger gebeurde. De algemene raad koos zijn afdelingsvoorzitter, waarvoor de goedkeuring van de leader nodig was zodat men toch niet iemand kon kiezen waarmee de leader niet instemde. Het komt praktisch op hetzelfde neer. In plaats dat de logevoorzitters en het bestuur vanuit het standpunt van wetgeving, voorschriften en reglementen een bestuurlijk en wetgevend rechtspersoon vormen, zal het een voor de theosofie werkend rechtspersoon zijn dat zonder bureaucratische formaliteiten met een nationaal-secretaris en zijn werkcommissie eraan werkt om het publiek en onze medemensen de theosofie te brengen, en in Nederland door deze kanalen voor de theosofie werkt.

Gisteren sprak ik over het werken op basis van deze nieuwe uitgangspunten. Vroeger, toen er nog een huishoudelijk reglement en bepalingen waren, werd een logevoorzitter in de meeste gevallen met meerderheid van stemmen gekozen. De aard van de mens kennende, kon het heel gemakkelijk gebeuren dat een groep die niet haar favoriet tot voorzitter kreeg ontevreden

was en zich ongelukkig voelde. Ik hoop dat dit in Nederland nooit is gebeurd, maar ik weet dat het zich in de Verenigde Staten meer dan eens heeft voorgedaan. En het feit dat een loge die uit vijf leden bestaat een reglement nodig heeft om een voorzitter, een secretaris en een penningmeester te kiezen is zonder meer belachelijk. Ik geloof dat we in de Society en in Nederland nu oud en ervaren genoeg zijn zodat we, wanneer we iets willen ondernemen of over het werk een beslissing moeten nemen, het daarover unaniem eens kunnen worden en niet afhankelijk van een meerderheid van stemmen hoeven te zijn. Ik geloof dat als het iets van wezenlijk belang betreft, we allen in een loge, en alle loge- en branch-voorzitters in een afdeling, bij elkaar kunnen gaan zitten, onze mening vrijelijk uiten en tot een eensgezinde steun aan de beslissing, ofwel een eensgezind besluit, kunnen komen. Debatteer er maar over en maak u maar druk; bepraat en bespreek alles wat u wilt. Dat is prachtig; zo komen alle ideeën boven tafel en niemands ideeën worden buiten beschouwing gelaten. Maar neem ze allemaal mee, en doe alles in een smeltkroes met als enig doel om tot het beste idee te komen en zo de beste oplossing voor het werk te vinden. Dan zal, wanneer die eenmaal is gevonden, iedereen het op een vanzelfsprekende wijze ermee eens zijn, en kan niets ter wereld die groep in haar voortgang stuiten. Maar als we ons om dit of dat of nog iets anders te doen op de meerderheid moeten baseren, zal de minderheid zich altijd enigszins ongelukkig voelen. Als we echt samenwerken zullen we veel verder komen dan op een andere manier. Als in een loge een voorzitter op die basis wordt verkozen, zal hij een wezenlijke spirituele kracht van begrip en broederlijke samenwerking achter zich weten, die heel moeilijk is te overtreffen. Wanneer u in Nederland al de logevoorzitters op die basis laat kiezen, met die geest achter hen en met de steun van een nationaal-secretaris die voor alle aangelegenheden het directe contactpunt met het hoofdkwartier zal zijn, zult u een wezenlijke kracht hebben voortgebracht.

Dit betekent niet dat een loge of logevoorzitter of individueel lid niet naar het hoofdkwartier kan schrijven, beslist niet. Dat was de moeilijkheid in het verleden. De nationale voorzitters zijn ook mensen, maar hen is dit heilige vertrouwen als voorzitter van de afdeling gegeven. We kunnen allen in vertrouwen samenwerken. Ik zal geen dictator zijn – en zou onmogelijk discipline kunnen opleggen. Ik wil dat iedereen met elkaar samenwerkt. Als ik de nationaal-secretaris van Nederland of van enig ander land was, zou ik geregeld als er een probleem was alle voorzitters bijeenroepen, zoals ik nu hier samen met u probeer te doen. Praat erover en kijk wat u met zijn allen eraan wilt doen. Op basis van die ervaring, op basis van de geest achter die logevoorzitters en de geest achter de nationaal-secretaris en zijn werkcommissie, is er geen moeilijkheid die zich in Nederland kan voordoen die u niet zonder veel problemen uit de weg kunt ruimen. Dat is mijn opvatting, meneer Kooistra.

Kooistra maakte toen een snelle opmerking in het Nederlands, die Crabbendam voor de leader vertaalde.

In Zwolle kwam gisteren in de pauze een dame naar me toe die zei: ‘Meneer Long, ik heb moeite met iets. In de notulen van de kabinetsvergadering en in uw brief zei u dat u ‘één onder gelijken was’. Dat geloof ik niet. Ik kan dit niet geloven. Ik begrijp het niet. Ik hoop dat u het me kunt uitleggen. Ik denk dat het ‘de eerste onder gelijken’ moet zijn.’ Ik denk dat u allemaal weet waarop ik doel. Dhr. Kooistra, zo begrijp ik van dhr. Crabbendam, brengt hetzelfde punt naar voren, maar nu ten aanzien van logevoorzitters, als ik zijn woorden goed begrijp. Als we van plan zijn te werken met de natuur en met karma en met svabhava’s, zowel individueel als collectief, en we eenheid in verscheidenheid willen bewerkstelligen – eenheid ondanks de verscheidenheid van onze persoonlijkheden en individuele geaardheden – dan is het enige wat we nodig hebben een onvoorwaardelijk vertrouwen in de wet van karma en de meesters, en ook in degene om wiens schouders ze de mantel hebben gelegd. En ik bedoel

niet mijzelf als persoon. Ik bedoel niet mijzelf als James Long. Ik bedoel de leader en degene die hij als nationaal-secretaris aanstelt. En als we het vertrouwen hebben in die wet van karma, die ons nog nooit in de steek heeft gelaten, zullen we merken dat er niets te vrezen valt. Als de keuze van een logevoorzitter op natuurlijke wijze plaatsvindt, zou de leader of meester geen betere kunnen benoemen. Als de keuze op onnatuurlijke wijze plaatsvindt, zal de meester het weten, de nationaal-secretaris zal het weten en de leader zal het weten – zonder enige twijfel.

Dus om op de vraag van die dame terug te komen: meester Jezus verkondigde altijd grote occulte waarheden: ‘Want waar twee of drie mensen in mijn naam samen zijn, ben ik in hun midden’ [*Mattheus* 18:20]. U heeft nog nooit een bijeenkomst bijgewoond met twee of drie of meer theosofen die daar in de geest van de ware theosofie waren, waar niet ook de logebracht aanwezig was. Wanneer de logebracht er is, wanneer we die aantrekken – niet door te studeren of naar de punt van onze neus te kijken, maar door waarachtig en oprecht te zijn in ons verlangen om zelfloos te zijn en onze broeders en medemensen te helpen – kan niets voorkomen dat die kracht door de bijeenkomst stroomt en het hart en denken van alle daar aanwezigen verlicht. Dat is praktische theosofie. Het werkt echt op die manier. We moeten praktische occultisten worden, en de logevoorzitter zal zelf één onder gelijken zijn voor wat betreft het theosofische werk in die groep. Een werkelijke logevoorzitter, een werkelijke leader, een werkelijke meester neemt nooit de leiding in een situatie waar het werkelijke theosofie betreft, en zal nooit zeggen: doe dit, doe dat of doe nog weer iets anders. Hij moet met karma werken. En de logevoorzitters die ik het meest succesvol heb zien werken, waren zij die op de achtergrond bleven en eerst alle anderen een kans gaven en dan pas zichzelf. Hun verkiezing is juist een indicatie dat zij één onder gelijken waren, ‘één’ in die zin dat ze elk van de anderen begrijpen, en alle anderen misschien beter begrijpen dan de anderen elkaar begrijpen. Daarom worden ze als vanzelf verkozen. En een waarachtig mens, een werkelijke logevoorzitter, die op deze basis wordt gekozen zal, al zullen anderen misschien nog zo vaak zeggen dat hij daar zit om ‘de show te stelen’, de laatste zijn om te zeggen dat hij de beste of het hoofd van de groep is. Hij zal dat zijn – aan de buitenkant zal het niet zo lijken maar hij zal dat zijn – en hij zal resultaten boeken. Ik weet niet of ik duidelijk ben, maar er is een subtiel verschil tussen mijn opvatting over de eerste onder gelijken en één onder gelijken.

We hebben het punt in de geschiedenis van de beweging en de Society bereikt waarop in het denken en het hart van ieder lid van de TS het leiderschap niet langer op een voetstuk moet worden gezet. Dat was misschien in het verleden, tot het moment waarop kolonel Conger zijn functie aanvaardde, allemaal prima omdat we ons toen op de neergaande boog van de cyclus bevonden en we iemand nodig hadden om ons in zowel geschreven als gesproken woorden te onderrichten, en dat zal zo blijven. Maar niet, zoals GdeP eens zei, als een leraar bovenin de torenspits, waar hij dicht bij God kan zijn! U heeft allemaal misschien wel eens het verhaal gehoord dat GdeP vertelde, over een bepaalde dominee die vanuit zijn kerktoeren bad en tot God riep: ‘Waar bent u, God?’ En uiteindelijk, na veel smeekbeden, hoorde hij een luide stem van omlaag zeggen: ‘Hier beneden onder mijn volk.’ GdeP vertelde dit verhaal omdat hij zag wat er in het hart en denken van de leden gebeurde. Ze waren hem op een voetstuk aan het plaatsen, en hij probeerde en probeerde maar dat sentiment weg te nemen en op gelijke voet met de leden te komen. Ik weet dat hij een keer schertsend tegen een groep afdelingsfunctionarissen die op het podium zaten, zei: ‘Ik denk dat ik het podium maar aan de goden van de Olympus overlaat. Ik kom wel naar beneden om met u te praten.’ Hij zag het gevaar.

Laten we niemand bekritisieren die respect heeft voor de persoon of het individu wiens karma hem uitkoos om leader van de Theosophical Society te worden. Maar laat dat ons niet ervan weerhouden om theosofie werkelijk in praktijk te brengen. Ik ben zelf verantwoordelijk, en zal die verantwoordelijkheid moeten dragen en wil dat ook, maar ik wens haar met u allen te delen. Ik heb de hulp nodig van iedereen, want dit is een werkelijk spiritueel samenwerkingsverband. Maar plaats me niet op een voetstuk. Ik ben maar een mens. Ook de meesters zijn mensen. Ik moet nog een lange weg gaan, maar ik heb wat ervaring opgedaan en geloof dat ik veel goeds in de Theosophical Society kan doen en neem me ook voor dat te doen, zelfs al zou ik bij die poging sterven.

Kort nadat was bekendgemaakt dat ik leader was geworden, ontving ik een telegram van iemand die al heel lang lid is, een fragiele dame uit Engeland, dat me zeer ontroerde. Het bevatte maar enkele woorden van steun en trouw aan 'leader Jim'. Dat zegt alles. Ik weet dat ik met veel dingen rekening moet houden, en niet langer de oude Jim Long kan zijn die ik vroeger was. Ik moet deze laatste zijn, *plus* nog iets anders; maar ik ben niet van plan op een voetstuk te gaan zitten en hoop dat niemand probeert me daarop te zetten, omdat ik meer zal kunnen doen als u me allen als één onder gelijken beschouwt.

Ik denk dat wat ik zojuist heb gezegd bij enkelen van u vanavond wel enkele vragen zal hebben opgeroepen. Als ik het goed raad zijn er minstens zes of zeven mensen die bij zichzelf zullen zeggen: 'Wel, dat kan allemaal wel zo zijn.' Maar dan beginnen ze te denken over de Esoterische Sectie en de esoterische leringen. 'Wat is de plaats van 'leader Jim' daarin?' en dat soort zaken. Ik kan het hen nauwelijks kwalijk nemen en zou het volgende erover willen zeggen: ik heb verschillende keren gezegd dat het esoterische exoterisch is geworden en de logekracht die door de Esoterische Sectie stroomde nu door de Theosophical Society vloeit. Ik zei ook dat de Esoterische School al bestond lang vóór de Theosophical Society werd opgericht. De Esoterische School werd niet gesloten; de Esoterische Sectie is gesloten en deze kracht stroomt nu door de TS.

Omdat deze vragen u bezighouden, ga ik u een waar gebeurd verhaal vertellen, als dat mag Crab? Het heeft met jou te maken. Toen dhr. Crabbendam Californië bezocht en de kolonel, Crabbendam, Koske en ik weer naar Washington DC terugreden, waren we nog niet zo lang in Washington toen dhr. Crabbendam zich klaar moest maken voor vertrek. Hij had een van de 'heilige jaargetijden-bijeenkomsten' in Covina bijgewoond en ontdekt dat de wachtwoorden in de Amerikaanse Esoterische Sectie waren gewijzigd, en hij vroeg de kolonel of hij die nieuwe wachtwoorden mocht meenemen naar de Nederlandse Esoterische Sectie en die op hun esoterische bijeenkomsten gebruiken. Na enkele ogenblikken te hebben nagedacht kwam het antwoord van de kolonel: 'Ik zie uit naar de dag dat een lid uit Zuid-Amerika een lid uit Nederland of Duitsland of een andere plaats ontmoet en hem herkent zonder dat hij tekens of wachtwoorden nodig heeft.' Dhr. Crabbendam kan u zelf vertellen of hij de wachtwoorden mee terugbracht.

Nu hoop ik maar dat u de betekenis van dit alles begrijpt. We hoeven niet zo erg lang na te denken om ons te kunnen voorstellen waar de meester Jezus, of zijn prototype, 2000 jaar geleden mee te kampen had om in die tijd zowel het esoterisme als exoterisme van het oorspronkelijke christendom ingang te doen vinden, wat niets meer of minder dan zuivere theosofie, zuiver praktisch occultisme, was dat aan de wereld werd gebracht in de periode die bekendstaat als het Vissentijdperk. Ik heb het nu niet over astrologie. We hoeven niet diep na te denken om te beseffen dat HPB het begin markeerde van een zelfde soort ontwikkeling. En als we onze christelijke geschriften kennen, ook al is het maar een beetje, weten we hoe

meester Jezus te werk zou zijn gegaan. Hij zei tegen zijn discipelen: ‘aan de menigte geef ik melk, maar aan u geef ik de mysteriën’ [Marcus 4:11; Lucas 8:10]. Maar zelfs meester Jezus verloor, volgens het verhaal, op een of andere manier een voor een zijn discipelen, en slechts een of twee of drie bleven trouw. Met wie deed meester Jezus zijn grootste werk? Of de hele geschiedenis van Jezus symbolisch is of niet, de occulte feiten zijn er. Hij deed zijn grootste werk met gewone mensen en zij begrepen zijn occultisme. Wat zei hij tegen de man die blind geboren was, toen hij hem genas en men hem vroeg: ‘Heeft hij zelf gezondigd of zijn ouders?’ [Johannes 9:2]. Zijn antwoord was: laat de wet van karma zijn werk doen, laat de wet van karma worden vervuld.

De Esoterische School functioneerde in de tijd dat Jezus leefde. Ze is altijd werkzaam geweest sinds de mensheid zelf begon na te denken, en zelfs daarvoor. Ze zal nooit ophouden te functioneren en zal altijd haar vertegenwoordigers op aarde hebben. Zolang de TS het spirituele hart kloppend houdt dat het steeds heeft kloppend gehouden, en dat ook nu nog steeds klopt, zal het een vertegenwoordiger van die school hebben die Hen niet zal teleurstellen. De werkelijke wijze waarop de Loge en haar vertegenwoordigers in de wereld werken – en er zijn er velen – is rustig, op onopvallende wijze, niet herkend, op de achtergrond, niet gewaardeerd, bekritiseerd en als regel nooit bekend. Ik zou in dit verband een ander verhaaltje willen vertellen. Op een dag stond ik op het Union Railway Station in Washington DC te wachten om een van de leden, die naar ik meen uit New York kwam, af te halen. De trein had vertraging en ik ging daarom naar de stationsrestauratie om wat koffie te drinken. Er was nog maar één lege stoel bij het buffet en die nam ik. Rechts van me zat een wat ouder uitzijnde heer met een lange baard, heel gewoon behalve dan zijn baard. Ik weet niet waarom ik me anders voelde, en toch was dat een beetje zo, maar ik schonk er geen aandacht aan. Ik bestelde mijn koffie en die heer rechts van me vertrok al gauw. Na een paar seconden merkte ik dat hij zijn tas had laten staan. Ik pakte hem op en ging hem onmiddellijk achterna, tikte hem op de schouder en zei: ‘U vergat dit, meneer.’ Het ‘dank u’ en de korte blik waarmee hij me aankeek gingen door me heen als een elektrische schok. Ik begrijp het nog steeds niet. Het was nog maar heel in het begin van mijn actieve werk voor de theosofie, maar ik ging naar huis en ik zei die avond tegen kolonel Conger: ‘Kolonel, ik heb vandaag iets meegemaakt’, en ik vertelde hem wat er was gebeurd. ‘Heb ik gelijk wanneer ik ervan uitga dat de Loge een paar van die mensen heeft rondlopen?’ Hij keek me aan met zijn mooie jongensachtige glimlach en zei: ‘Ja, de bossen zijn er vol mee – zowel zwarten als blanken!’

Als dit zo is, en we weten dat het waar is, is het mijn hoop, mijn vurige hoop, dat dit samenwerkingsverband dat we zijn gestart zal culmineren in die unieke broederschap waarop kolonel Conger in *The Forum* van december 1950 zinspeelde, die unieke broederschap die het resultaat zal zijn van het doelgericht vervullen van onze plicht als mens en theosoof. Ik kan niets beloven. Ik kan niet meer geven dan u oproept. Maar ik kan u verzekeren dat wat u kunt oproepen onbegrensd zal zijn indien u doelgericht uw plicht als mens in de gewone dagelijkse gebeurtenissen van het leven en als theosoof vervult. Ik weet dat u allen zult slagen. U heeft een prachtig begin gemaakt. De achtergrond die u heeft en de karakterkracht die in dit kleine land bestaat hebben een algemeen congres voortgebracht, hebben nog veel meer voortgebracht en ik ben er zeker van dat ze nog veel meer zullen voortbrengen.

Ik wil u allen bedanken. En ik wil u opnieuw bedanken dat u hierheen bent gekomen. Ik kan niet meer zeggen dan alleen: dank u, en ik zal voor iedereen alles doen wat ik kan. Vóór u vertrekt wil ik u graag allemaal nog de hand schudden.

The Theosophical Forum, december 1950**1950 - - - ?**

Arthur L. Conger

De Loge staat nog even dicht bij de Beweging als in de tijd van HPB, en haar pogingen zijn nog even krachtig erop gericht om het werk in de wereld volgens de oorspronkelijke occulte wegen te laten verlopen. De grootste gevaren moeten nog altijd worden vermeden: Het vormen van een pausschap door de een of andere groep van theosofen, waarbij het werk afzakt tot een vormendienst waardoor de blinde de blinden naar hun verderf leidt. Dat we toestaan dat de Society ontaardt in een puur uiterlijke organisatie, die wordt bemand door rechtmatig gekozen bestuurders die handelen volgens de letter van de constitutie en het huishoudelijk reglement. Door 'pausen' die de geest missen die het hart en de ziel vormen en die het in leven houden; en dat men wat door Hen is uitgegeven aanvaardt als een intellectuele luxe, in plaats van een omzetting in spirituele inspanningen voor het welzijn van anderen.

Wij hebben in de Beweging een lange weg afgelegd en hebben vele veranderingen meegemaakt, waarbij voor sommigen het nemen van drastische beslissingen nodig was. Laat niemand deze ervaringen onderschatten, maar proberen zich bewust te worden dat de trouw en toewijding van enkelen het voor de leden mogelijk hebben gemaakt om verdere aanmoediging te ontvangen. De TS is heden door zijn natuurlijke karma doordrongen van een krachtige occulte stroom. Vandaar dat het lidmaatschap en het besluit om voor anderen te leven, niet kan worden opgevat als een gebaar zonder betekenis. Het houdt een groot vertrouwen en een grote verantwoordelijkheid in. Er is op het gebied van het occultisme een onveranderlijke wet die iedere aspirant, als hij zich eenmaal heeft verbonden, dwingt te staan of te vallen door de kracht van zijn besluit. Indien zijn bedoelingen niet persoonlijk zijn, zal hij al snel ervaren dat zijn geconcentreerde poging zijn plicht te doen als mens en als theosoof hem in een unieke broederschap heeft gebracht.

Het zal duidelijk zijn dat het werk niet kan vooruitgaan en zich niet kan uitbreiden door alleen de stuwkracht die ze reeds bezit. Uit het nieuwe gevoel dat ik bij de leden waarneem, blijkt dat ze de noodzaak erkennen van een hernieuwde standvastigheid en een krachtiger houding ten opzichte van het beleid waardoor de stroom vanuit het hoofdkwartier zich kan ontwikkelen. Ik geloof dat wij allen door deze verandering, die het gevolg is van de krachtige impuls op innerlijk gebied, kunnen uitzien naar een nieuwe en grotere inspanning in het werk.

Zodra deze verandering en innerlijke versterking heeft plaatsgevonden, zal deze zich geleidelijk over het hele werk van de Beweging uitbreiden zodat de meester zal weten dat dit zijn Beweging is en van niemand anders.

Bijeenkomst in Amsterdam

24 april 1951 – 20.00 uur

J.G. Crabbendam, *algemeen voorzitter*
G. Geerlings, *dagvoorzitter*
Jan Hoogervorst, *vertaler*

Crabbendam en Geerlings heten alle aanwezigen welkom en lichten het algemene doel van de bijeenkomst toe.

JAL: Dat was een prachtig en warm welkom. Zoals gewoonlijk heb ik niet iets voorbereid om te zeggen. Ik hoop dat u het gevoel krijgt dat we op informele wijze samen kunnen nadenken, en onze gedachten en vragen over het werk dat voor ons ligt met elkaar kunnen delen. Ik heb het gevoel dat er hier vanavond enkele vragen zijn waarop u graag een antwoord wilt hebben, voordat ik zelf enkele algemene gedachten naar voren breng.

Hans Kooistra: Ik heb twee vragen ontvangen, waarvan ik u de eerste zal voorlezen.

JAL: Zou u de naam van de vraagsteller willen noemen. Ik zou eigenlijk veel liever zien dat iedereen zelf zijn vraag stelde. Mag ik hierover iets zeggen?

Crabbendam: Natuurlijk, ga uw gang.

JAL: U moet niet denken dat er op elke vraag een pasklaar antwoord is. Als ik mijn plicht als leader in dit werk van ons ten volle wil vervullen, moet u eerlijk tegenover me zijn, net als ik probeer eerlijk tegenover u te zijn. Ik spreek nu in het algemeen. Ik kan en wil niet proberen een vraag uit de tweede hand te beantwoorden. Als ik dit zeg is dat niet onvriendelijk bedoeld maar ter wille van degene die het antwoord wil. Als ik duidelijker mag maken wat ik bedoel – er is maar één manier om een vraag eerlijk te beantwoorden, en dat is dat de vraagsteller de vraag zoals hij die in zijn hart voelt zelf stelt. Door het contact dat de vraagsteller met me maakt zal ik in staat zijn te antwoorden in overeenstemming met de manier waarop er wordt gevraagd. Als iemand dus een vraag heeft en die aan een tweede of derde wordt doorgegeven, vindt er een vermenging van karma's plaats nog voordat de vraag is gesteld. Dit is praktisch occultisme, en als we niet praktisch kunnen zijn en op een eerlijke manier te werk gaan, zullen we falen nog vóór we beginnen. Ik zeg dit om eraan bij te dragen dat we elkaar goed begrijpen en te helpen om op de juiste manier samen te werken.

Er is nog iets wat ik in dit verband zou willen zeggen. Ik wil niemand in verlegenheid brengen, en als er dus iemand is die een vraag heeft waarvan hij vindt dat hij die niet in het openbaar, op een vergadering zoals deze, kan stellen, wil ik hem of haar niet het recht ontzeggen die vraag te stellen of het antwoord te krijgen als het mogelijk is dat te geven. Als dus op een van deze bijeenkomsten mensen aanwezig zijn waarvoor dit geldt, zou ik willen

dat ze zich vrij voelen om het me te zeggen en na afloop zal ik dan graag persoonlijk met hen spreken. Er zijn nu eenmaal vragen die men op het hart kan hebben die van persoonlijke aard zijn en het antwoord daarop is voor een groep van geen betekenis. Ik wil volkomen eerlijk zijn. Ik wil geen enkele vraag uit de weg gaan. Aan de andere kant moet ik ook tegenover de vraagsteller eerlijk zijn. U zou heel gemakkelijk met honderd en één vragen kunnen komen, zonder op ook maar een ervan een bevredigend antwoord te krijgen als ze allemaal door elkaar worden gesteld.

Crabbendam vraagt dan aan Kooistra of de vraagsteller hier is, waarop Kooistra antwoordt: 'Ja, het is Cor'.

Mw. Cor den Buitelaar: Beste leader, in Utrecht sprak u over dat spirituele reservoir door middel waarvan de meesters voor de mensheid kunnen werken, en ik weet zeker dat velen van ons graag zouden willen dat u wat meer over dat spirituele reservoir vertelt en hoe we het kunnen proberen te versterken.

JAL: Dank je Cor, en ik hoop dat je niet in verlegenheid bent gebracht door wat hiervoor werd gezegd, maar zo doe ik het graag – eenvoudig en eerlijk en rechtdoorzee, en dan kunnen we het veel beter met elkaar vinden. Ik begrijp dat je het voor de medeleden in het Nederlands vertaald wilde hebben, en dat is prima.

Dit is een schitterende vraag, en een vraag waarover ik graag nadenk en een onderwerp waarover ik graag spreek, en als theosofen kunnen we niet genoeg proberen ons een beeld te vormen van hoe werkelijk praktisch de meesters wel niet zijn en met wat voor hulpmiddelen of werktuigen ze moeten werken en waaruit hun benodigdheden en uitrusting bestaat. Diegenen onder ons die zich enigszins hebben verdiept in de technische theosofie en de praktische achtergrond van de occulte wetten die in dit heelal en in ons leven werkzaam zijn, weten dat ons voor het fysieke bestaan een reservoir van materiële middelen ter beschikking staat; dat ons voor het mentale en intellectuele bestaan een reservoir van mentale middelen ter beschikking staat en – en ik zal alleen het drievoudige aspect nemen – dat ons voor het spirituele bestaan een spiritueel reservoir ter beschikking staat.

Waar komt het materiaal in deze verschillende reservoirs eigenlijk vandaan zodat het voor ons beschikbaar is? Op stoffelijk gebied is dat beslist niet al te moeilijk te begrijpen, omdat het heelal en onze aardbol bij hun ontstaan over een bepaald reservoir van stoffelijke materie-essentie beschikten, dat zich over de verschillende rijken verdeelde en voor ons allen beschikbaar is. Het verandert voortdurend, en zelfs de atomen van deze stoel bewegen met hoge snelheden zodat de wetenschap moet toegeven dat de stoel in feite niet zo stoffelijk is als hij wel lijkt. We weten dat de atomaire structuur van ons fysieke lichaam elke zeven jaar volledig verandert, en we hoeven onze verbeelding niet te gebruiken om te weten en in te zien wat er met die levensatomen gebeurt, nadat ze zich uit ons fysieke gestel hebben losgemaakt en voor ze daarin weer zijn teruggekeerd, tijdens de voor elk van hen karakteristieke omzwervingen door de verschillende natuurrijken.

Wanneer we het over het mentale gebied hebben, wordt het iets moeilijker te volgen, maar toch werkt het in principe op dezelfde manier. Het denken van ieder van ons is onophoudelijk actief, en er is een voortdurende stroom en een voortdurende circulatie en migratie van alle gedachten en denkbeelden die door dat denken van ons allen heengaan, en die uitstromen vanuit en weer terugvloeien in een universeel gedachtereservoir. Ik denk niet dat het nodig is in allerlei details te treden. 'Er is niets nieuws onder de zon' wordt er gezegd, en wanneer een

gedachte in ons opkomt waarvan we denken dat die nieuw voor ons is, denken we dat wij die gecreëerd hebben, dat wij die ontdekt hebben en dat niemand anders die ooit heeft gehad! Maar na korte tijd, als we meer hebben gelezen – het kan na een jaar, het kan na een half leven zijn – ontdekken we dat iemand die gedachte enkele honderden jaren of misschien duizend jaar geleden had. We ontdekken dan dat gedachten die de Ouden al hadden nog steeds circuleren! We geven, terwijl ze door ons mentale bewustzijn gaan, er energie aan of vertragen hun gang, verhogen hun waarde of verlagen die.

Naarmate we de ladder van hiërarchieën door de verschillende gebieden en beginselen van onze constitutie bestijgen, zien we dat de elementen waarvan op die gebieden wordt gebruikgemaakt voor ons waarnemingsvermogen subtieler worden. En we beseffen ook en weten dat hoe spiritueler die elementen worden, des te krachtiger hun werking op het uiterlijke gebied zal zijn.

Ik laat deze gedachte nu even rusten en wil met u teruggaan naar de begintijd van de mensheid toen, zo wordt gezegd, er bepaalde voorlopers waren die in die vroege perioden de karmische verantwoordelijkheid hadden om het grondplan voor de komende mensheid te maken. Die voorlopers waren de eersten die in dat reservoir van spirituele kracht hun eigen essentie stortten, zodat we die vroege periode langgeleden met een om zo te zeggen positief saldo op onze spirituele bankrekening begonnen. Het is niet zo moeilijk te begrijpen dat toen aan de mensheid een vrije wil werd gegeven op dat punt in de tijd waarnaar in de christelijke geschriften in het verhaal van de Hof van Eden wordt verwezen, en Adam van de boom van kennis van goed en kwaad at, hij vanaf dat moment een zelfbewust individu werd en de dingen op eigen kracht moest doen. Hij moest toen, of hij zich van het feit bewust was of niet, zijn eigen evolutie leiden, in het begin natuurlijk door vallen en opstaan, tot hij ten slotte aansluiting vond bij de theosofie, of het equivalent ervan in dat betreffende tijdperk, en begon te beseffen dat hij op zelfbewuste wijze aan zijn eigen evolutie richting gaf. Binnen dat lange tijdsverloop droeg iemand de ene keer iets bij aan dat spirituele reservoir, terwijl hij de andere keer weer meer gebruikte dan hem toekwam. Het blijft een feit dat met elke werkelijk spirituele gedachte die ieder van ons heeft, met elke spirituele daad en activiteit, we onmiskenbaar bijdragen aan dat reservoir van spirituele kracht dat ons nog steeds ter beschikking staat en nog steeds wordt gebruikt door die beschermers van de mensheid of hun opvolgers die we ook wel ‘de Grote Witte Loge’ noemen.

Wanneer we de mensheid als geheel beschouwen, kunnen we in het leven geen geld, geen spiritueel geld, lenen. Met andere woorden, indien die bankrekening de meesters, de Grote Witte Loge, niet meer voldoende spirituele middelen kan verschaffen – om het extreem te stellen – kunnen ze niets lenen om die periode te overbruggen, omdat er precies zoveel beschikbaar is als er in dit manvantara op is gestort, en dat is alles wat erop zal staan naast wat we zelf eraan toevoegen. Ziet u daarom, nu we de opgaande boog van deze eeuw beklimmen, hoe belangrijk het is dat wij als theosofen allen dienen te beseffen dat wij de verantwoordelijkheid hebben om niet alleen op zelfbewuste wijze onze eigen evolutie te leiden, maar ook om op zelfbewuste wijze bij te dragen aan dat spirituele krachtreservoir waarvan de meesters gebruik kunnen maken? In het bijzonder in deze tijd, met de internationale toestand zoals die is en de diepgewortelde problemen waarvoor onze medemens overal op aarde staat, kunnen de meesters in die situatie niet méér hulp geven dan wat wij hun zenden, wij hun verschaffen, plus wat er al is. Ze moeten met karma werken.

En dat brengt ons min of meer terug tot waarmee we begonnen, namelijk dat we als theosoof de meesters en het werk en onze medemens het beste kunnen dienen door in ons dagelijks

leven een goed voorbeeld van een theosoof te worden. En zoals ik op het congres zei, doet de weduwe die uit de volheid van haar hart en in de ware geest van de zaak van de meesters aan haar burens een postzegel geeft omdat die er een nodig hebben, veel en veel meer dan heel veel mensen op aarde, hetzij binnen of buiten de Society, die zonder deze bezieling denken dat ze groots spiritueel werk verrichten. Sommigen van hen doen dat inderdaad, maar het is de rustige, eenvoudige spirituele inspanning die het meeste telt; en wat we in de verborgenheid van ons eigen hart en de stilte van ons eigen binnenste doen wordt, zoals meester Jezus zei, openlijk beloond. Ik bedoel niet dat men als individu wordt beloond, maar de resultaten worden op zeer krachtige wijze openlijk zichtbaar. Is dat een antwoord op je vraag, Cor?

Ik zou hieraan nog enkele woorden willen toevoegen. Ik hield op waar ik dat deed omdat ik nu wil ingaan op het onmiskenbare resultaat van iemands poging om aan dat reservoir van spirituele kracht iets bij te dragen, en wat er, wat de Society betreft, gebeurt wanneer ieder individu in harmonie met zijn medeleden doelgericht zijn plicht vervult; welke uitwerking deze op die manier tot een geheel gemaakte spirituele kracht, die naar de Loge stroomt en van daaruit naar de wereld, op de uiterlijke gebieden zal hebben als ze die bereikt en de meesters op het geschikte moment ervan kunnen gebruikmaken. We moeten individueel en collectief het voorbeeld geven, en als we als een internationale organisatie van leden van de TS in de verschillende landen op aarde eenheid in de verscheidenheid van ons werk en streven bereiken, zal de kracht zo machtig zijn dat die na verloop van tijd tussen de landen op aarde een meer actieve broederschap op uiterlijk gebied tot stand zal brengen.

Van de Noordt: Is het mogelijk dat ook niet-theosofen dit reservoir kunnen helpen vormen?

JAL: Ik ben bang dat als de mensheid geheel afhankelijk zou zijn van wat er in dit reservoir alleen van theosofen afkomstig is, op dit moment niemand op aarde een dak boven zijn hoofd zou hebben. Ja, ik moet zeggen beslist, zeer beslist, met alle nadruk die ik daarop kan leggen. Een spirituele kracht is een spirituele kracht, zelfs al zou ze van een koe komen, wat niet mogelijk is. Maar ik bedoel dit letterlijk. De meesters zijn gebonden aan de occulte wet, aan de wet van de natuur, en ze maken geen onderscheid tussen de ene en de andere persoon zolang er maar spirituele kwaliteit aanwezig is. Het gaat allemaal in het reservoir. Maar er is een groot verschil als men theosoof wordt. Er is wat betreft de uitwerking van wat men spiritueel in dat reservoir inbrengt een groot verschil tussen de inbreng die het resultaat is van de gewone gang van het dagelijks leven van een onbewust goed mens, en die welke het resultaat is van een zelfbewuste onpersoonlijke inbreng in dat reservoir. Want de bewuste spirituele wil om eraan bij te dragen voegt een enorm aantal volts aan het elektrische potentiaal ervan toe, of draagt immens bij aan de inhoud van dat reservoir. Eeuwen en eeuwen vóór de oprichting van de TS hebben grote aantallen mannen en vrouwen daaraan bijgedragen. Alle ware martelaren uit de tijd van de inquisitie en anderen daarvoor hebben sinds onheuglijke tijden bijgedragen, voordat ze wisten dat er ooit zoiets als een Theosophical Society zou komen. Theosofie is niet iets nieuws. Het vroege christendom en theosofie zijn identiek. Er is geen verschil. Als ik zeg 'het vroege christendom' bedoel ik het oorspronkelijke christendom waarover men in de christelijke geschriften niets leest. Men moet de theosofische en occulte sleutels hebben om te begrijpen wat ze beoogden nadat die geschriften waren verminkt – want dat gebeurde er door de vertalingen en de verkeerde vertalingen en de toevoegingen en de vervalsingen door de eerste kerkvaders. Ieder mens die zijn bewustzijn naar het niveau brengt waar hij een spirituele gedachte aan de verheffing van de mensheid wil bijdragen, zal ongetwijfeld een spirituele kracht aan dat reservoir toevoegen. Maar ziet u niet hoeveel meer waarde dat heeft zodra we er de bezieling van een zelfbewuste

spirituele wil in brengen, niet voor onszelf maar voor het welzijn van de mensheid, met name als we dit allen op verstandige wijze en als een eensgezind geheel doen?

Cor den Buitelaar: We zouden als dat zou kunnen graag iets meer willen vernemen over uw visie op enkele van de methoden waarvan we in het verleden hebben gebruikgemaakt, en of die ook voor de toekomst geschikt zijn. Ik doel op ons openbare werk, dus of we met onze openbare lezingen en studiegroepen moeten doorgaan of dat in de toekomst de dingen wat anders zullen gaan. En hoe het werk voor de kinderen en dergelijke zal gaan. Bent u van mening dat we op dezelfde manier als tot nu toe moeten verdergaan, of kunt u ons enkele aanwijzingen geven om een andere weg te gaan volgen?

JAL: Vindt u goed dat ik deze keer blijf zitten als we die vraag met elkaar bespreken? Ik moet het weer vanuit een praktisch standpunt benaderen en zeggen dat we, ongeacht waar we naartoe moeten, elke richting die we kiezen beginnen vanaf de plek waar we staan, zodat we op dit moment natuurlijk op dezelfde manier blijven doorgaan. Ik denk dat het voor niemand mogelijk is uit te maken wat de beste manier is om het theosofische werk in Amsterdam, Dordrecht, New York City, Berlijn of het maakt niet uit waar voort te zetten. Er bestaat geen vaste werkwijze in de theosofie die overal geldt. Er zijn net zoveel werkwijzen als er personen en loges zijn; en wat we moeten vermijden is dat we het theosofische werk in Amsterdam op precies dezelfde manier als in een andere stad doen, alleen omdat het in die stad resultaat heeft, en vice versa. In die dagen dat iedereen betrekkelijk groen in de theosofie was, kon KT zeggen: 'Nu doe jij dit, jij doet dat en jij daar doet zus.' Want zij had voor de mensen op die bepaalde locatie al in zekere zin nagedacht, doordat ze met bijna een enkele blik overzag wat dit gedeelte of dat gedeelte van een land nodig had, en dat was de manier waarop ze met de verschillende nationale afdelingen samenwerkte. In de ene plaats benoemde ze een bestuur, en in een andere wilde ze dat in geen geval hebben.

U ziet dus dat elke stad en iedere groep de omstandigheden waaronder men voor de theosofie moet werken dient te onderzoeken en dan, desnoods door vallen en opstaan, moet zien te weten te komen wat de beste werkwijze is. In zijn algemeenheid gesproken is op dit moment in de Verenigde Staten het lezingenwerk voor de verspreiding van de theosofie van niet veel waarde, maar dat vind ik niet voor de Europese landen want u heeft hier wel degelijk resultaat met lezingen. In Duitsland heeft men dat beslist ook en hetzelfde geldt voor Zweden en dit land. In Engeland echter heeft men weer niet zoveel resultaat. We moeten in elke omgeving doen wat voor die specifieke omgeving nodig is. Het kan zijn dat bepaalde steden niet de beste resultaten met lezingen verkrijgen, dat weet ik niet. Maar wat ik u wel kan zeggen is dat mijn gedachten over het samenwerkingsverband en de algehele opheffing van de Nederlandse Afdeling als zodanig en het omzetten van loges in branches die rechtstreeks met het hoofdkwartier zijn verbonden en het afschaffen van het voorlopige lidmaatschap, direct met deze hele zaak te maken hebben. Dit alles houdt ten nauwste verband met de fundamentele gedachte dat te doen wat zich op natuurlijke wijze aandient. In ons land kennen we een populair liedje. Ik wou dat ik het voor u kon zingen, maar het refrein houdt een werkelijk fundamentele waarheid in: 'doe maar wat gewoon op je pad komt'. Dat wordt steeds weer in een ander verband herhaald, om aan te geven dat zelfs al zou men geen opleiding hebben genoten, we alles kunnen inhalen door 'gewoon te doen wat op ons pad komt'. Dat is occultisme in zijn eenvoudigste vorm: het natuurlijke op een natuurlijke manier te doen. En ik bedoel hiermee niet het maar toegeven aan onze persoonlijke eigenaardigheden. Maar als we het natuurlijke op zijn eigen natuurlijke tijd doen, kan het niet anders dan dat we goede resultaten bereiken.

Ik heb geen vooropgezette gedachten over hoe het werk in Amsterdam of in Bussum of in New York zou moeten worden gedaan. Ik zal met Amsterdam en met Bussum en met New York samenwerken, en hun problemen bespreken en hen daarbij helpen. We zullen ze bespreken en samen oplossen.

Wat tieners en kinderen betreft: *Gloria in Excelsis Deo*, 'Eer aan God in de hoogste hemel' [Lucas 2:14] – laten we alles doen wat we kunnen. Hoe meer we voor jonge mensen kunnen doen des te beter. Ik heb wat ideeën over het werk voor jongeren en die verschillen iets van die van vroeger, maar laten we niet met het werk voor jongeren ophouden omdat u gehoord heeft dat ik daarover misschien enkele gedachten heb. Geef me een beetje tijd om ze in brieven en op andere manieren voor u uit te werken, want in de loop van de tijd zal ik daartoe de gelegenheid hebben. Mijn brieven aan de leden zullen niet altijd algemene brieven aan elk lid zijn. Sommige zullen voor Nederland zijn en andere voor Zweden, al naar gelang de omstandigheden, omdat elk land, zoals ik al eerder op deze bijeenkomsten heb gezegd, zijn eigen svabhava heeft en we met één doel voor ogen al deze svabhava's moeten proberen te laten samenwerken en daarin zeker zullen slagen. Er is in de geschiedenis van de Society aan dit denkbeeld van een samenwerkingsverband, zoals dat in deze nieuwe cyclus leeft, nog nooit zo eensgezind en krachtig steun gegeven als in de laatste twee maanden. Het is werkelijk overweldigend. Ik wil niet een heleboel mooie woorden gebruiken, maar het heeft me werkelijk erg nederig gemaakt toen ik besepte hoeveel ware spirituele kwaliteit en ware spirituele visie er in het hart en het denken van de leden over de hele wereld aanwezig is. Op mijn reis rond de wereld ontdekte ik met hoeveel oprechte toewijding u als individuele leden de verantwoordelijkheid voor het werk op uw eigen schouders heeft genomen. Het beseffen van de noodzaak om van nu af aan een steeds grotere spirituele zelfstandigheid te ontwikkelen vormt een van de belangrijkste ontwikkelingen die in de theosofische beweging en voor de zaak van de meesters heeft plaatsgevonden.

U kunt er zeker van zijn dat u nog van me zult horen. Door deze bijeenkomsten begin ik Nederland 'aan te voelen'. Ik stel het erg op prijs dat u hierheen bent gekomen, en als ik weer thuis ben zal ik Zweden en Duitsland en Engeland, en misschien Wales, en ook de Verenigde Staten en Nederland hebben aangevoeld, en weet ik dat we een mooie tijd tegemoet gaan, zelfs als ik hier niet al te vaak zou kunnen komen. Maar ik zal zo vaak mogelijk komen. Er zijn nu enkele ideeën en ik zou graag willen dat u ook profiteert van het volgens mij waardevolle wat uit de andere nationale afdelingen komt, en als ik weer thuis ben zult u over alles wat er gaande is worden ingelicht. Zoals ik in mijn eerdere samenvattingen zei zal ik niets achterhouden. Ik zal niet toestaan dat er geheimen zijn. Ieder lid mag wat mij betreft alles weten. Er zullen geen besloten innerlijke groepen zijn die al de slagroom van het ijs mogen hebben, terwijl voor de ander alleen het gesmolten ijs overblijft.

De Boer: Ik ben al tien jaar lid van de Amsterdamse loge en heb de brief die aan alle leden werd verzonden, ontvangen waarin wordt gezegd dat het lidmaatschap van alle leden wordt opgezegd en het opnieuw aanvragen ervan een nieuwe kans betekent. Wat ik zou willen vragen is: wanneer een lid dit niet doet, wordt hij dan niet langer als lid van de Theosophical Society beschouwd?

JAL: Als het lidmaatschap is opgezegd en niet wordt vernieuwd, is het lidmaatschap vervallen. Maar ik zou graag willen dat onze broeder hier begrijpt waarom het vervalt. Mag ik u vragen: verstaat u voldoende Engels? Was u op het congres? [*Nee*]. Elk lid in Nederland zal op korte termijn de vertaling van alles wat er op het congres is gezegd ontvangen. De

mededeling aan alle leden in Nederland die ik deed is al vertaald en ik ga ervan uit dat u die inmiddels heeft ontvangen.

Waar het om gaat is het volgende, en ik zou graag zien dat dit nauwkeurig wordt vertaald. De Loge is verantwoordelijk voor de veiligheid en het welslagen van de Theosophical Society en moet, vooral juist in deze tijd, elke actie die nodig is ondernemen om haar basis stevig en gezond te houden, zodat we allen zo goed als we kunnen samen voor de theosofie en het welzijn van onze medemensen kunnen werken. Het zou voor mij als leader heel partijdig zijn om meneer Jansen en mevrouw Pietersen en meneer of mevrouw X en Y eruit te pikken en tegen hen te zeggen: 'Jij bent niet theosofisch bezig. Daarom kun je niet langer tot de Theosophical Society behoren.' Wie ben ik dat ik iemands hart zou kunnen beoordelen? Dat kan ik niet. En ik zou het ook niet willen proberen. Maar ik moet het werk van deze grootse Society van ons beschermen. Daarom is er maar één ding dat ik kan doen: ieders lidmaatschap in Nederland intrekken, niet als straf maar om hen die in deze nieuwe cyclus voor de theosofie willen werken een gelegenheid te geven dit te doen, en aan hen die dat niet willen een gelegenheid te geven het niet te doen. Daarom zal in Nederland dat bepaalde lid van de Society dat wil werken aan het Nederlandse streven om de wereld de theosofie aan te reiken en trouw aan het oorspronkelijke programma van de meesters en H.P. Blavatsky te blijven, ontdekken dat als hij het strookje wil tekenen en opsturen niets hem daarvan kan weerhouden. Dat strookje betekent niets anders dan dat u in deze nieuwe cyclus voor de theosofie wilt werken en uw lidmaatschap zonder onderbreking zal worden gecontinueerd, zoals bij hen die hun lidmaatschapskaart al hebben terugontvangen inmiddels is gebeurd. Ik heb elke kaart zelf ondertekend. Ik heb ze stuk voor stuk zelf gestempeld en erop toegezien dat ieder die een kaart had ingestuurd die terugkreeg, omdat de geestkracht die in hen die direct reageerden voelbaar was voor mij iets prachtigs is geweest.

Ik vond het erg onaangenaam u al die overlast te hebben moeten bezorgen, maar uit de reacties die ik ontving weet ik dat het de moeite waard is geweest omdat we nu voorwaarts gaan met een dermate grote kracht en vitaliteit die op geen enkele andere manier tot stand had kunnen komen. Het is geen bestraffing; het is een kans. Als iemand in deze Theosophical Society, in deze nieuwe cyclus, wil werken is hij welkom, en het maakt ons uitermate gelukkig om te zien hoeveel mensen in deze korte tijd al hun verlangen om dit te doen te kennen hebben gegeven.

Wat hen betreft die op een andere manier willen werken: dat is hun recht. Ik wil niet over hen oordelen. Onder geen beding wil ik ze dwingen om anders te handelen. Maar vanaf dit punt halverwege de eeuw kunnen we in de gelederen van de TS niet langer een soort vijfde colonneafdeling hebben. Ik ga niet overal koppen afhakken. Er zijn enkele royementen geweest, omdat ik het volste recht heb mijn voorganger, kolonel Conger, te beschermen en dat zelfs met inzet van mijn leven zou doen. Maar ik zou nooit iemands lidmaatschap intrekken omdat die persoon me niet wil steunen. Niets kan me echter ervan weerhouden om het lidmaatschap van ieder lid in de TS in te trekken wanneer ik aanwijzingen zou krijgen dat dit noodzakelijk is, en het dan te continueren voor ieder lid dat het wenst te verlengen. Maar in de opwaartse fase van de cyclus kunnen we zo'n verdeeldheid binnen onze gelederen niet meer hebben. We moeten met een schone lei op weg naar de 1975-periode, om gereed te zijn als hij of zij zal komen. Men neemt aan dat het HPB zal zijn, maar wie het ook is, we zullen hem of haar aantrekken als we beschikken over het werktuig om dit werk met zoveel kracht voorbij de grens van 2000 voort te zetten dat het tot het einde van dit manvantara nooit meer uit het zicht zal verdwijnen. Dat is de bedoeling van dit alles.

Ik wil onze broeder uit de grond van mijn hart voor die vraag danken. Ik wil dat ieder van u hier beseft dat ik in mijn hart geen enkel gevoel van onvriendelijkheid koester tegenover iemand die het niet eens is met mij of met het beleid dat zich in onze TS zal gaan ontwikkelen. Ik zal absoluut geen onvriendelijkheid koesteren tegenover wie ook en ik verzoek dringend, ja smeed u die het werk steunen zoals het nu wordt voortgezet om evenmin onvriendelijke gevoelens te koesteren tegenover hen die ons niet steunen of misschien op de een of andere manier proberen onze taak te bemoeilijken. Laat de goden hen vergeven, 'want ze weten niet wat ze doen' [Lucas 23:34]. We gaan een kritieke periode in de geschiedenis van de mensheid tegemoet, en diegenen van ons, diegenen van u, die in deze tijd ervoor kiezen de meesters te helpen kunnen in de verste verte niet beseffen welke belangrijke taak en verantwoordelijkheid op hun schouders rust.

Tot besluit zou ik nog enkele woorden over dit onderwerp willen zeggen. Sinds de bijeenkomst op zondag heb ik steeds enkele hints gegeven. Er is iets met deze bijeenkomsten waardoor de esoterie gewoon uit mijn mond en hart wordt getrokken. Die leden die de kracht van deze nieuwe cyclus hebben herkend – en het gaat nu niet om mij, want ik ben alleen maar uw dienaar, maar om het Werk – die hebben herkend wat er op dit moment plaatsvindt, hebben door de kanalen van deze Society zo'n steeds sterker wordende stroom van occulte, van esoterische, kracht aangetrokken, die tot nu toe door wat men de Esoterische Sectie noemde vloeide, dat ieder lid van de TS dat bewust en weloverwogen werkt binnen de stroom waarin de meesters zich tot uitdrukking brengen, in de stilte van zijn hart zijn beloning zal ontvangen. Ik bedoel niet dat hij dit doet om een beloning te ontvangen. Ik beloof u niets, want dat kan ik niet. Maar de man en vrouw die als lid vanuit het eigen hart een roep doet uitgaan zoals in deze kort tijd vanuit het hart van velen heeft weerklonken, kan niet anders dan de aandacht trekken van hen die dat herkennen en die openlijk belonen.

De Boer: Ik wil uitdrukking geven aan mijn grote dank en erkentelijkheid voor het prachtige antwoord. Het was voor mij en voor ieder van ons een mooi antwoord, omdat ik dacht dat als iemand eenmaal lid is, hij voor altijd lid van de Society zal zijn. Hij kan nooit ophouden dat te zijn.

JAL: Dat is ook volkomen waar: als hij lid *in zijn hart* is zal hij zich nooit vergissen. Als hij alleen lid met zijn hoofd is, kan het zijn dat hij niet altijd lid zal blijven.

Mw. Van der Noordt: Er zijn veel mensen die min of meer bang voor de theosofie zijn omdat die zich zo vaak met oude religies bezighoudt. De vraag waarom het gaat is: is het mogelijk om groepen te vormen die zich met name richten op het bestuderen van hedendaagse denkrichtingen, actuele problemen en dergelijke, en religie en filosofie?

JAL: Ik wil u voor die vraag hartelijk danken. Ze doet mijn hart veel goed, want als u me gedurende de afgelopen jaren bijna had horen uitroepen hoe verward de methoden waren waarmee de theosofie bij het publiek werd geïntroduceerd, had u begrepen hoezeer uw vraag me aanspreekt. Ik hoop oprecht dat ik met de hulp van een heel competente staf, die kolonel Conger heeft geholpen, onze andere leaders bijstond en nu beschikbaar is om mij te helpen, in staat zal zijn het hart en denken van onze leden te doordringen van de noodzaak om zich op de hoogte te stellen van wat de christelijke religie inhoudt. Jarenlang is mijn grootste bezwaar geweest dat we geneigd waren neer te kijken op de christelijke belangstellende en lieten blijken ons ver boven hem verheven te voelen omdat we in staat zijn veel meer van het leven en de filosofie erachter te voelen dan hij. Maar wanneer we bedenken dat in het Westen, dat wil zeggen West-Europa en de Verenigde Staten, praktisch al onze belangstellenden mensen

met een christelijke achtergrond zijn, begaan we een grote fout als we niet zelf meer kennis van de christelijke geschriften verwerven en daar de theosofische sleutels op toepassen, zodat we die mensen kunnen helpen om eerst hun christendom te begrijpen. Als ze dat eenmaal begrijpen, zal de stap over de drempel naar de theosofie heel gemakkelijk zijn, als dat is wat ze eigenlijk zoeken.

Dat is de manier waarop ik zelf lid ben geworden. Ik zei aan het begin van de avond dat het oorspronkelijke christendom zuivere theosofie was. U heeft me herhaaldelijk naar meester Jezus en de christelijke geschriften horen verwijzen. Het is niet mijn hoop maar weloverwogen wens om onze leden uiteindelijk te helpen begrijpen dat we in deze tijd te maken hebben met een publiek dat wakker en alert is, en niet het soort publiek waarmee we vijftig jaar geleden te maken hadden, waarbij men voorzichtig moest zijn om iets buiten het woord van God te noemen, wilde men niet hetzij in de gevangenis terecht komen hetzij maatschappelijk worden gemeden. Die tijd is voorbij. De gemiddelde belangstellende die naar ons toe komt ziet uit naar een verklaring, een deugdelijke verklaring, van zijn eigen pogingen om antwoorden te vinden en waarom hij niet de juiste antwoorden heeft gekregen.

Daarom sta ik volledig achter iedere poging om elke religie, oude of hedendaagse, en elke filosofie of wetenschap, oude of hedendaagse, vanuit het theosofische standpunt te analyseren. Ik wil alleen voor één ding waarschuwen. En dat is dat studiegroepen waarin we de theosofie bestuderen en andere vormen van denken proberen te interpreteren of sleutels tot het begrijpen daarvan te verschaffen, *theosofische* studiegroepen blijven, omdat er altijd mensen zijn die belangstelling hebben voor het propageren van hun eigen filosofie die hun specifieke stokpaardje vormt. Ze komen in uw studiegroep om te proberen u het heft uit handen te nemen en alle aandacht voor zich op te eisen. Sta dit niet toe, maar bestudeer uw filosofieën en uw religies en uw wetenschappen. Ze bevatten alle de antwoorden van de theosofie. Hoe meer u ze bestudeert, des te beter. U kunt ervan op aan dat ik dat voor honderd procent zal steunen.

Ik denk dat we flink over de tijd heen zijn, meneer de voorzitter, en wil u heel erg bedanken. U hoopte aan het begin van de bijeenkomst dat ik me thuis zou voelen. Dat is werkelijk zo geweest. Het was een prachtige avond. Hoewel ik niet erg van formaliteiten houd, voel ik me zo thuis dat ik mijn waardering wil tonen door u te verzoeken allemaal op te staan en Mw. Knoche te vragen of ze zo goed wil zijn de bijeenkomst voor ons te besluiten door de Gayatri in het Sanskriet te reciteren. Wil je dat doen Grace?

De bijeenkomst wordt om 22.45 uur gesloten met het reciteren van de Gayatri:

Om! Bhur, Bhuvah, Svah!
Tat Savitur varenyam
Bhargo devasya dhīmahī
Dhiyo yo nah prachodayat! OM!

[O gouden zon van boven alles verheven luister, verlicht ons hart en vervul ons denken opdat we, door ons één-zijn te beseffen met het goddelijke dat het hart van het heelal is en door uw stralende licht bezielt, het pad dat vóór ons ligt mogen zien en het betreden op weg naar het verre doel van volmaking. – vrije weergave door G. de Purucker]

Bijeenkomst in Bussum

25 april 1951 – 20.00 uur

J.G. Crabbendam, *algemeen voorzitter*
H. Oosterink, *dagvoorzitter*
Jan Hoogervorst, *vertaler*

Crabbendam [nadat hij de vergadering heeft geopend]: Ik denk dat het niet nodig is te vertalen wat ik tegen de leden heb gezegd, omdat het precies hetzelfde is als op de andere dagen.

JAL: Het klonk ook hetzelfde! [*Gelach*]

Henk Oosterink: Beste broeders en Amerikaanse leden van de Theosophical Society: het is mij een groot voorrecht u vanavond in Bussum welkom te heten. In de eerste plaats omdat u en uw gezelschap Amerikanen bent, en bij deze gelegenheid wil ik laten weten dat ons hart is vervuld van dankbaarheid voor wat uw edelmoedige en edelhartige landgenoten na de bezettingstijd voor ons land hebben gedaan. Toen ze ons land te hulp kwamen, brachten ze ons materiële hulp, maar u brengt hulp op een veel hoger niveau, namelijk spirituele hulp. Wanneer een mens arm is omdat het hem aan materiële bezittingen ontbreekt, is hij ongelukkig. Maar het is veel erger wanneer een mens geen spirituele schatten bezit om op te steunen. Het is daarom voor ons van grote waarde dat u hier vanavond in ons midden bent en dat we uw hulp ontvangen.

Het is vanavond een zeer bijzondere avond want het is precies twintig jaar geleden dat een van uw voorgangers, GdeP, hier zijn eerste openbare lezing tijdens zijn eerste rondreis in Europa hield. Veel van de leden die hier aanwezig zijn zullen zich die mooie avond nog heel goed herinneren, want ze waren toen belangstellenden. En om eerlijk te zijn, de loge in Bussum bestond op dat moment uit maar vier leden. U ziet dus dat we in de loop van de tijd zijn gegroeid.

JAL: Met zo'n warm welkom en de bij elke bijeenkomst toenemende gloed of warmte die het spirituele vuur uit het hart van de leden verspreidt, weet ik niet of ik nog veel meer kan hebben. U had het erover dat ik hier iets zal komen brengen. Ik zou me schamen om dat zelfs te proberen, omdat u hier al zoveel heeft. Als ik bedenk wat ik zou kunnen geven, is dat zo weinig.

Ik had het voorrecht vanavond aan het ziekbed van twee van uw oudere leden te mogen zitten, en deze twee heren zijn volmaakte vertegenwoordigers van wat u hier in Bussum en in Nederland heeft: vechters, mannen die jong van hart zijn, al is hun fysieke voertuig niet meer wat het is geweest en misschien niet in staat hen nog veel langer hier te houden, maar niettemin jonge mannen, sterke mannen, die snel zullen terugkeren om verder te werken voor

de theosofie in Nederland. Prachtkerels – vertegenwoordigers van de karakterkracht, van de kracht van de theosofie, in Nederland.

Wanneer u zegt dat wij Amerikanen in een moeilijke periode iets voor Nederland hebben gedaan, denk ik dat niemand van u naar waarde kan schatten wat u óns heeft gegeven door de manier waarop u als land een voorbeeld was van moed en karakterkracht en van het ware spirituele uithoudingsvermogen dat u toonde toen u deze beproeving doorstond. Wij in Amerika hebben in dat opzicht nog veel te leren, zodat ik denk dat de schaal eigenlijk veel meer naar de andere kant doorslaat, Henk. Dat is mijn oprechte mening. We hebben u misschien enkele materiële zaken gegeven, maar u gaf ons een voorbeeld van de daadkracht van de geest die eeuwen zal blijven bestaan.

Zoals gewoonlijk heb ik voor vanavond geen plannen gemaakt, en heb ik besloten om het karmische draaiboek dat zich ontvouwt mij te laten zeggen wat ik zou moeten doen, en het laat me niet in de steek. Ik heb hier drie vragen die een jongedame op haar hart had. Ik wilde haar niet vragen ze voor te lezen, omdat ik besef en er begrip voor heb dat sommige mensen het moeilijk vinden in het openbaar te spreken wanneer ze nooit hebben deelgenomen aan een groepsdiscussie of daarbij het woord gevoerd. Maar toen ik die vragen las wist ik opeens waarmee ik deze bijeenkomst wil beginnen. Het is jammer dat ik niet eens de naam van deze jongedame ken, maar ze verdient een compliment dat ze over zulke vragen nadenkt en ik wil er dan ook even op ingaan.

De eerste vraag luidt: ‘Zou u ons aan het begin van deze nieuwe cyclus misschien een dieper inzicht in, een diepere visie op, of een dieper oordeel over de oorzaken van de crisis waarin de wereld op dit moment verkeert kunnen verschaffen?’

De tweede vraag luidt: ‘En kunt u ons een leidraad geven waarmee we als leden van de TS kunnen bijdragen om deze crisis tot een goed einde te brengen?’

En de derde vraag, en eigenlijk vormen ze alle één vraag, luidt: ‘Welke mogelijkheden staan ons dus als theosofen ter beschikking, en welke methoden zijn het meest doeltreffend?’

Ik denk dat deze drie vragen en wat we daarmee nog in verband kunnen brengen direct bij de openingswoorden van broeder Oosterink aansluiten. Mijn reactie op de eerste vraag, namelijk wat ik aan het begin van deze nieuwe cyclus voor inzichten zou kunnen verschaffen over de oorzaak van de situatie en de moeilijkheden op dit moment in de wereld, is dat daarvoor geen enkel inzicht nodig is. Er is maar één ding dat in het hart van mensen moeilijkheden veroorzaakt, en dat is zelfzucht, het op zichzelf gericht zijn, of het nu om een individu, een loge, een Society, een organisatie of een land gaat – dat maakt niet uit. Zelfzucht is de wortel van alle moeilijkheden, en omgekeerd vormt onzelfzuchtigheid of zelfloosheid de oplossing van alle moeilijkheden.

We kunnen het dus met eenvoudige woorden zeggen. We weten dat deze waar zijn, maar welke groep mensen die bijvoorbeeld in de Verenigde Naties bij Lake Success in New York rond de grote tafel van de Politieke Commissie bijeenkomt, zullen ernaar luisteren en hun problemen oplossen? Ik ben daar geweest. Ik weet hoe ze te werk gaan omdat ik in 1946, toen ik in dienst was bij het ministerie van Buitenlandse Zaken, naar de Verenigde Naties in Flushing en Lake Success werd gezonden als adviseur voor de delegatie van de Verenigde Staten in de Algemene Vergadering. Ik was daar bijna acht weken. Sommige afgevaardigden geven blijk van nationale onzelfzuchtigheid, maar ze hebben niet allemaal dat motief.

Ik houd er niet van op een theosofisch podium over internationale politiek te spreken. Laten we het veeleer over de principes ervan hebben. De hele problematiek op internationaal gebied was en is het gevolg van zelfzucht in de een of andere vorm: van eerezucht, en macht willen verkrijgen voor zichzelf alleen of voor één land in plaats van zich voor het welzijn van alle mensen in te zetten. Maar u kunt tegen een groep mensen in de Verenigde Naties, tegen de topambtenaren van een ministerie van een bepaald land, niet in die termen spreken. Er is echter een manier waarop we de toestand kunnen verbeteren – het zal natuurlijk niet ineens gebeuren, maar het zal gebeuren – en dat is als ieder van ons een betere burger wordt van het respectieve land waarin hij woont, een betere burger vanuit het standpunt van wat de theosofie ons geeft om ons te helpen betere burgers te worden van het land waarmee we karmisch zijn verbonden.

Naarmate we als leden van de Society in ons dagelijks leven onszelf tot een voorbeeld van theosofie maken – het maakt niet uit waar we wonen, in Nederland, Duitsland, Engeland of de Verenigde Staten – en de theosofie werkelijk in ons hart tot uitdrukking brengen, zullen we meer en meer landgenoten die ook zo willen zijn aantrekken. En we zullen dan in dat gedachtereservoir waarover ik gisteravond in Amsterdam sprak veel meer onzelfzuchtige dan zelfzuchtige gedachtezaden uitstrooien. Die gedachten bewegen zich door dat reservoir en worden gemakkelijk opgevangen door ieder mens die bezig is zelf wat onzelfzuchtiger te gaan denken. We hebben er geen flauw idee van hoe krachtig een juiste gedachte en een juist spiritueel gebaar of een juiste spirituele houding is wanneer deze op het uiterlijke gebied doorbreekt. We hebben gezien hoezeer slechte gedachten mensen beïnvloeden wanneer die door een ander worden opgepikt. Maar goede gedachten, waarin de ware kracht van de spirituele wil werkzaam is, zullen veel veel meer tot stand brengen.

Laten we nu proberen dit alles wat dichter bij onze TS te brengen en kijken hoe we daadwerkelijk kunnen helpen. Ik denk dat we wat kunnen leren van de ervaring die ikzelf in regeringskringen opdeed, die niet alomvattend was maar waardoor ik, omdat mijn beroep me in aanraking bracht met alle geledingen van alle ministeries, in de gelegenheid was te zien hoe een land wordt geregeerd. Ik vertel dit omdat het de basis vormt van wat ik hierna ga zeggen. Laten we nooit denken dat de partij die aan de macht is feitelijk de raderen van de regering doet draaien. Ze zijn inderdaad aan de macht, op democratische wijze door het volk gekozen, maar ze komen en gaan, nu eens de ene en dan weer een andere partij; nu eens deze groep functionarissen en dan weer een andere. De ene verandering volgt op de andere, over welk land we het ook hebben, maar er is ook iets dat steeds blijft bestaan: die stille, niet luid aangekondigde, en geen dank ontvangende personen die als ambtenaren voor hun land werken en geen enkele binding met een partij hebben maar alleen geïnteresseerd zijn in goed bestuur. Ik geef toe dat enkele van hen alleen in hun salarisstrookje geïnteresseerd zijn, maar ik heb het nu over die mensen die de raderen van de regering draaiende houden. Zij zijn de niet-leden van de Beweging binnen onze verschillende overheidsorganen. Ze zijn de meest onzelfzuchtige groep mensen die ik heb ontmoet. Ze worden soms ruw en met minachting behandeld, maar laten zich niet van hun taak afbrengen en doen alles wat ze kunnen voor het landsbestuur dat ze liefhebben. Dit geldt niet alleen voor het administratief personeel, maar ook voor enkele van de hoge ambtenaren en leidinggevende figuren die achter de tijdelijk gekozen of benoemde personen staan; en ze voorzien de gekozen functionarissen van een basis en achtergrond voor hun beslissingen.

Er is niet veel verbeeldingskracht voor nodig om in te zien dat die individuen in een positie verkeren om daadwerkelijk veel goeds voor hun volk en de mensheid te doen. Het zijn deze

mensen die door de meesters van de Grote Witte Loge in het oog worden houden, en zo nu en dan krijgt deze of gene van die achter de schermen werkende functionarissen en onzelfzuchtige werkers op een cruciaal moment een ‘schouderklopje’, op een moment waarop dit schouderklopje de schaal ten voordele van de vooruitgang in plaats van de achteruitgang zal doen doorslaan.

Het grote probleem van deze tijd is dat we ons op het punt halverwege de eeuw, of er voorbij, bevinden, en de krachten van de duisternis, die elementen van vernietiging die belang hebben bij afbraak en niet bij opbouw, stellen alles in het werk om de voortgang die de positieve krachten boeken tegen te houden. Ze schuwen geen middel om dit te bewerkstelligen. Iedereen die dat toestaat en eraan toegeeft zijn bewustzijn tot dat niveau te laten afdalen, zal tijdelijk gevangen worden zoals een vis in een net.

Dit is de situatie op internationaal gebied die op de achtergrond speelt. Deze jongedame heeft met haar vraag heel wat losgemaakt! Het is een vraag die ik maar half kan beantwoorden. Maar dat zal steeds zo zijn. En wanneer u een hele groep individuen, goede, slechte en onverschillige, in die ziedende heksenketel dooreenmengt, sommigen vol ambitie en zelfzucht, anderen volkomen onzelfzuchtig en zonder enige ambitie, en weer anderen in alle schakeringen ertussenin, ziet u dat het op het eerste gezicht nogal een probleem is. Maar één ons volledige onzelfzuchtigheid weegt in feite veel meer dan een pond zelfzucht, omdat zelfzucht niet met dezelfde wortel van waarheid is verbonden als onzelfzuchtigheid. Zelfzucht is verbonden met dat wat beneden is, aards als de aarde, zwaar in stoffelijke maar heel licht in spirituele zin. Onzelfzuchtigheid is verbonden met dat wat zich boven ons bevindt, en in stoffelijke zin heel heel licht is maar heel zwaar in spirituele zin. Wanneer de twee dus samenkomen is er geen twijfel aan wat er gebeurt: en de wegen en middelen waarvan de krachten van vernietiging zich bedienen zijn onbepaald. Ze worden niet door karma onder controle gehouden in die verheven betekenis die voor de opbouwende krachten geldt. Ze kunnen doen wat ze willen. Ze hoeven geen onzelfzuchtig patroon te volgen, terwijl de krachten van licht en opbouw, als ze dat werkelijk zijn, het natuurlijke verloop van de wet van karma niet zullen tegenwerken. Ze zullen met karma meewerken en niets dan opbouwend werk doen. We zien hoe die strijd zich op dit moment in kringen op het gebied van de internationale betrekkingen afspeelt. En ik bedoel dit niet in politiek opzicht, maar feitelijk.

En hier kunnen wij theosofen van de Theosophical Society een rol spelen: door onszelf te vergeten en aan onze medemensen te denken. Naarmate wij, individueel en gezamenlijk als TS in de wereld, in de verscheidenheid van onze eigen persoonlijkheden en activiteiten een voorbeeld kunnen zijn van die spirituele eenheid en die tot stand brengen, in die mate zal de spirituele kracht die door die poging ontstaat een zodanige invloed op de wereld als geheel uitoefenen dat de meesters meer en meer van de spirituele kracht uit dat reservoir tot hun beschikking krijgen en meer en meer individuen in die kringen waar het het meest eropaan komt een schouderklopje kunnen geven. Natuurlijk zullen ze dit niet bij zelfzuchtige personen doen; maar die stille werkers die voor het welzijn van hun medeburgers werken bezitten een element van onzelfzuchtigheid dat een vorm van buddhisch licht, werkelijk buddhisch licht, tevoorschijn roept. In de mate waarin ze onzelfzuchtig zijn, in die mate zullen ze tot de meesters worden aangetrokken. De meesters zullen helpen. Ze blijven nooit in gebreke. Want voor elke stap die we in de richting van de meester zetten, moeten de meesters en de Witte Loge eenzelfde stap in onze richting zetten. Ze zullen ons individueel noch collectief in de steek laten. Iedere keer dat we onze spirituele wil voor de zuivere theosofie of de Witte Loge inzetten moeten ze wel dichterbij ons komen.

Ons werk als theosofen, individueel en als Society, bestaat er dus uit ons in te zetten en, goede burgers van onze respectieve landen te zijn, waar mogelijk en naar beste vermogen voor de theosofie te werken en onze dagelijkse plicht te doen, waaruit die ook bestaat. Als we dat doelgericht en oprecht doen, beginnen we daardoor zo'n sterke kern van spirituele kracht te vormen dat deze een enorme invloed zal hebben op de wereld om ons heen, en we in de strijd om spirituele vrijheid de overwinning zullen behalen.

Mw. Bonset: Kolonel Conger gaf dhr. Hartley een document waarin hij verklaarde dat dhr. Hartley hem zal opvolgen. Ons gevoel is dat wat kolonel Conger deed vreemd was, maar we weten natuurlijk ook dat een leader geen document nodig heeft, omdat een leader zich aandient zoals in het water een kurk naar de oppervlakte komt. Het lijkt ons dat dhr. Hartley dit ook moet hebben geweten. We kunnen het in onze leringen vinden, waar vaak wordt gezegd dat een leader *er is* en *niet wordt gekozen*. Was het een test voor dhr. Hartley en misschien ook voor de TS, en was het de bedoeling om de intuïtie van ieder individu binnen de TS op de proef te stellen? Dat wil zeggen van elk lid. Werd het met opzet gedaan en misschien met een bepaald doel?

JAL: Toen ik de vraag hoorde, ging ik in gedachten terug naar de uitspraak dat 'de wegen van de Heer ondoorgrondelijk zijn'. De laatste vraag lijkt me de belangrijkste. U stelt een aantal feiten vast en vraagt dan: moet dit als een test worden beschouwd? Iedereen die lange tijd lid is van de Theosophical Society, weet dat elke dag in zijn leven, vanaf het ogenblik dat hij 's morgens opstaat tot hij 's avonds gaat slapen, een aaneenschakeling van tests is.

Natuurlijk was het een test, en de grootste van al die tests werd in de vraag niet genoemd: de test voor een zekere J.A. Long. Die test vond niet plaats toen ik tijdens de bijeenkomst van het Kabinet het leiderschap overnam – dat was voor mij geen test. Ik wist wat me daar te doen stond. Dat was geen test. Mijn test had ik ondergaan in 1946, toen kolonel Conger me in vertrouwen vertelde dat hij dit document aan dhr. Hartley had gegeven en wat erin stond. Het was een test, een verschrikkelijke test. En twee dagen en twee nachten lang was ik half krankzinnig en sliep ik niet, tot ik met mijn bewustzijn en mijn hart en mijn denken zover was gekomen dat ik kon visualiseren dat dhr. Hartley leader zou zijn en ik met een open hart en open geest onder hem zou kunnen werken. Dat was een test voor mij. Maar ik heb het gedaan. Ik heb aan niemand ooit verteld wat er in dat document stond. Maar u kent de rest van het verhaal. Ik heb over dhr. Hartley niets te zeggen. Het is duidelijk dat hij de inhoud van dat document onthulde. Tijdens de bijeenkomsten van het Kabinet was het duidelijk dat ik tweemaal naar hem toeging om een verantwoordelijkheid te vervullen, en hij weigerde het document te tonen. Ik geef u de feiten. Hij weigerde het aan het Kabinet te laten zien, de enige gezaghebbende schakel in de Constitutie die er na het overlijden van de leader bestaat.

Ja het was een test, in vele opzichten, maar vanuit een ander standpunt was de grootste test eigenlijk voor dhr. Hartley zelf.

En dan nu de vraag, die er meer impliciet in aanwezig is dan dat ze in woorden wordt gesteld: Waarom zou de kolonel zo'n document eigenlijk geven? En na het eenmaal te hebben gegeven, waarom herriep hij het niet vóór hij stierf? Hij had er alle gelegenheid toe. Ik sprak er meerdere keren met de kolonel over. Wat ik u nu ga zeggen heb ik nog aan niemand verteld en u zult uw eigen intuïtie en onderscheidingsvermogen moeten gebruiken. Het ware antwoord op de vraag 'waarom schreef kolonel Conger het document eigenlijk' is dat meester M hem verzocht dat te doen. Waarom trok hij het vervolgens niet in, toen hij daar alle

gelegenheid voor had? Het antwoord hierop is dat meester M hem niet vroeg dat te doen. Dat is de waarheid.

De meesters zijn zeer praktische mensen, zoals ik elke keer dat ik deze week sprak heb gezegd. Ik denk dat allen die hier aanwezig zijn en allen met wie ik op deze bijeenkomsten gesproken heb, in staat zijn geweest met eigen ogen te zien en met eigen hart te voelen welk geweldige werk dat document voor de meesters en de Theosophical Society heeft gedaan en nog doet. Het was een godsgeschenk voor de beweging, en de meester wist wat hij deed. Wie zijn wij dat we hem bekritisieren? Ik zal dit niet doen. Het is zeer zeker een test geweest, en wel een test voor iedereen. Maar gelukkig heeft het overgrote deel van de leden de test doorstaan.

Ik zeg dit alles ter verdediging van kolonel Conger en zijn handelingen, want sommige leden hebben de kolonel bekritiseerd omdat hij het document niet herriep. Ik zeg het niet voor mezelf. Ik weet niet, mevrouw Bonset, of dit een antwoord op de vraag is of niet, maar verder dan dit kan ik niet gaan.

Mw. Bonset: Dank u wel.

JAL: Ik ontving onlangs een heel mooie brief waarin een lid een paar vragen stelde en enkele opmerkingen maakte, om vervolgens te eindigen met de vraag of het wel gepast was dat een lid in een brief aan de leader bepaalde zaken ter discussie stelde, of dit wel van loyaliteit getuigde, enz. Uit de brief sprak een mooie geesteshouding, en ik zou deze gelegenheid willen aangrijpen om te zeggen dat wanneer de dag komt dat een lid, ieder oprecht lid waar dan ook, van de leader niet aan hem mag schrijven en zeggen wat hij of zij op het hart heeft, wat dat ook is, die persoon niet de leader van de Theosophical Society is en de Theosophical Society zo'n leader beter niet kan hebben. Aarzel dus niet, ieder van u die vragen heeft of ergens over van mening verschilt, om te schrijven; ik zal ze eerlijk met u bespreken. De vragen die in de genoemde brief worden gesteld, werden denk ik in het eerste gedeelte van ons gesprek vanavond over de toestand op internationaal gebied behandeld. De jongeman vond het onverstandig om bij bepaalde problemen op theosofisch gebied de term 'vijfde colonne' te gebruiken. Het enige wat ik hierop wil zeggen is: er is geen betere term die onder bepaalde omstandigheden kan worden gebruikt. Een vijfde colonne, zoals we haar hebben leren kennen, zijn activiteiten die onder de dekmantel van oprechtheid, eerlijkheid en toewijding aan een bepaalde organisatie of functie door een persoon of een groep van personen worden ontplooid, waarbij die dekmantel en de genoten bescherming worden misbruikt om activiteiten te ontplooiën die schade toebrengen aan juist die organisatie waarvan de persoon of groep bescherming ontvangt. Dit is wat een werkelijke vijfde colonne inhoudt.

Er zijn op dit moment in allerlei landen vijfde colonnes werkzaam, en laten we geen ogenblik denken dat de Theosophical Society vrij hiervan is. Alleen al het feit dat we spiritueel sterk zijn, is er de oorzaak van dat we op verschillende manieren worden aangevallen – vooral van binnenuit. Er is maar één manier waarop we ons in deze situaties moeten opstellen, en dat is door eerlijk tegenover onszelf te zijn. Ik wil beslist niet dat we gaan rondlopen met het gevoel steeds voor van alles op onze hoede te moeten zijn. Dat is geen goede manier om voor de theosofie te werken. We kunnen dit alles nu vergeten. Het ligt achter ons. En vooral in Nederland heeft u allen een moedige en verbazingwekkende stap in de goede richting gezet. En wanneer we onze plicht doen, zal er geen gevaar bestaan voor verder vijfde colonnewerk binnen de TS in Nederland, of waar dan ook. We moeten realistisch zijn. De duivel laat geen kans voorbijgaan om zijn werk te doen, en naarmate de tijd voortschrijdt naar de periode van

1975 en zelfs daar voorbij moeten we steeds alerter zijn. Als we niet van onze theosofie houden, laten we die dan maar helemaal vergeten. Maar als we wel van haar houden, zullen we voor haar opkomen en met inzet van ons leven voor haar vechten, omdat daardoor de mensheid zal worden gered. En we kunnen dit niet doen wanneer we in onze organisatie een vijfde colonne hebben die de mensheid probeert te vernietigen. We willen de mensheid redden, niet vernietigen.

Vraag: Hoe komt het dat de krachten van de duisternis geen rekening met karma hoeven te houden? Ik dacht dat alles karma was.

JAL: Mijn eerdere uitspraak was niet duidelijk genoeg. In principe negeren de krachten van de duisternis de positieve aspecten van de wet van karma om hun duistere werk te verrichten. Ze zouden geen krachten van de duisternis zijn, indien ze dat niet deden. Maar laat ik dit wat verder toelichten, om de zaak te verduidelijken. Hoewel de krachten van de duisternis wanneer ze hun werk doen karma meestal kunnen negeren, raken ze uiteindelijk in hun daden verstrikt. Ze kunnen de werkingen van de wet van karma niet werkelijk aantasten, maar kunnen haar wel tijdelijk negeren.

Laat ik het volgende voorbeeld gebruiken. Stel dat u naar een meester zou gaan om hem een vraag te stellen die in uw leven van groot belang is. U staat voor een probleem, maar de meester ziet in één oogopslag dat u, als gevolg van uw karma en het karma uit uw vroegere levens, nog niet gereed bent voor zijn antwoord en dat u nog niet genoeg heeft geleden en nog niet het punt heeft bereikt waarop zijn antwoord genoeg betekenis zou hebben. Hij zou dat dan niet, of misschien maar heel gedeeltelijk, geven.

Indien u echter naar het tegengestelde van een meester zou gaan, zou hij geen rekening met uw vorige leven houden of met wat uw karma aangaf, zolang hij u maar voor hem zou kunnen laten werken.

Dit is maar een eenvoudig voorbeeld, maar het gaat op grotere schaal evenzeer op. De meesters van mededogen zijn waarlijk meedogend; en vrienden, mededogen betekent niet in een lang gewaad rondlopen, tegen iedereen glimlachen en er bijna ziekelijk vroom uitzien. Mededogen betekent in uw hart de moed bezitten om tegen een vriend te zeggen: 'Kijk eens, broeder, dit is verkeerd. Ik houd nog evenveel van je, maar dit is verkeerd.' Mededogen is niet de hele tijd lief en aardig zijn. Voor mededogen is zo nu en dan een stevig gevecht nodig, en wanneer de leden geen pit genoeg hebben om te vechten voor wat goed is, zijn ze niet veel waard. Het juiste motief gaat nooit verloren. Het is altijd het motief wat telt. De handeling is van geen betekenis, want het draait om het motief.

Vertel nu in hemelsnaam niet aan iedereen in Nederland dat ik een gevecht aanmoedig. Beslist niet! Maar we hebben aan het Hoofdkwartier dit woord in onze commissies gebruikt wanneer de staf, vóór het overlijden van kolonel Conger, bezig was te 'vechten als honden en katten' om de juiste oplossing voor een probleem te vinden, en geen van ons zijn idee wilde opgeven vóór er zich een beter aandiende. Maar wanneer we eenmaal een beter idee zagen, stortten we ons onmiddellijk daarop en kwamen dan gewoonlijk tot de juiste oplossing. Hadden we dat niet gedaan, dan waren we wel door de kolonel tot de orde geroepen. Bespreek daarom in het werk binnen uw loge alles met elkaar. Wees niet bang om het met elkaar oneens te zijn. Meningsverschillen kunnen veel opleveren zolang we maar het ene doel voor ogen houden: het beste te doen voor de theosofie en onze eigen gevoelens op de achtergrond

te houden. Indien iemand van ons vasthoudt aan een idee omdat hij wil dat *zijn* denkbeeld en niet het *beste* wordt aangenomen, zullen we altijd in moeilijkheden raken.

Ik zou willen terugkeren tot wat werd opgemerkt over de duistere krachten, en nog een voorbeeld willen geven dat het punt dat ik in gedachten had kan verduidelijken. Ik hoop dat ik niemand kwets die misschien in Christian Science geïnteresseerd is, maar ik gebruik dit voorbeeld als opbouwende kritiek op dit aspect van Christian Science. Er zijn talloze gevallen geweest waarbij Christian Scientists, of hun zogenoemde aanhangers, bij een van hun leden een bepaald fysiek probleem verhielpen, en soms deden de leden dit bij henzelf. Het gevaar hiervan is dat dit een terugdringen is van karma dat op een of ander moment in de toekomst opnieuw tevoorschijn zal komen. Net als, wanneer u probeert een puistje op uw arm van buitenaf te genezen voordat het doorbreekt, het alleen maar op een andere plaats zal verschijnen. Hetzelfde geldt voor karma. Indien we ons karma niet aanvaarden wanneer het zich aandient en het laten uitwerken, zullen we er opnieuw het hoofd aan moeten bieden, en wel met samengestelde rente. Ik bedoel niet dat we geen geneesmiddelen moeten nemen, maar ik bedoel dat we een ziekte, wanneer ze eenmaal het fysieke gebied heeft bereikt, niet door mentale kracht naar het mentale gebied moeten terugdringen. Dit is occult gezond verstand, ook al beginnen en eindigen misvattingen in het denken. We kunnen het dus gemakkelijk met onze mentale energie terugdringen, als we dat willen. Maar het zal weer tevoorschijn komen en met meer kracht dan wanneer we het hadden laten uitwerken toen het zich op natuurlijke wijze aandient; in het laatstgenoemde geval zou men witte en geen zwarte magie toepassen.

Mw. Versfelt: Waarom is het zo moeilijk met de theosofie tot het hart van de mensen door te dringen, zodat ze leden worden? Licht het aan ons omdat we niet oprecht genoeg als theosoof proberen te leven?

JAL: Dit is een uitstekende vraag om de avond mee te besluiten en het is in feite de reden waarom we hier zijn, waarom ik in Nederland ben. Kon ik maar de woorden vinden om recht te doen aan deze gedachte. In deze nieuwe cyclus van activiteit moeten we ons van onze verantwoordelijkheid in de wereld steeds bewuster worden, en die verantwoordelijkheid bestaat niet in de eerste plaats uit het werven van nieuwe leden. Nieuwe leden zullen binnenstromen indien we onze verantwoordelijkheden vervullen. Wanneer ieder van ons terugdenkt aan wat ons tot de theosofie bracht, denk ik dat we weinig uitzonderingen zullen vinden op de omstandigheden die ik zal noemen. We ontmoetten iemand die iets zei dat ons aansprak. Ongetwijfeld hadden we in ons leven bepaalde problemen, bepaalde moeilijkheden gehad, hetzij op het werk, thuis, of op persoonlijk gebied, en we probeerden voor die problemen een oplossing te vinden. Op een dag ontmoetten we iemand die over iets meer begripsvermogen scheen te beschikken dan wijzelf. We probeerden erachter te komen wat het was dat die persoon wel bezat en wij niet. Na een poosje ontdekten we dat hij de theosofie bestudeerde, en een tijdje later begonnen we de theosofie te bestuderen en er iets van te begrijpen en werden we lid.

Dit is in zeer ruwe trekken hoe ik bij de theosofie kwam, na pogingen om in de verschillende kerkgenootschappen, Christian Science en dergelijke de antwoorden op mijn problemen te vinden. Indien we doelgericht onze plicht als mens en theosoof vervullen, zoals kolonel Conger het uitdrukte, zullen we ten slotte onze verantwoordelijkheid als leden van de TS nakomen.

Ik weet niet of u ooit heeft opgemerkt dat de gebeurtenissen waar het in het leven werkelijk om gaat en waaraan we de meeste vreugde beleven, die zijn welke we ‘bijproducten’ kunnen noemen van iets dat we hebben gedaan dat spiritueel of werkelijk goed is. En wanneer die situaties zich voordoen, schenken ze ons zoveel meer vreugde en hebben ze een veel grotere uitwerking. Lidmaatschap en het verkrijgen van leden zou een bijproduct moeten zijn, en ik hoop dat het dit zal worden, van ons in praktijk brengen van de theosofie, zowel individueel als gezamenlijk. Wat is theosofie eigenlijk? Het is een stelsel van karaktervorming. En, om op de christelijke Heilige Schrift terug te komen, het is het in praktijk brengen van de Gulden Regel: anderen behandelen zoals we zelf behandeld willen worden. Er is niemand ter wereld die me ervan kan overtuigen dat, als wij als individuele leden van deze TS proberen de Gulden Regel werkelijk in praktijk te brengen met de theosofie die we bezitten als achtergrond, we niet al heel snel de wereld in vuur en vlam zouden zetten. Het is moeilijk om de Gulden Regel in praktijk te brengen. Het is moeilijk werkelijk theosoof te zijn. Niemand van ons is ook maar bij benadering volmaakt. We hebben een lange weg te gaan. Maar laten we met dat wat we wel weten en bezitten aan het werk gaan. Ik bedoel niet dat we met Jan en alleman vrome gesprekken moeten houden. Laten we echte mannen en echte vrouwen zijn, en aan de ander denken vóór we aan onszelf denken. Indien iemand van ons dit gedurende 24 uur of gedurende een hele dag werkelijk zou proberen, zouden we versteld staan van de resultaten. Niemand van ons doet dit – ik zeg dit niet als kritiek; we hebben nog een lange weg te gaan, maar velen van u doen het heel wat uren van de dag en wie weet misschien wel de hele dag. Maar als we de theosofie beschouwen zoals ze werkelijk is, een stelsel van karaktervorming dat ons op een dag gelijkwaardig aan de meesters zal maken en zelfs nog meer, zullen we ons nooit zorgen hoeven te maken over het aantal leden.

Toen ik in 1939 of 1940 in Washington ongeveer twee uur met kolonel Conger had zitten praten over hoe we meer leden zouden kunnen krijgen en hij heel geduldig had geluisterd, zei hij toen ik klaar was: ‘Meneer Long, de dag zal komen dat we ons over het ledental geen zorgen hoeven te maken, want het zal dan erg in trek zijn om lid te zijn van de Theosophical Society. Dan zal ons probleem in de Theosophical Society niet zijn hoe we er nieuwe leden verkrijgen, maar hoe we de ongewenste erbuiten kunnen houden.’ Dit was niet onvriendelijk bedoeld, maar hij wilde wijzen op iets waarvoor we op onze hoede moeten zijn als die tijd aanbreekt. Want eens zal het erg in trek zijn om lid van de Theosophical Society te zijn, omdat de leden over de hele wereld hun verantwoordelijkheid serieus opvatten en daarmee in hun respectieve kringen alom de aandacht zullen trekken en steeds meer mensen lid zullen willen worden. Daarom veranderen we de criteria om lid te worden en zullen die na verloop van tijd verder wijzigen, niet om het voor een belangstellende moeilijk of onmogelijk te maken zich bij de Society aan te sluiten, maar om lidmaatschap te maken tot iets waarmee zijn verstand en hart instemt, in plaats van alleen maar een aanvraagformulier te ondertekenen en op te sturen.

Het antwoord is het in praktijk brengen van de Gulden Regel. Dit is de oplossing voor de situatie op internationaal gebied. Het is de oplossing voor de ware vooruitgang van de mensheid. Het is onze taak in de Theosophical Society onze theosofie naar beste vermogen in praktijk te brengen en een beetje meer aan de ander te denken en zich geen zorgen te maken over onszelf. Dat is de ware theosofie. Dan zullen we, zoals kolonel Conger zei, een unieke broederschap vormen.

De meesters ontgaat niets. Ze zijn ons allen zeer nabij, en wanneer we ons werk doen en onze verantwoordelijkheid vervullen, hoeven we er niet over in te zitten wat zij kunnen betekenen.

Ze staan klaar. Het enige wat we moeten doen is stappen in hun richting zetten, en dan zullen ze naar ons toe komen.

Ik wil u allen hartelijk danken.

De bijeenkomst werd om 22.30 uur gesloten.

Bijeenkomst in Utrecht

26 april 1951 – 20.00 uur

J.G. Crabbendam, *algemeen voorzitter*
Henk L. van Aller, *dagvoorzitter*
Jan Hoogervorst, *vertaler*

Crabbendam verwelkomde de leden, richtte zich vervolgens tot de leader en vertelde hem dat hij toen hij binnenkwam van een van de leden een brief had gekregen, die hij nu graag zou willen voorlezen:

‘Het is bekend dat onze leaders de gelofte hebben afgelegd nooit iets voor zichzelf te vragen en nooit iets naar voren te brengen om zichzelf te verdedigen. In dit opzicht zijn ze volkomen afhankelijk van het gezonde verstand en de toewijding van de leden van de staf aan het Hoofdkwartier en van alle andere leden. In dit verband is de volgende gedachte, die door dhr. Long tijdens zijn verblijf in ons land werd geformuleerd, volgens mij van grote waarde. Ik wil deze graag hier herhalen:

Elke keer als we iemand ontmoeten zijn er twee mogelijkheden: of we geven of brengen iets aan de ander, of we komen om iets van die ander te ontvangen. Dhr. Long zei deze woorden in verband met kolonel Conger, die iedere dag door veel mensen werd bezocht; en het is begrijpelijk dat zij veeleer kwamen om te ontvangen dan om te geven. Kolonel Conger, gebonden door zijn gelofte, werd niet toegestaan in deze situatie verandering te brengen. Dit feit werd ook beschouwd als een van de mogelijke redenen waarom het Hoofdkwartier naar Pasadena werd verplaatst.

Beste leader, ik ben zeer dankbaar voor die woorden en ik hoop ze me bij elke ontmoeting te herinneren. Ze zullen me helpen niet te zeer ernaar te verlangen om te ontvangen. Ze maakten me duidelijk dat indien we aan het zelfvertrouwen in ons hogere zelf blijven werken, zoals door u in Utrecht naar voren werd gebracht, er een steeds groeiende zekerheid zal zijn, vertrouwend op de karmische wet, dat alle vragen na verloop van tijd in ons hart zullen worden beantwoord.

We hebben nu een nieuwe leader in ons midden, gebonden door dezelfde gelofte. Mogen gezond verstand en toewijding hem omringen!’

JAL: Dat is een mooi gebaar en mooi gezegd.

Crabbendam introduceert dan de voorzitter van de Utrechtse Loge, als de dagvoorzitter.

H.L. van Aller: Allereerst wil ik u welkom heten, want u bent voor de tweede keer naar Utrecht gekomen, en ik wil u bedanken voor alles wat u al voor ons heeft gedaan en voor alles wat u in de toekomst zult doen, niet alleen voor ons maar meer in het bijzonder voor de mensheid. Ik hoop dat ik spreek uit naam van al onze leden, en ik weet dat ik uit naam van de meeste van hen spreek, wanneer ik zeg dat we ons best zullen doen om goede instrumenten voor de meesters te worden en u te helpen met uw werk om de theosofie in ons leven in praktijk te brengen.

JAL: Dank u broeder Van Aller. Iemand zou niet beter welkom kunnen worden geheten dan door de woorden van broeder Van Aller, als hij zegt dat u alles zult doen wat u kunt om uw medemensen te helpen. Dat is onze grote taak.

Vanavond moet ik me verontschuldigen voor mijn stem. Ze is niet zo krachtig, maar ik zal proberen haar op gang te krijgen. Ik heb tijdens de reis ergens een verkoudheid opgelopen.

Allereerst, broeder Van Aller, wil ik één van uw opmerkingen corrigeren. Het is de *zevende* keer dat ik in Utrecht ben! Drie keer op mijn eerste reis en dit is de vierde keer op deze reis dat ik in Utrecht ben. Er zijn zoveel dingen die – in feite binnen enkele minuten – hebben gewezen op de grondtoon die hier vanavond moet worden aangeslagen: de brief die Crab voorlas, het welkomstwoord van broeder Van Aller en mijn zevende bezoek aan Utrecht.

Ik sprak gisteravond in antwoord op een vraag over de vijfde colonne. Ik zal over de vijfde colonne niet méér zeggen. Maar vanavond zal ik met enige inleidende woorden spreken over wat ik graag als de zevende colonne beschouw. Maar laten we deze uitdrukking die ik vanavond gebruik, niet naar buiten uitdragen omdat ze totaal verkeerd zal worden begrepen. Ik wil haar vanavond gebruiken om enige gedachten aan u duidelijk te maken. Ik herinner me dat ik deze uitdrukking enkele jaren geleden gebruikte in een gesprek met kolonel Conger, en hij zei dat hij het een mooie gedachte vond. Ik ben toen begonnen een artikel erover te schrijven, maar in verband met de toenmalige politieke toestand raadde hij me aan het niet te gebruiken omdat het werk van de Society daardoor misschien in gevaar zou worden gebracht. Dat was enkele jaren geleden. Maar de gedachte past hier uitstekend, en ik gebruik de uitdrukking *niet om door u opnieuw te worden gebruikt*, maar alleen om het denkbeeld uit te drukken dat ik in mijn gedachten heb en dat zich kennelijk heeft ontwikkeld tot een welgevormde gedachte die u en mij zal helpen om de werkelijke taak van onze TS te zien, zoals die in feite door ieder individu zou moeten worden voortgezet.

Het werk van deze zevende colonne is precies het tegenovergestelde van dat van de andere colonne. Die leden van de TS en die leden die directe vertegenwoordigers zijn van de Grote Witte Loge – en ik spreek nu niet over leaders, ik spreek over hun vertegenwoordigers in de wereld en er zijn er velen – de manier waarop zij voor de zaak van de meesters werken en de manier waarop vele, vele leden van de TS werken voor de theosofie, behoren tot de stroom van wat ik vanavond de zevende colonne wil noemen: onbekend, niet herkend, onopvallend, zichzelf wegcijferend, geen erkenning verlangend, niets anders verlangend dan de vooruitgang van het werk van de meesters. U ziet ze hier en daar en soms herkent u hen wanneer ze bezig zijn met dit of dat werk. Het kan dienend werk zijn, het kan figuurlijk gesproken het drogen van een traan uit het oog van een vriend zijn. Ze vragen geen bevelen, ze zoeken geen aanmoediging. Ze hebben slechts één doel: de spirituele vooruitgang van de TS en de mensheid.

In Nederland heb ik een groot aantal van hen gezien. We kennen allen de gevoelens van angst en ongerustheid die zich in het hart van veel leden in Nederland bevonden, toen het Congres de 15de van deze maand plaatsvond. Ik weet uit opmerkingen die ik toevallig hoorde, en die later tegen me werden gemaakt, dat er angst was over wat er zou kunnen gebeuren toen ik om deze reeks bijeenkomsten verzocht, om onze Nederlandse vrienden beter te leren kennen en om hardop met u te denken. Wel, ze beseffen het misschien niet, maar ik wel, dat de zevende colonne onmiddellijk aan het werk ging: rustig, waarschijnlijk heeft geen van hen een woord gezegd tegen iemand anders. Ik heb hun bescherming gemerkt, de wacht die op deze bijeenkomsten werd betrokken, in geval iemand of wat voor kracht ook zou proberen onze poging om eerlijk en oprecht over theosofie te spreken te verhinderen. Krachtig, in stilte, op de achtergrond en toch op de voorgrond, hebben de vertegenwoordigers van de zevende colonne de theosofie gedurende deze 75 of 76 jaar levend gehouden en ze zullen haar nog vele, vele jaren levend houden.

Er is niets formeels aan de zevende colonne waarover ik spreek. Er is geen uiterlijk kenmerk, geen enkel soort erkenning, er is geen organisatie, ze zien hun werk en doen het. Ik spreek erover als een ideaal waarnaar ieder lid van de TS kan streven. Die volledige onzelfzuchtige opoffering en toewijding die een lid geeft – waarbij hij niet vraagt om erkenning, zelfs niet om de voldoening te weten dat hij zijn taak vervulde en een beetje heeft kunnen helpen – draagt enorm bij aan dat spirituele reservoir waarmee de meesters moeten werken.

Er is tegenwoordig meer van dat soort activiteit in de Society dan er ooit is geweest. Indien dat niet zo was, dan zouden we niet door de vier of vijf jaren van het dieptepunt van deze eeuw zijn gekomen. Kolonel Conger moest het hoofd bieden aan tegenwerking, maar de goden zij dank, heeft de zevende colonne, zoals ik ze noem, het doorstaan.

Op het dieptepunt van kolonel Congers grote beproeving – ik weet niet of ik u dit verhaal kan vertellen – op het dieptepunt van zijn grote beproeving vloog ik naar Californië voor een van mijn bezoeken. Vooraf wist ik nooit precies waarvoor ik kwam, maar nadat ik was geland, ontdekte ik altijd al gauw wat het doel van mijn bezoek was. Maar deze keer wist ik het niet, en kon ik er niet achter komen. Ik was er een dag, 24 uur, en halverwege de tweede dag zei ik tegen de kolonel: ‘Kolonel, ik weet nooit waarom ik hierheen moet komen, maar gewoonlijk kom ik daar enkele minuten na aankomst wel achter. Deze keer heb ik nog niet ontdekt waarom ik hier ben.’

Hij keek me aan en zei: ‘Ken je het verhaal van Pilgrim’s Progress?’

Ik zei: ‘Ja kolonel, dat ken ik. Ik weet alleen niet welk deel u in gedachten heeft.’

Hij zei: ‘Je bent gekomen om een broeder te helpen uit de diepste wanhoop.’ En toen wist ik het. De kolonel was erg eenzaam. Hij moest een beslissing nemen, een beslissing over hoe hij met de situatie in de TS waarmee hij geconfronteerd werd, om moest gaan. Hij zag hoe jarenlang toegewijde leden blind werden – verstandelijk, spiritueel en bijna fysiek – die ervoor hadden gekozen een dwaallichtje te volgen. Hij wilde iets doen om te proberen hen te redden, maar hij wist niet hoe. Zij die vonden dat ze hem niet konden erkennen, verspreidden allerlei verhaaltjes – leugens en steeds meer leugens. Ik wil proberen zijn besluit te herhalen, zoals hij het herhaalde tegenover dr. Osvald Sirén uit Zweden, toen dr. Sirén hem een jaar daarna bezocht in Washington. Hij zei: ‘Ik moest tussen twee mogelijkheden kiezen. Of ik kon de waarheid spreken, de volle waarheid en de leugenaars ontmaskeren, of ik kon het stilzwijgen bewaren en vertrouwen op de intuïtie van de oude en toegewijde leden. Ik koos

het laatste.’ Zijn keus heeft vruchten afgeworpen, omdat die oude en toegewijde leden die leden waren die ik de zevende colonne in de TS heb genoemd; die zevende colonne redde de TS in het verleden, heeft dat ook gedaan in de tijd van kolonel Conger, en ze heeft haar ook deze keer gered. En ik dank u allen daarvoor.

Henk Lindemans: Toen ik voor het eerst van het samenwerkingsverband hoorde, vroeg ik me af waarom een Society die het idee van broederschap voorstaat, de nieuwe term ‘samenwerkingsverband’ zou introduceren? Ik ben ervan overtuigd dat de leader daar een specifieke bedoeling mee had, en ik zou hem willen vragen of hij zo vriendelijk wil zijn die bijzondere bedoeling die hij had toen hij deze term voor het eerst gebruikte, te verklaren.

JAL: Dank je, Henk. Ik zal proberen het zo kort mogelijk te doen en toch alle facetten ervan te bespreken, omdat het duidelijk is dat er niets gedaan wordt in de stroom van het werk van de meesters dat slechts één bedoeling heeft en waarvoor slechts één reden zou zijn. Iemand zei eens dat er minstens zeven redenen moeten zijn en er kunnen er ook wel tien of twaalf zijn en als je doorgaat dan kunnen het er wel zeven maal zeven, en dat nog eens maal zeven, zijn! In werkelijkheid is de TS altijd een samenwerkingsverband geweest, maar de leden hebben het nooit als zodanig herkend. Dat is één eenvoudige verklaring. En toch herkenden ze het ook wel als zodanig. Maar gedurende de periode van 1875 tot 1939-42 was dat samenwerkingsverband min of meer een hoop, een hoop die misschien eens een praktische werkspreuk zou kunnen worden. Maar we waren toen op de neergaande boog, zoals we het hebben genoemd, wat de sleutel is voor veel van wat er de afgelopen vijf tot zeven jaar is gebeurd. Gedurende de laatste vijf jaar hebben we de overgang meegemaakt van het ontvangen naar het geven van theosofie. Diegenen van ons die al een tijd lid zijn van de TS en zelfs zij die nog maar kort lid zijn, hebben veel gehoord over de idealen van een werkende broederschap of het vormen van een kern van een universele broederschap. Het is jammer om te zeggen, maar in sommige gevallen heeft broederschap in de TS min of meer de vorm van lippendienst aangenomen. Ik zal niet zeggen dat dit het geval is in de hele TS, maar hier en daar. Toch is broederschap een samenwerkingsverband, zoals broeder Henk Lindemans opmerkte. Als we de cyclussen volgen binnen de grotere cyclus, dan kunnen we gemakkelijk een bepaald kenmerkend element bespeuren in het bestuur van HPB en van Judge en van KT en dan niet noodzakelijk een herhaling, maar meer een gedeeltelijke heropleving van de HPB-cyclus in GdeP en van de Judge-kracht in kolonel Conger, waarbij een begin werd gemaakt met praktisch occultisme. Ik zal niet proberen om aan te geven wat er nu kan gebeuren, omdat ik in deze korte tijd al heb gevoeld dat er ongeveer zestien staven dynamiet, allemaal bijeengebonden, klaarliggen om in mijn binnenste uit elkaar te springen.

Crabbendam: Ik zit hier op een gevaarlijke plek!

JAL: Nee, maar ik houd ervan ook een beetje humor erin te brengen. Het is op dit moment in de geschiedenis van de TS werkelijk onze verantwoordelijkheid om eerst realistisch te kijken naar de broederschap in onze eigen gelederen en dan een voorbeeld te stellen van een werkelijk samenwerkingsverband en van een werkelijke broederschap, zodat de wereld ernaar kan kijken en zeggen: ‘Die mensen bezitten iets. Ze praten niet alleen erover. Ze brengen het in praktijk.’ Dat is een van de redenen waarom ik zo de nadruk heb gelegd op het vormen van een samenwerkingsverband.

In het verleden en tot aan de overgangperiode waartoe kolonel Conger de aanzet gaf, keken de meeste leden terecht naar de leader die hun vertelde wat ze moesten doen, waar ze heen moesten en hoe ze het moesten doen en dat was uitstekend omdat het de tijd van het

ontvangen van theosofie was. Maar we zijn die periode voorbij. We zijn nu in de tijd van het geven. De mannen zullen hun riemen een gaatje strakker moeten aanhalen en de dames moeten een beetje vlugger breien, en we moeten allen aan het werk in dit samenwerkingsverband. Ik kan niet zeggen wat, hoe en wanneer het gedaan moet worden. Maar als we mijn lijfspreuk over het dagelijkse karmische draaiboek en het ontvouwen ervan ernstig nemen, dan zullen we nooit wanhopen over wat, wanneer en hoe iets moet worden gedaan.

In werkelijkheid wordt van de leden gevraagd om samen met de leader de leringen te verspreiden en bekend te maken, in plaats dat een leader de leden precies vertelt wat ze moeten doen en in plaats dat hij nieuwe leringen geeft, enz. En als u dit doet, dan zult u ontdekken dat u, naarmate u dit werk in de ware geest van de tijd doet, nieuwe leringen zult aantrekken, misschien wel boven uw verwachtingen. U zult ze misschien niet op een formele manier ontvangen, omdat zoals een dame zei, en ik herhaal het opnieuw 'de vorm verdwijnt en de geest tevoorschijn komt'. U zult ze ontvangen, maar niet op een formele manier, en u zult ze zeker herkennen wanneer u ze in de stilte of op een andere manier ontvangt. Ik zou door kunnen gaan en nog veel meer zeggen, maar ik denk dat ik misschien genoeg heb gezegd om uw vraag te beantwoorden. Als dat niet zo is, probeer het dan alstublieft nog eens, en ik zal proberen er iets meer over te zeggen.

H. Lindemans: Dank u.

Hans Kooistra: Zou het niet beter zijn tegen een nieuw lid te zeggen om in plaats van in broederschap in de natuur te geloven, te geloven in een hiërarchische structuur in de kosmos? Want we hebben in het verleden gezien dat sommige leden erg komische gedachten hebben over broederschap, en het zou beter zijn om dit idee beter te laten aansluiten bij de werkelijkheid van hun wezen. Is dit duidelijk?

JAL: Voor mij is het erg duidelijk en het spijt me dat ik dhr. Kooistra moet teleurstellen. Dit is geen kritiek op u, maar de dag dat we broederschap uit ons motto weglaten, het doet er niet toe hoeveel mensen erom lachen, zal de dag zijn waarop ik de TS zou willen verlaten. Dat is een volkomen duidelijke uitspraak. Het is precies hetzelfde alsof we zeiden: 'De mensen zijn bang van de theosofie omdat ze de mensen verderop in de straat zich psychisch zien aanstellen en ik wil niets daarmee te maken hebben.' Het is hetzelfde wanneer we zouden zeggen dat we de naam theosofie niet langer willen gebruiken en zeggen dat we behoren tot een Internationale School voor Filosofie, of iets dergelijks; alsof we de theosofische vlag willen strijken! We moeten laten zien wat broederschap inhoudt, en dan zullen ze er niet om lachen. Begrijpt u dat?

Ik hoop niet dat u dit als kritiek beschouwt, maar het is een belangrijk punt. We hebben in de geschiedenis van de TS allerlei verzoeken gehad om de naam te veranderen en de doeleinden te veranderen en meer van zulke dingen. U kunt net zo goed zeggen: we willen niets met u te maken hebben, meester M en meester KH. We willen dat iemand anders de TS leidt. Dat is hetzelfde.

Wees nu niet bang om vragen te stellen. Ik zal niet iedereen hard aanpakken! [*Gelach*]

Anneke Goud: Mag ik deze vraag stellen over de Griekse theologie? Orestes vermoordde zijn moeder om zijn vader te wreken. Hij werd vervolgd door de Eumeniden. Oedipus vermoordde zijn vader en huwde zijn moeder, gedeeltelijk onbewust en gedeeltelijk bewust omdat hij

werd gewaarschuwd door het Orakel van Delphi. Oedipus ging, toen hij blind werd, naar Colonus, een bos gewijd aan de Eumeniden. Ik wilde vragen of u ons de esoterische betekenis van deze twee verhalen zou kunnen vertellen en of ze enig verband met elkaar hebben? Ik weet namelijk niet wat ik ervan moet denken, want als men ze naast elkaar legt, ziet men een verschil en een overeenkomst.

JAL: Mag ik u op mijn beurt een vraag stellen? Hoe lang bent u bij de theosofie?

Mw. Goud: Ik was jaren geleden in Point Loma, en ik ben er altijd in geïnteresseerd geweest.

JAL: En heeft u haar al die tijd bestudeerd, en heeft u ook de mysteriën van de oudheid bestudeerd?

Uw vraag is heel goed en interessant en ik wil kort zeggen dat er een verband is en een bepaalde symbolische esoterische betekenis die nauw aansluit bij de esoterische leringen van de theosofie. Maar het zou me te veel tijd kosten om te proberen op een openbare bijeenkomst zoals deze in te gaan op de verschillende details van de symboliek om de geest van de vraagsteller tevreden te stellen. En ik zou meer moeten weten over wat u heeft bestudeerd en waardoor u op dit probleem bent gestuit en wat voor u niet duidelijk is opdat ik in uw eigen denken duidelijk kan maken wat er ontbreekt om het te kunnen begrijpen. Ik geloof niet dat het gerechtvaardigd zou zijn tegenover de andere hier aanwezige leden om te proberen meer te antwoorden dan door het volgende te zeggen: Al deze verhalen in de Griekse mythologie en de Scandinavische mythologie, enz., zijn van dezelfde aard als de christelijke geschriften. Het zijn verhalen over de ervaringen tijdens, vóór of na inwijding. Als u ze op een manier kunt lezen, waarbij u bedenkt dat ze in werkelijkheid verhalen zijn van de innerlijke geboorte van de ziel, die afkomstig zijn uit onze eigen school van leraren in verschillende tijdperken, dan zult u de sleutels kunnen vinden.

Ik kan misschien deze gedachte eraan toevoegen: de werkelijke sleutel tot het antwoord is die welke u kunt vinden in de *Bhagavad Gita*, wanneer Krishna ogenschijnlijk Arjuna voorschrijft zijn familieleden en vrienden en leraren te doden. Dat is hetzelfde beginsel. Al deze personen, en ook al deze in de Griekse mythologie genoemde figuren, vertegenwoordigen bepaalde eigenschappen, bepaalde elementen die in de loop van de inwijding moeten worden opgewekt of overwonnen. Daarin zult u de belangrijkste sleutel vinden, denk ik.

Mw. Knoche is gespecialiseerd in de Griekse en oude mysteriën en ik wil haar vragen of ze hieraan iets zou willen toevoegen. Misschien hebben we, vóór we Nederland verlaten, gelegenheid om u persoonlijk te ontmoeten en kunnen we over deze zaken praten. *Mw. Knoche*, wilt u er iets meer over zeggen?

Mw. Knoche: Ik vind het haast niet nodig om er veel aan toe te voegen omdat de leader in zijn laatste uitspraak een algemene stelregel heeft gegeven, die we kunnen volgen bij de poging om elk van deze oude mythologieën te begrijpen of te interpreteren: dat ze bepaalde eigenschappen, bepaalde elementen vertegenwoordigen, zoals Orestes, de worstelende menselijke ziel, die probeert het onrecht dat zijn vader of zijn hogere zelf is aangedaan door zijn moeder, hier het hartstochtelijke aardse zelf, te wreken. Als *Mw. Goud* de oude jaargangen van *The Theosophical Path* uit de jaren twintig zou willen naslaan, waarschijnlijk 1922, 1924 en 1927 toen Katherine Tingley een reeks foto's publiceerde van haar opvoering van de *Eumeniden*, dan zal ze een tamelijk gedetailleerd verslag vinden van de gebruikelijke

theosofische interpretatie die niet alleen van de verschillende karakters wordt gegeven maar ook van de intrige van dit drama van Aeschylus.

Hans Kooistra: U heeft op het Congres in Utrecht gezegd dat een spirituele kracht die vroeger door de Esoterische Sectie vloeide nu door de TS gaat vloeien. Waarom is dat? Is het omdat de TS nu zo'n verfijnd instrument is geworden dat het dat waard is, of is het omdat de wereldsituatie het noodzakelijk maakt?

JAL: Ik geloof dat ik afgelopen zondag nog, in Zwolle, een soortgelijke vraag heb beantwoord, maar ik ben blij dat ik hier ook een tweetal gedachten naar voren kan brengen. Ik heb niet gezegd dat ze door de TS gaat vloeien. Ik zei dat ze al door de TS vloeit. We hoeven daar niet op te wachten. Ze is al geboren. Wanneer deze logekracht gaat werken, dan kunt u haar niet tegenhouden en u kunt haar niet vragen om te wachten totdat u de gelegenheid heeft gehad om te onderzoeken wat er gebeurde, zoals iemand het stelde, sinds 5 oktober 1950!*

*[De datum waarop kolonel Conger en zijn naaste stafleden, het archief van de TS, en de kantoren van de TS en de ES officieel verhuisden van het internationale hoofdkwartier in Covina, Californië, naar het nieuwe hoofdkwartier in Pasadena, Californië.]

U heeft in feite uw eigen vraag beantwoord. Er is nooit slechts één reden voor een handeling van de Witte Loge. Inderdaad heeft de wereld het nodig. Inderdaad hebben de TS-leden het verdiend, anders zouden ze het niet krijgen. Maar laten we de bedoeling ervan niet verkeerd begrijpen. Ik geloof dat ik op het Congres duidelijk heb uitgelegd, hoewel ik niet in details kon gaan, dat de Esoterische Sectie werd gesloten. Ik sprak niet over de Esoterische School. De Esoterische School bestond reeds lang voordat de TS ooit werd opgericht en al zou de TS als TS van het toneel verdwijnen, dan zal de Esoterische School blijven bestaan. Ik heb niet het recht om uit te leggen wat in detail de *modus operandi* is waarop een lid van de TS zich beschikbaar kan maken om rechtstreeks individueel in aanmerking te komen voor de Esoterische School. Ik heb in de loop van deze toespraken en bijeenkomsten verschillende wenken gegeven. Een ervan was dat de tijd is aangebroken dat een lid van de School in Zuid-Amerika een lid van de School uit elk ander land zal herkennen zonder dat daarvoor tekens of wachtwoorden nodig zijn. Ik heb ook een wenk gegeven, een zeer duidelijke, in het idee van dit samenwerkingsverband, en ik heb een wenk gegeven in het steeds herhalen van de uitspraak van kolonel Conger dat we onze op één doelgerichte plicht moeten doen als mens, burger en theosoof, wat hij aanvulde door te zeggen dat een lid, door die taak geconcentreerd en onpersoonlijk te doen, op een dag zal ontdekken dat hij tot een unieke broederschap behoort.

Ik weet niet wat ik nog meer kan zeggen. Ik heb werkelijk een sleutelgedachte gegeven toen we erover spraken om theosofie tot een levende kracht in ons leven te maken, want de meester heeft zelf gezegd dat voor elke stap die wij in zijn richting zetten, hij genoodzaakt is er één in onze richting te zetten. De tijd van de *vorm* is voorbij en de tijd van de *geest* is aangebroken.

Dit zijn vele, vele wenken, en het feit dat ik ze alleen in een gesprek overbreng of bij het geven van een antwoord, wil niet zeggen dat ze onbelangrijk zijn. Dit is een periode van praktisch occultisme, waarin we onze theosofie op een praktische en eenvoudige manier toepassen, onze intuïtie en ons oordeel gebruiken en niet ons verstand en onze emoties. Voeg al deze dingen samen, analyseer ze, denk erover na en u krijgt misschien een antwoord, een rechtstreeks antwoord. Dank u.

H. Lindemans: Ik zou de leader willen vragen welke verandering hij voor ogen heeft door in de TS te werken volgens de nieuwe methode die hij hier voorstelt? Ik denk dat een nationaal-secretaris alleen een andere naam is voor een nationale voorzitter; en omdat de nationaal-secretaris door een groep mensen zal worden geholpen, welke verandering houdt deze gedachte dan in? Wilt u zo vriendelijk zijn dit uit te leggen?

JAL: Ja, dat doe ik graag, Henk. Laten we niet speciaal aan de Nederlandse Afdeling denken. Laten we denken aan elke nationale afdeling met een nationaal bestuur. Het verschil is dit: we zijn bezig de *vorm* los te laten en tot de ware *geest* van een praktisch werkende hiërarchie in de TS over te gaan. We kunnen ons tot de natuur wenden en veel voorbeelden zien van een hiërarchische structuur. Neem een boom: hij heeft zijn takken, direct verbonden met de stam waarvan hij zijn levenssap krijgt. Er staat niets tussen een tak en de stam. Er is geen nationale organisatie, geen nationale voorzitter, geen algemene raad, geen uitvoerende commissie. Er is niets wat de levenskracht kan tegenhouden om van de stam naar de kleinste tak te vloeien. In deze nieuwe regeling zal ook niets daartussen zijn. Maar er zullen levensatomen zijn, zo u wilt, die kanalen van spirituele kracht en praktische werkkraft vertegenwoordigen, die het middel zullen zijn om de stroom van levenssap vanuit het Hoofdkwartier naar de nationaal-secretarissen te doen vloeien en van hen naar de leden, en die stroom zal dan weer teruggaan naar het Hoofdkwartier. Naarmate we alle vormen uitschakelen, alle *formaliteiten*, van de Esoterische Sectie tot aan de nationale afdelingen, en elk ander aspect van formaliteit – want formaliteit verdwijnt uit het beeld van ons werk – in die mate zullen we een unieke broederschap ontwikkelen, een uniek samenwerkingsverband, zoals er nog nooit eerder een is ontstaan. Is dat een antwoord op je vraag Henk?

H. Lindemans: Ik denk het wel. Maar ik dacht dat de nationale voorzitter een kanaal moest zijn voor de krachten die van het Hoofdkwartier kwamen en dat hij het absolute vertrouwen van de leader moest genieten, anders zou hij niet de juiste nationale voorzitter zijn. Als ik deze naam van nationale voorzitter verander in nationaal-secretaris, dan zie ik niet in wat we in feite aan het veranderen zijn.

JAL: Wel Henk, ik zal het nog eens proberen. En hoe staat het met de leden van het bestuur, Crab? Ze werden bijvoorbeeld in Nederland gekozen. Ze zullen nu benoemd worden door de leader. Maakt dat niet enig verschil?

Crabbendam: Bij deze nieuwe regeling zullen niet alleen de nationaal-secretaris, maar ook de leden van de Commissie door de leader worden benoemd. Dit is een groot verschil.

JAL: Ik zou dat tweede punt graag op deze manier willen beantwoorden, en ik denk dat u begrijpt wat ik bedoel. Als we de boom weer als voorbeeld gebruiken: Geven de bladeren een tak aan de stam, of geeft de stam voedsel aan de tak? Al deze veranderingen zijn niet bedoeld om zoiets als een reglementering van de TS of een soort dictatuur tot stand te brengen. Helemaal niet, maar juist het tegenovergestelde daarvan. Daarom is het een samenwerkingsverband. Het kan geen dictatuur zijn en een samenwerkingsverband blijven. Maar als ik iemand of een commissie benoem, is het niet omdat *ik* die persoon heb uitgekozen. Laten we dat niet vergeten. Ik zal geen keuze maken uit personen, of het nu nationaal-secretarissen, of werkcommissies, een secretaris of een penningmeester of iets anders betreft. Ik zal hen niet uitkiezen, maar ik zal hen benoemen. Ze zullen zichzelf uitkiezen en ik zal hen zo goed mogelijk herkennen. En ik hoop ook, zoals ik op een van de andere bijeenkomsten heb gezegd, dat elke branch hun branch-voorzitter op dezelfde manier zal kiezen. Verwerp het idee van een branch-voorzitter die gekozen wordt bij meerderheid

van stemmen. Kom bijeen en werk het samen uit. Er zal onder iedere groep iemand zijn – en ik bedoel geen ‘goeroe’, helemaal niet, ik bedoel iemand die werkelijk onzelfzuchtig en toegewijd is – die zal handelen als een kern, als een brandpunt voor het werk van die loge, en die zelf min of meer op de achtergrond of afzijdig blijft. Een echte logevoorzitter zal proberen zijn leden te leren kennen en ze helpen om zichzelf te helpen. Dat is de theosofische manier van werken. We kunnen iemand niet helpen door iets voor hem te doen. Nooit. Dat is geen theosofie. We geven hun dan een kruk om op te steunen. Als iemand die kruk onder hen weghaalt zullen ze plat op hun gezicht vallen en dan zullen ze zeggen dat de theosofie iets verschrikkelijks is. We moeten hen helpen hun zelfvertrouwen op te bouwen en hen helpen zichzelf te helpen. Een ware nationale voorzitter en een ware nationaal-secretaris zullen precies dat doen.

De secretaris-generaal heeft me erop attent gemaakt dat ik de huishoudelijke reglementen niet heb genoemd. Als er huishoudelijke reglementen worden genoemd dan gaan mijn gedachten altijd terug naar de tijd van het drankverbod in de Verenigde Staten, toen men probeerde door een wet de mensen te dwingen om op te houden alcoholische dranken te drinken. Ze dronken meer dan ooit tevoren. Een stuk papier kan het hart en het denken van een mens niet beheersen. En huishoudelijke reglementen voor de loges en nationale afdelingen bezorgden zelfs GdeP ware hoofdpijn toen hij de nationale afdelingen oprichtte. Het was nooit zijn bedoeling dat een loge of een afdeling door huishoudelijke reglementen zou worden geleid. Maar zoals zo vaak gebeurt, nemen de leden een woord van de leader te letterlijk op en gaan vele dingen doen, en maken het werk van een leader moeilijker en dan moet hij dat later ongedaan maken.

Ik probeer gedachten die bij me opkomen op een eenvoudige manier uit te spreken en naar voren te brengen, en de geest ervan te geven. De letter van de wet doodt altijd, maar de geest maakt levend, zoals de heilige leringen van de christenen zeggen.

Ik wil alleen nog dit zeggen, en ik geloof dat we dan beter kunnen sluiten. Ik weet niet hoevelen van u de *De mahatma brieven aan A.P. Sinnett* hebben gelezen. Ik geloof dat daarin staat dat meester M aan Sinnett schreef over enkele problemen in verband met de Londense Loge. De meester wilde dat hij iets deed, maar Sinnett schreef blijkbaar iets terug, wat er op neerkwam dat we dat niet konden doen omdat we een reeks regels en voorschriften, enz., hebben die we moeten naleven. De meester antwoordde dat als de regels en voorschriften in de weg staan om iets te doen, gooi ze dan weg en doe wat er gedaan moet worden. Nu wil ik daarmee niet zeggen dat er geen behoefte is aan goed gedrag of iets dergelijks. Ik heb het over de letter van de dingen, niet over de ware spirituele kracht.

Ik dank u nogmaals voor uw komst vanavond en voor uw mooie vragen, en ik hoop u allen een hand te geven vóór u vertrekt.

De bijeenkomst werd om 22.15 uur gesloten.

Bijeenkomst in Den Haag

Gebouw van de Vrijmetselaars **27 april 1951 – 20.00 uur**

J.G. Crabbendam, *voorzitter*
Jan Hoogervorst, *vertaler*

Crabbendam heette de aanwezige leden in het Nederlands welkom, en sloot af met te zeggen dat het een bijzonder genoegen was in deze zaal bijeen te komen, omdat hier hun nationale voorzitter, Fred Lindemans, ongeveer een maand geleden de laatste boodschap van kolonel Conger had overgebracht.

JAL: Ik wil u allemaal bedanken voor uw komst vanavond. Ik wist niet dat die bijeenkomst in deze zaal had plaatsgevonden, maar ik ben heel blij dat deze vergadering hier vanavond plaatsvindt.

Het is heel moeilijk in woorden iets van de sfeer van een verandering van leiderschap tot uitdrukking te brengen. Ik denk dat ik veilig kan zeggen dat praktisch alle Haagse leden door de jaren heen op enig moment de gelegenheid hebben gehad, zowel exoterisch als esoterisch, enkele aspecten van de mysteriën die het leiderschap omringen te bestuderen. Als we ons daarmee ook maar enigszins hebben beziggehouden, zullen we geen moeite hebben om de waarheid in te zien van een uitspraak van kolonel Conger, ik dacht in 1943, in een brief aan Iverson L. Harris, die toen voorzitter van het Kabinet was, dat een leader – of een toekomstige leader of een mogelijke leader (hoe u het ook wilt omschrijven, de naam doet er niet toe) – omringd is door spiegels en dat vooral zij die niet zo'n helder onderscheidingsvermogen hebben tot deze ontdekking komen en dat iedere persoon die in die richting kijkt zichzelf ziet.

Het is niet mijn bedoeling met deze inleidende woorden iets over de verandering van leiderschap uit te leggen. Ik riep deze bijeenkomst bijeen, evenals alle andere bijeenkomsten die de afgelopen week zijn gehouden, om met u kennis te maken, en elke vraag te beantwoorden die ik in staat ben te beantwoorden, om het werk te bevorderen dat in elke nationale afdeling met verbazingwekkende snelheid voortgang vindt.

Ik wil alleen dit zeggen, dat ieder van ons door de jaren heen een gordijn of sluier van maya weeft, en als het keuzemoment aanbreekt, maakt het deel uit van onze individuele inwijding om door die zelfgeschapen sluier van maya heen te dringen. Daarom is het heel gevaarlijk en heel onrechtvaardig als een lid zich op dat keuzemoment mengt in de inwijding die plaatsvindt in het bewustzijn van een ander lid.

Het maakt me niet uit wie mij wel als leader steunt en wie niet. Ik hoop dat dit duidelijk is. Maar ik heb wel belangstelling voor de zelfontwikkeling en het versterken van het karakter van elk lid van de TS in deze Society. Of men mij steunt of niet is niet van belang. Het werk

van de meesters is het werk van de meesters en als we het werk van deze Society begrijpen, worden we lid om van onszelf betere mensen te maken, geschikter om onze medemensen te helpen – niet om haar naar beneden te halen, niet om het werk van de meesters af te breken, want dat betekent het omlaaghalen van onze medemensen. Ik denk dat dit als inleiding genoeg is.

Na de bijeenkomst van gisteravond in Utrecht, zond onze oude en toegewijde broeder Jan Goud, die de bijeenkomst niet kon bijwonen, me via zijn dochter een vraag die hij me vroeg te beantwoorden. Zodra we in het Atlanta Hotel terug waren, dicteerde ik onmiddellijk een antwoord aan hem. Zijn vraag luidde:

Een lid dat al meer dan 53 jaar lid is, een van de oudste Nederlandse leden vraagt:

Kunnen de velen die nalieten te vragen om vernieuwing van hun lidmaatschap niet voor ons werk worden gered als ze meer tijd voor hun beslissing zouden krijgen?

Uit de notulen van het Kabinet in Pasadena vernemen we dat twee leden van dat Kabinet, die dhr. Long al jarenlang kenden, 24 uur bedenktijd vroegen.

Hoeveel meer tijd is er dan nodig voor die leden die van de huidige leader niets weten, vooral in dit geval waarin kolonel Conger ook Hartley als zijn opvolger benoemde?

Ik herinner me nog goed dat Judge in de Judge-Besant zaak schreef:
'Langzaamaan Nederlandse leden!'

Waarom zoveel haast?

(Ondertekend) J.H. Goud

Ik wil in het openbaar mijn grote waardering tegenover broeder Goud uitspreken voor het toesturen van deze vraag, omdat die aangeeft dat ik mijn gedachten op het Congres in Utrecht niet voldoende duidelijk heb gemaakt. Dit is het antwoord dat ik hem stuurde:

Het was niet mijn bedoeling de leden de indruk te geven dat ze slechts tien dagen hadden om te beslissen of ze het strookje wilden invullen en deelnemen aan de nieuwe cyclus van werk en het samenwerkingsverband dat er nu is. Ik zei dat alleen omdat we dan nog in Nederland zouden zijn en hun kaarten snel zouden kunnen bekrachtigen.

Uw gevoel is volkomen terecht dat geen leader het recht heeft, en hij zou dat ook nooit doen, om een lid te vertellen dat hij nooit meer kan toetreden tot de gelederen van hen die voor de meesters en de mensheid werken; en het laatste wat hij zou toestaan is dat zo'n verkeerde interpretatie in de geest van wie dan ook postvat. Aangezien u deze vraag stelt, is het duidelijk dat vele anderen hetzelfde gevoel als u hebben en ik zal een verklaring ter opheldering van deze zaak dicteren die aan alle Nederlandse leden zal worden gestuurd.

Zoals u uit jarenlange ervaring weet zijn we allemaal verschillend en wat uzelf in de nieuwe cyclus zo snel heeft gezien en erkend, niet in mij maar in de nieuwe cyclus, kan bij een ander lid, dat tijdelijk verblind is door de eigenaardige maya's die als rookgordijnen oprijzen bij een verandering van leiderschap, veel meer tijd kosten, en misschien zal hij die maya nooit verdrijven. Maar doet hij dit wel, dan is het zijn onmiskenbare recht zich aan te sluiten bij hen die de zaak van de meesters dienen zoals zij zouden willen dat ze dat doen.

Ik wil hieraan nog toevoegen dat indien leden hun strookjes willen insturen nadat we vanuit Nederland naar enkele andere landen zijn vertrokken, ze die naar het adres van Fred Lindemans kunnen zenden. Hij weet waar ik ben en zal ze doorsturen naar Kirby Van Mater, en hij en ik zullen ervoor zorgen dat ze direct worden behandeld en dat de lidmaatschapskaarten worden bekrachtigd. Nadat we gereed zijn met ons werk in Europa kan men ze sturen naar de secretaris-generaal in Pasadena, waar ze worden behandeld zodra we terug zijn in Californië.

Ik kan zeggen dat vóór ik deze brief van Jan Goud ontving, hij zijn diploma al had ingestuurd, dat heel, heel oud was en waar hij bijzonder trots op was.

Crabbendam: De leader is gereed vragen te beantwoorden. [*Stilte*]

JAL: Misschien kan ik een aanzet geven tot enkele vragen. Ik denk dat ik van deze gelegenheid ga gebruikmaken om een aankondiging over het werk in Nederland te doen. Het werk in Nederland zal in de toekomst vrijwel op dezelfde manier worden voortgezet als in het verleden, met die uitzondering dat de formele structuur van de afdeling komt te vervallen. In plaats van een nationale voorzitter zal er een nationaal-secretaris komen. In plaats van het door de algemene raad verkozen bestuur zal er een werkcommissie komen om de nationaal-secretaris bij te staan. Deze commissie zal ikzelf benoemen, en is onderworpen aan de instemming van de secretaris en het aanvaarden van de benoeming door de genoemde personen. De loges in Nederland zullen branches worden en ze kunnen óf hun logecharter laten bekrachtigen als direct met het Hoofdkwartier verbonden branches, óf we zullen hun, als ze dat verkiezen, een nieuwe charter als branch toezenden, zodra ze zijn gedrukt. Reglementen en constituties van de afdeling komen te vervallen.

Het hele doel hiervan is, zoals de meeste van u nu inzien, het uitschakelen van de *vorm* en door te gaan met de *geest* van het werk in dit nieuwe samenwerkingsverband zodat er niets meer is dat wij mensen als excuus kunnen gebruiken om de theosofie niet in onze respectieve omgeving in praktijk te brengen.

De Amerikaanse Afdeling heeft dat vrijwillig gedaan. Andere afdelingen hebben me gevraagd voor hen hetzelfde te doen, maar dat kan ik niet doen omdat ik eerst de nationale afdelingen moet bezoeken voordat ik de svabhava van de afdeling als zodanig kan vaststellen, want we willen niets doen wat in het natuurlijk functioneren van een land zou ingrijpen. Maar we hopen dat alle nationale groepen uiteindelijk de scheidende tendens van een nationale afdeling hier en een nationale afdeling daar uit de weg zullen ruimen – een Zweedse Afdeling hier en een Nederlandse Afdeling daar – als zodanig is er te veel gescheidenheid. Dit is een broederschap, een samenwerkingsverband en we hopen dat als de loges branches worden die direct met het Hoofdkwartier zijn verbonden en samenwerken met een door de leader benoemde nationaal-secretaris en zijn werkcommissie, alle nationale afdelingen in de toekomst veel vrijer en beter kunnen functioneren.

Ik heb nog met niemand gesproken over de mensen die ik in gedachten heb. Ik heb geprobeerd na te gaan wat er in Nederland is gedaan, en heb gezien dat er prachtig werk is verricht. Ik kan gerust zeggen dat het onder de nationale afdelingen het sterkste brandpunt van spirituele kracht is van de TS. Maar behalve met Fred Lindemans heb ik nog met geen van hen die ik als kandidaten voordraag gesproken.

Ik benoem hierbij Fred Lindemans tot nationaal-secretaris voor Nederland. En ik benoem, onder voorbehoud van hun aanvaarding, de volgende werkcommissie, die Fred Lindemans zal bijstaan:

J.G. Crabbendam
Ab Bonset
Arnold van der Laan
Henk Oosterink
Jan Hoogervorst
Fergus Goud
Piet Hagedoorn
Joop Brakel
A. Arink

Broeder Arink zal penningmeester blijven, broeder Bonset zal notulist zijn, dus hetzelfde doen als wat hij nu doet.

Op deze manier heeft Fred Lindemans een werkcommissie of -staf van negen mensen naast zich, en als zij het werk in Nederland niet kunnen volbrengen dan kan denk ik niemand het. Ik vond het vooral belangrijk dat enkele van de jongeren actief bij het werk worden betrokken. U zou in Nederland heel trots moeten zijn op de kracht van de jonge mensen waarover u in het werk beschikt; en ik wil u zeggen dat de jonge mensen over de hele wereld uitstekend werk verrichten. Ze hebben totaal geen moeite wat dan ook te doorzien, en ze zetten zich volledig in voor de theosofie.

De algemene raad, de groep logevoorzitters die voortaan branch-voorzitters zullen zijn, zal voortaan in plaats van een regelgevende functie een spirituele functie vervullen. Zij zullen niet zozeer als een raad optreden – want die benaming is verkeerd – maar als brandpunten in de verschillende delen van Nederland om met behulp van de nationaal-secretaris dit samenwerkingsverband een grotere impuls te geven. En de nationaal-secretaris zal de vrijheid hebben op ieder geschikt moment een vergadering van branch-voorzitters bijeen te roepen om elk probleem of elke zaak te bespreken met betrekking tot de bevordering van het werk van de theosofie in Nederland. Met andere woorden wat ik doe, is eenvoudig van Nederland en het werk in Nederland een echt samenwerkingsverband maken. Dat zou ik in elk land willen zien gebeuren, een samenwerkingsverband dat zijn kracht van de hoofdstam van de boom ontvangt opdat al deze nationale groepen geen afzonderlijke nationale afdelingen zullen zijn, maar allen deel uitmaken van dezelfde broederschap, waarvan we proberen een kern te vormen. Ik denk dat ik nu alles heb besproken en als hierover vragen zijn, zal ik ze graag beantwoorden.

Crabbendam: De leader vraagt of de door hem benoemde leden van de werkcommissie om Fred Lindemans bij te staan, de benoeming aanvaarden. Willen degenen die dat niet doen opstaan? [*Allen blijven zitten en geven door een hoofdknik hun volledige instemming te kennen*]

De Bruin: We hoorden zojuist dat de werkwijze van de Society is veranderd. We werken nu met branches, niet meer met loges. Ik denk dat dit een heel moeilijke kwestie is, want u weet dat het werk oorspronkelijk in loges werd ingedeeld door Mw. Blavatsky op verzoek van de meesters die haar dit opdroegen. Ik wil daarom vragen of deze verandering in werkwijze ook door de meesters aan dhr. Long werd opgedragen of is dit een persoonlijke opvatting?

JAL: Dank u zeer. Heel in het begin noemde men de loges loges, maar dit duurde niet lang, en daarna veranderde Judge ze in branches. Lange tijd werden ze branches genoemd tot KT alles veranderde en er zo goed als helemaal geen branches meer waren. Toen ze opnieuw werden geopend, werden ze loges genoemd. GdeP had specifieke redenen om in die tijd de nationale afdelingen op een autonome grondslag te stichten. Maar al snel interpreteerde men autonomie verkeerd en zowel de nationale afdelingen als de loges die binnen de afdelingen autonoom waren, begonnen aan te nemen dat ze als afzonderlijke eenheden en onafhankelijke eenheden werkten en als zodanig niets hoefden te doen wat ze niet wilden. Dit is natuurlijk waar voor ieder als individu. Maar dat was niet de autonomie die GdeP in gedachten had. GdeP dacht aan svabhava en gebruikte de technische term autonomie in de hoop dat de loges binnen de afdelingen en de afdelingen binnen de Society het denkbeeld van die enorme verscheidenheid van svabhava's die met verenigde inspanning werkt voor de bevordering van het werk van de meesters, zouden begrijpen. Wat nu plaatsvindt, is het zo goed mogelijk uit de weg ruimen van het *formele* aspect en te werken in de ware geest van de theosofie.

Wat uw vraag betreft over de instructies van de meester aan HPB en de andere leiders: ik zou daarover heel duidelijk willen zijn, niet alleen ter wille van deze broeder, maar voor iedereen. Een leader zal nooit iets uit eigen beweging doen. Het zal óf door de leden óf op een andere manier worden opgeroepen. Maar hij zal nooit iets van omvangrijke aard uit eigen beweging doen, anders zou hij in zijn verantwoordelijkheid tekortschieten. Hij is de dienaar van de leden en van de meesters. Hij is de tussenpersoon, als men het zo wil noemen. Hij is degene die het karma van ieder individueel lid van de TS in de Society op zich neemt; en het is zijn taak elk van die leden naar zijn beste vermogen te beschermen. Zoals ik op het Congres zei, als een leader ertoe overgaat het lidmaatschap van wie dan ook in te trekken, of iets in verband met het werk van de Society te doen, dan is dat ter bescherming van het werk of van die persoon, ongeacht of dit anders overkomt bij mensen die er met hun hersenverstand over redeneren.

Geen van de leden van deze Society, die al vele jaren lid is, wordt door de meesters en de leiders uit het oog verloren. De meesters kijken niet naar morgen, of overmorgen of volgende week of volgend jaar of zelfs naar dit of het volgende leven. En de leaders moeten hetzelfde doen. Als iemand, wie dan ook – en we hebben het in de geschiedenis van de Beweging herhaaldelijk zien gebeuren maar, de goden zij dank, mensen zien soms hun verkeerde redenering in en keren sterker dan ooit in deze zelfde incarnatie terug – indien iemand in één leven een schat van spirituele waarde heeft opgebouwd door toegewijde en op één doelgerichte inspanning voor de zaak van de meesters, maar zijn eerzucht niet heeft overwonnen, dan gebeurt er helaas in veel gevallen op latere leeftijd iets. Gewoonlijk neemt hij een verkeerde beslissing, een beslissing die op hersenverstand of sentimentele overwegingen is gebaseerd in plaats van op intuïtie en onderscheidingsvermogen. En dan kan hij, zo zeker als de zon in de ochtend opgaat, zijn spirituele reservekapitaal en banksaldo voor deze incarnatie verliezen, precies zoals iemand die een grote som geld verzamelt voor zijn oude dag en dan een verkeerde beslissing neemt, in waardeloze aandelen belegt, alles verliest en tot armoede vervalt. Met spirituele schatten kan hetzelfde gebeuren als met materiële, en

zoals de meester in 1895 tegen George Wright zei voordat de zogenaamde Judge-Besant splitsing plaatsvond:

U heeft trouw voor ons gewerkt door de TS te steunen en u vaak afgevraagd of we echt bestaan. Dat dat zo is kunt u alleen door intuïtie weten, omdat verschijnselen het niet kunnen bewijzen. Maar er is nu een crisis aangebroken die we voorzagen, en het belang daarvan kent u niet. Het vereist onderscheidingsvermogen en geen sentiment, intuïtie en geen hersenverstand, en een krachtige steun voor de *zaak*. . .
. Denk daarom na vóór u een organisatie boven onze grote zaak stelt.

Dat, beste vrienden, is een van de redenen dat we de overgang maken naar branches die rechtstreeks verbonden zijn met het Hoofdkwartier. Op deze opgaande boog van de eeuwcyclus, zouden we absoluut dom zijn als we de hindernissen niet uit de weg ruimen die deze toestand waarover de meester spreekt, opnieuw zouden kunnen teweegbrengen.

Denk daarom na vóór u een organisatie boven onze grote zaak stelt.

Een grote en edele toekomst ligt voor hen die ons zullen helpen onze werkelijke beweging te helpen: de redding van de mensheid.

Dit is een lang antwoord op uw vraag en ik zal u de achtergrond van die brief vertellen. Op mijn rondreis over de wereld vóór kolonel Conger stierf, liet hij me die brief toezenden en het was duidelijk dat de meester de kolonel had verzocht ervoor te zorgen dat ik hem kreeg als wegwijzer bij het analyseren van de situatie in de TS over de hele wereld. Ik hoop dat uw vraag hiermee is beantwoord.

De Bruin: Meneer Long, ik ben u heel dankbaar voor deze uiteenzetting, maar de zaak is me niet helemaal duidelijk. De strekking van mijn vraag was: is de verandering van werkwijze een opdracht van de meesters of niet? Wat u zei liet het antwoord in het midden, want het kon door de leden of door de meesters zijn opgeroepen. Wilt u deze vraag dus beantwoorden of niet?

JAL: Ik denk dat ik die vraag zeer direct heb beantwoord, toen ik zei dat een leader niets uit eigen beweging doet. Het wordt óf door de leden óf door de Loge opgeroepen. Als u verwacht dat ik zal zeggen dat de meesters mij verzochten dit te ondernemen, heeft u de verkeerde voor u – als u dat bedoelt. Het moet óf door de Loge óf door de leden worden opgeroepen, want een leader is de dienaar van beide. Hij is de tussenpersoon.

Crabbendam: Beantwoordt dit uw vraag?

De Bruin: Natuurlijk niet, maar er valt niets meer te zeggen.

JAL: Ik bedoel dit niet persoonlijk, meneer, maar als iemand een dergelijke vraag aan een leader stelt, kan hij niet anders dan inwendig glimlachen. Een van de grootste waarden van de theosofie – *dat* wat de grootste uitbreiding van bewustzijn in hart en geest van de leden tot stand brengt – is de paradoxen die we door onze hele literatuur heen en in de woorden van de leaders sinds HPB aantreffen. Als de paradoxen uit de theosofie worden verwijderd, betekent dit het einde van de theosofie.

Indien iemand denkt een echte leader in een hoek te kunnen drijven waar hij dit, dat of iets anders zal zeggen, zodat die persoon in zijn vuist zal kunnen lachen, maakt een grote vergissing, want dat zal hij niet toelaten. Dit is geen kritiek op u persoonlijk, ik spreek in het algemeen. Ik ben iemand die de dingen ronduit zegt, zoals iedereen weet die naar deze bijeenkomsten is geweest. Sommigen denken dat een leader een grote dwaas is, maar hij kan niet zowel een grote dwaas als een leader zijn.

Nog vóór de vertaling zou ik van deze gelegenheid willen gebruikmaken om aan te kondigen dat er aanstaande zondag hier in Den Haag een bijeenkomst zal plaatsvinden voor alle Haagse leden die hun strookje hebben ingevuld en zodoende te kennen gaven deel te willen nemen aan de nieuwe werkcyclus. Iedereen die zo heeft aangegeven deel te willen uitmaken van de nieuwe werkcyclus hier in Den Haag, is welkom.

Hier volgt een uitvoerige inleiding in het Nederlands van dhr. De Berg; na een brief tevoorschijn te hebben gehaald en daaruit te hebben gelezen, stelt hij uiteindelijk zijn vraag, die Crabbendam daarna in het Engels samenvat:

De kern hiervan is dat deze meneer verwijst naar een bijeenkomst die hier afgelopen woensdag plaatsvond, en hij zegt dat er vrijheid van handelen moet zijn en dat hij die hier niet langer aantreft. Hij zegt tot die groep te behoren en vraagt of de leader bereid is met het zojuist benoemde bestuur een onderzoek in te stellen naar de gebeurtenissen in de TS sinds 5 oktober 1950. Is dit duidelijk?

JAL: Het is heel duidelijk en ik heb een goed antwoord voor deze meneer. Het is hetzelfde antwoord dat ik in Zwolle gaf: de leden die het strookje niet invullen zijn niet welkom. Als u het strookje invult en voor de theosofie wilt werken, bent u welkom. Kom en breng het ingevulde strookje mee. Ik zal eenvoudig het volgende zeggen: wat de gebeurtenissen sinds 5 oktober aangaat – u kunt de Theosofische Beweging evenmin tot stilstand brengen door de gebeurtenissen na 5 oktober van afgelopen jaar of welke tijd ook te onderzoeken, dan dat u de geboorte van een kind kunt tegenhouden door de astrale vorm van dat kind te onderzoeken. Deze nieuwe cyclus is geboren en hij gaat verder, en we zullen ons door niemand laten tegenhouden.

Ik zeg dit in geen andere zin dan van vastberadenheid. Mijn taak als leader is leader te zijn van de Theosophical Society en niet tegemoet te komen aan of te antwoorden op vragen van geringschattende aard of over andere dingen dan het werk van de Beweging en de meesters. Laten we elkaar goed begrijpen. Persoonlijk maakt het me niet uit als er over de hele wereld maar drie leden van de TS bereid zouden zijn deze cyclus te steunen, want dan zou hij nog steeds doorgaan. Maar begrijp me niet verkeerd. Ik draag iemand die verkiest om niet in deze nieuwe werkcyclus mee te werken geen kwaad hart toe. Het is uw en ieders recht te kiezen. Maar de deur staat nu open, en zal open blijven, voor iedereen in Nederland om in de nieuwe werkcyclus onder mijn leiderschap deel te nemen. Maar ze zullen voor de theosofie moeten werken en niet voor hun eigen ambities, of de mijne of die van iemand anders. *Ze zullen voor de theosofie en voor hun medemenses moeten werken.*

Ik weet niet hoe ik het nog verder kan verduidelijken. En ondanks mijn krachtige taal doet mijn hart vanavond pijn. Dat doet het al heel lang, en ik weet dat geen woorden van mij noch van iemand anders het hart en denken zal kunnen veranderen van hen die niet willen dat hun hart en denken worden veranderd. Evenals kolonel Conger kan ik slechts vertrouwen op de intuïtie van die toegewijde leden die de Theosophical Society brachten waar ze nu is en haar

in leven hielden. Indien ik of iemand anders probeerde het werk van de Theosophical Society, het werk van de meesters, op basis van documenten op te bouwen of door vragen te beantwoorden om de grillen en waanbeelden te bevredigen van enkelen die hun eerzucht op de een of andere manier gedwarsboomd zagen, dan zou de Theosophical Society al lang zijn gestorven. Maar gelukkig, de goden zij dank, zijn er nog leden in deze Beweging die het werk steunen en bijstaan. En aan deze toegewijde leden zijn we onze trouw verschuldigd, zijn de meesters hun trouw verschuldigd, en de meesters moeten hen beschermen zodat het werk kan verdergaan en wij, zoals meester M zei in de brief die ik zojuist voorlas, met onze werkelijke taak aan de slag kunnen: de redding van de mensheid. Dit is alles wat ik te zeggen heb.

Het spijt me, maar ik ben bang dat u propaganda probeert te maken voor uw eigen belangen, wat deze ook zijn. De brief waaruit u voorlas kwam afgelopen zondag in Zwolle aan, en Fred Lindemans liet hem me zien en vroeg me wat hij ermee moest doen. Ik bracht die brief zelf voor u ter sprake op die bijeenkomst en ik wil nog dit zeggen: deze bijeenkomst is niet bedoeld om de gedachten die u erop nahoudt, te propageren of aan te bevelen. De post is echter vrij, en indien u wilt kunt u uw brief naar zoveel leden als u wenst toesturen. Maar ik riep deze bijeenkomst bijeen om de theosofie te bespreken, niet om haar af te breken en niet om iets dat u of iemand anders voor ogen staat, te propageren. Ik spreek over de theosofie. Ik ben de leader van de Theosophical Society, en ik heb geen bezwaar tegen het beantwoorden van, of het proberen te beantwoorden van, vragen die constructief zijn en van belang zijn voor het werk. Maar voor vragen en discussies zoals u vanavond naar voren heeft gebracht, is in het theosofische werk geen plaats. Helemaal geen. Als u belangstelling heeft voor iets anders dan theosofie, dan moedig ik u aan daaraan gehoor te geven, maar verwacht niet dat we uw inzichten zullen propageren of bevorderen.

Wij hebben belangstelling voor theosofie en ik denk dat ik kan zeggen dat de meerderheid van de mensen in deze zaal voor dezelfde zaak belangstelling heeft. Indien u wilt proberen hun oordeel te beïnvloeden, stuur hen dan een lange brief. Stuur er meerdere. Ik moedig u aan dit te doen, want we zijn niet bang voor de waarheid. We hebben slechts één vijand en dat is het tegenovergestelde van de waarheid. Mijn belangstelling gaat uit naar de theosofie, en het onderzoeken van bepaalde gebeurtenissen uit het verleden, het doet er niet toe welke, is totaal niet van belang. We leven in het heden en we kunnen niet vooruitgaan vanaf 5 oktober 1950. We kunnen alleen vanaf dit moment vooruitgaan. Ik hoop dat ik duidelijk ben en ik wil niet onvriendelijk zijn, maar het is werkelijk belachelijk om te denken dat het werk van de meesters moet stoppen tot iemand de gelegenheid heeft gehad na te gaan wat er sinds 5 oktober is gebeurd. De zon zal morgenochtend opgaan ongeacht of hij vanochtend op u of mij scheen. We kunnen hem niet terugrollen en hem gisteren op mij laten schijnen vóór hij morgenochtend weer opkomt. Op die manier werkt de Beweging. Iets anders doen betekent tegen de natuur ingaan.

Er stond een jongeman op die onmiddellijk in het Nederlands begon te spreken. De voorzitter verzocht hem zo goed te willen zijn te wachten, omdat een ander vóór hem was opgestaan. Hij besteedde daaraan geen aandacht en stond erop te spreken; hij wilde aankondigen dat hij de bijeenkomst zou gaan verlaten, wat hij op dat moment deed. De voorzitter gaf toen de andere jongeman die was opgestaan het woord.

Jongeman: Het spijt me meneer Long, maar wie geeft dhr. Long het recht ons te dwingen die strookjes in te vullen?

De voorzitter: Dit is geen vraag, maar ik zal de leden een vraag stellen: Is iemand die het strookje heeft ingevuld, daartoe gedwongen? [*Bijna alle toehoorders gebaarden of riepen verontwaardigd 'nee'.*]

De voorzitter: De leader vraagt iedereen die het strookje heeft ingevuld, op te staan. [*Ongeveer 150 van de ongeveer 180 aanwezigen stonden op.*]

JAL: Is iemand van u daartoe gedwongen? [*'Nee, zeker niet'.*]

JAL: Dat is mijn antwoord.

Hierop verlieten 25 of 30 van de vroegere Haagse leden de zaal. Na enkele ogenblikken stilte stond achterin de zaal een oudere heer op en zei dat hij het strookje nog niet had ingevuld, maar vroeg of hij toch mocht blijven.

JAL: Ja, u bent welkom om te blijven. [*Enkele ogenblikken stilte*] Deze vergadering werd bijeengeroepen voor alle Haagse leden en ik ben blij dat iedereen is gekomen. Maar, vrienden, u heeft een treffend voorbeeld gezien van wat bij een leader hartzeer veroorzaakt. Het spijt me verschrikkelijk, maar ik kan alleen opkomen voor de waarheid, en zij die willen volgen zijn van harte welkom. Maar vanavond doet mijn hart werkelijk pijn na het zien van een demonstratie van die kracht en dat element die elke leader om goede redenen moet ervaren. Maar ik ben de meesters heel dankbaar dat het op dit moment, op dit punt van ons werk, zo prachtig in het openbaar naar buiten is gekomen. Mijn voorgangers hadden niet dat voorrecht. Ze waren niet zo gezegend als ik met de karmische gelegenheid dat deze krachten die om de een of andere reden – het is niet aan mij te oordelen waarom, of te oordelen over de personen, we mogen alleen over de daden oordelen – dat deze daden zo duidelijk en openlijk naar voren zijn gekomen. Dit maakt het nu mogelijk voor hen die in de ware traditie van de Grote Witte Loge van de Meesters van Mededogen en Liefde willen doorgaan, om dat te doen, om door te gaan, en onze werkelijke plicht te vervullen tegenover hen die achter de hele mensheid staan.

Ik moet hier tegenover u allen mijn voorganger bedanken dat hij zo edel de weg heeft bereid, waardoor dit mijn lot kan zijn. Hij moest – en ik onderging de helse kwellingen samen met hem – hij moest het tegen deze krachten opnemen die zich op de achtergrond hielden, die heimelijk hier en daar een steek gaven, hier en daar op de loer lagen, en allerlei onwaarheden verspreidden, en hij leed daar zwaar onder. Ik weet het. We huilden samen als kleine kinderen als we goede broeders de verkeerde weg op zagen gaan en hij deed al het mogelijke om deze broeders het licht te doen zien.

En nu hebben u en ik het grote voorrecht om al die opeengehoopte ontevredenheid uit verschillende voorafgaande bestuursperioden naar buiten te zien komen. Het is niets nieuws; niet iets om verontrust over te zijn, want we zijn sterk. We zijn heel sterk verankerd in die geest die geen enkele moeite zal hebben de hindernissen tussen nu en 1975 en verder te overwinnen.

We zijn bevoorrecht door het feit dat al deze opeengehoopte krachten nu hun werk in het openbaar doen. Het is werkelijk een zegen en ik wil hier in Den Haag in alle nederigheid ieder van u mijn warme, diepgevoelde dank betuigen voor de steun die u de theosofie in Nederland en in Den Haag heeft gegeven.

Den Haag / 27 april

Ik ben geen grote, sterke kerel, maar ik zeg u dit: ik zal niets toelaten dat de neiging heeft het werk dat hier in Nederland nu is begonnen, af te breken. Het is voor mij een prachtige ervaring geweest, niet voor mij persoonlijk, maar voor mij als werkelijke dienaar van ieder van u. Het is een intense ervaring geweest en ik hoop dat ik op een dag iets zal kunnen doen om dit alles terug te betalen. Dank u.

Ik wil deze bijeenkomst hier vanavond in Den Haag besluiten door Mw. Knoche te vragen zo vriendelijk te zijn de Gayatri in het Sanskriet te reciteren.

Om 22.15 uur werd de vergadering gesloten met het reciteren van de Gayatri.

Bijeenkomst in Rotterdam

28 april 1951 – 20.15 uur

J.G. Crabbendam, *algemeen voorzitter*
Henk Lindemans, *dagvoorzitter*
Jan Hoogervorst, *vertaler*

Inleiding door Crabbendam.

Henk Lindemans: Het is me een waar genoegen en voorrecht u hier welkom te heten in de Loge van Rotterdam, waar vanavond ook de leden van de Loge in Delft en enkele leden uit Dordrecht te gast zijn, en zoals u ziet, ook vele leden uit ons hele land. Ik ben er zeker van ook namens hen te spreken, als ik u vanuit het diepst van mijn hart welkom heet.

Toen ik vanmiddag mijn kantoor verliet, vroeg ik me af in welke geest ik mij het beste op vanavond kon voorbereiden, en ik dacht dat ik niet beter kon doen dan de boodschap van onze vorige leader, kolonel Arthur Conger, in het artikel van het *Forum* van december 1950 nog eens te lezen. Ik had zelf het gevoel, een vage indruk, toen ik het de eerste keer las, dat kolonel Conger een deur op een kier zette. Ik kon zijn bedoeling niet helemaal begrijpen. Maar sinds u met uw werk bent begonnen, sinds we u op deze bijeenkomsten in ons land hebben horen spreken, zag ik dat de deur wijd open stond, en werd de boodschap mij volkomen duidelijk. Ik zie nu dat iedere regel ervan wordt toegepast in het werk van onze nieuwe leader, en ik zou u willen bedanken voor wat u al heeft gedaan.

JAL: Heel erg bedankt, Henk, voor dat prachtige welkomstwoord.

Zoals ik gisteravond in Den Haag aangaf, kan ik niet begrijpen met wat voor karma ik gezegend ben om zo'n schitterende gelegenheid te hebben het werk van de meesters met zo'n kracht en zo'n steun en zo'n helder spiritueel licht in de nieuwe cyclus te zien doorbreken dat, zoals broeder Crabbendam het uitdrukte, de oppositie voor die kracht op de loop moest gaan. Er is een grote hoeveelheid geschiedenis van de Theosofische Beweging bijeengebracht in de dynamische dagen waarin we nu leven. Het is niet moeilijk te zien dat er iets van ieder van de voorafgaande leaders in het huidige ogenblik aanwezig is, en wel dynamischer dan dit bij enige vorige wisseling van leader is geweest. Geef mij nu in hemelsnaam daar niet de eer van. Ik sta erbuiten. Het is mijn taak, zoals ik die onder deze omstandigheden zie, om ieder lid te helpen de volle kracht en grondtoon van alle voorafgaande leaders te herkennen, en die kracht in deze tijd specifiek toe te passen, samengebracht in één sterke poging voor het werk van de meesters.

Henk Lindemans had gelijk toen hij zei dat het artikel van kolonel Conger een deur op een kier zette. Latere gebeurtenissen hebben de deur een beetje verder geopend, maar ze is nog

niet helemaal open. In dat kleine artikel gaf kolonel Conger een dozijn boekdelen aan occulte waarheden in de ruimte van slechts één bladzijde of iets meer.

Ik denk dat het nu het goede moment is om aan deze gedachte een vraag te verbinden afkomstig van iemand uit Delft. Het was een opmerking, samen met een vraag, waarvan de essentie op het volgende neerkomt, en als ik het verkeerd uitleg, hoop ik dat u me zult corrigeren. De brief sprak over documenten en de mogelijkheid dat er occulte redenen zijn waarom een document op een bepaald moment kan worden verstrekt, maar op een later tijdstip zonder enige verklaring door een mondelinge instructie kan worden vervangen. Zijn commentaar gaat dan door over het occulte aspect van ons werk en de TS. Ik denk dat we vandaag de dag het feit onder ogen moeten zien dat we ons bewust moeten zijn dat dit een occulte organisatie is. Ik bedoel niet occult in de zin van occulte wetenschappen. Ik gebruik dat woord in de zin van waar occultisme, waar altruïsme, dat occultisme dat werkt met de natuur en met de natuurwetten en meer over de geest achter de handelingen dan over de handelingen zelf gaat. Ik sprak op het Congres, als ik me goed herinner, over het feit dat wanneer zich iets ontwikkelt in de Theosophical Society waardoor verschil van mening ontstaat, er altijd zoveel donder en bliksem is. Verschillende keren is de vraag gesteld: 'Waarom wordt de zaak niet besproken en behandeld zoals elke andere aangelegenheid?' De werkelijke reden is dat dit een occulte organisatie is, die bestuurd en geleid wordt door occulte wetten en niet door door de mens gemaakte regels en bepalingen.

Ik zou willen dat ik enkele van de vragen kon beantwoorden die sommige leden in hun gedachten hebben over bepaalde aspecten van een wisseling van het leiderschap en in het bijzonder indien daarbij documenten van een of andere soort een ondergeschikte rol schijnen te spelen. De werkelijke reden is het occulte antwoord. En de man uit Delft die dit schreef, moet zeer geprezen worden omdat hij de omstandigheden waarover hij schrijft, zo volledig doorziet. Hij heeft het antwoord. Er is geen ander antwoord van mij nodig dan te zeggen dat waar in onze organisatie de occulte wetten werkzaam zijn, we ons nooit door uiterlijke schijn moeten laten leiden. Zoals de meester ons in *De mahatma brieven aan A.P. Sinnett* zei, is uiterlijke schijn het struikelblok van iedere oprechte bestudeerder van het occultisme. Het zal er altijd zijn als we onze beslissingen en ons oordeel laten beïnvloeden door wat zo schijnt te zijn. Er is maar één manier om achter de uiterlijke schijn te komen en dat is door deze te testen. Test ze grondig met de regel die ieder lid van de TS zou moeten kennen: is het motief persoonlijk of onpersoonlijk? Heeft de daad tot doel om voor enkelen of voor velen van nut te zijn? Dit zijn de eenvoudige vragen die we altijd moeten stellen, en dan zullen we geen moeite hebben om besluiten te nemen.

De heer Crabbendam sprak over het werk hier in het Atlanta-hotel veertien dagen geleden. Ik zou willen dat u allen daaraan had kunnen deelnemen, maar dit was onmogelijk. Ik denk dat hij u waarschijnlijk in het Nederlands de geest en het gevoel die hier heersten, veel beter heeft weergegeven dan ik het zou kunnen, maar ik zou dit willen zeggen: Indien ik aan het einde van deze incarnatie niets anders had om mee te nemen dan de ervaring van het hele tot stand komen van het Algemene Congres zoals dat gebeurde van de zaterdag ervoor tot de maandag erna, en hoe het is uitpakkt – als ik niets anders had dan dat om van deze incarnatie mee te nemen, dan zou dat mijn hele leven al de moeite waard hebben gemaakt. Het was een prachtige ervaring om te zien hoe de kracht van elke nationale afdeling die vertegenwoordigd was, de spirituele stootkracht ontwikkelde en verzamelde die op het Congres in Utrecht doorbrak. En voor mij, nu ik zoveel spreek over het dagelijkse karmische draaiboek dat zich ontvouwt, vertegenwoordigde het een wegwijzer, zozeer geworteld in de diepten van spiritueel begrip dat deze gedurende de komende eeuwen zal aangeven wat theosofie is, wat

theosofie doet en waar theosofie naartoe leidt. Ik denk dat niemand van ons de enorme betekenis kan beseffen, zowel historisch als in ander opzicht, van dat Congres in Utrecht. Er is in de annalen van de theosofische geschiedenis nog nooit eerder zoiets geweest. En naarmate de tijd verstrijkt en u het verslag van het Congres herleest, zult u begrijpen wat ik bedoel. Gelukkig hadden we geluidsbanden van alle bijeenkomsten – ik ben Jan Hoogervorst daar dankbaar voor – en ik kan de banden meenemen naar de Verenigde Staten waar onze Amerikaanse vrienden ze kunnen beluisteren en ervaren wat de meesten van u hier hebben gehoord.

Ik wil samen met u hardop denken, hetzij gedurende de pauze of daarna. Ik kondigde gisteravond de kleine reorganisatie van de Nederlandse Afdeling aan. Ik benoemde gisteravond een werkcommissie van negen man om Fred Lindemans, de nationaal-secretaris, te helpen. U ziet dat hieraan niets bijzonders is. Op het eerste gezicht lijkt het misschien een radicale verandering, maar dat is het niet. Het enige wat we nu doen is de uiterlijke tekens en etiketten verwijderen en beginnen aan het ware spirituele werk dat we moeten doen, loskomen van de *vorm* en meer doordringen tot de geest van de dingen. Dat is onze hele opzet, en ik ben er zeker van dat u zult ontdekken dat dit veel beter zal werken. Zoals ik al zei, zullen zij die vroeger tot de algemene raad behoorden en nu voorzitters van een branch zijn, ontdekken dat ze nu veel beter in staat zijn werkelijk het werk te dienen, dan als enkel een wetgevende groep die bepaalt wie voorzitter zal zijn en wie niet. We hebben geen enkel soort regelgeving nodig in de TS. Het enige wat we nodig hebben is een ruimer en breder begrip van wat onze werkelijke problemen zijn, waarbij we allen samenwerken om ze op te lossen. Ik denk dat dit zowat alles is wat ik op dit ogenblik zal zeggen. Het is bijna negen uur en de kelners komen dadelijk met koffie en thee. Goeie genade! Ik vergeet jou aldoor, Jan, is het niet? Ik had vijf minuten geleden al moeten stoppen om tijd te geven voor de vertaling.

Pauze – thee en koffie

JAL: Ik zou graag een vraag willen voorlezen die me zojuist is gesteld. Ze is eenvoudig, maar goed: ‘Waarom zijn er geen vrouwen in de werkcommissie? Was daarvoor een speciale reden?’ Wel ik hoop niet dat de dames zich genegeerd voelen. Als ik de dames enigszins ken, denk ik dat de commissie van de vrouwen een sterke invloed zal ontvangen. Nu bedoel ik hiermee niet dat de mannen precies doen wat de vrouwen zeggen! Ik wil heel openhartig zijn: ik heb er helemaal niet aan gedacht, toen de namen van de commissieleden in mijn gedachten opkwamen. Ik sprak vanmiddag met Cor, omdat ze in het Nederlandse bestuur zat. Ik vroeg of ze het erg vond als ze niet langer aanbleef. Ik heb er zelfs niet met broeder George Lindemans over gesproken. Ik heb als vanzelfsprekend aangenomen dat hij tevreden is. Het gaat erom wat in het belang is van het werk in Nederland, en als ik het karakter van de Nederlandse vrouwen heb kunnen doorgronden, dan zijn ze het type vrouwen die een formele, vooraanstaande plaats niet nodig hebben om gelukkig te zijn. Als ik het juist zie, zijn ze gelukkig om de mannen te helpen om hun taak goed te vervullen.

Nu een ander punt: Ik wil niet dat iemand over deze commissie het gevoel krijgt dat deze onveranderlijk is en dat ze *ad infinitum* uit dezelfde personen zal zijn samengesteld. Dat zal niet zo zijn. Van kolonel Conger, die ik als een van de grootste leidinggevende figuren beschouw die ik het voorrecht had te kennen, heb ik één ding geleerd, namelijk laat een commissie nooit te lang functioneren met dezelfde personen erin. Als we het werk in de Nederlandse Afdeling door wijsheid willen laten besturen zal die werkcommissie van tijd tot tijd gewijzigd worden, niet wegens ondoelmatigheid, maar om tot een grotere circulatie van de kracht van het werk te komen en die kracht door verschillende personen te laten stromen

en zo in grotere mate onder de leden te laten komen. Het is vreselijk moeilijk deze dingen onder woorden te brengen. Wie weet, misschien bestaat de hele commissie op een dag uit vrouwen! Ik weet alleen dat als mij werd gevraagd waarom deze groep mannen werd uitgekozen, ik het niet zou kunnen zeggen. Ik zou het eerlijk niet kunnen. Het is eenvoudig een van deze dingen. Ik besprak het met niemand. Ik maakte bekend dat ik dacht dat dit een goed team zou zijn. Ik sprak er alleen met Fred Lindemans ongeveer vijf minuten over, nadat ik voor mezelf had uitgemaakt dat de aangewezen groep mannen een goed team zou vormen om met Fred samen te werken. Ik weet dat het team zal slagen, maar al zou mijn leven ervan afhangen, ik zou niet kunnen zeggen waarom. Het zal na verloop van tijd worden gewijzigd. We moeten bedenken dat we geen formele regels moeten volgen, maar moeten doen wat 'op een natuurlijke manier tot stand komt'.

Tijdens de pauze werd nog een vraag naar voren gebracht. Ik wil proberen die te beantwoorden, hoewel ik het eerste deel ervan niet helemaal begrijp. 'Een ware leader zal nooit het lidmaatschap weigeren' en ik geloof dat degene die deze vraag stelde, zei dat ik deze uitspraak had gedaan. Is dat juist?

Vraagsteller: Ik geloof dat u dat gisteravond heeft gezegd.

JAL: Ik ben blij dat dit ter sprake komt. Die mededeling werd gedaan met betrekking tot de vraag over de leden die het strookje om hun lidmaatschap te hernieuwen niet hadden ondertekend. Ik zei dat geen leader hen ooit het recht zou weigeren het werk weer op te nemen, zodra ze hadden besloten dit te doen en het strookje hadden ingezonden. Ik bedoelde daarmee niet dat een leader nooit het lidmaatschap zou weigeren aan een aanvrager. Dat is niet juist. Een leader zal het lidmaatschap van de TS weigeren aan een aanvrager als hij het gevoel heeft dat het werk wordt beschermd door die aanvrager niet als lid aan te nemen. Is dat nu duidelijk?

Vraagsteller: Ja, dank u.

JAL: Het gaat erom dat we elkaar begrijpen. Ziet u, dat zou een vreselijke eenrichtingsweg zijn die een leader zou moeten gaan om het werk te beschermen. Aan de ene kant zou hem een geweldige hoeveelheid verantwoordelijkheid worden gegeven, maar aan de andere kant geen enkele macht om de toevloed van duistere invloeden te keren die de TS naar de ondergang zou kunnen leiden. Ziet u dat niet in?

Om dezelfde reden, en alleen om die reden, is het een leader toegestaan en is het voor hem een geschikt middel om het lidmaatschap van de TS in te trekken. Maar laten we hier een goed onderscheid maken. Sommige van onze, laten we zeggen misleide leden zijn niet in staat een onderscheid te maken tussen het intrekken van het lidmaatschap van de TS en het intrekken van het lidmaatschap van de ES. Geen enkele leader, geen enkel Outer Head, kan het lidmaatschap van een ES-lid intrekken, wanneer deze eenmaal zijn gelofte heeft afgelegd. Dat kan alleen een meester doen. Dat is in het verleden wel duidelijk gemaakt. Maar het lidmaatschap van de TS kan door een leader worden ingetrokken, als hij het gevoel heeft dat het voor de bescherming van het werk nodig is.

Nu kan ik begrijpen, en vooral in Nederland kan ik begrijpen, dat in de gedachten van veel leden vibraties van een reactie opkwamen over mijn schijnbaar harde en onverschillige zet om het lidmaatschap van alle leden in Nederland in te trekken. Dat is in de geschiedenis van de TS nooit eerder gebeurd, maar de Nederlandse leden waren gedurende enige jaren heel

onrechtvaardig behandeld. Toen kolonel Conger leader werd en er verschil van mening was, zoals altijd voorkomt, weigerde de toenmalige voorzitter van de Nederlandse Afdeling de leden op de hoogte te brengen van de gebeurtenissen betreffende de ambtsaanvaarding van kolonel Conger; en in hun goedhartigheid stemden de leden van de Nederlandse algemene raad in die tijd erin toe niet te communiceren met het Hoofdkwartier, zonder het eerst de voorzitter te laten weten.

Ik geef u de feiten, die sommigen van u misschien kennen en anderen niet; maar het onrechtvaardige ervan was dat niet ieder Nederlands lid de gelegenheid kreeg in die tijd zelf te beslissen of hij kolonel Conger wilde steunen of iemand anders. Wanneer op een of ander moment iemand het recht van ieder TS-lid om zijn eigen beslissing te nemen in zaken van theosofisch belang en beleid belemmert, dan gebeurt er iets. Degene die op die manier werd belemmerd, zal vroeg of laat voor een dubbele beslissing staan, die twee keer zo moeilijk te nemen is; en de persoon die deze belemmering op het pad van zijn broeders heeft geplaatst zal zich op een dag in een positie bevinden waarin geen van ons, gezien vanuit het standpunt van een occulte instelling zoals de onze, ooit zou willen verkeren.

De Theosophical Society is wat ze is, omdat ze de kracht van de meesters achter zich heeft, omdat ze, zoals ik eerder zei, een occulte instelling is. Er zijn geen wetten of voorschriften die van toepassing zijn op enige andere organisatie in deze wereld, die van toepassing zijn op deze. Dit is een organisatie van harten, en wanneer iemand zich bemoeit met het spirituele hart van iemand anders, speelt hij in de ware zin van het woord met vuur. Er is niets anders dat de kern van een universele broederschap sterk en werkelijk machtig kan maken dan het zelfbewuste, zelfstandige, door zichzelf ontwikkelde hart van ieder individueel lid. We hebben onze theosofie herhaaldelijk bestudeerd. We hebben GdeP gehoord of zijn woorden gelezen dat ieder van ons een god in wording is, een zonnestelsel in wording, elk van ons is zelfs verhevener dan dat. Hoe zullen we dat in hemelsnaam ooit worden, als we het niet zelf doen? Zoals het kleine atoom de zon is van zijn eigen kleine zonnestelsel, evenzo zijn wij dat ook, en het hart van ieder van ons is verbonden met het universum waarin we leven. Naarmate we daar zelfbewust, door zelfgeleide evolutie en karakteropbouw één mee worden – niet door te doen wat Jan Jansen of Marie Smit ons zeggen te doen, maar door te doen waarvan we in ons innerlijke hart weten dat het gedaan moet worden – in die mate zal ieder van ons aan het universum een bouwsteen toevoegen die nooit vernietigd zal worden. Een leader heeft een verantwoordelijkheid om dat innerlijke recht in het hart en de ziel van ieder TS-lid te beschermen, en ik zou niet veel achting hebben voor welke leader ook die niet alle middelen die hij tot zijn beschikking heeft, zou gebruiken om dat innerlijke recht van ieder TS-lid te beschermen. We moeten ons nu volledig bewust worden dat er niemand zal zijn om onze taak voor ons te verrichten. Ieder van ons moet dat zelf doen. De tijd is voorbij, zoals ik al zei, dat we als vogels met onze mond open kunnen zitten wachten tot we worden gevoed en tot ons wordt gezegd wat we moeten doen. We weten wat we moeten doen. Als we het niet weten van een technisch standpunt bekeken, dan kunnen we altijd terugvallen op de Gulden Regel, die ons meer dan iets anders zal leren hoe we in ons dagelijks leven tot meer begrip kunnen komen. Behandel anderen zoals we willen dat zij ons behandelen. Dit gaat nogal ver buiten de vraag, maar ik geloof dat ik die in het algemeen heb beantwoord.

Vraagsteller: Ja, dank u zeer.

JAL: Ik zou graag willen dat u één ding in gedachten houdt. Zolang ik leader ben zal ik alles dat moreel correct en spiritueel juist is, gebruiken om de belangen te beschermen van ieder als

individuele bouwsteen in die beschermmuur rond het werk van de meesters, die op hun beurt de beschermers van de mensheid zijn. Dat is mijn taak. Het is uw taak mij daarbij te helpen.

Mw. Hols-Stoutjesdijk: Ik heb al vele jaren opgemerkt dat de leader van de TS en de leden van de staf van het Hoofdkwartier iedere dag zoveel werk verrichten en velen van hen hebben dat jaren achtereen gedaan. Nu is mijn vraag, hoe komt het dat ze zoveel werk kunnen doen? Natuurlijk sluit deze vraag een andere in, namelijk wat moeten *wij* doen om in staat te zijn iedere dag zoveel werk te doen?

JAL: De vraag is duidelijk, maar ik weet niet of het antwoord duidelijk zal zijn.

Crabbendam: Maar wilt u het proberen?

JAL: Ik wil het proberen, maar ik ben bang dat ik uit de rol van leader moet stappen om een enigszins begrijpelijk antwoord te geven en proberen terug te gaan – niet tot 5 oktober 1950! – maar tot oktober 1942 bijvoorbeeld, of misschien nog verder terug tot 1939, als lid van kolonel Congers staf, want ik kan alleen vanuit dat standpunt spreken. Ik heb mezelf vaak dezelfde vraag gesteld in Washington. Toen ik op het Bureau van de Kwartiermeester-generaal werkte, stond ik 's morgens om half zes op, werkte op het bureau tot half zes 's avonds, ging naar huis en werkte met kolonel Conger aan theosofisch werk en publicaties van *Theosophical Nuggets* tot 12 uur, 1 uur, of zelfs half drie 's morgens als het nodig was. Ik verwonderde me zelf erover hoe ik het deed, maar het was niet moeilijk.

Je gaat aan het werk. Je gaat aan het werk, al betekent het vierentwintig uur werken per dag en denkt er niet over. Ik geloof dat anderen hier de vraag waarschijnlijk beter kunnen beantwoorden dan ik, maar ik denk dat liefde het geheim is. Ik bedoel geen sentimentele liefde, maar die diepe, diepe liefde, die in het hart van ieder van ons is, en die het hele universum bijeenhoudt. En het is die liefde die het hem doet. Niets is te veel voor de meesters en hun zaak, en wanneer we ons bewustzijn afstemmen op die stroom van vitale kracht, dan gebeurt er iets. En misschien vallen we soms bijna erbij neer. Op een zaterdagochtend waren we om half negen nog niet toegekomen aan het lopende nummer van het *Forum*, maar om een reden die we op de dag van vandaag nog niet weten, liet kolonel Conger Mw. Knoche en mij halen en zei dat hij wilde dat het *Forum* zondagavond gereed zou zijn, zodat het maandagochtend naar het postkantoor kon worden gebracht. Wel, dat was een grote opdracht, maar we deden het. We gingen aan het werk en wij tweeën, met Mw. Minot en Larry Merkel werkten de hele zaterdagavond, de hele zondag, zondagnacht tot ongeveer half twee; toen was het klaar om maandagochtend gepost te worden.

Wat moet je doen? Je doet wat gedaan moet worden. Het is niets dan liefde, liefde voor het werk en liefde voor de zaak van de meesters. Maar ik zou niet weten hoe ik het tweede deel van uw vraag moet beantwoorden. Wat kunt u doen om hetzelfde te doen? Niet méér dan wanneer u doet waar uw karma u geplaatst heeft, hier, daar of ergens anders. Maar de liefde die u legt in alles wat u doet, of u nu als huisvrouw of als arbeider, of als zelfstandige uw dagelijkse plicht vervult – als u die liefde legt in alles wat u doet, dan zult u zien dat er iets in uw binnenste tot bloei komt waarvan men door wereldlijke dingen geen beeld kan vormen, en u zult, wanneer het nodig is, in staat zijn de klok rond te werken, en dat niet erg vinden.

Zij die het karma hadden om met een of meer leaders aan het Hoofdkwartier verbonden te zijn, hebben natuurlijk hun ups en downs gehad en het was geen gemakkelijke taak en het is dit ook nu niet. We hebben moeilijke tijden gehad, en ondanks het feit dat de leaders in het

algemeen zachtaardig zijn – ik schijn de uitzondering te zijn – konden ze wel eens uitvallen en een beetje hard zijn. Kolonel Conger was geen uitzondering. GdeP was geen uitzondering, en god weet dat KT het niet was. Ze kon hevig te keer gaan. We kennen allen HPB!

Misschien heb ik uw vraag niet helemaal goed beantwoord. Ik ben bereid Mw. Knoche iets te laten zeggen als ze dit wil. Ze was erbij onder KT, onder GdeP en onder kolonel Conger en nu moet ze weer een moeilijke weg bewandelen!

Grace F. Knoche: Ten eerste zou ik u niet het gevoel willen geven dat wij niet even menselijk zijn als de rest van u, en ook onze perioden van ontmoediging en hartenpijn hebben. Niettemin is het inderdaad waar dat er iets buiten onszelf ons steunt wanneer we met ons hele hart willen geven. Er zijn tijden geweest waarin het scheen alsof we gesteund werden door een kracht veel groter dan de onze, en ik kan slechts geloven dat we werden geholpen, niet voor onszelf, maar opdat we gedurende die tijd ten minste een kanaal zouden zijn om onze leaders te helpen hun werk te volbrengen. Er is een oud gezegde dat Katherine Tingley, naar ik me herinner, in een van de schoollokalen had laten ophangen, toen ik een kind was. Het heeft me door vele moeilijke perioden heen geholpen. ‘Doe het mogelijke en het onmogelijke zal wegsmelten.’ Het is voor mij een samenvatting van wat onze leaders voor onze TS betekenen. Er is één eigenschap die ik heb opgemerkt bij alle vier waaronder ik het voorrecht had te mogen werken, van KT tot onze tegenwoordige leader – een onvoorwaardelijk vertrouwen in de meesters. Hoe vreselijk ontmoedigend de dingen ons misschien ook toeschijnen, en welke moeilijkheid zich ook voordoet, onze leaders worden nooit ontmoedigd. Ze schijnen zich altijd dicht bij die innerlijke bron van kracht te voelen, die natuurlijk de drijvende kracht achter onze TS is.

JAL: Heeft de secretaris-generaal nog iets dat hij graag wil zeggen? Ik ben aldoor zo zelfzuchtig geweest.

Kirby Van Mater: Er is een ding dat bij me opkomt om te zeggen. Ik weet niet of de leader het me zou willen toestaan, maar nu hij me vraagt te spreken, zal ik het zeggen. We houden van het werk en we houden ervan, omdat het het werk van de meesters is, maar we houden ook van onze leaders zoals ze zijn. Die liefde is een bescherming. Het is ook die liefde die iemand, of hij nu aan het Hoofdkwartier is of in welke plaats ter wereld ook, de kracht zal geven om te doen wat gedaan moet worden, de plicht die voor hem ligt. Dat is alles wat ik wilde zeggen.

Crabbendam: Ik dank u zeer.

Mw. Schortinghuis: Ik heb een vraag: In een brief aan alle TS-leden van 6 maart, zegt de leader dat er gedurende de laatste tien jaar vele aanwijzingen zijn geweest dat de krachten zich hadden opgesteld voor de strijd. Ik zou willen vragen of u ons daarover iets kunt vertellen. Wat heeft daartoe bijgedragen, en waarom is dat zo geweest?

JAL: Geheel overeenkomstig mijn eerder uitspraken over het occulte aspect van deze instelling, komt het antwoord op de vraag van de jongedame voort uit het occulte aspect van het leven in de wereld om ons heen. Bij het naderen van het punt halverwege een cyclus, of deze nu 100, 1000, 2000 of 5000 jaar duurt, vindt altijd een overgang plaats bij dat punt, en de krachten van de natuur drukken zich in alle rijken uit. Wat op het uiterlijke gebied gebeurt, wat wij als gevolgen zien, heeft zijn begin gehad in veel dieper gelegen oorzaken. Als we deze occulte wetten kennen, zoals we ze in de theosofie hebben bestudeerd, moeten we dan niet verwachten dat zowel de scheppende als de vernietigende krachten, terwijl we het punt

halverwege, het laagste punt van een cyclus, naderen, zelfs vóór we de resultaten van hun activiteiten zien, zich gereedmaken voor de opgaande boog van die cyclus? Het werk van zowel de scheppende als de vernietigende krachten moet op dat moment veranderen. Het zal op de opgaande boog anders zijn dan het was op de neergaande boog. Zo konden we bij het naderen van dat punt halverwege de cyclus, de gevolgen van het opstellen of opnieuw opstellen van de twee krachten zien, vóór het laatste uur had geslagen, voor de overgang of de verandering naar de opgaande boog.

Nu bedoel ik niet dat we op zoek moeten gaan naar moeilijkheden, maar we zouden heel dwaas zijn, als we de kennis die we bij onze studie van de theosofie hebben verzameld, niet gingen toepassen. Toen we dus de periode in de geschiedenis van de TS ingingen die aangeduid werd door de dood van GdeP, het driejarige bestuur van het Kabinet, en de formele opvolging van kolonel Conger aan het einde van die drie jaar, konden we heel duidelijk de opstelling van krachten zien – zowel de scheppende als de vernietigende.

In overeenstemming hiermee dacht ik toevallig aan het lijstje van de leaders van de TS beginnend met HPB, vermeld aan het hoofd van een brief die ik onlangs uit Nederland ontving. Ik geloof dat het van broeder Van Aller uit Utrecht was. De data van de vorige leaders waren zoals gebruikelijk, maar toen hij bij kolonel Conger kwam, noteerde hij hem als leader van 1942-1951. Ik weet niet of broeder Van Aller zich bewust was van wat hij deed, maar wat gedrukt was, is de waarheid. Het bestuur van kolonel Conger als leader van de TS, of het zo leek of niet, dateerde van het overlijden van GdeP, en ik was zo bevoorrecht het directe bewijs van dat feit te zien. De karmische gelegenheid die ik had om tamelijk dicht bij de kolonel te zijn gedurende de laatste dagen van GdeP's leiding en gedurende het driejarige interval, en daarna op het moment dat de kolonel het ambt aanvaardde – al deze gelegenheden maakten het heel duidelijk dat er iets heel krachtigs plaatsvond in de TS. En ik wil hier herhalen wat kolonel Conger bijna twee jaar geleden in het Administratiegebouw in Covina zei, toen hij de reeks lezingen van Mw. Knoche inleidde: dat we niet langer gevaren van buitenaf hebben te vrezen, maar de toekomstige gevaren waarop we moeten letten in onze TS, zijn die welke 'van binnenuit zouden komen'. Hij gaf hier heel helder en duidelijk de grondgedachte dat we waakzaam moeten zijn voor wat er gebeurt en voorbereid om deze gevaren te weerstaan wanneer ze zich voordoen. Niet alleen de leaders hebben gezien wat er plaatsvond bij het opstellen van die krachten, maar veel leden van wie de intuïtie en toewijding standvastig zijn gebleven hebben hetzelfde gezien en hebben in die tijden de leaders bijgestaan en geholpen om de overgang tot stand te brengen en de beschermende barrières voor het werk op te richten tegen de destructieve krachten. Is dat een antwoord op uw vraag?

Mw. Schortinghuis: Ja, dank u zeer.

Enkele leden uit Utrecht moesten om 22.45 uur vertrekken.

Vraag: Zou de leader zo vriendelijk willen zijn het nieuwe beleid, samenwerkingsverband genaamd, uit te leggen met betrekking tot zijn achtergrond, doel, structuur of algemene werkwijze?

JAL: Ja, inderdaad. In Utrecht werd dezelfde vraag op een enigszins andere manier gesteld en ik zal proberen er op een enigszins andere manier op te antwoorden, omdat u vraagt wat het beleid van dit samenwerkingsverband is of zal zijn. Ik zou willen uitleggen dat een van de grondbeginselen van goed beleid of leiderschap, als u het zo wilt noemen, in een occulte

instelling zoals de Theosophical Society, is nooit een verklaring te geven van zijn beleid. En waarom is dat? Crab knikt instemmend! Hij weet het ook.

Ik moest dit op een harde manier, en ik bedoel op een *heel* harde manier leren van kolonel Conger. Ik ben er trots op zijn naam zo vaak te noemen. Hij staat nog heel dichtbij ons, vooral dichtbij mij, omdat ik zoveel jaren met hem heb samengewerkt, en ik kan het niet helpen, maar het zal nog lang duren vóór ik niet meer zo vaak naar kolonel Conger verwijst. Ja, ik moest dit op een heel harde manier van hem leren. In de begintijd dat ik met hem samenwerkte, was ik een zakenman en had mijn opleiding in de zakenwereld gehad. Mijn beroep is management consultant. Als onderdeel van mijn beroep was het nodig als ik in een zaak kwam, om wanneer dit nog niet gedaan was, een scherpomlijnde verklaring van het beleid vast te stellen. Zonder dat kon ik niets doen. Ik moest van het hoofd van de organisatie of van de directie te weten komen wat hun beleid en hun doel was, zodat ik hen kon helpen hun organisatie op de juiste manier in te delen, hun functies, hun administratieve werkwijze en ook hun bedrijfsvoering.

Toen ik met deze achtergrond aan het werk van de Theosophical Society deelnam bij kolonel Conger, en door hem letterlijk in mijn gezicht werd uitgelachen toen ik hem vroeg wat zijn beleid in een of ander opzicht was, leerde ik veel. Hij wilde niet antwoorden en daarom vroeg ik het nog eens maar ik kreeg nog steeds geen antwoord. In de loop van de tijd vond ik het antwoord. Eenvoudig omdat dit een ander soort instelling is, een occulte instelling, bestuurd door occulte wetten, door wetten van het hart en niet van het verstand, zou het heel onverstandig van een leader zijn, zijn beleid uiteen te zetten, maar dat beleid zal altijd kenbaar worden door wat van dag tot dag in het werk van de organisatie plaatsheeft. Het zal niet lang duren vóór een lid dat zijn ogen open heeft en waakzaam is, dat beleid herkent, niet in de woorden die de leader spreekt maar in de resultaten verworven door de inspanningen van de leden en van de staf van de leader.

Ik zal wat duidelijker moeten zijn om iets meer aan te geven waarom dat noodzakelijk is. Als we in dienst van de meesters zijn, en we geloven dat de machten van de duisternis, waarover HPB ons telkens weer vertelt, steeds waakzaam zijn om het licht te doven dat wij misschien verspreiden, dan zou het zeker een blijk van dwaasheid zijn om een verklaring te geven van het beleid of plan dat deze duistere krachten de gelegenheid zou geven ons aan te vallen en ons zo een stap voor te zijn. We kunnen dat niet toestaan. We moeten degene zijn die de eerste stap zetten, steeds het initiatief nemen, altijd in het offensief zijn en de duistere krachten steeds in het defensief houden. We zouden dat nooit kunnen doen als we iedereen wijd en zijd vertelden wat we morgen of overmorgen zouden doen. Ik denk dat dit ongeveer is wat ik over het beleid van dit samenwerkingsverband wil zeggen.

Ik geloof dat ik de andere twee delen van uw vraag kan beantwoorden door eenvoudig de geest te herhalen van wat al eerder vanavond is gezegd. Ik stel me dit samenwerkingsverband voor als een samenwerkingsverband van liefde voor het werk van de meesters, ieder van ons op zijn eigen manier in overeenstemming met onze eigen svabhava, waarbij we zoveel mogelijk toewijding geven aan onze dagelijkse plichten, zowel onze persoonlijke plichten als plichten ten aanzien van de theosofie, met die liefde voor het werk van de meesters waarover we spraken in antwoord op de vraag van de dame over de staf aan het Hoofdkwartier. We moeten samenwerken met onze ogen wijd open, ons hart wijd open, en de ander de gelegenheid geven zich uit te drukken, en altijd standvastig blijven in onze pogingen om de beste resultaten te krijgen voor het werk van de meesters.

Het samenwerkingsverband houdt in dat ieder lid met de leader ervoor verantwoordelijk is om deze taak tot een werkelijk succes te maken. Ik hoop dat het een samenwerkingsverband met ieder lid zal zijn, waarin ieder in meerdere of mindere mate zijn bijdrage levert. De grootte van de bijdrage is niet belangrijk, omdat niet iedereen van ons in de gelegenheid zal zijn om veel te doen, maar de kwaliteit van wat we bijdragen is belangrijk. De persoon die in de juiste geest een postzegel geeft – en ik heb dit voorbeeld al zo vaak gebruikt – draagt iets van waarde bij aan dit samenwerkingsverband, dat even nuttig is als iemand die in staat is en karmisch in een goede positie verkeert om uren en uren werk bij te dragen zoals de staf aan het Hoofdkwartier doet.

Dit samenwerkingsverband is niets nieuws. Het heeft in werkelijkheid altijd bestaan, maar we waren ons niet ervan bewust. Het is mijn karma en voorrecht te proberen aan ieder van u de ware grondslag van dit samenwerkingsverband duidelijk te maken en aan te tonen dat het geworteld is in het werkelijke hart van de Grote Witte Loge. Naarmate we ons van dit feit bewust kunnen zijn, en daarvan bewust blijven, en de kracht van de stroom van spirituele kracht door onze dagelijkse bezigheden en ons theosofische werk laten vloeien, in die mate zal dit samenwerkingsverband zelfs meer zijn dan wat ik er eerst over zei: het grootste samenwerkingsverband dat deze wereld ooit heeft gekend.

Ik heb gemerkt dat onze vertaler hier al een poosje probeert om er een woord tussen te krijgen. Ik ben het denk ik aan Jan verschuldigd om naar zijn vraag te luisteren.

Jan Hoogervorst: Ja; veel leden met wie ik gedurende uw tournee heb gesproken vonden het erg jammer dat u ons over 2 of 3, of misschien 4 of 5 weken werkelijk moet verlaten, waarschijnlijk tot volgend jaar of tot over 2 jaar.

Crabbendam: Hij vist!

Hoogervorst: En nu kom ik tot mijn vraag: bent u bereid in Nederland een conventie te houden vóór u definitief naar de Verenigde Staten vertrekt?

Crabbendam: Je vraagt naar zijn beleid. Je hebt net gehoord dat een leader niets over zijn beleid vertelt.

JAL: Ga je gang. Ik vind het leuk!

Hoogervorst: Willen de aanwezigen opstaan als ze mijn idee om een conventie te houden ondersteunen? [*Iedereen stond op.*] U ziet dat ik niet alleen sta.

JAL: Ik ga u allen verrassen. Verschillende keren heb ik op deze tournee gezegd dat een paar mensen die me bekritisieren me ervan hebben beschuldigd dictatoriale methoden te gebruiken, maar ze kennen me niet. Het lijkt misschien dat ik tamelijk krachtig optreed als ik probeer een idee ingang te doen vinden, maar ik verzeker u dat ik geen enkel besluit voor u zal nemen, noch voor iemand anders en ik zal u niet vertellen of ik, vóór ik naar de Verenigde Staten ga, wel of niet een conventie zal bijwonen. Ik zal u niet vertellen of u er een zou moeten houden of niet. Hier moet de nationale svabhava of de Nederlandse svabhava, die op de nieuwe grondslag aan het werk gaat, zelf denken of een beslissing nemen.

Ik zal dit zeggen: als de leden van de Nederlandse Afdeling, de nationaal-secretaris, zijn werkcommissie en zijn branch-voorzitters besluiten een conventie te houden en de data vallen

toevallig op een tijdstip vóór ik de Atlantische Oceaan oversteek, dan is het mogelijk dat ik een zitting bijwoon, maar ik maak geen plannen daarvoor. Ik kan daarvoor geen plannen maken. Ik weet niet wat ik in Duitsland, Zweden of Engeland zal aantreffen. U hier bent zeer in het voordeel ten opzichte van alle anderen. Ik verwacht dat ik op geen stukken na zoveel tijd in Duitsland en in Zweden, in Engeland en hopelijk in Wales zal kunnen doorbrengen als hier. Ik weet in feite dat dat niet zal gebeuren. Of u er werkelijk wat aan zou hebben als ik dit jaar een conventie zou bijwonen weet ik niet, en ik spreek niet persoonlijk. Of u een conventie zult houden of niet is iets wat u allen met uw nationaal-secretaris zult moeten bespreken. Als u besluit een conventie te houden en als de datum past – niet bij mijn plannen, want ik heb geen plannen – maar past in het karmische draaiboek, dan zal ik er zijn. Indien dit niet het geval is, dan vrees ik dat ik er niet zal zijn, maar ik verzeker u dat mijn hart aanwezig zal zijn. Ik zeg dit niet in een geest van niet willen samenwerken, maar dat het dagelijkse karmische draaiboek dat moet aangeven.

Crabbendam: Je kunt beter proberen dat dagelijkse karmische draaiboek te lezen, Jan!

JAL: Helemaal niet. Ik moet uitdrukking geven aan mijn diepe waardering voor de gedachte en de hoop die u mij uitsprak, mij zo eensgezind heeft laten voelen dat u mij daar zou willen zien. We zullen zien wat er gebeurt. Ik zeg niets om u aan te moedigen, maar wil u ook niet ontmoedigen. Het karmische draaiboek moet de weg wijzen. Wil je dit vertalen, Jan? Dan zal ik de bijeenkomst sluiten.

Het wordt al laat. Dit is de laatste van de reeks bijeenkomsten die ik wilde houden. Het resultaat van de samenwerking die uit iedere hoek van Nederland is gekomen is typerend voor de doelgerichtheid waarmee Nederland de dingen doet. De meesten van u hebben even veel als ik of meer door Europa gereisd, maar op mijn vorige reis, toen ik Rotterdam zag en daarna andere gebombardeerde steden bezocht, waaronder Londen, kostte het me geen enkele moeite om de ijver te zien waarmee Nederland zich heeft hersteld van de vreselijke klap in Rotterdam. Ik vind het werkelijk onmogelijk om iets over Rotterdam te zeggen zonder Amsterdam, Zwolle, Haarlem en Utrecht te noemen, en ik geloof dat er een stad is die Hilversum heet, Henk, is het niet? En Bussum, niet Ab? Ik vind het werkelijk onmogelijk om daartussen een onderscheid te maken. Ze vertegenwoordigen voor mij alle Nederland en waar het voor staat.

Ik dank u allen uit de grond van mijn hart voor de steun die u vanaf vorige zondag de hele week door aan deze bijeenkomsten heeft gegeven. Sommige gezichten heb ik op alle bijeenkomsten gezien. Het is voor mij werkelijk een inspiratie geweest, en ik zal u zeggen dat als ik op mijn hersenverstand had moeten vertrouwen om dát te zeggen wat op deze bijeenkomsten gezegd moest worden, dan zou ik al op de tweede of derde avond geen woorden en gedachten meer tot mijn beschikking hebben gehad. Ik wil u laten weten dat deze bijeenkomsten en de geest ervan niet door mij mogelijk zijn gemaakt. Dat heeft u gedaan. Als uw inspiratie en de kracht van uw grote toegewijde liefde voor de theosofie er niet waren geweest, die dit bij mij hebben opgeroepen en het materiaal hebben verschaft waarvan u zegt dat ik het u heb gegeven, dan had ik het niet kunnen doen en dat, vrienden, is per slot van rekening dit samenwerkingsverband in actie. Het werkt naar twee kanten. Ik kan u niets geven wat u niet aan mij geeft. En u kunt mij niets geven wat ik u niet geef. Dat is een echt samenwerkingsverband.

Ik dank u allen. Ik kan deze bijeenkomst niet sluiten zonder dat ik een woord van grote dankbaarheid heb gericht tot jou, Crab, voor de meesterlijke manier waarop je deze reeks

bijeenkomsten hebt geleid. Je bent een bolwerk van kracht geweest, veel meer dan je zelf beseft.

Fred Lindemans: Dat is waar.

JAL: En Fred, de nieuwe nationaal-secretaris, jouw zwijgende kracht naast me heeft meer betekend dan ik kan zeggen.

Fred Lindemans: Ik hoop dat ik veel meer zal worden dan dat.

JAL: Je hoeft niets te zeggen, Fred.

Jan, jouw toewijding waarmee je dit vertaalwerk hebt aangepakt heeft aan de leden de werkelijke geest van wat ik heb gezegd overgebracht. Ik versta geen Nederlands, maar ik begrijp de harten en ik geloof dat ik het juist heb als ik zeg dat Jan meer dan zijn best heeft gedaan om de geest van mijn opmerkingen in uw eigen taal weer te geven of te vertalen; en de waarde van zijn bijdrage is door mij niet te schatten. Ik wil je bedanken, Jan, voor het werkelijk geweldige werk dat je hebt gedaan.

Dank je, Henk, voor je mooie welkomstwoord vanavond. Het kan zijn dat het karmische draaiboek iets anders zal uitwijzen, maar dit is misschien de laatste formele bijeenkomst waarin ik voor u allen sta. U allen moet weten dat de schakel in de keten van het werk voor de meesters die deze dagen in Nederland werd gesmeed, nooit zal breken. Omdat ik iets begrijp van de wet van aantrekking en afstoting, geloof ik dat ik gerust kan zeggen dat het heel moeilijk zou zijn om mij ervan te weerhouden naar Nederland terug te komen wanneer de gelegenheid zich ook maar voordoet. De aantrekkingskracht is er, de liefde is er en ik zal zo vaak komen als voor mij mogelijk is. Ik dank u nog eens voor alles wat u voor mij heeft gedaan. Het heeft ongelooflijk veel betekend.

Dank u allen en moge de zegen van de meesters met u allen zijn. Welterusten.

De bijeenkomst werd om 23.30 uur gesloten.

Bijeenkomst in Den Haag

Gebouw van de Vrijmetselaars **29 april 1951 – 14.00 uur**

J.G. Crabbendam, *algemeen voorzitter*

Henk Lindemans, *dagvoorzitter*

Jan Hoogervorst, *vertaler*

Crabbendam opende de bijeenkomst en gaf daarna het voorzitterschap over aan de nationaal-secretaris, Fred A. Lindemans.

Fred Lindemans: Iedereen in deze zaal heeft naar deze dag uitgezien, een heel belangrijke dag voor de toekomst van het werk in Den Haag. In de week die achter ons ligt hebben we allen een nieuw gevoel van vrijheid gekregen. De weg die vóór ons ligt, zien we zeer scherp en duidelijk afgetekend. Als we willen, kunnen we die weg nu gaan de toekomst in, en we hopen dat we een Nederlandse term zullen vinden die precies uitdrukt wat het woord *partnership* [samenwerkingsverband] betekent – voor elkaar zorgen terwijl we voor het werk van de meesters zorgen. De leden hier hebben hun toewijding en trouw aan het werk bewezen. We hopen dat de leader ons nu enige wenken en ideeën over het werk zal geven, die ons de richting voor de toekomst zouden kunnen wijzen.

JAL: Dank u. Ik moet me verontschuldigen voor mijn gezondheidstoestand. Ik zal u eerlijk bekennen dat ik wat moe ben en het spijt me dat ik vanmiddag hierheen gekomen ben zonder mijn gebruikelijke hoeveelheid energie. Misschien kan ik me na een poosje weer wat oppeppen.

Sinds ik drie weken geleden op Schiphol ben geland is er zoveel met me gebeurd dat het heel, heel lang zal duren voordat ik dit alles heb verwerkt om het daarna zo goed mogelijk voor het werk en voor Nederland te gebruiken. Het Gebouw van de Vrijmetselaars zal als een symbool in mijn herinnering blijven van iets dat kolonel Conger enkele jaren geleden tegen me zei. Ik noem kolonel Conger weer, maar de weinige woorden die hij in de loop van de jaren sprak, bevatten altijd zoveel waarheid dat er over hem vaak werd gezegd dat hij met een half dozijn woorden meer kon zeggen dan de gemiddelde mens in een dozijn bladzijden. Nu ik hier in het Vrijmetselaarsgebouw sta en nadenk over de gebeurtenissen die hebben plaatsgehad, komen de woorden van kolonel Conger in gedachten die hij sprak op de dag waarop hij in Covina ‘door het Kabinet in hoogst eigen persoon’ tot leader van de TS werd gekozen. De avond vóór het Kabinet bijeenkwam om de zaak te bespreken, reden kolonel Conger en zijn gezelschap naar Point Loma om een bijeenkomst van de loge in San Diego bij te wonen, en brachten een nacht door op het terrein van het oude Hoofdkwartier te Point Loma. Het gehele gezelschap, behalve de kolonel en ik, sliep in KT’s vroegere huis daar aan het Hoofdkwartier. De kolonel en ik sliepen in een huisje dat bij het Hoofdkwartier hoorde. ’s Morgens toen de anderen het Griekse theater en andere plaatsen gingen bezichtigen, zaten de kolonel en ik in de

stationswagen voor de tempel en waren ieder in onze eigen gedachten verdiept. Plotseling verbrak de kolonel de stilte en zei: ‘We zijn getuige van de dood van een oude en reïncarnatie van een nieuwe TS.’

Als ik denk aan het Vrijmetselaarsgebouw, aan de bijeenkomst een paar dagen geleden, aan de bijeenkomst die ook hier werd gehouden toen de laatste boodschap van de kolonel werd overgebracht en aan de kleine bijeenkomst die we vanmorgen hier met de kinderen hebben gehouden – dan moet ik, alles welbeschouwd, wel denken dat dit de dood van een oude en de reïncarnatie van een nieuwe Haagse branch betekent, maar met een inhoud van veel grotere betekenis dan de naam branch of loge alleen aanduidt. Omdat het juist op dit ogenblik is gebeurd, op zo’n kritiek moment in de geschiedenis van de Beweging en omdat het brandpunt ervan op dit speciale puntje van onze theosofische kaart ligt, heb ik het gevoel dat het werkelijk als van internationaal belang kan worden beschouwd.

Kort voor deze bijeenkomst reden we langs het Vredespaleis waar nu de zittingen van het Internationaal Gerechtshof worden gehouden. Ik zou veel mooie woorden kunnen uitspreken en mooie gedachten tot uitdrukking kunnen brengen, maar ik vind niet dat deze gelegenheid dat nodig maakt. Voor mij is deze gelegenheid een van die zeldzame, ongezochte kansen waarbij we ons op een positieve manier voor het werk inzetten. U, Haagse leden, heeft het laatste halfjaar nogal een hel doorgemaakt, en vooral nadat kolonel Conger feiten over de toestand in de oude Haagse loge aan het licht bracht. Ik weet dat u, evenals anderen en ik, verdriet heeft gehad, maar iets dat de moeite waard is wordt nooit zonder barensweeën geboren. De Haagse loge heeft haar weeën gehad, en het verrichten van iedere krachtige inspanning voor de theosofie zal altijd lijden met zich meebrengen, net als kinderen hun moeilijkheden kennen als ze opgroeien. Maar we moeten dat niet erg vinden, want dat maakt ons juist sterk.

De nieuwe Haagse branch die hopelijk vanmiddag zal worden samengesteld, heeft nu de gelegenheid in deze nieuwe cyclus vooruit te gaan met nieuwe hoop en nieuwe kracht, wat vóór die tijd niet mogelijk was. Nu ik eraan denk: als hier misschien enige leden zijn die hun strookje niet hebben ingezonden, maar die hier zijn gekomen voor de nieuwe cyclus, dan moeten ze zich toch op hun gemak voelen. Ik vind die strookjes niet zo belangrijk, want als de geest goed is dan kan het strookje altijd nog volgen. Ik wil dat u zich allen geheel vrij en op uw gemak voelt om over het toekomstige werk in Den Haag van gedachten te wisselen en te bespreken wat we kunnen doen om de Haagse branch te reorganiseren met de nieuwe geest die er nu heerst.

Degenen van u die gedurende deze week enkele bijeenkomsten hebben bijgewoond weten dat ik het gebruik van huishoudelijke reglementen en het nemen van een besluit met meerderheid van stemmen en dat soort dingen heb afgeraden. Ik wil proberen u vanmiddag mijn ideeën in de praktijk te laten zien door de manier waarop we de dingen bespreken en besluiten wat gedaan moet worden en wie het moet doen. Om de bal aan het rollen te brengen denk ik dat u eerst een voorzitter voor de nieuwe Haagse branch moet kiezen – als u werkelijk een nieuwe branch wilt vormen. Ik neem aan, en hopelijk niet ten onrechte, dat u dat allen wilt: zo snel mogelijk een nieuwe branch in Den Haag oprichten. Daarom interesseert het me te weten of iemand een voorstel heeft of een voordracht wil indienen voor een kandidaat voor het voorzitterschap van de nieuwe branch.

Crabbendam: Ja, dat heb ik.

JAL: Ja? Welnu, ga je gang.

Crabbendam: De leader heeft gevraagd iemand als voorzitter voor te dragen. Als hij twee functies tegelijk kan bekleden, als lid van de werkcommissie én als voorzitter van de nieuwe Haagse branch, dan zou ik broeder Fergus Goud als kandidaat willen voordragen.

JAL: Het is niet mijn bedoeling deze vergadering te leiden, maar ik heb gezegd dat ik zou proberen u enig idee te geven van hoe ik denk dat een loge of branch kan samenwerken en na rijp overleg en vrije discussie kan komen tot een eensgezind standpunt over wat er moet worden gedaan en wanneer en hoe het moet worden gedaan. Het komt mij voor dat ik de naam Fergus Goud eerder heb gehoord! Ik geloof niet dat het juist is iemand zozeer te verheffen dat hij ten val zal komen. Een branch-voorzitter zou bijna een non-entiteit moeten zijn, en als ieder van u het erover eens is dat Fergus Goud zou moeten proberen die taak op zich te nemen, dan zal ik wel zorgen dat Fergus niet het gevoel krijgt dat hij belangrijk is. Dat is wel het laatste wat een theosofische functionaris over zichzelf mag denken.

Ik zou echter willen weten of iemand anders iets te zeggen heeft over het voorzitterschap. Neem niet aan dat het een uitgemaakte zaak is dat Fergus uw voorzitter is. Als een van u iemand anders als voorzitter wil voordragen of als iemand het voorstel van broeder Crabbendam wil steunen, dan ben ik graag bereid opmerkingen daarover te horen. Laat ons horen wat u allen te zeggen heeft. [*Stilte.*]

Ik houd er niet van om aan te nemen dat zwijgen altijd instemming betekent. Soms wel, maar ik zou werkelijk graag willen dat niemand aarzelt als hij iets te zeggen heeft ten gunste van of tegen de voordracht. Ik verwacht in deze nieuwe Haagse branch eigenlijk geen grote meningsverschillen. Ik geloof dat we zullen zien dat dit een van de meest eensgezinde groepen van werkende theosofen is die we in lange tijd hebben gehad, eenvoudig omdat de loge, zoals een mens, door de verzengende inwijdingsvuren is gegaan en daaruit met zo'n zuiver inzicht in het werkelijke spirituele aspect van ons werk tevoorschijn is gekomen dat ik geen werkelijk meningsverschil verwacht voor zover het de essentie van het werk dat gedaan moet worden betreft.

Ik ken Fergus Goud helemaal niet goed. Ik hoop dat ik hem op een dag beter zal leren kennen, maar het idee vind ik al prettig, alleen al omdat hij een jongere generatie vertegenwoordigt dan bijvoorbeeld Crab en Fred en de anderen. Ik denk dat we een heel ernstige fout maken als wij, ieder van ons, geen plaats maken voor de volgende generatie – niet in die zin dat we voor hen moeten wijken en hen de wijsheid en ervaring die de ouderen misschien hebben, laten overwoekeren. Deze moeilijkheid doet zich maar al te vaak voor bij de ouderen. Dit heb ik gemerkt bij mijn eigen dochter, want ik moest niet alleen mijn uiterste best doen om haar en haar gedachtegang en haar vooruitgang bij te houden, maar als ik haar niet altijd één stap was voorgebleven, zou ik haar niet hebben kunnen helpen om de flinke jonge vrouw te worden die ze nu is. Dit is een eenvoudig beeld om te illustreren wat mij in het theosofische werk overal in de wereld is opgevallen. Ik spreek niet over Nederland, want Nederland heeft er prima werk van gemaakt om jonge mensen naar voren te schuiven. Maar dat is niet het geval bij alle nationale groepen. Ik heb gezien dat de oudere generaties in de theosofie zo bang waren dat deze jonge mensen iets verkeerd zouden doen, dat ze hun nooit een kans gaven. Altijd weer trokken de ouderen aan het kortste eind, omdat de jonge mensen iets te geven hadden wat zij niet bezaten. Daarom denk ik, dat, waar een loge of een branch kan worden opgebouwd met een van de jonge mensen als voorzitter, ze een goede kans heeft om te slagen. Die voorzitter moet flexibel en open zijn en zijn eigen persoonlijkheid zozeer kunnen uitschakelen dat hij

geen andere persoonlijke wens heeft dan het zo goed mogelijk bevorderen van het werk van de meesters. Hij moet altijd openstaan voor de gedachten en ideeën van de oudere generatie, van zijn eigen generatie en van hen die na hem komen; hij moet daarbij in het bijzonder denken aan hen die na hem komen want op een dag zal hij de staf van zijn ambt aan een jongere figuur moeten overdragen. Nu wil ik daarmee niet zeggen dat Fergus Goud *ad infinitum* voorzitter zal blijven, evenmin als de commissie die ik voor de Nederlandse Afdeling heb benoemd altijd dezelfde zal blijven.

Mw. Hols-Stoutjesdijk: Ik zou broeder Crabbendam voor het voorzitterschap kandidaat willen stellen.

Crabbendam: Ik geloof dat ik hiervoor moet bedanken, omdat ik tot een oudere generatie behoor, en de leader heeft al duidelijk gemaakt dat het raadzaam is iemand van de jongere generatie te kiezen!

Arnold van der Laan sprak enige tijd in het Nederlands en ondersteunde de kandidaatstelling van Fergus Goud; hij zei dat hij het gevoel had dat het werk van de nieuwe Haagse branch in de handen van Fergus Goud veilig zou zijn en dat hijzelf hem in zijn nieuwe taak volledig zou steunen.

Mw. Minderman: Het doet er niet toe wie voorzitter is als hij maar onpersoonlijk werkt, als een non-entiteit. Daarom zullen we de nieuwe voorzitter alle mogelijke steun verlenen. Het is niet zo belangrijk wie voorzitter wordt. Belangrijk is, *hoe hij het zal doen*. Ik ken Fergus Goud niet heel goed. Ik hoop slechts dat hij onpersoonlijk zal handelen en zal leren van het voorbeeld van zijn voorganger die zozeer is tekortgeschoten.

JAL: Wilt u me even excuseren? Ik zou de dame, van wie ik de naam niet ken, willen bedanken voor haar opmerking, want dit is het werkelijke geheim. Daarom sprak ik van een voorzitter als een *non-entiteit*. U heeft uw vinger precies op de gevoelige plek gelegd. U heeft ook gelijk dat het niet ertoe doet wie de voorzitter is. Er moet een voorzitter zijn. Er moet iemand zijn die de ‘zondebok’ kan zijn! Dat vindt een man of vrouw die werkelijk onpersoonlijk kan zijn, helemaal niet erg. Ze dompelen zich onder in de stroom van de zaak, wat het enige belangrijke is. Ik ben u zeer dankbaar voor uw opmerkingen, omdat dit de manier is waarop we moeten werken.

Dit is een echt samenwerkingsverband, en als de voorzitter van een branch, of de nationaal-secretaris of de werkcommissie problemen heeft in enig aspect van het werk, houd dan een rondetafelgesprek en bespreek ze. Als u geen oplossing kunt vinden, kom dan allen samen tot het besluit dat u dit misschien beter met de leader zou kunnen bespreken, en schrijf me een brief. Ik wilde voorstellen dat Fred Lindemans dan de brief zou schrijven, maar ik wil de weg waarop de zaken moeten worden aangepakt niet precies uitstippelen. Ik weet dat Fred dat niet zou willen en ik wil ook niet dat een voorzitter van een branch het gevoel heeft dat hij niet op elk ogenblik dat hij dat wil aan de leader kan schrijven. Wanneer echter een voorzitter van een branch niet tevreden is over een nationaal-secretaris en hij zou aan de leader een brief schrijven waarin zou staan: ‘Ik mag Fred Lindemans niet en ik wil niets met hem te maken hebben’, dan mag hij dat als voorzitter van een branch wel doen, maar een leader zou geen leader zijn als hij niet voelde wat er achter die brief school. Wees niet bang voor meningsverschillen. We moeten open en eerlijk kunnen spreken, en onenigheden – of beter gezegd meningsverschillen, ik houd niet van het woord onenigheden – kunnen hebben. Zo denk ik erover, maar ik geloof dat ik deze heer daar heb onderbroken die iets wil zeggen.

Van der Noordt: Ik zou nog iemand anders kandidaat willen stellen, want misschien denkt de leader dat er nog wel iemand in aanmerking zou komen. Ik houd van de naam Fergus Goud. Hij is zuiver als goud en ik heb van zijn vader gehouden, die voorzitter is geweest. Ik ken Fergus beter, omdat we samen voor de uitgave van *Lucifer* werken en ik vind het jammer dat we hem als redacteur zullen gaan verliezen, want als hij twee functies heeft zal hij het te druk hebben. Daarom zou ik Henk de la Rie willen voordragen als branch-voorzitter om Fergus Goud als redacteur van *Lucifer* te behouden.

JAL: Is Henk de la Rie hier? Wil je zo goed zijn op te staan? Wat is je mening hierover? Hoe sta je hier tegenover?

Henk de la Rie: Ik zou mijn vriend willen bedanken dat hij mij als kandidaat heeft voorgedragen, maar ik zou twee dingen willen zeggen. Het was mijn karma in het bestuur van de vroegere Haagse loge te zitten. Daarom zou ik iemand als voorzitter willen hebben die er fris en onbevangen tegenover staat. Ten tweede denk ik dat de functies van redacteur en voorzitter wel kunnen samengaan, want ik denk dat dit geen moeilijkheden oplevert. Ik denk dat we Fergus kunnen helpen om deze beide functies te vervullen. Ik geloof dat dat beter is. Daarom stel ik voor: laten we vasthouden aan de eerste kandidaat.

JAL: Dit vind ik prachtig. Ik houd ervan op deze manier te werken. Ik vind dat dhr. De la Rie de sleutel tot het antwoord heeft gegeven, maar de heer die dhr. De la Rie als kandidaat heeft voorgedragen, gaf uitdrukking aan een mooie gedachte, en een zeer beschermende gedachte. We moeten allen deze beschermende gedachten blijven koesteren ten opzichte van het werk dat moet worden gedaan. Volgens mij is het begin van de nieuwe Haagse branch te belangrijk om toe te staan dat iets haar in de weg zal staan en ik heb opgemerkt dat er in Nederland genoeg begaafde mensen zijn om het mogelijk te maken dat veel van de verantwoordelijkheid die nu door een paar mensen wordt gedragen, over meer mensen kan worden verdeeld. Ik kan het bij het verkeerde eind hebben. Als Fergus Goud alleen het redacteurswerk doet en niet alle kleine onderdelen daarvan, dan geloof ik niet dat zijn verantwoordelijkheid in dat opzicht zou worden aangetast. Als dat wel zo is, en u vindt dat het niet goed gaat, dan is het gemakkelijk om van voorzitter te wisselen. Hij zal de eerste zijn die het zal zeggen als het niet lukt.

Wat de opmerking betreft van dhr. De la Rie over het zogeheten bestuur dat vroeger de oude loge leidde, wil ik dit zeggen: in plaats van een nieuw bestuur vind ik het beter slechts werkcommissies te hebben of alleen een samenwerkingsverband van een groep die verantwoordelijk is, een staf van werkers, of hoe u hen ook wilt noemen. De naam is niet belangrijk. Ik denk dat we vanmiddag erover moeten nadenken of we een staf van werkers willen aanstellen die uw voorzitter helpt, evenals we een werkcommissie hebben om de nationaal-secretaris te helpen. We hoeven dat niet nu te doen en ik wil u hier ook niet lang houden. Maar als ik even het voorzitterschap mag overnemen, Fred, als er geen bezwaren zijn, geen verdere commentaren, en ik heb geen bezwaren gehoord tegen Fergus Goud, dan zou ik hem willen beschouwen als de voorzitter van de nieuwe branch, waar iedereen het roerend mee eens is.

Ik weet niet wat Crab net heeft gezegd. Hij spreekt altijd Nederlands!

Crabbendam: Ik heb net gezegd dat we Fergus nog niet hebben gevraagd of hij de benoeming aanvaardt of niet.

JAL: Hoe denk je erover, Fergus?

Fergus Goud: Wel, ik ben geen man van veel woorden en ik moet zeggen dat deze middag op me afkomt als een donderslag bij heldere hemel.

JAL: Dat geloof ik.

F. Goud: Ik moet zeggen dat ik u en alle vrienden dankbaar ben voor het vertrouwen dat u in mij stelt. Ik kan nu alleen zeggen dat ik mijn uiterste best zal doen en ik hoop en ben er zeker van dat u mij allen wilt helpen. Ik hoop dat u allen op mij zult letten zodat u me zult waarschuwen als er een element van persoonlijkheid naar voren komt dat er niet hoort te zijn. En verder geloof ik dat we allen de verantwoordelijkheid dragen, en deze dus delen, om deze nieuwe branch vrij en zonnig te houden. We doen alles samen, denk ik. Dat is alles wat ik te zeggen heb.

JAL: Dank je, Fergus. Deze eenvoudige waarheid is het antwoord op al jullie problemen. Als een branch-voorzitter zich tot een onpersoonlijk instrument maakt waar de kracht van het werk van de meesters doorheen kan vloeien, en als zij die hij dient op sterke en eerlijke wijze die verantwoordelijkheid met hem delen, dan kan het nooit mislukken. Ik weet dat u allen Fergus zult helpen.

Ik geloof niet dat we deze middag moeten gebruiken om te proberen je werkcommissie of staf van werkers aan te wijzen. Ik stel voor dat Fergus en Fred Lindemans op een voor hen geschikt moment samenkomen en het bespreken vóór ik vertrek. Ik zou willen aanraden dat je, als je mensen uitkiest voor je staf van werkers, zoals een secretaris, je daarin ook iemand van de oude generatie opneemt. Ik noem geen namen. Ik wil weten hoe je daarover denkt. Ik wil weten wie je kiest, niet om de zaak te beïnvloeden, maar alleen omdat ik wat ervaring heb opgedaan met de menselijke natuur en graag wil zien welke combinatie van svabhava's je uitkiest. Ik twijfel er niet aan dat het goed zal zijn, maar voordat je de keuze openbaar maakt, zou ik willen weten welke mensen je kiest. Ik vind dat Fergus ze moet aanwijzen, mits de nationaal-secretaris ermee akkoord gaat, want waaruit bestaat tenslotte die levensstroom? Die stroom gaat van de leden, via hun branches, via hun voorzitters, via hun nationaal-secretaris, naar de leader. Niet dat dat iets is wat bij voorbaat vaststaat, maar in principe is het zo. U zult zien dat de kracht zal circuleren, zoals de circulaties in de kosmos en dat ze steeds vrijer heen en weer zal gaan van het Hoofdkwartier naar de leden en omgekeerd.

Ik dank je nog eens Fergus. Dat was goed gezegd.

Ik zou graag nog een suggestie willen doen, Fergus, namelijk dat je de werkcommissie niet te groot maakt, maar je hoeft niet te aarzelen om ieder lid van de branch, of hij in een commissie zit of niet, te vragen je met het een of ander te helpen. Geen baantjes najagen natuurlijk, maar hoe meer mensen je aan het werk kunt zetten om je te helpen, hoe meer succes je zult hebben. Allen houden van het werk en je moet ieder de grootst mogelijke kans geven om bij dat werk te helpen.

Denk er eens over na en bespreek het met Fred wanneer je daarvoor de gelegenheid hebt. Laat me dan weten hoe je erover denkt. Ik zal nog een paar dagen in Nederland blijven vóór ik naar Zweden ga en ik hoop dat ik me goed genoeg zal voelen om de nationale commissie die werd aangewezen om met Fred te werken, in Rotterdam bijeen te roepen. Als ik dan uit Duitsland terugkom hoop ik alle voorzitters van de branches te ontmoeten, wat vroeger de algemene

raad was. Ik zou graag met de commissie van de voorzitters samenkomen, opdat we allen een duidelijk beeld hebben van hoe het werk in de toekomst eruit zal zien, niet wat betreft specifieke plannen, maar hoe het samenwerkingsverband in de praktijk zal werken en hoe we allen kunnen samenwerken.

De hoeveelste is het vandaag? De 29ste? Morgen is het de 30ste, de verjaardag van de koningin. Goed. Krachtens de bevoegdheid die in de Constitutie van de TS aan mij is verleend, verklaar ik dat vanaf heden, of vanaf morgen, als u daarvoor liever de verjaardag van de koningin neemt, een nieuwe Haagse branch in Nederland is gevestigd, waarvan Fergus Goud de eerste voorzitter is.

We zijn in Pasadena bezig nieuwe branch charters te drukken. Er is geen haast bij, maar als u gereed bent en u wilt een formele aanvraag indienen, getekend door uw charterleden van de nieuwe branch, dan zullen we proberen iedere naam op het charter in te schrijven. U hoeft geen haast te maken. Geef de mensen die het strookje nog willen ondertekenen tijd genoeg om zich bij ons aan te sluiten. Ik wil hun de gelegenheid niet ontnemen; wacht dus zolang u wilt. U kunt zonder dat stuk papier ook wel werken, omdat dat in werkelijkheid op de tweede plaats komt. Geef ieder de kans om zich bij ons aan te sluiten, wacht twee of drie maanden als u wilt. U kunt inmiddels doorgaan met het werk.

Vóór we sluiten zou ik willen weten of er nog vragen zijn. Misschien zijn er leden die nog andere vragen hebben waarover we kunnen spreken.

Van der Noordt: Mag ik een vraag stellen? Gisteren heeft u in Rotterdam gezegd dat de Nederlandse leden heel ongelukkig zijn geweest, omdat de vroegere nationale voorzitter van de Nederlandse Afdeling de leden niets heeft verteld over de moeilijkheden bij de wisseling van het leiderschap van kolonel Conger. Is het mogelijk dat wij Nederlandse leden die liefde en hulp niet konden geven die de leader nodig heeft voor zijn werk voor de meesters? Mijn vraag is deze: Is dat een groot gevaar geweest, ik bedoel dat gebrek aan liefde en hulp, omdat we niet geheel op de hoogte waren van de omstandigheden? Dat is mijn eerste vraag.

JAL: Ik begrijp de kern van uw vraag niet helemaal. Laat ik het toch proberen en misschien begrijp ik het. Verstaat u genoeg Engels dat ik zelf de vraag kan stellen? [*Ja*']. Als ik de vraag goed begrijp komt ze hierop neer: Of het feit dat als u Nederlandse leden niet op de hoogte bent geweest, het voor u gedurende die jaren van kolonel Congers leven in feite onmogelijk heeft gemaakt om hem de kracht en de liefde en de hulp te geven die u hem anders had willen geven. Komt uw vraag daarop neer?

Van der Noordt: Ja, inderdaad.

JAL: Goed. Dank u zeer. Het is belangrijk en u heeft het onderwerp van de ware occulte basis van de verhouding tussen een lid en de leader in deze occulte instelling aangeroerd. Tussen de leader en ieder lid moet een direct contact zijn – niet door brieven, niet door een telegram, niet door persoonlijke kennismaking – maar omdat de leader het karma van ieder lid van de TS op zich neemt als hij die taak aanvaardt.

Laten we bijvoorbeeld aannemen dat GdeP, op het ogenblik dat hij overleed, de steun had van het hart en het innerlijke medeleven van ieder lid van de TS. Stel dat een nieuwe leader de taak overnam en dat er meningsverschillen waren en men in de verschillende landen alle bijzonderheden van die situatie had vermeld. In die landen hadden de leden dan gelegenheid

om de feiten te beschouwen en te onderzoeken en om hun beslissing te nemen. En toen die beslissing was genomen maakten ze door woord of gedachte contact met de nieuwe leader. Het was ongetwijfeld een beproeving voor iedereen, maar toen de proef voorbij was en ieder lid de feiten na kortere of langere tijd had verwerkt, en hij het licht zag, bereikte de kracht van zijn overtuiging de leader en gaf de leader kracht.

Anderzijds is er een land waar geen enkel feit werd bekendgemaakt en de leden helemaal niet de gelegenheid kregen om tot een besluit te komen en een bewuste poging te doen om de nieuwe leader te steunen, maar min of meer los rondreden en in feite losstonden van het Hoofdkwartier omdat ze niet wisten wat er aan de hand was. Om het nu over de Nederlandse Afdeling te hebben – zo was de stand van zaken hier. U was u dit niet bewust; de leden treft geen schuld. Maar het is duidelijk dat iemand schuld heeft en dat is de persoon die zich heeft gemengd in de plicht van een ander en van vele anderen. Daarom heb ik zo de nadruk gelegd op ieders recht om zelf na te denken omdat dit hele proces van theosofische verhoudingen één grote inwijding is van dag tot dag. Als gevolg van deze dagelijkse inwijdingen verruimt ons bewustzijn en het groeit, maar als deze dingen ons worden ontnomen, hoe kunnen we dan ooit sterk worden?

Stel dat u een vak leert in een werkplaats, maar degene die u onderricht vertelt u maar de helft van wat u zou moeten weten. Hoe kunt u dat beroep dan goed leren? Hetzelfde geldt voor theosofisch werk. We moeten de hele waarheid kennen, niet maar een deel ervan, en we moeten niet alleen dat weten wat prettig is en het onplezierige op een afstand houden. Zo ziet u dat zodra wij, of iemand anders, ons mengen in het natuurlijke verloop van de dagelijkse inwijding, we iemand een kans ontnemen om te groeien, om sterker te worden. Hoe sterker iemand wordt, des te meer hij de TS en de leader kan steunen en hen die hem helpen. Is dit enigszins een antwoord op uw vraag?

Van der Noordt: Ja, dank u zeer.

JAL: Het is iets heel moois, deze verhouding tussen de leader en de leden. Ik kan niet genoeg de nadruk leggen op de zeer praktische waarde van de ervaringen van ons dagelijks leven, en de noodzaak van een persoonlijk, bewust besef dat ieder ogenblik van de dag ieder mens die we ontmoeten óf ons iets heeft te geven, óf dat wij hem iets hebben te geven; dit proces is per slot van rekening het inwijdingsproces. Als we de noodzaak van het steeds geven en nog eens geven inzien, en inzien dat we moeten ontvangen en met begrip ontvangen, dan maakt deze voortdurende uitwisseling het hart en het denken van ieder van ons ruimer en sterker, zodat we ten slotte in dit samenwerkingsverband een echte kern van universele broederschap zullen krijgen. Om die te vormen zijn we hier.

Dit heeft betrekking op een ander onderwerp, maar ik ben in verband met de organisatie van de nieuwe branch iets belangrijks vergeten dat ik eerder had moeten noemen. Als ik het goed begrijp waren er vroeger twee loges in Den Haag. Een ervan werd vrijwillig gesloten toen er in de andere moeilijkheden waren. Ik neem aan, en ik hoop niet ten onrechte, dat u allen in één nieuwe branch wilt samenwerken, want als hierover verschil van mening bestaat, laat ons daar dan nu over spreken. Voor mij zou het het enige juiste zijn om op een verenigde en stevige grondslag samen te werken. Ik geloof echter dat bij de organisatie en aanstelling van de staf van werkers hiermee rekening moet worden gehouden. Dit had ik eerder moeten zeggen, maar het is me ontschoten. Ik hoop dat iedereen het daarmee eens is, want we moeten een verenigd front vormen. Ik denk dat dat bestaat; en als iedereen samenwerkt, in de branches, in de afdelingen en aan het Hoofdkwartier, kan niets ons tegenhouden. Natuurlijk is

er geen reden waarom u niet zoveel studiegroepen kunt houden als raadzaam is in verband met de beschikbare plaats en tijd, maar allen moeten samenwerken om de hele TS te voeden en kracht te geven.

Fred Lindemans: Heeft iemand nog meer vragen?

Mw. Minderman: Ik zou u dit willen vragen: U heeft vaak toespelingen gemaakt op het keerpunt van deze eeuw en ik heb aan de woorden van GdeP in zijn *Esoterische Traditie* gedacht, waar hij sprak over de involutie van de geest en de evolutie van de stof en, wanneer het keerpunt zou komen, een evolutie van de geest en een involutie van de stof. Toen ik zag dat de bezittingen van het Hoofdkwartier in Californië werden verkocht en u en kolonel Conger en zijn staf naar Pasadena gingen, heb ik vaak gedacht dat het openbare werk niet meer zo belangrijk was. Ik kreeg het gevoel dat we nu wat op de achtergrond moesten treden en meer spiritueel en meer diepgaand moesten werken. Toen dacht ik dat ik de leader graag zou willen vragen of dat zijn bedoeling was en of mijn gevoel juist is dat de openbare bijeenkomsten met het doel theosofie aan iedereen te geven niet meer zo belangrijk zijn als vroeger. Het viel me vanmiddag op dat u niet heeft gesproken over openbare bijeenkomsten.

JAL: Dat was niet omdat ze niet belangrijk zouden zijn. Er kan geen vast plan of beleid zijn voor wat betreft de openbare bijeenkomsten. In de Verenigde Staten bijvoorbeeld zijn ze bijna een volkomen fiasco. Het is moeilijk er meer dan dertig, veertig of op z'n hoogst vijftig belangstellenden bij elkaar te krijgen, terwijl in Nederland en Duitsland daarentegen bij zulke gelegenheden gemakkelijk twee- tot vierhonderd mensen komen. Wat goed is in het ene land hoeft daarom nog niet goed te zijn in een ander land. Daarom wil ik dat al deze dingen overal op een meer natuurlijke manier gebeuren.

Ik geloof dat u in Nederland openbare bijeenkomsten moet houden en de Haagse branch moet ermee doorgaan nadat ze is gevormd. Ga niet overhaast te werk. We zullen erover spreken maar ik geloof niet dat we met het openbare werk moeten ophouden. We moeten het initiatief nemen en de zaak aanpakken. De tijd voor openbaar werk is niet voorbij, zeker niet. Ieder mens, iedere branch en iedere nationale groep moet voor de theosofie werken, zoals dat nodig is binnen de respectieve gebieden waarvoor ze verantwoordelijk zijn.

Nu geloof ik, en kolonel Conger heeft daarop al gezinspeeld, dat onze belangrijkste middelen om met mensen in contact te komen, onze publicaties zijn. Als we de wereld als geheel beschouwen, is deze weg veel beter dan ons openbaar werk. Maar dat wil niet zeggen dat u geen openbaar werk meer moet doen waar het wel zin heeft.

Van der Noordt: Mag ik nu mijn tweede vraag stellen? In de *Dialogen van G. de Purucker*, deel 1, blz. 108-9, zei GdeP: 'Natuurlijk zou ik ook in het openbaar, wanneer mij werd gevraagd of ik dacht dat de TS een kanaal voor waarheid was, met nadruk zeggen: Zeker, meneer, of beste vriend. Werd mij gevraagd of het het *enige* kanaal was, dan zou ik zeggen: Beslist niet, en dat is het ook nooit geweest. Als een ES-student mij zou vragen: Bestaat er naast onze groep nog een andere groep van leerlingen van het ware occultisme in de wereld die direct is verbonden met de Loge en door de leraren wordt geholpen, dan zou ik zeggen: Nee, er is geen ander formeel georganiseerd lichaam of groep of genootschap in de uiterlijke of exoterische wereld, dat toch op een occulte manier actief is.' Dit is mijn vraag: Is er een onderscheid tussen de TS van nu in de nieuwe cyclus en de TS en de ES in de tijd dat GdeP dit verklaarde?

JAL: Dank u zeer voor deze vraag. Ik zal u, denk ik, een gouden medaille op de borst spelden omdat dit een goede vraag is en kan haar met één woord beantwoorden: Ja. Of ik er meer over zou moeten zeggen weet ik eigenlijk niet.

De TS is evenals iedere andere groeiende entiteit nooit één ogenblik hetzelfde, evenmin als u nu dezelfde bent als toen u de vraag stelde. In dat commentaar dat u net heeft gelezen, zinspeelt GdeP op wat nu in meer of mindere mate plaatsvindt, zoals we zullen zien naarmate de tijd voortschrijdt. Ik geloof dat hij in het eerste deel zei dat die leringen die hij aan de KTMG gaf, op een dag zouden worden gepubliceerd, maar dat het niet aan hem was te zeggen wanneer, of door wie, maar iemand zou het doen. Herinnert u zich, dat u dat heeft gelezen? [*Ja*].

Als een leader in de stroom van de logekracht werkt – zoals alle leaders dat moeten doen, anders zouden ze geen leaders zijn – dan weten ze dat bepaalde dingen op een gegeven moment zullen gebeuren, maar ze weten niet wanneer, hoe, of waar en door wie. Ik houd van de manier waarop GdeP het daar heeft gezegd. Ik heb zelf van tijd tot tijd gezegd dat dit de enige *formele* organisatie is waardoor de logekracht stroomt. Hij gebruikt daar de zin: het enige kanaal voor de waarheid. Dit is de enige *formele* organisatie waardoor de waarheid van de Grote Loge vloeit, maar het is niet de enige organisatie of het enige kanaal, waardoorheen de waarheid naar de wereld stroomt, helemaal niet. Maar wanneer we spreken over de Esoterische School, of over die Heilige Orde die GdeP noemt, dan zult u dat nergens anders vinden dan in deze TS. Veel meer kan ik er niet aan toevoegen.

Ik zou vanmiddag deze bijeenkomst van de nieuwe Haagse branch hiermee willen besluiten: met de kracht van het zuivere occultisme, zuiver altruïsme, die op dit moment sterker door de TS vloeit, zal ieder lid van de TS dat weloverwogen en actief deelneemt aan dit nieuwe samenwerkingsverband zien dat hij, naarmate zijn toewijding de diepte heeft bereikt van het begripvolle hart dat gepaard gaat met werkelijk theosofisch werken en denken, contact maakt met iets dat aan het verlangen van zijn hart zal beantwoorden. Het zal worden erkend en beantwoord en dan zal hij weten dat hij een stap dichterbij de meester is gekomen.

Ik dank u allen dat u vanmiddag bent gekomen, en ik hoop dat de Haagse branch, wanneer ik volgend jaar naar Nederland kom, nog meer zal stralen dan vanmiddag. Ik kan niets anders zeggen dan God zegene u allen!

De bijeenkomst eindigde om 16.30 uur.

Bijeenkomst in Stockholm

Tegnergatan 29

13 mei 1951 – 14.00 uur

Peter Flach, *algemeen voorzitter*

Conrad Ahlberg, *dagvoorzitter*

Harald Källstrom, *vertaler*

Vertegenwoordigers van Gävle, Eskilstuna, Kalix en naburige loges, en uit Helsingfors, Finland, waren ook aanwezig.

Peter Flach [na een inleiding in het Zweeds]: Ik denk dat de afdeling en de aanwezige leden het gevoel hebben dat u hier bent op een belangrijk moment aan het begin van de nieuwe cyclus. Ik heb de leden verteld dat als er tijd voor is er gelegenheid zal zijn om vragen te stellen en hun hart te laten spreken.

JAL: Meneer de voorzitter, meneer Ahlberg, en vrienden: Ik zie het persoonlijk als een groot voorrecht om u hier in Stockholm te ontmoeten en met u over theosofie en het werk van de Theosophical Society te spreken. Er is geen hogere plicht, geen groter voorrecht in de wereld van nu, dan theosoof te zijn, de theosofie te beleven en voor de theosofie te werken. We hebben geen flauw idee wat het werkelijk betekent om op dit punt in de geschiedenis van de beschaving actief theosoof te zijn.

Zodra ik in Stockholm aankwam vroeg ik dhr. Flach onmiddellijk brieven rond te zenden zodat ik bij het lezen van de antwoorden kon proberen aan te voelen wat er in Zweden leeft, en daardoor Zweden dat te geven wat de leden wensten en wat ze nodig hadden. Niet opdat ik dat zou kunnen geven, maar dat ik van mijzelf een zo geschikt mogelijk kanaal zou kunnen maken waardoorheen zou kunnen vloeien wat Zweden nodig heeft. Van één lid – ik geloof zelfs dat het geen logelid is, een min of meer geïsoleerd en op zichzelf staand lid, waardoor hij de gelegenheid had om zelfstandig over de feiten en misvattingen van werkelijk theosofische inspanningen na te denken – ontvingen we een brief die op een prachtige manier de plaats van de theosofie en de verantwoordelijkheid van ons allemaal als theosofen in deze tijd in de wereld weergeeft. Ik zal u deze brief voorlezen die gericht was aan dhr. Flach:

Ik heb de conflicten bestudeerd die nu binnen onze geliefde TS plaatsvinden en ik begrijp de grote verantwoordelijkheid die de leader vrijwillig op zich heeft genomen. Ik heb grote sympathie en eerbied voor hem.

Persoonlijk denk ik dat de donderwolk die nu in de atmosfeer van de TS losbreekt, niet iets verkeerd is en ik geloof evenmin dat ze slechts het karmische gevolg is van conflicten die binnen de TS hebben plaatsgevonden, maar ik denk dat er een parallel of analogie is met wat er overal om ons heen in de wereld

gebeurt, terwijl de aarde en alles daarop geboorteweën ondergaat. Het onweer is een zuiveringsproces waarbij zij die een sterke geloofsovertuiging bezitten en werkelijk voor het goede willen werken, de mannen en vrouwen van morgen zullen zijn. Wat die geboorteweën werkelijk inhouden, kunnen wij in de Theosophical Society ons misschien voorstellen. In ieder geval is er geen reden tot pessimisme.

De verzamelde wijsheid der ervaring vindt u in de spreekwoorden, bijvoorbeeld, ‘Het moet een slechte wind zijn die niets dan kwaad brengt’; ‘Vóór de ochtendschemering is het altijd het donkerst’; en ‘De moeilijkste stappen liggen juist vóór de drempel’, en andere – ze bevatten alle veel hoop en waarheid.

Ik neem aan dat de leader, James A. Long, van plan is enkele toespraken te houden tijdens zijn verblijf hier. Ik zou daarvan heel graag een gedrukt verslag willen ontvangen.

Alles wat op de op mijn verzoek gehouden algemene bijeenkomsten wordt gezegd, zal zo volledig mogelijk worden gedrukt en aan ieder lid worden toegezonden.

Ik vergat één ding toen ik begon, namelijk om mijn waardering uit te spreken voor Loge No. 1 en haar huidige voorzitter voor het ter beschikking stellen van deze zaal voor deze bijeenkomst. We stellen dit zeer op prijs.

Wat in de zojuist gelezen brief werd gezegd, geeft de essentie weer van de situatie die we nu onder ogen zien. Ik zou graag in staat zijn in de korte tijd die we hier vanmiddag hebben, u allemaal het werkelijke belang van de theosofie in de wereld te doen voelen en begrijpen.

Ons werk in de Theosophical Society is een onpersoonlijk werk; uiterlijk gezien is het ondankbaar werk. En naarmate we dank en erkenning verwachten en een schouderklopje voor wat we voor de theosofie doen, in die mate zullen we teleurgesteld worden in de resultaten van onze inspanningen. Er zijn geen woorden die meer waarheidsgetrouw en meer van toepassing zijn op het echte werk voor de theosofie dan die van meester M aan Judge: ‘Dappere soldaten hebben bevelen noch voortdurende aanmoediging nodig.’

Ik denk dat in het afgelopen jaar, of bijna twee jaar, heel wat grapjes zijn ontstaan als gevolg van mijn gewoonte om te spreken over ‘het dagelijkse karmische draaiboek’. Het is niets nieuws; het is niet iets dat ik heb uitgevonden. Het is echter iets waarop ik de nadruk heb gelegd omdat het van grote praktische waarde is. Het is de natuurlijke manier waarop het leven zijn gang gaat en de natuurlijke manier waarop een theosoof, wanneer hij eenmaal besluit zelfbewust zijn eigen evolutie te leiden en zijn karakter te verbeteren, leiding ontvangt en van dag tot dag met zijn karma werkt, wat hem de kracht, het begrip en de moed geeft aan het werk te gaan zonder ‘bevelen’ en zonder ‘voortdurende aanmoediging’ van de meesters of van wie dan ook. Want als hij dat dagelijkse draaiboek goed leest, krijgt hij terwijl hij daarmee bezig is zijn bevelen en zijn voortdurende aanmoediging van zichzelf, van zijn hogere zelf.

Er zijn hier en daar enkele leden geweest die een zekere ongerustheid toonden, omdat een kleine minderheid van de leden in de Society, in de verschillende nationale afdelingen, niet instemt met de manier van denken, en de geest en het gevoel, die nu in de TS leven. Ik verzeker u dat er absoluut geen reden tot ongerustheid is. En omdat het onder mijn aandacht is

gekomen dat iemand bij een poging om het oordeel van anderen te beïnvloeden, het heeft doen voorkomen dat er veel mensen zijn die dit bestuur niet ondersteunen – laten we mij als persoon vergeten, ik spreek over deze nieuwe werkcyclus – kan ik u zeggen dat dit een schaamteloze leugen is. Ik zeg dit niet uit boosheid maar met de grootste stelligheid: het is een schaamteloze leugen, omdat we aan het hoofdkwartier, en in iedere nationale afdeling, honderden brieven, veel meer dan de meerderheid, en een overweldigende steun hebben ontvangen. Geloof die sprookjes dat er een grote aanhang zou zijn voor het tegendeel van de waarheid dus niet. Die is er niet. En u heeft helemaal niets te vrezen in Zweden of ergens anders. Om die reden heb ik in brieven, toespraken en gesprekken ieder individueel lid dringend verzocht zelf na te denken – en niet gevraagd of hij me steunt of niet. Dat kan me niet schelen. Ik verlang geen steun. Ik verlang dat het werk van de meesters, het oorspronkelijke programma, wordt uitgevoerd: de redding van de mensheid. En wie, in godsnaam, kan dit soort werk doen wanneer hij voortdurend mensen en personen bekritiseert? Dat is onmogelijk. Ik ben niet van plan het te doen; zo iets spreekt me niet aan. Maar ik zal werken en mijn leven geven voor de zaak van de meesters, en wie dat ook wil doen, is zeker welkom. Ik zal hen met open armen verwelkomen en ik zal voor hen leven en sterven. Daar sta ik voor in en ik wil dat de hele wereld het weet.

Een zeker lid heeft me eens beschuldigd een vechter te zijn. Ik ben dankbaar voor het karma dat me heeft gemaakt tot de vechter die ik ben. Ik denk niet aan fysiek geweld. Maar het is mijn oprechte wens dat ik in onze Society in staat zal zijn met behulp van dit samenwerkingsverband zo'n sterke kracht op te bouwen dat het de wereld zal kunnen laten zien wat een werkelijk spiritueel samenwerkingsverband is, en wat het kan doen om onze medemensen te helpen werkelijk broederlijker te worden. Ik ben van mening dat het ten hemel schreiend zou zijn en tot de diepten van Hades, wanneer we het oorspronkelijke programma uit het oog zouden verliezen dat ons door HPB en de meesters werd voorgelegd. Dit is een onderwerp dat me na aan het hart ligt, en de kracht waarmee ik spreek is geen boosheid, absoluut niet, omdat mijn hart in feite breekt bij de gedachte dat leden die de zaak jarenlang trouw dienden en die hun leven hebben gegeven voor de theosofie, een onbroederlijke en destructieve houding kunnen aannemen, wat in enkele gevallen is gebeurd. En ik zeg enkele, want binnen heel korte tijd zult u zien dat het in feite maar enkele verblinde mensen zijn die de blinden leiden.

Het is eerder een feit dan fictie dat er enkele verblinde mensen zijn die anderen leiden die tijdelijk blind zijn omdat ze een ander voor zich hebben laten denken. Het is de taak en de verantwoordelijkheid van de leader om de karmische verdiensten en gebreken van ieder lid in de Theosophical Society op zich nemen, en wanneer we dit in gedachten houden, zal het duidelijk zijn dat hij verantwoordelijk is voor de bescherming van ieder lid van de Society.

In de loop van de gebeurtenissen die sinds het overlijden van kolonel Conger en vlak daarvoor plaatsvonden, was het raadzaam geworden om het lidmaatschap van enkele leden in te trekken en enkele loges te sluiten. De eerste waarvan het lidmaatschap werd ingetrokken was Jan Venema in Nederland, en wel door de kolonel, vóór ik van mijn wereldreis terugkeerde. Na zijn heengaan en mijn ambtsaanvaarding werd het mijn plicht het lidmaatschap in te trekken van enkele personen in de Verenigde Staten, die gedurende de hele bestuursperiode van kolonel Conger, en in sommige opzichten tijdens een deel van GdeP's bestuur, het werk van de meesters hadden tegengewerkt. Hier in Zweden weet u van de intrekking van het lidmaatschap van Mw. Klara Kirsebom, waarvoor ik verantwoordelijk was. Laat nu niemand zeggen dat het de fout was van de afdelingsvoorzitter, Peter Flach, want dat

was het niet. Ik neem de volle verantwoordelijkheid voor die intrekking op me, en ook voor het intrekken van het charter van Loge No. 2 in Hälsingborg.

De waarheid is dat het intrekken van deze lidmaatschappen, het ene door de kolonel en het andere door mijzelf, geen bestraffing van de personen is. Dat is onzin. De leader heeft niet het recht om te straffen. De meester heeft niet het recht om te straffen. De leader heeft tot taak te beschermen. Wie zou ik zijn, dat ik mijn broeder zou veroordelen en hem straffen? We hebben als theosofen, of als leader of Outer Head, of zelfs als een meester niet het recht onze medetheosofen te veroordelen, maar we hebben wel het recht de daden te veroordelen. Dit is een occulte regel die al eeuwen geldt. We moeten nooit de dader veroordelen, maar de daden kunnen en moeten we beoordelen. Hoe zouden we anders vooruit kunnen gaan, hoe zouden we tenslotte goede van slechte daden, goede van slechte ingevingen, kunnen onderscheiden?

Wanneer ik daarom deze aangelegenheid van het intrekken van het lidmaatschap en de charters beschouw, voel ik me gedwongen vanmiddag iets over de achtergrond te vertellen: Jan Venema, Boris de Zirkoff, Helen Harris, Emmet Small, Klara Kirsebom, zij allen hebben zoveel van hun levensbloed, toewijding en trouw aan het werk van de meesters gegeven dat ze de bescherming van de meesters verdienen en wel door hun lidmaatschap in te trekken. Dit is op het eerste gezicht misschien moeilijk te begrijpen. Eerder deze middag vertelde ik u hoeveel krachtiger het karmische draaiboek zich in ons dagelijks leven ontvouwt wanneer we ons ertoe verbonden hebben te werken in de stroom van de zaak van de meesters. En de oude regel 'Van degenen die veel weten, wordt veel verwacht' is hier goed van toepassing, en de beslissingen en stappen die genomen werden, werden op basis van die occulte regel genomen. Met andere woorden, wanneer een doorsnee niet-lid een goede daad verricht, is het gevolg eveneens vrij goed, en hetzelfde geldt voor het omgekeerde. Maar wanneer het een daad betreft van een lid 'dat zich verbonden heeft', zullen de gevolgen, indien het een goede daad is, heel erg goed zijn. Maar als zo'n lid op een verkeerde manier te werk gaat en die lijn voortzet, ziet u dan niet waar de bescherming in het geding komt? De gevolgen van zijn fouten zijn veel sterker dan hij ook maar kan beseffen. En de meesters kijken niet naar u en naar mij vanuit het standpunt van vandaag, of morgen, of zelfs deze levensperiode. De meesten van ons zijn eerder bij dit werk betrokken geweest en in meer dan één leven, en ze letten op de waarde van elk lid voor de toekomst, niet alleen voor dit leven, maar voor het volgende en het daaropvolgende en het daaropvolgende. En indien ze u en mij kunnen behouden als we fouten maken, indien ze ons voor toekomstig werk kunnen behouden, dan is het hun verantwoordelijkheid dit te doen door middel van de enige persoon waardoor ze het kunnen doen. Ze moeten het goede in ieder TS-lid beschermen, zodat het op een dag ergens tot bloei zal komen in de hulp die we hen bieden met hun werk. Ik herhaal nogmaals dat het karma dat zich aan een goede of een slechte daad hecht, veel sterker is als men een lid is 'dat zijn woord heeft gegeven', vooral wanneer die daad onder de beschermende vleugel van het lidmaatschap wordt gedaan en zijn kracht ontleent aan het levensbloed dat door de TS stroomt. De karmische gevolgen zijn verschrikkelijk vergeleken met die van een ander willekeurig persoon. U ziet dus wat ik met bescherming bedoel, namelijk het beschermen van het individuele lid en ook het beschermen van het werk.

Ik had gehoopt over nog veel meer dingen te spreken, maar ik zal proberen dit verhaal af te ronden en het kort te houden.

Ik heb gesproken over het gevaar dat iedereen loopt die denkt dat hij belangrijk is. Natuurlijk komt dit voor in de Society; het is in het verleden gebeurd en het zal waarschijnlijk in de toekomst gebeuren. Maar het grote gevaar is dit: wanneer een lid een aantal jaren met succes

voor de theosofie heeft gewerkt en veel goede leden voor onze edele zaak heeft geholpen, en het respect van een groot aantal leden heeft gewonnen, dan komt hij om de een of andere reden die ik nog niet volledig heb kunnen begrijpen, op een punt waarop hij begint te denken dat hij belangrijk is. Hij begint te denken: 'Dit heb ik gedaan en dat heb ik gedaan; ik heb die leden binnengebracht, ik heb die leden gemaakt tot wat ze zijn', in plaats van de waarheid te beseffen dat hij gedurende die tijd het kanaal was waardoorheen de krachten van de Loge konden werken. Zodra hij begon te denken 'ik deed dit, ik ben belangrijk', begon hij verkeerd te denken en, geplaatst voor beslissingen, begon hij verkeerde beslissingen te nemen. Dat is in het verleden gebeurd. Ik hoop dat het in de toekomst minder zal gebeuren. Er is niet het minste verschil tussen hem en de zakenman die zijn leven lang handig en alert is geweest, en met wijsheid en goed gebruik van zijn intuïtie een redelijk fortuin heeft vergaard, waardoor hij zijn oude dag zonder financiële zorgen door kan komen. Maar op een dag laat hij een verkeerde gedachte in zijn denken toe en hij besluit tot een belegging die nog wat meer zal opbrengen. Al die jaren is hij slim geweest, er kan hem nu ook niets overkomen, denkt hij, en daarom zal hij hierin beleggen en nog wat meer verdienen. Wat gebeurt er? Wat hij voor een goed fonds hield, was het niet. Zijn belegging is een mislukking, en hij verliest alles wat hij met een leven lang werken had gespaard, en ineens is hij arm.

Er is totaal geen verschil, behalve in graad, tussen die man en het TS-lid dat door een leven van toewijding, trouw en goed werk voor de theosofie als een kanaal van het werk van de meesters een creditsaldo op zijn spirituele bankrekening opbouwt, waarop hij heel lang kan teren. Maar ook hij komt plotseling tot het besluit dat hij belangrijk is – hij kan geen fouten maken – en neemt een verkeerde beslissing, en verliest voor dit leven het saldo op zijn spirituele rekening en is in spiritueel opzicht arm. Dat is het grote gevaar waarvoor we staan.

We moeten allemaal oppassen voor de denkfout onszelf belangrijk te vinden. We kunnen alleen kanalen zijn. Een leader is slechts een kanaal. Hij is een dienaar van de meesters en een dienaar van de leden. De hele grote vergissing die veel leden maken is dat ze als evangelie aannemen en bijna als dogma geloven wat een bepaald lid zegt dat 40, 50 of misschien zelfs 60 jaar in de theosofie is geweest. En omdat die persoon het zegt, moet het juist, moet het goed zijn. Dit hoeft helemaal niet het geval te zijn, omdat we allemaal, zelfs de oudsten onder ons, mensen zijn en beoordelingsfouten kunnen maken. We moeten niet alles geloven, zelfs niet wat de leader zegt, tenzij er iets in ons hart weerklinkt en we weten dan dat het juist is. Laten we zelf nadenken.

Ik heb geprobeerd u een beeld te geven van de verantwoordelijkheid die we als leden van de Theosophical Society hebben. Die verantwoordelijkheid bestaat niet in de eerste plaats in het de straat op gaan en theosofie van de daken verkondigen en proberen heel veel nieuwe leden te winnen alleen om groot in aantal te worden. Dat is niet onze eerste taak. Onze eerste taak is om ons huis op orde te stellen, ons individuele bewustzijn op orde te stellen, zodat we betere voorbeelden kunnen worden van wat theosofie is. Stuk voor stuk kunnen we dan in ons eigen land een voorbeeld zijn van een goede burger, van een goede broeder, en van wat we voor onze medemensen kunnen doen en kunnen zijn. Daardoor zullen we onbewust de hulp en de leiding van de Loge in ons dagelijks leven ontvangen. We zullen hulp ontvangen bij het lezen van dat karmische draaiboek en op een dag zullen we ontdekken dat de kracht van de eenheid die door ons voorbeeld tot uitdrukking wordt gebracht – de eenheid die tot uitdrukking wordt gebracht door de verscheidenheid van onze persoonlijkheden in de verschillende landen – zal doorbreken op het uiterlijke gebied en onze medemensen een kracht en leiding zal geven, hoe weinig ze zich daarvan ook bewust zullen zijn, die deze oude beschaving van ons werkelijk een stap vooruit zal brengen op het pad naar de meesters. Dank u.

Onderbreking waarin foto's van de gebouwen van het nieuwe Hoofdkwartier in Pasadena en Altadena konden worden bekeken. De voorzitter nodigde daarna iedereen uit de leader vragen te stellen.

Ahlberg: Ik dacht aan de tijd van KT en het opbouwen van Point Loma, en het enorme werk dat ze daar voor jonge mensen deed. Het streven van KT was de jonge generatie op te voeden om de plichten te vervullen waarover u zojuist sprak. Maar toen KT heenging en GdeP het overnam, verdween juist dat soort werk in Point Loma. Schoot KT in haar werk tekort, of was het alleen een mislukking in de zin dat haar taak was voltooid en een nieuwe taak was aanvaard?

Mw. Gerda Stenmark stond onmiddellijk op om te verklaren dat zolang er enkelen overeind bleven van de honderden die misschien zijn tekortgeschoten, van KT's werk niet anders kan worden gezegd dan dat het een groot succes was.

JAL: Dank u. Ik ben het volledig met u eens. De vraag van dhr. Ahlberg is belangrijk, en ik ben heel blij dat ze werd gesteld, omdat ze precies past in het beeld dat ik vanmiddag voor u heb geprobeerd te schetsen. Indien u het werk van elke leader goed onderzoekt, zult u ontdekken dat er drie belangrijke aspecten aan zitten: ten eerste, het uiterlijke aspect; ten tweede, het innerlijke aspect; en ten derde wat ik op dit moment het aspect van het zaaien van het zaad zou willen noemen. Oppervlakkig beschouwd konden KT's critici en diegenen die een bekrompen standpunt innemen, heel gemakkelijk verklaren dat haar werk in Point Loma een mislukking is geweest. Maar KT strooide zaden uit – niet alleen in het denken en het hart van de leerlingen van de Rajayoga School, want dat was slechts een ondergeschikt aspect ervan, het meest uiterlijke aspect ervan. Ze zaaide zaden in de bodem van de beschaving zelf. En we hebben deze zaden vrucht zien dragen. Eerst in de Griekse openluchttheaters in de Verenigde Staten en over de hele wereld. We hebben ze vrucht zien dragen in de hervorming van het opvoedingsstelsel in de Verenigde Staten. We hebben ze vrucht zien dragen in gevangenschappen en in een betere behandeling van gevangenen door mensen die geen theosofen zijn – al deze dingen werden gedaan door mensen die geen theosofen zijn. We hebben ze vrucht zien dragen in het jeugdwerk en in organisaties die zich bezighouden met de problemen van jongeren. U heeft ze in Zweden, we hebben ze in alle landen. Ze doen dit misschien niet in naam van de theosofie, en ze doen dit misschien niet op een theosofische manier zoals wij het graag zouden zien, maar ze doen het.

Wanneer dus een leader zijn of haar taak verricht, en het moment aanbreekt om heen te gaan, en de taak door zijn opvolger moet worden overgenomen, om meer zaden te zaaien, om meer uiterlijk en innerlijk werk te doen, dan is gewoonlijk een verandering van werkwijze nodig. We kunnen zelfs niet in geringe mate bevatten hoe groot de invloed van een spirituele kracht is die in het denken en het hart van leden van de Theosophical Society is opgewekt, hoe groot de invloed is die op de mensheid wordt uitgeoefend wanneer die kracht door karma uiteindelijk doorbreekt naar het uiterlijke gebied en in aanraking komt met het hart en het denken van onze medemensen. We kunnen het mentale verband niet leggen tussen deze en die daad, en de resultaten over vijftig jaar. Maar wat zou dit voor nut hebben? Daarom wordt ons in de *Gita* geleerd, en iedere leraar vertelt ons hetzelfde, de handeling te volbrengen omdat het goed is dat te doen en niet om de resultaten. 'Laat de gevolgen aan de Wet en aan ons over', zegt de meester, en naarmate we in die geest voor de theosofie werken zullen we, terwijl we het het minst verwachten, meer en meer van de ware innerlijke gevolgen te zien krijgen.

Dus, om uw vraag te beantwoorden meneer Ahlberg, KT is niet tekortgeschoten. Ze drukte haar stempel op de beschaving van haar tijd, en verder legde ze, samen met HPB en William Q. Judge, de grondslag voor wat GdeP en na hem kolonel Conger moesten doen, en ze hebben de grondslag gelegd voor wat we nu moeten doen bij het aantrekken en helpen van die zielen die nu bezig zijn te incarneren, en die in de meest recente generatie of generaties al zijn geïncarneerd.

Een groot deel van die incarnerende zielen zijn eerder bij dit werk betrokken geweest, evenals u en ik, en ze zoeken naar hun thuis, maar ze zullen het niet vinden in de woorden die we spreken, of zelfs in de woorden die we misschien schrijven. Maar ze zullen het vinden in het voorbeeld dat we geven, want toen ze vroeger bij het werk betrokken waren, kon het iedere naam hebben gehad – geen theosofie. Ze zullen dus geen woorden herkennen zelfs niet de woorden van HPB als zodanig, maar ze zullen de kwaliteit van de oude wijsheid herkennen die door u en mij schijnt. Wanneer hun hart gewonnen is, zullen we hen niet buiten kunnen houden, en ze zullen binnenkomen en aan het werk gaan.

Ja, de Rajayoga School in Point Loma kan naar buiten de indruk van een mislukking wekken, omdat maar betrekkelijk weinigen in staat waren de training die deze school inhield te doorstaan. Het was niet wat vele, vele leden dachten, iets van zuiver opvoedkundige aard. Het was een ontzettende beproeving van de ziel van de personen die deze school volgden, en maar weinigen konden het volhouden. Maar dat wil niet zeggen dat de pogingen van KT een mislukking waren, helemaal niet.

We moeten de theosofie van nu, en ons specifieke werk in de huidige cyclus, beschouwen als het hoogtepunt van de inspanningen van al onze leraren, nu verenigd in één grote inspanning die we ervaren in deze huidige cyclus, in dit samenwerkingsverband, waarin ik mijn woord heb gegeven ieder van u zo goed ik kan te helpen om betere theosofen te worden. Zo zullen we onze medemensen datgene geven wat ons is gegeven, niet alleen door KT maar door HPB en al onze leraren.

Wettermark: De leader sprak over geloftekoorts in zijn boodschap aan het Congres in Utrecht, Nederland. Ik zou graag iets over de betekenis daarvan willen horen.

JAL: U stelt er geen bepaalde vraag over, maar u wilt weten wat ik er in het algemeen van denk? [*Ja, dat is de gedachte.*] U schijnt te weten over welke onderwerpen ik graag spreek. U stelt in ieder geval de juiste vragen!

HPB legt in *De sleutel tot de theosofie* enigszins uit wat geloftekoorts is, en ik kan er iets van mij aan toevoegen door opnieuw te verwijzen naar het dagelijkse karmische draaiboek. Wanneer een gewoon mens zichzelf bewust onder handen begint te nemen, zegt hij tegen zichzelf: ‘Kijk eens, Jim Long, het wordt tijd dat je begint een beter mens te worden.’ Jim Long zegt tegen zichzelf: ‘Dat is geen slecht idee. Ik ben tot nu toe nogal een lastige klant geweest en het wordt volgens mij tijd dat ik probeer een beter mens te worden.’ Dan zeg ik tegen mezelf: ‘Ik zal het doen.’ Het streven naar verbetering is nu doorgebroken en wordt een besluit een beter mens te worden. Onmiddellijk – niet morgen of overmorgen of overovermorgen – maar onmiddellijk nadat ik het besluit heb genomen een beter mens te worden, zegt het leven ‘bewijs het’. En zowat bij de volgende ademtocht, bij de volgende stap, krijg ik de kans een beter mens te zijn, of bij mijn eerste poging te mislukken.

En dat proces gaat door, en ik slaag en ik misluk, en ik misluk en ik slaag. Soms ga ik één stap vooruit en twee of drie stappen achteruit, en dat gaat zo verder en steeds meer ga ik zoeken naar de antwoorden op de problemen die binnenin mij spelen, die ik aan niemand onthul dan aan mijzelf. Dan kom ik op een dag in aanraking met wat we een nieuwe gedachte zouden kunnen noemen. Opgevoed en grootgebracht in de christelijke kerk ben ik tot de ontdekking gekomen dat ze niet in staat is de vragen van mijn hart te beantwoorden. Ik ontdek iets anders en probeer dat, en probeer weer iets anders, en telkens ontdek ik iets meer, maar nog niet dat waarnaar mijn hart verlangt. Dan ontdek ik op een goede dag de theosofie, en omdat ik al zoveel dingen heb geprobeerd, aarzel ik, en vraag me af of het niet slechts een andere doodlopende weg is. Maar iets heeft mijn belangstelling gewekt, en ik verdiep me er wat meer in en nog wat meer, en er komt geen einde aan het tevredenstellen van dat innerlijke verlangen. Uiteindelijk word ik lid van de TS, omdat ik ontdek dat broederschap hun voornaamste doel is, en in mijn verlangen een beter mens te zijn heb ik altijd al iets voor anderen willen doen.

Ik word dus lid van de TS en studeer, en net als u allen, kan ik maar niet genoeg lezen, en ik word bijna gek, omdat ik geen tijd genoeg heb om meer en meer over theosofie te lezen. Op een dag kom ik HPB's uitspraak tegen waarin ze de raad geeft weinig te lezen en veel na te denken. Dat sprak me aan. Dus las ik weinig en dacht veel na, en hoe meer ik dat op de juiste manier deed, des te meer ik leerde en hulp kreeg, en des te meer het leven dan zei 'bewijs het'. Iedere keer dat het leven zei 'bewijs het', had ik een voorproefje, een voorbode van wat later geloftekoorts zou worden.

Op een dag kwam ik te weten dat er een Esoterische Sectie in de Theosophical Society was. Ik won de nodige inlichtingen in bij de loge waarvan ik lid was. Men verwees me naar de secretaris-generaal, in die tijd Joe Fussell, en men vertelde me wat ervoor nodig was. Ik kreeg het *Boek van de Voorschriften* en de Gelofte toegezonden met het verzoek erover na te denken. Nu was het zo dat de loge waaraan ik was verbonden, ook een ES-loge had, maar de leden daarvan, één uitgezonderd – ze had maar heel weinig leden – dachten dat ik als lid geen goed materiaal voor hun esoterische loge was. De geloftekoorts, of het voorproefje van geloftekoorts, en de aanvallen van geloftekoorts die ik op mijn manier had ondergaan bij mijn poging een beter mens te worden, de stappen achteruit en niet de stappen vooruit, waren volgens hen van zo'n aard dat ze niet het risico wilden lopen om voor mij als lid van hun esoterische loge borg te staan. Daarom ging de secretaris van die loge naar Washington om kolonel Conger te spreken – ik kwam hier pas veel later achter – en vertelde de kolonel heel openhartig dat Jim Long wenste lid te worden en een aanvraag had ingediend, maar dat de loge-leden op grond van zijn vroegere ervaringen en de geloftekoorts die hij had doorgemaakt bij zijn pogingen een beter mens te worden, er niet voor voelden voor hem borg te staan. Kolonel Conger vertelde de jongeman: 'Dat is goed. Dat hoeven ze ook niet. Ik zal borg voor hem staan.' U kunt begrijpen hoe er onbewust een band werd gevormd tussen kolonel Conger en mij. Mijn aanvraag werd ingestuurd en aangenomen met steun van kolonel Conger.

Ik kan u zeggen dat de geloftekoorts toen werkelijk begon voor een zekere Jim Long. Ja, ik zou u heel wat over geloftekoorts kunnen vertellen. Want onze moeilijkheden zijn evenredig aan onze aspiraties. We kennen die uitspraak allemaal en weten wat er gebeurt met de serieuze student die de stap zet en zijn hogere zelf belooft een helper van de helpers van de mensheid te worden. In werkelijkheid vertelt hij het aan de goden en draagt hen op de schijnwerpers van de waarheid fel te laten schijnen op zijn hele constitutie, zodat alle donkere schuilhoeken, die heel lang verborgen zijn geweest en door geen enkele aspiratie aangeroerd, in al hun naaktheid, in al hun afschuwelijke verdorvenheid worden onthuld – verdorvenheid

in de zin van het tegenovergestelde van spirituele zuiverheid. We hebben ze allemaal. Niemand van ons uitgezonderd. Als de kracht van onze aspiratie sterk genoeg is, en dat licht dat erop schijnt helder genoeg – en dat zal zo helder zijn als waar onze aspiraties om vragen – zal het niet alleen aan de wereld maar ook aan het individu, en veel nadrukkelijker dan in normale gevallen, zowel de goede als de slechte eigenschappen van zijn natuur laten zien. Het zal zowel de edele eigenschappen die in vorige levens werden ontwikkeld en die hij in dienst kan stellen van zijn medemensen, als de slechte eigenschappen die verbeterd en gezuiverd moeten worden zodat hij ook deze in dienst kan stellen van zijn medemensen, duidelijker naar voren brengen. De pijn en het leed in het hart en de ziel van het lid dat ernaar streeft om een helper van de helpers van de mensheid te worden, brengen de zogeheten geloftekoorts teweeg.

Geloftekoorts kan allerlei vormen aannemen. Daarom moeten we als theosofen, of we lid van de Esoterische Sectie zijn of niet, vriendelijk zijn en begrip hebben voor de zwakheden van anderen, en hen beschermen zoveel we kunnen, al is het maar in onze gedachten. In uitzonderlijke gevallen is een leader soms genoodzaakt het lidmaatschap van iemand in te trekken of andere stappen te ondernemen om te voorkomen dat de stroom die de geloftekoorts veroorzaakt de waarde van iemand voor het werk in de toekomst zou vernietigen. Het lidmaatschap van een lid van de Esoterische Sectie kan nooit worden ingetrokken. Dit kan slechts door één persoon worden gedaan, en dat is door de meester zelf.

Aansluitend kan ik dit antwoord over geloftekoorts afronden met hier nogmaals te verklaren dat de occulte kracht die in het verleden sinds 1888 door de Esoterische Sectie van deze Society heeft gestroomd, nu door de TS stroomt en voor onbepaalde tijd zal blijven stromen. Dat wil zeggen dat zonder enige formaliteit van de kant van het TS-lid, zonder enig bewijs van lidmaatschap van de Esoterische Sectie, want die is gesloten, er voor de leden van de TS moeilijkheden zullen optreden die evenredig zijn aan de kracht van de aspiraties van het individuele TS-lid, en die zullen geloftekoorts veroorzaken. Dit is niet iets om bang voor te zijn, maar iets om te verwelkomen. Ze is iets vreugdevols om door te maken, hoe pijnlijk ze misschien ook is. Ze is de methode die door de Loge en het leven wordt gebruikt om ons zo te kneden dat we betere dienaren zullen zijn van hen die de mensheid dienen. Dat is ongeveer alles wat ik erover zal zeggen.

Maud Lundström: In zijn boodschap aan het congres spreekt de leader niet alleen over het feit dat het esoterische exoterisch wordt, maar ik geloof dat hij in dezelfde boodschap zegt dat het exoterische in onze tijd ook esoterisch wordt, en ik dacht hierover na en vraag me af of er achter deze woorden misschien een diepere betekenis ligt, en ik zou graag een verklaring ervan hebben.

JAL: Wel, Maud, toen je het verslag las, heb je er iets in gelezen dat er volgens mij niet met zoveel woorden staat! Ik geloof niet dat ik daarin heb gezegd dat het exoterische esoterisch is geworden. Ik heb dit tegen enkele personen, of tegen een of twee kleine groepen gezegd; maar of je het nu wel of niet gelezen hebt, Maud, je hebt een kleine vergelijking van mentale wiskunde opgelost! Ik hoopte dat iemand de natuurlijke gevolgtrekking in de juiste geest zou maken. Indien het esoterische exoterisch is geworden, ligt het dan niet voor de hand, dat het exoterische esoterisch is geworden? Ik zal proberen je vraag op deze manier te beantwoorden:

Er gebeurt niets in de Theosophical Society, en vooral niet tijdens een verandering van leiderschap wanneer de overgang van het ene bestuur naar het andere plaatsvindt, zonder dat het van grote betekenis is voor het werk van de Society en voor de uitwerking daarvan op de wereld. En met ieder van zulke veranderingen wordt er een grotere verantwoordelijkheid op

de schouders van de leden gelegd, een grotere verantwoordelijkheid tegenover henzelf, tegenover de TS waarmee ze karmisch verbonden zijn, en tegenover hun medemensen. Door enkele gedachten samen te voegen die in de loop van de laatste maanden werden uitgesproken, kunnen we ons een beeld en een patroon vormen, en het zal uw en mijn taak zijn in dit nieuwe samenwerkingsverband dit patroon uit te werken. Op de neergaande boog van de eeuw hebben we veel ontvangen in de vorm van zowel exoterische als esoterische leringen, en op het dieptepunt van de eeuw was de tijd gekomen waarop de overgang moest worden gemaakt.

Toen het sein werd gegeven, begon GdeP al in 1935 orde op zaken te stellen, zodat de werkelijke toekomstige overgang kon plaatsvinden. Zoals u allemaal weet gaf de meester hem de opdracht in 1935 een document op te stellen, waarin hij in hoofdzaak zei dat indien niemand naar voren zou komen om zijn werk bij zijn heengaan over te nemen, het Kabinet de TS gedurende drie jaar moest besturen, en aan het einde van de drie jaar een leader moest kiezen. Ik wil niet ingaan op de geschiedenis van de organisatie en op het gevolg van die benadering voor het dieptepunt van de eeuw. GdeP bereidde de weg voor kolonel Conger. We weten dat het driejarig bestuur van het Kabinet een beproeving was voor ieder lid van de TS, voor de leden van het Kabinet, en voor de leden die het karma hadden om aan het Hoofdkwartier te zijn. Het was de eerste stap in een reeks grote stappen waarmee de Grote Loge voorbereidingen trof voor de opgang van de cyclus naar 1975 en daar voorbij – stappen die werden gezet om de leaders die GdeP zouden opvolgen, in staat te stellen het aan de leden zelf over te laten of ze zich bij de komende nieuwe cyclus zouden aansluiten of zich ervan losmaken. Als gevolg van deze instructies aan GdeP en van de tekenen van de tijd zette hij omstreeks 1939 het esoterisch onderricht stil.

Toen kolonel Conger leader was geworden gaf hij de KTMG-verslagen uit [*The Dialogues of G. de Purucker*]. Daarvoor nog werd *Fundamentals of the Esoteric Philosophy* [*Beginselen van de esoterische filosofie*] gepubliceerd, wat vroeger esoterische instructies waren. Zoals de zaken nu staan zijn vrijwel alle esoterische leringen in druk verschenen. Er zijn er nog een paar van HPB, maar in principe zijn ook deze openbaar gemaakt door de geschriften van GdeP. Zo zien we dat het proces van het esoterische dat exoterisch wordt, wat betreft de leringen en geschriften, tijdens het bestuur van kolonel Conger letterlijk werd voltooid. Maar dit is niet genoeg. Zoals ik in Utrecht zei, kunnen we niet langer doorgaan op de manier zoals Judge die omschreef, en als vogels met onze bek open zitten te wachten om gevoerd te worden. De overgang waarmee kolonel Conger begon, is nu voltooid. Het esoterische is exoterisch geworden, en daarom is zoals de vraagsteller zei, het exoterische esoterisch geworden.

Wat betekent dat? Het betekent eenvoudig dat het moment is aangebroken dat de kracht van de Loge zo sterk door de TS vloeit dat wij als leden van de TS, ieder van ons, nu de verantwoordelijkheid moeten dragen en de leringen die tijdens de neergaande boog van de cyclus werden gegeven tot een *levende kracht* in ons leven moeten maken. Vanaf nu moet onze houding veranderen en moeten we niet langer aan de ontvangende maar aan de gevende kant van de esoterie staan en daardoor praktische occultisten, praktische altruïsten worden. Ik heb het niet over de occulte wetenschappen, noch over astrologie, numerologie of iets dergelijks. Ik heb het over zuiver altruïsme, om dát tot een kracht in ons leven te maken, zodat het heldere licht van de waarheid dat door ons hart en onze ziel schijnt, door onze medemensen zal worden herkend en we voorbeelden voor hen zullen zijn die ze willen navolgen.

Wat betekent dat voor ieder van ons in ons dagelijks leven, in onze respectieve posities, waar we ons ook bevinden? Het betekent dit: dat we het eenvoudige feit onder ogen moeten zien dat als we doelbewust onze plicht vervullen als mannen en vrouwen, als burgers van het land waartoe we behoren en als theosofen, we op een dag zullen ontdekken dat we deel uitmaken van een unieke broederschap. Hoe zal die unieke broederschap eruitzien? Hoe kunnen we die omschrijven? Indien we haar omschrijven, gaat ze verloren. Maar ik kan u een aanwijzing geven over hoe ze eruit zal zien en wat ze voor u en mij zal betekenen, namelijk dat u na verloop van tijd – indien u, Maud Lundström, of u, Lars Eek, of wie dan ook van u, uw karmische plicht doet als mens en als theosoof en zo goed mogelijk een theosofisch leven leidt – onmiddellijk in elke plaats van de wereld, op elk tijdstip, elke broeder van die broederschap zult herkennen, zonder dat u daarvoor tekens of wachtwoorden of welk woord ook nodig zult hebben.

Vandaag vieren we Pinksteren, en hoewel ik het niet eens ben met alle interpretaties die over de occulte betekenis van deze dag worden gegeven, is het een mooie tijd. Ik wil besluiten met te zeggen dat we, wanneer de geest van de meesters van mededogen en vrede neerdaalt in het hart en denken van u en mij, die unieke broederschap zullen hebben gevormd.

Dank u zeer.

De bijeenkomst werd om 18.25 uur gesloten.

Bijeenkomst in Stockholm

Tegnergatan 29 – Loge 1
15 mei 1951 – 20.00 uur

Conrad Ahlberg, *voorzitter*
Arne Wettermark, *vertaler*

Conrad Ahlberg: Ik heet u van harte welkom hier in Stockholm. De leader is hier vanavond om Loge 1 de gelegenheid te geven hem enige vragen te stellen, en ik denk dat hij ons ook enige ideeën zal geven om hier in onze loge en voor de theosofie goed werk te doen.

JAL: Dank u zeer. Natuurlijk ben ik bereid vragen te beantwoorden. Ik ben dankbaar voor deze gelegenheid om hier bij u te zijn en gezamenlijk ‘hardop te denken’ en misschien eerder u enige vragen te stellen dan dat u mij vragen stelt. Niet dat ik geen vragen wil, dat wil ik wel, en ik zal blij zijn ze te krijgen. Sinds ik in Stockholm ben, heb ik een aantal van u ontmoet, en ik zie in het hart van ieder van u een heel sterk verlangen om harder te werken en voor de theosofie in Stockholm het juiste te doen. Omdat ik dat sterke verlangen heb opgemerkt, wil ik samen met u als loge nadenken over het werk, over gedachten die u heeft, over suggesties die u misschien heeft, en proberen om voor mezelf een nauwkeurig beeld te krijgen van hoe Loge 1 precies functioneert en werkt, hoe de zaak in elkaar zit, wie de rekeningen betaalt – niet dat ik vanuit het standpunt van het Hoofdkwartier interesse heb in de financiën – maar ik ben een praktische zakenman en al deze dingen samen maken deel uit van het functioneren van elke branch. Daarom wil ik het werk en de problemen van Loge no. 1 vrijuit met u bespreken, en misschien vinden we door zo hardop met elkaar te denken die koers die we in de toekomst moeten volgen waardoor iedereen naar tevredenheid zal werken voor de theosofie.

Ik kan er nog de gedachte aan toevoegen dat we altijd moeten bedenken dat we allemaal mensen zijn en dat ieder van ons de karaktertrekken van zijn persoonlijkheid heeft, die sommigen aanspreken en anderen weer niet. Het zal onze taak zijn, niet alleen in Stockholm en Zweden, maar in de hele TS, dat verenigende element te vinden dat de verschillende persoonlijkheden en ideeën van ons allemaal zal samenbrengen, zodat het werk zonder enige belemmering kan voortgaan. Het is in feite met dat doel voor ogen dat ik vanavond met u wil praten en erachter wil komen wat uw ideeën zijn en ze open en eerlijk met u bespreken.

Na deze korte inleiding zou ik willen vragen of er iemand is die me een vraag wil stellen. Ik zal proberen haar te beantwoorden en misschien zal dat voor mij aanleiding zijn enige vragen aan u te stellen.

Hulda Boman: Ik heb geen specifieke vraag, maar ik zou alleen maar enige gedachten naar voren willen brengen over de samenwerking van Loge 1 met Loge 15. Ik vind dat het werk in Loge 1 heel goed gaat en ik neem aan dat het werk in Loge 15 eveneens heel goed gaat. Ik

vind dat beide loges op hun eigen manier met het werk moeten doorgaan, maar wat betreft de openbare bijeenkomsten ben ik van mening dat het heel goed zou zijn om samen te werken. We houden erg veel van deze logekamer maar de leden van Loge 15 hebben aangegeven dat deze plaats niet zo goed is als hij volgens mijn opvatting is en ik voel me erg gekant tegen – nee, dat is te sterk uitgedrukt – maar een beetje ontdaan, verontrust, over deze zaak. Wanneer er in samenwerking met de twee loges openbare bijeenkomsten worden gehouden, zouden deze volgens mij hier in deze logekamer moeten plaatsvinden.

JAL: Ik wil mijn grote waardering uitspreken tegenover Hulda voor deze openhartige uitspraak en dit is precies wat we moeten doen: oprecht en eerlijk de situatie waarvan we denken dat die bestaat onder ogen zien. Ik heb op mijn beurt de gelegenheid gehad om ook met leden van Loge 15 afzonderlijk te spreken, maar ik heb absoluut geen bezwaar gehoord tegen deze plaats, of dit gebouw.

Ik ben er zeker van dat als er een of ander plan zou moeten worden opgesteld voor het samenwerken van de twee loges, óf als één loge die samenwerkt in het openbare werk, óf als twee afzonderlijke loges, u dan zult merken dat het plan dat goed is zich vanzelf zal uitwerken. U zult het niet uitwerken, ik zal het niet uitwerken, Peter Flach zal het niet uitwerken, Loge 15 zal het niet uitwerken. Het zal eenvoudig zichzelf uitwerken. Daarom spreek ik hier vanavond en daarom wil ik ook afzonderlijk met Loge 15 spreken. Ik wil deze zaak van buitenaf beschouwen, niet om kritiek uit te oefenen, maar om te zien wat het natuurlijke plan is voor het werk in Stockholm. We moeten op natuurlijke wijze te werk gaan. En altijd wanneer het juiste antwoord komt, betekent het dat iedereen die een ander inzicht had, iets zal moeten opgeven om iets anders te krijgen – altijd. Maar wat zijn we als theosofen anders dan gevers en ontvangers? Ik denk dat de meesten van ons op vele manieren geven en geven en geven, en één van onze moeilijkste taken is geweest om te leren hoe we op de juiste manier moeten ontvangen. Maar wanneer het zover komt dat we iets waarvoor we in verband met de theosofie bloed hebben gezweet, moeten opgeven omdat het verstandig lijkt het op te geven, dan vinden we dit moeilijk. Maar het is echt niet moeilijk wanneer we het grotere beeld zien.

Nu zou ik niet graag willen dat u de indruk kreeg dat ik een specifiek plan of idee in gedachten heb. Dat heb ik op het moment niet. Ik wil zoveel ik kan horen wat u allen denkt en dan wil ik een nachtje erover slapen. Ik wil horen wat Loge 15 te zeggen heeft. Ik vind dat een praktische, gezonde en een eerlijke manier.

Het zijn altijd dwaze misverstanden, gebaseerd op een of ander kinderachtig idee, die ons doen denken dat de zaken radicaal verkeerd gaan. Voordat ik leader was en ook sindsdien, heb ik meer moeilijkheden in theosofische betrekkingen opgelost dan ik kan vertellen, eenvoudig door de mensen te ontmoeten en ze te helpen eerlijk te zijn, ze te helpen niet elkaar maar eenvoudig de waarheid onder ogen te zien. Dat is de enige manier waarop we kunnen werken voor de theosofie en als we het op een andere manier proberen, misleiden we slechts onszelf.

Ik heb grote waardering voor de woorden van Hulda Bomans, want ze geven een uitstekend aanknopingspunt.

Karin Wahlberg: Om te beginnen wil ik zeggen dat ik vind dat wat Hulda Boman zegt erg goed gezegd is en precies datgene weergeeft wat ikzelf ook wilde zeggen. Maar mag ik een beetje verdergaan? Ik zou graag zien dat wij nog iets samen met Loge 15 deden en dat is dat

we ten minste eenmaal per maand een avond bij elkaar komen. Ik denk dat dit erg belangrijk is nu we zoveel nieuws van het Hoofdkwartier kunnen krijgen. Ik zou het prettig vinden als Peter Flach op die avond al het nieuws zou willen meedelen dat hij in de afgelopen maand heeft ontvangen. Afwisselend kunnen Loge 1 en 15 misschien samenkomen voor gesprekken, of er zouden inleidingen gehouden kunnen worden of iets dergelijks, want ik denk dat het heel belangrijk is dat we om te beginnen één gezamenlijke avond hebben, zodat we elkaar een beetje beter leren kennen en dan misschien graag samenwerken.

JAL: Er is volgens mij geen twijfel aan dat uiteindelijk – en ik denk dat die tijd niet zover af is – u allen van Loge 15 graag zullen samenwerken, Karin. Daar ben ik zeker van. In feite zou ik als leader, omdat ik dit samenwerkingsverband heb ingeluid, graag de oude belemmeringen zien verdwijnen, al zou ik tweemaal per jaar naar Stockholm moeten komen! Dan zou ik proberen te komen en als het nodig mocht zijn zou er geld voor beschikbaar zijn. Maar ik denk niet dat het nodig is. Niet dat het alleen in Stockholm zo is, of in Loge 1 en Loge 15, want u vertegenwoordigt maar één voorbeeld van onnodige belemmeringen die door de jaren heen op verschillende plaatsen zijn ontstaan.

We zijn bezig te proberen de kern van een universele broederschap te vestigen en het is mijn taak en mijn hoop die kern over de hele wereld zo nauw samen te smeden dat de uitwerking ervan op het uiterlijke gebied datgene tot gevolg zal hebben waarvan elke leader in het verleden heeft gedroomd: het lijden van de mensheid verzachten en de bestaande internationale spanningen verlichten. Waar zijn wij theosofen in onze verschillende landen anders voor? We zijn vertegenwoordigers, de voorhoede van een komend ras. Dat zijn we; en we lummelen hier wat rond, maken veel drukte om niets, over deze of gene persoonlijkheid. Iedereen die een hart in zich heeft kan de logekracht herkennen – het doet er niet toe waarheen hij gaat. Dat is het wat nu door ons werk stroomt. Wanneer dat in het hart werkt, is er geen probleem voor een lid om met een ander lid samen te werken.

In Los Angeles – dat al jaren een plaats van moeilijkheden is geweest, voor Judge, en voor KT zo erg dat ze alles sloot; voor zowel GdeP als kolonel Conger – had ik een bijeenkomst in het nieuwe gebouw van het Hoofdkwartier, ‘Deodars’, een prachtige plaats. Ik sprak met hen en vroeg hun allen hun logecharter in te leveren en ik gaf hun het volgende voorstel in overweging: om in plaats van door te gaan met zes of zeven loges, slechts één loge of branch voor Los Angeles in het leven te roepen; maar zoveel studiegroepen en studiegroep-bijeenkomsten als elke groep wenste, zelfs al waren er twee of een dozijn in dezelfde straat. Maar ik vroeg hun, wanneer ze een openbare bijeenkomst houden, deze uit naam van de hele branch te houden, waarbij allen samenwerken om de wereld te laten zien wat samenwerking betekent, wat er in feite kan worden gedaan. En wanneer een belangstellende op zo’n openbare bijeenkomst komt en wanneer hij op de juiste wijze wordt ontvangen en wil terugkomen of een studiegroep bezoeken, verwijs hem dan naar die studiegroep die voor hem het dichtst bij is of die hem het beste uitkomt. Als hij zich niet in die studiegroep thuisvoelt en de voorkeur geeft aan een andere, laat hem dan vrij de studiegroep te bezoeken die hij verkiest. We kunnen niet van iedereen evenveel houden en we zullen natuurlijk met bepaalde mensen beter kunnen werken dan met andere. Maar laten we dit niet gebruiken als een middel om ons theosofische werk af te breken. Laten we het veeleer gebruiken als een middel om het op te bouwen. Maar wanneer we openbaar werk doen, of dit nu één keer per maand of één keer in de veertien dagen gebeurt, laten we dan bedenken dat we slechts één branch vormen en aldus één front maken naar het publiek.

Hiermee liet ik de zaak rusten en vroeg hun erover na te denken. Ik zal een bijeenkomst met hen hebben als ik terugkom, en we zullen samen nog wat meer erover praten. Ik denk dat je gelijk hebt, Karin, dat we, wat er ook gedaan moet worden, van dit punt moeten uitgaan. We beginnen vanaf het punt waar we zijn en dit is de reden waarom ik hier met u praat. Ik ben er zeker van dat er een natuurlijk antwoord is wat we niet met onze hersenen hoeven uit te werken.

Het is mij nu duidelijk dat mijn reis rond de wereld – waarvan een van de doeleinden was contact op te nemen met de functionarissen van zowel de TS als de ES en met vooraanstaande leden van de verschillende nationale afdelingen en erop toe te zien dat ze orde op zaken stelden – de voorbereiding was voor wat kolonel Conger de ‘round-up’ noemde. Weet u wat een ‘round-up’ [het bijeendrijven] is in Amerika? [‘Nee!’] Ik zal proberen het uit te leggen. In het westen van de Verenigde Staten zijn duizenden en duizenden hectaren land, die deel uitmaken van de grote boerderijen waar ze veel vee houden. Elk jaar sturen ze op een bepaald moment de dieren de prairie in en laat ze hun gang gaan. Het kan zijn dat men acht of tienduizend stuks vee de prairie in stuurt, die men laat lopen en zich laat voortplanten. Dan, na een bepaalde periode, vindt de zogenoemde ‘round-up’ plaats, waarbij men alle dieren bijeendrijft om de beste eruit te zoeken. Deze sturen ze naar de markt. Ze houden de koeien en een bepaald aantal stieren en dan sturen zij ze opnieuw de prairie in. Zo hebben ze ieder jaar een ‘round-up’.

Daarom werd deze specifieke periode, die we nu doormaken, door kolonel Conger de ‘round-up’ genoemd, en hij stuurde mij de wereld rond om deze voor te bereiden. Ik weet dit nu, hoewel ik het toen niet wist. Ik wist beslist niet dat het mijn karma zou zijn, zijn opvolger te worden. Men komt daar pas op het allerlaatste moment achter; en de leader die heengaat, ontdekt het, weet het pas definitief op het allerlaatste moment wanneer de draad breekt. Daarom is de clause in onze Constitutie die zegt dat ‘de leader zijn opvolger benoemt’ een exoterische sluier of een rookgordijn, en een esoterische waarheid. Geen van de leaders heeft ooit zijn opvolger benoemd, niet één van hen. Misschien hebben ze een idee gehad of een bepaalde hoop gekoesterd, maar ze *wisten* het nooit eerder dan op dat laatste moment, wanneer ze het karma niet meer konden beïnvloeden; en de opvolger wist nooit eerder dan dat allerlaatste moment dat hij de opvolger zou worden. Hij is altijd degene die het het minst verwacht, maar wanneer de mantel valt, valt hij, en is hij onmiskenbaar en kan men hem niet weigeren. Er zit niets anders op dan hem te aanvaarden.

Ik weet dus dat mijn reis rond de wereld een voorbereiding was voor de taak die ik moest afmaken. En ik ben hier vanavond in Zweden bezig de eerste stappen te zetten om ‘deze taak af te maken’, zoals kolonel Conger de avond voor zijn hartaanval zei – ‘maak de taak waaraan je bent begonnen helemaal af’ – wat betekent tot het einde van mijn leven. Ik ben nu dus begonnen aan die taak door te proberen dit samenwerkingsverband goed te laten werken en ernaar te streven een waarachtige kern van broederschap in het leven te roepen, in plaats van een groep die alleen maar door een lippendienst verbonden is, die zich achter deze lippendienst verschuilt, en zich verontschuldigt voor dit en dat en voor de andere schendingen van de beloften die we hebben afgelegd, zelfs als leden van de TS.

We zijn allemaal mensen. We hebben allemaal fouten gemaakt, maar, zoals Judge zegt, ‘fouten maken betekent niets, maar ophouden met proberen is verschrikkelijk’. Ik beschouw geen loge, geen afdeling, geen enkel persoon als een mislukking. En, zoals ik afgelopen zondag uiteenzette, het intrekken van het lidmaatschap van leden was geen straf. Helemaal

niet. Het was de bedoeling de grote waarschijnlijkheid van een blijvende mislukking te vermijden en het zal die vermijden. Na verloop van tijd zult u dit inzien.

Dus, om mijn gedachten nog eens kort samen te vatten, er is niet echt een probleem in Stockholm. Het is gegroeid – uit wat? Het doet er niet toe. Waar ik belangstelling voor heb, is het natuurlijke antwoord voor het werk in Stockholm te vinden. Ik wil openhartig met u spreken en kijken wat u allemaal daaraan kunt doen, tot ik terugkom.

Mw. Lundh: Ik heb niet veel tijd om erg veel voor de theosofie te doen, omdat ik slechts vier maanden van het jaar in Stockholm ben. Sinds mijn jeugd heb ik in Hälsingborg gewoond en ik kwam in contact met dr. Bogren, die een opmerkelijk figuur was en een groot man in de spirituele betekenis van het woord.

JAL: Ja, dat was hij zeker.

Mw. Lundh: Hij leefde precies zoals hij onderwees. Als er iemand hier in Stockholm is die actief wil deelnemen aan openbare bijeenkomsten, behoort hij of zij zich eerlijk af te vragen: breng ik mijn woorden in praktijk? Want, wanneer iemand op een openbare bijeenkomst spreekt, van wie kan worden gezegd dat hij of zij niet in praktijk brengt wat hij zegt, dan zullen de mensen zeggen: ‘O, hij zegt zoveel mooie dingen, maar daar blijft het dan ook bij.’ Dat zal de theosofie niet ten goede komen. Indien er mensen zijn die aan de openbare bijeenkomsten willen meewerken moeten deze mensen eerlijk zijn.

JAL: Dank u zeer, Mw. Lundh. Als ik mag, zou ik graag nog wat meer daarover willen zeggen. Er zitten twee aspecten aan de zaak die u naar voren brengt. Het ene heeft u heel duidelijk gemaakt. Aan uw vraag die u de openbare werker in overweging geeft om zich te stellen, zou ik alleen de volgende woorden willen toevoegen: Breng ik mijn theosofie *zo goed ik kan* in praktijk? Ik zou deze paar woorden eraan willen toevoegen, want, Mw. Lundh en u allemaal, niemand van ons is volmaakt en de Theosophical Society werd opgericht voor zondaren en niet voor heiligen. Iedere leader heeft dat duidelijk gemaakt en we zijn niet eerlijk tegenover ons medelid als we van hem verwachten – wanneer hij de inspiratie in zijn hart heeft om iets voor de theosofie te doen – dat hij volmaakt is, omdat dat niet het geval zal zijn. We kunnen niet volmaakt zijn. Maar diegenen van ons die de gelofte hebben afgelegd, hebben gezegd: ‘Ik zal *proberen* de theosofie tot een levende kracht in mijn leven te maken.’

Het probleem ontstaat, Mw. Lundh, wanneer iemand niet werkelijk probeert een betere man of vrouw te worden, niet werkelijk probeert zijn theosofie in praktijk te brengen, niet werkelijk probeert haar een levende kracht in zijn leven te doen worden. Wanneer die persoon voor het publiek staat, weten ze dit zonder enige twijfel. Maar ik vind het niet erg hoe vaak iemand tekortschiet, als hij probeert, werkelijk oprecht probeert, zijn hart te laten spreken, wanneer hij voor het publiek staat. Het doet er niet toe hoe slecht zijn Engels of Zweeds is, of hoe laag zijn opleiding is, want als hij probeert het publiek iets van de oprechtheid van zijn hart en van zijn inspiratie te geven, dan zal het publiek de boodschap ontvangen. Het geeft niet of hij tekortschiet, want natuurlijk zal hij steeds weer opnieuw tekortschieten. We zullen één stap vooruitzetten en soms twee of drie stappen terug. Zelfs de meesters zijn menselijk. Ze schoten keer op keer tekort, maar ze hielden nooit op met proberen. Wat iemand in zijn hart denkt, dat is belangrijk.

Om terug te keren tot dat grote voorbeeld van een theosoof, dr. Erik Bogren: hij bouwde in Skåne en in Zweden iets op dat nooit zal sterven. Een van de belangrijkste redenen waarom ik

naar Hälsingborg ga, is om mijn respect voor dr. Bogren te tonen en het fundament te leggen voor het opnieuw vestigen van een nieuwe branch van de Society in Zweden, in nagedachtenis aan hem, zodat de mensen die me hebben geschreven en die het werk in dit samenwerkingsverband willen voortzetten, verder kunnen gaan. Ik zoek naar de harten die voor theosofie willen werken op de manier zoals dr. Bogren dit deed. Alle andere moeilijkheden, zoals onenigheden tussen loges, zullen dan verdwijnen.

Iemand vroeg me met betrekking tot dhr. Hartley: waarom komt u beiden niet tot elkaar en werkt u niet samen? Oppervlakkig gezien lijkt het misschien zo dat als twee loges dit kunnen, twee leaders eveneens tot elkaar kunnen komen en samenwerken. Maar dat is werkelijk belachelijk. Vergeet de persoonlijkheden. Er kan slechts één leader zijn, maar dan ook maar één. En ik probeer niet mezelf op een voetstuk te plaatsen. Ik wil dat u dit allen weet. Dat is waarom ik tegen het Kabinet zei: vanaf nu, vanaf het moment dat ik mezelf bekendmaakte, wil ik 'één onder gelijken' zijn. Ik zal u dit zeggen: als iemand me op een voetstuk plaatst en met deze 'leidersverering' begint die de TS van tijd tot tijd bijna heeft geruïneerd en te gronde heeft gericht, hij hierover van mij zal horen – niet op een onvriendelijke manier, maar ik heb een *groep samenwerkers* nodig. Ze zullen de autoriteit herkennen die door mij spreekt. Ik heb er geen behoefte aan op een voetstuk te zitten. Zeker, ik respecteer het respect van degenen die met mij samenwerken. Maar laten we begrijpen dat dit werkelijk een samenwerkingsverband is.

Ik heb meer dan eens in mijn hart gehuild wanneer ik zag hoe in deze korte tijd goede zielen werden beïnvloed, absoluut beïnvloed, waarvan ze zich niet bewust waren, door de destructieve krachten die deze tempel, waaraan we zo hard hebben gewerkt om hem op te bouwen, wilden afbreken. Ik kan en wil niet nalaten krachtig op te komen tegen dat soort dingen. Ik richt me niet tegen personen, maar tegen de kracht die op dat moment in en door die personen stroomt. Ik moet hen beschermen en ik moet het werk beschermen.

Ik vlieg zaterdagochtend naar Göteborg, en ben van plan de trein te nemen om een heel oud lid in Trollhättan te bezoeken en dan 's avonds een bijeenkomst te hebben in het Park Avenue Hotel met dhr. Fredenholm en de andere loge daar. Ik heb vanavond met dhr. Fredenholm gesproken. Ik had gehoord dat de loge waarvan hij voorzitter is, eensgezind achter dhr. Hartley stond en er daarom geen belang in stelde mij te ontmoeten. Maar ik schreef toch, omdat ik dacht dat het slechts eerlijk tegenover de leden zou zijn dat ieder zijn eigen beslissing neemt. Ik ontving vandaag een erg hartelijke brief van dhr. Fredenholm en hij liet me weten dat ik zeer welkom was. Ik sprak met hem door de telefoon en hij verzekerde me dat de leden zich zouden verheugen me te ontmoeten.

Zaterdag ga ik naar Göteborg en zondag naar Hälsingborg. Donderdagavond a.s. heb ik een bijeenkomst met Loge 15. De daaropvolgende dinsdag, na mijn bezoek aan Skåne, hoop ik in de gelegenheid te zijn samen te komen met zowel Loge 1 als Loge 15, hopelijk hier. Ik heb hiervoor nog geen regelingen getroffen en we zullen zien hoe dat uitpakt. Maar omdat we hardop met elkaar denken, heb ik u deze gedachten gegeven voor wat ze waard zijn. Ik kan slechts spreken in het nu, over het nu en door het nu, terwijl u het uit me trekt. Ik kan slechts tot u spreken of tot wie dan ook, in de geest van het moment, waarin gezamenlijke en individuele gevoelens uit me trekken wat gezegd moet worden. Het komt neer op het dagelijkse karmische draaiboek – moment na moment is de enige manier waarop we kunnen leven, de enige manier waarop we samen kunnen denken, samen kunnen werken.

Ahlberg: Ik zou een vraag willen stellen over wat u een moment terug zei. Ik dacht aan dhr. Hartley. Zou dhr. Hartley niet van uw kant zo'n vriendelijke brief kunnen ontvangen zoals dhr. Fredenholm van u heeft gekregen, of zou iemand anders in een brief aan dhr. Hartley kunnen zeggen dat u ons zoveel heeft gegeven met betrekking tot echt theosofisch werk, zodat dhr. Hartley misschien, na zo'n brief te hebben ontvangen, zou willen, zou verlangen met u samen te werken en u als de leader zou beschouwen. Dhr. Hartley heeft hoogstwaarschijnlijk gedurende vele, vele jaren in zijn leven samengewerkt met andere leaders, en waarom zou dhr. Hartley niet in staat zijn met u samen te werken? Waarom zou dhr. Hartley, nadat hij dit zou hebben gelezen van degenen die het voorrecht hebben gehad u te ontmoeten, u dan niet willen helpen in zijn ware werk voor de theosofie? Misschien betreurt dhr. Hartley het zelf heel erg wat er is gebeurd. Het is erg moeilijk jezelf te overwinnen, maar als dhr. Hartley een hand wordt toegestoken met de wens hem een mogelijkheid te geven, een gelegenheid, om zijn krachten aan het werk te geven, misschien zou dhr. Hartley dit accepteren.

JAL: Ik zal langzaam spreken en ik zou willen dat u dit zorgvuldig opneemt, zodat het nauwkeurig kan worden vertaald. Ik ben bang dat broeder Ahlberg niet het juiste beeld van de situatie heeft en dat is geen kritiek. Als u de notulen van de bijeenkomsten van het Kabinet heeft gelezen, wat ik veronderstel dat u gedaan heeft, zult u weten dat ik twee pogingen deed om met dhr. Hartley te spreken als een broeder, en bij beide gelegenheden was Studley Hart aanwezig. Maar toen ik mijn hart tegenover dhr. Hartley uitstortte, werd ik ervan beschuldigd dat ik hem probeerde te hypnotiseren. Dit is niet onvriendelijk bedoeld. Mijn hart gaat uit naar dhr. Hartley, meer dan u beseft en ieder lid van mijn staf is erg met hem begaan. We kennen de man. We hebben met hem samengewoond. En zijn vrouw is ontzettend bedroefd over zijn handelingen, omdat zijzelf zegt, dat 'hij onder de invloed van iemand anders staat'. Dit zijn haar woorden.

Anderen hebben hem brieven geschreven, vriendelijke brieven. Ik kan nu niets meer doen. De tijd en karma moeten hun eigen goede werk doen en ik ben niet in staat de vroegere levens van dhr. Hartley te lezen, die aan u of aan wie dan ook het karma zouden schetsen dat hem in deze vreselijke onaangename positie heeft gebracht. Hij is werkelijk een heel ongelukkig man, dat weet ik. Hij wordt gebruikt, absoluut gebruikt.

U heeft een eerlijke en oprechte vraag gesteld en ik voel de pijn in uw hart voor dhr. Hartley, zoals die in vele harten is, maar er zijn tijden in het leven van elke theosoof wanneer hij door de vreselijke louteringspoorten moet gaan, waarvan we de beproevingen en de karmische vertakkingen niet kennen. Dan kan niemand iets doen om degene die de loutering ondergaat, steun en hulp te verlenen. U die de theosofie oprecht in uw hart heeft gehad, heeft kleinere en grotere processen van loutering ondergaan. Ieder van u. Ik weet dat ik gekweld werd door de martelingen van de hel, en hoe meer de mensen probeerden me te helpen, des te moeilijker het voor me was.

Ik zal u over de louteringspoorten vertellen en dit is belangrijk. Alle leaders hebben niet alleen de Esoterische Sectie tot hun beschikking gehad, maar ze hebben zogeheten innerlijke groepen gehad. GdeP had de Esoterische Sectie, hij had de KTMG, en hij had een andere groep. De leden van die innerlijke groepen die zich op grond van hun lidmaatschap beter voelden dan anderen, zetten de poorten automatisch wijd open, zodat de louterende vlam van karma in hun leven kon komen. Hoe hoger ze kwamen, des te verder de sluizen zich openden, des te meer beproevingen er op hun schouders werden gelegd. Wanneer de betreffende persoon lid was van de Esoterische Sectie, werd hem door zijn natuurlijke karma en door de

gebeurtenissen van het leven in de TS gezegd: ‘bewijs het’. Wanneer hij lid was van de KTMG zei het leven in de TS krachtiger: ‘bewijs het’; en wanneer hij lid was van de andere groep zei het leven zelfs nog krachtiger: ‘bewijs het’. En daar in die hoogste groep gaf de leraar beproevingen die verschrikkelijk waren. Uit die groep van GdeP kwamen heel weinig mensen er ongeschonden van af. De laatste test die GdeP hun gaf was die waarbij ze dachten dat hun van bovenaf de macht werd gegeven hoe ze een Outer Head en een leader konden beoordelen. Een van de leden die zonder kleerscheuren uit die groep kwam, kwam na die specifieke bijeenkomst bij GdeP en zei: ‘GdeP waarom heeft u dat gedaan? Dit is gevaarlijk.’ GdeP glimlachte en zei: ‘Dat is een beproeving. We zullen zien wat ze ermee doen.’

Dit heb ik nooit eerder in het openbaar verteld, maar u heeft het vanavond uit me getrokken. Enige leden in Zweden waren lid van die groep. Dat is alles wat ik hoeft te zeggen. Enige leden in Nederland, enige leden in de Verenigde Staten eveneens. Ik hoeft niets meer te zeggen, want u weet allemaal dat het bepaalde personen uit die groep waren die de meeste moeilijkheden veroorzaakten.

Indien ze het recht hadden deze beproevingen te ondergaan, waarom zouden ze dan niet worden beschermd? Dan kunnen ze in een ander leven het recht opnieuw verwerven. Maar om onder de gedwongen druk van die loutering te werken – het is niet eerlijk hen voor onbepaalde tijd te laten lijden en lijden en lijden. Is dat niet begrijpelijk? Natuurlijk wel. Daarom zijn er bepaalde lidmaatschappen ingetrokken. Dank u, meneer Ahlberg, voor die vraag.

Ik denk dat ik Loge 1 nu ‘aanvoel’. Ik had een paar vragen die ik wilde stellen, maar ik denk dat ik ze zal bewaren en ze aan de voorzitter of de bestuursleden zal stellen. Het enige wat een loge sterk maakt in het werk is wanneer ieder lid van de loge werkelijk iets bijdraagt. Al is het alleen maar een postzegel van een arm lid; het kan slechts een gedachte zijn van een nieuw lid; maar wanneer zij allen iets bijdragen en in het bijzonder wanneer ze allen iets opofferen om het werk van een branch te steunen, dan wordt het werk sterker. Maar als het een afdeling of een branch of loge te gemakkelijk wordt gemaakt, en een of twee of drie leden zorgen voor de financiën, zorgen voor al het werk, en de meeste leden ontvangen alleen maar alle voordelen die worden gegeven, dan verliezen de voordelen al snel hun spirituele waarde. Naarmate een loge of een afdeling of de Theosophical Society zelf bloed heeft gezweet om de deuren open te houden en zich inspant voor de theosofie, in die mate vloeit de geest vrij door die organisatie of groep.

Ik weet niet hoe in dat opzicht de situatie in Loge 1 is. Maar Zweden heeft financieel gezien een betrekkelijk gemakkelijke tijd gehad; en ik ben er zeker van, nu ik aan Zweden en de Zweedse afdeling denk, dat als de situatie steeds zou blijven zoals in de afgelopen vier tot tien jaar, het niet lang zou duren voordat het vermogen dat voor het werk van de theosofie beschikbaar is, óf zou verdwijnen, óf eerder een last zou worden voor het werk dan een zegen.

We zijn in Pasadena niet rijk. Die indruk wil ik helemaal niet wekken. Al het geld dat we hebben, hebben we nodig, en we zullen veel meer nodig hebben wanneer we toekomen aan het werkelijke uitgeversprogramma dat ons is gegeven – want dat is enorm omvangrijk. Maar ik wil proberen niet afhankelijk te zijn van enige nationale afdeling, of enig land, voor het bijeenbrengen van geld voor ons werk daar. Ik wil alleen afhankelijk zijn van Amerika. En ik heb daarvoor een bepaalde reden. Het is niet alleen om het voor de andere landen gemakkelijk te maken. Helemaal niet. Mijn bedoeling is die landen buiten de Verenigde Staten de gelegenheid te geven gelden te verzamelen voor het werk in hun eigen afdeling, hun eigen

land, zodat de leader veel vaker kan komen dan in het verleden mogelijk was. In dit samenwerkingsverband dat ik heb ingeluid, kan ik dan vaker met u komen werken en dus gemakkelijker één van u zijn, dan wanneer ik de hele tijd zou doorbrengen in de Verenigde Staten en Pasadena en zou proberen u alleen maar met brieven te helpen. Ik zal brieven naar Zweden schrijven, naar Nederland, naar Duitsland, naar alle landen. Maar ik wil het gevoel hebben dat ik in staat ben en vrij om van tijd tot tijd naar Europa te komen en met u samen te werken.

Theosofie is niet alleen maar een zaak van het houden van openbare bijeenkomsten, het werven van nieuwe leden en het in stand houden van logegebouwen. Het is in deze tijd zaak onze theosofie in praktijk te brengen en zo'n sterke spirituele kracht bijeen te brengen, die actief en positief werkt voor de ware zaak van de meesters, dat haar invloed automatisch zal doorbreken naar het uiterlijke gebied en werkelijk iets zal bijdragen aan het welzijn van de mensheid en de ware vooruitgang van onze beschaving.

Ik stel voor dat we de bijeenkomst vanavond met deze opmerking besluiten.

De bijeenkomst werd om 22.45 uur gesloten.

Bijeenkomst in Stockholm

Fjällgatan – Loge 15
17 mei 1951 – 20.00 uur

Peter Flach, *voorzitter*
Harald Källström, *vertaler*

Mw. Carlsson: De leden van Loge 15 laten u door middel van de secretaresse weten dat ze erg blij zijn u te kunnen verwelkomen en als herinnering aan deze avond willen we u een kristallen hart, zoals het in Zweden wordt genoemd, geven, waardoor de liefde wordt gesymboliseerd die de loge voor de theosofie voelt en tevens de bewondering die we voor onze leader voelen.

JAL: Dank u zeer. O jee! Ik weet niet wat ik zeggen moet.

Misschien kan ik het best eerst zelf een vraag stellen. Kun je me zeggen, Peter, of dit een appartement is dat voor dit doel gehuurd is?

Peter Flach: Dit is een appartement dat eens aan een dame behoorde die de zuster was van de burgemeester van Stockholm, Anna Lindhagen. Ze was een tijd theosoof, ik weet niet hoe lang. Toen ze stierf nam een instelling haar appartement over en verhuurde het voor muziekkavonden en ook wij konden het voor onze loge-avonden en openbare bijeenkomsten huren.

JAL: Ik begrijp het. Wel, het is een prachtige plek. Natuurlijk kan ik de vorige bijeenkomst met Loge 15, die in jouw huis in Stocksund plaatsvond, Peter, niet vergeten. Hoewel ik de bedoeling had om op deze bijeenkomst vanavond over het theosofische werk in Stockholm te praten, denk ik niet dat we de gedachtewisseling noodzakelijk daartoe hoeven te beperken. Ik had dinsdagavond een bijeenkomst met Loge 1 waarbij ik eveneens verwachtte over het werk voor de theosofie in Stockholm, en over de problemen die volgens sommigen bestaan, te zullen spreken, maar die bijeenkomst nam een wending en eindigde met een heel ander onderwerp dan Loge 1. Niettemin kwam het zover dat ik de loge ‘aanvoelde’, en kreeg ik enkele ideeën waarover ik, zoals ik hun vertelde, een nachtje wilde slapen, en waarover ik misschien aanstaande dinsdag, wanneer ik beide loges graag gezamenlijk nog eens zou willen ontmoeten, nog iets zou willen zeggen. Maar ik heb niets beloofd.

Volgens mij is er weinig verkeerd aan het theosofische werk in Stockholm, en ik denk dat het eerste deel van deze bijeenkomst het beste kan worden besteed aan wat een van de aanwezigen hierover zou willen zeggen. Als iemand van u enige gedachten heeft waarvan u denkt dat ze het werk hier in Stockholm ten goede zullen komen, dan zou ik ze graag willen horen. Ik ben er zeker van dat Peter dit ook zou willen. Dan kunnen we ze samen bespreken

en zien of enkele van de voorstellen of aanbevelingen het waard zijn om aan elke afzonderlijke loge of aan beide loges voor te leggen.

Voor ik u het woord geef, wil ik u echter bedanken voor uw komst naar deze bijeenkomst, en voor de warme ontvangst en voor dit mooie aandenken aan de theosofie die u mij hier in Stockholm heeft gegeven. Ik zal dit op mijn bureau in Pasadena gebruiken, zodat het voor mij heel moeilijk, en in feite zelfs onmogelijk, zal zijn deze avond te vergeten. Dank u zeer, mevrouw de secretaresse, voor dit symbool van de liefde van Loge 15.

Meneer de voorzitter, als iemand enige opmerkingen wil maken, dan kan hij nu het woord krijgen.

Flodin: Veel woorden zijn er niet nodig als de trilling zich op hetzelfde niveau bevindt. Maar ik ben zo vrij de leader iets te vertellen over het beleid. Ik ben maar een nieuw lid, en wanneer we welk bedrijf of beroep ook nader beschouwen – een fabriek, een kantoor, een leger, de marine, enz. – wat voor een bedrijf zou dat zijn, als ieder lid zou moeten beslissen, en niemand, of een deel van de leden, de opdrachten van de voorzitter betreffende het beleid niet zou uitvoeren? We moeten bedenken dat de voorzitter door de meerderheid van de leden van de nationale afdeling wordt gekozen, en we geloven dat de voorzitters de bezieling van de leader krijgen en de leader van onze meesters. Als het lid de voorzitter niet volgt, werkt hij zowel de Theosophical Society als de leader en onze meesters tegen. Wanneer er enige leden zijn die de opdrachten van de voorzitter niet uitvoeren of een andere opvatting hebben over het beleid, dan begrijp ik dat niet. Ik vind dat hij nederig moet zijn en de opdrachten van de voorzitter moet uitvoeren. Dat is mijn opvatting erover. Dank u.

JAL: Dank u zeer. Voor een lid van onze organisatie – dat zoals u zelf (en zoals ik in mijn eerste jaren in de Society) als zakenman is opgeleid – is één ding heel moeilijk te begrijpen, namelijk dat deze Society en de organisatie voor de theosofie een occulte instelling is; en hoewel ze haar officiële hoofd van de Society heeft, en haar voorzitters van de verschillende nationale afdelingen, en de loges en algemene leden, werkt ze niet en bestaat ze niet op dezelfde manier als de gemiddelde organisatie of het gemiddelde bestuur van een bedrijf of een leger of de marine. Wat ik nu ga zeggen moet in geen enkel opzicht als kritiek op uw uitspraak worden beschouwd. Helemaal niet. Maar het is bedoeld ons allemaal te helpen begrijpen wat volgens mij de juiste manier is waarop het bestuur van de organisatie van de Theosophical Society moet worden gezien.

In de eerste plaats duiden uw opmerkingen erop dat u vindt dat de leader, die het officiële hoofd van de Society is, de hiërarch is van de Society als geheel, en dat de voorzitters van de verschillende landen deel uitmaken van de hiërarchische structuur, aan het hoofd waarvan de meesters staan. En als een gevolgtrekking hiervan kunnen we doorgaan en veronderstellen dat de voorzitters van de loges op hun beurt hiërarchen zijn van de loges waarvan ze als voorzitter zijn gekozen.

Ik moet het hiermee oneens zijn; dit is een verkeerde opvatting. Alleen al door het feit dat de voorzitters van de nationale afdelingen in deze instelling bij meerderheid van stemmen worden gekozen, of in het verleden werden gekozen, zou de nationale voorzitter, occult gezien, automatisch geen deel uitmaken van een hiërarchische structuur. Op dezelfde manier zouden de logevoorzitters die door de leden worden gekozen, daardoor automatisch buiten zo'n hiërarchische structuur vallen. En het is juist hier, vrienden, waar enkele van de grootste problemen en moeilijkheden in het werk van de Society zijn ontstaan, want als iemand – en

de menselijke natuur is nu eenmaal wat ze is – tot voorzitter van een nationale afdeling wordt gekozen, en daardoor het gevoel heeft dat hij nu de macht en de kracht in zijn handen heeft van het gezag van die occulte organisatie en dat daardoor zijn woord wet is en zijn aanwijzingen moeten worden opgevolgd, dan maakt hij een grote fout. Hiermee bedoel ik echter niet dat wanneer de leader van de Society een nationale voorzitter vraagt in zijn nationale afdeling iets te doen, en de voorzitter dit uitvoert, hij zijn boekje te buiten gaat. Wanneer hij een verzoek ontvangt iets in zijn afdeling te doen dan is het zijn plicht dit uit te voeren en ik denk dat dit het aspect is dat u bedoelde.

In een instelling zoals deze is het officiële hoofd van de Society als geheel in feite de dienaar van zowel de meesters als de leden; en hij is in zekere zin wat ik een ‘non-entiteit’ heb genoemd. Hetzelfde geldt voor een nationale voorzitter; dit geldt eveneens voor een logevoorzitter; en naarmate ieder van hen werkelijk werkt en handelt in de hoedanigheid van een non-entiteit en van zichzelf een kanaal maakt waar de logekracht via de leader doorheen kan stromen, en waardoorheen de kracht en de steun van de leden via hem terugstroomt naar de leader en de Grote Loge, in die mate volbrengt hij zijn taak. Zijn taak is meer een ontvanger te zijn dan iemand die opdrachten geeft, ontvangend wat van het Hoofdkwartier komt voor de leden van de nationale afdeling of de loge waarvan hij voorzitter is, en op zijn beurt de ontvanger te zijn van wat het Hoofdkwartier probeert te bereiken van de leden van een loge en van de leden van de nationale afdeling. Dit moet onpersoonlijk en zonder gehechtheid worden gedaan. En hoe meer de logevoorzitter en de nationale voorzitter en op zijn beurt de leader die opdracht onpersoonlijk uitvoert, des te beter vervullen ze ieder de verantwoordelijkheid van hun respectieve positie.

Nu ik toch ermee bezig ben, zal ik proberen duidelijk te maken wat ik zojuist heb gezegd. Er zit meer aan vast dan wat ik tot nu toe heb gezegd, zoals u ongetwijfeld zult hebben vermoed. En daarom is de Theosophical Society anders dan elke andere organisatie.

Exoterisch lijken de nationale afdelingen en de loges, enz., op, en zijn ze tot op zekere hoogte onderdeel van, de hiërarchische structuur. Let op wat ik zeg: de nationale afdelingen en de loges en de algemene leden maken deel uit van een exoterische hiërarchische structuur. Ik zei niet de afdelingsvoorzitters, noch de logevoorzitters, of de leden afzonderlijk.

Esoterisch bestaat er niet zoiets. Er staat niets tussen de leader en ieder individueel lid, want *esoterisch gezien* heeft ieder lid het onvervreemdbare recht zich te ontwikkelen om lid te worden van de ware hiërarchische structuur, waarvan de leader deel uitmaakt. En als iemand door omstandigheden gedwongen en door individuele ontwikkeling op een of ander moment, wat in het verleden het geval kan zijn geweest, van zichzelf – laten we zeggen – ‘hiërarchisch materiaal’ heeft gemaakt en op hetzelfde moment ook de voorzitter van de afdeling is, dan zal hij, naargelang hij beter ‘hiërarchisch materiaal’ wordt – als ik tijdelijk deze uitdrukking mag gebruiken om mijn bedoeling weer te geven – steeds minder zijn gezag laten gelden als afdelingsvoorzitter of in enige andere functie. Hij zal dan hoe langer hoe meer een sterk kanaal worden voor de uitwisseling en het heen en weer vloeien van de logekracht tussen de leader en het Hoofdkwartier naar de leden. Ik weet niet of dit de zaak voor u wat verduidelijkt, of niet.

Exoterisch vormen de afdelingen, de landen en de loges een hiërarchische structuur, zoals iedere organisatie haar hiërarchische structuur heeft, of het nu een bedrijf, het leger of de marine, enz., betreft; maar in de Theosophical Society worden de gekozen hoofden van de nationale afdelingen en van de loges niet noodzakelijk de hiërarchen van de groepen waarvoor

ze verantwoordelijk zijn. Het zou precies hetzelfde zijn als de wereld zou samenkomen om te besluiten een boeddha van mededogen te kiezen! Dat zou niet kunnen. Het zou hetzelfde zijn als wanneer men zou proberen een leader van de Theosophical Society te kiezen. Ook dat kan niet. Toen kolonel Conger zijn ambt aanvaardde verwees hij glimlachend naar 'zijn verkiezing door het Kabinet in hoogst eigen persoon', maar hij werd niet 'gekozen' door het Kabinet. Hij volgde GdeP op en begon in feite de verantwoordelijkheid van de Society in zekere innerlijke opzichten over te nemen vóór GdeP stierf. Maar de driejarige kabinetsperiode was een proef voor de leden van de TS en voor de leden van het Kabinet. Ware hiërarchen worden niet gekozen, behalve in de rooms-katholieke kerk, die in werkelijkheid als de tegenpool kan worden beschouwd van het soort organisatie dat wij in de Theosophical Society hebben. Helpt u dit?

Flodin: Dank u zeer.

JAL: Ziet u, dat maakt het leven in onze Theosophical Society zo interessant en daarom kan een buitenstaander of een nieuweling sommige dingen die gebeuren en de manier waarop ze gebeuren, niet begrijpen. Omdat er altijd de exoterische en de esoterische kant is. Helaas zijn er in het verleden leden geweest die het voorrecht hadden leden te worden van de Esoterische Sectie die nu gesloten is, die voelden dat ze het recht hadden en de bevoegdheid om bepaalde voorrechten te gebruiken, persoonlijke voorrechten, omdat ze leden waren van de Esoterische Sectie, en ze begonnen te denken dat ze iets meer wisten dan anderen. Juist op dat punt begonnen ze in moeilijkheden te raken. Ze begonnen een soort spirituele trots te ontwikkelen, wat iets heel gevaarlijks is, en steeds als dit zich in het hart van een lid ontwikkelt, wordt hij al snel daarna geconfronteerd met situaties, zowel in het leven als in zijn theosofische werk, die verborgen eigenschappen tevoorschijn roepen waarvan hij niet wist dat hij ze had. Hij komt voor beslissingen te staan. Hij zal de maya moeten doorzien, het bedrieglijke gordijn van verkeerd begrip dat hij door zijn eigen gedachten en spirituele trots heeft gemaakt, en stevast zal ontdekken dat hij zich in een uiterst moeilijke situatie bevindt.

Laten we daarom als we aan de Society denken, haar organisatie en haar werk, altijd in gedachten houden wat de exoterische kant kan worden genoemd, en wat de esoterische kant kan worden genoemd; de exoterische kant is wat men kan zien, het esoterische is wat verborgen is en moet door het hart worden gevoeld en kan niet door de ogen worden waargenomen en kan door het hersenverstand niet zo gemakkelijk worden begrepen. Omdat nu het esoterische exoterisch is geworden, hebben we zelfs nog meer verantwoordelijkheid om waakzaam te zijn voor die moeilijke aspecten van de gebeurtenissen in ons dagelijks leven. Ze hebben hun betekenis.

Het esoterische komt altijd het eerst. Wat in het hart is, is het belangrijkste, en wanneer we dat in orde brengen, dan zal het exoterische ongetwijfeld ook in orde zijn. Het kan nu eenmaal niet anders. Er zal dan nooit enig conflict zijn. Het zal niet meer van belang zijn hoeveel of hoe weinig we weten, want hoe esoterischer we in ons hart worden, des te bescheidener we in ons bewustzijn worden. Hoe meer we beseffen dat we weinig weten, des te meer we leren en des te meer we beseffen dat we moeten leren. De geest van nederigheid die samengaat met het ware theosofische leven werkt als een bijzonder sterk beschermend schild tegen de pijlen van de duistere machten die altijd proberen het licht te vernietigen dat in het hart van ieder van ons schijnt.

Uit mijn commentaar over het feit dat er in de hiërarchie tussen de leader en de leden geen gekozen elementen kunnen staan, kunt u opmaken dat dit rechtstreekse kanaal niet belemmerd

moet worden door de een of andere afdelingsstructuur of logestructuur. Dit is een weg voor tweerichtingsverkeer en het werkt op twee manieren, zowel uiterlijk als innerlijk. De meesters zullen niets missen van wat er gebeurt. Dat wil niet zeggen dat ze elke beweging die iemand maakt, gadeslaan. Zeker niet! Maar het witte licht van de waarheid zal altijd hen bereiken die het zou moeten bereiken. En zoals ik tegen Loge 1 zei, als ik lang genoeg leef, is het mijn vurige hoop dat we een werkelijke kern van universele broederschap zullen hebben gevormd vóór mijn huidige incarnatie eindigt.

Ik bedoel hiermee niet dat elk lid een rechtstreeks contact met de meesters moet verwachten wanneer hij een goede gedachte heeft gehad! Want er schuilt een groot gevaar in wanneer een lid rechtstreeks contact met de meester begint te verwachten, of verwacht dat de leader elke gedachte en daad van hem kent. Als dit het geval zou zijn, dan zou ons occultisme waardeloos zijn. Dan zou er geen behoefte zijn aan de stem van de stilte. Wat er in feite gebeurt is dat naarmate we een voorbeeld zijn van onze theosofie, en het ware leven van een theosoof leven, de stem van de stilte, die eigenlijk helemaal geen stem is, tot ons begint te spreken, en we onze leiding van binnenuit krijgen. Dan begint wat we de krijger of ons hogere zelf noemen, ons iets te onderrichten. Zoals de meester zelf zegt, is er die wet die onschendbaar is: want voor elke stap die iemand in hun richting doet, zijn zij gedwongen een stap te zetten in de richting van de leerling. Voor de meesten van ons echter, zijn er vele, vele stappen tussen ons en de meesters. Maar ik denk dat er niemand in dit vertrek is die niet de ervaring heeft gehad om die geluidloze stem te horen, en die niet hier en daar op onverwachte momenten en op onverwachte manieren enige leiding heeft gekregen. Dat is de manier waarop we in het occultisme en in het altruïsme groeien.

Mw. Carlsson: U herinnerde ons vorige zondag aan de uitspraak van de meester: ‘Dappere soldaten hebben geen bevelen of voortdurende aanmoediging nodig.’

JAL: Ja, en ik geloof dat ik ook heb gezegd dat wanneer we zó leven, en de stem van de stilte in ons begint te spreken, we dan voortdurend aanmoediging, vreugde en ook bevelen zullen ontvangen van ons eigen hogere zelf, onze eigen innerlijke goddelijkheid, hoe zwak die misschien ook is.

Heeft iemand anders misschien iets waarover hij zou willen spreken?

Peter Flach: We zijn nogal ver van onze oorspronkelijke vraag over de loge en het werk in Stockholm afgedwaald.

JAL: Dat vind ik helemaal niet erg Peter. Je weet hoe ik over het dagelijkse karmische draaiboek denk. En als we op een onnatuurlijke weg terechtkomen dan zal ik het wel een halt toeroepen, maar zolang alles zich op een natuurlijke manier ontwikkelt is het goed. Vergeet niet dat ik bezig ben Loge 15 ‘aan te voelen’, terwijl ik dit allemaal zo doe. Dus, wanneer u een of andere vraag of opmerking heeft – u schijnt vanavond allemaal verlegen te zijn! Goeie hemel, ze waren in januari niet zo verlegen in jouw huis, Peter. Het doet er niet toe waar de vragen over gaan.

Gunnar Thörnqvist: Ik zou willen weten of de leader met Loge 1 heeft gesproken en zou, als dat kan, het resultaat ervan willen weten.

JAL: We raakten tegen het einde van de avond nogal ver van het onderwerp ‘Loge 1’ af, maar er waren een paar verklaringen die wezen op de wens van ten minste enkele leden – en er

schenen geen bezwaren tegen te zijn, er werd niets tegen ingebracht – dat ze bij het openbare werk graag wilden samenwerken met Loge 15, dat wil zeggen wel doorgaan met de manier waarop elk van u uw eigen logestudies en het logewerk heeft gedaan, maar om bij openbare bijeenkomsten samen te werken in plaats van twee reeksen openbare bijeenkomsten te houden. Toen voegde een ander lid hieraan nog de gedachte toe dat er een veel nauwere samenwerking moet zijn, en dat er ten minste eenmaal per maand een bijeenkomst moet zijn, waarop de afdelingsvoorzitter aan beide groepen het nieuws kon geven dat zo snel vanuit het Hoofdkwartier binnenkomt. Op deze manier zou er tussen de leden in Stockholm een nauwere band kunnen worden gesmeed door hen op de hoogte te houden van wat er gebeurt. Dat was ongeveer de kern van de gedachten.

Het kan al of niet raadzaam zijn dat de twee Stockholmse loges gaan samenwerken of één worden. Dat hangt af van het karma van de situatie en van wat de leden nodig hebben. Ik zou het prachtig vinden als beide loges werkelijk kunnen samenwerken, en ik denk ook dat 90 procent van de leden van Loge 1 er zo over denkt. Maar de meerderheid telt bij mij niet mee. Het moet eenstemmig zijn, en wanneer die eenstemmigheid in de erkenning van wat gedaan moet worden tot stand komt, dan zal niets in Gods wereld het kunnen tegenhouden.

Ik heb, denk ik, bijna alle actieve leden van Loge 1 ontmoet, en wanneer ik theosofische kwaliteiten ook maar enigszins zou kunnen beoordelen, dan zou ik zeggen dat er enkele heel edele zielen in Loge 1 zijn. Ik denk niet dat u hier in Loge 15 volledig kunt beseffen voor welk een probleem, als we het zo willen noemen, Loge 1 staat. Als loge bent u niet oud genoeg. Maar met een loge of een andere groep mensen – ongeacht of ze in of buiten de theosofie staan, alleen heeft het in de theosofie een sterkere uitwerking – gebeurt hetzelfde als met een afzonderlijk individu. We hebben mannen en vrouwen gezien die als beminnelijke mensen oud werden – en we hebben mannen en vrouwen gezien die lomp werden bij het oud worden; en elke theosoof afzonderlijk en elke loge in zijn geheel, waarbij elke loge een groep personen vertegenwoordigt, heeft als taak om op een harmonische manier te groeien. Erken uw beperkingen wanneer ze zich voordoen. Wees nooit bang ze te erkennen, wees nooit bang te zeggen dat u een fout heeft gemaakt, en zie dat feit onder ogen en herstel haar. Groei individueel en gezamenlijk met de tijd mee, met wat de Duitsers de *Zeitgeist* noemen, de geest van de dag, de tijdgeest. We zijn nu samen in een tijd die door karma is bepaald en als we de tijd waarin we leven niet bestuderen en een stap vóór blijven op de gemiddelde mens van onze tijd zodat we hun een helpende hand kunnen toesteken, dan doen we ons werk niet goed. Dan zullen we niet harmonisch groeien, dan zullen we vastgeroest oud worden en we zullen ontdekken dat de mensen die we hadden willen helpen ons ver vóór zijn en zij zullen ons dan misschien niet hun hand toesteken. Hierop dienen we bedacht te zijn.

Als we niet de grote praktische waarde inzien om op die manier door middel van onze theosofische inspanningen te werken en te leven, dan verdienen we zeker dat we vastroesten en geen hulp van de Loge ontvangen. Het oude axioma dat zo vaak wordt gebruikt en zo weinig wordt begrepen, is ook een occult axioma: ‘God helpt hen die zichzelf helpen’ – de Wet en de Loge buigen zich neer om hen te helpen die zich door hun eigen inspanningen uit het slijk van verkeerde opvattingen hebben opgetrokken aan de lus van hun eigen laarzen. Het is slechts een ander aspect van wat ik eerder heb gezegd: Voor elke stap die de leerling doet in de richting van de meester, wordt de meester gedwongen een stap in de richting van de leerling te doen. Wanneer we werkelijk onszelf helpen om meer op onszelf te vertrouwen, zullen de goden zich neerbuigen om ons ook te helpen. Dit is volgens mij de kern van elk probleem dat een loge of een groep personen misschien heeft – dat is de kern van de oplossing van elk probleem.

Onderbreking voor koffie en thee

JAL: Gedurende de onderbreking heb ik Mw. Lars Eek begroet en ze had een vraag die ze wilde stellen maar ze wilde haar niet in de bijeenkomst stellen, vanwege de aard ervan. Ik zei haar dat ze de vraag in ieder geval moest stellen en ik zou dan proberen erop te antwoorden. Haar vraag was eenvoudig, maar het is er een, waarvan ik betwijfel of ze ooit in het openbaar aan een leader is gesteld, en ik weet niet of ik haar kan beantwoorden, maar ik zal het proberen, omdat ik weet dat het iets is dat jaren geleden ook in mijn gedachten opkwam en dat het zeker ook in de gedachten van veel leden is opgekomen. En omdat dit een samenwerkingsverband is, heb ik niets dat ik voor de leden verborgen wil houden en dat ik wel mag vertellen. Haar vraag was deze: ‘Voelt u zich anders nu u leader bent dan u zich voelde vóór u leader werd?’ Dit was de kern ervan, en ik neem aan dat Mw. Eek bedoelde of er een verschil is in de manier waarop ik me fysiek, mentaal, en in andere opzichten voel en of ik niet méér kracht voel of iets extra’s dat ik niet voelde vóór ik leader werd.

Mw. Eek: Ja, precies.

JAL: De meesters zijn erg praktische mensen en ze moeten op een praktische manier werken met de instrumenten die door karma tot hun beschikking staan. Ik heb zowel in groepen als met afzonderlijke personen bij verschillende gelegenheden gesproken over het onderwerp leidersverering en over het gevaar dat er bestaat als men een verkeerde opvatting over de leader heeft. Alle leaders hebben in het verleden in hun hart geleden toen ze door de leden op een voetstuk werden geplaatst en de leden hen begonnen na te apen, door dingen te doen op de manier zoals zij dat deden, te spreken zoals zij dat deden, gebaren te maken die zij maakten, enz. Ik zeg u dat hun hart pijn deed wanneer ze zagen dat de leden het doel waarvoor ze hun leven gaven volledig uit het oog verloren. Dat doel is om in de hart en het denken van de leden de noodzaak in te prenten om mensen te worden met zelfvertrouwen, zelfvertrouwen in de theosofische betekenis, op hun eigen natuurlijke manier in overeenstemming met hun eigen natuurlijke svabhava, want geen twee van ons zijn precies gelijk.

Dit lijkt misschien een lange omweg om de vraag van Mw. Eek te beantwoorden, maar de leader is ook maar een mens. Hij is geen halfgod; hij is maar een gewoon mens van wie de levenservaringen, wat die ook zijn geweest, hem, zonder het zelf te weten, door karma hebben voorbereid voor de gelegenheid dat hij gereed wordt geacht om de verantwoordelijkheid te dragen voor het werk van de Society.

Wat HPB betreft, haar geschiedenis en achtergrond zijn ons allemaal goed bekend. We kennen ook die van Judge tamelijk goed, en wat hij voor de Society deed. We kennen die van KT – zij hadden allemaal hun eigen nogal stormachtige voorgeschiedenis, en moesten alle mogelijke problemen en beproevingen en hinderpalen overwinnen. GdeP was een geleerde, en door karma hadden de Society en de wereld het recht verworven iemand te hebben die een reusachtig commentaar op HPB’s *Geheime Leer* kon schrijven en een uitgebreid beeld gaf van het esoterische aspect van de exoterische zaken die HPB in *De geheime leer* vermeldde, die tot de tijd van HPB geheel esoterisch waren.

Zoals ik al heb gezegd, weet een leader nooit precies wie zijn opvolger zal zijn – pas op het allerlaatste ogenblik, wanneer de allerlaatste levensdraad wordt verbroken, kan hij een beeld krijgen, wanneer het voor hem te laat is om nog iets te doen, of in de karmische structuur in te

grijpen. Niet dat hij dat zou willen, maar zijn persoonlijke denkwijze en ideeën moeten dat beeld niet beïnvloeden. Wanneer hij tot het allerlaatste moment niet weet, en ook niet mag weten wie zijn opvolger zal zijn, dan weet zijn opvolger dit ook niet en mag ook niet weten dat hij de leader zal zijn, tot dat allerlaatste moment, tot die draad wordt verbroken. En dat is volkomen natuurlijk.

Wat dus in feite plaatsvindt is dat wanneer de levenslijn van een leader wordt verbroken, er twee of drie of meer door de jaren heen ontwikkelde mogelijkheden kunnen zijn – en wat bepaalt dan de keuze op dat tijdstip? Beslist niet de persoon die leader is, noch het Kabinet, en zelfs niet in letterlijke zin de meester. Het is het karma van de TS en de wereld dat die keuze bepaalt. En wanneer die levenslijn wordt verbroken, valt de mantel die gerust heeft op de schouders van die leader op de schouders van iemand anders, en die andere weet het onmiddellijk. Misschien heeft hij zoiets nooit verwacht. Hij heeft er beslist niet naar gestreefd, omdat hij, als hij dat wel had gedaan, niet het juiste materiaal voor een leader zou zijn. Wat gebeurt er dan? Karma en de Society en de wereld hebben diegene gekozen die moet doen waar de Society en de wereld om vraagt en de meesters hebben een nieuw instrument tot hun beschikking waarmee ze moeten werken. De opvolger staat voor een nieuwe verantwoordelijkheid en onveranderlijk wordt de opvolger geconfronteerd met verschrikkelijke beproevingen. Hij heeft er door de jaren heen reeds vele gehad, zonder te weten waarom, maar wanneer hij merkt dat de mantel van de logekracht op zijn schouders rust, heeft zijn karma hem het recht verleend op een van de hoogste beproevingen. Het is op dat moment, Mw. Eek, dat hij verandert, niet in een super-mens, nee, niet in een goddelijk wezen dat op een troon zit en het universum zal regeren. Niets daarvan.

Hoe kan ik verwoorden in welk opzicht hij veranderd is? Ik vind het erg moeilijk nu ik bij de kern van de vraag ben gekomen. Hij is niet anders dan een uur tevoren, een dag tevoren, en toch is hij volkomen anders. Bijna in een flits moet hij zichzelf volledig en volkomen vergeten. Hij heeft over onzelfzuchtigheid gehoord en weet wat ware dienstbaarheid aan de meester betekent, maar plotseling wordt hij heel erg eenzaam. Hij staat alleen, innerlijk volkomen naakt, en hij voelt het karma van ieder afzonderlijk lid van de Society plus de karmische verantwoordelijkheid van de Grote Loge die van de andere kant op hem drukt om aan de wereld gegeven te worden. Daar staat hij dus, aan de ene kant tegenover duizenden persoonlijkheden, ieder verschillend, ieder met een vonk in zijn hart, die hem in dit werk heeft gebracht dat hij in meerdere of mindere mate begrijpt, en aan de andere kant tegenover de allerhoogste plicht die door het karma van de Grote Loge en de mensheid die zij dienen, op zijn schouders is gelegd, om niet alleen iets voor de leden te doen, maar ook om de leden te helpen de mensheid te helpen. En het besef van die enorme verantwoordelijkheid en dat hij geen hulp kan ontvangen, geen enkele hulp, zegt hem wat werkelijke eenzaamheid is.

Dan vindt de verandering plaats, en in zijn eenzaamheid, na die verschrikkelijke en krachtige innerlijke ervaring die zijn ziel bijna aan flarden scheurt, ziet hij zijn plicht; en terwijl hij nog steeds eenzaam is, ziet hij ook een schitterend licht dat dag na dag het pad aanwijst, en vanaf dat moment moet hij besluiten nemen die gebaseerd zijn op het zich ontrollende en ontvouwende draaiboek, niet alleen van zichzelf, maar ook van de Society en het werk van de meesters en ook het zich ontvouwende karmische draaiboek van de beschaving. Zo ziet u dat de meesters dan een nieuw instrument hebben dat ze moeten trainen en waar ze greep op moeten krijgen, en dat ze toch ook weer niet trainen en waar ze geen greep op krijgen. Het is een grote paradox. Ik hoef niet in te gaan op de technische details van de principes die aan dit alles ten grondslag liggen. Dat heeft in feite niet veel met de kern van de vraag te maken. Dit is maar een armzalig antwoord op uw vraag, Mw. Eek, maar het is het beste dat ik kan geven.

Het is een prachtige ervaring. Niemand zou haar ooit zoeken, maar als die verantwoordelijkheid eenmaal wordt gevoeld, kan niemand zich eraan onttrekken tot hij sterft.

Het is elf uur, en u bent al een hele tijd hier. Er was nog een andere vraag, maar ik denk niet dat het goed is om daar nu tijd voor te nemen omdat hij te ingewikkeld is om op dit late uur nog te behandelen; en het is er ook niet een die ik graag in het openbaar bespreek, maar ik zal er in elk geval voor zorgen dat de heer die de vraag stelde antwoord krijgt.

Ook vanavond zijn we ver afgedwaald van de problemen van Loge 15! Ik wil nogmaals iedereen voor deze schitterende ontvangst bedanken en voor de prachtige geest waarvan u blijk heeft gegeven. Ik verzeker u dat er in feite geen probleem in Stockholm bestaat en ik geloof niet dat er in Zweden veel problemen zijn. U kunt – en u mag u wel even omdraaien, meneer Flach – u kunt trots zijn op Peter en Kathinka. Ze hebben prachtig werk gedaan, en zoals ik tegen de groep op zondag vertelde, heeft Peter volgens mij de theosofie voor Zweden gered. Ik denk dat hij veel te veel te doen heeft, en ik hoop een manier te vinden om zijn last te verlichten zodat hij zich kan richten op het werkelijk belangrijke aspect van het werk in Zweden, en niet alleen in Stockholm. Maar we zullen zien hoe het dagelijkse karmische draaiboek zich ontvouwt.

De leden zullen die uitdrukking nog vele, vele keren horen, maar als door mijn herhaling ook maar een handjevol leden zou inzien hoe belangrijk het is om in hun eigen leven en in hun werk voor de theosofie de leidraad die karma ons dagelijks geeft te interpreteren en daarmee te werken, dan zal ik het gevoel hebben dat ik iets heb bereikt.

Ik geloof niet dat ik nog méér kan zeggen dan dit: Ik beloof u alles te doen wat ik kan, niet alleen voor Stockholm en voor Loge 15 en voor Zweden, maar om u te helpen betere mannen en vrouwen te worden zodat u werkelijk de hand kunt reiken aan uw medemensen en hen een beetje verder op weg kunt helpen.

De bijeenkomst werd om 23.15 uur gesloten.

Bijeenkomst in Göteborg

Park Avenue Hotel
19 mei 1951 – 20.00 uur

Axel Fredenholm, *voorzitter en vertaler*

JAL: In de eerste plaats wil ik u allemaal bedanken dat u vanavond aan mijn uitnodiging gehoor heeft gegeven. Het was een mooie gelegenheid om naar Zweden en de andere landen te komen, en ik hoop, als de tijd het toelaat, zoveel mogelijk leden te ontmoeten, zodat ik met u kan kennismaken en zo met meer begrip met u kan meedenken en samenwerken om aan dit samenwerkingsverband dat begon toen ik leader werd, werkelijk inhoud te geven.

Ik heb geen specifieke boodschap voor de leden in Göteborg, behalve dat ik u in de eerste plaats wil zeggen dat u een mooie stad heeft. Wanneer men de wereld rondreist en door de verschillende steden van Europa en van de andere landen gaat, begint men een stad eerder aan te voelen dan te zien, en Göteborg doet voor mijn gevoel heel prettig aan. Zodra we vandaag aankwamen, namen we na de lunch de trein naar Trollhättan om daar ongeveer een uur lang een bezoek te brengen aan een zeer ‘jonge’ dame van 89 jaar, en keerden hier precies op tijd terug om iets te eten en naar deze bijeenkomst te gaan. Wanneer ik zeg dat ik het waardeer dat u allemaal hier bent gekomen om met mij van gedachten te wisselen, is dit slechts zacht uitgedrukt.

In de verantwoordelijkheden die kolonel Conger me gaf, heb ik altijd met hem gewerkt op basis van onderling begrip, door eenvoudig en openlijk en eerlijk te spreken, mijn fouten te erkennen en te proberen ze te verbeteren en door anderen aan te moedigen hetzelfde te doen. Door die methode te volgen kon ik veel meer bereiken dan door op de gewone manier te werken en sympathieën en antipathieën en meningsverschillen zich te laten verscherpen, in plaats van ze te verzachten en ten slotte tot wederzijds begrip te komen.

Toen ik de taak kreeg dit samenwerkingsverband in te luiden, dat een spiritueel samenwerkingsverband is in de ware betekenis van het woord, werd me duidelijk dat ik dit alleen tot stand zou kunnen brengen door eerlijk en openlijk te spreken met zoveel mogelijk leden waarmee ik in contact kon komen, niet slechts op één reis naar Europa, maar op zoveel reizen als noodzakelijk zullen blijken – en die noodzaak wordt bepaald door het beroep dat door de leden in Europa op mij in Pasadena wordt gedaan. De roep die mij bewoog tot deze reis was heel sterk. De honderden brieven die op het Hoofdkwartier binnenkwamen waren zodanig dat ze niet konden worden genegeerd; vanuit ieder land vroeg men hoe snel ik de gelegenheid zou hebben hen te bezoeken. Ik besefte niet dat het zo snel zou gebeuren. Maar nu ik hier ben met de tamelijk beperkte tijd die ik in Europa heb, wil ik proberen mijn verantwoordelijkheid te vervullen door de basis te leggen voor het werk in de nieuwe cyclus.

Ik heb geen bijzondere boodschap dan alleen de mededeling dat de kracht van het werk van deze Society over de hele wereld zich zo bijzonder sterk en overtuigend heeft geopenbaard in deze korte periode van dit bestuur dat het iets goeds belooft voor de toekomst en voor de lange, zware tocht naar 1975. Toen kolonel Conger niet lang voor zijn heengaan erop wees dat de kracht van de Loge, de kracht van de Esoterische Sectie, die nu gesloten is, door de TS stroomt, drukte hij dit feit nog veel te zwak uit. Denk echter geen moment dat ik als leader hiervoor met de eer ga strijken. De eer komt mij niet toe. De eer, indien er eer toegekend moet worden, komt de leden van deze TS toe, omdat er niets in de wereld gebeurt buiten karma om, en de leden hebben het recht verworven om de kans te krijgen met die grotere occulte kracht te werken, anders zouden ze haar niet hebben ontvangen. Ze hebben het recht verworven om in deze tijd de gelegenheid te hebben in de Society te werken, anders zouden ze dat niet hebben gekregen.

Wat betekent dit in praktisch opzicht voor u en voor mij? Het betekent eenvoudig dit: dat door zowel het uiterlijke als het innerlijke bewustzijn van ieder lid van deze TS een helderder licht van waarheid schijnt, en het geeft ieder lid de extra verantwoordelijkheid om de goede dingen in zijn karakter te gebruiken en om die aspecten van zijn wezen en zijn bewustzijn die verbeterd moeten worden, eerlijk onder ogen te zien. Dat geldt voor ieder van ons, ook de leader. Daarom is het voor ieder lid van groot belang om te proberen op eigen benen te staan en zichzelf eerlijk onder ogen te zien en de eenvoudige vraag te stellen: wat kan ik doen om mijn karakter te verbeteren, opdat ik mijn medemensen meer van dienst kan zijn? Per slot van rekening is de eerste en enige taak van deze TS het lijden van onze medemensen te verlichten en een helpende hand uit te steken aan hen die dat nodig hebben.

We zijn in de eerste plaats theosofen omdat we in ons hart een verlangen hebben niet alleen om betere mannen en vrouwen te worden, maar ook om onze medemensen te helpen. We kennen allemaal het occulte axioma dat ‘onze moeilijkheden evenredig zijn aan onze aspiraties’. Dat is waar. Wanneer zoals nu verschillende cyclussen samenkomen – het passeren van het midden van de eeuw en van de mijlpaal na driekwart van de eerste eeuw van de TS, de nieuwe messiaanse cyclus, en andere grotere cyclussen – hebben al deze hun invloed op de constitutie, alle zijn met elkaar verbonden en leggen een enorm zware verantwoordelijkheid op ieder TS-lid, niet tegenover een of andere persoon, niet tegenover een of andere organisatie, niet tegenover een of andere leader of voorzitter van een afdeling of logevoorzitter, *maar tegenover zichzelf*. We krijgen allemaal de gelegenheid om spiritueel zelfvertrouwen te ontwikkelen en daarvoor moeten we zelf denken, kritisch zijn ten opzichte van onze eigen gedachten, en geheel open staan voor de tekenen van de tijd. We moeten eveneens heel vriendelijk en welwillend zijn voor anderen met hun tekortkomingen.

Die leden die de gelofte hebben afgelegd en lid zijn geweest van de Esoterische Sectie, hebben een dubbele verantwoordelijkheid. Maar zelfs die verantwoordelijkheid is niet zo groot als van sommige anderen. We weten dat de TS zelf de buitenhof is van een tempel waarin het lid zich plaatst in de positie van dienstbetoon aan zijn medemensen of ten minste erover denkt om zichzelf daarop voor te bereiden. We weten dat het lid van de Esoterische Sectie zich met dit aspect van het werk verbindt op basis van beproeving. Het doet er niet toe hoe lang hij lid was; hij werd beproefd. En wanneer de leader of leraar of het Outer Head daarnaast een nieuwe groep begon, zoals bijvoorbeeld toen GdeP de KTMG begon, werden bepaalde leden uitgekozen van wie hij het gevoel had dat ze het recht hadden verworven om verdere beproevingen te ondergaan, om een strengere proefervaring op te doen. En toen hij de hogere graad van zijn innerlijke groep bijeenbracht, had de leraar het gevoel dat degenen die

door hem voor die groep waren gekozen het recht hadden verworven op een nog diepere beproeving. En de leraar gaf in elk van deze graden iets meer.

Waarom zeg ik deze dingen? Om de gevaren aan te geven die op het pad van een leerling liggen, of van een lid van de TS, die het theosofische leven echt probeert te leiden en zich houdt aan de wetten van het praktisch occultisme, zoals ze in deze Society werken. Dat is het gevaar dat bestaat, wanneer het heldere licht van de waarheid ten volle op ons bewustzijn wordt geworpen, vooral op ons innerlijke bewustzijn; en de verleiding is voor ons heel groot, niet alleen om te denken dat we belangrijk zijn, maar ook dat we voor deze extra voorrechten zijn uitgekozen omdat we zoveel beter zijn dan het gemiddelde TS-lid. Dat is de eerste stap van iemands val. Er is geen gevaar zo groot als wanneer een lid – het kan me niet schelen tot welke groep hij in het verleden behoorde, en het kan me niet schelen of het de leader zelf is – begint te denken en te geloven dat hij beter is dan enig ander lid van de TS. Een leader zelf is niet beter dan het slechtste, en niet slechter dan het beste lid; en datzelfde geldt voor ieder lid van de TS. We zijn allemaal karmisch met elkaar verbonden, en niemand van ons is in enig opzicht slechter dan de beste, of in enig opzicht beter dan de slechtste. Dat is een paradox, maar het is waar.

Zo komt iemand die op die manier dit heldere licht van waarheid en van praktisch occultisme in zijn wezen ervaart, niet alleen in de verleiding om te denken dat hij belangrijk is, maar ook dat hij bepaalde voorrechten geniet die andere leden niet hebben, en hij zal beginnen om van enkele gebruik te maken. Als hij dat doet, merkt hij dat hij in moeilijkheden begint te komen. Maar hij verontschuldigt zich en dan komt hij opnieuw in moeilijkheden, telkens in zo geringe mate dat niemand behalve hijzelf het merkt. Maar dan begint hij compromissen te sluiten en na nog een paar fouten groeit dat verlangen, en al snel raakt hij er zo in verstrikt dat hij het met de negatieve elementen die met hem in contact komen op een akkoordje gooit – die elementen die de kanalen vertegenwoordigen voor de negatieve afbrekende krachten, diezelfde krachten die, als ze dat konden, het heldere licht van de theosofie en de TS zouden doven.

Ik zeg deze dingen niet alleen in Göteborg. Nee – ik heb deze dingen op verschillende manieren al eerder gezegd, en ik vertel ze nu, omdat het precies datgene is wat ieder van ons onder ogen moet zien, of wat hij in de toekomst onder ogen zal moeten zien, indien we werkelijk verlangen onze medemensen te helpen en theosofen te zijn. Zodra iemand compromissen gaat sluiten met de negatieve krachten om hem heen, begint hij het goede in hemzelf uit te leveren aan het kwade in hemzelf. Hij levert het hogere zelf uit aan het lagere zelf, en hij is er dan in feite slechter aan toe dan Arjuna toen deze vóór de strijd dat gedenkwaardige gesprek met Krishna had.

Wat is de panacee, wat is het middel om een dergelijke toestand te vermijden? Het is heel eenvoudig. Door meer aan het welzijn van anderen te denken dan aan zichzelf. Door op de weegschaal van onderscheidingsvermogen en intuïtie de gedachten te wegen die van anderen tot ons komen, en te bepalen, met dit eenvoudige middel, of de gedachte of het idee iedereen ten goede komt of slechts enkelen; of het een zelfzuchtig dan wel een onzelfzuchtig aspect heeft. Dat eenvoudige middel zal helpen. Wanneer we dat beginnen te doen, beginnen we de stem van de stilte te laten werken, die wachter en beschermer van onze zielen, die, wanneer we werkelijk onpersoonlijk en onzelfzuchtig zijn, ons nooit in de steek laat, ons nooit verkeerd leidt.

Om terug te komen op ons uitgangspunt, en dan zal ik de formele gedachten afronden en kunnen we overgaan tot het vraag-en-antwoord-gedeelte. Ik zeg al deze dingen omdat, zoals in het begin is uiteengezet, de volle sterkte van de logekracht die vroeger door de esoterische kant van de Society stroomde, nu door de TS stroomt. Het esoterische aspect is voor onbepaalde tijd gesloten, en dat betekent dat u en ik in de wereld van vandaag, voor de theosofie werken met geweldig veel extra hulp, maar ook met een extra grote verantwoordelijkheid, die daarom een geweldige toename van discipline en zorgvuldigheid vereist. Dat het esoterische exoterisch is geworden, en als gevolg daarvan het exoterische esoterisch, betekent uiteindelijk dat ons dagelijks leven als theosofen een eenvoudige maar toch grote verantwoordelijkheid met zich meebrengt om van onszelf spiritueel zelfstandige wezens te maken, die elk een sterkere eenheid in het werk van de TS zullen worden, opdat de TS haar eigen invloed kan uitoefenen, niet uiterlijk maar innerlijk, op de hele wereld. Dan zullen we als een waardig voorbeeld deel uitmaken van die kern van een universele broederschap, die gevormd wordt door onze toegewijde en waardige leden in ieder land, die zich onderling hebben verbonden, en van wie de invloed op de uiterlijke wereld werkelijk tot een stap vooruit in de ontwikkeling van de beschaving zal leiden.

Na deze opmerkingen zal ik graag iedere vraag beantwoorden die u misschien over het werk heeft. Voel u vrij om elke vraag die u misschien in gedachten heeft, naar voren te brengen, en ik zal mijn best doen om te proberen haar te beantwoorden. Wees niet verlegen. Dit zou geen stijve formele bijeenkomst moeten zijn, want daar houd ik niet van. Wees op uw gemak, en indien u vragen heeft, stel ze dan.

Edith Kahlson: Ik zou willen vragen of dhr. Fredenholm de leader over onze problemen hier in Göteborg verteld heeft?

JAL: Nee, ik heb het werk in Göteborg niet met hem of met iemand anders besproken; maar als ik de menselijke natuur in theosofische aangelegenheden enigszins ken, dan ben ik ervan overtuigd dat er hier in Göteborg in feite geen ernstige problemen zijn die niet door wat tijd, een beetje geduld en een beetje eerlijk theosofisch nadenken kunnen worden opgelost. Indien er in het werk in Göteborg iets ernstigs aan de hand is, zou ik het graag willen weten. Het enige wat ik gehoord heb was dat enkele leden mij niet als leader van de Society aanvaardden, en er de voorkeur aan gaven dhr. Hartley te kiezen op basis van zijn proclamatie. Wel, die leden hebben het volste recht dat te doen. Ik ben hier niet gekomen om steun voor mijzelf als leader van de TS te zoeken. Krijg die indruk toch alstublieft niet. Dat is niet het doel van mijn bezoek hier. Indien ik dat moet doen om steun te krijgen als leader van de TS zou ik er morgen mee ophouden. Laten we dat nu goed begrijpen. Niettemin heeft ieder individueel lid een verantwoordelijkheid om een leader van deze TS al of niet te aanvaarden. Ieder individu heeft die verantwoordelijkheid. Nu herhaal ik, begrijp me alstublieft niet verkeerd. Ik houd ervan om openhartig en eerlijk te spreken. Ik zoek geen enkele steun voor mijzelf. Indien ik dat zou moeten doen zou ik geen leader zijn. Ik zou het niet verdienen leader te zijn. Ik zou het niet verdienen om de mantel van verantwoordelijkheid die daarbij hoort te ontvangen, en of nu meneer zus of mevrouw zo mij al of niet als leader aanvaardt, daarover maak ik me geen zorgen.

Het werk van deze Society is alweer verdergegaan en die leden van deze Society die zich bij deze karavaan willen aansluiten en mee willen trekken naar 1975, zijn hartelijk welkom. Indien er leden zijn die dat niet verkiezen, dan is dat uitstekend. Ieder lid heeft het recht om voor zichzelf te beslissen. Dit is het enige wat ik vraag: dat ieder lid voor zichzelf beslist; en indien hij misschien zou besluiten niet met deze karavaan mee te trekken en deel uit te maken

van dit samenwerkingsverband, wees dan alstublieft, zoals ik in mijn brieven heb gezegd, eerlijke mannen en vrouwen en zeg dat dan, en bedank en ga de weg die u wilt gaan, waar u zich ook bevindt, in Göteborg, in Stockholm of in Singapore. Maar wees eerlijke mannen en vrouwen en volg de weg die u wilt gaan, en bedank voor deze Society, omdat wij het werk moeten voortzetten, en we kunnen het werk niet voortzetten als er gekibbel en twijfel heerst onder de leden van deze Society. We kunnen het dan niet volbrengen.

In Nederland waren de leden erg verontrust omdat een kleine groep, die zich om Jan Venema had geschaard, volgens hen heel wat moeilijkheden had veroorzaakt. Na afloop van het Congres had ik een boodschap aan de Nederlandse leden. Nadat ik had aangegeven dat iedereen zelf moet nadenken, en enkele andere dingen, trok ik het lidmaatschap van ieder lid in Nederland in, terwijl ik tegelijkertijd diegenen die in de nieuwe cyclus in dit samenwerkingsverband willen werken uitnodigde dit mee te delen. Binnen 7 à 10 dagen had 90% van de actieve leden in Nederland naar hotel Atlanta in Rotterdam de vrijwillig getekende strookjes gestuurd waarop ze hun wens kenbaar maakten om met deze karavaan mee te trekken. Van de leden in Zweden vraag ik dit niet. Ik ga niet veel lidmaatschappen intrekken.

Indien er in Göteborg misschien enkelen zijn die enige twijfel koesteren, ga dan in hemelsnaam, juist omdat ik eerlijk en openlijk tot u heb gesproken, niet naar huis om onmiddellijk voor het lidmaatschap te bedanken. Nee, dat bedoel ik niet. Maar doe dit: ga naar huis, neem de tijd en overdenk de zaak. Denk zelf na. En indien u niet alle feiten kent, maar slechts een deel ervan, aarzel dan niet mij of een lid van mijn staf te schrijven. Ze hebben geen zelfzuchtige bijbedoelingen. Ze weten waar ze staan. Ze hebben heel wat stormen doorstaan en zullen u vanuit dat gezichtspunt de feiten meedelen, indien u ze nodig heeft.

Bij iedere verandering is er in het hart en het denken van veel mensen een natuurlijke normale strijd geweest. Het is niets nieuws. Maar ik doe een beroep op u om niet in een kring rond te draaien. Denk zelf rustig na. Verzamel uw eigen feiten op uw eigen manier. Wat u ook maar wilt weten, u zult eerlijke antwoorden van mij ontvangen, of van mijn staf, die niet zal proberen uw oordeel te beïnvloeden, maar eerlijk al uw vragen zal beantwoorden. Indien u hiervoor wat tijd neemt en geduld oefent om in uw hart het juiste gevoel te krijgen vanaf nu tot aan de herfstnachtevening, de oogsttijd, zult u denk ik het antwoord vinden dat u zal tevredenstellen – wat het ook is. Indien u dan, na kalm en rustig overleg het gevoel heeft dit beleid niet te kunnen ondersteunen, overweeg dan te bedanken. Maar loop niet hard van stapel om het te doen, alleen omdat ik er vanavond over sprak. Ik spreek vanavond over beginselen.

Er is maar één ding belangrijk in het leven van een theosoof, indien hij theosoof is, en dat is het werk van de meesters. Dat is voor mij van belang, en daaraan wijd ik mijn leven, en ik heb de verzekering gekregen, zoals iedere leader de verzekering heeft gekregen, dat zolang er drie toegewijde, waarachtig toegewijde leden in de TS blijven, ze nooit zal mislukken. Ik heb niet om deze taak gevraagd. Het gebeurde. Maar ik zal haar naar beste vermogen volbrengen. En dit samenwerkingsverband dat van start is gegaan moet slagen, en het zal slagen. Het is al geslaagd, en we zijn onderweg. En ik zou willen dat zoveel mogelijk mensen er de vreugde van ervaren, omdat de vreugde, de werkelijke spirituele vreugde, die in het hart opwelt als we voor onze medemensen werken in de zaak van de meesters, door niets kan worden geëvenaard.

Mw. Kahlson: Ik zou willen weten of de voorzitter van de loge en de leden willen dat ik u hun problemen vertel? Ik hoop dat u ze zult begrijpen en onze problemen zult doorzien. Ik zou ze graag aan u voorleggen.

De leader wilde dit liever aan hun voorzitter overlaten, die het eerst niet nodig vond om enig probleem naar voren te brengen, maar toen werd overeengekomen dat Mw. Kahlson de moeilijkheden die de loge had, onder woorden zou brengen.

Mw. Kahlson: Ik zou willen verwijzen naar het eerste verslag dat we uit Pasadena ontvingen. Dit werd niet goed begrepen; ze konden het niet goed begrijpen en hebben enige uitleg nodig. Dat was het eerste punt. Dan was er nog iets, enkele leden die niet op een bepaalde bijeenkomst in Hälsingborg aanwezig waren, maar van wie de namen genoemd werden, werden beschuldigd van ontrouw. Later waren enkele van de genoemde leden in Stockholm wel aanwezig. We hebben de gelofte afgelegd nooit zonder protest te luisteren naar iets dat ten nadele van een broeder-theosoof wordt gezegd. Dan is er nog een derde punt. In de *Sectionsbrev* [brief van de nationale afdeling] werd geschreven dat iedereen die wil bedanken, vrij zou zijn dat te doen; maar niemand hier wilde bedanken, maar we wilden de loop van de gebeurtenissen afwachten.

Dit zijn de drie vragen. We waren niet blij met de gang van zaken, maar wilden niet bedanken, maar afwachten.

JAL: Ik ben heel blij dat ik deze gelegenheid krijg om die zaak op te helderen voor Mw. Kahlson en voor die leden die deze vraag stelden. Allereerst, had uw vraag betrekking op de eerste vergadering van het Kabinet? Wel, u heeft in Göteborg evenveel uitleg gehad als ieder ander elders ontving. Dat verslag werd verzonden in het volle besef van de leden van het Kabinet dat het voor sommige leden moeilijk zou zijn te begrijpen. Het werd kort daarna gevolgd door andere verslagen die meer licht op de situatie wierpen. Alle feiten zijn daarin opgenomen. Wat in sommige gevallen gebeurde was dat enkele leden die deze kabinetsverslagen lazen zich zo zeer interesseerden voor de verwickelingen zelf dat ze de sleutels tot het mysterie volledig over het hoofd zagen, de aanwijzingen als u het zo wilt noemen. Het is precies hetzelfde als wanneer we een detectiveverhaal lezen en zo worden gepakt of door de gebeurtenissen in het verhaal worden meegesleept dat de sleutels tot de oplossing van het mysterie ons ontgaan. De sleutels zijn alle aanwezig, en waren er al die tijd, en degenen die rustig en onverstoord bleven, en niet toestonden dat ze te veel opgingen in de verwickelingen, zagen de sleutels, en voor hen was er geen probleem. Maar alle feiten zijn er.

De tweede vraag betrof mijn goede vriend Peter Flach. Ik zal mijn antwoord beginnen met een andere vraag: Ik vraag me af wat ieder van u onder die omstandigheden – indien u in Peter Flachs schoenen had gestaan – zou hebben gedaan terwijl u probeerde een verzoek van de leader van de Society uit te voeren om die feiten mee te delen die werden meegedeeld, en de situatie eerlijk te bespreken en duidelijk te maken dat indien iemand zou willen bedanken, hem niets in de weg zou worden gelegd. Veel leden legden dit uit als een uitnodiging om te bedanken. Zo was het niet bedoeld. De woorden die Peter sprak in dat opzicht waren woorden die door mij in zijn mond waren gelegd. Ik vroeg hem dat verslag uit te brengen en die mededelingen te doen. Ik vraag me af wat ieder van ons in diezelfde positie zou hebben gedaan. Misschien zouden we door de opwindning van het moment wat meer aangedaan zijn geweest en misschien veel meer hebben gezegd dan Peter. Ik geef geen verontschuldigungen voor Peter Flach, en ik wil dat u allemaal weet dat ik hem voor 100% steun, en dat dit zo zal blijven zolang hij de theosofie in zijn hart hooghoudt, zoals hij nu doet, hoeveel fouten hij in

uw ogen misschien ook maakt of zal maken. Naar mijn oordeel heeft hij er heel, heel weinig gemaakt, als we ze zelfs als fouten kunnen aanmerken.

Peters mededelingen op de door u genoemde bijeenkomsten hadden betrekking op de *dadens* van bepaalde theosofen. Ik noemde eerder al die hoge innerlijke groep van GdeP. Het spijt me te zeggen dat bepaalde leden van die zogenaamde bijzondere groep niet alleen op het Hoofdkwartier maar overal in de wereld, in Zweden en in Nederland, en in de Verenigde Staten en Engeland, allemaal in dezelfde valkuil vielen, en de weinige leden waren die kolonel Conger, en zelfs GdeP in bepaalde gevallen, de meeste moeilijkheden bezorgden. Het waren enkele leden van die innerlijke groep die dachten dat ze meer wisten over het leiden van de TS dan GdeP en kolonel Conger, en die de oorzaak waren van de geringe moeilijkheden die er zijn. En waarom? Omdat ze dachten dat ze belangrijk waren.

Om terug te komen op Peter en zijn mededelingen in Hälsingborg: ik had hem gevraagd de feiten mee te delen ongeacht de gevolgen, opdat de waarheid aan het licht zou komen en de theosofie overal waar dat in Zweden nodig was ontward zou worden. In Stockholm noemde hij namen, wat volkomen juist is, maar ik bekritiseer helemaal geen personen. Ik bekritiseer hun handelingen.

Ik heb de grootste bewondering voor iedereen in de TS die met de juiste houding van hart en ziel de verzoeken van de leader en het Outer Head probeert in te willigen. Wij op het Hoofdkwartier, die dicht bij de leaders hebben gewerkt, weten wat dat betekent, en dat ze ons enkele heel lastige taken opleggen. Maar we moeten ze uitvoeren, of tekortschieten. En als we inderdaad tekortschieten, zouden we niet lang op het Hoofdkwartier blijven. Ik zou u heel wat onplezierige karweitjes kunnen noemen die ikzelf heb moeten doen.

Vergeet niet dat het om het motief gaat. En niets van wat Peter misschien gezegd heeft en iemands gevoelens kwetste, was persoonlijk bedoeld, en ik weet dat hij de eerste zou zijn om te doen wat hij kan om die wonden te helen. Ik denk dat ik de vraag nu volledig heb behandeld, maar of ik het naar tevredenheid heb gedaan weet ik niet, en indien u over enkele aspecten ervan wilt praten zal ik graag mijn best doen.

Er ontstond een kleine discussie in het Zweeds over de exacte betekenis van de mededeling van Peter Flach dat leden zouden moeten bedanken als ze een andere weg wilden gaan, enz.

Geef alstublieft mij daarvan de schuld. Ik heb op deze tocht door Nederland en Zweden geleerd dat ik zorgvuldiger moet afwegen, niet wat ik te zeggen heb, maar hoe ik in het Engels moet uitdrukken wat ik wil zeggen, opdat het met de juiste betekenis kan worden vertaald. Waar Peter in zijn mededeling op zinspeelde was precies datgene wat ieder lid van de TS al had vernomen, namelijk om duidelijk te maken dat ieder die verkoos te bedanken dat ongehinderd kon doen. Dat zijn niet letterlijk de woorden, maar dat was de gedachte. Nu kan ik goed begrijpen dat door dit in een vreemde taal te vertalen het moeilijk kan zijn om de juiste betekenisnuance over te brengen. Voortaan zal ik voor ik weer iets van zo'n vitaal belang verzend, proberen te weten te komen wat de moeilijkheid van de vertaling is, zodat het tweemaal kan worden gecontroleerd vóór het hierheen wordt gestuurd. Geef daarom alstublieft mij daarvan de schuld. Ik zal de volle verantwoordelijkheid op me nemen. Dit drong laatst op een avond in het bijzonder tot me door toen op een bijeenkomst, nadat ik een vraag had beantwoord, iemand spontaan zei: 'Het is jammer dat te moeten vertalen.' De gedachte was niet dat de Zweedse taal niet zo goed zou zijn als het Engels, maar dat het bij

het vertalen zo moeilijk zou zijn de betekenisnuance goed weer te geven. Dat is het probleem waarin we ons op het Hoofdkwartier moeten verdiepen, in het bijzonder in verband met onze publicaties.

Agnes Andersson: Ik behoor tot de loge in Göteborg, hoewel ik een flink eind hiervandaan woon. Maar toen ik de eerste verslagen ontving die u vanuit Pasadena verzond, las ik ze in het Engels, luisterde naar de innerlijke stem en kreeg antwoord. Ik vond het opmerkelijk dat dhr. Long genoeg moed had om te doen wat hij deed. Ik had het gevoel dat hij de juiste man op de juiste plaats was. En wanneer het aankomt op de vragen die gesteld zijn, dan denk ik dat we alle antwoorden die we werkelijk nodig hadden, ontvingen in de verslagen die we uit Pasadena ontvingen, en natuurlijk ook in de brieven van de Zweedse Afdeling, de *Sectionsbrev*.

JAL: Dank u zeer Mw. Andersson. Ik zou nu heel beknopt het volgende punt willen belichten. Indien we in de meesters geloven, indien we in karma geloven, indien we in cyclussen geloven, wat zouden we dan verwachten dat er op een natuurlijke manier, overeenkomstig de wet, bij deze verandering van beleid zou gebeuren? Ik spreek niet over leaders, begrijp dit alstublieft goed; ik spreek over het werk van de TS en over de verantwoordelijkheid van de leden daarin. Zouden we niet verwachten dat, wanneer het moment was aangebroken, ieder lid van de TS door de occulte kracht van de omstandigheden zou worden beproefd, die ieder van ons zou dwingen zijn eigen intuïtie te gebruiken om het zich ontvouwende karmische draaiboek van de TS te lezen? We konden onmogelijk *ad infinitum* blijven doorgaan zoals we tot kolonel Congers leiderschap hadden gedaan: steeds maar weer leringen ontvangen, met het voorbeeld van de leaders, en de instructies van de leaders, en er niets mee doen. De opeengehoopte kracht van die leringen moest natuurlijk ergens tot uitdrukking komen. Als we voedsel tot ons nemen en steeds maar weer voedsel tot ons nemen en niet stopten om het te laten verteren, zouden we ziek worden. Hetzelfde is waar in spirituele zin: als we spiritueel voedsel tot ons nemen, en steeds meer spiritueel voedsel, en het nooit verteren of in ons opnemen, het nooit in ons karakter of in onze constitutie laten doordringen, krijgen we een soort spirituele indigestie. Wanneer we dat krijgen, kunnen we niet goed zien, kunnen we niet goed denken, kunnen we niet goed voelen.

Dit onderwerp ‘praktisch occultisme’ is een zaak van de leer van het hart. We weten allemaal hoe vaak HPB en anderen over de leer van het oog en de leer van het hart hebben gesproken. Ik hoef dat niet uit te leggen. Diegenen onder ons die werkelijk in onze theosofie geloven en de leer van het hart in ons leven tot uitdrukking proberen te brengen, zullen nooit enige ernstige moeilijkheden ondervinden bij het lezen van het zich ontvouwende karmische draaiboek van de TS of van onze eigen individuele leven. We zullen de wegwijzers die de richting aangeven van waarachtig spiritueel leven herkennen, en nooit gekweld worden door spirituele trots of spirituele zelfzucht of spirituele indigestie.

Ik heb zojuist op mijn horloge gekeken en zie dat het al half 11 is. Ik dacht niet dat het al zo laat was. De tijd vliegt altijd als we over theosofie praten. Zijn er nog meer vragen? Ik wil u niet te lang ophouden, maar ik zou graag dhr. Fredenholm, na hem te bedanken voor zijn uitstekende vertaalwerk, de gelegenheid willen geven om als voorzitter van een van de loges hier een paar woorden te spreken over wat hij misschien zou willen zeggen.

Fredenholm: Wat ik zou willen zeggen is dat we het bijzonder waarderen dat u hierheen bent gekomen en ons een verklaring van uw werk en van vele andere zaken heeft gegeven die we werkelijk nodig hadden. Verder heb ik niets anders te zeggen dan u te bedanken voor het

geduld dat u met ons heeft en voor wat wij van u en van de TS vanavond hebben ontvangen. Dat is alles.

JAL: Dank u zeer, meneer Fredenholm. Ik heb u vanavond werkelijk heel weinig gegeven. U heeft me heel veel gegeven. Vóór ik kwam heb ik geweigerd me ook maar enige mening over Göteborg te vormen. Ik ga hier vandaan met een mening, een mening uit de eerste hand, het enige soort oordeel dat ik me wil vormen, want ik zal geen genoeg nemen met enig oordeel uit de tweede hand. Wat ik in Göteborg heb gevonden, heb ik tot dusver overal in Zweden gevonden, een ingeboren, inherent verlangen om voor de theosofie het juiste te doen. En indien er misverstanden zijn geweest over de documenten die door Pasadena en mij of het Kabinet zijn verzonden, of door Peter Flach in zijn afdelingsbrieven, dan hoop ik dat u dit zult vergeten en beseffen dat ze zijn gezonden met de oprechte bedoeling om u alles te geven wat we konden.

Wat de vraag betreft die door Mw. Kahlson is gesteld, zou ik niet graag willen dat iemand het gevoel zou krijgen dat hij wordt aangezet om in deze zaak snel tot een beslissing te komen. Het belangrijkste en enige waarop ik de nadruk wil leggen en dat ik wil herhalen is: *denk hier zelf over na*. Als u nog meer feiten wilt, schrijf dan niet alleen aan één persoon, maar aan iedereen die ermee te maken heeft, en probeer alle feiten te krijgen die u kunt krijgen en neem ze mee naar huis. En dan, zoals de meester Jezus zegt: ‘Als jullie bidden, bid dan tot je Vader in het verborgene, en hij zal je openlijk belonen.’ Dat is de ware occulte theosofische benadering. Als een theosoof in het binnenste van zijn eigen hart een beroep doet op zijn hogere zelf, rustig, kalm en verborgen, in de stilte van zijn eigen gedachtewereld, zal het hogere zelf hem openlijk belonen met de juiste beslissing – altijd. Het zal nooit tekortschieten.

Ik wil nog een paar minuten van uw tijd vragen, als het mag. [*Zich richtend tot Eufrosyne Collander, voorzitter van Loge 3 in Göteborg.*] Ik geloof dat hier een dame is van een andere loge, en indien u enkele woorden zou willen zeggen dan kan dat nu.

Mw. Collander: Ik waardeer het bijzonder dat u naar Göteborg bent gekomen en er niet alleen maar langs reed, want het is voor ons een prachtige gelegenheid geweest om onze leader te horen. De breuk die hier was, wijst er volgens mij op dat we door de poorten van loutering gaan. Deze ontstond niet doordat we lauw waren, maar we ondergingen dit omdat het karmisch is. Nu we dit weten, beseffen we dat, als we ons met hart en ziel inzetten voor de leringen, we ons allen in deze broederschap, die een zeer heilige broederschap is, verenigd zullen voelen. En we zullen nu, na deze avond onze blik naar binnen richten en deze dingen overdenken. Het is moeilijk voor u, omdat we zoveel van u vergen, maar onze dankbaarheid is heel groot voor het feit dat u hierheen kwam en ons dit alles gaf. En we kunnen, evenals u, proberen de meesters te dienen door de mensheid te helpen; dan doen we iets.

JAL: Ik zou graag een paar korte opmerkingen hierover willen maken. Mw. Collander heeft in haar uiteenzetting de kern geraakt van de ware situatie in de TS, als ze spreekt over het gaan door de louteringspoorten. Dat proces vindt bij ieder werkelijk toegewijd lid plaats, en bij iedere loge die enige activiteit vertoont. En ze heeft gelijk als ze zegt dat het niet zou gebeuren als u lauw zou zijn.

Met één ding wat Mw. Collander zei ben ik het eens en ook weer niet eens, en dat is dat we succes zullen hebben als we onze leringen trouw blijven. Ik ben het daar niet mee eens. Ik zou zeggen dat we succes zullen hebben als we onze leringen *in praktijk brengen* en ik denk dat

Mw. Collander dat ook zo bedoelde. Ik dank u zeer voor uw uiteenzetting. U sprak vanuit het hart en voor mij is dat allemaal een onderdeel van Göteborg.

Ik wil u allemaal nogmaals bedanken voor uw komst, en aarzel alstublieft niet om te schrijven wanneer u de behoefte heeft om te schrijven. Dit is een samenwerkingsverband en de leden die het als zodanig hebben onderschreven, hebben ontdekt dat ik niets achterhoud. U heeft mij heel veel gegeven en ik kan alleen maar geven, wanneer en waar dan ook, of het één persoon betreft of honderd, wat door u wordt opgeroepen. Niets meer en niets minder. Ik verdien dus geen dank. Maar u verdient mijn waardering omdat u mij in de gelegenheid heeft gesteld u te ontmoeten en u een beetje beter te leren kennen.

Hiermee zullen we, denk ik, de bijeenkomst besluiten. Ik zou graag ieder van u de hand schudden als u vertrekt, en de hoop uitspreken dat ik u allemaal binnen niet al te lange tijd terug kan zien. Ik kan niets beloven. Omdat er lange tijd geen gelegenheid was voor een leader om naar Europa te komen, hoop ik dat goed te maken en u zoveel mogelijk van dienst te zijn.

Ik dank u allemaal nogmaals.

De bijeenkomst werd om 22.45 uur gesloten.

Bijeenkomst in Hälsingborg

Hotel Astoria

20 mei 1951 – 14.00 uur

Peter Flach, *voorzitter*
Lory Holmgren, *vertaler*

JAL: Allereerst wil ik u bedanken dat u vanmiddag hierheen bent gekomen, en dat u op deze prachtige zonnige zondag tijd hiervoor heeft vrijgemaakt, waarvan u allemaal, dat weet ik, buiten zou hebben genoten. Ik waardeer het zeer in de gelegenheid te zijn u te ontmoeten en hopelijk u te leren kennen en begrijpen. Ik dank u ook voor de prachtige bloemen.

Zonder dat er een duidelijke reden voor is, voel ik me nogal bezwaard. Ik vertelde aan iemand in Göteborg, toen hij mij vroeg hoe ik over hun stad dacht, dat het niet zo zeer is wat ik zie, dan wel wat ik voel. Wat ik gezien heb in Hälsingborg is prachtig; wat ik voel – wel, ik voel me verdrietig, maar ik hoop dat het snel voorbijgaat, en dat ik dan vrolijk gestemd tot u kan spreken.

Er zijn drie redenen voor mijn bezoek aan Hälsingborg. De eerste is, zoals ik al heb gezegd, om u te ontmoeten en kennis met u te maken. De tweede is om mijn waardering uit te spreken over dr. Bogren die, zoals u weet, een van de edelste voorbeelden van theosofie en van een actieve theosoof was, dat de Society heeft gekend. Het derde doel was om zo mogelijk met de vroegere leden van Loge 2 samen te komen en die loge opnieuw te vormen ter nagedachtenis van en als huldeblijk aan dr. Bogren. Maar het schijnt dat iets van de leer van het oog aan het werk is geweest in plaats van de leer van het hart, en wanneer dit gebeurt, lijdt de leer van het hart. Ik denk niet dat het ernstig is, en ik ben niet persoonlijk teleurgesteld als het misschien niet mogelijk is het derde doel van mijn bezoek te verwezenlijken. Maar mijn hart is bedroefd over de pijn die sommige leden in hun hart voelen als gevolg van de dingen die de laatste twee maanden hebben plaatsgevonden, waarvoor zijzelf in feite niet verantwoordelijk zijn.

Ik heb maar één manier om een probleem in het theosofische werk aan te pakken, de enige manier die een leader kan gebruiken, en dat is de onpersoonlijke onpartijdige manier, door te proberen het hart van de leden te bereiken vanuit mijn eigen hart. Dat is de enige manier die ik ken. En wanneer ik probeer mijn verantwoordelijkheid inhoud te geven, probeer ik dit op een eenvoudige, openhartige, eerlijke manier te doen, met alle feiten die ik ter beschikking heb, en met alle feiten die iemand anders kan hebben of denkt te hebben, vóór ons open op tafel, waar we alles kunnen zien en dan onze beslissingen kunnen nemen, niet met sentimentaliteit, maar met onderscheidingsvermogen – met onze eigen intuïtie en ons hart, en niet met ons redenerend hersenverstand. Als u geduld met me heeft, zal ik proberen samen met u hardop te denken, met u te denken en te spreken, niet tot u, als u me daarbij wilt helpen. Ik zou beslist willen dat ik vanmiddag Zweeds kon spreken.

Ik heb bij verschillende gelegenheden gezegd dat de occulte kracht die nu door de Society stroomt – nu de Esoterische Sectie gesloten is, en voor onbepaalde tijd gesloten zal zijn, wat geheel afhankelijk is van het karma van de Society – groter is dan ze ooit was toen ze door de Esoterische Sectie van de Society stroomde. Ik zou willen dat de leden deze gedachte niet als een holle frase opvatten, omdat ze als het ware de sleutel is tot de hele situatie waarin de Society zich nu bevindt.

Ik neem aan dat niet ieder van u lid is geweest van de Esoterische Sectie. Maar dat doet er niet toe. Voor de meesten van u die geen lid zijn geweest van de Esoterische Sectie, is dat in zeker opzicht een zegen. Maar ik denk dat u allemaal de betekenis kent van de term 'louteringspoorten'. Ieder individueel lid van de TS moet in de een of andere vorm, geheel afhankelijk van de oprechtheid en de kracht van zijn aspiraties, door deze louteringspoorten gaan. De meesten van u hebben de gevolgen gezien van die wet die in individuele leden werkt. Mw. Blavatsky noemde het geloftekoorts; maar ik heb vele, vele gevallen gezien van zeer heftige reacties in TS-leden die nooit hebben geweten dat er een Esoterische Sectie was. En waarom hadden ze zulke hevige aanvallen van geloftekoorts? Eenvoudig omdat hun aspiraties oprecht en sterk waren, en ze juist door dat feit de tests en beproevingen aantrokken die automatisch vanuit het dagelijks leven tot ons komen wanneer we werkelijk streven.

Als we de theosofie, die ons jarenlang is geleerd, geloven, dan moeten we beseffen dat iedere groep leden, hetzij in een studiegroep, in een loge, of in de Society als geheel, als een eenheid door die louteringspoorten moet gaan, evenredig aan de oprechte aspiraties in het hart van de leden die deze groep vormen. Zo zien we dat in bepaalde cyclische perioden de goede wet van karma tegelijkertijd werkt op wat wij drie verschillende terreinen zouden kunnen noemen: in het individuele lid, in de loge waarvan hij of zij lid is, en in de organisatie waarvan hij of zij lid is en waarvan de loge deel uitmaakt. Onder normale omstandigheden komen die drie werkingen van karma niet gelijktijdig voor. Ze kunnen op het ene moment in het individuele lid voorkomen, later bij de loge en op een ander tijdstip bij de Society. Maar er zijn bepaalde tijden waarin het proces op alle drie de terreinen gelijktijdig plaatsvindt. Niet bij iedere wisseling van leader vindt dit op ieder terrein plaats. Maar het naderen van het punt halverwege deze eeuw, het 75-jarig bestaan van de Society, de nieuwe messiaanse cyclus, evenals grotere cyclussen die samenvielen met het begin van het bestuur van kolonel Conger en hun climax bereikten aan het einde daarvan en bij het begin van mijn eigen bestuursperiode, hebben een sterke en krachtige invloed gehad op het individuele lid, de loge en de TS zelf.

De meesters zijn zeer praktische mensen, en degenen onder u die zakenmensen zijn, zullen in het bijzonder deze analogie weten te waarderen. Indien u een zaak zou hebben, en indien u werd gezegd dat u in 1975 een bepaald doel moest bereiken, een bijzondere taak moest vervullen, en u werd intussen de tijd gegeven om u voor te bereiden, wat zou u dan doen? Wat zou iedereen doen die over een gezond verstand beschikt? U zou beginnen uw personeel te trainen. U zou beginnen orde op zaken te stellen, zodat, als het jaar 1975 aanbreekt, en het werk moet worden gedaan, u een groep mensen in uw organisatie heeft waarop zonder enige twijfel kan worden gerekend om dat werk te doen. Wel, zo praktisch zijn de meesters.

De wet van karma is tegelijkertijd op deze drie terreinen aan het werk, en werkt krachtig. Daardoor geeft ze niet alleen het individuele lid, maar ook de loge en de Society de gelegenheid de toets van de tijd te doorstaan, en óf verder op te klimmen óf terug te vallen, afhankelijk van het succes waarmee ze aan deze beproevingen het hoofd bieden.

Wat waren en zijn deze beproevingen? Wanneer we proberen over het antwoord op die vraag na te denken, laten we dan proberen praktisch te zijn in ons denken. Laten we de vraag eerst eens beschouwen vanuit het standpunt van het individuele lid. Aan veel leden, niet alleen in Zweden, maar ook in andere plaatsen, zijn heel wat feiten gegeven die hen hebben verontrust – een grote hoeveelheid onjuiste feiten, waarvan sommige eenvoudig schaamteloze leugens zijn. Ik moet openhartig zijn. Het lijkt misschien dat ik nu ver afdwaal van de beproevingen, waarover ik het heb, maar dat is niet zo.

Ik zal kort herhalen wat ik gisteravond de leden in Göteborg vertelde. De Esoterische Sectie was een proefterrein voor leden die wat harder wilden werken aan het verbeteren van hun karakter dan de gemiddelde leden van de TS. Iedere leader heeft naast deze Esoterische Sectie zijn innerlijke groepen gehad. Judge had ze, KT had ze, GdeP had ze, ieder op hun eigen manier. Naast de Esoterische Sectie had GdeP de Katherine Tingley Memorial Group, waarvan de leringen nu in *The Dialogues of G. de Purucker* openbaar zijn gemaakt. Aan de leden van de KTMG die door GdeP waren uitgenodigd deze bijeenkomsten bij te wonen, gaf hij méér omdat ze door hun innerlijke aspiraties dat recht hadden verworven. GdeP zag dat ze het waard waren nog meer getest te worden naast de spanning en druk van de beproevingen van de Esoterische Sectie. GdeP had ook een hogere groep, een innerlijke groep van nog minder leden. En ook in die groep werden de leden uitgenodigd omdat ze het recht hadden verworven op zelfs nog zwaardere beproevingen. Sommigen van hen beseften dat niet. Velen van hen dachten dat ze waren uitgekozen, omdat ze een beetje beter waren dan de anderen, en daarom het recht hadden verdiend meer leringen te ontvangen. God helpe hun zielen, zeg ik, wanneer ze dat gaan denken. Telkens als een lid denkt dat hij is uitgekozen om meer leringen te ontvangen omdat hij beter is dan een ander, is hij begonnen een stap terug te zetten.

Ieder van ons wordt op zijn eigen manier beproefd. Niet altijd door een leraar, omdat een leraar heel zelden iemand opzettelijk beproeft. Een leraar werkt met karma, en laat het leven – de enige inwijdingskamer die wij nu hebben – en de omstandigheden in het dagelijks leven van die mens als inwoner van Zweden of een ander land, en als lid van de TS, het beproevingswerk doen. Wanneer de leden aan zo'n vreselijke beproeving worden onderworpen en ze schieten tekort, dan is het helaas alsof een grote steen in een poel wordt geworpen en de rimpelingen zich tot aan de oever uitbreiden en terugkomen, en zich uitbreiden en terugkomen; en hun beoordelingsfouten en verkeerde opvatting van echt praktisch occultisme bereiken het denken van anderen. Let wel, ik zeg: het *denken*, niet het hart, omdat zoiets nooit iemands hart zal raken. Alleen de leer van het hart kan dit doen.

Na de dood van GdeP hebben bepaalde leden van zijn hogere groep geprobeerd de TS te besturen, omdat ze dachten dat ze goed genoeg waren om zich door een leraar te laten vertellen hoe ze een leader en een Outer Head moeten beproeven. Als de omstandigheden niet zo heilig waren, zou men bijna moeten lachen. Deze rimpelingen zijn nog niet tot rust gekomen. U heeft enkele voorbeelden ervan gezien hier in Zweden. We hebben er een paar van in Amerika. Maar ze zijn bijna opgehouden.

Toen ik leader werd, deed Emmett Small weinig om de leden in Amerika te beïnvloeden – maar wat deed hij wel? Hij zond telegrammen naar Europa, en wie probeerde hij te beïnvloeden? Waar gingen de telegrammen heen? Ze gingen naar leden die afwisten van of verbonden waren met die hogere groep, in een poging om de afdelingsvoorzitters in heel Europa te beïnvloeden. Maar het Congres in Utrecht heeft eigenlijk de hele poging belachelijk gemaakt. Begrijp me alstublieft niet verkeerd. Ik bekritiseer niet de mensen. Mijn hart doet pijn om hen, en dat moet u geloven. Ik bekritiseer echter de daden, en probeer aan te geven

welke vormen sommige van deze beproevingen – waarvoor we van tijd tot tijd worden geplaatst – in de praktijk aannemen.

Aan de ene kant vind ik het jammer dat het op dit moment nodig blijkt te zijn over dit onderwerp te praten. Aan de andere kant moeten we de waarheid zeggen, en dat is de enige manier waarop we in het theosofische werk ooit iets zullen bereiken.

Nu was het zo dat die mensen die sleutelposities aan het Hoofdkwartier hadden en vertrokken, leden waren van die innerlijke groep. Kolonel Conger heeft hun nooit gevraagd om weg te gaan. Ze gingen allemaal vrijwillig, behalve Helen en Iverson Harris, die na een jaar verzocht werden om te vertrekken, omdat ze bleven en bleven en al die tijd misbruik maakten van de goedheid van kolonel Conger, terwijl ze doorgingen met ‘vijfde colonne’-werk, zonder eerbied of respect te tonen. Dat is het soort beproeving die iemand krijgt in de zogenoemde hogere graden, en dat zijn het soort activiteiten die men onderneemt als men tekortschiet. Er waren zelfs enkele leden van die groep die het leugenachtige verhaal verspreidden of in ieder geval lieten voortbestaan dat dr. Edge, die praktisch zijn hele leven de theosofie had gediend, buiten het Hoofdkwartier op straat van honger was gestorven, omdat wij hem geen voedsel wilden geven. Dit is belachelijk. Een bijzonder goede Zweedse verpleegster, Gerda Fick, verzorgde hem tot zijn laatste ademtocht aan het Hoofdkwartier in Covina, terwijl kolonel Conger alles deed wat hij kon om het hem tot het einde toe zo aangenaam mogelijk te maken, en die zelf over dr. Edge letterlijk zei: ‘Er wordt meer tegen hem gezondigd dan dat hij zelf zondigt.’ En dat was waar. Want dr. Edge werd op zijn oude dag als instrument gebruikt door leden die beweerden van hem te houden en zichzelf betere theosofen vonden dan de gemiddelde theosoof. We moeten eerlijk en waarheidsgetrouw tot de wortel van deze dingen doordringen, zodat de theosofie haar weg kan vervolgen en haar steentje kan bijdragen voor de lijdende mensheid, en de eerste doelstelling in het oorspronkelijke plan van de meesters kan bereiken. Dat wat betreft de individuele leden.

Wat gebeurt er nu met de loges wanneer ze gevangen raken in deze maalstroom van karmische reactie die we de louteringspoorten noemen? Wanneer een logelid het denken en het bewustzijn van zijn medeleden in eigen handen neemt, begint hij dubbel, driedubbel en vierdubbel karma te maken. Een logevoorzitter die zich laat meevoeren in de stroom van handelingen zoals ik die voor u heb geschilderd, ondervindt onmiddellijk een vreselijke reactie. Omdat hij het werk goed heeft gediend, omdat hij werkt onder de beschermende vleugels van zijn lidmaatschap, onder de beschermende vleugels van het logevoorzitterschap, in de beschermende stromen die door de TS vloeien, wordt de reactie, als hij twijfel en tweedracht begint te zaaien, vele, vele malen verveelvoudigd wanneer die ten slotte het individu treft.

De meesters zijn niet voor slechts één enkel leven in een lid geïnteresseerd. Ze denken in termen van vele levens. Ze denken niet in termen van de persoonlijkheid, omdat die vergankelijk is en nooit in een andere incarnatie zal terugkeren. Ze denken aan het reïncarnerende element, dat steeds opnieuw zal terugkomen. Naar het beschermen daarvan gaat hun belangstelling uit. Dat willen ze ontwikkelen, opdat ze steeds betere instrumenten krijgen die ze kunnen gebruiken voor het werk dat hen interesseert – hun verantwoordelijkheid als beschermers van de mensheid.

Wanneer de krachten van inwijding fel branden in de ziel van een individueel lid en deze persoon zich door zijn daden laat verleiden tot verkeerde beslissingen en verkeerde opvattingen, gebaseerd op onjuiste feiten en op het tegenovergestelde van de waarheid, dan

wordt het de verantwoordelijkheid van de leader om het werk te beschermen, en het individu voor het werk te beschermen, en, als karma het toelaat, die persoon een poosje uit de witte gloeihitte te verwijderen – lang genoeg voor hem om tot zichzelf te komen en tot een normale toestand terug te keren. Dat beschermt én het individu én het werk. En wanneer deze inwijdingskrachten en de negatieve reacties door de verkeerde beslissingen een groep, een loge als eenheid, beïnvloeden, dan betekent een belangrijke ingreep door de leader op den duur een grote weldadige kracht voor het beschermen van de loge en de logeleden als geheel, doordat hij de temperatuur wat doet dalen, vóór hij verdere stappen zet voor het opnieuw vormen van die loge en voor de nieuwe activiteit, die deze loge in haar hart meedraagt om aan de wereld te geven.

Ik dank de goden dat er door dit hele proces maar heel weinig loges zijn beïnvloed. Maar de tijd is gekomen – en het gaat hierbij om de TS als geheel – dat de meesters niet langer bereid zijn zo mild voor ons te zijn zoals het geval was op de neergaande boog van de eeuw. We zijn minder dan 25 jaar verwijderd van 1975, en ze zijn niet langer bereid een individueel lid of een groep van deze mensen toe te staan zichzelf te misleiden door te geloven dat ze bezig zijn het werk van de Society te redden, wanneer ze in feite enorme struikelblokken voor het werk van de meesters vormen.

Zo zien we op dit moment, bij de dood van kolonel Conger en het aanvaarden van het leiderschap door mijzelf, dat er door de meesters een specifieke poging werd ondernomen door en met kolonel Conger en GdeP. Het begon al in 1935. Laten we het feit niet uit het oog verliezen dat GdeP het document schreef dat de meesters hem vroegen te schrijven, zodat er een 3-jarig bestuur van het Kabinet zou zijn. Dit was allemaal onderdeel van een louteringsproces dat leidde naar dit bijzondere punt in de cyclus waarop we een totale ommekeer moeten maken en beseffen dat we dat moment hebben bereikt waarop we aan de wereld moeten geven van wat we hebben ontvangen, en dat dit moet worden getest en beproefd, zodat wat we geven het geven waard is. En we zullen in de eerstvolgende 25 jaar op een praktische theosofische manier moeten werken, als we gereed willen zijn. Dus deze hele beproeving waaraan de Society wordt onderworpen, is goed, heel goed.

Vanaf het moment dat ik mijn ambt aanvaardde en we onmiddellijk de rapporten verzonden van de eerste vergaderingen van het Kabinet, die iedereen volkomen in verwarring brachten, vanaf dat moment tot de ‘proclamatie’ en de daaropvolgende resoluties van het Congres in Utrecht, onderging ieder lid van de TS, ieder loge van de TS, en de TS zelf een beproeving.

Ik zei al eerder dat leden van de Society die geen leden van de Esoterische Sectie waren geworden, in zekere zin geluk hadden. Ik zal u nu vertellen waarom ik dat zei, omdat het u misschien zal interesseren te weten dat, zo er al in het denken van leden twijfel heeft bestaan over die befaamde kabinetsdocumenten, die twijfel in bijna elk geval aanwezig was in het denken van leden van de Esoterische Sectie. Slechts één of twee, die alleen maar TS-leden waren, hadden wat moeilijkheden. Ik bekritiseer niet het lid van de Esoterische Sectie. Helemaal niet. Maar daar kwam ook de zwaarste, de grootste beproeving. Het waren alleen die leden van de Esoterische Sectie die dachten dat ze uitverkoren waren en meer wisten dan het gewone TS-lid, en dat ze bevoorrechte figuren waren, die twijfelden. Ze hadden met hun denken gewerkt en niet met hun hart.

U zult nu inzien, vrienden, waarom het op dit punt van de eeuw nodig is en raadzaam en ook heel praktisch dat het esoterische exoterisch is geworden; en als voortvloeiende daarvan het exoterische esoterisch. We worden nu allemaal, afhankelijk van onze inspiraties, aan sterkere

beproevingen onderworpen dan ooit tevoren. Laten we ze niet uit de weg gaan. Laten we er geen afkeer van krijgen. Laten we ze verwelkomen. Ze zullen niet door mij of een logevoorzitter worden gegeven. Het leven zelf zal ze geven. En wanneer het vuur van onze aspiraties alles wat onzuiver is begint weg te branden uit de donkere hoeken van onze natuur, laten we dit dan met open armen verwelkomen, en ons verheugen in de strijd, zoals ook Arjuna ten slotte zijn verantwoordelijkheid erkende en zijn zwaard trok om het tegenovergestelde van de waarheid te verslaan.

Ik wil hier nog één opmerking maken, en dan zullen we gelegenheid geven om vragen te stellen. Ik wil mijn gedachte zo uitdrukken dat ik geen verder misverstand schep. Ik denk dat u moet weten dat mijn belangstelling voor de mensen die ik heb genoemd niet persoonlijk is. Ik heb alleen belangstelling voor het schetsen van een juist beeld. En ik wil dat u weet dat er vanaf het begin tot het einde van het bestuur van kolonel Conger momenten waren dat degenen onder ons die het voorrecht hadden dicht in zijn nabijheid te zijn, bijna begonnen te denken dat hij aan niets anders dacht dan aan die leden die verraad hadden gepleegd, niet aan hem, maar aan henzelf. Hij hoopte voortdurend op hun terugkeer in de stroom van positief werk. Hij bracht herhaaldelijk het onderwerp onder de aandacht. Het liet hem niet los, omdat hij wist dat zijn verantwoordelijkheid voor hen even groot was als voor de leden die niet in verwarring waren geraakt, en hij leed, meer dan eens zelfs met tranen in de ogen. Maar toen het einde van zijn bestuursperiode kwam – ik zag het toen niet zo goed als nu in perspectief, omdat het nu duidelijker is – wist hij dat de tijd om te handelen was gekomen. Hij had zijn instructies van hogerhand. Ik werd op een reis rond de wereld gezonden om met de afdelingsfunctionarissen en hun staf te spreken, opdat ze orde op zaken zouden stellen voor de lange tocht naar 1975, met de duidelijke boodschap dat de tijd snel naderde en in feite al was gekomen, dat ze niet langer mild konden zijn, maar moesten handelen; dat de negatieve elementen niet langer onder de beschermende vleugel van het werk van de meesters actief konden zijn.

Vóór ik van mijn wereldreis was teruggekeerd, werd duidelijk wat er was gebeurd en welke orders hij had ontvangen. Hij gaf het signaal dat het keerpunt was gekomen toen hij Jan Venema's lidmaatschap in Nederland introk. En vóór mijn terugkeer zond hij twee leden van zijn staf naar San Diego, om de Amerikaanse Loge 1 te sluiten, de oudste loge in de Verenigde Staten. Hij stuurde hen ook naar San Fransisco en Oakland om die twee loges te sluiten. Het is mijn taak om zijn woorden, die hij sprak in de nacht vóór hij zijn hartaanval kreeg in vervulling te doen gaan: 'Maak de taak waaraan je bent begonnen helemaal af.'

Dat werk bestaat niet uit het met een bijl rondgaan en hoofden afslaan, en lidmaatschappen intrekken en loges sluiten. Mijn taak is het werk van de Society te beschermen, en ik hoop dat ik geen lidmaatschappen meer hoef in te trekken, of loges hoef te sluiten. Ik hoop van niet. Dat zal helemaal van de leden en de loges afhangen. Ik weet nu wat ik voelde toen ik deze kamer binnenkwam, en het was niet uw schuld. Maar ik weet nu waarom mijn hart pijn deed, en ik vind dat u dit moet weten. Vergeet de persoonlijkheid van de leden die ik noemde. Ze zullen altijd welkom zijn, en hoe eerder ik hen weer kan verwelkomen in de stroom van het werk, des te gelukkiger ik zal zijn. Deze leden drukken zwaar op mijn hart, precies zoals dat bij kolonel Conger het geval was. Ik weet zeker dat niemand van ons gelukkig zal zijn, voordat we allemaal gelukkig zijn. Dat kunnen we niet zijn, anders zouden we geen theosofen zijn.

Pauze van 10 minuten.

De voorzitter kondigde aan dat de leader gereed was om vragen van de leden te beantwoorden.

Thure Holmgren: Ik spreek namens een aantal leden van de vroegere Loge 2. Ze hebben me verzocht u de vraag voor te leggen of het niet mogelijk zou zijn, terwijl u hier in Hälsingborg bent, de eerste steen te leggen voor een nieuwe loge ter nagedachtenis van dr. Bogren.

Christofferson: Ik denk aan de traditie van de oude loge van dr. Bogren, en wat die voor alle leden heeft betekend. Ik vraag me echter af wat de bedoeling is van het sluiten van een loge om daarna een nieuwe loge te beginnen? Ik kan niet geloven dat een loge, dat wil zeggen de oude loge van Bogren, op innerlijke gebieden kan worden gesloten. Is het sluiten van de loge slechts het middel om de oude trouwe leden uit te schakelen, die de krijgers waren met dr. Bogren en die geleerd hadden lief te hebben en te vergeven? Is dat het doel?

JAL: Dank u zeer, meneer Christofferson. [*Wendt zich tot dhr. Holmgren*] Wilt u me toestaan dat ik deze vraag het eerst beantwoord, omdat uw twee vragen nauw verbonden zijn? Dank u. Mag ik aannemen meneer Christofferson – en vertaal zijn antwoord alstublieft direct – dat wat u gevraagd heeft de mening juist weergeeft van de vroegere leden van Loge 2 die, laten we zeggen, zich verzetten tegen het plan om het logecharter te laten vervallen?

Christofferson: Ik vertegenwoordig ze niet allemaal, omdat veel van hen niet zelf nadenken, maar in ieder geval vertegenwoordig ik een groot aantal van de oudere leden.

JAL: Nog een andere vraag en die is niet persoonlijk. Hoe lang is dhr. Christofferson lid van de Society?

Christofferson: Ongeveer 30 jaar.

JAL: Dank u. Ik geloof dat ik nu kan proberen de vraag te beantwoorden. Er is niets blijvends in deze wereld, in dit universum, alleen maar verandering. Dr. Bogren verdient de eer die ik hem graag zou willen betuigen, omdat hij een theosoof was die de noodzaak van verandering in de natuur en in het theosofisch leven erkende. Hoewel ik dr. Bogren niet heb gekend, herken ik de geest van hem en durf ik de mening uit te spreken dat dr. Bogren de eerste zou zijn geweest om de actie die is ondernomen goed te keuren. Er kan geen groei zijn in het individuele lid, in de loge of in de Society, tenzij er voortdurend verandering is. Niet alleen uiterlijke verandering, want die komt pas op de tweede plaats, maar innerlijke verandering, zodat ons hart gelijke tred houdt met de veranderende omstandigheden die zich in het werk van de meesters voordoen.

Men kan heel logisch de vraag stellen: Waarom hief kolonel Conger geheel onverwacht de oudste loge in Amerika op? Daar was een loge, die vele jaren lang niet slechts de inspiratie van de meest toegewijde leden van het soort van dr. Bogren had, maar ze had bovendien de inspiratie van Katherine Tingley en GdeP, en ook van kolonel Conger. De loge steunde kolonel Conger altijd meer dan 100%. Waarom hief hij die loge zo plotseling op, als een donderslag bij heldere hemel? Het was niet alleen maar een groep leden, die deze loge vormden; ze hadden bezittingen, een mooi theosofisch gebouw, waarvoor ze bloed gezweet hadden, en de toewijding van ieder lid van die loge ging uit naar het verwerven van en het betalen van dat gebouw.

Ik heb vanmiddag gesproken over de louteringspoorten. Ik weet zeker dat de vraagsteller, iemand die meer dan 30 jaar lid is van de Society, weet wat dat betekent. Ik heb gezegd dat de leden, de loges en ook de TS zelf door deze louteringspoorten moeten gaan. Voelt een lid dat een zware aanval van geloftekoorts doormaakt, terwijl hij door de louteringspoorten gaat, ooit dat er met hemzelf iets mis is? Nooit. Ik heb het doorgemaakt, en ik zal waarschijnlijk veel meer ervaringen moeten doormaken. Maar het is altijd de ander, altijd iemand anders, die hem zijn moeilijkheden heeft bezorgd. En niet voordat hij zozeer lijdt dat hij begint te beseffen dat het probleem, de moeilijkheid, bij hemzelf ligt, zal hij, en misschien zelfs dan nog niet ten volle, vrede vinden. Wanneer hij dit beseft, besluit hij zichzelf eerlijk onder ogen te zien, en te zeggen: 'Dit is mijn fout en niet die van iemand anders; ik ben van plan haar onder ogen te zien; ik erken mijn fout; ik ga het vanaf nu op de goede manier doen.' Wanneer hij dat eerlijk doet, dan beginnen de goden zich neer te buigen en geven die mens de hulp die hij nodig heeft.

Datzelfde is van toepassing op loges. Ik vind dat het heel gunstig was dat de ervaring van Loge 2 van Hälsingborg tegelijkertijd kwam met de ervaring van de TS die door de louteringspoorten ging. En als er leden van Loge 2 zijn die denken dat zij of de loge zelf te goed zijn om een verdere loutering nodig te hebben, dan ben ik teleurgesteld in de leden van Loge 2. Niet één van ons is daar te goed voor.

Dit wordt een heel lang antwoord, meneer Christofferson, maar ik zal doorgaan als de vertalers geduld met me willen hebben. Nu ik op dit punt ben aangekomen, zou ik een ervaring aan u willen vertellen die ik had toen ik met de trein naar Hälsingborg kwam. Een lid uit Malmö dat de bijeenkomst gisteravond in Göteborg bijwoonde, zat in dezelfde trein. Ik zou het niet geweten hebben, maar hij kwam naar ons toe, en groette ons en maakte het grootste deel van de reis met ons mee. En we praatten zo over koetjes en kalfjes, werkelijk niets belangrijks. Maar ik ken de menselijke natuur een beetje, en zag dat dit lid ergens over nadacht, en dat hij een vraag wilde stellen. Even later deed hij dat ook. Hij stelde deze vraag: 'Meneer Long, wat denkt u over de Zweden, niet als theosofen, maar als Zweden?'

Ik zei: 'Ik weet niet precies wat u bedoelt met deze vraag. Bedoelt u wat ik denk over het nationale karakter van een Zweed?'

Hij dacht even na en zei: 'Ja, dat is precies wat ik bedoel.' Ik vertelde hem dat ik het karakter van de inwoner van elk land in de eerste plaats beoordeelde op grond van de geologische svabhava van het land dat hij vertegenwoordigde, en dat in het geval van Zweden voor mij de Zweed het klimaat van Zweden vertegenwoordigt: de hele lange winter met weinig zon, en de korte warme zomer, en dat de Zweed in zijn uiterlijke karakter natuurlijk de eigenaardigheden had ontwikkeld van de psychologische elementen, vertegenwoordigd door die hele lange winter, welke elementen en eigenaardigheden zeer diep gaan. Maar ik zei dat de Zweed in zijn hart en onder die uiterlijke winter ook de hete en stralende zomer had, met zijn prachtige zonnenschijn, en indien we het geduld en de liefde in ons hart hadden om door de uiterlijke winter van de Zweed heen te dringen, en met de kracht van ons hart die stralende zomerzonnenschijn in zijn hart te bereiken, dan zouden we de Zweed begrijpen en liefhebben.

Dat is wat ik over de Zweden denk. Wat er nu gebeurd is met mijn dierbare vrienden die nu verward en geschokt zijn, is dat iemand van buitenaf die nationale eigenaardigheden niet herkende en een roodgloeiende toorts in dat winterse aspect van zijn wezen stak, en die rondzwaaide om hem feller te doen branden, zodat de Zweed vergat dat hij een hart had, vergat dat hij zonnenschijn in zijn hart gereed had om aan zijn medemensen te geven, en hij

kwam daardoor op het verkeerde spoor. Als de leader tot die ontdekking komt, moet hij er iets aan doen, omdat hij zijn Zweden liefheeft, niemand uitgezonderd, de goeden, de slechten en zij die daar tussenin staan. Daarom is Loge 2 gesloten, en ze zal geopend worden, zodra het kan; en ieder lid van de vroegere Loge 2 heeft volkomen het recht deel te nemen aan de nieuwe loge in een nieuwe incarnatie van de loge van Bogren, die veel stralender zal schijnen dan de vorige. Dat is mijn antwoord op uw vraag, meneer.

Cristofferson: Tot mijn spijt kan ik niet in uw eigen taal tot u spreken om u te bedanken voor het antwoord dat u me gaf. Ik hoop dat het zal zijn zoals u heeft aangegeven, en dat de leden deel zullen hebben aan deze nieuwe geest, zodat deze nieuwe loge tot aanzijn zal komen. Ik dank u hartelijk voor wat u heeft gezegd.

JAL: Dank u, meneer Christofferson. Het spijt me dat ik zoveel tijd nodig heb gehad om dit onderwerp te behandelen, omdat hier nog andere loges aanwezig zijn. Vóór het vraag-en-antwoord-gedeelte kreeg ik het idee dat het misschien mogelijk is om vanavond om 7 uur hier met een groep van de vroegere leden van Loge 2 bijeen te komen, of op een ander uur zodat we de nachttrein nog kunnen halen. Maar ik weet niet zeker of dat verstandig is, omdat er misschien niet genoeg tijd geweest is om de gevolgen van de brandende toorts te doen verdwijnen. Ik wil niet de fout maken te hard van stapel te lopen en dit later te betreuren. Ik wil de zonneshijn in het hart van ieder vroeger lid van Loge 2 bereiken. Dat is mijn doel. Ik geef niets om een charter, een logegebouw of iets anders, als ik ronduit mag spreken. Niemand wil liever dan ik dat Loge 2 weer op gang komt, en niets zou me gelukkiger maken dan dat de vroegere leden van Loge 2 zouden samenkomen en mij een aanvraag zouden sturen voor een nieuwe charter. In mijn bevoegdheid als leader voel ik het als een plicht om het op die manier te laten werken. Dan zullen we een Loge 2 hebben die opnieuw gevormd is uit zichzelf en door zichzelf, echter niet voor zichzelf maar voor de theosofie en de wereld.

Ik moet hier wijzen op een ander aspect van de uitwerking van de waarheid wanneer ze in ons hart doordringt. Meester Jezus zei: 'Ik ben niet gekomen om de vrede te brengen maar het zwaard.' Hij zei vervolgens: De vader zal zich tegen zijn zoon keren, de broeder tegen de zuster, de vriend tegen de vriend, enz. Ik bestudeerde de bijbel vóór ik met de theosofie in aanraking kwam, en die uitspraak verontrustte me altijd, want hoe was het mogelijk dat zo'n goed mens als Jezus niet kwam om vrede te brengen, maar het zwaard, en om de vader zich tegen de zoon te laten keren, de dochter tegen de moeder, enz.? Pas toen ik theosoof werd en door vele louteringspoorten gegaan was, zag ik de ware betekenis van de woorden van meester Jezus. Wanneer de waarheid het hart van een mens binnentreedt, de werkelijke occulte of theosofische waarheid, begint de beproevingstijd. Als die mens zich vastberaden aan die waarheid houdt, zal hij het niet eens zijn met zijn vader, of zijn moeder, of zijn broeder of zijn vriend, tenzij zijn broeder of vriend diezelfde vlam van waarheid die in zijn eigen hart brandt, begrijpt en voelt. Dat zijn onze moeilijkheden.

Wanneer we met elkaar in deze situatie komen, laten we er dan rustig bij gaan zitten en er met elkaar over praten. De oudste onder ons heeft niet alles geleerd en de jongste onder ons kan misschien meer weten dan wij. Zoals ik gisteravond in Göteborg zei: niemand van ons is beter dan de slechtste onder de leden en niemand van ons is slechter dan de beste onder de leden. Dat is een paradox, maar het is waar. We zijn broeders. We bouwen een kern van universele broederschap, en als we niet met een hart vol goedheid met elkaar onze slechte en onze goede dingen rustig kunnen bespreken, zonder boze gevoelens en misverstanden te wekken, dan moeten we nog een lange weg gaan om theosofen te worden. Maar ik denk dat het in het hart en in het vermogen van ieder lid van de TS besloten ligt om het leven eerlijk onder ogen te

zien, om het werk eerlijk onder ogen te zien, en zijn medemensen en zijn medetheosofen lief te hebben ondanks hun zwakheden. En als we samenwerken en erkennen dat we niet bang moeten zijn onze eigen zwakheden toe te geven, en niet bang om onszelf ernstig onder handen te nemen, niet bang om openhartig en eerlijk tegenover onze broeder te zijn, en tegelijkertijd vriendelijk en behulpzaam, dan zullen we iets bereiken. Vrienden, dat is mijn taak in deze nieuwe cyclus. Dat is wat dit samenwerkingsverband betekent, en met de hulp van de meesters en van u zullen we het tot stand brengen.

Mw. Lindahl: Er zijn enkele leden die zich afvragen of u niet, terwijl u hier bent, van de gelegenheid wilt gebruikmaken om een duidelijke stap te zetten om deze loge opnieuw te vormen, omdat een flink aantal leden hier al een aantal jaren op heeft gewacht.

JAL: Ik was juist van plan om meneer Christofferson en meneer Holmgren en de andere leden van Loge 2 die hier aanwezig zijn, te vragen of ze ernstige bezwaren hebben tegen het volgende plan dat als gevolg van uw verzoeken zojuist bij me is opgekomen. Ik wil namelijk mijn gedachten in een brief samenvatten en die naar ieder lid van de vroegere Loge 2 zenden, waarbij ik ieder de gelegenheid wil geven om zich uit te spreken over het feit of ze willen deelnemen aan deze nieuwe loge. Zij die daartoe besluiten, kunnen een brief zenden. Zij die dit niet wensen te doen zullen op eigen initiatief hiervan vrijgesteld zijn. Indien ze willen wachten en later een aanvraag indienen, is dat ook goed. We kunnen een kaart of een strookje insluiten, die kan worden teruggestuurd met daarop ongeveer deze woorden: Ja, ik ben bereid verder te werken met de nieuwe cyclus en wens deel te nemen aan de nieuwe Bogren Loge. Maar laten we goed begrijpen dat degenen die deze strook niet willen inzenden, door mij niet boos zullen worden aangekeken, en ze zullen ruimschoots de tijd hebben om hun eigen beslissing te nemen.

Mw. Lindahl: Ik werd een paar dagen geleden uitgenodigd voor een logebijeenkomst en toen ik daar kwam, waren er ongeveer 25 à 26 leden aanwezig die allemaal dhr. Hartley aanvaardden. De logevoorzitter riep me en vroeg zich af waarom ik dinsdagavond niet wilde komen, omdat ze van plan waren logebijeenkomsten te gaan houden. Maar ik zei: 'Ik aanvaard dhr. Hartley niet. Als u dat wilt, ga dan door met uw bijeenkomsten, maar ik dacht dat we een loge zouden vormen onder dhr. Long en niet onder dhr. Hartley.'

Harts: Neem me niet kwalijk, maar iemand zegt dat de mededeling van deze dame niet juist is. Misschien kunt u dit onderzoeken.

JAL: Of het waar is of niet, is voor mij niet van zo groot belang. Maar hier is een punt dat een verklaring van mijn kant rechtvaardigt. Ik denk dat de dame een essentieel punt naar voren brengt, ongeacht de details van de omstandigheden. Indien deze brief van mij naar de leden van Loge 2 wordt gezonden, wordt het duidelijk dat een vroeger lid van Loge 2 dat heeft verklaard dhr. Hartley te steunen, niet ook mij als leader van deze TS kan steunen. We hebben alleen met de TS te maken waarmee we karmisch zijn verbonden en waarvoor ik verantwoordelijk ben, en alles wat ik misschien op uw verzoek van vanmiddag ga verzenden, zal betrekking hebben op een loge van de TS waarvan ik de leader ben.

Ik zou geen enkele brief aannemen of goedkeuren van een lid dat er ook een heeft gezonden tot steun van dhr. Hartley, tenzij en totdat dit lid een brief heeft gezonden aan dhr. Hartley waarin hij zijn belangstelling voor diens werk opzegt, teneinde zijn steun te kunnen geven aan de nieuwe loge. Ieder die *Brieven die me hebben geholpen* van W.Q. Judge heeft gelezen, weet dat er een onschendbare occulte wet is, die gevaar oplevert wanneer ze wordt

overtreden. Wanneer namelijk een leerling van de een of andere leraar besluit zich tot een ander te wenden, is hij volkomen vrij dat te doen, mits hij zijn vroegere leraar ervan in kennis stelt dat hij hem niet langer als leraar aanvaardt, en dat hij van plan is een andere leraar te nemen. Blijkbaar hebben enkele leden van de vroegere Loge 2 een andere leraar aangenomen, zonder mij daarover in te lichten. Dat is hun karma. Ik kan daar niets aan doen. Maar ik zou hun zeker niet toestaan zich dubbel karma op de hals te halen door tweemaal deze wet te overtreden, wat beslist zijn reactie zal hebben. Ik zou hen eenvoudig niet toestaan in deze nieuwe loge terug te komen en mij als de leader te aanvaarden, zonder dat ze eerst dhr. Hartley hiervan op de hoogte hebben gebracht. Omdat ze de wet al een keer hebben geschonden, waarom zou ik hen dan toestaan dit nog eens te doen? Ik zou hun de dubbele gevolgen van zo'n daad willen besparen. We hebben te maken met praktisch occultisme, en we spelen niet met sentimentele woorden die we in een boek hebben gelezen. We hebben hier te maken met theosofie. Laten we dat goed begrijpen.

Als drie leden van de vroegere Loge 2 zich willen reorganiseren en een nieuw charter aanvragen, hebben ze volkomen het recht dat op ieder moment te doen. Ze hebben het constitutionele recht, en ze hebben het recht dat ik hun nu dadelijk geef en dat ik hun niet zou willen onthouden, ook al zou ik het kunnen. Dus is het geheel aan u te beslissen. Ik trok het charter in om het werk te beschermen, en ik geloof niet dat het nodig is nader te verklaren waarom. Het maakt deel uit van het louteringsvuur. Het is mijn taak de zaak weer aan de gang te krijgen, maar ik zou het zeker niet op de goede manier laten beginnen als ik zoiets toestond. Indien er bezwaren zijn tegen dit plan, laat het dan alstublieft nu weten. Zo niet, dan zal ik een samenvatting maken van wat er hier door mij vanmiddag is gezegd, en deze naar de vroegere leden sturen, en als er een verlangen is om de branch opnieuw te vormen, dan kan dat gebeuren. Ik had gehoopt dat ik het hier vandaag zou kunnen doen, maar er zijn niet genoeg vertegenwoordigers om vrij en openhartig mee te kunnen praten. Waren er vóór deze bijeenkomst maar meer leden geweest met dezelfde gevoelens als dhr. Christofferson, die deze dingen openhartig en eerlijk met ons hadden kunnen bespreken. Maar één is genoeg. Er is één Zweeds hart waarin de zon vandaag ver genoeg is doorgebroken, althans voor mij, om haar helder te zien schijnen.

Ik ben niet van plan om de vooruitgang van deze Society ook maar iets in de weg te leggen. Maar ik wil dat het duidelijk is dat geen lid dat een strook heeft getekend tot steun van dhr. Hartley, een strook voor deze nieuwe loge zou moeten insturen, tenzij hij eerst die andere band heeft verbroken. Bedenk alstublieft dat ik geen belangstelling heb voor het persoonlijke aspect hiervan. Ik bescherm het lid volkomen, omdat het karma van die daad verschrikkelijk is. Ik heb het te vaak in mijn theosofische ervaring gezien. Maar indien een lid onder de aangegeven voorwaarden wil komen, is hij even welkom als ieder ander, omdat hij door dat te doen zijn eigen innerlijke stem heeft gehoord. Hij zal dan die stap hebben gezet die hem tot een betere theosoof maakt dan ooit tevoren.

Christofferson: Ik denk dat het werkelijk heel, heel goed zou zijn als de brief, zoals u die in grote lijnen omschreef, kan worden verstuurd, en ik heb het gevoel dat er geen lid is die het plan niet met heel zijn hart zou willen steunen. Verder zou er wat betreft de mededeling van Mw. Lindahl misschien een misverstand van haar kant kunnen zijn, omdat ik als vice-voorzitter niet geloof dat er een reguliere logebijeenkomst is geweest, maar dat er een speciale bijeenkomst was bijeengeroepen om te bespreken wat er gedaan moest worden met betrekking tot het leiderschap.

JAL: Ik geef heel zelden raad. Maar ik zou graag hier deze raad willen geven aan de vroegere leden van Loge 2. Het is misschien wel een beetje moeilijk die op te volgen. Vergeet het verleden, vergeet het volkomen. Probeer de ware geest van de theosofie, waarin deze bijeenkomst is gehouden, met u mee naar huis te nemen, dan zal alles goed komen. Vergeet uw persoonlijkheden. Vergeet het verleden. Ik geloof niet dat het voor ons nodig is de details te bespreken van wat er in het verleden is gebeurd. Ik geef er niets om. Niemand van ons zou er wat om moeten geven. Het is goed als we ons nu naar de toekomst wenden en naar de zon, de zon die in het hart van ieder van ons woont. Dat is de enige manier waarop we iets zullen bereiken. En hoewel ik deze bijeenkomst met een zeer zwaar hart begon, heeft u mij vanmiddag allemaal veel meer gegeven dan ik ook maar aan iemand zou kunnen geven. En door deze bijeenkomst verlaat ik Hälsingborg vanavond met een veel beter gevoel.

Laten we het verleden vergeten. U heeft me vanmiddag de gelegenheid gegeven u te helpen uzelf te helpen. Dat is de enige manier waarop ik u van dienst kan zijn. Het is alleen in moeilijke omstandigheden dat een leader specifieke maatregelen neemt, zoals die door kolonel Conger en door mijzelf werden genomen. Maar die tijd is al voorbij, vrienden. We zijn al aan de opgaande boog van de eeuw begonnen, en we zijn al goed op weg. En we kunnen het verleden niet toestaan ons tegen te houden. Ieder van ons is wel op de een of andere manier tekortgeschoten. Maar ik moet teruggaan naar de eenvoudige maar juiste uitspraak van W.Q. Judge: 'Fouten maken betekent niets, maar ophouden met proberen is verschrikkelijk.' Ik geef er niets om wat het verleden van ieder van ons is geweest. We gaan nu de toekomst tegemoet, en laten we, voor zover het Loge 2 in Zweden betreft, haar tegemoet gaan met die zomerzonneshijn die door de winterse bewolking waaraan zij het hoofd heeft moeten bieden, heen schijnt. Ik zal mijn deel doen als u het uwe doet.

Ik denk dat we nu beter kunnen afsluiten. We zijn al bijna vier uur bezig. Ik ben van plan hier in het hotel te blijven tot ongeveer 11 uur, tot we de nachttrein nemen. Ik wil dat ieder van u zich vrij voelt om naar mij toe te komen. Misschien kunnen we dan samen koffiedrinken; ik zal beschikbaar zijn zodat we elkaar een beetje beter kunnen leren kennen. Ik dank u allemaal hartelijk.

Peter Flach: We zijn u allemaal zeer erkentelijk. U bent van plaats tot plaats gereisd en heeft alles gegeven wat u heeft, alles wat u heeft voor ons en voor het werk. U heeft niets teruggevraagd. We hebben op dit moment het gevoel dat we u zouden willen vertellen dat we het zullen proberen, en het is onze oprechte hoop en wens dat we onze uiterste plicht zullen doen, en een beetje meer. Dat is onze plicht, denk ik, en we willen u bedanken uit het diepst van ons hart.

JAL: U heeft heel veel gedaan, geloof me. Ik ben vanavond beschikbaar voor iedereen die me wil komen opzoeken.

De bijeenkomst werd om 17.45 uur gesloten.

Bijeenkomst in Stockholm

Tegnergatan 29 – Loges 1 en 15
22 mei 1951 – 20.00 uur

Peter Flach, *voorzitter en vertaler*
Lars Eek, *vertaler*

JAL: Het is goed om weer hier te zijn. Ik begon mijn werk hier in Zweden met een bijeenkomst in deze zaal, en dit is in feite een soort afscheidsbijeenkomst – niet omdat mijn werk voltooid is, maar omdat het nu is begonnen.

We hebben in Zweden een betrekkelijk drukke tijd gehad. We konden hier niet zo lang blijven als in Nederland, omdat er hier niet zoveel werk te doen was. Het werk in Nederland was nogal uitgebreid, omdat ik, zoals de meesten van u weten, het lidmaatschap van alle leden van de Nederlandse Afdeling heb ingetrokken en hen daarbij onmiddellijk in de gelegenheid stelde uitdrukking te geven aan hun bereidheid om in dit nieuwe samenwerkingsverband in de nieuwe cyclus mee te werken. We moesten onszelf in Nederland beschikbaar houden opdat de secretaris-generaal en ik de binnenkomende lidmaatschapskaarten konden bekrachtigen zodat er geen onderbreking is in het lidmaatschap van diegenen die in de nieuwe cyclus werkelijk voor de theosofie willen werken. Het was een ingrijpende maatregel, maar het was een drama dat voor iedereen zichtbaar was en dat door iedereen kon worden gevoeld.

Mijn ervaring in Zweden was anders. Er heeft zich hier een schitterend drama afgespeeld, maar één dat niet zo zichtbaar was, of zo gemakkelijk door ieder lid kon worden aangevoeld. Het was meer een innerlijk dan een uiterlijk drama. Daarom was het in feite mooier om te zien. De Zweed is een vrij nauwkeurige afspiegeling van de lange, barre winter, die diep in zijn karakter en bewustzijn doordringt. Maar als we genoeg geduld hebben en in ons hart het verlangen leeft om de Zweed werkelijk te begrijpen, dan kunnen we met dit geduld en met vriendelijkheid door die uiterlijke winter heendringen en het schitterende zonlicht daarbinnen vinden. Het is moeilijk de kracht van toewijding in het hart van de Zweed te overtreffen, maar het is ook moeilijk er toegang toe te krijgen.

Het geeft voor mij aan dat het voor ons allemaal noodzakelijk is om te proberen door het uiterlijke bewustzijn van een nationaal karakter in een land heen te dringen zodat we het hart ervan bereiken. Velen van ons, in alle landen, zijn maar al te zeer geneigd om onze broeders in andere landen te veroordelen, eenvoudig omdat we geen geduld hadden of er de tijd niet voor namen, of de warmte in ons eigen hart misten, om door de uiterlijke sluier van onze broeder heen te dringen en te zien wat er binnenin is. Door ons ongeduld prikkelen we vaak het uiterlijke bewustzijn van degene die we eigenlijk zouden willen begrijpen. In plaats daarvan groeien we verder uit elkaar. Ik spreek nu in het algemeen, want dit is een deel van de verantwoordelijkheid van een leader: de leden van iedere nationale afdeling te begrijpen, en te proberen hun hart te bereiken, van hart tot hart met hen te spreken, met hen van hart tot hart te

denken. Als we dit kunnen doen, zal het niet lang duren of het hart van de Zweed zal van hart tot hart spreken met de Nederlander, de Amerikaan, de Engelsman en met elk ander nationaal karakter.

Ik heb met veel leden gesproken sinds ik hier ben, en hun hart sprak tot het mijne, en ik hoop dat ze hoorden hoe mijn hart tot hen sprak. Mijn taak in Zweden is niet voltooid; ze is nog maar net begonnen. Ik zal terugkomen en dan zullen we elkaar nog beter begrijpen. U bent allemaal zo vriendelijk geweest, en op alle bijeenkomsten, zowel hier als in het zuiden, hebben de leden toegelaten dat ik hen in de ogen kon zien, de polsslag van hun bewustzijn kon voelen; en ze lieten me de zomer-zonneschijn vinden onder de uiterlijke winterse bewolking, zodat ik Zweden als een heel gelukkig mens zal verlaten, omdat ik heel veel zonneschijn heb gevonden, zelfs vóór de zomer hier is aangebroken.

Ik heb geen specifieke boodschap voor de twee Stockholmse loges. Ik heb met u beiden afzonderlijk kennisgemaakt, en in beide gevallen begonnen we te spreken over het werk in Stockholm, maar de ware theosofische geest stroomde door deze beide bijeenkomsten zodat we volgens mij ongeveer 10% van de tijd over het werk in Stockholm spraken en 90% over het werk voor de theosofie. Op beide bijeenkomsten had de laatste vraag van die avond zo weinig te maken met de individuele loge die ik bezocht dat men had kunnen denken in een ander heelal te zijn. Waarom zou ik dan met deze twee loges over problemen praten? Ik zou alleen maar de prachtige geest bederven, de geest van verbondenheid die ik vanavond in u voel. Laat alle vragen vanavond uit uw hart komen. Laten we met ons hart met elkaar spreken nu ik voor het laatst bij u ben, vóór ik donderdagochtend vertrek.

Johan Alin: Ik zou graag iets willen vragen over het karmische draaiboek. Op welke manier nemen we het waar? Gebeurt dit door het spirituele of door het intellectuele deel of door het hersenverstand, of op een andere manier? Moeten we zoals de Engelsman zegt 'wait and see' tot het karma komt, of moeten we op de een of andere manier positief zijn, en er iets aan doen, of moeten we alleen maar negatief zijn en erop wachten?

JAL: Dat is een hele goede vraag, Johan. Hoe zal ik die beantwoorden? Een theosoof, vooral wanneer hij dat gedurende enige tijd is geweest en inziet wat theosofie eigenlijk is, leert dat het een stelsel van karaktervorming is, en deze karaktervorming wordt door zelfbewuste, zelfgeleide evolutie tot stand gebracht. Het hele doel van de evolutie van een theosoof op dit punt in onze ervaring is om ervoor te zorgen dat ons vijfde beginsel volledig incarneert en om te werken aan ons zesde zintuig of zesde beginsel. In het normale evolutieverloop is er bij de gemiddelde mens heel weinig van zijn vijfde beginsel geïncarneerd. Al naar gelang een mens erin slaagt om zijn karakter sterker te maken, zijn theosofische karakter, incarneert er meer en meer van dat beginsel en gaat hij meer en meer van zijn zesde of intuïtieve vermogens aan het werk zetten en daarvan in zijn dagelijkse ronde, het leven genaamd, gebruikmaken. Het is dus niet een of ander beginsel dat de wegwijzers leest die we bij het ontvouwen van het karmische draaiboek vinden. Het is een samenwerking tussen al deze elementen, Johan; en wanneer we in moeilijkheden raken, komt dit doordat we dat werk te veel met het verstand, te veel met het intellect aanpakken, want als we alleen dat gebruiken, dan is het erg moeilijk de wegwijzers te vinden. We moeten steeds meer leren om in ons bewustzijn een team te vormen met ons hart en ons verstand, zodat ze iedere dag bewust samenwerken.

Wanneer we dit in verband brengen met de andere gedachte dat we onze incarnatie beginnen met een bepaalde hoeveelheid karma om gedurende dit leven uit te werken dan zullen we er iets van gaan begrijpen. Het ene karma is aangenaam, en het andere onaangenaam. Het ligt

voor de hand dat het aangename datgene vertegenwoordigt wat we in het verleden door overwinningen hebben verdiend, en daarom kunnen we profijt trekken van onze inspanningen in het verleden. Datgene wat onaangenaam is wijst, zoals we zullen ontdekken wanneer we onszelf oprecht en eerlijk onder ogen zien, nadrukkelijk op bepaalde eigenschappen in onze natuur die verbeterd moeten worden.

Neem deze twee dingen bij elkaar, en in de normale loop van het dagelijks leven, wanneer je voor besluiten en omstandigheden komt te staan en je niet weet wat je moet doen, neem dan alles bij elkaar, ga zitten en denk erover na, en probeer niet alleen met het hersenverstand maar ook met je hart te ontdekken wat het antwoord is. Gooi je hersenverstand niet weg; het is niet de motor, maar het is een waardevol instrument wanneer het op de juiste manier wordt geleid. Wanneer je de situatie eenmaal hebt overdacht, leg het probleem dan naast je neer en ga er een nachtje over slapen. Je kunt een probleem mee naar bed nemen en het vergeten, en soms zal de eerste gedachte nadat je wakker wordt je het antwoord geven. Maar zet je intuïtie aan het werk. Je hoeft helemaal niet te denken om haar te laten werken.

In de stilte komt de werkelijke waarheid. Maar we moeten terzijde staan en de krijger de stilte laten beheersen. Wanneer ik zeg wij, dan bedoel ik het hogere zelf, dat alleen kan spreken door het zesde beginsel, de intuïtie. Sta terzijde, zodat de krijger door die stenen muur van het hersenverstand kan heen breken, die de vloek is van de meesten van ons, die, in plaats daarvan, gewoonlijk de stilte van de andere kant dermate verstoren dat de krijger er niets aan kan doen.

Dit is een algemeen antwoord, maar het is ongeveer het beste dat ik kan geven, zolang ik niet beschik over een specifiek probleem om je te kunnen helpen het te doorgronden en ik ben niet van plan je daarom te vragen. Wanneer de mensen met een persoonlijk probleem zitten en het op een andere manier benaderen, raken ze gewoonlijk in moeilijkheden. Sommigen zullen naar een astroloog gaan, zullen een ephemeris [astrologische kalender] kopen; of ze gaan numerologie of handlijnkunde studeren. Dat is geen van alle juist. Ieder lid heeft het recht te doen wat hij wil. Dat is zijn zaak. Het is zijn keuze. Maar elke keer dat we naar een ander gaan, dringen we ook onze eigen intuïtie verder terug. Hiermee wil ik niet zeggen dat er niets in astrologie zit. Er zit heel veel in de echte esoterische astrologie. Ik sta volledig open voor wat HPB daarover zegt. Voordat ik met theosofie in aanraking kwam, was ik ook geneigd om buiten mijzelf naar hulp te zoeken en toen ik met astrologie was begonnen heeft ze me lange tijd daarna niet losgelaten. Maar ik leerde dat wanneer we haar gebruiken voor het oplossen van onze problemen, de tijd juist wordt uitgesteld waarin de intuïtie houvast kan krijgen en een actieve kracht wordt in het leven van de mens. Om op een nuttige manier gebruik van haar te maken moet men alle verbanden van de kosmos kennen in hun betrekking tot het individu en deze bol. Het is duidelijk dat hiervoor een adept nodig is, een ware adept van de Grote Witte Loge, en die zweven niet rond in de buurt van Stockholm, New York, Washington DC, of Californië, hoewel er heel wat mensen zijn die beweren iets anders te zijn dan ze zijn. Vooral in Californië hebben we ze in alle soorten.

Iedere keer dat we iets doen dat leidt tot een vermindering of een verzwakking van ons spirituele zelfvertrouwen, die waarachtige intuïtie die we als theosofen moeten ontwikkelen, maken we onze taak juist zoveel moeilijker. Ik keer me niet tegen de astrologie per se, ik spreek over alles dat ons berooft van ons onvervreemdbaar recht om onze eigen toestand onder ogen te zien. De reden waarom ik zoveel nadruk leg op dit karmische draaiboek is dat ieder TS-lid zal worden geholpen om zichzelf te helpen. Ik kan hem of haar niet helpen. Ik zou hem verzwakken als ik dat deed. Maar als ik iemand kan helpen zichzelf te helpen, dan

zal hij sterker worden; en de enige manier die ik als blijvende hulp bij de oplossing van mijn persoonlijke en ander problemen heb gevonden, bestond daarin te proberen het dagelijkse karmische draaiboek te lezen. Hoe meer leed het leven bracht, des te meer ik begreep dat ik de wegwijzers moest zoeken, en toen ik eenmaal door bittere ervaring wijzer was geworden, richtte ik daarna mijn blik nooit meer ergens anders op dan naar binnen. Is dit enigszins een antwoord op je vraag, Johan?

Alin: Ik ben er heel dankbaar voor. Maar ik vraag me af of men het niet kan lezen?

JAL: Het dagelijkse karmische draaiboek lezen? O, dat is alleen maar mijn manier van uitdrukken. Maar je laatste vraag geeft me de gelegenheid een klein voorval te vertellen, dat na een van mijn toespraken hier gebeurde. Onlangs bezocht een dame mij in het hotel. Ze wilde me spreken over de ‘dagelijkse karmische brief’. Ze begreep het niet helemaal. Ik moest het uitleggen en al snel zag ze in dat wanneer ik sprak over het draaiboek ‘lezen’, ik dit figuurlijk bedoelde, namelijk proberen ‘het teken aan de wand’ te lezen. Met andere woorden, om door middel van de werking van het dagelijkse karma dat in uw leven en het mijne tot uiting komt in de gewone werkzaamheden die we moeten verrichten, de betekenis te leren van de impulsen die we in ons leven ervaren, en te proberen ze aan elkaar te passen en ons een beeld te vormen van wat die innerlijke krijger, die boven deze zaken staat, ons probeert te laten zien en te laten leren en te doen – dat is wat ik bedoel met het lezen van het dagelijkse karmische draaiboek. Helpt dit?

Alin: Ja, ik geloof dat ik het nu begrijp.

Leander: Hoe kunnen we weten of de inspiratie van ons hogere zelf komt?

JAL: Het antwoord is eenvoudig dit: Als men een inspiratie heeft of een intuïtie, of een ingeving of als men zich gedrongen voelt om een besluit te nemen en men wil weten of het werkelijk van het hogere zelf komt en of het werkelijk een intuïtie is, dan zijn er een of twee manieren die het ons onmiddellijk kunnen zeggen: 1) Komt het mij ten goede of iemand anders? 2) Heeft de toepassing ervan een universele uitwerking, d.w.z. zou het goed zijn voor iedereen of zou het alleen goed zijn voor mij of voor een beperkt aantal mensen, zoals het gezin? Is de ingeving werkelijk onzelfzuchtig of is hij zelfzuchtig? Dit is het beste antwoord dat ik ken. Daardoor zult u het altijd weten.

Dit heeft natuurlijk nog een andere kant wanneer u de impuls voelt om aan een goede ingeving gehoor te geven, en er zijn twee of meer mogelijkheden. Hoe weet u welke weg u moet volgen, nadat u heeft besloten dat het goed is? Neem dan die weg die het moeilijkst voor u is, dan zult u er zeker van zijn dat u de juiste weg heeft genomen. Als u deze keer de gemakkelijkste weg neemt, dan zal de moeilijkste de volgende keer nog veel moeilijker zijn, want u zult later met hetzelfde probleem worden geconfronteerd. U kunt veel beter direct schoon schip maken door de moeilijkste weg te nemen. Bij de keuze van de moeilijkste weg zult u merken dat, omdat u vrijwillig dit besluit heeft genomen, de krijger helpt en helpt; en iedere keer wordt de intuïtie wat krachtiger, een beetje helderder. Het zal misschien niet merkbaar zijn, maar de stilte doet heel veel met ons hart, met onze intuïtie.

Peter, ik heb op deze reis het genoeg gehad dat mij een aantal vertalers ter beschikking stonden, maar er is iemand die ik heb gemist. Bij de vorige trip heeft Lars Eek wat vertaalwerk gedaan tijdens een van de vraag-en-antwoord-perioden en ik vraag me af, Lars, of je de rest van de avond zou willen vertalen?

Lars Eek: Dank u. Het zal me een voorrecht zijn.

Ruth Lundgren: Wat is de beste manier om te mediteren?

JAL: Neem me niet kwalijk dat ik even zweeg. Ik probeer de juiste manier om deze vraag te beantwoorden af te tasten. De vraag is eenvoudig als ik de vraagsteller begrepen heb. Het antwoord is niet moeilijk, maar mag ik de vraag misschien wat uitbreiden, Mw. Lundgren, om te zien of ik op het goede spoor ben? Bedoelt u: wat is voor een theosoof die werkelijk probeert een beter theosoof te worden en een helper van zijn medemensen, de beste manier om het onderwerp meditatie te benaderen?

Mw. Lundgren: Nee, dat niet alleen, maar juist omdat de invloeden zeer laag zijn.

JAL: Welke invloeden als ik vragen mag?

Mw. Lundgren: Gedurende het werk en natuurlijk bedoel ik ook soms vóór ik ga slapen.

JAL: Ja, ik begrijp het nu. Dit onderwerp meditatie is een hele serieuze zaak en ik kan hierop voor de westerse gesteldheid niet genoeg de nadruk leggen. Er zijn veel voorschriften gegeven door veel zogenaamde occulte leraren en ze hebben allemaal hun respectieve doeleinden en methoden. Maar het betreft onveranderlijk regels die uit het Oosten werden overgebracht, hetzij door oosterlingen of door westerlingen die, in de mening dat hun in het Oosten een kroon van heerlijkheid werd geschonken, naar het Westen komen om ons te vertellen hoe we in heel korte tijd adepten kunnen worden. Hun inspanningen en hun voorschriften hebben meer goede mensen geruïneerd dan er lid werden van de TS, om niet te spreken over goede theosofen! Als we onze leraren en de meesters mogen geloven, dan worden we verondersteld het allereerste begin te zijn van de voorlopers van het volgende wortelras, dat in Amerika zal wonen. Ligt het niet voor de hand dat als de zaden van dat ras in Amerika worden gezaaid, dat er met de zielen die in deze incarnatie daarheen zijn verhuisd en dit generaties achtereen hebben gedaan, zelfs vóór de Verenigde Staten waren gevormd, en met de zielen die zowel daar als hier tot incarnatie komen – ligt het niet voor de hand dat er met die zaden iets nieuws op het gebied van praktisch occultisme moet opgroeien? Dat is de bestaansreden van deze TS; daarom werd het in 1875 in New York opgericht en niet in Stockholm of in Shanghai.

U zult daarom in de theosofische literatuur of in de esoterische instructies heel weinig over meditatie vinden. Wat er is, is door veel bestudeerders, door veel leden verkeerd opgevat. Ik heb uit persoonlijke ervaring door een direct en vertrouwelijk contact met een groot mens, een grote ziel, kolonel Conger – de meest praktische occultist die deze Society heeft gekend – het volgende waar bevonden: dat we naarmate we bewust naar meditatie als zodanig streven, we ons steeds verder en verder van de ware meditatie verwijderen. Meditatie is in werkelijkheid het zich één voelen van de ziel met de natuurlijke ontvouwing van de svabhava van de mensheid, het land en de samenleving waarvan we deel uitmaken. Ik ken geen betere manier om in een paar woorden datgene wat ik als ware meditatie beschouw samen te vatten dan door opnieuw de woorden van meester Jezus te citeren zoals die in de bijbel staan: ‘Maar als jullie bidden, trek je dan in je binnenkamer terug, sluit de deur en bid tot je Vader in het verborgene en hij zal je openlijk belonen.’ Wanneer u dus de impuls voelt – fabriceer haar niet – wanneer u voelt dat iets zich in u roert en u de drang voelt uw hart of uw hogere zelf te laten opgaan in het hogere zelf van de natuur, doe het dan waar u ook bent. De stand van uw neus, of hoe u

zit, in welke houding, doet er niet toe – laat alleen uw hogere zelf zijn gang gaan en zeg: ‘Hier ben ik, doe wat u wilt, ik sta wijd open.’ Laat alles varen. De dingen gebeuren in de stilte.

Dan is er nog die andere soort meditatie die niet op een specifiek moment plaatsvindt wanneer u open staat of spontaan bent, maar die GdeP een soort ‘peinzen’ noemde, wat zelfs doorgaat terwijl we aan het werk zijn, terwijl we aan het spelen zijn, terwijl we bezig zijn met wat dan ook. Op de achtergrond van ons hogere zelf peinzen we bewust en toch onbewust over de schoonheid van de dingen die dieper ligt dan de gebeurtenissen om ons heen, en laten haar in ons stromen. Dat soort meditatie helpt ons in overeenstemming met het dagelijkse karmische draaiboek te leven. Ik hoop dat dit een antwoord is op uw vraag.

Mw. Lundgren: Dank u zeer.

Harald Källström: Wilt u mij zeggen wat Socrates bedoelde toen hij zei, het goede kennen is het goede doen?

JAL: Als we alleen waren en de tijd hadden, zou ik die vraag willen beantwoorden door u te vragen: ‘Wat denkt u dat hij bedoelde?’ En ik geloof dat we dan een vrij goed antwoord zouden krijgen. Socrates was volgens mij een heel wijs man, want dat is de manier waarop hij de meeste vragen beantwoordde die de jongemannen hem stelden, namelijk met nog een vraag en nog een vraag. Ik kan u niet zeggen wat Socrates bedoelde, alleen Socrates kan dat, maar ik kan u zeggen wat ik denk dat hij bedoelde vanuit mijn standpunt als theosoof of van iemand die probeert een echte theosoof te worden. Het is eenvoudig dit: ieder van ons die oprecht heeft geprobeerd de waarheid te vinden, begon met om zich heen te kijken en ervaring op te doen. We kwamen in aanraking met dingen waarin we geloofden en met dingen waaraan we twijfelden. Maar zelfs die dingen waarin we geloofden, wisten we niet. De enige manier waarop we werkelijk iets kunnen *weten* is door het te ervaren. Dan weten we. De uitspraak van Socrates komt volgens mij uit dat soort kennis voort; en als we iets weten op grond van onze ervaring, dan moeten we het natuurlijk zijn. Als we theosofen of bestudeerders van de oude wijsheid zijn, zoals Socrates, dan weten we dat als we weten en er niet naar handelen, de karmische wet ons snel genoeg achterhaalt. Zo zijn er veel dingen waarin we geloven en toch brengen we ze niet altijd in praktijk. Maar wanneer we ze eenmaal uit ervaring kennen, dan beginnen we ze te doen. Eerst schieten we tekort, misschien vele, vele keren, maar niet zo vaak wanneer men eenmaal is opgenomen in de krachtstroom van de Society, die eens, daar ben ik zeker van, stroomde door die school van denken waartoe Socrates behoorde.

Dat is het enige antwoord dat ik kan geven. Het is misschien niet wat Socrates zelf bedoelde, maar het is wat ik denk dat hij bedoelde.

Ik zou er nog één gedachte aan willen toevoegen. Wanneer we denken aan onze fysieke organen en hun automatische werkingen, die we gedurende eeuwen en eeuwen van evolutie hebben ontwikkeld – de organen van de spijsvertering en van assimilatie en al die functies die we vaak misbruiken, terwijl we er toch niet van dag tot dag aan hoeven te denken – wanneer we beseffen dat we deze organen niet alleen ontwikkelden, maar dat we bewust leerden hoe ons voedsel te verteren, het in goede banen te leiden, en zelfs in die mate dat dit alles nu automatisch en onbewust is geworden, dan beginnen we iets te begrijpen van wat Socrates misschien bedoelde. Maar wanneer we onze gedachten een trapje hoger brengen naar het menselijke niveau, dan gaan we eveneens door ervaring weten; en hoe meer die kennis een zogeheten onbewust proces wordt, des te meer zullen we volgens mij beschikken over de

werkelijke esoterische achtergrond van Socrates' uitspraak: *Weten is doen*. Breng dit op het nog hogere plan van wat we nu beschouwen als een bijna onzichtbaar doel van volledig spiritueel zelfvertrouwen en u heeft een nog dieper inzicht in wat Socrates volgens mij bedoelde toen hij zei 'het goede kennen is het goede doen'.

Johan Alin: U sprak op een andere bijeenkomst hier over de zweep van de meester.

JAL: Ik gebruikte de uitdrukking 'whip us into shape' [ons te kneden tot de juiste toestand is bereikt].

Alin: Bedoelt u onze innerlijke meester of de uiterlijke meester?

JAL: Wat is het verschil?

Alin: Wel, ik geloof dat er een heel groot verschil is.

JAL: In feite niet. Wat ik zei was dat de meesters karma toestaan ons te kneden, te kneden en te kneden totdat de juiste toestand is bereikt. Ik zal uw vraag in het algemeen beantwoorden, en dan kunt u uw eigen conclusies trekken in verband met het innerlijke en het uiterlijke. Het komt allemaal steeds neer op het dagelijkse karmische draaiboek. Men ontkomt er niet aan. Ik heb gezegd dat we allemaal onze incarnatie beginnen met een bepaalde hoeveelheid karma en dat de krijger in ons, voor zover we dit hem toestaan, richting probeert te geven aan deze hoeveelheid. De werkelijke krijger is uw innerlijke licht en uw meester, die probeert door de muren heen te breken, die we in vele incarnaties van onbewuste en niet-zelfgeleide evolutie hebben opgebouwd en die we sinds het punt halverwege het derde wortelras konden opbouwen, omdat we niet zo heel veel wisten.

U kent allemaal het verhaal van de Hof van Eden, toen de arme, oude Adam at van de vrucht van de boom van kennis van goed en kwaad, waarvan de theosofische uitleg luidt dat sinds die tijd, sinds de scheiding van de seksen en het neerdalen in onze constitutie van de manasaputrische vonk, onze innerlijke meester steeds heeft geprobeerd ons te zeggen welke weg we dienen te volgen en wat we moeten doen. De innerlijke meester voert ons naar de natuurlijke karmische omstandigheden waarin zijn doeleinden zullen worden bereikt. Zodra we door stappen in de juiste richting genoeg hebben gedaan voor de innerlijke meester zodat de uiterlijke meester het contact tot stand kan brengen, werkt de uiterlijke meester met diezelfde karmische wet en in zekere zin worden ze één in hun poging ons te helpen dat hogere stadium van volledig spiritueel zelfvertrouwen te bereiken, dat zijn bekroning vindt in een boeddha van mededogen. In het langdurige proces van die ervaring worden we letterlijk vanuit zowel een innerlijk als een uiterlijk standpunt door het leven getraind, want het leven is de enige inwijdingskamer en tenslotte moeten we het kneden zelf doen. We worden inderdaad 'gekneed tot de juiste toestand is bereikt' door karma, dat zijn werk doet onder het waakzame oog van zowel de innerlijke als de uiterlijke meester. Is dit een antwoord op uw vraag?

Alin: Ja, dank u zeer.

Mw. Lundgren: Gebeurt het soms dat karma gedurende een bepaald leven wordt tegengehouden als we iets bijzonders moeten doen, en wordt karma dan tegengehouden tot de volgende incarnatie, en wel met enige rente?

JAL: Ik weet niet of ik het moet zeggen of niet, maar uw vraag herinnert me aan de Christian Scientist. We weten dat de zwakke en gevaarlijke plek van Christian Science, of van elke andere ‘mentale wetenschap’, daarin bestaat dat ze de persoon aanmoedigt karma, het uitwerken van karma in deze incarnatie, door de kracht van zijn wil tegen te houden. We weten bijvoorbeeld dat het mogelijk is met onze vrije wil, indien deze sterk genoeg is, ziekten langs mentale weg terug te dringen, omdat alle ziekten, alle fouten, beginnen en eindigen in het denken. Wanneer we dus komen te staan voor de omstandigheden die zich voordoen bij het ontvouwen van het dagelijkse karmische draaiboek, dan ligt het in onze macht om beter te worden of niet. Vanaf het moment dat ons een vrije wil werd geschonken, is de keuze aan ons. Iedere keer dat we de uitwerking van ons natuurlijke karma uitstellen, zal karma wanneer het komt, met rente terugkomen zoals u zegt. Misschien is onze wil sterk genoeg om het een incarnatie terug te dringen, maar ik hoop dat niemand van ons in staat is, hoe onbewust ook, het uit deze incarnatie weg te dringen. Wordt uw vraag hiermee, althans ten dele, beantwoord?

Mw. Lundgren: Ja, dank u.

JAL: Ik denk dat we beter kunnen sluiten. Het wordt wat laat. Ik zou u opnieuw willen bedanken voor alles wat u voor me heeft gedaan. Ik vertrek donderdagochtend vroeg. Ik heb, en ik weet dat dit ook voor Grace en Kirby geldt, in Zweden een prachtige tijd gehad. We houden van uw land. We hebben de gelegenheid gehad er heel wat van te zien in het zuiden op twee prachtige bijeenkomsten daar – of eigenlijk drie Trollhättan meegerekend – en we nemen schitterende herinneringen mee terug. Als ik geen andere gedachten bij u achterlaat, dan hoop ik dat u zult blijven denken aan die Zweedse winter en zomer, want met uw geestkracht kunt u de hele winter door de warmte voelen van uw innerlijke zon. Dank u.

Peter Flach: Mag ik iets zeggen?

JAL: Daar zou je het recht toe moeten hebben. Je bent de voorzitter van de Scandinavische Afdeling!

Flach: Ik sprak zojuist enkele woorden in het Zweeds. We hebben het grote voorrecht gehad om met u samen te zijn en met uw staf. De eerste week was ik de hele dag bij u, ook tot laat in de nacht en de tweede week ben ik bij u geweest en heb ik u gezien in de korte tijd die ik van mijn werk kon vrijmaken, en ik wil zeggen dat ik onze vrienden vertelde hoeveel werk u deed en in hoe hoge mate u zich wijdde aan de grote taak die voor u ligt. U heeft uzelf geen moment gespaard, en ik vroeg aan de leden wat we zouden kunnen stellen tegenover alles wat u ons heeft gegeven. Ik geloof dat het beste wat we kunnen doen is te proberen wat u geprobeerd heeft ons te leren in praktijk te brengen, het leven te leiden en het hart onze leidster te laten zijn. We danken u uit de grond van ons hart.

JAL: Dank je Peter, dank je. Goedenacht allemaal.

De bijeenkomst werd om 22.45 uur gesloten.

Bijeenkomst in Stuttgart

Pedagogisches Institut am Linden
Zondag 27 mei 1951 – 10.00 uur

Georg Saalfrank – *algemeen voorzitter*
Andreas Zebrowski – *dagvoorzitter*
Wilhelm Oehrens – *vertaler*

*Twee kleine meisjes boden de leader boeketten witte sering en wilde rozen aan.
Beethovens Mondscheinsonate, gespeeld door dhr. Fischer.*

Georg Saalfrank: Beste vrienden: Het is ons een groot genoegen en een eer om de nieuwe leader van onze TS, James A. Long, en zijn naaste medewerkers, de secretaresse Mw. Grace Frances Knoche en de secretaris-generaal van onze Society, Kirby Van Mater, in ons midden te verwelkomen. Ik mag in dit verband opmerken dat Mw. Knoche en dhr. Van Mater leden van het Kabinet van onze TS zijn, en reeds leden van dit Kabinet waren onder het leiderschap van onze vorige leader kolonel A.L. Conger.

Onze leader en zijn medewerkers zijn van de VS via Nederland en Zweden naar Duitsland gekomen om een nieuwe impuls aan ons streven te geven en een nieuwe stuwkracht aan ons theosofische werk in Duitsland. In naam van de Duitse Afdeling van de TS en in mijn bevoegdheid van nationale voorzitter van deze afdeling, verwelkom ik u met heel mijn hart, met een hart vol vreugde en met een open hart.

JAL: Meneer Saalfrank, meneer Zebrowski: ik wil u en alle leden hier, en ook de kleine meisjes die me de bloemen hebben gegeven bedanken voor deze schitterende ontvangst. Ik denk niet dat ik iets zal proberen te zeggen vóór ik geprobeerd heb uit het diepst van mijn hart uitdrukking te geven – niet alleen aan mijn gevoelens, maar ook aan de gevoelens van onze vrienden aan het Hoofdkwartier die gedurende een aantal jaren nauw met het werk verbonden zijn geweest – ten diepste uitdrukking te geven aan onze waardering voor broeder Saalfrank en aan onze dankbaarheid voor zijn jarenlange loyale inzet onder moeilijke omstandigheden voor de zaak van de meesters. Ik hoef de verbeeldingskracht geen enkel geweld aan te doen wanneer ik zeg dat de theosofie in Duitsland, zoals ze er nu voorstaat, en zoals ze het heeft overleefd, het gevolg is van de diepe toewijding en trouw van dhr. Saalfrank. En ik ben dankbaar dat ik het voorrecht heb dat persoonlijk aan u te kunnen bevestigen, meneer Saalfrank [*schudt dhr. Saalfrank de hand*].

Ik wil u allen uit Stuttgart en van elders bedanken dat u vanochtend hierheen bent gekomen en mij in de gelegenheid heeft gesteld u te ontmoeten en met u te spreken. Het is voor mij een veel groter genoegen dan u zich kunt voorstellen. Ik voel me thuis in Duitsland. Ik voel me thuis in Stuttgart. Mijn voorouders, voor zover ik iets van hen weet, vestigden zich vanuit Duitsland in oostelijk Pensylvania waar ik ben geboren en opgegroeid; en het landschap daar

en het landschap hier, het klimaat daar en het klimaat hier lijken heel veel op elkaar. Toen we Duitsland binnenvlogen en van het vliegveld hierheen reden, kreeg ik een licht gevoel van heimwee bij het herkennen van het soort landschap waarin ik opgroeide. Daarom voel ik me helemaal geen vreemde in Stuttgart, en het is een waar genoegen, dat verzeker ik u, vanochtend hier bij u te zijn.

Iedereen hier zou zich zo informeel en prettig mogelijk moeten voelen. Ik houd niet van formeel gedoe in de theosofie. Ik houd ervan als de dingen op een vrije en natuurlijke manier gebeuren, zodat de energie op een bijeenkomst – of er nu 3 of 4, of dat er 1003 of 1004 aanwezigen zijn – heen en weer kan stromen tussen de spreker en de mensen die met de spreker denken en praten.

Ik denk dat ik eerst iets over de leader zal zeggen. Het klinkt misschien vreemd dat ik over mezelf zou willen spreken, maar ik heb het niet over mezelf wanneer ik over de leader spreek. Maar we zullen iets over de leader zeggen en daarna over u.

Karma is iets verbazingwekkends, en het is nu eenmaal zo dat het karma van de TS en van de wereld de leden van de huidige TS en mij heeft samengebracht. In het verleden, tijdens de neergaande boog van de eeuw, had de leiding van de Society, zoals die door de leden en de wereld was opgeroepen, de verantwoordelijkheid om leringen, onderricht en voorbeelden te geven aan de leden en de wereld. Maar in deze tijd is er, eveneens door de wereld en door de leden, een verandering opgeroepen. Deze bewering houdt niet in dat er geen leringen zullen worden gegeven, of dat de leader niet zal proberen een voorbeeld te zijn. Helemaal niet. Maar in plaats van zijn verantwoordelijkheden te vervullen als een leraar in een klaslokaal, moet hij nu zijn werk volbrengen als een lid dat met de leden samenwerkt als ‘één onder gelijken’, in plaats van als ‘eerste onder gelijken’.

Wat houdt dat nu eigenlijk in? Eenvoudig dit: dat het gedurende mijn leiderschap, hoe lang dat ook is, mijn verantwoordelijkheid zal zijn om samen te werken met elk land, elke branche of loge en ieder lid, als één onder u die in het dagelijks leven aan allerlei problemen het hoofd heeft moeten bieden, die veel louteringsprocessen heeft moeten doormaken die u allemaal heeft doorgemaakt en met mij in de toekomst zal doormaken. En hopelijk zal ik in staat zijn om uit mijn ervaringen datgene bij te dragen wat voor u van waarde zal zijn bij de problemen van uw eigen dagelijks leven. Dit kan niet worden bereikt door een persoonlijke briefwisseling en persoonlijk contact met ieder lid. Maar ik hoop wel, wanneer ik over u en de toekomst van het werk van de leden spreek, duidelijk te kunnen maken op welke manier die hulp kan worden verleend. Met andere woorden, ik hoop dat de leden van de Society de tegenwoordige leader niet zullen beschouwen als iemand die vanaf een spreekgestoelte of een hoge zetel neerziet en probeert de aangelegenheden van uw leven en van de loges en van de Society te besturen. Dat zal hij niet doen. Hij hoopt met u samen te werken, en u allemaal te helpen uzelf te helpen, in plaats van iets voor u te doen. Het is een bekend occult feit dat wanneer we iets voor iemand anders doen, we hem zwakker maken. Maar wanneer we hem helpen zichzelf te helpen, dan maken we hem sterker. Als we kunnen zeggen dat dat een beleid is – wat een leader nooit zou meedelen als hij verstandig is – dan kunnen we zeggen dat dat de basis is waarop dit samenwerkingsverband steunt.

Tot zover wat de leader betreft. En hoe staat het met u? En wanneer ik u zeg, bedoel ik de leden in Stuttgart, in Duitsland en over de hele wereld – waar en hoe past u in dit beeld? Als er een verandering heeft plaatsgevonden die invloed heeft op de manier waarop het werk voor de theosofie wordt aangepakt door de leader, dan beïnvloedt die verandering natuurlijk ook

het werk van de leden. De basisgedachte werd enige tijd geleden uitgesproken, ik geloof op het congres in Utrecht, dat met de overgang van de neergaande boog van de eeuw naar de opgaande boog, het voor het welslagen van het werk nodig is geworden dat we ons richten op het geven van theosofie in plaats van op het ontvangen van theosofie. Op veel plaatsen waar ik in Nederland en in Zweden met de leden heb gesproken, waren er enkele leden die het moeilijk vonden om te begrijpen wat dat precies betekende. Sommige leden dachten dat er van hen verwacht werd dat ze meer uiterlijk werk deden, harder werkten met studiegroepen en loges en lezingen en al die dingen die we gewoonlijk als meer werk beschouwen. Maar dat is niet nodig. De ware vooruitgang van het werk van de meesters in de wereld, voor zover het de TS en zijn leden betreft, is een *innerlijke* zaak en niet slechts iets uiterlijks. En wanneer we dat in gedachten houden, hoe kunnen we dan theosofie *geven*, hoe kunnen we vanuit een innerlijk standpunt ons richten op het geven van theosofie in plaats van op het ontvangen van theosofie, waarbij we de uiterlijke activiteit als ondergeschikt beschouwen?

Ik ken maar een manier, en dat is door de theosofie te nemen zoals we haar hebben ontvangen, en haar in feite tot een deel van ons dagelijks leven te maken. Nu heeft u dat allemaal jarenlang gehoord en gelezen, maar ik ga de gedachte herhalen en zal proberen haar op een iets andere manier tot uitdrukking te brengen.

Theosofie tot een levende kracht in ons dagelijks leven te maken betekent niet dat we de straat op gaan en onze medemensen op hun werk en thuis gaan opzoeken en daarbij een gezicht trekken als een vrome oude bisschop, fraaie woorden spreken, lief doen en denken dat we de theosofie tot een levende kracht in ons leven aan het maken zijn. Dat is niet wat ik bedoel. Wat ik wel bedoel is dit: dat op de rustige ogenblikken die we met onze ziel doorbrengen, met dat innerlijke deel dat u bent en dat ik ben, we juiste gedachten denken, we de juiste houding aanvoelen, en ons bewustzijn verheffen, niet met moeite of door inspanning maar eenvoudig en rustig, in de hoop dat we wat meer van nut kunnen zijn voor de meesters bij het werk dat ze in de wereld moeten doen.

Waar ik het in feite over heb met betrekking tot onszelf als leden en onze verantwoordelijkheid, voltrekt zich in de stilte, zoals alle werkelijke groei in stilte plaatsvindt. Zolang we door onze gedachten en onze innerlijke houding niet dat punt kunnen bereiken waar we de uiterlijke woelingen van ons hersenverstand, en ook van het hersenverstand van de mensen om ons heen, kunnen kalmeren en tot rust brengen, zullen we niet in staat zijn met de stilte te werken en uiteindelijk wat HPB de stem van de stilte noemt te horen, die in feite geen geluid is en geen stem.

U heeft nu allemaal verschillende keren de uitdrukking gehoord dat het esoterische exoterisch is geworden; en als we over die uitdrukking even nadenken dan kunnen we niet anders dan het feit erkennen dat daaruit volgt dat het exoterische esoterisch is geworden. Al die dingen die ik heb genoemd en waarop ik heb gewezen hangen in deze tijd met elkaar samen en duiden op iets – namelijk dat wanneer we beginnen te begrijpen wat we hebben ontvangen, het in ons bewustzijn opnemen en beginnen ervan te geven, we dan, als we ons werk goed doen, beginnen een beter voorbeeld te zijn van wat de theosofie in het leven van ieder van ons betekent. Wanneer we dat werkelijk doen en in de rust van ons innerlijke bewustzijn innig verlangen onze medemensen beter te kunnen helpen, dan begint datgene wat bekendstaat als het buddische licht een beetje helderder te schijnen in het hart van ieder van ons. Dat buddische licht is niet te zien met uw ogen of met de mijne. Maar iedereen kan het met zijn hart voelen, of hij lid van de TS is of niet. En naarmate we de helderheid van dat licht dat in het hart schijnt vergroten, en het door onze individuele pogingen helderder maken, in die mate

zullen we een beter voorbeeld worden van een actieve theosoof. Als we dat punt bereiken – en ik spreek niet over volmaaktheid, ik heb het alleen maar over een kleine vooruitgang die een groot verschil maakt – als we een beetje meer volmaking bereiken, dan zullen onze medemensen dat herkennen. Niet door de woorden die we spreken, ook niet zozeer door onze handelingen, maar door wat ze aanvoelen dat er in ons hart leeft. En ze zullen zich afvragen: ‘Wat heeft hij dat ik niet heb? Het lijkt wel datgene te zijn waarnaar ik al lange tijd heb gezocht.’ En het gevolg zal zijn dat een nieuwe ziel contact heeft gemaakt en bij ons zijn ware thuis heeft gevonden.

Diegenen van u die de menselijke natuur een klein beetje hebben bestudeerd, hebben het feit ingezien dat de zielen die tijdens de laatste een of twee generaties incarneren, veel oudere zielen schijnen te zijn, omdat ze de filosofie en de omstandigheden van het leven begrijpen, en zelfs in hun jeugd veel meer begrijpen dan u en ik op die leeftijd begrepen. Zonder twijfel zijn ze eerder bij dit werk betrokken geweest en zijn ze op zoek naar hun thuis, waar ze de draden van hun inspanningen kunnen opnemen, daar waar ze ze in een vorig leven hebben achtergelaten.

Hoe zullen ze hun thuis vinden? Het kan zijn dat ze hebben geleefd toen er niet zoiets als theosofie met die naam bestond. Het kan zijn dat ze anders werd genoemd. Ze zullen haar niet herkennen door onze woorden alleen, of deze nu worden gesproken of geschreven. Die helpen misschien, maar ze zullen haar herkennen door uw voorbeeld en door mijn voorbeeld. Dat is de enige manier die zekerheid biedt. Ze zullen haar herkennen omdat hun hart het licht ziet branden in ons hart en zonder enige twijfel zal dit hen aantrekken. Zoals het buddische licht dat helder schijnt in een heel actieve theosoof door de meester wordt herkend, zo zullen op een lager niveau die zielen die tot incarnatie komen, dat licht, als ze het voelen branden in ons hart, herkennen en weten dat ze hun thuis hebben gevonden.

De tijd gaat snel voorbij en ik wil u allemaal een kans geven om enige vragen die u misschien op uw hart heeft te stellen, maar ik wil mijn inleidende gedachten besluiten met wat ik beschouw als het hoogtepunt van onze verantwoordelijkheid als theosofen in de wereld van nu. Ook dit is iets innerlijks. Stel u eens voor wat er zou gebeuren als ieder lid van de TS in elk land van de wereld in staat zou zijn zichzelf te maken tot het soort van voorbeeld dat ik zojuist heb genoemd. Bedenk eens wat er zou gebeuren indien en terwijl dat voorbeeld in helderheid zou toenemen: het licht dat vanuit elk hart schijnt, zou ook in helderheid toenemen. Ziet u niet dat dit de werkelijke echte kern van universele broederschap is waar de meesters over spreken en sinds 1875 over hebben gesproken? Dat is het, en nu is het moment aangebroken en hebben we de verantwoordelijkheid om de hoop die zij koesteren tot een werkelijkheid te maken.

Nu bedoel ik niet dat we moeten proberen van onszelf volmaakte wezens te maken. Niemand is volmaakt, zelfs de meesters maken geen aanspraak op volmaaktheid. Maar naarmate we in staat zijn onszelf te verbeteren, zonder enig doel te willen bereiken, en beter te worden omdat het goed is betere theosofen te worden, in die mate zal het licht van de theosofie, het buddische licht van de TS zo helder in de hele wereld schijnen dat het door karma de aangelegenheden van de wereld wel moet beïnvloeden, van het innerlijke naar het uiterlijke gebied, in de richting van vooruitgang en verbetering.

Het belangrijke punt dat ik vanochtend aan u wil voorleggen is dit: Ieder van ons in het land waarmee we karmisch verbonden blijken te zijn, moet inzien dat elk land zijn nationale svabhava heeft, zijn nationale karma, zijn nationale verantwoordelijkheid. Ik heb het niet over

politiek of over economie. Ik heb het over spirituele verantwoordelijkheid tegenover de mensheid, en wij als theosofen zijn broeders, waar we ons karmisch ook bevinden. Naarmate we de theosofie vertegenwoordigen in het land waarmee we karmisch verbonden zijn, in die mate zal dat land de impuls voelen, hoe onbewust ook, en zo een meer en meer spirituele leider met zijn eigen volksaard aantrekken – een spirituele leider die uiteindelijk, als we in innerlijke zin ons werk verrichten, dat land zal leiden naar ware vooruitgang. Het uiterlijke moet ten slotte het innerlijke weerspiegelen. Het innerlijke is de oorzaak, het uiterlijke is het gevolg. Hoe kunnen we in een land een spirituele leider verwachten als de innerlijke houding verkeerd is en niet spiritueel? Naarmate we individueel en gezamenlijk als een groep theosofen in welk land dan ook, en in alle landen bij elkaar theosofisch gezien op de juiste manier denken, de juiste gevoelens hebben en dat licht vanuit ons hart laten schijnen, dan en alleen dan zullen we als voorlopers van een edel toekomstig ras op dit ras een stempel drukken dat het vooruit zal helpen en de hele mensheid ten goede zal komen.

Er is nu tijd voor enkele vragen. Maar vóór ik vraag om ze te stellen, wil ik dit zeggen en misschien wil Andreas Zebrowski het voor me vertalen. Ik wil dr. Oehrens feliciteren. Hoewel het langzamer ging, is dit volgens mij de meest nauwkeurige vertaling die ooit ergens is gegeven.

En nu, zijn er vragen? U kunt ze in het Duits stellen, want ze zullen voor mij in het Engels worden vertaald.

Berger: De leader zegt dat het esoterische exoterisch wordt, maar ik begrijp het niet als hij zegt dat het exoterische esoterisch wordt. En ik zou heel dankbaar zijn als u zo vriendelijk wilt zijn dit punt te verklaren.

JAL: Dankeschön, meneer Berger. Wat zou ik graag willen dat ik op dit moment Duits kon spreken. Ik kan het niet eens goed in ‘Pennsylvania Deutsch’! Ik ben blij dat u die vraag heeft gesteld. Overal waar ik heb gezegd dat het esoterische exoterisch wordt, en als gevolg daarvan het exoterische esoterisch, zijn daarover vragen gesteld. En ik denk dat ik in mijn inleidende opmerkingen al te licht aan dit punt ben voorbijgegaan. Ten eerste zou ik kunnen zeggen dat praktisch alle esoterische leringen nu openbaar zijn gemaakt, zodat in de afgelopen acht of tien jaar het esoterische letterlijk exoterisch was geworden – want zelfs vóór GdeP stierf was dit al begonnen. Toen we het laagste punt van deze cyclus hadden bereikt en begonnen theosofie te *geven*, moesten we de esoterie – dat altruïsme of die esoterie die we hebben ontvangen – in ons bewustzijn opnemen en daarna beginnen haar in ons dagelijks leven te geven. Niet op een exoterische manier door rond te rennen en te proberen allerlei dingen te doen, maar we moeten proberen ware esoterici te worden door het leven te leiden zonder er een woord over te zeggen. Dat is een heel eenvoudig antwoord. Maar denk aan de Society als een geheel en u zult inzien dat het een enorme last, die vreugdevol wordt aanvaard, op de schouders van de leader legt. En dat fundamentele feit, dat het exoterische nu bezig is esoterisch te worden, verschafte de basis voor het samenwerkingsverband.

Denk een ogenblik na over hoe we vanochtend ons gesprek begonnen: met het beeld van de leader en van de leden die met elkaar samenwerken voor de theosofie. Maar hoe? Uiterlijk, ja we moeten uiterlijk werken; maar innerlijk moeten we allemaal, ongeacht waar we zijn, de esoterie, het ware occultisme, het ware altruïsme, dat we door ons goede karma hebben ontvangen, ons hele wezen laten doordrenken, zodat we in ons dagelijks leven voorbeelden worden van dat altruïsme. Naarmate we dat doen – niet alleen in verband met onze theosofische activiteiten, maar ook in verband met onze karmische verantwoordelijkheid,

zullen we dan, zoals kolonel Conger ons op het hart drukte, onze op één doelgerichte plicht doen: op ons werk, tegenover ons gezin, ons land en de theosofie. Door dit te doen zullen we ontdekken dat we tot een unieke broederschap behoren, die zich niet laat omschrijven – die unieke broederschap, die de vereniging is van mensen bij wie het licht schijnt in hun hart, die elkaar herkennen zonder wachtwoorden, zonder tekens en zonder woorden. Ze herkennen elkaar als werkers op het ware pad van theosofische inspanningen voor de meesters.

Het belangrijkste punt voor ieder afzonderlijk is bewaard tot het laatst en vertaal dit alstublieft zin voor zin. Hoe zal dit samenwerkingsverband werken? Zoals gezegd, kan het natuurlijk niet worden uitgevoerd door een individuele briefwisseling met ieder lid. Nu het esoterische exoterisch is geworden vraagt iemand zich af hoe hij de leringen en de leiding die hij nodig heeft zal ontvangen, als hij ze verdiend heeft. Als een lid zijn karmische plicht doet op zijn werk, tegenover zijn gezin, tegenover zijn land, tegenover de Society, dan herkent de meester dat en de leader herkent dat. Niet op een uiterlijke manier, maar dat lid stelt zich dan in verbinding, niet met de meesters, niet met de leader, maar met zichzelf. Hij opent de deur tot de stilte, en wanneer die opengaat, voelt de meester – niemand hoeft de bijzondere omstandigheden ervan te weten – de kracht van dat hart. Wanneer hij de deur tot de stilte opent, dan ontvangt hij de leiding van binnenuit, van de stem van de stilte, die niet spreekt.

Zijn er nog meer vragen? We hebben tijd voor nog twee vragen.

Fischer: Zou ik een voorbeeld mogen geven van dit gezegde van u, dat het esoterische exoterisch is geworden en het exoterische esoterisch? Er is een voorbeeld in de natuur in de groei van een plant, waarbij de wortels van een plant diep in de grond liggen. Deze wortels veredelen alles in dit deel van de plant, dat geheel in de diepte ligt waar alles duister is. Er zijn daar donkere kleuren, en voor de plant worden de kleuren, terwijl ze uit de grond oprijst, helderder en ze worden roze, wit en geel, als symbolen van de geest. Dan schijnt alles als een cyclus te zijn, en al die dingen die de plant uit de grond moet opzuigen worden veredeld door dit proces van de plant, en dit is ook een cyclus. Er ligt hierin een kiem voor het feit dat binnen de cyclus het exoterische esoterisch wordt en omgekeerd. Ik wil eigenlijk helemaal geen vraag stellen, want iemand die vraagt begaat een fout, en iemand die antwoordt begaat ook een fout, want de stem van de stilte behoort te spreken.

JAL: Maar u heeft de vraag niet in de stilte gesteld! En dus moet ik haar buiten de stilte beantwoorden. [*Gelach*]. Dit met betrekking tot uw bewering dat de vraagsteller een fout maakt, evenals de man die de vraag beantwoordt!

Overal in de natuur ziet u hetzelfde gebeuren. Dhr. Fischer heeft gelijk. Het enige wat ik eraan zou kunnen toevoegen is dit: ik beschouw het zaadje en zijn poging om het zonlicht te bereiken als het esoterische en de plant boven en de wortels onder als de hogere en de lagere natuur van datgene wat door het zaadje werd voortgebracht. Dat is volgens mij ongeveer alles wat ik erover hoef te zeggen, want we ontdekken deze analogie in ieder mens, in iedere branch van de Society, in iedere afdeling van de Society en in de Society zelf.

Schulz: Ik beschouw het als iets heel verhevens dat we in onszelf het vermogen kunnen ontwikkelen om door dit innerlijke licht onze omgeving te beïnvloeden; dat het mogelijk is op deze manier zelf vrede en harmonie rondom ons te verspreiden. Dit feit is volgens mij iets heel verhevens.

JAL: Dank u zeer, meneer Schulz. Ik zou willen zeggen dat dit de enige manier is. Alles wat vroeger is gebeurd heeft ons voorbereid op deze tijd, zodat we nu gezegend zijn met die zeer praktische gelegenheid die al onze vroegere leraren ons hebben gegeven, om die vonk van goddelijkheid in het hart van ieder van ons tot een vlam te laten oplaaieren, opdat onze medemensen kunnen worden bijgelicht op hun weg naar een beter leven. Ik zou zoveel meer kunnen zeggen, maar er is geen tijd voor. Er is zoveel te zeggen.

We zijn allemaal wel eens in de tegenwoordigheid geweest van mensen van wie we iets voelden uitgaan. Zonder veel woorden zijn we geraakt door het spirituele in het hart van die persoon. Alles wat door mij is gezegd en geschreven sinds ik leader ben geworden is een poging geweest om ieder lid te helpen zich bewust te worden van het feit dat hij die vonk in zich heeft, en dat hoe meer hij op zichzelf vertrouwt, dat licht des te meer zal schijnen. Als we dat doen worden we, als ik de analogie mag veranderen, een goddelijke sneeuwbal die meer spiritueel licht en ander licht opneemt, zodat we onze werkelijke svabhava helpen om zich tot uitdrukking te brengen en zo groot worden dat deze het hart van de hele mensheid omvat.

Ruep: Hoe zal het bewustzijn in het Westen zich in de toekomst ontwikkelen? In het christendom is het hoofdbeginsel zijn naaste lief te hebben gelijk zichzelf, en HPB gebruikte deze zin als een essentieel punt van de theosofie. Zou u iets meer kunnen zeggen over de ontwikkeling van het bewustzijn in het Westen met betrekking tot dit punt?

JAL: Bijna iedere vraag bevat het antwoord in zich, maar ik kan er dit over zeggen: eeuwen vóór de tijd van HPB, vanaf de tijd van Tsong-kha-pa werd in het laatste kwart van de eeuw een poging gedaan om de spirituele kracht van die eeuw op bewuste wijze over te brengen naar de volgende cyclus van honderd jaar. Iedere poging mislukte tot HPB kwam. En zelfs toen zei de maha-chohan tegen meester M en meester KH: u kunt het proberen, maar ik denk niet dat u zult slagen. Maar ze slaagde wel. Ze slaagde erin die kracht daar te krijgen waar ze nu is. En met de hulp van u allemaal en van ieder lid van de TS zullen we de bewuste vooruitgang van spiritualiteit tot voorbij deze eeuw brengen. De ontwikkeling van bewustzijn, zoals die besloten ligt in de vraag van dhr. Ruep is onbelangrijk. Hij heeft het over iets dat een resultaat zal zijn, dat een gevolg is. Als we datgene doen waarover we vanochtend hebben gesproken, dan zal dat ontwikkelde bewustzijn het gevolg zijn van de oorzaken die we in ons hart leggen. En wanneer dat verruimde bewustzijn komt, hoeven we niet te proberen het te begrijpen, omdat we het zullen zijn.

Mw. Wolff: We begrijpen niet wat innerlijke en uiterlijke ronden zijn.

JAL: Ik kan er nu niet de tijd voor nemen om hier een bevredigend antwoord op te geven. Maar ik zou dit willen zeggen en als u vertaalt, wees zo goed hun te vragen het niet verkeerd op te vatten. De technische theosofie heeft haar nut, maar bij wat we vanochtend bespreken is ze van ondergeschikt belang. En het antwoord op uw vraag zal ook komen als we nauwer betrokken raken bij het voorbeeld dat we proberen te zijn, want dan zal de stem van de stilte u op een bepaald moment het beeld schetsen van wat de werkelijke innerlijke en uiterlijke ronden zijn. Haast u alstublieft niet. De gulden regel van de christelijke bijbel is een echt occult axioma. Niemand van ons kan 24 uur naar de regel leven zonder haar te overtreden. En hoe meer we ernaar kunnen leven zonder haar te overtreden, des te meer technische theosofie zullen we begrijpen, meer dan we door het lezen van een boek zouden kunnen begrijpen.

Mw. Wolff: Ik dank u zeer, meneer Long. Ik begrijp het.

Karl Baer: Ik heb twee gedachten. De eerste is dat ik uitdrukking wil geven aan onze dankbaarheid dat u naar Duitsland bent gekomen, en aan onze dankbaarheid tegenover de leden van het Kabinet uit Amerika, omdat u ons nieuw enthousiasme heeft gegeven en een nieuwe impuls, die wij die gedurende de laatste jaren hier in Duitsland geïsoleerd waren, zo hard nodig hadden. Ons geloof in de theosofische leringen gaat veel verder dan het vervullen van nationale verplichtingen. Maar deze bijeenkomst is voor ons in het bijzonder een innerlijke aansporing om ons te wijden aan het theosofische werk, wat al ons werk omvat. Daarom moeten we u bedanken voor de inspanningen en voor alle moeite die u heeft gedaan om bij ons te komen. Iedereen die van de theosofie houdt voelt de behoefte om iedereen te bedanken die iets voor ons werk doet.

De tweede gedachte heeft betrekking op de mededeling dat het esoterische exoterisch wordt, en het exoterische esoterisch. Ik zou graag willen weten of mijn idee hierover juist is. Voor zover ik weet is datgene wat we tot nu toe esoterie hebben genoemd voor iemand alleen begrijpelijk als zijn leven in overeenstemming is met de leringen en in overeenstemming met de aansporingen van HPB dat alleen hij een waar theosoof is die de theosofie in praktijk brengt. Als men de gelegenheid heeft gehad om esoterische leringen te bestuderen maar de theosofie niet in praktijk brengt, dan blijft men op het exoterische terrein, omdat de esoterische leringen dan een voortzetting zijn van de exoterische.

Wanneer we zeggen dat het esoterische exoterisch wordt, spreekt het vanzelf dat de exoterische leringen als gevolg daarvan esoterisch worden, omdat de verantwoordelijkheid voor ieder individu op dat moment toeneemt. Als iemand op dit moment zou overdenken dat het esoterische exoterisch is geworden, dan zou hij de exoterische leringen alleen kunnen begrijpen als hij de ethische leringen in zijn leven steeds meer op de voorgrond plaatst. Daarom is altruïsme het belangrijkste dat in de toekomst bij elke theosoof op de voorgrond zou moeten staan.

JAL: Wat dhr. Baer over het tweede punt zegt is in brede en algemene zin juist. Meer in detail betreft dit het soort zaken die de leader maar met één lid zou moeten bespreken, in dit geval met dhr. Baer zelf en niet met alle leden. En wel hierom: wat dat proces voor dhr. Baer betekent is niet hetzelfde als wat het voor iemand anders betekent. Er zou een groot gevaar in schuilen als ik die vraag specifiek voor dhr. Baer ging beantwoorden in aanwezigheid van al deze mensen, omdat het antwoord gericht zou zijn aan dhr. Baer en niet in bijzonderheden zou gelden voor iemand anders in de zaal. Daarom zult u kunnen inzien dat wat van toepassing is op de een niet op de ander moet worden toegepast. Laat ik dit duidelijk maken. Het principe is juist. Maar de toepassing in bijzonderheden verschilt per individu; precies zoals de uitspraak dat het pad één is maar de weg erheen per pelgrim zal verschillen. U zult begrijpen dat als ik bepaalde dingen zou zeggen die alleen voor dhr. Baer gelden, en alle anderen dan naar huis zouden gaan en hetzelfde doen, dat niet juist zou zijn.

Vóór we sluiten zou ik graag willen weten hoeveel verschillende plaatsen of loges hier vertegenwoordigd zijn. Ik zou het bijzonder op prijs stellen als één persoon uit elke plaats buiten Stuttgart en omgeving zou willen opstaan en me zou willen vertellen waar hij of zij vandaan komt:

Vertegenwoordigers van Karlsruhe, Heidelberg, Urach, Tübingen, Markdorf, Munsingen en München stonden op.

JAL: Ik wil ieder van u opnieuw bedanken, niet alleen degenen uit Stuttgart, dat u vandaag gekomen bent, en ik hoop dat u allemaal de geest van deze vergadering – niet wat ik gezegd heb, dat was onbelangrijk – mee naar huis zal nemen. Neem die met u mee naar huis en leef ermee en werk ermee. Het is wat u met u meebracht en wat u hier voor mij in het leven heeft geroepen zodat ik het kan meenemen en toevoegen aan dat reservoir van spirituele kracht die in het reservoir van de meesters is gestort terwijl ik rond de wereld ging en op deze reis, dat het de meesters mogelijk maakt de wereld in zo hoog mogelijke mate te helpen. Ik dank u nogmaals voor deze prachtige bloemen.

En nu, als u het geduld kunt opbrengen, zou ik het op prijs stellen als dhr. Fischer nog eens de sonate van Beethoven zou willen spelen. Als hij zijn spel beëindigd heeft zal ik Mw. Knoche vragen tot besluit van de bijeenkomst de Gayatri in het Sanskriet te reciteren.

Na de muziek en de Gayatri werd de bijeenkomst om 13.00 uur gesloten.

Bijeenkomst in München

Deutsches Museum
30 mei 1951 – 19.15 uur

Karl Baer, *voorzitter*
J. Hofmeister, *voorzitter Emeritus*
Wilhelm Oehrens, *vertaler*

Karl Baer: Dames en heren, beste vrienden: ik open deze bijeenkomst, die een studieavond had moeten zijn, maar we zien met vreugde van onze studie af om hier onze leader van de TS, James A. Long, Grace Franches Knoche en Kirby Van Mater, secretaris-generaal van onze Society, te ontmoeten. We begroeten ook dhr. Hofmeister, ere-voorzitter van de loge in München en dr. Wilhelm Oehrens uit Hamburg, die voor ons zal vertalen. We begroeten verder de vrienden die van buiten onze stad zijn gekomen.

JAL: Terwijl ik hier enkele minuten zat, vroeg ik me af wat ik onze leden uit München zou kunnen zeggen. Toen ik deze zaal binnenliep en ging zitten, was het alsof ik een heel andere wereld binnenwandelde dan die waarin ik buiten wachtte. Het deed me sterk denken aan mijn reis van kortgeleden rond de wereld in opdracht van kolonel Conger. Op die reis verliet ik Californië zonder enige nauwkeurig omschreven instructies. De enige woorden die kolonel Conger tegen me zei waren deze: ‘Zorg dat de onderneming slaagt.’ Maar toen ik Engeland bereikte en de atmosfeer van Europa en Engeland begon aan te voelen, duurde het niet lang of ik kreeg instructies, niet op een fantastische of onnatuurlijke manier, maar door middel van zo nu en dan een brief en ook door de heel duidelijke aanwijzingen van wat ik zo vaak het dagelijkse karmische draiboek heb genoemd. Ik ontdekte ook dat er blijkbaar iets vooruitgegaan was. Wanneer ik zeg ‘iets’ dan bedoel ik ook nu niet iets fantastisch. Maar toen ik van de ene plaats naar de andere reisde en probeerde mijn opdracht te vervullen, ontdekte ik dat de belangrijkste functionarissen en de leden met wie ik contact moest opnemen, waren voorbereid, niet alleen in hun denken maar ook in hun hart. Het was precies zoals in de sprookjes die we vroeger altijd lazen, alsof een fee deze mensen met haar toverstaf had aangeraakt. Het gevolg daarvan was dat ik dat slechts hoefde in te zien en het gezond verstand waarover ik beschikte te gebruiken om in de verschillende landen alle stukken in het juiste patroon samen te voegen.

Op deze reis, die een heel andere opdracht inhoudt, heb ik in iedere plaats waar ik kwam, dezelfde overeenkomstige omstandigheden of toestanden aangetroffen. Maar op deze reis had de voorbereiding niet specifiek betrekking op belangrijke functionarissen of sleutelfiguren. Het was een voorbereiding door middel van wat we een mooie toverstaf van witte magie zouden kunnen noemen, een voorbereiding van het hart van ieder lid dat van theosofie houdt. Hier in München heeft ze een punt bereikt waar ik niet anders dan de wijze hand kan herkennen van een mooi karma dat dit spirituele samenwerkingsverband tevoorschijn riep.

Toen ik hier vanavond aan de tafel ging zitten, wist ik echt niet of ik het wel aankon. Op elke bijeenkomst op deze reis bleek er zich in het hart en het denken van de leden een steeds grotere spirituele kracht te verzamelen. Ik beschouw dit niet als mijn verdienste. Ik zeg dit omdat wat ik voelde toen ik deze zaal binnenkwam, precies hetzelfde is als wat ik voelde bij andere bijeenkomsten toen ik binnenkwam en dat daar aanwezig was vóór ik er was. En het heeft gewerkt als geld op een spaarrekening met samengestelde rente. Met andere woorden, na de eerste bijeenkomst in Nederland met een groep leden had ik hetzelfde gevoel; de volgende bijeenkomst trof ik precies hetzelfde aan plus rente. In de bijeenkomst daarna was er hetzelfde plus rente op rente. Hoeveel rente op rente hier was toen ik vanavond deze zaal binnenliep, weet ik niet, maar ik wil beslist voor alle leden die hier zijn mijn hoogste waardering uitspreken voor wat ieder van hen naar deze bijeenkomst heeft meegebracht.

Indien ik ooit ergens dankbaar voor ben geweest, dan is het voor dat goede karma dat dit samenwerkingsverband tot stand heeft gebracht. Ik zou alleen willen dat ik vanavond iets van mijn ervaringen in dat opzicht op deze reis met de hier aanwezige vrienden zou kunnen delen. Maar zoals bij alle werkelijk spirituele zaken, als u probeert ze te omschrijven of te verklaren, verdwijnen ze. Ik zal er daarom maar op vertrouwen dat onze leden hier met hun hart zullen begrijpen wat ik met mijn openingswoorden heb willen zeggen.

Ik denk dat de leden in München erin geïnteresseerd zullen zijn samen met mij na te denken over de toekomst van de theosofie, het werk in München, in Duitsland en in de wereld. U kunt trots zijn op deze loge in München. Ik zou willen vragen of u mij toestaat dat ik vrij en informeel en realistisch met u spreek.

Verschillende stemmen: Dat is goed. Zeker. Ja.

JAL: Dankeschön. Het heeft geen zin om onszelf op dit tijdstip in de geschiedenis, niet alleen van Duitsland en de wereld, maar van de beschaving zelf en van ieder land daarin, voor de gek te houden. Als gevolg van karma leven we in een tijd, en op een punt in een cyclus, waarin volgens veel mensen het conflict tussen de krachten van licht en van duisternis onvermijdelijk is. Ikzelf ben het niet ermee eens dat zo'n conflict onvermijdelijk is. Aan de andere kant wil ik bij mijn gehoor niet de indruk wekken dat er geen gevaar voor een groot conflict bestaat. Maar waarover ik vanavond met u zou willen denken is hoe we als theosofen ernaar moeten streven om datgene te doen waardoor dit conflict wordt vermeden.

Ieder conflict, of het nu tussen twee volkeren, een dozijn volkeren of tussen twee personen is, is een gevolg. En zolang juist wij als theosofen niet inzien dat die conflicten slechts een gevolg zijn en ze niet als zodanig behandelen, zullen we niet in staat zijn om juist dat te doen waardoor goede oorzaken worden gelegd.

Wat kunnen we dan doen? Het klinkt heel, heel eenvoudig – misschien te eenvoudig – maar we weten dat wat er in de TS gebeurt, vooral wat er *innerlijk* gezien in onze Society gebeurt, ook in de wereld gebeurt. Dat is de werkelijke sleutel tot wat u en ik kunnen doen om de juiste oorzaken te leggen.

Ik zeg u openlijk dat ik heel veel waarde hecht aan deze bijeenkomst hier vanavond. München is een historisch punt, zowel in theosofisch opzicht als voor Duitsland en de wereld. Dit is een periode in onze ervaring waarin karma snel werkt en u moet goed begrijpen dat ik vanuit mijn hart spreek, niet in detail maar in het algemeen en zonder enige vorm van gehechtheid of persoonlijke betrokkenheid, maar strikt onpersoonlijk zowel vanuit een individueel als een

nationaal standpunt. Niet veel jaren geleden vond in München een belangrijke ontmoeting plaats, enerzijds vertegenwoordigde die ontmoeting Arjuna die voor een verschrikkelijke beslissing stond. Aan de andere kant vertegenwoordigde ze enkele mensen die het toekomstige lot van vele volkeren in handen hadden en die probeerden het met de niet-opbouwende natuurkrachten op een akkoordje te gooien. Wij als theosofen weten en begrijpen volkomen dat we met de krachten van het kwaad geen compromis mogen sluiten. Indien we dit doen betekent het dat we de strijd opgeven. En theosofen en de TS kunnen nooit zwichten voor de machten van het kwaad.

Wat kunnen we dan doen? Met de sterke occulte en spirituele kracht die nu door de Society stroomt, is er voor ieder lid meer gelegenheid dan ooit om daarvan gebruik te maken en deze hem te laten helpen de spirituele kracht in zijn eigen hart te versterken. De meesters hebben ons duidelijk gemaakt, en alle leraren hebben dit gedaan, dat de invloed van een zuivere spirituele kracht, die op haar eigen gebied op gang is gebracht, bijna onberekenbaar groot is wanneer ze op het uiterlijke gebied doorbreekt. Het is jarenlang onze fout geweest dat we de waarheid van deze uitspraak niet hebben ingezien, en dat we telkens weer het gevoel hebben gehad dat we zo weinig voor de wereld, onze medemensen en voor de Society hebben gedaan. We hebben bewezen genoeg dat dit denkbeeld onjuist is. Door diezelfde waarheid is onze TS gebleven wat ze is, zoals ze is, en, vanuit een spiritueel standpunt gezien, zo sterk als ze nu is.

Toen ik de waarheid van die uitspraak voor het eerst zo diep besepte als ik dat nu doe, raakte ik helemaal vervuld van een grote warmte door te weten dat de kleine dingen die u en ik in ons dagelijks leven doen zo'n grote invloed op onze medemensen hebben. Ik hoop dat u dit niet te licht zult opvatten omdat het ieder van u veel moed en hoop zal geven te beseffen dat het doen van een goede daad – niet om uzelf of mij of iemand anders een plezier te doen, maar omdat het goed is haar te doen en niet aan de gevolgen te denken – veel meer zal uitrichten dan we kunnen beseffen om een groot conflict in de toekomst te helpen voorkomen. Ik heb het niet over slechts één lid in München of in Duitsland of in de wereld die juist handelt. Ik bedoel een zo groot mogelijk aantal leden in München, in Duitsland en in de rest van de Society. Indien slechts drie de juiste instelling hebben en werkelijk een theosofisch leven leiden, zullen ze geweldig veel goeds in de wereld bereiken. Is dat niet bewezen door de woorden van de meester zelf toen hij zei: 'Zolang er drie toegewijde leden in de Society zijn, zal ze niet mislukken'? Indien al onze leden over de hele wereld dus bewust probeerden dit pad te volgen, ziet u dan niet over wat voor sterke kern van werkelijke spirituele kracht de meesters zouden beschikken om een groot conflict, waar velen zo bang voor zijn, te vermijden? De rente en de samengestelde rente zijn als een waterdruppel in de Rijn of in de Donau vergeleken met de rente en samengestelde rente die aangroeit door de levenshouding en de levenswijze die ik zojuist noemde.

U, leden in München, heeft een gunstig karma doordat u zich geografisch op een punt in Duitsland bevindt waar u uitstekend werk kunt doen voor de theosofie in uw land en in de wereld. Ik bedoel niet dat u heen en weer moet rennen om dit lid en dat lid te werven. Dat is een deel van het werk, maar dat is niet wat echt belangrijk is. Leid het leven en laat de gevolgen groeien met rente, een rente die door karma zelf zal worden uitbetaald.

Iedere stad, en ieder land heeft een eigen geaardheid. München is München, Stuttgart is Stuttgart en ik denk dat Neurenberg Neurenberg zal zijn! Iedere beschavingseenheid waar een aantal mensen bijeenkomen, hetzij een studiegroep in de TS, een loge, een stad of een land, heeft haar eigen svabhava. Wat ik voelde toen ik vanavond de zaal binnenkwam, in de paar seconden die nodig waren om van die deur naar mijn stoel te lopen, zei me meer dan tien

boekdelen in evenveel bibliotheken of duizend woorden van evenveel mensen me zouden kunnen vertellen. Ik kan u niet zeggen hoe geweldig ik het vond te ontdekken dat er hier op dit strategische punt, München, al een zo grote spirituele kracht ontwikkeld en werkzaam was dat ik in mijn hart opgelucht was te weten dat wat velen voor onvermijdelijk houden al aanzienlijke tijd is teruggedrongen – en wanneer ik zeg aanzienlijk, bedoel ik verschillende weken en maanden en ik hoop jaren – door de heel eenvoudige en onbewuste inspanningen van de leden in München.

Ik maak u geen complimenten. Ik constateer alleen een eenvoudig feit. Ik ben er zeker van dat als de leden in München en omstreken bewust doorgaan met wat ze tot nu toe onbewust deden, in het volle besef dat naarmate ze als mannen en vrouwen in München onpersoonlijk kunnen werken om aan die inspanning iets meer van de onpersoonlijke spirituele instelling toe te voegen, dat ze in die mate wat als onvermijdelijk werd beschouwd bewust nog verder zullen terugdringen.

De leden in München hebben prachtig werk gedaan en ik wil u allemaal en Karl Baer daarvoor bedanken. Ik had op mijn reis rond de wereld niet verwacht Karl Baer te ontmoeten, maar toen ik in Berlijn aankwam was hij daar. Ik was niet van plan geweest naar München te gaan. Ik had het graag willen doen, maar ik moest het opgeven in verband met de tijd. Maar toen ik Karl Baer in Berlijn aantrof, die daar voor zaken was en ik hem in het huis van dhr. Bergmann ontmoette, wist ik onmiddellijk dat deze ontmoeting iets voor de toekomst betekende. Ik wist het toen niet in bijzonderheden, maar ik begin er nu achter te komen.

Ik bedoel nu niet dat Karl Baer zo belangrijk is. Maar ik bedoel wel dat onze ontmoeting in Berlijn niet voor niets was; en het feit dat we elkaar nu ontmoeten is niet voor niets. Ik houd er niet van over personen te praten, maar dit is van belang in verband met wat ik zei: wat ik in Karl Baer herkende was dat hij onpersoonlijk voor de theosofie werkte. Hij probeerde niet zijn denkbeelden aan de man te brengen. Hij was niet bezig om het afdelingsbestuur in Duitsland, of het Hoofdkwartier in Pasadena te vertellen hoe de zaken van de TS moeten worden aangepakt. Het ging hem erom naar beste weten te werken voor de theosofie in München en in Duitsland natuurlijk. En ik kan dhr. Baer en alle leden hier verzekeren dat zolang hij onpersoonlijk blijft werken, en de leden met hem, er in München ware theosofie en werkelijke spirituele vooruitgang zal worden bereikt en de kracht van de theosofie in Duitsland op die manier groter zal worden. Zodra Karl Baer of wie dan ook, voor een eigen doel begint te werken, en aan dat doel gehecht is, zal dat niet alleen de theosofie in München schaden, maar ook in Duitsland en in de wereld.

Karl Baer wordt door mij slechts als voorbeeld genoemd voor wat we allemaal zouden moeten doen. Er zou vanavond niet datgene in deze zaal aanwezig zijn geweest wat ik er aantrof, indien er in het hart van de leden veel persoonlijke eerzucht was geweest.

De spirituele schoonheid die straalt vanuit het hart van de leden die gegeven en geofferd hebben aan het werk van de meesters, zoals de leden in Duitsland en München dat hebben gedaan, die spirituele schoonheid en dat schitterende buddhische licht zullen nooit tekortschieten om de vlam in de tempel van ons heilige werk brandend te houden. Er is hier vanavond werkelijk een grote kracht aanwezig, en wat wij als leden van de Society op die eenvoudige onpersoonlijke manier, zoals u hier in München heeft gedaan, kunnen doen, zal het stevige fundament leggen dat de meesters nodig hebben om dit schitterende werk van ons tot 1975 en later in de volgende eeuw voort te zetten.

Ik dank u allemaal nogmaals voor wat u hier vanavond heeft gebracht. Na een korte periode voor vragen en antwoorden zou ik graag ieder van u de hand willen schudden en u persoonlijk bedanken.

Daarop kondigde dhr. Baer aan dat de leader de volgende dag om 3 uur 's middags in zijn hotel beschikbaar zou zijn voor alle leden die hem zouden willen ontmoeten.

Gentner: Wat is uw opvatting, wat zijn uw gedachten over de manier waarop de theosofie in Duitsland en in de Verenigde Staten vóór de oorlog werd begrepen? Is er na de oorlog een verschil in de manier waarop de mensen in Duitsland en de Verenigde Staten theosofie opvatten?

JAL: Dankeschön. De oorlog bracht inderdaad een grote verandering, zowel in Duitsland als in Amerika, maar in Duitsland veel groter dan in de Verenigde Staten en de reden is duidelijk. U heeft geleden. Wij niet. Ik kan u beter de waarheid zeggen en spreken over een van de problemen waarmee u nu wordt geconfronteerd. Wij aan het Hoofdkwartier waren bijzonder verheugd en geroerd door de grote toevloed van aanvragen voor lidmaatschap, die na de oorlog uit Duitsland kwam. En hoewel het een aanwijzing was voor een volkomen natuurlijke en goede reactie op het leed dat een oorlog teweegbrengt, want oorlog doet altijd een verlangen in het hart van de mensen ontstaan om naar spirituele vertroosting, spirituele hulp te zoeken, lag daarin niettemin ook juist een groot gevaar. Het begon ons op te vallen dat veel van de nieuwe leden – niet de meerderheid, maar velen – kwamen om iets te ontvangen dat hun persoonlijke natuur in plaats van hun spirituele natuur voldoening zou verschaffen. Als gevolg daarvan zagen we hoe leden na enige tijd afdwaalden naar paranormale verschijnselen en probeerden in contact te komen met hun geliefden of probeerden andere dingen te krijgen om hun zelfzuchtige natuur te bevredigen. We zagen hoe weer anderen zich zowel in verschillende soorten yoga als in andere pseudo-theosofische aangelegenheden begaven, om hun persoonlijke exoterische problemen op te lossen. Met andere woorden, ze dachten dat dit de manier was om meer te eten, meer kleding en een baantje te krijgen. Ik bekritiseer hen niet en ik verwijt hen ook niets. Alleen de goden weten wat ik onder dezelfde omstandigheden zou hebben gedaan. Maar ik moet ook de andere kant van de zaak laten zien. Er waren andere leden die in de Society kwamen om hulp van spirituele aard, om de innerlijke kant te zoeken, iets dat hun hart zou bevredigen. Vreemd genoeg zagen we dat diegenen die hun persoonlijke steun ondergeschikt maakten aan de spirituele steun die ze zochten, de kleding, het voedsel en de banen kregen die ze nodig hadden.

Waarom gebeurde dat? Ik wil mijn woorden niet laten gelden als een bewijs hoe de grote Wet werkt, maar ik geef u de feitelijke ervaring van Duitse leden. Het is een bewijs te meer van wat ik al eerder probeerde uit te drukken, dat indien we onpersoonlijk werken, meer denken aan het welzijn van een ander dan aan het onze, het licht van de theosofie brandend houden in ons hart, juist denken en alleen denken aan het spirituele aspect van onze omgeving en verantwoordelijkheden, in al onze behoeften zal worden voorzien. Let erop dat ik niet zeg dat in al onze begeerten zal worden voorzien, maar in al onze behoeften. Dat is een onaantastbare, occulte wet.

Wat Amerika betreft – de na-oorlogse weerslag op de leden in Amerika was lang niet zo opvallend als in Duitsland en ik denk hier zowel aan de goede als aan de verkeerde reacties. En de eenvoudige reden daarvan is dat we niet zoveel hebben geleden. Ik vraag me af of uw vraag hiermee is beantwoord?

Gentner: Ja, dank u. Ik begrijp het.

Vraag: U sprak over de ernstige gevaren die er in de toekomst voor de hele wereld dreigen, en ik zou willen vragen of het raadzaam zou zijn zich in de TS over de hele wereld gedurende een bepaald uur te concentreren op een bepaalde sleutelgedachte die door het Hoofdkwartier zou worden gegeven om dit gevaar af te wenden. Begrijpt u wat ik bedoel?

JAL: Ja, ik begrijp het. Dit is een heel belangrijke vraag, en ik ben erg blij dat u haar stelde. Maar mijn antwoord zal u verrassen. Dat zou het gevaarlijkste zijn wat we ook maar konden doen en ik zal u zeggen waarom. Dit is een occulte instelling. Met dit woord bedoel ik niet de occulte wetenschappen, maar occultisme, altruïsme in zijn hoogste betekenis, spiritualiteit, de leer van het hart. Als ieder grassprietje op zijn eigen manier moet groeien hoeveel te meer verschillen dan u en ik. Wat zou er gebeuren als alle grassprietjes op een bepaald moment, een zekere tijd op precies dezelfde wijze zouden groeien? Wat zou er gebeuren als alles in de natuur op die manier zou werken? Een deel van de natuur zou te veel van iets krijgen, een ander deel zou te weinig krijgen, enz. Wij, u en ik, zijn niet in staat het grote wereld-karma te lezen, en dus verkeren we niet in de positie om te weten, en de leader is ook niet in de positie om als leader of als Outer Head te weten, wat de maha-chohan van plan is te doen. Hij heeft het toezicht over de Grote Witte Loge van Mededogen bij het vervullen van haar taak om de beschermmuur van de mensheid te zijn.

Als we dus in de TS een bepaalde dag, een bepaald uur zouden uitkiezen waarop we allemaal gezamenlijk over een sleutelgedachte zouden nadenken, of op een voorgeschreven manier ons erop concentreren dat het een of ander niet zal gebeuren, kunnen we niet beseffen hoezeer dit de taak van de meesters zou bemoeilijken. Ik zou veeleer willen aanraden dat, wanneer die gedachten opkomen dat we uit ons hart willen bijdragen aan het welzijn van de mensheid, hoe weinig of hoeveel dit ook is, we doen zoals de meester Jezus aanraadde: Ga de verborgen kamer van uw hart binnen. Zoals hij het uitdrukte: ‘Maar als jullie bidden, trek je dan in je binnenkamer terug, bid in het geheim tot je Vader en hij zal je openlijk belonen.’ Zet dit over in onze theosofische bewoordingen en het zal betekenen dat we telkens kracht naar de meesters uitzenden, wanneer we in de stilte, in de verborgen kamer van ons eigen bewustzijn bidden voor, of denken aan, of voelen voor het welzijn van de mensheid. Ze zullen dan iets hebben om mee te werken, *wanneer* de tijd komt om het te gebruiken, *waar* zij het moeten gebruiken, en *hoe* zij het moeten gebruiken.

Dat klinkt misschien wat abstract, maar hoe esoterischer we worden in dit werk, des te eenvoudiger het wordt. We kunnen onmogelijk weten hoeveel een eenvoudige goede daad de meesters aan spirituele kracht schenkt. Het was ook meester Jezus die erop wees hoeveel groter de waarde van het muntje van de weduwe was, vanuit een spiritueel standpunt, dan wat vele anderen gaven. Ik wil daarom mijn antwoord op deze vraag besluiten met deze verklaring: Indien wij als leden van de Society op enig uur van de dag of de nacht en overal, een spiritueel muntje in de vorm van een goede gedachte op de spirituele spaarbank van de meesters willen zetten, zullen we zien dat we veel meer doen dan veel organisaties die tegenwoordig alleen met gevolgen werken, want ze werken buiten de stroom van de logekracht wanneer ze zich met gevolgen in plaats van met de werkelijke oorzaken bezighouden. Is uw vraag hiermee beantwoord?

Vraagsteller: Ja, dank u.

Vraagsteller: Ieder verstandig mens denkt dat vrede het belangrijkste in de wereld is. Ik denk dat we middelen moeten vinden om vrede tot stand te brengen.

JAL: Ja, dat is een belangrijke gedachte. Ik zou opnieuw een onderscheid willen maken, want wij als theosofen moeten dit onderscheid maken omdat we anders nooit het karma van een land of van onszelf kunnen begrijpen. Vrede is niet het belangrijkste in de wereld. Harmonie is het belangrijkste. Wanneer er harmonie is, zullen we vrede hebben. Dat bedoel ik wanneer ik zeg dat we ons met oorzaken en niet met gevolgen moeten bezighouden. Vrede is een gevolg van harmonie. Oorlog is een gevolg van disharmonie. Daarom moeten we als theosofen die zich met oorzaken bezighouden, rechtstreeks in ons hart binnengaan en daar harmonie brengen, en dan zal daaruit na verloop van tijd voor onze hele Society en voor onze medemensen niets dan vrede kunnen voortkomen. Het is heel gemakkelijk voor iemand met een sterk karakter en die weet wat hij wil, om de mensen zo tot oorlog op te zwepen dat ze bereid zijn ten oorlog te trekken, maar het is heel wat moeilijker voor een eenvoudig man als Abraham Lincoln en anderen in dit en andere landen, om in het huidige evolutiestadium van de menselijke natuur, de mensen zover te brengen dat ze met hun hart voor vrede willen vechten, door middel van harmonie.

Schultz: Hoe staat het met de theosofische universiteit?

JAL: De theosofische universiteit ondergaat, zoals alle andere dingen, de invloeden van de cyclussen. KT strooide zaden uit. Die zaden die ze tijdens haar bestuur uitzaaide hebben op veel plaatsen in de wereld vrucht gedragen. We zijn vaak geneigd te snel naar resultaten uit te zien. Toen de activiteit van de universiteit haar hoogtepunt had bereikt, werden de graden die werden verleend door niet meer dan twee of drie andere scholen in de Verenigde Staten als universitair erkend. En u in Europa, die een graad op de juiste waarde weet te schatten, zal onze positie begrijpen. GdeP was er niet blij mee en kolonel Conger evenmin. Dit wat betreft de theosofische universiteit in het verleden.

Ik ben van mening dat we aan het Hoofdkwartier een theosofische universiteit moeten hebben, maar ik denk niet dat het er één moet zijn waar een student die is afgestudeerd een stuk papier als graad ontvangt. Ik zie uit naar de dag waarop we een school zullen hebben waar een onuitgesproken en ongeschreven graad het hart zal sieren van haar afgestudeerden, en die hen tot ware theosofen zal maken. Ik zou daarover nog veel meer kunnen zeggen, maar daarvoor ontbreekt de tijd. Er is echter één gedachte die ik als een correctie op het voorafgaande wil geven. Ik wil niet dat wat ik zei als een aanmerking zou worden opgevat op de kwaliteit van de werkelijke opleiding die de afgestudeerde studenten vroeger, wanneer ze onze school verlieten, hadden ontvangen. Ze verlieten de school in feite met een betere opleiding, zowel in innerlijke als uiterlijke betekenis, dan vrijwel elke gewone universiteit kon geven, ook al werden hun diploma's door diezelfde universiteiten niet erkend.

Ik zou de bijeenkomst nu willen besluiten met een enkel woord van hulde en waardering voor een theosoof in Duitsland en in München die zijn stempel van trouw aan de theosofie en de meesters op de boekrol van de tijd heeft gedrukt. Het is niet vreemd dat er in elk land waar ik ben geweest, in elk belangrijk theosofisch centrum, altijd één zo'n trouw, toegewijd lid is geweest die de toorts jarenlang heeft gedragen, en deze toen het moment daarvoor was aangebroken overdroeg aan iemand anders, waarbij hij die ander alle steun, zowel innerlijk als uiterlijk, gaf, en ervoor zorgde dat zijn geliefde theosofie naar de toekomstige generatie doorstroomde. De goden zij dank hebben we veel flinke soldaten in de gelederen van de

meesters. Onder die krijgers die zoveel hebben gegeven, en daarvoor niets terugvroegen, is er één aan wie ik vanavond hulde wil brengen: meneer Hofmeister. U bent een edele oude heer.

Dhr. Hofmeister, die rechts van de leader zit, diep ontroerd, staat op en schudt de leader de hand. De hele zaal barst uit in een enthousiast applaus.

Hofmeister: Dank u, uit heel mijn hart, en in mijn hoedanigheid van oudste lid van de branch in München en van mede-oprichter ervan, wil ik deze woorden tot u en uw vrienden richten. Ik ben heel gelukkig dat het mij is gegeven persoonlijk kennis met u te maken, en ik wil alleen zeggen dat mijn hart het vertrouwen dat in u en uw naaste medewerkers op het Algemeen Congres in Nederland werd uitgesproken, volledig steunt.

U heeft ongetwijfeld een heel moeilijke taak te vervullen en we zijn blij daaraan met al onze kracht een bijdrage te kunnen leveren door in deze heilige zaak uw helpers te zijn. Ik weet dat onze meesters met ons zullen zijn, indien we ernstig proberen de theosofie tot een levende kracht in ons dagelijks leven te maken.

Ik wil voor u, beste leader, en voor alle vrienden de beste wensen uitspreken voor uw toekomstige werk. Ik wil dit doen met heel mijn hart. U kunt er zeker van zijn dat we trouw blijven aan de theosofie.

JAL: Dank u, meneer Hofmeister. En dank u allemaal. Ik denk dat we nu beter kunnen sluiten. Ik heb van deze avond werkelijk heel veel genoten. Ik heb vanavond veel ontvangen, zoals altijd, maar vanavond neem ik voor de rest van mijn reis door Duitsland en voor de toekomst van het werk een bijzonder mooi en groot dividend mee, groter dan ik had kunnen verwachten.

De bijeenkomst werd om 10 uur 's avonds gesloten.

Bijeenkomst in Neurenberg

Hotel Carlton

2 juni 1951 – 20.00 uur

J.G. Crabbendam, *voorzitter*
Wilhelm Oehrens, *vertaler*

Kirby van Mater, secretaris-generaal: Vrienden, omdat de meesten van u hem nog niet hebben ontmoet, wil ik James A. Long, de leader van de TS, aan u voorstellen.

JAL: Voordat we vanavond beginnen, zou ik graag mijn waardering willen uitspreken voor de Neurenbergse leden, voor hun ontvangst en de mooie bloemen die ze me zonden om me welkom te heten. Ook heb ik het gevoel dat ik u mijn verontschuldiging moet aanbieden, omdat uw voorzitter dhr. Geer via dr. Oehrens aan mij heeft gevraagd wanneer mijn vliegtuig zou aankomen en of ze mij niet op het vliegveld konden afhalen. Ik gaf te kennen dat dit beter niet kon worden gedaan en ik wil u hiervoor mijn reden geven. Het is niet omdat de leader en zijn medewerkers zich zo hoog en verheven voelen en willen dat het zus of zo gebeurt. De reden is tweeledig: ten eerste, omdat mijn staf hard heeft gewerkt en we notities hebben gemaakt van alle bijeenkomsten in alle landen. Mw. Knoche kon, in haar hoedanigheid van secretaresse, onmogelijk het uitwerken van haar notities bijgewerkt houden, en heeft op deze reis veel meer gewerkt dan ik had gewild. Dhr. Van Mater, de secretaris-generaal, heeft op zoveel verschillende manieren geholpen, dat het mij onmogelijk is ze allemaal op te noemen.

Diegenen onder u die veel hebben gevlogen zullen begrijpen wat ik bedoel, als ik zeg dat ik, omdat ik al eerder heb gevlogen, de verantwoordelijkheid op me nam om op de ontelbare details te letten die verband houden met onze vluchten en landingen en de juiste afhandeling van onze bagage, zodat alles vlot verloopt. Wanneer we op onze bestemming aankomen, en wanneer leden ons op het vliegveld komen afhalen, is het dus voor mij of mijn staf onmogelijk hun die aandacht te geven die we hen graag zouden willen geven omdat we op details moeten letten, de bagage de douane moet passeren en onze paspoorten gecontroleerd moeten worden – niet omdat er veel werk mee gemoeid is, maar het vraagt aandacht.

Ten tweede, deze reis van mij en mijn staf is erop gericht om de leden te ontmoeten en het samenwerkingsverband dat ik heb ingeluid met volle kracht op gang te brengen. Om dat te kunnen doen in Amsterdam, Utrecht, Stockholm, Stuttgart, München en Neurenberg, moet ik, als ik de ene plaats of stad verlaat, als het ware overschakelen van de stad die ik verlaat op de stad waar ik heenga. Er zijn geen twee steden of plaatsen dezelfde in de wereld. En als ik mijn plicht als leader van deze Society eerlijk wil vervullen dan moet ik, wanneer ik de mensen in Stuttgart toespreek, tot Stuttgart spreken zonder te denken aan Stockholm, München of Neurenberg. Om dit te kunnen doen, is het, wanneer ik aankom in een stad waar werk te doen is met de loges en leden, absoluut noodzakelijk dat ik elke poging in het werk stel om me zo volledig mogelijk open te stellen voor de impulsen en de gevoelens van die stad en de leden

die ik van dienst zal zijn. Er is niets dat me daarbij meer helpt dan een rustige rit van het vliegveld naar het hotel en onder het rijden naar buiten te kijken en mijn gevoelens hun gang te laten gaan, alles uit te pakken en onze zakelijke uitrusting, schrijfmachines, mappen enz. neer te zetten, onze kleren op te hangen en dan rustig aan het werk te gaan.

Dat werk bestaat niet uit het onmiddellijk gaan typen en schrijven en dicteren of iets dergelijks. Het bestaat uit het rustig overdenken van de plichten die vóór ons liggen. En in de stilte krijgen we de eerste impulsen van wat de leden nodig hebben. Dan zijn we klaar om de leden te ontvangen en het is onveranderlijk onze ervaring geweest dat de leden die we ontmoeten en met wie we spreken en naar luisteren, de juistheid van deze impuls, die we door de stilte hebben ontvangen, bevestigen. Daarom, vrienden, heb ik dr. Oehrens gevraagd dhr. Geer te vertellen dat we liever rechtstreeks naar het hotel gingen.

Ik dank u allemaal voor uw komst hier vanavond. Er is niets wat me meer vreugde schenkt dan om met de leden hier te kunnen praten. Ik bedoel niet tot hen te spreken maar *met* hen, eenvoudig, informeel en eerlijk. En de leden in Nederland en Zweden en tot dusver in Duitsland zijn er al achter gekomen dat ik weiger om feiten en geschilpunten uit de weg te gaan. Ik houd ervan om de koe bij de horens te vatten 'without pulling any punches' [tegen dr. Oehrens]: Is dat moeilijk om te vertalen? ['Ja dat is het.'] Goed, zonder enige aarzeling, zodat we openhartig en snel tot de kern van het probleem kunnen doordringen en de zaken kunnen rechtzetten.

Ik heb het gevoel dat ik me vanavond in een nogal eigenaardige positie bevind. Ik wil wel zeggen dat ik enorm veel heb nagedacht over deze bijeenkomst op deze zaterdagavond, en ik weet zelfs nu nog niet of ik me zo kan uitdrukken dat u allemaal zult begrijpen wat ik ga zeggen, maar ik voel het als mijn plicht om het te proberen. Ook wil ik absoluut duidelijk maken vóór ik nog meer zeg, dat wat ik nu ga zeggen in geen enkel opzicht moet worden beschouwd als kritiek op of een veroordeling van enkele Neurenbergse leden, onder wie diegenen die de brief hebben ondertekend waarover ik zal spreken. Ik wil dat ze zullen begrijpen dat ik niets dan liefde in mijn hart heb en de wens dat we elkaar goed zullen begrijpen.

De eigenaardige positie waarin ik me vanavond bevind is deze: Ik spreek tot leden die in de verwarring van een mist die kwam opzetten, het nodig vonden om een brief naar het Hoofdkwartier te schrijven die aan mij werd overhandigd, en waarin wordt gezegd dat deze leden mij niet als leader van deze TS kunnen erkennen. Zelfs nadat ik in Duitsland was aangekomen werd mij te kennen gegeven dat ik welkom zou zijn als dhr. Long, maar niet als de leader van de Society. Ik kan hier niet komen als dhr. Long; dat is onmogelijk. Op 22 februari stierf kolonel Conger, en ook dhr. Long. Er zal geen meneer Long meer zijn in deze incarnatie. U ziet dus hoe onmogelijk het voor mij is om naar u toe te komen als dhr. Long. Het is mij onmogelijk u het gevoel in mijn hart te beschrijven, toen ik aan de ene kant met deze brief werd geconfronteerd en aan de andere kant met mijn plicht als leader die door deze verantwoordelijkheid te aanvaarden het karma van ieder individueel lid van de TS aanvaardde. U ziet dus dat ik voor een beslissing gesteld werd. Hier sta ik, vastbesloten dat mijn eerste plicht de leden geldt, en dat ik noch iemand anders kan toestaan dat deze brief mij van mijn plicht als leader van deze Society zal afhouden.

Hier vrienden, heeft u het verhaal van wat er werkelijk in mijn hart omgaat in verband met de Neurenbergse branch. Ik ben door deze brief niet in het minst geraakt en hij heeft in mijn gevoelens van liefde voor de leden geen enkele verandering gebracht; en als de leden hier

vanavond niet waren gekomen, dan zou, denk ik, mijn hart zijn gebroken. Ik ben ervan overtuigd dat er in uw denken verschillende dingen zijn waarop u graag een antwoord zou willen hebben. Ik ben ook ervan overtuigd dat uw *hart* geen vragen te stellen heeft. Het zou niet eerlijk tegenover u zijn als u vanavond geen gelegenheid kreeg alle vragen te stellen die u wilt. Maar tot mijn spijt kan ik niet de werkelijke occulte waarde inzien van het aangaan van een discussie door bepaalde vragen die u misschien heeft zelf te beantwoorden, want zodra ik dit doe, zou men kunnen veronderstellen dat ik bezig ben te proberen uw gedachten ten gunste van mijzelf en mijn positie als leader van deze Society te beïnvloeden. Daar ligt mijn verantwoordelijkheid niet. Het is mijn taak het werk van de TS te beschermen.

In de stukken die vanuit het Hoofdkwartier aan u werden toegezonden over de kabinetsvergaderingen, is alles gezegd wat er plaatsvond. Er is niets anders. Als iemand mij zou vragen te bewijzen dat ik de leader van deze Society ben, zou ik niets méér kunnen zeggen dan ik in de kabinetsvergaderingen heb gezegd. U heeft mijn woord, en meer niet. Als ik meer zou zeggen, zou ik de leader niet zijn.

Om dus eerlijk tegenover u te zijn en om u op geen enkele manier in verlegenheid te brengen, zou ik mij met uw toestemming voor langere of kortere tijd, al naar u wenst, willen terugtrekken en het voorzitterschap willen overdragen aan dhr. Crabbendam. U kunt alle vragen stellen die u wilt over alles wat u wilt. Het gaat er niet om dat ik niet hier wil blijven, maar ik wil in geen enkel opzicht een hindernis zijn voor u om uw vragen te stellen. Het kan mij niet schelen waarover. Het is alleen om u de volle gelegenheid te geven waarop u recht heeft. Als het tijd is om weer binnen te komen, zal ik dit graag doen en graag het mijne toevoegen aan wat er is gezegd, of proberen zoveel mogelijk van nut te zijn.

Nog een ding: wees eerlijk en spreek uw gedachten uit en stel uw vragen nu er de gelegenheid voor is. Zoals u uit de mededelingen weet, heb ik dhr. Crabbendam uit Nederland gevraagd om voorzitter te zijn gedurende deze periode en het is aan hem te bepalen of hij de vragen zal beantwoorden of dat hij het Mw. Knoche of dhr. Van Mater wil laten doen. Zij zijn alle drie lid van het Kabinet en genieten het volste vertrouwen. Mw. Knoche behoorde tot de staf van het secretariaat van GdeP gedurende zeven jaar, geloof ik. Ze was secretaresse van de voorzitter van het Kabinet tijdens de periode van drie jaar waarin het Kabinet de TS bestuurde. Ze was secretaresse van kolonel Conger tijdens zijn ambtsperiode; later maakte hij haar lid van het Kabinet. Kirby behoorde ook tot de staf van GdeP en hij was lid van zijn Kabinet. Hij was lid van het Kabinet gedurende het driejarig bestuur. Hij was lid van kolonel Congers Kabinet en hij ontving zijn aanstelling tot secretaris-generaal van kolonel Conger. Dhr. Crabbendam was lid van het Kabinet van kolonel Conger. Hij bezocht het Hoofdkwartier, kende kolonel Conger, ontmoette alle mensen aan het Hoofdkwartier en verdient mijn dank voor het aanblijven als lid van mijn Kabinet.

Crabbendam: Dank u.

JAL: Ik ben van mening dat deze drie leden dicht genoeg bij verschillende veranderingen in de Society hebben gestaan om uw vragen te kunnen beantwoorden. Ik vergat erop te wijzen dat Mw. Knoche geboren is in Point Loma en onder Katherine Tingley een intensieve training heeft gehad. Volgens mij zijn zij dan ook volledig toegerust om uw vragen te beantwoorden. Zijn ze dat niet, dan is het mijn plicht zo nodig te helpen. Voel u alstublieft zo ontspannen en informeel mogelijk. Ik ga in de lounge een paar sigaretten roken, en ik hoop dat de vraag-en-antwoord-periode – maak deze zo lang of kort als u wilt – van nut voor u zal zijn.

Ik wil nu dhr. Crabbendam aan u voorstellen, die het voorzitterschap zal overnemen.

De leader verliet daarop de zaal en de leden stelden vragen aan de drie Kabinetsleden tot 10.30 uur, waarop de aanwezigen de voorzitter verzochten de leader te vragen weer binnen te komen en de bijeenkomst voort te zetten.

Paul Selinger: Als leider van de branch in Treuchtlingen heb ik het gevoel dat het erg moeilijk is om voor ieder lid te vechten. Ik heb vanavond gehoord dat er een document is dat tussen de Neurenbergse branch en uzelf, onze leader, staat, en ik zou willen vragen wie verantwoordelijk is voor dat document, wie het getekend heeft en wat de betekenis ervan is, want ik denk dat er tweedracht uit zou voortkomen.

JAL: We moeten deze zaken in hun juiste verhoudingen beschouwen. Als we een periode in de geschiedenis van de Society ingaan, zoals nu, waarin de cyclussen samenvallen, dan moeten we wat er plaatsvindt vanuit het ware theosofische standpunt bekijken. Diegenen onder u, en dat zullen de meesten wel zijn, die al een poosje bij de theosofie zijn, weten dat het pad van een echte theosoof niet over rozen gaat. Indien hij oprecht van hart is en de feiten van het theosofische leven onder ogen ziet, dan komt hij voor de ene na de andere beproeving te staan. En die beproevingen worden niet door een leader of een Kabinet, of een nationale voorzitter, of een loge-voorzitter of enig ander persoon in de Society op zijn weggelegd. Deze beproevingen ontstaan uit de natuurlijke gevolgen en situaties in zijn dagelijks leven, niet alleen bij het vervullen van zijn plichten in zijn beroep en tegenover zijn familie, maar ook in zijn werk voor de Society. We weten dat allemaal uit ervaring als we hebben geprobeerd van onszelf echte theosofen te maken.

Wanneer we een tijd doormaken zoals deze, en vooral wanneer die samenvalt met een wisseling in het leiderschap, dan roepen de werkelijke aspiraties in het hart van mensen die ervaring op die 'het gaan door de louteringspoorten' wordt genoemd. Dit betreft niet alleen personen. Het betreft ook een loge als zodanig, elke loge, en ook de Society zelf. De persoon die in zijn aspiraties werkelijk oprecht is, komt dan voor een reeks beproevingen van drievoudige aard te staan, namelijk als persoon, als lid van een loge indien hij dat is, en als lid van de Society.

Dit lijkt een lange omweg naar het antwoord op de vraag van deze heer. Maar de reden waarom ik dit alles heb gezegd is deze: Wat de omstandigheden die in een bepaalde loge gelden misschien ook zijn, ze hoeven een andere loge niet noodzakelijk te beïnvloeden. De enige manier waarop dit zou kunnen gebeuren, zou zijn als de leden van de ene loge weloverwogen en met de kracht van hun wil zouden proberen hun eigen gevoelens aan een ander loge op te leggen. Zover ik weet, gaat het document waarover ik vanavond sprak niemand rechtstreeks aan, behalve die leden die het getekend hebben en degenen aan wie het was gericht en die mij ervan in kennis stelden, omdat ik in zoverre erbij betrokken was dat ik in het document werd genoemd. Ik heb de grootste eerbied voor de leden van de Neurenbergse loge, omdat ze niet geprobeerd hebben hun gevoelens aan andere loges op te leggen.

Ik denk dat de vraag van deze heer ontstaat uit het gevoel in zijn hart dat hij, omdat hij van de theosofie houdt en zich verbonden voelt met zijn eigen groep, natuurlijk vindt dat hij alle details moet weten van wat zijn werk in de theosofie zou kunnen beïnvloeden. Ik neem hem dat niet kwalijk. Maar in dit geval geloof ik niet dat er iets is waar u zich ongerust over hoeft te maken, omdat ik er heel zeker van ben dat er geen pogingen in het werk waren gesteld om

andere loges te beïnvloeden. Het was een kwestie tussen de leden die het stuk tekenden en mijzelf; en ik zou de laatste persoon in de wereld zijn die iets tegen een dergelijk document zou inbrengen, zelfs als ze zouden zeggen dat ze mij nooit zouden erkennen zolang als ze leefden. Het ligt niet op mijn weg voor mezelf aanhangers te zoeken. Ik beschouw het genoemde document als een product van onvoldoende informatie, plus verkeerde inlichtingen en een gebrek aan geduld. Ik ben hier niet om iemand een standje te geven omdat hij een stuk heeft geschreven of iets verkeerd heeft gedaan. Dat is evenmin mijn verantwoordelijkheid. Ik werk voor de theosofie en niets anders. Als ik vanaf het begin verklaar dat de leader bereid is het karma van ieder lid van deze Society op zijn schouders te nemen, dan moet het voor iedereen hier duidelijk zijn dat het mijn taak is hen te helpen hun verantwoordelijkheid te begrijpen, hen te helpen die verantwoordelijkheid op zodanige manier te dragen dat ze me kunnen helpen de mijne te dragen. Dat is mijn taak. Niet meer en niet minder.

Al deze kleinigheden die nu en dan de kop opsteken, hebben helemaal niets met het werk van de meesters te maken. Hoe sneller we ze uit onze gedachten bannen en beginnen onze theosofie in praktijk te brengen en ons meer inzetten voor het welzijn van onze broeder dan voor ons eigen welzijn – of het nu het welzijn van ons persoonlijk, onze loge, of onze eigen TS betreft – en we doelgericht onze plicht doen, des te eerder zullen we ontdekken dat we leden zijn van een werkelijk unieke broederschap. Is dit een antwoord op uw vraag, meneer Selinger?

Selinger: Ja, dank u.

JAL: Ik sta tot uw dienst, wat de leden ook wensen. Misschien kunnen we morgen samenkomen en over theosofie spreken in plaats van over moeilijkheden die ontstaan wanneer de Society door louteringspoorten gaat.

Ik hoop dat ik in mijn volgende incarnatie 16 verschillende talen kan spreken, dan kan ik in het Duits tot u spreken.

Crabbendam: Dat zal niet gemakkelijk voor u zijn.

JAL: Ik neem aan – ik weet het niet – ik neem aan dat het grootste deel van de tijd dat ik weg was, de vragen en de discussie betrekking hadden op de Neurenbergse loge.

Veel stemmen: Ja.

JAL: Als dat het geval is, wil ik graag wat nader kennismaken, niet met degenen uit München en Stuttgart die ik al heb ontmoet; daarom wil ik vragen of degenen die van buiten Neurenberg komen willen opstaan of hun hand opsteken.

Vier heren uit Treuchtlingen, onder wie dhr. Selinger, Mw. Hänsler uit Bamberg en dhr. Trost uit Mittelbayern stonden op.

Selinger: Een van onze leden heeft een opdracht ontvangen van dhr. Wening om samen te werken met de branch in Neu-Ulm, en daar heeft de leader van de branch een nieuwe jeugdgroep opgericht, de Lotuscirkel. Hij wil weten of u misschien enkele wenken kunt geven voor het jeugdwerk in de toekomst.

JAL: Ik kan de hele avond wel praten als u over het jeugdwerk spreekt, want dat is iets dat me na aan het hart ligt. Ik heb overal in de wereld kleine vrienden gemaakt, en de mensen aan het Hoofdkwartier kunnen u vertellen hoe ik over de jeugd denk. Maar zoals ik de jongeman in München die me in het hotel kwam opzoeken, al vertelde, en die mij min of meer dezelfde vraag stelde, het jeugdwerk is ook veranderd en is nog steeds aan het veranderen. Het spijt me om te moeten zeggen dat een groot aantal theosofen, overal in de wereld hebben nagelaten om zich te houden aan een van de grondbeginselen van het theosofisch onderricht, namelijk dat er in deze wereld niets bestendig is, behalve verandering. Toen kolonel Conger leader werd, ontdekte hij dat men met het jeugdwerk in bepaalde opzichten bijna tot in de finesses was doorgaan zoals het was toen KT ermee begon. Ik ben er zeker van dat als KT nog leefde en zou zien hoe weinig er veranderd was in de benadering van het jeugdwerk, waarop zeven jaar geleden al werd gewezen, dan zou ze de eerste zijn geweest om de boel op stelten te zetten, zoals ze dat zo goed kon doen.

We hoeven niet lang erover na te denken, diegenen van ons die 50 jaar en ouder zijn, om in de jongeren van tegenwoordig, zelfs die van 7 tot 10 jaar, theosofisch beschouwd oudere zielen te zien dan wijzelf. Ik wil daarmee zeggen dat ze in het verleden in heel veel gevallen meer ervaring in het werk van de meesters hebben opgedaan dan wij. Als we de woorden van Judge dat wij de Egyptenaren zijn, willen geloven, dan dienen we te beseffen dat de levensgolf die gedurende de laatste paar generaties binnenkwam, uit zielen bestaat die al eerder ervaring in het werk hebben opgedaan en nu naar hun thuis uitzien. We weten ook dat de jeugd tegenwoordig geen moeite heeft om reïncarnatie of karma en de andere theosofische basisleringen te aanvaarden. En we weten dat ze werkelijk eerder gereed zijn om spiritueel voedsel te ontvangen dan wij en onze ouders en grootouders.

Daarom is het onze verantwoordelijkheid om te proberen met onze kinderen mee te groeien en te proberen ze een stap vooruit te blijven. Als we dat niet doen dan zullen we ze verliezen. Ik weet niet hoe het hier in Duitsland is, maar de kinderen van tegenwoordig schijnen niet meer zo geboeid te zijn door de ouderwetse sprookjes als wij waren, behalve dan die welke werkelijke theosofische waarheid bevatten. Ze wensen iets praktischer, steviger kost, iets dat voldoet aan hun verlangen naar meer waarheid. Het is dus onze opgave dit feit eerlijk te erkennen en ermee te werken.

We zijn daarmee op kleine schaal al begonnen onder kolonel Conger. Ik heb de verantwoordelijkheid gekregen om ermee door te gaan en wel in overeenstemming met de huidige cyclus en werkwijze in de theosofie, namelijk die van de ontwikkeling van werkelijk spiritueel zelfvertrouwen. Het jeugdwerk van de toekomst, dat ik hoop op te bouwen, zal worden ontwikkeld op basis van die continuïteit die wordt gesymboliseerd door het beeld van de meester met één hand omhoog, hulp en leiding ontvangend van degenen die boven hem staan, en met de andere hand naar omlaag, om diegenen die onder of achter hem staan te helpen zover te komen als hij zelf is.

Dit is een grote opgave, omdat dit betekent dat we niet met de jeugd beginnen maar met ons ouderen. Met andere woorden het betekent in die loges of groepen waar er jaren en jarenlang een logevoorzitter was, en aangenomen werd dat hij tot zijn dood voor deze functie was gekozen, dat we onszelf moeten heropvoeden en tot het inzicht moeten komen dat de levensgolven die nu gaan incarneren, generatie na generatie, elk een beetje verschillen van de vorige, en elk een klein beetje hoger op de ladder staan. Daarom hoop ik dat we in niet al te lange tijd een basis kunnen leggen waarop we ons werk voor de theosofie kunnen voortzetten, zodat het oudere lid zijn gehechtheid aan zijn positie, indien hij die heeft, zal opgeven en haar

overdraagt aan iemand van de volgende generatie en hem tevens helpt die verantwoordelijkheid te dragen; en als die persoon het punt bereikt waarop de volgende generatie zou moeten beginnen, moet hij hen op zijn beurt op weg helpen. Diegenen die te jong zijn om tot de groep van de oudsten te behoren, ontvangen een handreiking van diegenen in de generatie boven hen, en die groep zal een handreiking geven aan de volgende leeftijdsgroep onder hen, en zo verder naar beneden tot de kleine lotuscirkel-kinderen, waarbij iedere groep zich werkelijk verantwoordelijk voelt voor die daaronder, evenals ze zich ook verantwoordelijk voelt tegenover de groep daarboven. Alleen als iedere groep zijn eigen werk zelf doet zal deze gang van zaken kunnen voortduren en van werkelijke waarde zijn. De kinderen zijn niet dom. Ze zijn bijdehand en ik hoop dat de jonge mensen zelf de verschillende groepen zullen opbouwen en het jeugdwerk weer op gang zullen brengen en daarbij hun eigen ideeën zullen gebruiken. Ik heb ze allemaal aangemoedigd om mij te schrijven en te vertellen wat ze op het hart hebben, mij te vertellen wat ze denken nodig te hebben, en ik zal hen helpen zichzelf te helpen.

Ik verwacht niet dat we met de kinderen en de jonge mensen werkelijke moeilijkheden zullen hebben. De moeilijkheden zullen bij ons ouderen liggen, namelijk om ons los te maken van de verstarring in ons denken, ons los te maken van de gedachte dat we gelijk hebben en dat we belangrijk zijn. Onze belangrijkheid begint pas als we de verantwoordelijkheid overdragen aan een jongere. Dan worden we tot op zekere hoogte belangrijk, want dan kunnen we ons eigen karakter versterken door de jongeren een zekere bewegingsvrijheid te geven, hun goede raad te geven en geen blok aan hun been te zijn. We hebben allemaal fouten gemaakt, allemaal. Het is niet erg om fouten te maken, want als we eerlijk zijn weten we dat ze treden zijn naar succes. Er bestaat alleen werkelijk gevaar indien we ophouden te proberen onszelf te verbeteren.

Dit was weer een grote omweg om uw vraag te beantwoorden, maar ze geeft een algemene indruk van mijn gedachten over het jeugdwerk. Ik ben er zeker van dat de jonge mensen zelf ideeën zullen hebben die veel beter zijn dan die welke u of ik zouden kunnen bedenken.

Diegenen hier die geïnteresseerd zijn in het jeugdwerk en die jonge mensen hebben die erin geïnteresseerd zijn en over deze dingen willen praten, kunnen hen zeggen dat ze niet moeten aarzelen mij te schrijven. Degenen aan het Hoofdkwartier die me bij het werk helpen, zullen samen met mij de zaken bespreken en over mijlen afstand met u van gedachten wisselen, en ik denk dat we dan werkelijk iets tot stand kunnen brengen.

Hans Geer: Ik geloof dat we hier allen broeders en zusters zijn van één leven, en we houden allemaal van de theosofie en waarden haar. Ik denk dat we hier zullen blijven tot we uit deze zaal zullen worden gegooid. Ik was van plan een vraag te stellen. Iemand heeft ons gezegd dat de Esoterische Sectie en School gesloten moesten worden. En nu wil ik vragen of dit soort esoterische werk zoals het van HPB tot ons is gekomen, eigenlijk wel moet worden gestaakt.

JAL: Dank u, meneer Geer. Dat is een hele mooie vraag. Ten eerste heeft niemand gezegd dat de Esoterische School werd gesloten. Er is gezegd dat de Esoterische Sectie werd gesloten. En er is een groot verschil tussen de Esoterische School en de Esoterische Sectie, en we moeten daar een duidelijk onderscheid tussen maken. De Esoterische School bestond al lang vóór de TS, en als de TS in de tien komende eeuwen van het toneel zal verdwijnen, dan zal de Esoterische School nog steeds bestaan.

Tijdens een van de laatste KTMG-bijeenkomsten deed GdeP de uitspraak dat iemand het verslag van deze bijeenkomsten zou publiceren, maar niet hijzelf. Hij wist niet wie het zou doen. Het waren de meest esoterische leringen die ooit aan de mensheid waren gegeven sinds de grote en kleine mysteriën van de oudheid. Ik had het zeer goede karma vele jaren nauw verbonden te zijn met kolonel Conger voordat hij leader werd, en ik had het zeldzame voorrecht van tevoren enigszins te worden ingelicht, want hij zei me jaren geleden dat hij de KTMG-verslagen zou publiceren. GdeP zelf stopte geruime tijd vóór hij heenging met het geven, althans formeel, van esoterische leringen.

Het is misschien goed om het verhaal te herhalen dat ik aan sommige groepen in Zweden heb verteld. Iedere leader en Outer Head heeft naast de proefleden in de Esoterische Sectie zijn of haar innerlijke groep of groepen gehad. GdeP had de ES, hij had de KTMG, maar hij had ook een andere groep die nog hoger was. In direct verband met de vraag van dhr. Geer kan men zich afvragen: Wat betekent het om lid te zijn van de Esoterische Sectie? En als iemands karma goed is, wat betekent het dan uitgenodigd te worden om toe te treden tot een volgende hogere groep? En verder, als iemands karma goed is, wat betekent het dan om uitgenodigd te worden tot die hoogste innerlijke groep? Het verkeerde antwoord op die vraag of die reeks van vragen heeft voor meer moeilijkheden in het werk van de meesters gezorgd dan wat ook. Waarom dan? Wat is het verkeerde antwoord dat al die moeilijkheden veroorzaakte? Een TS-lid wordt lid van de Esoterische Sectie. Als hij beseft en erkent dat hij lid is geworden van een groep waarin hem door karma de gelegenheid wordt geboden voor een krachtigere en diepere beproeving, dan zal hij niet veel moeilijkheden ondervinden. Maar als hij door lid van die Sectie te worden het gevoel heeft begunstigd te zijn, en hij na maanden en jaren van studie gaat denken dat hij iets meer weet dan dit of dat lid, dan zal hij moeilijkheden krijgen. Als we beseffen dat de Esoterische Sectie niets anders is dan een graad van beproeving, dan zullen we begrijpen waarom hij moeilijkheden zal krijgen.

Als een lid de vraag betreffende de Esoterische Sectie en zijn lidmaatschap daarvan echter op de juiste wijze beantwoordt, dan mag de leraar hem voor de volgende groep uitnodigen. En daar geldt hetzelfde als in de Esoterische Sectie, maar de stromen van gedachten en werkzaamheid, van actie en reactie, hebben daar een veel hogere spanning. Als hij daar dus begint te denken dat hij zelfs maar een beetje beter is dan een lid van de Esoterische Sectie, dan zal hij werkelijk moeilijkheden krijgen. Als hij echter erin slaagt de vraag in die groep juist te beantwoorden, mag hij als zijn karma goed is, uitgenodigd worden tot een hogere groep, en daar heeft de stroom een nog veel hogere spanning. Als hij daar een fout maakt kan dit bijna fataal worden voor zijn bruikbaarheid voor het werk van de meesters. En hoe het mij ook tegenstaat het te moeten zeggen, het zijn die leden van die hoogste groep van GdeP die de fout maakten te denken dat zij belangrijk waren, te denken dat zij meer wisten dan hun broeder-theosofen, te denken dat ze het recht hadden om hun broeder-theosofen te vertellen wat ze moesten doen en laten, en zelfs te denken dat GdeP hun de macht en het recht had geschonken om het Outer Head te beproeven, om te zien of hij het Outer Head was of niet, terwijl het enige wat GdeP deed niet meer was dan hen opnieuw op de proef te stellen. Dat, het spijt me het te moeten zeggen, is wat de meeste moeilijkheden in onze geliefde TS heeft veroorzaakt.

Het is heel gevaarlijk als iemand gaat denken dat hij belangrijk is of dat hij meer weet dan een ander. Het is een volkomen verkeerde benadering van het werk in en voor de theosofie. Niemand van ons weet wat er diep in het hart en het bewustzijn van onze medeleden verborgen is, zodat een lid, als hij zichzelf toestaat iets meer te zijn dan alleen een kanaal, in zijn theosofische werk persoonlijk in plaats van onpersoonlijk begint te worden.

Om terug te komen op de vraag van dhr. Geer: Ik heb gezegd dat het esoterische exoterisch was geworden, en als gevolg daarvan dat het exoterische esoterisch is geworden. Omdat dit plaatsvindt in deze tijd waarin we ons moeten richten op het geven van theosofie in plaats van op het ontvangen van theosofie, zal het verder duidelijk zijn dat naarmate we van onszelf werkelijke voorbeelden maken van mensen die theosofie in praktijk brengen, en we doelgericht onze plicht doen op ons werk, tegenover ons gezin, ons land en onze theosofie, we in die mate leden zullen worden van die unieke broederschap waarover kolonel Conger sprak. Dat betekent niet dat iemand een insigne krijgt om in zijn knoopsgat te doen om te laten zien dat hij lid is van deze Esoterische Sectie of die groep, waardoor hij meer aanspraak heeft op de achting van de meesters dan iemand anders. De meesters zijn helemaal niet geïnteresseerd in persoonlijkheden. Ze zijn geïnteresseerd in de leer van het hart, in het werk voor de theosofie.

Met dit alles wil ik niet beweren dat er geen verdere leringen zullen worden gegeven. Dat wil ik er helemaal niet mee zeggen. Maar als een lid ze verdient zullen ze hem hoogstwaarschijnlijk niet op een zilveren blaadje worden gepresenteerd met een kaartje eraan: 'Dit zijn esoterische leringen voor u.' Het lid zal ze verkrijgen naargelang het buddhische licht helderder in zijn wezen schijnt. Als hij verdere leringen heeft verdiend, zullen niet alleen de meesters het weten maar ook de leader en het Outer Head. En als deze leringen komen, dan zullen ze misschien erg eenvoudig zijn en komen in de stilte van zijn hart. Dat is de manier waarop ze de grootste betekenis hebben. Dat is wat HPB hoopte en waarom ze in 1888 formeel begon met de Esoterische Sectie, om een proefterrein en basis voor te bereiden waarop ten slotte en hopelijk vóór 1975 een kern van leden zou staan die weten wat theosofie is, die voorbereid zijn en gereedstaan om te dienen als de boodschapper in 1975 komt.

Ik denk dat we beter kunnen afsluiten.

Crabbendam: Dank u zeer, beste leader, voor dit prachtige antwoord. De leader zegt dat hij na de bijeenkomst van morgen en maandag in zijn hotel beschikbaar is als men hem wil spreken. En nu dank ik u allemaal voor uw komst.

JAL: Het is te laat vanavond, al kwart voor twaalf, maar morgen zal ik na de bijeenkomst graag ieder lid de hand schudden voordat u vertrekt. Ik dank u zeer voor uw komst vanavond. Goedenacht.

De bijeenkomst werd om 23.45 uur gesloten.

Bijeenkomst in Neurenberg

Hotel Carlton

3 juni 1951 – 14.00 uur

J.G. Crabbendam, *voorzitter*
Wilhelm Oehrens, *vertaler*

J.G. Crabbendam: Beste leader, ik heb de leden hier zojuist welkom geheten en hun verteld dat ik hun niet veel te zeggen heb. Ik heb hun gezegd dat het me een bijzonder genoegen is dat ik gezichten heb ontdekt van leden van wie ik weet dat ze van heel ver zijn gekomen om deze bijeenkomst bij te wonen, en dat het u een bijzonder genoegen is hen te ontmoeten. Maar dat ik hun niet zou kunnen vertellen wat er vanmiddag gaat gebeuren als ze dat van mij verwachten, omdat we dat nooit weten.

JAL: Dat weet ik ook niet.

Crabbendam: Toen zei ik dat ik het gevoel heb dat de leader ons iets wil zeggen, en als dat zo is, dat ik dan graag van de gelegenheid wil gebruikmaken om u te vragen dat te doen.

JAL: Dank u meneer de voorzitter en vrienden. Wat broeder Crabbendam heeft gezegd is waar.

We lezen in de bijbel dat meester Jezus heeft gezegd: ‘Tenzij u wordt als kleine kinderen, zult u het koninkrijk der hemelen niet binnengaan.’ Deze gedachte komt in mij op terwijl ik hier sta, en ik denk dat we vanmiddag een tijdje samen kunnen nadenken wat deze uitspraak van meester Jezus werkelijk betekent. Voor mij is dit een van de meest occulte uitspraken uit de bijbel. Ze is zo eenvoudig dat niet alleen wij, maar alle christelijke predikers er al die jaren niet die aandacht aan hebben geschonken die ze verdient.

Tot wie richtte meester Jezus zich toen hij dit zei? Niet tot kinderen, niet tot halfvolwassen mensen, of tot mensen die net meerderjarig waren geworden. Hij richtte zich tot oudere mensen, die al een heel stuk van hun leven achter de rug hadden en vele problemen hadden gekend, zowel materieel als spiritueel; ze waren naar meester Jezus gekomen om hulp die hij hun zou kunnen geven. Hij sprak dezelfde gedachte ook uit tegen zijn discipelen.

Waar doelde hij op? Hij zag hun problemen, zowel de innerlijke als de uiterlijke, en hij zag hoe ze probeerden deze op te lossen. Ik twijfel er geen ogenblik aan of hij zag in hun gezichten precies hetzelfde wat wij in de gezichten van onze medemensen overal in de wereld zien. In tijden van nood, grote moeilijkheden en spanningen worden we zodanig in beslag genomen door de problemen die zich direct aan ons voordoen dat we uit het oog verliezen dat die situatie er slechts één is in een reeks van situaties; en omdat we dat niet inzien, snijden we onszelf bijna geheel af van de omstandigheden die tot deze situatie hebben geleid, en

verliezen daardoor niet alleen het zicht op de juiste verhoudingen maar ook de waardevolle ervaringen die we hebben opgedaan in de reeks situaties die tot deze hebben geleid en die klaarstaan om ons te helpen dit probleem op te lossen. Omdat we ons zo hebben geïsoleerd, gaan we denken dat het leven ons tot last is. We kunnen onmogelijk de omstandigheden die zich aan ons voordoen in verband brengen met wat we zelf hebben gedaan om ze teweeg te brengen. Als gevolg daarvan geven we aan iedereen de schuld, behalve aan onszelf. We beschuldigen onze medetheosofen, misschien onze familieleden, de regering, iedereen, maar niet onszelf. Ik ben er zo goed als zeker van dat meester Jezus dat heeft gelezen op het gezicht van de mensen tot wie hij die woorden richtte. Ik twijfel er niet aan of hij kon gemakkelijk zien hoe hun bewustzijn geheel was verduisterd en hoeveel dichte sluiers ze hadden laten komen tussen datgene wat ze waren toen ze kleine kinderen waren en datgene wat ze waren toen meester Jezus zich tot hen richtte.

Als theosofen – vooral diegenen onder ons die zich erop beroemen dat ze goede bestudeerders van de theosofische leringen zijn – hebben we ons leven onnodig moeilijk gemaakt, zonder een redelijk excuus voor de complicaties die ontstaan. We bestuderen de theosofie en leren over de leer van het hart en de leer van het oog. Er wordt ons verteld over intellect en intuïtie. We zouden voldoende onderscheidingsvermogen moeten hebben om te beseffen dat de problemen van het leven en van het werk waarin we geïnteresseerd zijn, worden opgelost door intuïtie, niet door geredeneer. Ze worden ook opgelost door onderscheidingsvermogen, niet door sentimentaliteit. Ze worden niet opgelost wanneer we geen kracht en steun ontvangen via een verbinding met datgene waarop de meester zinspeelde en dat aanwezig is in ‘kleine kinderen’.

Ik denk dat we allemaal met kinderen te maken hebben gehad en we staan verbaasd, als we ervoor openstaan, over de zuivere intuïtie waarvan ze blijk geven. We weten ook, als we hen in hun spel gadeslaan, dat ze een zuiver oordeel hebben ondanks hun korte ervaring, en dat sentimentaliteit niet veel invloed op hen heeft. ‘Tenzij u wordt als kleine kinderen . . .’

Kinderen stellen ons vragen, soms verbazingwekkende vragen. Het is vaak heel moeilijk hun een bevredigend antwoord te geven als we een beroep doen op hun verstand of hun gevoelens. Maar stralen hun ogen niet als we een beroep doen op die aangeboren intuïtie en hun onderscheidingsvermogen? Degenen onder ons die van kinderen houden, hebben dat ervaren.

Daarom, vrienden, zou ik vanmiddag een beroep willen doen op die eigenschap in ieder van u, die is als van een kind. Wat is er tijdens het opgroeien met ons gebeurd? We doorlopen de school, of als we geluk hebben misschien de universiteit. En dan treden we het leven en alle avonturen van het leven binnen en terwijl we dit doormaken, krijgen we het gevoel alsof we iets leren. In zekere zin leren we ook heel veel. Maar wat doen we met deze kennis? – het maakt niet uit of dit schools of theosofisch is. Ik ben bang dat we in veel gevallen datgene wat ons op school en in de theosofie werd geleerd slechts als woorden – gesproken of uit een boek – hebben opgevat, en deze in ons hoofd hebben opgeslagen om eventueel later te gebruiken. Dat proces heeft in velen van ons heel wat jaren doorgewerkt; dit heeft ertoe geleid dat we, als we worden geconfronteerd met een moeilijke situatie, proberen van die kennis gebruik te maken, en alle mogelijke moeite doen om uit dat dossier in ons geheugen die dingen tevoorschijn te halen die ons kunnen helpen bij het oplossen van ons probleem, maar heel vaak vinden we er geen bevredigende oplossing voor. Waarom niet? Ik denk hier weer aan dat waar meester Jezus in zijn woorden op doelde. Ik vraag me af wat er zou zijn gebeurd als we bij ditzelfde probleem, in plaats van het alleen met onze hersens op te nemen en het in ons geheugen op te bergen, over het geleerde hadden nagedacht en hadden gezegd: Welke

betekenis heeft ze voor mij, voor de omstandigheden die zich aan mij voordoen, en hoe kan ik het gebruiken om mezelf waardevoller te maken voor de wereld? Als we erover blijven nadenken, vinden we misschien een toepassing ervan waardoor het waarde krijgt. Als we dat doen, dan slaan we het op in ons hart. Daardoor zal het verstand ons niet in de weg staan wanneer we ouder worden en we voor ernstige problemen komen te staan, want het hart zal ons de weg naar het antwoord wijzen. Dan zal de intuïtie werken, en het verstand zal haar dienaar en niet haar meester zijn.

Op het eerste gezicht lijkt het voor degenen onder ons die oud zijn en vele fouten hebben gemaakt misschien een heel moeilijke opgave om in korte tijd als kleine kinderen te worden. Maar dat is niet het geval. Meester Jezus wist dat het niet moeilijk was, anders zou hij hen niet hebben opgeroepen om juist dat te doen. En vanmiddag wil ik zeggen dat ik uit eigen ervaring weet dat het niet moeilijk is, vooral niet voor een theosoof die probeert zijn medemens te dienen.

Laten we terugkomen op de kinderen en ons afvragen: Wat is het in het bewustzijn van een kind waardoor het zijn intuïtie en onderscheidingsvermogen zo zuiver kan laten werken? Het is kortgeleden uit een andere wereld gekomen. Het is nog maar pas van de andere oever het leven binnentreden, en op zijn jeugdige leeftijd wordt het niet belemmerd door de moeilijkheden van zijn vroegere incarnatie, zodat het werkelijk een maagdelijk bewustzijn heeft waarmee het zich kan voorbereiden op de incarnatie die vóór hem ligt. De toestand in kamaloka en devachan is beëindigd en zijn innerlijke beginselen hebben hun periodieke pelgrimstocht volbracht, zodat het het leven 'fris als een pasgeboren kindje' binnentreedt. Waarom denkt u dat we deze uitdrukking gebruiken en er niet veel aandacht aan besteden? Het is een algemene uitdrukking. Wat brengt het in de eerste plaats met zich mee? Datgene waarover ik zojuist heb gesproken. Het is vertrouwen, die ware grondslag waarop het spirituele werk van de wereld moet worden gebouwd. Welke mens die ook maar een sprankje liefde in zich heeft, zal niet het onvoorwaardelijke vertrouwen herkennen in de ogen van een kind dat de wereld en de mensen die hij ziet, fris beschouwt als iets dat groter is dan hijzelf, iets dat hij hoopt te worden? En terwijl hij door het leven gaat en ouder wordt, vindt hij steeds minder vertrouwen in het hart van de mensen met wie hij moet omgaan. Als gevolg daarvan raakt hij in verwarring. Dan wordt hij volwassen en beginnen de problemen pas echt. Als hij al eerder in aanraking is geweest met het werk, zal hij er weer mee in contact komen. En als hij ermee in aanraking komt, begint hij enig licht te zien, of althans te voelen.

Ik denk dat ik gerust kan zeggen dat ieder van ons dezelfde ervaring heeft gehad. Daarom zouden we nu moeten beginnen de ware omstandigheden waarin we ons bevinden te beseffen: dat we werkelijk op een punt in de geschiedenis van de wereld en van de Society zijn aangekomen waarop we de leringen die we het voorrecht hadden te ontvangen, een actieve rol moeten laten spelen in ons bewustzijn en in ons dagelijks leven, en ze niet in ons geheugen moeten opbergen als iets kostbaars dat we zelf hebben ontvangen, en dan denken dat we meer kennis hebben dan onze medemens.

De technische leringen van de theosofie zijn in veel, heel veel gevallen verkeerd toegepast en verkeerd gebruikt. G. de Purucker – de periode van zijn leiderschap zou in twee woorden kunnen worden samengevat: 'technische theosofie' – werd er vaak droevig van als hij zag hoe de leden het doel waarvoor hij deze technische leringen had gegeven, totaal verkeerd interpreteerden. Niet alleen ikzelf heb tijdens het korte contact dat ik met De Purucker heb gehad het verdriet in zijn hart gezien en zijn woorden van vertwijfeling gehoord, toen wat hij

probeerde te doen verkeerd werd geïnterpreteerd, maar ook Mw. Knoche en veel andere naaste medewerkers zijn hiervan getuige geweest.

We hebben werkelijk veel leden aan het Hoofdkwartier en elders meegemaakt die zo waren gehecht aan die technische leringen en aan de persoon die ze verkondigde dat ze geen openbare lezing konden houden zonder De Purucker voortdurend te citeren en zelfs te proberen zijn gebaren te imiteren. Dat is echt hartverscheurend. Kunt u zich voorstellen hoe De Purucker zich voelde? Hij had gehoopt dat ze, in plaats van alles letterlijk te onthouden en in hun geheugen op te bergen, de leringen ter harte zouden nemen en in hun dagelijks leven zouden toepassen, en zijn technische leringen zouden omzetten in het alchemistische laboratorium van hun eigen wezen, zodat ze wanneer ze in het openbaar zouden spreken, dit vanuit hun hart zouden doen. Dit zien we op het ogenblik op veel plaatsen gebeuren. En pas wanneer we werkelijk als kleine kinderen worden, zullen we die bewustzijnstoestand bereiken waarin we de volle waarde en hulpvaardigheid van de spirituele kracht van de grote Witte Loge voelen.

Ik heb gezegd dat het niet moeilijk was om als kinderen te worden. Er is één eenvoudige manier om dat te bereiken. Ze spreekt ons niet aan omdat we mensen zijn, maar ze is door de eeuwen heen altijd dezelfde geweest. We kennen allemaal de uitdrukking: ‘Mens ken uzelf.’ De enige manier waarop we onszelf kunnen kennen is door onszelf eerlijk te onderzoeken en onszelf te vertellen wat er met ons aan de hand is. Als we dat doen, zullen we ophouden anderen de schuld te geven van de omstandigheden waarin we verkeren en als we werkelijk oprecht zijn en er iets aan willen doen, zullen we zeggen: ‘Goed, hier ben ik. Ik ga deze dingen veranderen en zal als een kind worden, al zou ik bij de poging daartoe omkomen.’ Dat is heel moeilijk. Maar toch is het ook gemakkelijk. We hebben onszelf zo volgepropt door mentale feiten op te slaan dat we zelf de deur van ons hart, waarin zuivere intuïtie en de hulp van de meesters wonen, niet kunnen openbreken. Maar ik kan ieder van u in de zaal verzekeren dat op het moment waarop we onszelf en de feiten onder ogen zien en zeggen: ‘Ik heb niet altijd gelijk, ik heb waarschijnlijk vaker ongelijk dan gelijk’ – dat als we dat eerlijk doen – de goden in de hemel dat weten en naar ons zullen neerbuigen om ons te helpen. Ik kan u allemaal verzekeren dat het een onschendbare wet is die in feite ten grondslag ligt aan de bekende uitdrukking: ‘God helpt hen die zichzelf helpen.’

Wat is theosofie eigenlijk? We hebben verschillende pogingen gehoord om haar te omschrijven, en ze kan in feite niet worden gedefinieerd. Maar ik houd ervan de theosofie als stelsel van karaktervorming te beschouwen. Jarenlang heb ik haar zo opgevat. De eerste keer dat ik haar zo zag, was onmiddellijk nadat ik een hevige strijd had gestreden om de problemen van mijn leven op te lossen met wat ik in mijn geheugen had opgeborgen, en plotseling kwam ik tot het inzicht dat ik mezelf onder ogen moest zien en iets anders moest gebruiken dan de feiten die ik had opgeslagen. Ik deed datgene waarover ik zojuist heb gesproken. Ik onderzocht mijzelf, nam de volle verantwoordelijkheid voor mijn omstandigheden op me en nam dat besluit – en toen bogen de goden, op onverwachte momenten, via onverwachte personen, en op onverwachte manieren werkelijk neer om te helpen. Het is een mooie ervaring. Toen begreep ik pas wat theosofie voor mij betekende. Het was een stelsel van karaktervorming met een doel – niet dat ik misschien een beter mens zou worden zodat ik zou kunnen zeggen, ik ben beter dan die of die, maar een beter mens en daarom beter geschikt om mijn medemensen te dienen.

Wij in deze TS die van tijd tot tijd in de verleiding komen om te denken dat we iets beter zijn dan een van onze medetheosofen, zouden even moeten stilhouden om na te denken over de

werkelijke occulte basis van de Society en over de wereld waarin ze bestaat. Ieder van ons is geen zier beter dan het slechtste lid van deze Society, noch is hij slechter dan het beste lid van deze Society. We hoeven geen hoop te koesteren dat we veel vorderingen zullen maken bij de inspanningen die we ons getroosten vóór we ons letterlijk van dat feit bewust worden, en de waarheid van de betekenis ervan in ons bewustzijn laten doordringen. Dat is de basis van ware broederschap. En toen ik aankondigde dat ik mijn leven zou wijden aan het bevorderen van die broederschap, die niets meer of minder is dan een waar spiritueel samenwerkingsverband, nam ik de verantwoordelijkheid op me om zoveel mogelijk van mijn tijd te delen met ieder lid van de Society, opdat we een echt spiritueel voertuig kunnen opbouwen waarin de logekracht vrij zou kunnen circuleren van de leden naar het Hoofdkwartier en omgekeerd. Daardoor kunnen we de wereld werkelijk een voorbeeld en een dynamisch centrum van spirituele betekenis geven, zodat we de meesters automatisch de karmische gelegenheid zullen geven om hun verantwoordelijkheid als beschermers van de mensheid te vervullen. Zo kunnen we allemaal samenwerken, de meesters en de leden van de Society, om het oorspronkelijke programma dat ze hebben vastgesteld ten uitvoer te brengen, zodat die kracht die in de uiterlijke wereld zal doordringen, alle landen uiteindelijk op het spoor zal zetten van ware harmonie en ware vrede. Als ieder van ons een heel klein druppeltje spiritueel water kan toevoegen aan dat reservoir van kracht dat de meesters moeten gebruiken, dan zullen we aan onze verantwoordelijkheid als leden voldoen en kunnen we ons werkelijk helpers van de helpers van de mensheid voelen.

Dhr. Crabbendam kondigt aan dat de leader gereed is vragen te beantwoorden, maar dat het nodig is deze bijeenkomst om 16.00 uur te sluiten, omdat de zaal dan leeg moet zijn.

Mw. Leidig: Wat voor soort vragen zou u willen dat we stellen?

JAL: Elke vraag die betrekking heeft op theosofie en die het werk ten goede komt, maar ze hoeven niet te worden beperkt tot wat ik vanmiddag heb gezegd.

Mw. Emma Fersch: Is het waar dat de Theosofische Beweging even oud is als de Esoterische School?

JAL: Als ik die vraag goed begrijp is het antwoord nee; maar als de vraagsteller bedoelt of de poging die tegenwoordig door middel van de Theosofische Beweging, zoals we haar nu noemen, tot uitdrukking komt even oud is als de Esoterische School, dan is het antwoord ja. De Esoterische School is ontstaan bij het begin van het manvantara en de activiteiten ervan zullen pas ophouden als het manvantara eindigt. Ik heb niet gezegd de Esoterische Sectie.

Mw. Fersch: Is het mogelijk om door inspanning van de wil het contact met iemands goeroe te forceren, zoals in een brief van Subba Row aan Judge wordt gezegd, en is het voor iemand mogelijk dat te doen door alleen maar zijn wil voortdurend daarop te richten? Is dat de goede manier, of is er een andere, misschien betere weg?

JAL: Dit is een goede vraag en ik moet haar eerlijk en oprecht beantwoorden. Naar mijn bescheiden mening zal iedere man of vrouw die zich ten doel stelt met zijn of haar goeroe in contact te komen daar nooit in slagen. Dat zou absoluut indruisen tegen de occulte wetten van dit heelal, en hoe sneller ieder van ons zijn poging staakt om met onze meesters in aanraking te komen, des te eerder zal deze TS een stempel op de hedendaagse wereld drukken. Ik heb het niet tegen Mw. Fersch. Ik verklaar dit in het algemeen.

De chela die werkelijk een chela van de meester wordt, probeert dit nooit te doen. Wanneer hij als chela wordt aangenomen, weet hij dit niet, vele levens lang is hij zich niet daarvan bewust; hij weet het pas als de meesters de dugpa's op hem hebben losgelaten om hem tot het allerlaatste moment op de proef te stellen. Maar op dit moment is er geen enkel lid in deze Society dat ook maar in de buurt komt van het punt waarop hij door de meesters met de dugpa's op de proef wordt gesteld. Hoe eerder we deze ideeën opgeven, des te eerder zullen we weten wat werkelijke theosofie is en werkelijke praktische occultisten worden, en beginnen we iets te begrijpen van wat het betekent om onze medemensen te dienen.

Nog een andere gedachte; en nogmaals, dit is geen aanmerking op Mw. Fersch. Maar alles wat met deze vraag samenhangt is een prachtig voorbeeld van datgene waarover ik heb gesproken. We lezen wat Subba Row en Judge over de wil zeggen en we denken te weten waar ze het over hebben. Maar dat weten we niet. De spirituele wil houdt het universum in stand en in zijn baan. Ziet u een of andere kracht aan het werk? Kunt u die zien? De spirituele wil is een zaak van het hart en niet van het verstand. En wanneer we de spirituele wil gebruiken, gebruiken we deze in alle rust en stilte, zonder geweld en zonder krachtsinspanning. Het enige voorschrift dat ik ken, en dat ik u zou kunnen aanraden om bewust toe te passen om onze spirituele wil te versterken en te verbeteren – en hier moet ik weer de uitspraak van de meester Jezus gebruiken – is deze: 'Als jullie bidden, trek je dan in de stilte van je binnenkamer terug en bid tot je Vader in het verborgene en hij zal u openlijk belonen.' Wat wil dat, uitgedrukt in theosofische termen, zeggen? Het betekent dit: dat we, als we stil en rustig de binnenkamer van ons hart betreden en ons niet met woorden, maar met ons hele hart, met ons hogere zelf in verbinding stellen, met die godsvonk die in ieder van ons aanwezig is en die volgens de christelijke terminologie verblijft in de hemel – als we ernaar verlangen die godsvonk steeds meer in ons leven tot uitdrukking te brengen, en we koesteren dat verlangen in de stilte van ons hart, dan zal die godsvonk in diezelfde stilte en diezelfde verborgenheid de beloning naar buiten brengen in de vorm van een edeler karakter, en een waardiger instrument in dienst van die goddelijke kracht waarvan diezelfde vonk deel uitmaakt.

Hans Geer: Dit antwoord heeft de stem van mijn hart diep getroffen. Heeft Subba Row gelijk als hij zegt dat iemand die eerlijke pogingen onderneemt om een beter mens te worden, die de periode van karaktervorming doormaakt en die op zoek is naar het ego, en voelt dat hij en het universum één zijn, dat hijzelf dan alle wezens in het universum zou zijn: ieder mens, iedere meester, iedere God? Alles? Is het waar dat als we het pad naar zelfkennis volgen, de aanraking met het goddelijke deel van ons wezen en dus met de meester plaatsvindt op een rustige, ongeforceerde, natuurlijke manier, zacht als het vallen van de avond, mooi als de zonsondergang? Ik denk dat Subba Row dit bedoelde toen hij in een brief aan W.Q. Judge hierover schreef.

JAL: Dank u, meneer Geer. Dit geeft me een prachtige gelegenheid om nog eens in te gaan op wat ik in mijn inleiding heb gezegd, en ook om te wijzen op verschillende andere aspecten van onze verantwoordelijkheid en de problemen waarmee we tegenwoordig te maken hebben bij onze pogingen theosoof te zijn.

We moeten Subba Row en zijn inspanningen plaatsen in de tijd waarin ze plaatsvonden, en zijn achtergrond beschouwen in verhouding tot waar we nu staan. Subba Row was geloof ik een brahmaan. Hij was doorkneed in de brahmaanse leer, en getraind in de brahmaanse school. Hij was oosters in de volle betekenis van het woord. Hij had niet de svabhava van ons

westerse occultisme. En wat Subba Row onder het waakzaam oog van de meester schreef, toen de Society pas was opgericht, had in die tijd zijn waarde – dat hoopten ze tenminste. Maar zowel de meesters als Judge, door hen geleid, kwamen al snel tot de ontdekking dat het nutteloos zou zijn te proberen de oosterse svabhava te gebruiken om het nieuwe zuivere westers occultisme tot aanzijn te roepen – het westerse occultisme dat de basis voor de innerlijke groei van het zesde wortelras biedt en zal bieden.

Met wat ik gezegd heb wil ik niets tegen Subba Row inbrengen, omdat hij veel mooie dingen heeft gezegd en zijn werk over de *Bhagavad Gita* een grote steun is geweest. Maar evenals vele anderen die met de Society in aanraking kwamen, lieten de meesters hem als een baksteen vallen toen hij zichzelf belangrijk begon te vinden. Omdat de naam Subba Row ter sprake is gekomen zou ik nog een andere willen noemen en de resultaten vergelijken: Subba Row heeft met zijn intellect gewerkt zoals alle brahmanen van nu en van zijn generatie en daarna en lang daarvoor hebben gedaan, omdat ze het contact met het hart hebben verloren – dit alles dateert al vanaf het verval van het werkelijk mystieke oosten, in India en andere landen. In scherpe tegenstelling daarmee zien we de meesters werken met een man die de naam Damodar draagt. Lees het weinige wat Damodar heeft geschreven, en laat het in uw hart doordringen. Lees dan Subba Row en het zal u niet moeilijk vallen te begrijpen, waarom Damodar is verdwenen en nu met de meesters samenwerkt en Subba Row slechts een herinnering is.

Ik zou willen dat ik de tijd, de kracht en het vermogen had om de wereld rond te reizen en met iedere theosoof van de Society te spreken, om hem meer en meer te doen begrijpen wat ware theosofie is. Veel hindoes die nu in de Verenigde Staten en in andere landen van het Westen wonen, werden aangetrokken door HPB's en Judge's pogingen om de theosofie te brengen, en ze hebben de gelegenheid aangegrepen om te komen naar wat hun een goed jachtterrein leek, waar ze reclame konden maken voor wat zij hadden aan te bieden. Hoe doen ze dat?

Neem de aanhangers van de Vedanta, die zo ongeveer de beste van allen zijn. Wat is de grondtoon van hun literatuur? Zelfverwezenlijking. Deze term hebben we allemaal wel eens gehoord. Dat alleen al heft de waarde van elke werkelijke spirituele achtergrond die ze misschien hebben gehad, op. Ze doen een beroep op de zelfzuchtige kant van het Westen en dit doen andere pseudo-occulte organisaties eveneens. Er is slechts één occulte organisatie in het Westen die bewust een beroep doet op de onzelfzuchtige kant van de onderzoeker en dat is de TS. Daarom is ons ledenaantal maar zo gering, en de goden zij dank dat er maar zo weinig zijn, want zelfs onder dit kleine aantal is een groot genoeg percentage dat werkt voor de zelfzuchtige kant van de persoonlijke verwezenlijking om de vooruitgang van het geheel in grotere mate te vertragen dan we ons kunnen voorstellen. En hoe eerder we uit ons bewustzijn ditzelfde beginsel kunnen bannen dat die Vedanta-leer bevat, namelijk om steeds naar zelfverwezenlijking te streven, totdat we dat punt van gelukzaligheid bereiken dat de vooruitzichten op nirvana opent – des te beter we als theosofen zullen zijn. Al dit soort dingen leidt slechts naar pratyekaboeddhaschap. We zijn niet geïnteresseerd in pratyekaboeddhaschap. We willen uiteindelijk boeddha's van mededogen worden, zodat we als we het proces van karaktervorming hebben doorgemaakt en tot voor de poort van nirvana zijn gekomen, teruggaan en zeggen: 'Nee, dank u. De slechtste onder ons is nog niet zover gekomen, en ik zal niet binnengaan voordat hij met me mee kan.' Dat is ware theosofie. Maar het grote gevaar waarmee we allemaal te maken hebben is dit: dat de pratyekaboeddha in wording dezelfde spirituele krachten gebruikt en in alle opzichten even spiritueel is totdat hij de poort van nirvana bereikt – het grote gevaar schuilt hierin dat het moeilijk is in deze spirituele zaken die alle eender klinken onderscheid te maken, en na te gaan welke de

kwaliteit dragen van het pratyekaboeddhaschap en welke de ware kwaliteit bezitten om het meesterschap te bereiken. Ik hoop dat dit een antwoord is op de vraag van dhr. Geer.

Geer: Dank u.

Mw. Leidig: Dit is geen vraag. Ik geef alleen uitdrukking aan de wens van ons allemaal meer te weten en te horen over dit samenwerkingsverband dat we moeten vormen om het werk tot stand te brengen en het werk van de meesters te steunen.

JAL: Achter in de zaal zie ik een hand. Wilt u zo goed zijn eerst deze heer te vragen wat hij te zeggen heeft, voordat ik hierop antwoord geef.

Dr. Spatz: Ik zou u uit naam van de loge in Neurenberg willen bedanken voor de gelegenheid die de leader ons heeft gegeven. We zijn zeer onder de indruk van wat hij gisteravond en vanmiddag heeft gezegd, want in ons hart weten we deze dingen. We bedanken hem nogmaals voor de bijzondere gelegenheid die hij ons heeft gegeven, en dat hij ons deze dingen heeft gezegd die we in ons hart bewaarden.

JAL: Dank u zeer, doctor. Hoewel ik in het diepst van mijn hart alles wat u heeft gezegd, waardeer, verdien ik geen lof. Ik kan aan de mensen die ik bezoek alleen dat geven wat ze oproepen, en ze kunnen slechts oproepen wat ze in hun hart hebben; met een kleine toelichting hierop is dit het antwoord op de vraag van Mw. Leidig.

Ik hoop dat geen enkel lid van de Society zijn gedachten die betrekking hebben op dit samenwerkingsverband zal toestaan in het gebied van het verstand te blijven, want als hij dat doet zal hij denken dat hij met de leader een samenwerkingsverband vormt. Mijn doel is dat de leden een samenwerkingsverband vormen met de logekracht die door deze TS stroomt. Ik zoek niet veel mensen om met mij samen te werken op de manier waarop ik dat wil. Ik ben slechts de dienaar van hen allen, en ook van de meesters. Indien dit samenwerkingsverband zich zou keren naar de persoonlijke kant van de dingen, dan zou ik de eerste zijn die er een halt aan zou toeroepen. Er is geen leader in deze TS geweest die niet in zijn of haar hart de handelingen van de leden heeft verfoeid als ze hem of haar op een voetstuk plaatsen en de persoon van de leader gaan vereren, waarbij ze de ware betekenis van het leiderschap geheel over het hoofd zien, namelijk dat de kracht van de Loge niet door de persoonlijkheid stroomt, die slechts een armzalig instrument is voor het orgaan van het hart en op geen enkele blijvende basis is verbonden met de persoonlijkheid. Daar lag in het verleden de grote moeilijkheid. Een leader sterft en die individuele leden die zich gehecht hebben aan de persoon van de leader tasten voor langere of kortere tijd in het duister. Sommigen van hen vinden nooit meer de weg daaruit terug. Maar die leden die zich niet hadden gehecht aan de persoon van een leader, maar een sterke band hadden gevormd met datgene waarvoor hij het kanaal is, en hebben gewerkt met wat de leader vertegenwoordigt, zullen het werkelijke hart vormen van het samenwerkingsverband waarvan ik spreek. En ik hoop van harte dat de leden die blijven kijken naar de persoonlijkheid, eens een beter inzicht zullen hebben. De meesters, en ik ook gelukkig, hebben ingezien dat verering van de leader moet ophouden. Vandaar dat ik op de tweede bijeenkomst van het Kabinet, toen ik mijzelf als leader bekendmaakte heb verklaard dat de nieuwe leader zichzelf niet zou beschouwen als 'eerste onder gelijken', maar als 'een onder gelijken'. Op die basis kunnen we een werkelijk spiritueel samenwerkingsverband opbouwen.

Tot slot wil ik u slechts één raad geven. Vergeet het verleden in de volle betekenis van het woord, behalve die eigenschappen die in het hart blijven, en bouw geheel en onvoorwaardelijk, zonder enig voorbehoud op dat vertrouwen waarover ik heb gesproken en laat ieder van ons bewust een poging doen om te worden als kleine kinderen. Dan zullen we werkelijk het ‘koninkrijk der hemelen’ binnengaan.

Na het reciteren van de Gayatri in het Sanskriet door Mw. Knoche werd de bijeenkomst om 16.00 uur gesloten.

Bijeenkomst in Berlijn

Studentenhaus

5 juni 1951 – 19.30 uur

Reinhold Bergmann, *voorzitter*
Wilhelm Oehrens, *vertaler*

Reinhold Bergmann, voorzitter van de Berlijnse branch had gezorgd voor twee bijeenkomsten in Berlijn op dezelfde avond: eerst een openbare en daarna een informele bijeenkomst uitsluitend voor leden.

De openbare bijeenkomst werd geopend met een welkomstwoord van dhr. Bergmann die meedeelde dat er in het oorspronkelijke programma de volgende wijziging was aangebracht: in plaats van het artikel uit het Forum te bestuderen, zou de leader spreken, waarna het publiek zou worden uitgenodigd om vragen te stellen. Dhr. Bergmann nodigde iedereen uit hun vragen in te dienen, hetzij schriftelijk of mondeling.

Air op de G-snaar van Bach, vertolkt door E. Metzeltin.

JAL: Herr Bergmann, broeders en vrienden van de theosofie: Ik zou graag eerst dhr. Bergmann en zijn loge in Berlijn willen bedanken voor de mij geboden gelegenheid om u allen in deze studiegroep te ontmoeten. Het verheugt me ook om op mijn tweede reis naar Berlijn zoveel mensen hier te zien. Ik ben hier in januari geweest, bracht hier twee dagen door, bezocht een van de studiegroepen en had de gelegenheid enkele leden te ontmoeten. Maar deze keer wordt mij de gelegenheid geboden ook enkele vrienden van de theosofie te ontmoeten, en dat verheugt me.

Ik spreek natuurlijk graag over de theosofie. Ik zal niet veel meer doen dan proberen u in zo eenvoudig mogelijke bewoordingen te zeggen wat ik onder theosofie versta. Ik beschouw de theosofie als een stelsel van karaktervorming. Dat mag sommigen vreemd in de oren klinken, maar volgens mij heeft geen geloof, geen filosofie, geen studiestelsel, of het nu een stelsel van leringen is of iets anders, enige waarde voor iemand tenzij het iets kan bijdragen tot het vormen van het karakter van die persoon. Wanneer iemand iets gaat begrijpen van de theosofie, die god-wijsheid die door de eeuwen heen tot ons is gekomen, begint hij in te zien dat de basis voor het denken die ze vertegenwoordigt, in feite de basis is waarop alle religies, filosofieën en wetenschappen zijn gebouwd. We kunnen de theosofie daarom niet beschouwen als een religie of een geloof; we kunnen haar niet beschouwen als een filosofie; en we kunnen haar evenmin beschouwen als een wetenschap. Maar we kunnen haar beschouwen als de grondwaarheid, waarop deze alle drie berusten.

Alles wat we in het leven leren, uit boeken en op school, kan hoofdzakelijk worden ondergebracht in een van deze drie categorieën, zodat we – of we ons nu voelen aangetrokken tot de filosofie, of vooral tot een studie van ethische of religieuze aard, of tot de wetenschappelijke of praktische kant, het doet er niet toe welke – altijd een behoefte zullen voelen aan de andere twee om een steviger basis voor ons eigen karakter te verkrijgen of daar tenminste naar te streven.

Dit zijn heel algemene uitspraken. Maar de werkelijke waarde van de theosofie als karaktervormer, afgezien van de intellectuele waarden die door de studie van de drie andere dingen worden verkregen, ligt daarin dat de leer van het hart, zoals we haar noemen, in haar kern besloten ligt. Wanneer we de ware essentie van de leer van het hart overdenken, zullen we na verloop van tijd gaan beseffen dat door de ontwikkeling van de leer van het hart in het karakter van ieder van ons, we het oog en het hart eerder op het welzijn van anderen zullen richten dan op dat van onszelf. Ik denk dat dit de werkelijke reden is waarom de TS geen duizenden leden telt, omdat wat wij onder de theosofie verstaan geen beroep doet op de zelfzuchtige kant van de menselijke natuur. In plaats daarvan wordt een beroep gedaan op de onzelfzuchtige kant van de menselijke natuur; en gezien het tegenwoordige evolutiestadium van de mensheid kunnen we gemakkelijk begrijpen waarom de mensen niet binnenstromen om lid te worden van de TS.

Ik probeer niet bij u de indruk te wekken dat theosofie iets is waarvan u moet weglopen. Ik zeg dat de theosofie een stelsel van karaktervorming is, en het edelste karakter dat we ons in ons huidige stadium kunnen voorstellen is dat karakter dat vertegenwoordigd wordt door de meesters van wijsheid en mededogen en vrede – die mensen die we aanduiden als de beschermers van de mensheid, grote zielen die doordat ze zich gaven met heel hun hart, die toestand hebben bereikt waarin ze elk verlangen naar persoonlijke vooruitgang of persoonlijk voordeel hebben opgegeven, zolang niet ieder mens die lager staat dan zij het punt waarop zij zich bevinden zal hebben bereikt.

Ik zal de bespreking van dit onderwerp laten rusten tot de vraag-en-antwoord-periode en wanneer het ons moeilijk valt iets te vinden om te bespreken zal ik nog iets eraan toevoegen. Ik geloof dat we nu kunnen beginnen met een paar vragen. Omdat ik maar heel kort in Berlijn kan blijven – ik vertrek morgenochtend weer om 10.30 uur – hebben we afgesproken dat er na deze discussie een bijeenkomst zou zijn uitsluitend voor leden, en ik zou het dus op prijs stellen als de eerste vragen van de kant van de belangstellenden en vrienden zouden komen die geen lid zijn, want de leden zullen daarvoor bij de tweede bijeenkomst de gelegenheid hebben. Doe alsof u thuis bent en laten we over theosofie praten.

Vraag: Wat kunnen wij als enkeling doen om de hogere ontwikkeling van de mensheid te versnellen?

JAL: Ik wil deze dame uit de grond van mijn hart bedanken voor die vraag. Ze weet ongetwijfeld wat mij na aan het hart ligt. Ik zou uw vraag op deze manier willen beantwoorden. Voor mij is er maar één weg en die is: meer aan onze medemensen denken dan aan onszelf. Dat is heel eenvoudig, maar ik zal er iets meer over zeggen. Het hele universum berust op die eigenschap waarnaar ik eerder heb verwezen, namelijk spiritueel zelfvertrouwen. Spiritueel zelfvertrouwen houdt natuurlijk in dat we in staat zijn te doen wat we verlangen te doen; maar om spiritueel zelfvertrouwen te krijgen moeten we in ons dagelijks leven die dingen doen en die dingen beoefenen die deze eigenschap in onze natuur zullen ontwikkelen. Theosofen beschouwen de constitutie van de mens, van onszelf, als

samengesteld uit zeven beginselen, of categorieën van beginselen of elementen, waarbij de hoogste drie dat deel van onze constitutie vertegenwoordigen dat nooit sterft en telkens opnieuw geboren wordt en meer ervaring opdoet, terwijl de lagere vier beginselen, die de persoonlijkheid van dhr. Long, Marie Smit of Jan Jansen vertegenwoordigen, bij het sterven verdwijnen om nooit meer terug te keren als Jim Long, Marie Smit of Jan Jansen.

Het ligt voor de hand dat we, als we werkelijk praktisch willen zijn, in ons dagelijks leven de dingen doen, waardoor de eigenschappen van dat deel van onze constitutie dat nooit sterft en telkens terugkeert, worden versterkt. Wanneer we aandacht schenken aan die vier lagere beginselen en ons leven lang pogingen doen om onze psychische krachten of een andere kracht of eigenschap van de vier lagere beginselen te versterken, dan zullen we aan het eind van ons leven die inspanningen niet alleen overboord moeten zetten, maar de zelfzuchtige kant van ons wezen zal er sterker door zijn geworden, zodat de aantrekking tot deze zelfzuchtige eigenschappen in de eerstvolgende incarnatie groter zal zijn dan in deze.

Ik wil niet technisch worden, maar velen van ons, net als ik in de tijd toen ik probeerde antwoorden te vinden op de vragen in mijn hart, zien enkele van de eenvoudigste maar meest waardevolle dingen in het leven over het hoofd. We hebben over esoterie en occultisme en alle mogelijke andere dingen gehoord en ze bestudeerd. Er zijn organisaties en er zijn mensen die proberen reclame te maken voor wat volgens hen u zal helpen een vrouw te vinden of om uw financiële verliezen weer goed te maken of om snel in de hemel te komen of om psychische vermogens, helderziendheid en nog veel meer te ontwikkelen – en die allemaal een beroep doen op de zelfzuchtige kant van ons wezen. De meesten van ons zijn bij het zoeken naar echte waarheid op de een of andere manier met hen in contact gekomen, en sommigen onder ons hebben er geld aan uitgegeven in de hoop dat ze er iets aan zouden hebben. Maar gewoonlijk kwamen we geen stap verder, en was onze verwarring daarna vaak groter dan vóór we ermee begonnen.

Zo bezien lijkt het me dat de manier waarop we de ontwikkeling van ons karakter kunnen bevorderen en het punt bereiken waar we onze medemensen en de hele mensheid werkelijk kunnen helpen, daarin zou bestaan die dingen te doen, die dingen te bestuderen en daarin een voorbeeld proberen te zijn, waardoor de eigenschappen worden ontwikkeld die we nodig hebben en waarnaar we streven. We hebben enkele eenvoudige dingen over het hoofd gezien. Als men mij zou vragen om een eenvoudige raad die ik zou kunnen geven om volkomen onzelfzuchtig te worden, dan zou ik zeggen: volg de regel die we allemaal zo goed kennen en duizenden keren hebben gehoord, die regel die in de bijbel is te vinden, de Gulden Regel: 'Behandel anderen steeds zoals u zou willen dat zij u behandelen.' Het is niet nodig om een heleboel over filosofie, wetenschap en ethiek en de technische kanten van de theosofie te weten om die regel in praktijk te brengen. Maar ik kan iedereen garanderen dat wanneer men naar beste vermogen volgens die regel leeft – niemand van ons kan dit op volmaakte wijze – men al doende méér te weten zal komen over ethiek, filosofie en wetenschap voor de praktijk van het dagelijks leven, dan men ooit in boeken zal vinden, of bij zogenaamde leraren voor zoveel per les of op welke andere manier dan ook.

Ik heb het gevoel dat de vraag hiermee misschien niet helemaal is beantwoord en dit de vraagsteller misschien niet tevreden zal stellen. Maar er bestaat in de normale gang van het dagelijks leven en zijn ervaringen werkelijk geen kortere weg om wat zij vroeg te bereiken. Het kan op een andere manier worden versneld, wat uiteindelijk op hetzelfde neerkomt, namelijk als iemand in zijn ontwikkeling dat punt bereikt waar hij zichzelf geheel wil verbinden met de grote taak die de meesters op zich hebben genomen, en zich verbindt niet

langer aan eigen welzijn te denken – dan kan dit sneller worden bereikt als deze mens sterk genoeg is zich aan zijn gelofte te houden. Maar ik raad aan dit niet te doen zolang iemand niet een behoorlijk aantal jaren van ervaring achter de rug heeft in de normale gang van theosofische studie, want wanneer een mens dit stadium bereikt, en de aspiratie in zijn hart zo sterk is dat hij door een innerlijke impuls, meegebracht uit een vorige incarnatie, zich gedrongen voelt die gelofte af te leggen, de hel dan werkelijk losbreekt en dat is de enige manier waarop ik het kan zeggen. Door die sterke aspiratie heeft deze persoon een beroep gedaan op de wet van karma, om tijdens dit leven veel meer karma uit te storten dan hij normaal gesproken in één incarnatie zou hoeven te dragen. Wat er gebeurt is dit: het heldere zoeklicht van de waarheid wordt ten volle op zijn hele natuur gericht, zowel op zijn innerlijke als op zijn uiterlijke natuur en alle donkere hoeken van zijn wezen worden blootgelegd, zoals ze werkelijk zijn. Het goede in hem zal zeer goed zijn en komt naar de oppervlakte, maar voor het slechte in hem is dit ook het geval. Hij begint dan te ervaren wat we bedoelen met het gaan door de ‘louteringspoorten’, en hij moet een verschrikkelijke strijd leveren, precies zoals Arjuna in de *Bhagavad Gita*. Maar zelfs op die manier kunnen we niets overslaan. Als hij niet tekortschiet blijkt deze weg misschien wat korter te zijn dan de andere, maar ze is niet gemakkelijk.

Dus het beste, eerlijkste en het meest doeltreffende antwoord dat ik de gemiddelde mens op deze vraag kan geven is dit: probeer te leven volgens de Gulden Regel. Door dit te doen stellen we automatisch veel verborgen wetten in de natuur en in het leven in werking, die ons een vooruitgang brengen die we op geen andere manier kunnen verkrijgen. Dat is een lang antwoord op uw vraag, mevrouw, maar het is het beste wat ik vanavond kan geven.

Vraag: Ik ben geen lid van de Society, maar ik ken de theosofische leringen en toen ik enkele weken geleden een boek las dat onlangs uit Amerika kwam, de *Autobiografie van Yogananda*, vroeg ik mezelf af of het niet mogelijk was het spirituele inzicht van de mensheid in sterke mate te verdiepen en de kring van hen die in staat zijn dit diepere pad te volgen, te vergroten. Want rajayoga is slechts voor een heel beperkt aantal mensen mogelijk, maar naar mijn mening biedt kriyayoga in de *Autobiografie* grote mogelijkheden. Mag ik vragen of de TS in Amerika samenwerkt met de ‘Self-Realisation Fellowship’?

JAL: Dank u zeer, meneer. Ik moet u eerlijk zeggen dat mijn hart uitgaat naar de vele duizenden mensen over de hele wereld die geld hebben uitgegeven en erg hun best doen het pad te volgen dat door de aanhangers van de Vedanta omschreven wordt als zelfverwezenlijking. Wat ik zeg is niet bedoeld als kritiek, omdat ik daartoe niet het recht heb. Maar wanneer mij een vraag wordt voorgelegd, moet ik de waarheid zeggen. Op mij, als leader van de Theosophical Society rust de taak een kern te helpen vormen van universele broederschap en wanneer ik de aanhangers van de Vedanta zou bekritisieren, zou ik, hoezeer we misschien ook van mening met hen verschillen, onbroederlijk zijn.

Het hoofdkwartier van de organisatie waarover u spreekt, is niet ver van het onze in Californië verwijderd. We kennen hen heel goed, van zowel hun goede als hun minder goede kanten. Als het de oorspronkelijke zuivere Advaita-Vedanta-filosofie zou zijn die ze verspreiden en waarvoor ze de mensen proberen te interesseren, zou ik in geen enkel opzicht bezwaren hebben en zou ik zeggen: Ja, we doen precies hetzelfde, omdat zelfs onze eigen meesters in de *Brieven aan A.P. Sinnett* niet alleen met grote eerbied ever de Advaita-Vedanta spreken, maar zelfs te kennen geven dat de oorspronkelijke Advaita-Vedanta precies hetzelfde is als hun Tibetaanse filosofie en de theosofie.

Ik twijfel er niet aan, mijn vriend, of u zult veel hebben aan het boek dat u noemt, en misschien heeft u het onderscheidingsvermogen om, vanuit een occult standpunt gezien, het zuivere van het onzuivere te scheiden. Maar het spijt me te moeten zeggen dat de oosterse filosofieën die naar het Westen zijn overgekomen hun zuiverheid hebben verloren en door deze of die yogi op precies dezelfde wijze zijn gekleurd als de bijbel die steeds weer opnieuw is vertaald en door de een of andere geleerde uit die tijd van kanttekeningen werd voorzien, zodat de bijbel nu geen echte occulte sleutels meer bevat, en zuivere letterknechterij is daarvoor in de plaats gekomen. Hetzelfde is gebeurd met de Advaita-Vedanta, evenals met de brahmaanse leringen in al haar vormen, en ook, hoewel in geringere mate, met de boeddhistische leringen van zowel het hinayana als het mahayana.

Ik probeer de vraagsteller mijn gedachten te doen begrijpen.

Vraagsteller: Ja, ja, ik begrijp het.

JAL: Dank u. De benaming die we in het Westen voortdurend in alle advertenties van de Vedanta en commentaren zien is zelfverwezenlijking. Het doet me denken aan de parallel, niet in bijzonderheden, maar in beginsel, tussen antroposofie en theosofie. Antroposofie betekent, als we het woord ontleden, kennis van de mens. Theosofie betekent, wanneer we het woord ontleden, wijsheid van de goden, of goddelijke wijsheid. In beginsel ligt daar het verschil tussen de theosofie en de Vedanta of zelfverwezenlijking. Ik kan niet ontkennen dat er daar een weg ligt en dat een mens er beter door zal worden. Maar wat is het uiteindelijke doel? *Zelfverwezenlijking*. En wat betekent dat voor de wereld? Ik kijk er zeker niet op neer. Maar het uiteindelijke resultaat voor iemand die zelfverwezenlijking volmaakt beoefent zal zijn dat hij – als hij in staat is het ware van het onware in de hedendaagse Vedanta-geschriften en in de vele interpretaties die er door de ene of de andere yogi aan worden gegeven, te onderscheiden en hij zijn uiteindelijke doel bereikt – een pratyekaboeddha wordt, zoals we dat noemen, en door de poort naar nirvana zal gaan. Misschien dat we dit allemaal wensen. Ik niet.

Er is een groot verschil tussen een pratyekaboeddha en een boeddha van mededogen en vrede en harmonie. Ze bereiken beide het punt waar ze door de poort naar nirvana en altijdurende gelukzaligheid kunnen gaan. De pratyekaboeddha gaat daar doorheen en geniet van zijn gelukzaligheid, en aan de echtheid daarvan bestaat niet de minste twijfel. Maar de boeddha van mededogen zegt: ‘Nee, ik kan niet binnentreden zolang de laatste van mijn broeders niet met mij mee kan gaan.’ Dat is het verschil. We kunnen dus kiezen of we gelukzaligheid willen verwerven voor onszelf tot het einde van het manvantara, of dat we een hogere gelukzaligheid en een grotere vreugde wensen door onze broeders te helpen tot ze even ver zijn als wij. Ik wil niet ingaan op de vraag wat er aan het begin van het volgende manvantara met de pratyekaboeddha en de boeddha van mededogen gebeurt, omdat dit ons te ver zou voeren. Maar er is een groot verschil.

Nu specifiek wat betreft de vraag of onze Society samenwerkt met de Vedanta-organisaties: Nee, we werken niet samen. We hebben op hetzelfde podium gestaan. Ongeveer een jaar geleden sprak Mw. Knoche voor een vrij grote bijeenkomst in Californië, waarbij een van de meer gevorderde aanhangers van de Vedanta, Swami Prabhavananda, en vertegenwoordigers van andere religieuze richtingen toespraken hielden, en ik mag wel zeggen dat de theosofie – hoewel we maar met zes of misschien twaalf theosofen in het publiek zaten, omdat we niet probeerden om uit propagandistische overwegingen een groot aantal mensen mee te brengen – de toehoorders werkelijk aansprak.

Bij zowel organisaties als personen kunnen we een oordeel vormen over wat ze zijn door wat ze doen en door de manier waarop ze het doen, maar het ligt niet op mijn weg hierover in detail te treden. Ik kan alleen dit zeggen, dat spirituele waarden en spirituele kennis – en ik spreek over geen andere yoga dan rajayoga, omdat dit de enige yoga is die zich bezighoudt met de drie hogere beginselen, waarover we spraken – niet gekocht kunnen worden. En alle kennis die voor geld wordt aangeboden stelt zichzelf automatisch buiten de spirituele categorie in haar ware betekenis. Ik hoop dat ik iets heb kunnen zeggen dat voor de vraagsteller van belang is en dat hem zal kunnen helpen.

Vraagsteller: Dank u. Ik ben ervan overtuigd dat deze yogi geen pratyekaboeddha zal worden.

JAL: Wel, ik hoop het. Ik hoop dat u gelijk heeft. Maar het duurt lang om zover te komen.

Toen stond dhr. Haberreiter op en zei in buitengewoon rap Duits dat het onderscheid tussen de pratyekaboeddha en de boeddha van mededogen dat de leader had gemaakt, 'niet juist is; dat de boeddha van mededogen niet onderwijst maar dat de pratyekaboeddha zijn taak om te onderwijzen wel vervult. Beide kanten zijn echter nodig.' Hij ging nog uitvoerig door op het voorafgaande, maar zo snel en opgewonden dat de vertaler niet in staat was het weer te geven.

JAL: Beide kanten zijn nodig. Ze maken deel uit van de natuur. Maar deze Theosophical Society heeft geen belangstelling voor de kant van de pratyekaboeddha voor zover het zijn aspiraties betreft om dat te worden. Ik dank dhr. Haberreiter voor zijn uiteenzetting.

Dhr. Haberreiter zei daarop o.a. dat 'de pratyekaboeddha in geen geval van geringer waarde is'.

JAL: Dank u voor uw toelichting. Ik voel er niet voor hierop verder in te gaan, omdat er andere mensen zijn die vragen willen stellen.

Vraagsteller: Ik ben geen lid van de Society, maar ik ben lid van een jeugdorganisatie. Ik ben lid van de socialistische organisatie die gebaseerd is op de leer van Marx, maar toch spreken de problemen die hier worden besproken mij erg aan, en ik constateer dat uw kijk op de dingen enigszins aansluit bij onze socialistische kijk op de wereld. En mijn vraag is de volgende: Hoe gaan de leden van uw organisatie, uw Society, om met de vraagstukken uit het dagelijkse openbare leven? Want ik zou daarmee willen zeggen dat deze organisatie volgens mij heel goed is voor zover het spirituele dingen betreft, maar ze zou van weinig nut zijn als ze in het dagelijks leven geen resultaten zou hebben. Daarom zou ik u heel dankbaar zijn als u mijn vraag zou willen beantwoorden.

JAL: Dank u zeer. Daar staan we weer voor de tegenstellingen in de menselijke natuur. De uiterlijke en de innerlijke natuur van de mens. En het grootste verschil, zoals ik het zie, tussen de *oorspronkelijke* zienswijze van Marx – niet noodzakelijkerwijs zoals ze tegenwoordig wordt geïnterpreteerd – en de basislering van rajayoga of de theosofie is dat de marxistische theorie in haar oorspronkelijke zuiverheid de bedoeling had om de broederschap, zoals deze hem voor ogen stond, *van buitenaf* tot stand te brengen. De theosofische methode daarentegen beoogt om de goddelijke vonk in het hart van ieder van ons zich *van binnenuit* te laten ontwikkelen. Het komt neer op de volgende eenvoudige feiten: de theosoof is meer geïnteresseerd in oorzaken dan gevolgen, en de ware theosoof is van mening dat hij verkeerde

oorzaken nooit zal kunnen rechtzetten door zich met gevolgen bezig te houden, maar wanneer we verkeerde oorzaken laten plaatsmaken voor een goede, zal het met de gevolgen vanzelf goed komen.

Wat het laatste deel van de vraag betreft: Ik zei dat dat is wat een waar theosoof gelooft. De Theosophical Society heeft als organisatie geen belangstelling voor of neemt geen deel aan politieke, economische, religieuze en filosofische activiteiten. Ik denk dat de vraag hiermee is beantwoord.

Vraagsteller: Dank u zeer.

Vraagsteller: Ik zou graag willen horen wat dhr. Long denkt over Paul Brunton.

JAL: Bij mijn zoeken naar waarheid werden de werken van Paul Brunton mij aanbevolen en wat Paul Brunton zelf betreft kan ik dit zeggen: Als al dit soort schrijvers even ongevaarlijk zouden zijn als Paul Brunton, zou de spirituele vooruitgang van deze oude wereld iets sneller gaan. Mijn enige bezwaar is, en ik zou het eigenlijk niet eens zo sterk willen zeggen, maar ik wil het op deze manier uitdrukken en ik denk dat u zult begrijpen wat ik bedoel: Paul Brunton bracht mij steeds hoger en hoger tot het punt waar ik dacht: ‘Dit is waar ik mijn hele leven naar heb gezocht’. Maar toen ging Paul Brunton te veel in zichzelf op in de zin dat hij de grond onder zijn voeten verloor. Zijn hele ziel werd door zijn mystiek in beslag genomen en zijn geschriften en ideeën konden mij niet verder helpen bij de problemen waarvoor ik in het dagelijks leven werd gesteld. Maar ik hield er geen wrange nasmaak van in de mond en al hielp hij mij niet mijn problemen op te lossen, ik voelde me er beter door. Maar toen ik met de theosofie in aanraking kwam vond ik veel meer dan Paul Brunton te bieden had. Daar vond ik dat ik steeds verder kon gaan, en toch met beide benen op de grond blijven, zodat ik door de theosofie langzamerhand in staat werd gesteld zelf mijn problemen op te lossen; en ik kan u verzekeren dat het toen echte problemen waren. Maar ik wil niemand afraden Paul Brunton te lezen, tenminste zijn eerste werken, want zijn latere over yoga, enz., acht ik van weinig nut.

En nu, meneer de voorzitter en vrienden, zou ik u willen bedanken voor het aandeel dat u in deze discussies heeft gehad. Het spijt me dat we niet meer tijd hebben, maar ik ben het aan de Berlijnse leden verschuldigd dat ze de kans krijgen om met mij van gedachten te wisselen, maar misschien kom ik volgend jaar weer naar Berlijn en zullen we elkaar dan kunnen ontmoeten en met veel plezier over theosofie kunnen praten. Dank u zeer.

Dhr. Bergmann sloot de openbare bijeenkomst om 21.15 uur.

Na een korte onderbreking werden de leden door dhr. Bergmann bijeengeroepen.

JAL: Dank u zeer, meneer Bergmann. Op deze reis in Europa is het mijn bedoeling de leden te ontmoeten en van gedachten te wisselen over het werk dat ze doen voor de theosofie. Het bijeenroepen van het Congres in Utrecht maakte het mij tot mijn grote vreugde mogelijk nu al naar Europa te komen in plaats van later in juli, augustus of september, zoals oorspronkelijk mijn plan was.

Toen ik in opdracht van kolonel Conger mijn reis rond de wereld maakte, werd het mij heel duidelijk dat iemand van het Hoofdkwartier al veel eerder de leden in Europa en die in

Australië had moeten bezoeken. Dit gold in het bijzonder voor Duitsland. De leden hier in Duitsland hebben in bijna 20 jaar geen bezoek uit het Hoofdkwartier gehad. In 1946 zond kolonel Conger John Van Mater, Kirby's broer, en zijn vrouw naar Europa; en het hart van kolonel Conger, en ook dat van John, brak bijna toen hij hoorde dat ze niet naar Duitsland konden gaan, omdat de kolonel beseftte hoeveel de Duitse leden toen naar een bezoek uit het Hoofdkwartier verlangden en dat nodig hadden. Voor leden zoals u zal het vanzelfsprekend zijn dat al onze nationale afdelingen ons zeer na aan het hart liggen; en de blijdschap en de werkelijk spirituele vreugde die deze reis ons tot nu toe heeft gegeven kan ik met geen woorden beschrijven.

Ik heb werkelijk geen speciale boodschap, behalve dat ik zeggen wil dat ik heel, heel gelukkig ben hier te zijn en met u over alles wat u op uw hart heeft te praten. Ik heb begrepen dat hier enkele leden zijn die van ver komen. Willen de leden die niet uit Berlijn komen hun hand opsteken. Ik zou u graag na de bijeenkomst persoonlijk ontmoeten en met u afzonderlijk van gedachten wisselen.

Maier: We zouden graag de groeten willen overbrengen van die vrienden die niet konden komen, in het bijzonder van de leider van onze groep die er niet zeker van was of hij zou kunnen reizen.

JAL: Ik dank u zeer. Ik wil u na de bijeenkomst even spreken.

Waarover zullen we het hebben? Heeft iemand een vraag?

Mw. Steffen: Ik zou graag willen zeggen dat we bereid zijn deel te nemen aan dit uitgebreide en veelomvattende programma van het samenwerkingsverband. We voelen ons bijzonder aangemoedigd door het verslag van het Congres in Nederland, waaraan we konden deelnemen door middel van onze voorzitter. Dit heeft een band geschapen.

JAL: Soms ben ik heel erg ontroerd, en ben ik kennelijk heel gevoelig voor de hartentoon, en soms zijn van enkele mensen de hartenkreten zo luid dat ik niet kan horen wat ze zeggen. Met andere woorden, alleen al hier vanavond bijeen te zijn geeft mij iets dat de taak die ik op mijn schouders heb gekregen veel lichter maakt. En de opmerkingen die Mw. Steffen zojuist maakte zijn voor mij heel bemoedigend voor de verwachtingen die ik in mijn hart koester voor de groei en de uitbreiding van dit spirituele samenwerkingsverband dat nu van start is gegaan. En hoewel er veel meer dramatische gebeurtenissen zijn geweest tijdens mijn reis die de waarde hebben bewezen van het besluit dat ik toen nam om beschouwd te willen worden als één onder gelijken en niet als eerste onder gelijken, betekent die eenvoudige mededeling van deze dame voor mij evenveel als de meest dramatische ervaring. En het is in die hoedanigheid dat ik hier vanavond als één van u aanwezig ben om uw problemen en uw verantwoordelijkheid als theosofen met u te delen en u te laten delen in de mijne. Het is de enige manier waarop ons werk in de toekomst kan slagen.

Op dit punt in de geschiedenis van de Society, nu we nog een hele lange weg vóór ons hebben tot 1975 en daarna, moet de band waarover deze dame sprak nauwer en nauwer worden aangehaald, zodat onze harten in dit theosofische werk tot één worden samengesmeed. Hoe meer dat gebeurt in de ware theosofische zin, des te meer zal de wereld om ons heen beginnen ditzelfde wat meer na te volgen. Ik bedoel hiermee dat we als theosofen in deze Theosophical Society een verantwoordelijkheid hebben tegenover de wereld die ver uitgaat boven dat wat door ieder van ons ooit werd beseft, en ik bedoel hiermee niet dat we eropuit moeten gaan om

dit of dat te doen. Wat ik bedoel is dit en het is hetzelfde als wat ik op de openbare bijeenkomst hier vanavond tegen de jongeman zei: onze belangstelling gaat uit naar het aanpakken van de oorzaken. Wanneer we deze verkeerde oorzaken op de juiste manier aanpakken – en we kunnen dit doen met de spirituele aspiraties die we in ons hart meedragen en met de houding die we in ons dagelijks leven tonen – zal de kracht van die gezamenlijke en verenigde spirituele inspanningen als die doorbreekt op het uiterlijke gebied, ieder land waar we een nationale afdeling hebben, beïnvloeden, en zal, meer dan we kunnen beseffen, zijn invloed doen gelden op de kwaliteit van de leiding en de activiteit in elk land.

Niets van wat in deze Society of in de wereld gebeurt, ontgaat de meesters. En we weten dat ze, zoals het gezegde luidt, hier en daar een mens op de schouders tikken. Maar ze moeten rekening houden met karma, en omdat deze Society hun enige uiterlijke formele organisatie is, kunt u gemakkelijk inzien welke mogelijkheden er voor hen ontstaan, indien we samen en in het werkelijk spirituele samenwerkingsverband hun de spirituele kracht zenden om dat op een natuurlijke karmische manier te doen.

We hebben nu en dan in theosofische boeken en in HPB's eigen opmerkingen veel hierover kunnen lezen; toch is het moeilijk te beseffen dat het werkelijk op deze manier werkt, al is het zo. Meester Jezus gaf een heel duidelijke verklaring van de werking van de wet, waar ik nu over spreek, toen hij de parabel van 'het muntje van de weduwe' gebruikte, waarbij hij wees op de werkelijke innerlijke spirituele waarde van haar innerlijke toewijding aan het spirituele welzijn van de wereld.

Mw. Schmidt: Zou het mogelijk zijn dat u een korte beschrijving geeft van de zaken en het werk in Pasadena en van het huis van de leader?

JAL: Ja, dat zal ik graag doen. Ik heb in alle nationale afdelingen de behoefte gezien van de leden om in nauwer contact met het Hoofdkwartier te komen en ik hoop dat u er snel achter zult komen dat het 'samenwerkingsverband' niet alleen maar een woord is. In het verleden was het door de oorlog en de omstandigheden na de oorlog onmogelijk om alles te doen wat we hadden willen doen. Kolonel Conger schreef telkens weer, in feite ieder jaar, aan vrienden van hem in Duitsland, niet alleen theosofen, maar vrienden die hij had gemaakt toen hij militair attaché in Berlijn was in de jaren 1924 tot 1928, dat hij hoopte 'volgend jaar' te kunnen komen om hen te bezoeken. Zijn geest was gewillig, maar het vlees was zwak, zoals meester Jezus zei. In werkelijkheid was het niet zwak; het kon niet zwak zijn, gezien alle reizen die hij per auto dwars door de Verenigde Staten maakte. Het was voor mij een voorrecht en een genoegen hem vele keren heen en weer door de Verenigde Staten te rijden (ongeveer 3000 mijl). Hij was werkelijk een wonderbaarlijk mens. Ondanks zijn toestand en zijn leeftijd liet hij niet toe dat iets de theosofie en het theosofische werk waarvan hij hield, in de weg stond. Hij dreef ons nooit voort. Maar hij was een man die, wanneer er iets gedaan moest worden – het doet er niet toe hoe moeilijk het was, zelfs al zouden we twee nachten achtereen moeten werken – maar naar je hoefde te kijken en zonder een woord van hem gingen we aan het werk, tot we erbij neervielen. Niemand van ons voelde het anders. Dat is de manier waarop we met kolonel Conger werkten en hij met ons.

Hij wilde naar Duitsland gaan en zijn hart brak toen hij dat niet kon. En toen hij mij de wereld rond zond, kon ik niet altijd precies begrijpen wat het was dat ik scheen te voelen; niet in de vorm van een of ander verschijnsel, maar toen ik terugkeerde naar Pasadena, hoorde ik van hen die voortdurend bij hem waren terwijl ik weg was, wat er was gebeurd; en toen besepte ik

dat ik zijn gedachten voortdurend moet hebben gevoeld. Wat nu in de Society gebeurt, is dat wat hij gehoopt had zelf te kunnen doen.

We zijn ver afgedwaald van de vraag van die dame over Pasadena. Ik wil u in korte lijnen een beeld geven, en dan zal Kirby na de bijeenkomst, als we hier niet weggejaagd worden, enkele foto's van het huis van de leader laten zien en van het nieuwe 'Deodars' of het gebouw van het Hoofdkwartier in Altadena. U ziet er niet veel op, maar ze geven u enig idee van de plaats waar de staf nu woont. [*Bespreekt de verschillende gebouwen van de stafleden.*]

GdeP deed zelf zijn uiterste best, en het brak zijn hart dat hij dit niet gedaan kon krijgen toen hij uit Point Loma verhuisde. Maar hij kon het eenvoudig niet. Hij kon het grote aantal mensen dat in Point Loma was niet inkrimpen tot het kleinere aantal van nu. Studley Hart ging mee met GdeP op zijn tochten toen hij naar Covina zocht, en hij vertelde ons dat als GdeP bij een huis kwam zoals Deodars hij de gewoonte had om terug te gaan om ernaar te kijken om dan nog eens en nog eens terug te keren. Maar het was daarvoor nog niet de tijd. Dus was het aan kolonel Conger om de volgende stap te zetten, en dat deed hij.

Ik kan alleen zeggen dat ik zelf niet begrijp waarom het mijn goede karma is geweest om verder te gaan waar de kolonel was opgehouden, waarbij alles zo volmaakt was voorbereid, zowel innerlijk als uiterlijk, zodat we dit samenwerkingsverband in praktijk kunnen brengen.

Mw. Richter: Onze grootste wens is een klein eigen hoofdkwartier te kunnen kopen, maar we kunnen er niet veel voor doen, omdat we de middelen niet hebben.

JAL: Het zal u misschien verbazen, maar het is mijn overtuiging dat dat loges vaak eerder belemmert dan helpt. Maar ik hoop dat we tegen de tijd dat Berlijn zoiets in overweging kan nemen de leden in het algemeen zo goed zullen kennen en een zodanig beter begrip zullen hebben van de gevaren die dat meebrengt, dat de loges hun gang kunnen gaan en bezittingen kunnen hebben die het werk van de Society zullen helpen in plaats van het te belemmeren. Ik zeg dit niet om u te ontmoedigen, maar slechts als het constateren van een feit. Overal waar we loges hebben gehad met eigen bezittingen, werden die na verloop van tijd de ergste struikelblokken voor de werkelijke vooruitgang van de theosofie in die stad. Dat klinkt misschien vreemd, maar het is een feit.

Vraag: Is het mogelijk om boeken in de Duitse taal over te sturen?

JAL: Het is niet onmogelijk, als we ze slechts zouden hebben. Dat is nog een taak die ik heb geërfd. Ik kan u niet onmiddellijk heel veel hoop geven. De reden is als volgt: we beschikken daar niet over Duitse vertalers en op het moment ook nog niet over de middelen om het zetsel te maken in de verschillende vreemde talen, hoewel dit laatste echt niet moeilijk is. Maar uw literatuur zal nog wel enige tijd hier in Duitsland in het Duits moeten worden vertaald.

Vraagsteller: We kunnen zo moeilijk papier krijgen.

JAL: Een moment. Ik ben nog niet klaar. Zo is de toestand nu, maar we hebben al enige tijd de grote behoefte gezien die er in Duitsland maar ook in Zweden en Nederland bestaat aan literatuur in uw respectieve talen. In Nederland is het probleem niet zo groot, omdat daar een groot percentage van de leden Engels leest, en er ieder jaar meer zijn die dat leren. De toestand in Zweden is niet zo gunstig, al hebben ze wel al een aantal boeken in het Zweeds vertaald en gepubliceerd. Maar Duitsland en zijn probleem op het gebied van de literatuur ligt

ons zeer na aan het hart en ik heb al een begin gemaakt via dr. Oehrens met het treffen van een regeling om in Duitsland een agentschap van de Theosophical University Press op te richten. We zijn daarmee begonnen toen ik afgelopen januari hier was, zodat zelfs onze Engelse boeken hier verkrijgbaar zouden zijn op voorwaarden die het onze leden mogelijk zou maken ze te kopen, niet tegen betaling van de tegenwaarde van de dollarprijs in Duitse marken, maar op een zodanige basis dat een prijs kan worden vastgesteld die het mogelijk maakt ze hier te verkopen tegen onze kostprijs. Dan zal het geld dat ontvangen wordt uit de verkoop van die boeken niet in dollars uit het land worden overgemaakt, maar het zal hier blijven ten behoeve van het Hoofdkwartier, wanneer de leader of een van zijn vertegenwoordigers hierheen komen.

Dit is het beste wat we nu kunnen doen. Maar als ik erin slaag de steun te krijgen van de Amerikaanse leden – er zullen waarschijnlijk enkele jaren nodig zijn om dit uit te werken – heb ik een plan dat misschien of misschien niet zal worden verwezenlijkt, om twee Zweden, twee Duitsers en twee Nederlanders naar het Hoofdkwartier te laten komen, die het nodige redactionele werk kunnen doen en kunnen vertalen, zodat we de boeken daar volledig kunnen drukken in het Zweeds, Nederlands en Duits, om ze daarna hierheen te zenden. Dit alles zal tijd kosten en ik weet niet of ik de mensen zal kunnen vinden om dit te doen, of het geld ervoor – maar ik ga het proberen.

Ik denk dat we nu beter kunnen afsluiten, vóór we moeilijkheden krijgen met de portier. Ik dank u allemaal, ieder van u.

Bergmann: Ik wil dhr. Long vooral bedanken dat hij deze avond voor ons mogelijk heeft gemaakt. Ik dank dr. Oehrens voor het prachtige werk dat u heeft gedaan, de schitterende vertaling.

JAL: Het spijt me werkelijk dat ik geen twee dagen kan blijven, zoals oorspronkelijk in mijn bedoeling lag, maar mijn schema was zo dat ik pas vandaag een vliegtuig kon krijgen van Neurenberg naar Berlijn, en zoals u weet, kunnen we Berlijn alleen per vliegtuig bereiken, niet per trein of per auto, daarom heb ik me moeten beperken tot één dag. Maar zoals ik al zei, ik hoop de volgende keer dat ik hier kom veel langer met u samen te zijn. Dank u allemaal en goedenacht.

De bijeenkomst werd om 22.45 uur gesloten.

Bijeenkomst in Hamburg

Hotel Atlantic

7 juni 1951 – 20.00 uur

Kirby Van Mater, *voorzitter*
Wilhelm Oehrens, *vertaler*

Kirby Van Mater: Vrienden, we heten u hier vanavond welkom, en danken u voor uw komst naar deze informele bijeenkomst. Zonder daar nog iets aan toe te voegen, stel ik de leader van de Theosophical Society, dhr. James A. Long, aan u voor. Na de bijeenkomst zal de leader vanavond graag met ieder van u kennismaken.

JAL: Ik zal nu even opstaan en direct daarna weer gaan zitten en informeel zijn. Ik wil dat u zich allemaal thuis voelt.

Ik zal u vertellen hoe deze bijzondere opstelling van de stoelen tot stand kwam. Vanuit Stuttgart had ik telefonisch hier in het hotel een zaaltje voor onze bijeenkomst besproken. Maar ik wist tot vanmiddag niet hoe het zaaltje was ingericht en toen de portier me deze zaal liet zien met de tafels gerangschikt zoals nu en de stoelen eromheen, dacht ik bijna dat ik in het Hotel Raleigh in Washington DC was, waar ik gedurende ongeveer een jaar rondetafelgesprekken leidde, waarbij de stoelen en tafels op dezelfde manier waren opgesteld. Ik dacht bij mezelf: waarom laten we ze niet staan zoals ze nu staan, want we zullen niet meer dan twintig of dertig mensen hebben, en het zal ons een kans geven met elkaar te praten. En nu zitten we hier.

Ik heb me niet voorgenomen een formele lezing te houden; en in het bijzonder wanneer de groep klein is, geef ik de voorkeur eraan meer direct tot de vragen te komen die de leden op hun hart kunnen hebben, en hardop met hen daarover te denken. Het geeft niet of ze persoonlijk zijn – ik bedoel niet intieme persoonlijke zaken – maar vragen over de theosofie en het werk, welke dan ook. Ik ben heel blij dat de bijeenkomst deze omvang heeft. We hebben allerlei bijeenkomsten gehad sinds we naar Nederland kwamen voor het Congres in Utrecht, en elk daarvan was anders. En deze verschilt doordat ik me erg op mijn gemak voel om hier met u te zitten en met u mee te denken.

Zeitler: Kunt u ons vertellen waar het grootste aantal leden is in Duitsland?

JAL: Bedoelt u op welke bijeenkomst het grootste aantal leden aanwezig was?

Zeitler: Nee, waar hebben we het grootste aantal leden, in Stuttgart, München of ergens anders?

JAL: Ik zou zeggen München. De bijeenkomst werd daar gehouden in het Deutsches Museum. Er was daar plaats voor ongeveer 200 personen, en niet alleen waren alle stoelen bezet, maar er stonden nog enkele mensen in de gangpaden. Niet iedereen was lid van de branche in München. Slechts ongeveer 180 waren leden. Maar uw vraag geeft me aanleiding tot wat ik nu ga zeggen.

Deze rondreis, en ook mijn reis rond de wereld in januari, heeft en had een zeer nadrukkelijk doel, dat ik in januari niet volledig herkende en dat ik pas volledig heb herkend toen ik leader werd, en ik wil hierover even met u praten, want het houdt verband met de algemene vraag waar het grootste aantal leden is.

Degenen van ons die al enige tijd lid zijn van de Society, en de theosofie serieus hebben bestudeerd, zullen allemaal vroeg of laat door hun bestudering hebben geleerd dat theosofie, echte theosofie, en haar invloed op de mens en de wereld, meer iets innerlijks dan iets uiterlijks is. En op deze reis heb ik in praktisch alle gevallen, in elke stad en in elk land, geconstateerd dat de ervaringen van de laatste decennia min of meer ertoe hebben geleid dat we dit feit uit het oog hebben verloren. Het gevolg daarvan was dat ik praktisch overal loges vond, of ze nu groot waren of klein, die zich letterlijk dood piekerden over wat ze zouden kunnen doen om harder te werken en meer te doen voor de Society en het werk. Een van de eerste vragen die me onveranderlijk overal werd gesteld was: Wat kunnen we doen om de theosofie meer te verspreiden? Ze hadden letterlijk alles geprobeerd, maar waren niet tevreden met de resultaten. Daarom was het nodig het werkelijke doel van de Society in de wereld met hen opnieuw te bekijken en met hen erover te denken en hen te helpen de sluier van onjuiste opvattingen te doorbreken en tot de kern van de zaak te komen: dat, indien we als individu en als loge niets op het innerlijke gebied doen, we niet kunnen verwachten veel resultaten op het uiterlijke gebied te bereiken. Het innerlijke is in werkelijkheid de oorzaak; het uiterlijke het gevolg. En omdat we als theosofen in de eerste plaats geïnteresseerd zijn in oorzaken, meer dan in gevolgen, voor zover het de oplossing van problemen betreft, werd het duidelijk dat we de oorzaken moeten analyseren. Indien we de juiste oorzaken leggen, zullen de resultaten voor zichzelf zorgen en goed zijn.

Wat ik heb gezegd kan op het eerste gezicht klinken alsof de Theosophical Society en zijn leden in een nogal slechte toestand verkeerden. Dat is niet het geval en dat is helemaal niet de indruk die ik wil vestigen. Ik kan zonder enige aarzeling zeggen dat het waarachtige werk van de Society en haar meesters nu op een hechtere grondslag berust dan ooit eerder in haar geschiedenis. Het bewijs van die gezonde grondslag en toestand ligt niet in het aantal leden dat we in de Society hebben, omdat louter aantallen in een Society niet haar werkelijke waarde in spiritueel opzicht tonen. Onze Society zou honderdduizenden leden kunnen hebben, indien we hoofdzakelijk daarin geïnteresseerd waren. Het enige wat we zouden moeten doen is een beetje adverteren en praten en een eenvoudig beroep doen op de zelfzuchtige kant van onze medemensen, en door een spirituele hervorming in de ziel van ieder individu in de tijd van tien weken en voor zoveel dollars aan te bieden, zouden we de grootste zaal in Hamburg kunnen vullen en tientallen leden krijgen. We zouden de hervorming van de ziel echter niet op die basis tot stand kunnen brengen. We zijn niet geïnteresseerd in dat soort promotie van het theosofische werk. We zijn erin geïnteresseerd om onze medemensen te helpen de woorden van meester Jezus volledig te begrijpen, die, toen hem werd gevraagd hoe hij zijn wonderen volbracht, zei: 'Ik ben het niet die deze dingen doet, maar de Vader binnenin mij. Deze dingen die ik doe, zult ook u doen, en zelfs grotere dingen.' Theosofisch gesproken, vertelde hij zijn discipelen en het volk die hem deze vraag stelden, dat ieder mens – zijn volgelingen, u en ik – binnenin ons een goddelijke vonk heeft die, als we onze plicht doen, zich in ons wezen en

karakter zo krachtig zal ontwikkelen dat we in staat zullen zijn de dingen te doen die meester Jezus deed en zelfs grotere dingen. Niet als wonderen, maar als volkomen natuurlijke gevolgen van spirituele ontwikkeling. Dat gebeurt natuurlijk niet in tien eenvoudige lessen! Daarvoor zijn vele levens nodig. Maar waarop ik wil wijzen is dat ieder van ons die goddelijke vonk inderdaad in zich heeft, en onze plicht tegenover de wereld is zoveel mogelijk medemensen dat ook te laten beseffen, en door ons voorbeeld hen te helpen om zelf die goddelijkheid in hun eigen wezen te ontvouwen. Dat is niet moeilijk om te begrijpen.

Tijdens deze rondreis echter was het in het begin een beetje moeilijk de leden te helpen beseffen dat ook wij, als leden van de TS, ongeacht hoe lang we al lid zijn, dezelfde taak ten opzichte van onszelf hebben: niet maar te zitten en erover te spreken, en te luisteren naar wat de leader of iemand anders erover te vertellen heeft, maar van dag tot dag te proberen van onszelf voorbeelden te maken van wat theosofie in feite betekent. En de enige manier waarop we dat volgens mij kunnen doen, is onze plicht te doen zoals ze dagelijks op een natuurlijke manier tot ons komt. Ik geloof dat we allemaal uit de slechte ervaringen in onze eerste dagen in de theosofie weten dat zodra we ons werk, ons gezin of andere plichten die we hadden te doen, veronachtzaamden om voor theosofie te werken, we ons al snel in een heel ongelukkige toestand bevonden, niet alleen in onze zakelijke betrekkingen, maar ook ten opzichte van ons gezin en onze vrienden. We zullen vaak het gevoel hebben gehad: 'Ik heb nu al een week geen tijd gehad om iets voor de theosofie te doen, of een maand, of een aantal maanden, en ik val terug tot het eenvoudig lid zijn van de Society.' Terwijl dat in werkelijkheid niet het geval is. Omdat de werkelijke grondslag meer een innerlijke dan een uiterlijke is, zal datgene wat we doen om het innerlijke aspect van ons wezen en karakter te versterken en te verruimen, wanneer het de uiterlijke kant van onze ervaring bereikt, een invloed hebben die ons begrip ver te boven gaat. Dat klinkt misschien vaag zoals ik vanmiddag tegen een lid in het hotel zei, maar we weten dat hoe verder we binnendringen – of hoe hoger, of hoe u het ook wilt beschouwen – in het rijk van het bewustzijn, des te dynamischer en des te sterker de invloed is wanneer deze het uiterlijke gebied bereikt.

Hiermee zinspeel ik niet op iets op het gebied van verschijnselen. Ik spreek niet over psychische vermogens of het werken met het psychische deel van ons bewustzijn. Dat bedoel ik helemaal niet. Ik bedoel het spirituele deel van ons bewustzijn, hoe weinig we het ook begrijpen. Juist doordat we het niet hebben begrepen, hebben we het over het hoofd gezien en nagelaten ervan gebruik te maken om het werk van de Society te bevorderen. We zijn er tenminste niet in geslaagd om er in het werk bewust gebruik van te maken. Natuurlijk hebben we het spirituele deel van onze natuur onbewust gebruikt, anders zou de Society niet op zo'n hechte grondslag rusten als ze nu doet. Maar nu we aan de opgaande boog van deze eeuw zijn begonnen, is de tijd aangebroken om meer bewust met het spirituele aspect van de theosofie en van ons eigen karakter en wezen te werken.

Om de leden te helpen is het mijn taak geworden om in meer uiterlijk opzicht datgene voort te zetten waarmee kolonel Conger in het begin van zijn bestuur in innerlijke zin was begonnen, en dat ongeveer een jaar vóór hij heenging naar buiten merkbaar werd, en dat is het geven van een duidelijker begrip van praktisch occultisme of daadwerkelijke theosofie.

Wanneer ik de woorden praktisch occultisme gebruik, bedoel ik daarmee niet de occulte wetenschappen, zoals helderziendheid, helderhorendheid, astrologie, numerologie, en alle andere 'ologieën'. Ik bedoel daadwerkelijk altruïsme, omdat occultisme in zijn zuiverste betekenis altruïsme per se is. En zo is het mijn taak geworden terwijl ik de wereld rondging, en op deze reis, om hier en daar de leden te helpen beseffen dat de werkelijke vooruitgang van

het werk, en de werkelijke kracht van de Society zijn teweeggebracht door het spirituele werk van haar leden; en dat we nu, op dit punt in de geschiedenis van de Beweging, als individuele leden en als loges moeten leren meer bewust te werken met het spirituele aspect van onze verantwoordelijkheden.

Indien we de Gulden Regel van de bijbel *in praktijk zouden brengen*, hoefden we niets anders te bestuderen of te begrijpen of te doen. Dan zouden we theosofen zijn. We moeten niet uit het oog verliezen dat ieder heilig geschrift zijn oorsprong heeft gehad in wat we kennen als theosofie of de oude wijsheid. En in elk van deze heilige geschriften, hetzij christelijk, boeddhistisch, taoïstisch of welke dan ook, zullen we met de sleutels die de theosofie geeft, dezelfde leer vinden die ons in onze theosofische leringen is gegeven. Er is overal een parallel.

Ik zal mijn opmerkingen besluiten door terug te komen op de vraag van deze heer, en ik kan in alle waarheid en oprechtheid zeggen dat waar twee of drie theosofen samen zijn in de waarachtige geest van het werk, daar ook de kracht van de meesters zal zijn; en als ze innerlijk het juiste gevoel hebben en de juiste houding aannemen tegenover hun plichten en verantwoordelijkheden, met een innerlijk en sterk verlangen om hun medemensen te helpen, zullen ze veel meer tot het werk van de Society bijdragen dan een loge van 500 mensen die in hun uiterlijke studies en werkzaamheden geen greintje logekracht aantrekken. Ik geloof dat ik nu genoeg heb gezegd.

Wilhelm Struebig: Waarom vragen we niet als regel een vaste geldelijke bijdrage?

JAL: Hoe kan ik dat nu op dit moment beantwoorden? Deze vraag is herhaaldelijk aan het Hoofdkwartier naar voren gekomen. Enerzijds leeft om goede redenen de gedachte om voor het lidmaatschap in de Society een vaste contributie te vragen, want als een lid aan deze spirituele beweging wil deelnemen en goed beseft dat spirituele waarden en spirituele zaken niet gekocht kunnen worden, zou hij zich zeker vrij en onbezwaard moeten voelen als hij iets moet betalen om het administratieve werk dat nu eenmaal nodig is te ondersteunen; en als hij niets opoffert voor wat hij krijgt, zal hij erg weinig halen uit wat er is gegeven.

Dan is er anderzijds de gedachte van hen die bang zijn dat zodra men een vaste bijdrage heft, een bedrag vaststelt dat betaald moet worden, men geld vraagt voor de theosofie en de spirituele waarden die men geeft, en denken dat de zaak geheel op vrijwillige basis moet blijven.

Dit zijn de twee meningen en hier sta ik precies tussen beide in. Ik heb heel wat over de zaak nagedacht gedurende een aantal jaren, maar ik ben er nog niet helemaal uit; en juist op dit moment met de financiële of omrekeningsproblemen in alle nationale afdelingen is het een moeilijk probleem voor het Hoofdkwartier. Stel bijvoorbeeld dat we een bedrag vaststellen dat we aan het Hoofdkwartier in Amerikaanse dollars redelijk vinden. Dit zou dan buiten alle verhouding kunnen zijn voor Duitsland, Engeland, Australië en de andere sterlingblok landen, en ik geloof niet dat het juist zou zijn om het ene bedrag voor de ene plaats en een ander bedrag voor de andere plaats te hebben.

Er is nog een andere gedachte die me gedurende lange tijd heeft beziggehouden en die vóór vanavond nooit tot uitdrukking is gekomen, en die ik zelfs niet aan enig lid van mijn staf heb meegedeeld. Ze is deze: ik krijg het gevoel dat het volkomen onjuist zou zijn aan elk nieuw lid te vragen een vastgestelde bijdrage te betalen, uitgezonderd de kosten van zijn

inschrijving, voordat hij de gelegenheid heeft gehad te weten wat de theosofie is en wat ze betekent. En wanneer we dan op het punt komen waarop hij het zou moeten weten, welk punt erg moeilijk te bepalen is als we hierover nadenken, dan zou dat voor hem het moment zijn om het werk geldelijk te gaan steunen. Dat is in feite de manier waarop het automatisch heeft gewerkt voor de leden die daadwerkelijk bijdragen. Hoe meer ze het ware werk van de Society en wat ze betekent begrijpen, des te meer ze hebben gegeven. Soms meer dan ze zouden moeten doen. Maar er moet een of andere vorm worden gevonden die de leden zal helpen dit korte tijd na hun toetreding als lid te beseffen. Dat kan niet worden bereikt door reglementen en voorschriften, maar moet meer van binnenuit dan van buitenaf komen. Zoals u ziet denken we er echt over na, en misschien zullen we op een dag het juiste antwoord vinden.

Natuurlijk is dit alleen het standpunt van het Hoofdkwartier. We geven geen richtlijnen voor of tegen afdelingen of individuele loges of branches die hun uitgaven zelf bekostigen. Dat wordt aan hen overgelaten. Sommigen doen het zus, anderen zo. Sommigen krijgen niet zoveel geld als ze zouden moeten ontvangen. Maar die situatie is plaatselijk, en zou telkens afzonderlijk moeten worden bekeken en behandeld.

Mw. Von Krumhaar: De geest waarover u sprak is niet gebonden aan de ene of de andere organisatie. Ik denk dat er op welke plek dan ook een mens kan zijn die niets van theosofie weet, maar die niettemin dezelfde geest in zich heeft. U zult hem overal vinden in verspreide groepen, waar mensen zoeken en waar mensen hun verantwoordelijkheden beseffen.

JAL: Ik geloof naar waarheid te kunnen zeggen dat ik in mijn korte leven van 52 jaar meer mensen buiten de Society met de werkelijke theosofische kenmerken heb ontmoet dan in de Society, en dat bevestigt de woorden van deze dame. Omdat ze geen vraag stelde, hoewel die in haar woorden besloten lag, zou ik graag de vraag willen formuleren die ik in haar gedachten bespeur en proberen deze te beantwoorden. Ze is deze: Wat is dan het verschil en waarom zou men theosoof of lid van de Society worden als er zoveel mannen en vrouwen buiten de Society zijn die net zo goed en misschien wel beter zijn dan een groot aantal theosofen? Heeft u niet op die vraag gedoeld? Vloeit ze niet noodzakelijkerwijs daaruit voort?

Mw. Von Krumhaar: Ja, inderdaad.

JAL: Mijn antwoord hierop is dit: De Theosophical Society, die vergeleken met andere organisaties heel weinig leden telt, staat onder het directe waakzame toezicht van, en is gevormd en tot aanzijn gebracht door, die meesters van wijsheid die we kennen als de beschermers van de mensheid. Sommige mensen zullen misschien niet in die meesters geloven. Maar wij wel. En enkelen van ons weten dat ze leden zijn van een hoge orde van innerlijke spirituele kracht, die in feite een bescherming vormt voor de mensheid. Toen ze samen met Mw. Blavatsky in 1875 de Theosophical Society oprichtten, hoopten ze een formele organisatie te vormen door middel waarvan ze in de uiterlijke wereld zouden kunnen werken en waarin zich een groep mensen zou ontwikkelen die streven naar de zelfbewuste, zelfgeleide evolutie van hun eigen karakter, door een gedetailleerde studie van oude en bekende regels en leringen, die hen uiteindelijk, mogelijk na vele incarnaties, zou toerusten om bewuste helpers van deze helpers van de mensheid te zijn.

Met deze inleidende opmerkingen in gedachten is het verschil tussen een theosoof die probeert een theosoof te zijn en die zich daartoe heeft verbonden, en iemand die geen lid is maar die misschien zelfs een sterker verlangen in zijn hart heeft, dat de eerstgenoemde in een

stroom werkt die spiritueel geladen is met een bewust element dat voor hem de taak dubbel zo zwaar maakt als voor de persoon die zich niet binnen de invloed van die bewuste spirituele stroom heeft geplaatst. Dat is echter geen kritiek op het niet-lid.

Mw. Von Krumhaar: Bedoelt u dat degene die in de stroom is een dubbele last draagt?

JAL: Zelfs als hij niets doet, heeft hij een dubbele last die begint op het ogenblik dat hij zich bewust verbindt. Hij geeft zijn woord niet aan een meester, of aan een leader, of aan een loge, of aan een of andere persoon. Hij verplicht zich tegenover zijn eigen hogere zelf, en dat legt hem automatisch, zelfs zonder zich te verroeren, innerlijk of uiterlijk, een dubbele last op. Daarom telt onze Society zo weinig leden.

Mw. Von Krumhaar: Ik dacht eraan dat Albert Schweitzer, bijvoorbeeld, dezelfde verantwoordelijkheid op zich heeft genomen.

JAL: Iedereen is volkomen vrij om dat te geloven. Ik zie dat niet zo; maar wie ben ik om de dame of iemand anders hiervoor bewijzen te geven? Dat is een innerlijke zaak die alleen onze eigen ervaring zal bewijzen of verwerpen. Er zijn overal zoveel goede mensen in de wereld, grote aantallen; hoe meer er zijn des te beter. Maar wij in de TS hebben een bewuste verantwoordelijkheid, die een nadrukkelijk doel heeft dat geen andere organisatie in de wereld heeft, en daarom zou geen organisatie in de wereld gelijk kunnen zijn aan de onze. Er kunnen andere organisaties met dezelfde naam zijn, maar ze hebben niet hetzelfde uitdrukkelijke doel waarin de occulte keten of schakel met die kracht die de Society het aanzijn gaf, onverbroken is gebleven.

Het is bijzonder gemakkelijk spirituele verlichting te zoeken en hier en daar dingen te vinden die een bepaald deel van onze innerlijke constitutie zouden bevredigen en ons een goed gevoel geven, en ons zouden helpen om tot een hoger bewustzijnsniveau en meer begrip voor onze medemensen te komen. Dat is allemaal goed; maar ik ken geen organisatie in de wereld die bewust en weloverwogen en zonder beperking het doel nastreeft dat het onze is, namelijk het concrete doel om een kern van een universele broederschap te vormen. We hebben allemaal heel wat over broederschap gehoord, en er zijn vele broederschapsorganisaties in de wereld. Ik ben blij dat ze bestaan. Maar nogmaals, ze zijn niet bewust verbonden met die kracht die zich in deze eeuw nadrukkelijk openbaart door middel van een bepaalde organisatie, die door die kracht werd gekozen om haar te vertegenwoordigen en haar verantwoordelijkheden in de wereld te dragen. Ik kan niet veel verder gaan zonder een aspect van die vraag te bespreken waarover in een groep niet kan worden gesproken. Dat is niet bedoeld als een ontwijking. Als ik tijd heb hoop ik dat we na de bijeenkomst nog even met u kunnen praten, en ik denk dat ik u dan een goede reden kan geven waarom ik zeg wat ik zeg.

Günther: Ik zou graag iets willen weten over het optreden of de houding van de kerken tegenover de Society. De kerken zijn niet verdraagzaam ten opzichte van ons; wat zijn de ervaringen van het Hoofdkwartier over deze kwestie?

JAL: Ik zal proberen met mijn antwoord daarop een breder terrein te bestrijken dan de vraag zelf. De vooruitgang van de beschaving beweegt zich westwaarts, en indien we een scheidslijn trekken tussen oost en west, zoals we die kennen, zullen we ervaren dat naarmate we westelijker van die lijn gaan, de verdraagzaamheid tegenover de theosofie toeneemt. Het verschil is misschien klein, maar het is merkbaar. Ik bedoel niet dat het als een gordijn verschuift, en dat alles achter die lijn of ervoor hetzelfde is. Er zijn natuurlijk individuele

omstandigheden. Maar in het algemeen gesproken, en vooral in bijvoorbeeld ons land merken we dat het oostelijke deel minder verdraagzaam is dan het Midden-Westen, en het Westen verdraagzamer dan het Midden-Westen. Maar het zuidelijke deel van het Oosten is onverdraagzamer dan het noordelijke deel. En dat algemene beginsel gaat aardig op.

Afgezien van de katholieke kerk, worden de protestante kerken, met uitzondering van die kerkgenootschappen die nog steeds vasthouden aan de evangelische vorm van geloof, langzamerhand ruimer van inzicht, hoewel dit nog lang niet een algemeen verschijnsel is. Niettemin is er een toenemend aantal ruimdenkende predikanten of dominees, in het bijzonder in de unitaristische en de congregationalistische kerken, waar u preken van predikanten kunt horen, die net zo goed van een theosoof hadden kunnen zijn. Van tijd tot tijd krijgen we van hier en daar verslagen over predikanten die vanaf hun kansel daadwerkelijk naar de theosofie en naar H.P. Blavatsky en haar *Geheime Leer* verwijzen. Dat gebeurt niet vaak, maar op grond van de weinige gevallen die me bekend zijn, ben ik er vrij zeker van dat veel predikanten in hun bibliotheken waar hun congregaties ze niet kunnen zien, exemplaren van *De geheime leer* en andere theosofische boeken hebben. Het jongste voorbeeld van wat ik bedoel, was de predikant die het huwelijk voltrok tussen kolonel Conger en Mw. Franklin. Ik was helemaal niet verwonderd te horen, hoewel ik het pas later vernam, dat deze jonge predikant zijn filosofische opleiding had ontvangen aan de universiteit die onder leiding staat van Charles Johnston, de vertaler van de *Bhagavad Gita*, die een actieve theosoof was; en verder dat de vader van deze jongeman, een predikant in Engeland, heel bevriend was met de theosofen daar, en ook veel theosofie in zijn preken verkondigde.

Dat kunt u niet toepassen op elke individuele gemeenschap. Dat hangt er helemaal van af. Zelfs al gaat de vooruitgang van de beschaving westwaarts, ze gaat buitengewoon langzaam. We zijn zeer zeker in het voordeel in de Verenigde Staten omdat we een heel jong land zijn. We zijn een kind vergeleken met Duitsland en andere Europese landen. Ik moet hier herhalen wat ik al aan andere Duitse toehoorders of groepen heb verteld, namelijk dat de Society en de meesters veel interesse hebben in de theosofie in West-Europa, in het bijzonder juist in deze tijd, omdat er veel dingen achter de schermen gebeuren die, als we ons werk goed doen, een veel gelukkiger toestand zullen scheppen voor zover het het Westen betreft. Wanneer ik zeg West-Europa en de Verenigde Staten bedoel ik dat gebied waarnaar Judge en de meesters verwijzen als het vitale deel van de wereld, waaruit die elementen zullen komen die de voorlopers van het volgende wortelras zullen vormen, dat, zoals ons wordt verteld, zijn woonplaats in Amerika zal hebben.

Zo kunnen we de betekenis van West-Europa op dit moment veeleer aanvoelen dan dat we haar werkelijk kunnen kennen. Maar omdat theosofie hoofdzakelijk iets innerlijks is, en omdat we ons veeleer met oorzaken bezighouden dan met gevolgen, is het belangrijk dat we als theosofen in het Westen onze volle plicht doen vanuit een innerlijk standpunt, zodat we, hoe onbewust het voor ons misschien ook is, de meesters zullen helpen om de wereld in de juiste richting te leiden. Dat is een lange omweg vanuit uw vraag, meneer. Zoveel gedachten komen tegelijkertijd bij me op.

Peter Lindner: Op weg hierheen vanavond las ik dat de Esoterische Sectie van de TS werd gesloten. Ik zou willen weten waarom.

JAL: De Esoterische Sectie is gesloten. Kolonel Conger sloot haar in iedere plaats tijdens mijn reis om de wereld.

Voordat ik deze specifieke vraag beantwoord, moet ik de aandacht vragen van zowel de vraagsteller als de rest van de leden voor het feit dat de Esoterische Sectie werd gesloten, maar niet de Esoterische School. De Esoterische Sectie werd door HPB in 1888 gevormd, bijna 14 jaar nadat de Society werd opgericht, en sindsdien is ze een aantal keren geopend en gesloten. In feite wordt ze automatisch gesloten wanneer er een verandering van leader plaatsvindt, omdat iedere leader de vrijheid moet hebben om in zijn tijd te werken op de manier die nodig is om zijn taak goed te vervullen.

De Esoterische Sectie is door de jaren heen, vanaf HPB, door iedere leader gebruikt als een school voor training en beproeving van leden van de Society die zich wilden verbinden tot een krachtiger poging voor het werk van de meesters, en die bereid waren de automatische reacties van zo'n inspanning te ondergaan. De Esoterische Sectie vertegenwoordigde altijd een groep mensen die bereid waren zich aan bepaalde beproevingen te onderwerpen, geen beproevingen die zijn teweeggebracht of opgedragen of toegewezen of gegeven door de leraar, of de meesters, maar beproevingen die door hemzelf zijn veroorzaakt in de normale loop van het dagelijks leven. Er is een oude occulte wet die onschendbaar is: 'Onze moeilijkheden zijn evenredig aan onze aspiraties.' Die wet werkt in een actieve theosoof op een krachtige manier – niet op een denkbeeldige of vooraf bepaalde manier, maar in de natuurlijke loop van de dagelijkse gebeurtenissen.

Indien u of ik bijvoorbeeld in een erg druk centraal station zouden zijn met veel mensen die met een bepaalde trein mee willen, en we eerder dan die anderen met die trein mee willen, dan zouden we met onze ellebogen en door te duwen ons een weg door die menigte kunnen banen, en daar eerder zijn dan wanneer we met de menigte waren meegegaan. Maar we zouden zeker ook tegenwerking en meer moeilijkheden ondervinden. Dat is een globale vergelijking. Met andere woorden, onze moeilijkheden zouden evenredig zijn aan ons streven om daar eerder of het eerst te zijn; en hoe krachtiger onze pogingen zouden zijn, des te meer moeilijkheden we zouden ondervinden.

Natuurlijk is dat een heel eenvoudig voorbeeld, maar dat is precies wat er gebeurt wanneer we krachtig spiritueel aspireren. Dan wordt in de natuurlijke gebeurtenissen van ons dagelijks leven automatisch een beroep op ons gedaan om veel meer moeilijkheden te overwinnen dan wanneer we daarvoor de tijd zouden nemen.

Het moet duidelijk zijn dat wanneer een leraar de Esoterische Sectie voor die specifieke soort training openstelt, er vanzelfsprekend een extra hoeveelheid van die spirituele kracht waarover eerder is gesproken tot die Sectie wordt aangetrokken door de aspiraties van haar leden. Maar we moeten niet uit het oog verliezen dat we het laagste punt van deze eeuw zijn gepasseerd; en dit leidt tot het deel van de vraag – waarom? Doordat het keerpunt is bereikt en gepasseerd, en het esoterische exoterisch en daardoor het exoterische automatisch esoterisch is geworden, stroomt die kracht die vroeger door de Esoterische Sectie stroomde nu door de TS. Daarom is alles waarover ik vanavond – en overal waar ik ben geweest – heb gesproken, bedoeld om de leden te helpen dat feit te erkennen en er bewust mee te werken. Zij die ervoor kiezen de verantwoordelijkheid te aanvaarden, hebben nu een plicht als leden van de TS om meer te doen dan ooit tevoren, en gebruik te maken van die kracht en haar op een praktische manier in ons leven te laten werken, zodat we elkaar en onze medemensen meer van dienst kunnen zijn. Is dit een antwoord op uw vraag?

Peter Lindner: Ja, dank u zeer.

Mw. Scharnick: In onze literatuur wordt naar de engel Lucifer verwezen als de lichtbrenger, en dat gebeurt ook in de mythen uit het Noorden. Nu wordt hij in andere geschriften een gevallen engel genoemd, en daarvoor heb ik geen verklaring.

JAL: Het spijt me bijzonder dat de *The Dialogues of G. de Purucker* niet in het Duits is vertaald. Het antwoord raakt de kern van de lering over de manasaputra's. Toen de mensheid halverwege het derde wortelras was – die periode die in de bijbel wordt genoemd in het verhaal van de Hof van Eden, toen de scheiding van de geslachten plaatsvond en de mens individueel zelfbewust werd, en zoals de bijbel het zegt, proefde van de boom van kennis van goed en kwaad en vanaf dat moment de vrije wil had om te doen wat hij verkoos, en vergissingen en fouten maakte en daardoor leerde wat hij niet moest doen – was ze op dat punt van de activiteit van de manasaputra's aangekomen waar het werkelijke feit in het occulte verhaal van Lucifer zich voordeed, waar Lucifer een gevallen engel zou zijn geworden. Het antwoord op uw vraag is naar waarheid dat Lucifer een gevallen engel was en ook een lichtbrenger. Hierin ligt geen enkele tegenstrijdigheid. De tegenstrijdigheid is alleen ontstaan omdat bepaalde mensen, vooral de geestelijkheid in hun latere uitleg van de bijbel, de gevallen engel aan satan verbinden.

De eenvoudigste manier die ik ken om het verhaal te vertellen is door analogie. We weten dat 'zoals het kleine is, is ook het grote'. De planeten komen tot aanzijn precies zoals mensen worden geboren. Nadat een kind is geboren en de periode tussen zeven en veertien jaar bereikt, komt het op het punt, afhankelijk van de persoonlijke svabhava van het kind, waarop manas, het mentale aspect van zijn constitutie, incarneert, althans ten dele. We kunnen in elk kind zien, indien we erop letten, dat het vanaf dat moment zelfbewust begint te begrijpen wat fout is, wat goed is, enz. Laten we het kleine vergeten en naar het grote overgaan. Nadat deze planeet aarde was geboren bereikte ze het punt waarop ze gereed was de menselijke levensgolf te ontvangen; daarna toen we als mensheid dat punt bereikten waarop we gereed waren om zelfbewust het goede van het kwade te kunnen onderscheiden, en een 'incarnatie' te ontvangen van wat we het denkvermogen of manas noemen – toen dat in het groot gebeurde met de mensheid als geheel, vond het zogenaamde occulte mysterie van de 'afdaling van de manasaputra's' plaats en incarneerde een beginsel van een hoger mensenrijk, dat wachtte om zich in dit mensenrijk te belichamen en het vuur van het denken in dit rijk te ontsteken. In werkelijkheid waren ze gevallen engelen uit een hoger gebied, maar ze waren werkelijk als 'Lucifer' in de mens, de 'lichtbrenger'. Dat is het verhaal, zo eenvoudig als ik het vertellen kan.

Struebig: Is het niet zo dat de vorm van de mensheid al bestond op dat tijdstip, maar dat het denkvermogen of manas toen ontbrak?

JAL: Dat is juist. Manas was er latent, maar het was niet verlicht.

Struebig: De vorm bestond en de kwaliteiten van de toekomstige mensen waren in deze vorm latent aanwezig?

JAL: Dat is juist.

Herbert von Krumhaar: Gisteren had ik een vraag in gedachte waarover ik me afvroeg of het juist zou zijn haar hier te stellen en ik schreef haar op: Is de voorstelling van de levende Heer God in Jezus Christus ook een goddelijkheid, en bekend als de grote ik-ben? Dat wil zeggen, bewustzijn dat in de mens als een stralend bewustzijn aanwezig kan zijn en ook als een

bewustzijn dat afdaalt en terugkeert naar het zogenaamde mentale verzamel-oog, of wat men beschouwt als nog hoger dan het niet-ik, zoals prof. Jung uit Zürich eens zei. Is deze opvatting in overeenstemming met of verenigbaar met de theosofie?

JAL: Ik kan die vraag niet beantwoorden tenzij u me uitlegt wat u bedoelt met de levende Heer God in Jezus Christus. Dat zal de hele vraag verduidelijken of niet.

Von Krumhaar: Een gedachte schiet me op dit moment te binnen: ik vraag me af of het juist zou zijn van een persoonlijke God te spreken. Ik geloof dat wat op de achtergrond van mijn gedachte leeft de overtuiging is dat het de bedoeling is dat we datgene waardoor Christus een god-mens werd, zelf zullen worden, eenzelfde god-mens.

JAL: Ik geloof dat ik de moeilijkheid begrijp. Volgens onze theosofische leringen was de meester Jezus een avatara, wat noch een god-mens, noch een mens-god was, maar beide plus nog iets, en om dit in verband te brengen met het eerste deel van uw vraag is vanuit een theosofisch standpunt onmogelijk als we inzien dat meester Jezus een avatara was. Voor hen die misschien niet weten wat een avatara is, zal ik het in het kort uitleggen. Laten we het een conjunctie van elementen noemen die in bepaalde karmische en cyclische perioden, zoals een messiaanse periode, een avatara vormen. Er zijn drie elementen waaruit een avatara wordt gevormd, en die drie elementen worden geleend van drie individuele en verschillende wezens die door karma zijn voorbereid en in staat zijn om deze bijzondere daad van witte magie op dat specifieke moment tijd uit te voeren. Deze drie wezens zullen nooit weer in die combinatie samen komen. Het laagste element in die combinatie wordt verschaft door een individu, een mens, van wie de constitutie voor die verantwoordelijkheid gereed is. Het tussendeel wordt geleverd door een meester of boeddha van de Grote Witte Loge, van wie het karma ook hem op de taak heeft voorbereid. Het hoogste deel van die combinatie wordt verschaft door een nog hogere entiteit die nog verder is geëvolueerd dan die wezens waarover we spraken als de mahatma's, en over hen kan tot beter begrip worden gezegd dat ze komen uit die goddelijke gebieden die ons huidige mentale voorstellingsvermogen ver te boven gaan. Om de zaak te verduidelijken zouden we er in zekere zin aan kunnen denken in de termen die Krishna gebruikt in de *Bhagavad Gita* als hij zegt: Op bepaalde tijdstippen als het land in oproer is en ondeugd en onrecht heersen, belichaam ik een deel van mijzelf, van eeuw tot eeuw, en blijf ervan gescheiden. Dat is de theosofische opvatting over meester Jezus, of de Christus Jezus, of de levende God.

Zo ziet u dat dat de enige opvatting is waarmee ik kan werken om zo'n vraag te beantwoorden, en hoe moeilijk het zou zijn die daad van witte magie die bekend is als de avatara in verband te brengen met het ik-ben en het ik-ben-niet. Uw gedachte is een mooie mystieke gedachte en ik zeg dit zonder enige kritiek, maar we denken nu hardop en proberen elkaar te helpen. De gedachte die verborgen ligt in wat u heeft gezegd is werkelijk prachtig, maar het gevaar, al is het niet ernstig, ligt in onze pogingen om onze gevoelens, en onze mystiek in praktijk te brengen. Daarbij verliezen we vaak onze greep op de hechte basis van de waarheid, gaan met onze voeten van de grond, en vergeten het waarachtige Jezus-element dat midden in de wereld is, dat door de mensen werkt en hen helpt anderen te helpen. Indien we het contact daarmee verliezen, wat is een filosofie dan waard als ze de mensen niet helpt een beter leven te leiden?

Struebig: Ik geloof dat de leringen van Blavatsky, Judge, enz., slechts goed zijn om uiteindelijk te bewijzen dat de mensheid in wezen van goddelijke oorsprong is.

JAL: Ja, dat is waar, maar ze reiken nog wel iets verder. Die bewering is volkomen waar, maar als we haar niet concreter maken voor het hoe en waarom van ons eigen denken, zou ze in ons dagelijks leven niets voor ons betekenen. Ik zie het graag op deze manier: Mw. Blavatsky kwam om de wereld en de mensheid enige gedachten en leringen te geven die de wereld in deze grote cyclus waar de mensheid nu doorheen gaat en gedurende miljoenen en miljoenen jaren doorheen is gegaan nooit eerder had ontvangen, in welke uiterlijke vorm dan ook – leringen die niet aan de hele wereld waren gegeven vóór zij kwam. Daarvoor werden ze alleen bekendgemaakt aan hen die in de grote en kleine mysteriën sterk genoeg waren om de vuren van inwijding te doorstaan, en zich tot geheimhouding hadden verplicht, op straffe van onmiddellijke dood indien ze iets van deze esoterische leringen zouden onthullen.

In 1875 had de wereld het recht verdiend om te ontvangen wat voorheen esoterisch was. Tijdens het christelijke tijdperk werd in de leringen die aan de volgelingen van meester Jezus werden gegeven en later werden verspreid, alleen gesproken over het drievoudige aspect van de menselijke constitutie: lichaam, ziel en geest, waarover we overal in de bijbel lezen, vooral bij Paulus. Maar toen HPB *De geheime leer* schreef, gaf ze de wereld de zeven beginselen van onze constitutie, de zevenvoudige verdeling. Dit bood de wereld en hen die deze verdeling wilden bestuderen een geweldig hulpmiddel om aan het oude gebod gehoor te geven, ‘mens ken uzelf’, want als we onszelf kennen, kennen we het universum, dat wil zeggen, als we onszelf werkelijk kennen. Zo heeft de kennis van de zeven beginselen de mensheid sindsdien veel meer geholpen dan we beseffen, niet alleen in religieuze en filosofische kringen, maar ook in wetenschappelijke; en u zou verbaasd zijn als u wist hoeveel filosofen en wetenschappers *De geheime leer* kennen, en hoeveel studenten op universiteiten dat boek gebruiken. In feite hebben exemplaren van *De geheime leer* in de universiteitsbibliotheken ezelsoren en zijn ze versleten. Veel, heel veel personen hebben op wetenschappelijk, filosofisch en religieus terrein de ideeën en informatie gebruikt en in hun eigen woorden uitgegeven, terwijl gemakkelijk te herkennen is dat ze zijn voortgekomen uit en hun oorsprong hadden in *De geheime leer*. Dat is prima. Niets zou HPB gelukkiger maken als ze nu leefde dan dat te zien. Zij en de meesters geven er niet om of ze al dan niet de eer krijgen, zolang de wereld het voordeel geniet. Ik zou nog een groot aantal aspecten van hun betekenis voor het dagelijks leven kunnen belichten, maar ik denk dat u genoeg weet om het verband te leggen.

Nu zal ik verder uitweiden over de vraag van Mw. Von Krumhaar, waarvan ik heb gezegd dat ik deze persoonlijk zou beantwoorden. De reden waarom ik besloten heb dat te doen is omdat deze heer de vraag stelde over de Esoterische Sectie, en ik kan evengoed het antwoord nu geven dat ik persoonlijk zou hebben gegeven en dat mijn bedoeling onderstreept van wat ik eerder op een min of meer versluierde manier heb gezegd.

In deze Society is een Esoterische Sectie geweest waarvan de leden deel konden uitmaken, indien ze dat verkozen en bereid waren een bepaalde gelofte af te leggen aan niemand anders dan aan zichzelf. Door die stap in de Esoterische Sectie te zetten, trekken ze de aandacht van wat ik de Esoterische School heb genoemd, waartoe diezelfde meesters, waarover ik sprak, behoren. Ik bedoel niet dat deze leden de persoonlijke aandacht van die meesters in die school krijgen, want dat is gedurende vele, vele incarnaties niet het geval. Maar ze brengen zichzelf in een positie waarin ze deelhebben aan en leven in en door en met die occulte kracht die vanuit de Society naar de wereld stroomt, en als resultaat kunt u gemakkelijk begrijpen welke last die persoon zichzelf heeft opgelegd vergeleken met de last die iemand anders zichzelf zou kunnen opleggen zonder contact met die kracht. Wat er in feite gebeurt is dat het zoeklicht van werkelijke occulte waarheid ten volle wordt gericht op de hele natuur van de persoon die

die stap zet, op iedere donkere hoek van zijn natuur, waar ook maar een vergissing of een onjuist bewustzijnsaspect bestaat, zodat zowel de slechte eigenschappen in zijn natuur als de goede naar de oppervlakte komen en hij in de dagelijkse dingen van zijn leven zelfbewust daaraan kan werken: om het slechte te zuiveren en het goede daadwerkelijk in dienst te stellen van zijn medemensen, zodat hij des te sneller een werkelijke helper kan worden die aanvaardbaar is voor die meesters die de mensheid helpen en beschermen.

Het komt eenvoudig erop neer dat de gemiddelde mens geen contact heeft met en niet werkt in die kracht, maar slechts het natuurlijke deel van karma moet uitwerken waarmee hij voor dit leven incarneerde; terwijl de persoon die de gelofte aflegt daardoor de grootst mogelijke hoeveelheid vroeger karma op zijn schouders neemt die in dit leven ook maar gedragen kan worden, wat het karma kan vertegenwoordigen van een, twee of drie, of zelfs vier levens van een gemiddeld mens. Deze Society is de enige Society in de wereld van nu die dat rechtstreekse contact heeft met de werkelijke esoterische achtergrond van de mensheid.

Ik bedoel hiermee niet dat de meesters niet met iets buiten deze Society werken. Dat zou belachelijk zijn omdat we weten dat ze overal werken waar karma het toelaat, en dat ze het buddhische licht herkennen, dat spirituele licht dat in het hart van iemand brandt, ongeacht wie hij is of waar hij is, of wat hij doet, of hij in een kerk is, in een wetenschappelijk laboratorium, of waar dan ook. Ze worden door een occulte wet gedwongen het buddhische licht te herkennen, het doet er niet toe waar het schijnt; en ik zal een verhaaltje vertellen dat ik al eerder heb verteld, om u te laten zien wat ik bedoel.

In de tijd van Judge was er in New York een predikant van een zeer grote episcopale kerk, die de beste gemeente in New York had, groot en rijk. Hij predikte theosofie, niet als zodanig, maar toch zuivere theosofie, en dat beviel de bisschop niet, en ten slotte riep hij hem op het matje en zei hem dat hij ermee moest ophouden of zijn aanstelling zou verliezen. Deze predikant zei tegen de bisschop dat dat goed was, indien hij er zo over dacht. Hij kon hem uit zijn ambt ontzetten, maar hij zou zijn gemeente met zich meenemen omdat hij zijn manier van preken of onderricht niet zou veranderen. De bisschop zette de predikant niet af omdat hij wist dat zijn gemeente hem zou volgen, en hij dat ledental niet wilde verliezen.

Later moest deze predikant gebruikmaken van de diensten van een advocaat, en hoorde om de een of andere reden die ik niet ken, over Judge, die praktiserend advocaat was in New York, en ging hem in zijn kantoor opzoeken. Toen hij het kantoor van Judge binnentrad, zag hij de twee portretten van de meesters, meester Morya en meester Koot Hoomi, of meester M en meester KH, zoals we hen noemen, aan de muur boven het bureau van Judge. Nauwelijks hadden ze elkaar een hand gegeven of hij keek op naar het portret van meester M, en zei tegen Judge: ‘O, kent u hem ook?’

Judge antwoordde: ‘Zeker. Kent u hem?’

En de predikant antwoordde: ‘O ja, hij brengt me vaak een bezoek.’

Ik vertel dit verhaal alleen om aan te geven dat geen enkele werkelijk spirituele poging de meesters ontgaat, ongeacht waar die vandaan komt, als dat spirituele licht sterk genoeg is om hun aandacht te trekken. Ze zullen niet alleen een predikant bezoeken of hem aanmoedigen, maar we weten dat ze veel mensen in vooraanstaande posities in de regering of elders hebben aangemoedigd, en we hebben alle reden te geloven dat ze bij het tot stand komen van de Verenigde Staten van Amerika zeer nauw betrokken waren. We weten ook dat ze de huidige

gebeurtenissen van nabij volgen, zowel in Europa als in Amerika, zoals ze dat ook tijdens de laatste en de voorlaatste oorlog hebben gedaan.

Dat is mijn antwoord op de vraag waarom de last zwaarder is voor iemand die lid is van de Theosophical Society dan hij zou zijn voor iemand die dat niet is.

Mw. Von Krumhaar: Dank u. Wonen de meesters overal in de wereld?

JAL: De meesters zelf hebben hun woonplaats in een bepaald deel van Tibet, maar ze hebben duidelijk gemaakt dat er in elk land in de wereld afdelingen van hun orde zijn, maar geheel onbekend aan iedereen behalve henzelf. Ze maken het feit aan niemand bekend en ze zouden sterven zodra ze dat deden. De gemiddelde mens herkent hen in het geheel niet, omdat ze in stilte werken, zonder beloning, volkomen onzelfzuchtig, zonder enige eer te genieten, en zonder enige erkenning hoe dan ook; ze wijden zich volledig aan het werk van de Grote Witte Loge. Ze kunnen regeringsposities bekleden, ze kunnen overal zijn, maar worden niet herkend. Maar het ene lid van de orde zal een ander lid van de orde herkennen in welk deel van de wereld hij ook is en zonder een woord of een teken of iets anders. En dat is een deel van de organisatie die we de beschermers van de mensheid noemen. Het is voor veel mensen heel moeilijk te geloven, maar zo is het en u heeft slechts het onbevestigde woord van HPB en de meesters. Zij die weten, weten. Zij die niet weten, zullen op een dag weten.

Ik denk dat we deze bijeenkomst beter kunnen besluiten. Het wordt voor iedereen nogal laat. Ik wil u nogmaals zeggen hoe blij ik ben u allemaal te ontmoeten. Ik heb vanavond veel plezier gehad, plezier in de goede betekenis, door met u te praten, door te proberen uw vragen te beantwoorden, en samen over theosofie te denken.

Ik wil u allemaal nu goedenacht wensen en 'auf wiedersehen' zeggen en naar boven gaan en kijken of ik nog een kop koffie kan krijgen en dan naar bed gaan. Dankeschön.

De bijeenkomst werd om 23.30 uur gesloten.

Bijeenkomst in Hannover

Kunstler Haus

8 juni 1951 – 16.30 uur

Ernst Ludwig, *voorzitter*
Wilhelm Oehrens, *vertaler*

Ernst Ludwig: ‘Liefde is het cement van het heelal’. Met deze woorden heet ik de leader welkom in onze loge in Hannover, Loge 17 van de Duitse Afdeling van de Theosophical Society. Namens onze loge dank ik u dat u ons vanmiddag bezoekt. En nu zou dhr. Servatius van de loge in Keulen graag iets tegen u willen zeggen.

Servatius: Beste leader, ik kom hier als vertegenwoordiger van de loge in Keulen. Helaas zijn we niet zo gelukkig om u in onze loge te kunnen verwelkomen, maar ik moet u de beste wensen van de leden van onze loge en van allen overbrengen.

JAL: Dank u zeer.

Ludwig: En nu zou ik willen dat u tot ons spreekt en ons vertelt waarom u deze bijeenkomst voor ons mogelijk heeft gemaakt.

JAL: Dankeschön. Allereerst wil ik mijn grote dank uitspreken dat u vanmiddag allemaal hier bent gekomen. Dhr. Ludwig heeft me gevraagd te vertellen waarom ik naar Hannover wilde komen om deze bijeenkomst te houden, en ik geloof dat ik die vraag niet anders kan beantwoorden dan door te zeggen dat het op deze hele tournee mijn wens is geweest om zoveel mogelijk mensen te ontmoeten en zoveel mogelijk loges te bezoeken, voor zover de tijd dit toelaat. Misschien zullen we na de bijeenkomst meer weten over de reden waarom we hier allemaal zijn.

Ik zou het op prijs stellen als de voorzitter en de leden het goed vinden dat dit nu de laatste formele woorden zijn die ik spreek. Ik zou graag bij u komen zitten; we kunnen dan beter met elkaar praten en zien wat daaruit voortkomt. Mag ik?

Ludwig: Ja, laten we nu met elkaar praten en van de gelegenheid gebruikmaken om ons hart te laten spreken.

JAL: Dank u zeer. Alvorens ik doorga met wat ik wilde zeggen, wil ik u eerst bedanken voor de mooie ontvangst en voor de prachtige manier waarop u de zaal met al die bloemen heeft versierd. Wat deze rangschikking van de tafels betreft, lijkt het wel alsof iemand uit Hamburg uit de school heeft geklapt! Maar behalve dat is er nog iets. Toen ik uit de trein stapte, werd ik bijzonder verrast door een aardige jongeman die naar me toekwam en me deze prachtige gele rozen overhandigde. Dat is me nooit eerder overkomen, en geloof me, wie denkt dat ik niet

voor de rest van mijn leven Hannover een zeer warm hart toedraag, vergist zich heel erg. Ik zal dat moment nooit vergeten. Ik was zo verrast, en plotseling zag ik deze gele rozen, en toen zag ik de jongeman. Ik houd heel veel van kinderen ziet u. Ik ben zijn vader en hem heel dankbaar dat hij hier vanmiddag bij ons zit.

Op de bijeenkomst van gisteravond in Hamburg was de basisgedachte die ik tot uitdrukking bracht dat, tenzij we erkennen dat theosofie hoofdzakelijk iets innerlijks is en we bewust met dat feit werken bij het vervullen van onze dagelijkse verantwoordelijkheden, de theosofie niet ver zal komen in onze respectieve woonplaatsen. Dus kwam ik vandaag naar Hannover, en na een blik in het hart van een roos, kom ik hier en kijk in het hart van de loge in Hannover. Ik zie dat Hannover al lang geleden heeft ervaren dat theosofie iets innerlijks is, meer dan iets uiterlijks, en dat er bewust op die basis is gewerkt. Ik probeer niet Hannover uit te verkiezen en deze leden voor beter te houden dan andere. Maar wanneer we elkaar van hart tot hart ontmoeten, zoals hier vanmiddag is gebeurd in de korte tijd dat ik hier ben, bewijst dit één ding, namelijk dat de kracht van de Grote Witte Loge van de meesters heel dicht bij ons is. Zolang we dit kunnen doen, door als mannen en vrouwen in onze woonplaats onze plicht te vervullen, op de manier waarop u het hier in Hannover heeft gedaan, hoeven we ons nooit zorgen te maken over de resultaten van de TS en de Beweging.

Dat zou kunnen klinken als een hoop mooie woorden, maar ze moesten me van het hart, om u mijn gevoelens te laten weten vóór ik met deze bijeenkomst kon verdergaan. Ik ben eerlijk wanneer ik zeg dat ik op heel weinig plaatsen ben geweest waar de hartentoon zo overheerst als hier. Aantallen zijn onbelangrijk. De wet die door meester Jezus tot uitdrukking werd gebracht, werkt altijd en schiet nooit tekort: 'Waar twee of drie bijeen zijn in mijn naam, daar ben ik ook' – waar twee of drie mensen bijeenkomen in naam van de meester, bij wie de geest van de theosofie in hun hart werkelijk hun denken en hun gevoel bepaalt, daar is de logekracht ook.

Het spijt me dat ik niet veel tijd voor Hannover heb en daarom lijkt het me beter dat ik niets meer zeg. Als iemand misschien vragen heeft of een bepaald onderwerp wil bespreken, en mij er samen met u over wil laten denken, spreek dan alstublieft en ik zal het proberen. Voel u vrij om te spreken.

Servatius: Ik ontving het verslag van het Congres in Utrecht en vond daarin iets dat in onze Keulse loge aanleiding gaf tot vragen. U noemde daarin de meesters, en zelfs vandaag spreekt u over het begrip 'meesters'. Dit was in het bijzonder het geval in onze groep toen nieuwe gasten werden geïntroduceerd en voor de eerste keer hoorden over de meesters. In hun hart voelden ze voor de theosofie, maar toen kregen ze moeilijkheden met het begrip meesters. Kunt u ons een aanwijzing geven hoe men zulke mensen zou kunnen overtuigen van het feit dat de meesters bestaan?

JAL: Dank u. Ik betwijfel zeer of onze goede vriend en broeder uit Keulen, of zelfs een leader, iemand zou kunnen overtuigen van het bestaan van de meesters. Het zou zelfs niet verstandig zijn het te proberen. Dat is iets waarvan ieder mens zichzelf moet overtuigen. Meester M schreef in een brief aan een lid in Chicago, vóór de Conventie van 1895: 'U heeft trouw voor ons gewerkt door de TS te steunen en u vaak afgevraagd of we werkelijk bestaan. Dat dit zo is, kunt u alleen intuïtief weten, omdat verschijnselen het niet kunnen bewijzen.' Nu zeg ik dit niet om onze broeder uit Keulen zo'n belangstellende te laten vertellen: 'U moet uw intuïtie gebruiken.' Volstrekt niet. Maar wanneer zo'n geval van twijfel en verbazing zich bij belangstellenden voordoet, kunnen we alleen maar op de vriendelijkste manier zeggen dat

we weten wat we geloven en wat we voelen, en dat we ons volkomen erbij neerleggen als zij dat niet kunnen aannemen. Ze hoeven het niet noodzakelijk aan te nemen. Als ze onderwerpen in de theosofie zien die hen interesseren en ze willen doorgaan met studeren, zijn ze hartelijk welkom. Ze hoeven niet in de meesters te geloven. Maar als ze werkelijk oprechte waarheidszoekers zijn, zal de tijd komen dat ze vanzelf inzien dat er wezens moeten zijn edeler dan wijzelf, en dat die wezens die het dichtst bij de mensheid staan, nog steeds werken om haar op haar lange moeilijke weg vooruit te helpen. Maar met onze woorden kunnen we nooit bereiken dat ze sneller tot die erkenning komen. Het voorbeeld van ons eigen leven, door een goede theosoof te zijn en theosofie in praktijk te brengen, zal veel meer uitwerking hebben dan allerlei woorden door wie ook uitgesproken.

Ik aarzel zelf nooit om de meesters in mijn toespraken te noemen. Dat heeft geen leader ooit gedaan. Het is niet iets dat voor de beginner verborgen moet worden gehouden. Hoe eerder ze iets erover weten des te beter het is. Maar als ze hen zonder meer aanvaardden, en er bij hen hoegenaamd geen twijfel was, zou het niet half zo goed zijn als wanneer ze zich door die scepsis heen moeten werken. Het feit dat ze met theosofie in aanraking zijn gekomen wijst erop dat er een karmische aantrekkingskracht uit vroegere tijden moet bestaan die hen opnieuw ermee in aanraking brengt; en ze hebben het recht verdiend om zich door die scepsis heen te werken, zodat, indien en wanneer ze in een andere incarnatie toch tot een erkenning komen, ze daar niet meer doorheen hoeven te gaan. Helpt dit enigszins?

Servatius: Ja, maar het lost het probleem niet op. Ik wil alleen maar weten wat tegen een beginner moet worden gezegd om hem ervan te weerhouden onmiddellijk weer te vertrekken. Ik zal een voorbeeld geven. In een van uw toespraken zei u dat Jezus een meester werd genoemd; u zei: meester Jezus. Ik kan dat zeggen tegen een christen die is opgegroeid in de christelijke godsdienst. Maar men zou moeten weten of er meer voorbeelden zijn die aan zo'n beginner zouden kunnen worden gegeven. Ik kan tegen de man die twijfelt zeggen: Kijk eens hier, Jezus was een meester. Zijn er misschien nog andere personen?

JAL: Ik heb met mijn uiteenzetting niet bedoeld dat op iedere bijeenkomst van de loge het onderwerp meesters naar voren moet worden gebracht. In mijn bijeenkomsten heb ik in de meeste gevallen met leden gesproken. Ik ben de leader en het is onmogelijk voor mij om eerlijk en ronduit tegen de leden te spreken zonder nu en dan de meesters te noemen. Maar als ik logebijeenkomsten en studiegroepen leid, spreek ik nooit de eerste of tweede of derde keer tegen een beginner over de meesters, misschien zelfs niet de vierde, vijfde of zesde keer. In feite spreek ik tegen een beginner nooit over hen tot hij zelf de vraag opwerpt. Dan vind ik het nodig over hen te spreken, want, wanneer hij de vraag stelt, is er tenminste een kleine aanwijzing dat hij openstaat voor enkele feiten over dit onderwerp. Ieder geval is anders. In uw geval zou ik me niet zoveel moeite geven en me zoveel zorgen maken om te proberen iemand te overtuigen. Als er een bezoeker binnenkomt, en voor de eerste keer hoort dat er meesters achter de theosofische beweging staan, en hem dat zo afschrikt dat hij niet meer terugkeert, zou ik me daarover geen zorgen maken, want, als hij oprecht is, zal hij terugkomen. Is hij niet oprecht, dan is er hoegenaamd niets verloren, omdat we wel een paard naar het water kunnen leiden, maar niet ervoor kunnen zorgen dat het drinkt. Maar ik zou zeker niet proberen iemand uw mening op te dringen, evenmin als u zou willen dat iemand zijn mening aan u opdrong.

Wanneer een belangstellende naar een theosofische bijeenkomst komt, zijn we het aan hem verplicht over theosofie te spreken. Als hij dat niet prettig vindt en het hem niet aanspreekt, dan is er niets dat we kunnen doen om ervoor te zorgen dat het hem wel aanspreekt, als hij dat

niet wil. Maar er is een groot aantal mensen in Duitsland en elders die gereed zijn om theosofie te ontvangen, en wanneer ze ten slotte ermee in contact komen, zal het hen niet hinderen als ze over de meesters horen en ze zullen er niet door in verwarring worden gebracht, omdat een groot percentage van hen vroeger in het werk is geweest, vooral de jonge mensen, en wanneer ze ermee in contact komen zullen ze hun thuis hebben gevonden. Laten we ons niet ongerust maken dat ze nu niet snel genoeg komen. Ze zullen komen, als we ons hart openhouden en proberen theosofie tot een levende kracht in ons leven te maken. De macht van die spirituele kracht zal uiteindelijk degenen die zoekende zijn, aantrekken. Als we per slot van rekening in deze Society belangstelling hadden voor grote aantallen leden, zouden we die heel gemakkelijk kunnen krijgen. Maar onze Society is klein, omdat we geen belangstelling hebben voor grote aantallen. We zijn geïnteresseerd in de spirituele vooruitgang van de mensheid en in het ontwikkelen van onze eigen karakter om steeds minder zelfzuchtig te worden, en daarom doen we veeleer een beroep op de onzelfzuchtige kant van een onderzoeker dan op de zelfzuchtige kant. Daarom zijn we klein in aantal.

Ik denk dat de heer uit Keulen de antwoorden op zijn vragen zal vinden, als hij niet te veel zijn best doet, en zich niet te veel zorgen maakt als zo nu en dan iemand zich terugtrekt. We kunnen het bestaan van de meesters niet ontkennen, noch dat zij achter de beweging staan en haar met HPB in 1875 hebben opgericht, omdat dit feiten zijn en zonder hen de Society niets zou betekenen.

Servatius: Dank u zeer.

Wehrenpfennig: Over deze vraag zou ik graag nog iets willen zeggen. We kunnen er zeker van zijn dat belangstellenden eraan twijfelen dat er meesters zijn. Zoals al is gezegd, is het een kwestie van ontwikkeling, en als de tijd daar is, zal ook de kennis er zijn.

JAL: Dat is juist, dat is goed, praktisch hetzelfde als wat ik heb geprobeerd te zeggen.

Wehrenpfennig: Deze vragen worden vaak gesteld, maar mijn ervaring heeft me ertoe gebracht alleen 'ja' te antwoorden als me over dit onderwerp iets wordt gevraagd. Het is natuurlijk moeilijk het aan belangstellenden duidelijk te maken, even moeilijk als te spreken over alle occulte verschijnselen.

Knoblauch: Staat u als Outer Head in een andere verhouding tot de meesters dan wij als leden?

JAL: Hoe lang is deze heer lid?

Knoblauch: Ongeveer een jaar.

JAL: Ik ben in zekere zin blij dat u deze vraag stelt, en ik kan slechts als volgt hierop antwoorden. De Theosophical Society is de enige *formele* organisatie in de wereld waardoor de meesters werken. Ik bedoel niet dat ze met niemand buiten de TS werken, want dat is wel het geval. Ze werken met iedereen in wiens hart het buddhische licht helder genoeg schijnt om hun aandacht te trekken. Maar deze TS is *de enige formele exoterische organisatie* waardoor ze in de wereld werken, en de leader is het hoofd van die organisatie, is hun uiterlijke vertegenwoordiger in deze formele organisatie, en is ervoor verantwoordelijk dat ze een kanaal wordt of is voor de kracht van hun pogingen in die richting, waardoor die kracht naar alle leden in de TS moet vloeien. De leader moet ook een kanaal zijn waardoor de

spirituele kracht van de leden kan terugvloeien door het Hoofdkwartier en naar de meesters zelf.

Ook al verschilt de functie die de leader vervult misschien van die van de leden, het verschil dat er is, is er nu eenmaal. Ik kan alleen zeggen: er is niets dat een lid in de TS ervan weerhoudt om zichzelf tot een steeds beter kanaal te maken. De leden die het meeste succes hebben in het werk, zijn degenen die zichzelf tot kanalen hebben gemaakt voor de stroom van waarheid en de spirituele eigenschappen die door de meesters worden vertegenwoordigd. Er is niets dat hen tegenhoudt om volmaakte kanalen te worden. Dat is ongeveer het beste wat ik voor u kan doen vanmiddag. Ik hoop dat het u enigszins heeft geholpen.

Struebig: Ik heb verschillende keren de uitdrukking gehoord ‘op mijn door niets gesteunde woord’. Het is me niet duidelijk, wat deze uitdrukking betekent. Heeft ze een bijzondere betekenis? Misschien kunt u iets erover zeggen.

JAL: Hoe kan ik hierop een antwoord geven dat de zaak duidelijk maakt? Het is net zoals wanneer we met een vriend over een onderwerp spreken waarin hij geïnteresseerd is, bijvoorbeeld over theosofie, en hij zou zeggen: ‘Hoe weet je dat?’ En u zou dan misschien antwoorden: ‘Je zult me op mijn woord moeten geloven.’ Dat is hetzelfde, alleen anders uitgedrukt. Met andere woorden, wanneer een leader een vraag wordt gesteld die een dergelijk antwoord vereist, zal hij niet zeggen: ‘U moet me op mijn woord geloven.’ Hij zal proberen er een beleefder vorm aan te geven en kan dan zeggen: ‘U heeft alleen mijn door niets gesteunde woord.’ Dat is alles.

Struebig: Dat is hetzelfde, als wanneer u tot iemand zegt: ‘Het is waar, je moet het aannemen.’ Is het dat min of meer?

JAL: Nee, niet noodzakelijk. Dit kan het misschien verduidelijken. In de theosofie is alles wat we aan iemand voorleggen gebaseerd op wat we geloven, voelen en weten. En de toehoorder of vriend kan het geloven of niet. Er zijn veel dingen die hij moet aannemen van ons, als hij wil geloven wat we hebben gezegd, omdat we het niet kunnen bewijzen. Het zou dwaas zijn om te proberen het te bewijzen. Maar we moeten niet tegen iedereen zeggen: ‘U moet het op mijn woord geloven.’ Dat moet iedereen zelf bepalen. Het kan geen kwaad, als iemand zegt wat hij denkt. De ander hoeft het niet te geloven.

Mw. Sonja Wilckens: Mag ik een vraag stellen over technische theosofie?

JAL: Natuurlijk.

Mw. Wilckens: Waar zouden de lipika’s geplaatst kunnen worden in het zeven- of tien- of twaalfvoudige stelsel?

JAL: De vraag is een beetje onduidelijk. Bedoelt u op welk gebied ze thuishoren?

Mw. Wilckens: Wanneer ik karma uitstel, scheid ik me op dat ogenblik af van mijn ziel, en dit is de achtergrond van mijn vraag over de lipika’s.

JAL: Ik wil in dit verband proberen mee te denken met Mw. Wilckens en ik zal niet al te ver ingaan op de technische kant van de zaak, omdat hier enkele niet-leden aanwezig zijn en de hele *modus operandi* op een nogal esoterische basis berust. Ik wil ruiterlijk bekennen dat het

soms moeilijk voor me is de juiste betekenis van de vraag te vatten, omdat de vraag voor mij wordt vertaald en de vraagsteller dus niet direct tot mij spreekt. Maar ik zal proberen aan te voelen wat er achter de woorden van de vraag schuilt. Met betrekking tot het eerste gedeelte vermoed ik dat u doelt op de plaats van de lipika's: in de werkelijke esoterische zin staan ze volgens mij buiten het zeven-, tien- of twaalfvoudige stelsel. Maar dat is alleen maar een aanwijzing, en moet niet letterlijk worden genomen, maar heeft betrekking op de gedachte dat de zeven-, tien- en twaalfvoudige gebieden alle door karma tot aanzijn komen en hun oorsprong vinden in een kiem. Maar meer kan ik niet zeggen.

In verband met het tweede gedeelte van de vraag, en wat u de achtergrond van de vraag noemt: volgens mij houdt dit slechts zijdelings verband met de lipika's in de zin waarin het eerste deel van de vraag werd gesteld. Karma wordt slechts gedurende een paar levens uitgesteld, in uitzonderlijke gevallen misschien langer. Maar karma zal zonder twijfel worden uitgewerkt binnen een bepaalde grotere cyclus, al hoeft dit geen manvantara te zijn. Waarschijnlijk wordt wat u met uw vraag bedoelt eenvoudiger opgelost als u haar niet betreft op zo'n breed terrein van gedachten, dat niet zo rechtstreeks verband houdt met de leringen over de lipika's.

Het is geen erg goed antwoord, want ik zou eerst een beter inzicht moeten hebben in wat de vraagsteller bezighoudt, om meer in detail te kunnen treden. Indien wat ik tot dusver heb gezegd geen enkele aanwijzing bevat voor wat u heeft willen vragen, dan heb ik na de bijeenkomst voor u hopelijk een paar minuten beschikbaar vóór we de nachttrein nemen, om meer rechtstreeks met u te spreken.

Mw. Wilckens: Ik dank u zeer.

JAL: Zijn hier ook niet-leden aanwezig die vragen willen stellen? U hoeft geen lid te zijn om een vraag te stellen.

Vraagsteller: Hoe staat u als leader tegenover hen die niet kunnen besluiten om lid te worden, maar die niettemin de theosofie waarderen, en die overeenkomstig hun denken in die richting werken en handelen?

JAL: Ik weet niet hoe anderen erover denken, maar wel hoop ik dat ze mijn gevoelens delen. Ikzelf zou zo iemand in overweging geven – ook als het uzelf betreft – geen lid van de Society te worden totdat iets in uw hart zegt: 'Ik kan niet anders dan lid worden van de Society en deelnemen aan het werk.' Maakt u zich geen zorgen zolang dit niet gebeurt, want we zijn allemaal verschillend. En als u alleen maar lid zou worden om de voorzitter van een loge of iemand anders een plezier te doen, en niet uit een innerlijke drang, dan zou u zich ongelukkig gaan voelen; en de werkelijke waarde die de theosofie tot nu toe voor u heeft gehad, zou heel wat van haar kracht verliezen.

Vraagsteller: Ik dank u zeer, meneer.

JAL: Tegen alle leden wil ik dit zeggen: Ik zou nooit iemand willen aanmoedigen lid te worden van de TS. Toon hun door uw eigen voorbeeld en door de werkelijke waarheid van de leringen zelf dat theosofie een stelsel van karaktervorming belichaamt dat in de wereld niet wordt geëvenaard. Wanneer de tijd aanbreekt dat ze hun karakter willen verbeteren, bewust en door de inspanningen van hun zelfgeleide evolutie, dan zullen ze de impuls krijgen en lid worden. Dan zullen ze niet alleen de voordelen van het directe lidmaatschap ontvangen, maar

zullen eveneens willen delen in de verantwoordelijkheden daarvan. Er zijn verantwoordelijkheden, ernstige verantwoordelijkheden, maar niet ten opzichte van een of andere loge, logevoorzitter, niet tegenover de Society, of de leader, maar tegenover het eigen hogere zelf. Hoeveel we onszelf ook voor de gek houden, we kunnen geen lid worden van de Society en geloven dat universele broederschap een feit in de natuur is en besluiten om de andere leden te helpen dat te verwezenlijken, zonder daarbij die verantwoordelijkheid op ons te nemen. Die verantwoordelijkheid is voor ieder van ons om als individu van onszelf betere mannen en vrouwen te maken, opdat we de meesters kunnen helpen de mensheid te helpen langs de juiste weg naar werkelijke universele broederschap.

Servatius: Mag ik nóg een vraag stellen? Broeder Ludwig noemde het boek *Theosophy and Christianity*. Dat boek is uitgegeven in Amerika. Misschien geeft dit boek een antwoord op de vraag die ik naar voren zou willen brengen, maar ik ken dit boek niet, en daarom zou ik willen vragen: Zijn wij theosofen christenen, of zijn we niet langer christenen? De christelijke godsdienst heeft Christus als centrale figuur. Voor zover ik weet is dat bij theosofen niet het geval. Misschien wil de leader iets zeggen over de vraag of we ons als christenen kunnen beschouwen of niet?

JAL: U kunt uzelf een christen noemen, ik kan mezelf een boeddhist noemen; dr. Oehrens kan zichzelf een moslim noemen, of een taoïst, of nog iets anders, maar dat doet er niet zo toe zolang we allemaal theosofen zijn. We kunnen theosoof zijn en tegelijkertijd elk geloof belijden dat we willen. Zolang u de voorkeur eraan geeft om lid te blijven van welk bijzonder geloof ook, kan ik u verzekeren dat u een betere christen of boeddhist of moslim zult zijn als gevolg van uw kennis van theosofie en de sleutels die u een beter begrip geven van elke religie. Het is volgens mij waar dat alle theosofen in de wereld, in het bijzonder in West-Europa en de Verenigde Staten, goede kansen hebben laten liggen om meer te begrijpen van de bijbel en zijn werkelijke betekenis vanuit een theosofisch standpunt. Ik werd zelf christelijk opgevoed en ik zou erom durven wedden dat 90 procent van onze belangstellenden eveneens christelijk zijn opgevoed. Als iemand bij ons aanklopt, kunnen we van hem niet verwachten de kloof te overbruggen, of dat hij een sprong maakt over de afgrond die er tussen hem en ons is. We zullen hem stap voor stap, langzaam en geleidelijk moeten leiden van waar hij staat naar een juist inzicht in wat de theosofie is, en hem helpen de bijbel beter te begrijpen. Als we de belangstellende de sleutels verschaffen tot een beter begrip van zijn eigen geloof, zult u verbaasd zijn hoe weinig tijd ervoor nodig is om hem te doen inzien, tenminste als hij serieus is, dat het christendom is voortgekomen uit de oude wijsheid, die we theosofie noemen, en oorspronkelijk daaraan gelijk was, maar in de eeuwen die volgden nadat het zijn intrede had gedaan, zijn zuivere waarheid heeft verloren.

Datzelfde geldt voor iedere andere grote religie in de wereld. Ze werden op dezelfde basis gesticht, in hun respectieve tijdperken, voor de mensen van die tijd. In de loop van de jaren ging de oorspronkelijke zuiverheid verloren door ontaarding. Heeft u iets aan dit antwoord?

Servatius: Ja, maar het lost mijn probleem niet helemaal op. Ik wil nog zeggen dat een rooms-katholiek geen theosoof kan zijn binnen zijn kerkgemeenschap, want hij zou daaruit worden gezet.

JAL: Dat is volkomen juist. Voor zover het de parochie en haar priester betreft zal hij het moeilijk vinden tegelijk een echte theosoof en een lid van de katholieke kerk te zijn. Dat is op dit moment de enige uitzondering op wat ik heb gezegd. Ik was van plan dit te zeggen, maar bedacht dat het beter was dit niet te doen, omdat ik nooit precies weet wie er in de zaal zit, en

ik zou niet graag de indruk wekken onverdraagzaam te zijn – ik houd er niet van iemands gevoelens te kwetsen. Maar wat u zegt is juist. We hebben nogal wat leden die vroeger lid waren van de katholieke kerk. Sommigen gaven dit lidmaatschap vrijwillig op. In feite de meesten. Ik kan me de exacte details niet herinneren, maar van één hoorde ik dat hij door de geestelijkheid voor de keuze werd gesteld om de theosofie op te geven óf van de ledenlijst van de kerk geschrapt te worden. Hij koos voor het laatste.

Knoblauch: Op het Congres in Utrecht werd, geloof ik, gezegd dat het esoterische exoterisch zou worden, maar dat dit niet betekent dat er in de toekomst geen Esoterische Sectie zal zijn, maar ik neem aan dat dit alleen betrekking heeft op de grote cyclus?

JAL: Ik zal hier moeten doen wat ik gisteravond ook deed, en dat is uw aandacht vestigen op het feit dat de Esoterische Sectie gesloten is, maar de Esoterische School niet. Er is een verschil – tenminste in graad.

Op dit specifieke punt in de geschiedenis van de Society, nu we voorbij het laagste punt van de cyclus van deze eeuw zijn, voorbij het punt waar het ontvangen overgaat in het geven van theosofie, is het van essentieel belang dat we met de tijd meewerken. Gedurende bijna tien jaar is het esoterische exoterisch aan het worden. Maar als een Esoterische Sectie wordt gesloten, dan betekent dit niet noodzakelijk dat de leden geen verdere leringen zullen ontvangen. Er is voldoende reden om aan te nemen dat er in deze huidige cyclus, en voor onbepaalde tijd, geen formele Esoterische Sectie zal zijn waarin leringen worden gegeven. We laten steeds meer de *vorm* achter ons om meer de *spirituele* weg in te slaan. En ik kan ieder lid van de TS verzekeren, ook hen die lid van de Esoterische Sectie waren, dat naarmate ze meer leringen verdienen dan er gegeven zijn, die behoefte zal worden erkend. Maar ze zullen ze niet krijgen op een of andere formele manier. Ze zullen ontvangen worden in de stilte. Ik hoop dat u dit niet verkeerd zult begrijpen. Ik doel hier niet op een of andere bijzondere gebeurtenis, dat u een bericht zult ontvangen van de meesters, of van de leader of van iemand anders. Ik probeer u dit duidelijk te maken: wanneer we door ons voorbeeld in praktijk hebben gebracht wat ons werd gegeven, zal in de stilte van ons hart tot ons komen wat we nodig hebben, rustig en zonder ophef, zonder drukte of vertoon. Het zal komen wanneer het het meest nodig is en het beste zal worden begrepen, en we zullen het weten wanneer we het ontvangen. Is dit een antwoord op uw vraag?

Het ziet er naar uit dat ik na de bijeenkomst niet veel tijd meer zal hebben, en ik houd er niet van om een gestelde vraag niet helemaal te beantwoorden. Ik zou nu dus nog wat meer willen zeggen over de vraag van Mw. Wilckens, en zo mogelijk een wat duidelijker antwoord willen geven zonder al te technisch te worden.

Zoals ieder van u weet die de leringen over de lipika's heeft bestudeerd, tekenen ze het karma op, en het is hun verantwoordelijkheid om erop toe te zien dat er volkomen rechtvaardigheid in het universum heerst, en in alles wat daartoe behoort. Indien iemand van ons, met of zonder opzet, probeert karma uit te stellen of te versnellen – en we kunnen beide doen – kunnen we er absoluut zeker van zijn dat er, wat er ook gebeurt, volkomen rechtvaardigheid zal heersen. Hoe meer onze ervaring in de theosofie toeneemt, en hoe langer we in de Society zijn, des te beter leren we onze karmische verantwoordelijkheden met gelijkmoedigheid tegemoet te treden, zowel de moeilijke als de prettige, als u ze zo zou willen noemen. Ik weet dat het soms erg moeilijk is. Ikzelf heb enige zeer zware karmische lasten moeten dragen en vaak heb ik me afgevraagd of ik ze zou kunnen doorstaan. Maar vlak voor het aanbreken van de dag is het het donkerst, en dat is een zeer waar occult gezegde. Als de donkere wolken van moeilijk

karma laag over ons hangen, kunnen we er absoluut zeker van zijn dat de manier waarop we de last van karma hebben aanvaard, niet aan de lipika's is ontgaan, en dat ze al onze gedachten hebben opgetekend, en dat de harmonie in ons leven op volkomen rechtvaardige wijze wordt hersteld. Ik zou kunnen zeggen *disharmonie*, maar daar geloof ik niet in. Ik geloof dat we de harmonie in ons leven tot uitdrukking brengen, omdat er sprake is van prachtige harmonie als zowel donkere wolken als zonneshijn zich weerspiegelen in het karakter van een echte theosoof. Ik geloof dat dit alles is wat ik nu hierover kan zeggen. Helpt dat enigszins?

Mw. Wilckens: Ja, ja, dank u.

Mw. Ludwig: Ik heb ergens gelezen dat Mw. Blavatsky over de arme mensheid sprak als over een mensheid van weeskinderen, en we hebben ons beiden afgevraagd: waarom worden de mensen weeskinderen genoemd?

Dhr. Ludwig: We lasen in een boek over de arme mensheid die geen ouders had, en we begrepen niet waarom ze arm en zonder ouders zou zijn, als het universum, zoals we denken, harmonie en rechtvaardigheid is.

JAL: In de *Bhagavad Gita* zegt Krishna, en we hebben dit gelezen in onze eigen theosofische leringen, bij GdeP en anderen, dat we nooit zijn geboren en nooit zullen sterven. Dat wil zeggen de werkelijke wij, de werkelijke u, en de werkelijke ik. Dus wanneer we ongeborn zijn en nooit sterven, hebben we geen ouders.

Laten we overgaan van de individuele mens naar de mensheid in haar geheel. Wanneer dit opgaat voor één individu, dan moet dit gelden voor alle individuen, en deze vormen samen de mensheid. Dus toen deze oude wereld werd geboren, toen ze tot stand kwam, was ze gereed om de menselijke levensgolf te ontvangen, die niet zomaar uit het niets verscheen. Ze kwam in deze wereld, en op deze planeet, om hier ervaring op te doen, en deze levensgolf van mensen heeft hier ervaring opgedaan. Omdat iedere familie, ieder ras, ieder onderras, ieder wortelras en de mensheid zelf altijd voorlopers heeft, is het dan niet duidelijk dat deze voorlopers, die hun hele wezen hebben gegeven om hun medemensen, de mensheid, te helpen, de mensheid in dat licht of in die zin zouden kunnen zien? De lijdende mensheid die haar weg zoekt door de normale gebeurtenissen van het dagelijks leven langs de evolutieladder van spirituele vooruitgang, en het lange kronkelende pad volgt dat zich rond de berg slingert en in incarnatie na incarnatie langzaam en geleidelijk stijgt naar de top van volmaking. Terwijl het anderzijds mogelijk is dat iemand, als hij eenmaal zijn werkelijke goddelijkheid erkent en zelfbewust deze evolutie wil versnellen, deze berghelling recht omhoog kan beklimmen. Deze weg is veel moeilijker, en toch is dat wat wij als theosofen proberen te doen.

En waarom proberen we dat? Dit grijpt weer direct terug op uw vraag. De meesters en zij die boven hen staan in deze heilige orde, die we de Grote Witte Loge noemen, zijn op weg om dat punt van volmaking te bereiken, waarna ze het recht hebben over de drempel heen te stappen naar wat met een oosterse term nirvana wordt genoemd, waar ze zouden kunnen verblijven in volmaakte gelukzaligheid, en kunnen uitrusten gedurende de rest van het manvantara. In plaats daarvan zien ze af van deze gelukzaligheid, totdat het laatste lid van de mensheid samen met hen over die drempel kan heenstappen. Het is deze eigenschap van werkelijk mededogen die in het hart van die voorlopers leeft, van de voorlopers van de voorlopers, die hen ertoe brengt om aan de lijdende mensheid te denken – een mensheid zonder vader en

moeder, een wees in de ware zin van het woord, op deze specifieke planeet die de waakzame zorg nodig heeft van de beschermers van deze mensheid – en die de basis vormt voor de eerbied voor de Grote Witte Loge als de beschermer van de mensheid. Wij als theosofen streven, als we oprecht zijn, naar die taak, die verantwoordelijkheid en dat mededogen, niet om nirvana en gelukzaligheid te verkrijgen, maar om die beschermers te helpen de taak te verrichten die ze willen volbrengen, en werkelijk helpers van de helpers van de mensheid te worden.

Ik denk dat we de bijeenkomst met deze gedachte beter kunnen besluiten. Ik dank u zeer. Ik zou nog eens iedereen hier willen bedanken voor deze gelegenheid u allemaal te ontmoeten, en ik hoop, wanneer ik hopelijk volgend jaar weer naar Europa kom, u allemaal weer te ontmoeten.

Ludwig: Namens iedereen die hier aanwezig is, dank ik u voor deze prachtige bijeenkomst die we hier in Hannover hebben gehad, en ik verzoek u ons een gedachte mee te geven voor onderweg naar huis, iets voor ons hart, opdat we in de toekomst zullen werken en hulp geven aan de helpende handen.

JAL: Dank u zeer.

Wehrenpfennig: Vrienden, bij deze gelegenheid wil ik op deze bijeenkomst tot onze nieuwe leader, dhr. Long, graag enkele woorden van dankbaarheid uitspreken. Deze zullen niet slechts met de mond worden geuit, maar we leggen vandaag de gelofte af aan dhr. Long om hem te helpen bij zijn grote taak en hem onze kracht te geven, want deze verenigde kracht komt ten goede aan onze TS, aan onze Grote Witte Loge, voor het welzijn van de mensheid en van ieder wezen.

JAL: Ik kan hieraan geen woorden meer aan toevoegen. De juiste geest is hier aanwezig. We kunnen niet anders dan dit herkennen en aanvoelen. Waar de juiste geest heerst, zal al het andere goed komen. U heeft me veel kracht gegeven, meer dan ik kan zeggen. U bent een voorbeeld geweest van collega's in de ware zin zoals ik het heb opgevat in dit grote samenwerkingsverband dat zich nu aan het vormen is. Ik zal Hannover voortaan een warm hart toe dragen, en nu zou ik graag naar de deur willen gaan en u allemaal de hand schudden, vóór ik de trein neem.

Nogmaals heel erg bedankt.

De bijeenkomst werd om 18.30 uur gesloten.

Bijeenkomst in Utrecht

Hotel Pays-Bas

10 juni 1951 – 14.00 uur

Bijeenkomst van branch-voorzitters met de nationaal-secretaris en zijn werkcommissie.

Fred Lindemans, *voorzitter*
Jan Hoogervorst, *vertaler*

Fred Lindemans [Na zijn inleiding in het Nederlands]: Ik vertelde al onze vrienden dat we hier zijn bijeengekomen om te zien hoe dit samenwerkingsverband in de naaste toekomst in zijn werk zal gaan – hier in ons Nederlandse samenwerkingsverband en in onze branches. U begrijpt misschien dat onze vrienden graag van u willen horen hoe u denkt over dit mooie voorstel. Mag ik u daartoe uitnodigen?

JAL: Dank je, Fred. Als iedereen vanmiddag meewerkt dan zullen we proberen er een heel informele bijeenkomst van te maken, maar vóór we beginnen wil ik graag eerst degene bedanken die verantwoordelijk was voor het reserveren van deze mooie zaal. Ik wil u ook allemaal bedanken voor uw komst, zodat we de gelegenheid hebben om samen over ons werk te praten.

Broeder Lindemans toonde me zijn voorlopige agenda en hoewel ik me er weinig van herinner, heb ik het laatste half uur geprobeerd deze te vergeten! Maar ik ben me ervan bewust dat u graag wat meer zou willen weten over de gedachten die de leader heeft over de huidige bestuursperiode. Om te beginnen – ik denk dat ik u beter kan helpen door te luisteren naar uw vragen en daarna te proberen deze zoveel mogelijk te beantwoorden. Ik kan een of twee dingen als uitgangspunt noemen, als een algemene grondslag op basis waarvan dit samenwerkingsverband volgens mij zou moeten functioneren.

Deze bestuursperiode zal naar beste kunnen een voorbeeld zijn van praktisch occultisme of praktische theosofie in actie. Ik wil vanmiddag graag mijn standpunt verduidelijken en ook de rol die ik verwacht te spelen in dit hele samenwerkingsverband, niet alleen in de Nederlandse Afdeling, maar in de hele TS. In het verleden was het volkomen natuurlijk en juist dat het tijdens bijna elke bestuursperiode nodig was, behalve in die van kolonel Conger, om wat aanwijzingen te geven en te vertellen wat er gedaan moest worden en hoe. Maar vanaf het keerpunt, dat plaatsvond vóór het punt halverwege deze eeuw, werd het voor elk lid noodzakelijk om zelfstandiger te worden, in fysiek, psychisch, mentaal en spiritueel opzicht. Ik hoef niet uit te leggen waarom dat noodzakelijk is geworden. Als we werkelijk van onze theosofie houden en werkelijk voor de meesters werken en ernstig verlangen in 1975 een kern van ware theosofen te hebben, dan moeten we aan zelfstandigheid denken in de zin van praktische theosofie. Sommigen van ons zullen er in 1975 niet meer zijn, maar dat is geen

enkele reden waarom we niet met de andere leden in dit samenwerkingsverband aan dat doel zouden werken.

Kort en duidelijk samengevat: Ik hoop en denk dat het noodzakelijk is dat elke branch, elke afdeling en hopelijk elk lid zich meer en meer bewust wordt van het karmische draaiboek dat zich dagelijks ontvouwt. De leden zullen misschien wel moe worden van deze uitspraak vóór ik sterf. Het enige wat ik kan zeggen is dat als ze er moe van worden, dat dan jammer is, want naarmate ieder individu, iedere branch en iedere nationale groep zich bewust kan worden van dat ontvouwende karma, zullen ze zich ook bewust worden van het feit dat het zich ontvouwende karma ons iets te zeggen heeft, iets dat tot ons komt als broodnodige regen op droge grond. In de grond van ons bewustzijn zal dan waardering groeien en als we dat draaiboek met begrip lezen, zullen we voor de hele wereld méér kunnen betekenen. Ik kan ieder van u verzekeren dat het werkt. Het is slechts een kwestie van ons bewust te worden van het feit dat het er voor een bepaald doel is en niet alleen om eronder te lijden of van te genieten en er verder niets mee te doen. Dat lijden en die vreugde vallen niet alleen individuen ten deel maar ook groepen van individuen die met elkaar verbonden zijn, of deze groep nu een studiegroep is, een branch, een nationale afdeling of de hele TS. Met deze uitgangspunten in gedachten wil ik vanmiddag met u praten over uw verantwoordelijkheid als branch-voorzitters en als leden van de TS en als leden van de nationale commissie. En nu, meneer de Secretaris, ben ik gereed om op het hakblok te worden gelegd, indien u er een heeft!

A.H. Niemeijer: Het spijt me dat ik de eerste ben die iets gaat zeggen.

JAL: Waarom zou het u spijten?

Niemeijer: Ik ben tamelijk jong. Misschien dat anderen die meer kennis hebben dan ik eerst zouden moeten spreken.

JAL: We hebben geen belangstelling voor leeftijd. We hebben belangstelling voor vragen over het werk.

Niemeijer: Ik heb zelf al een ervaring gehad in onze loge met betrekking tot de reglementen. Tot nu toe hebben de leden steeds moeite gehad met zulke onderwerpen. Gisteravond vertelde ik hen dat we niets meer te maken hadden met reglementen en dat we zouden merken dat we daardoor veel gemakkelijker zouden samenwerken. Verder vertelde ik hen dat we van tijd tot tijd een andere voorzitter zouden hebben. Een van hen zei tegen me: ‘U heeft veel meer ervaring met theosofische ideeën en daarom moet u de voorzitter zijn.’ Maar ik legde uit dat we allen om de beurt de verantwoordelijkheid zouden moeten dragen, omdat elk lid iets moet doen om het werk vooruit te helpen en het niet aan één persoon over te laten. Ik zou u nu willen vragen wat we moeten doen met leden die altijd zeggen, ‘Ik heb er geen tijd voor’.

JAL: Vreemd genoeg, toen ik zat te wachten op het moment dat deze bijeenkomst zou beginnen, dacht ik eraan om dit onderwerp in mijn inleiding te bespreken. Niets zou mij als leader meer genoegen doen dan wanneer elke loge in de hele Society, en elke sectie daarvan, zijn huishoudelijke reglementen zou verbranden – niet omdat dit de wens is van de leader of zelfs maar zijn hoop, maar omdat ze inzagen hoe absoluut waardeloos ze zijn. Vanaf nu moeten we uit ons denken en uit ons hart de gedachte verbannen dat mensen, theosoof of niet, kunnen worden bestuurd door een document, hetzij een huishoudelijk reglement, een branch-charter, of wat dan ook. Naar mijn mening doen in de TS vooral de huishoudelijke

reglementen meer kwaad dan goed. Meer dan wat ook belemmeren en verhinderen ze een waar spiritueel samenwerkingsverband. Lang vóór ik actief deelnam aan het werk vond ik het altijd al belachelijk dat leden, die ik op dat moment als ideale mensen zag, niet zonder een stel reglementen konden samenwerken. Het leek me een paradox die ik niet kon begrijpen en ik begrijp het nog niet. Wat dus de reglementen betreft weet u hoe ik daarover denk.

Nu wat betreft de mensen die geen verantwoordelijkheid willen aanvaarden in een werkgroep. Ik zou de jongeman uit Apeldoorn willen gelukwensen met het voorbeeld dat hij aan de jongere leden van zijn loge heeft gegeven. Ik heb geen vastomlijnde gedachten over hoe lang iemand voorzitter van een groep of branch zou moeten zijn. We moeten dat aanvoelen met behulp van het dagelijkse karmische draaiboek. Niettemin denk ik dat een van de dingen die ons werk het meest van alles heeft tegengehouden, die gewoonte of traditie is, dat wanneer iemand loge- of branch-voorzitter wordt, vooral als hij een erg goede voorzitter is, hij dit zijn hele leven zal blijven. Dit is volgens mij totaal onjuist. Ik kan begrijpen hoe deze gewoonte is ontstaan. Het was waarschijnlijk het gevolg van de overweging dat aangezien de leader van de Society zijn verantwoordelijkheden tot het einde van zijn leven vervult, ook de afdelings- en loge-voorzitters hun positie hun hele leven moesten behouden. Dit idee groeide ten slotte uit tot de onjuiste opvatting dat die mensen die voorzitter van een afdeling of branch waren, leden zijn van de hiërarchie, in plaats van te begrijpen dat de posities die ze innamen *exoterisch* van hiërarchische aard waren, terwijl esoterisch de mannen of vrouwen die deze posities hadden niet noodzakelijk leden van de hiërarchie waren. De hiërarchische structuur van het heelal is iets esoterisch en door het scheppen van een traditie alleen kunnen we van de organisatiestructuur van de TS niet in alle opzichten tot een esoterische schakel maken met de esoterische structuur van onze heilige orde.

Naar mijn mening is het goed dat de loge- of branch-voorzitters wisselen. Het hoeft niet op een bepaalde tijd te gebeuren of met een vastgestelde regelmaat, maar dat moet iedere groep zelf beslissen. De voorzitter van een afdeling of van een branch die het best zijn taak verricht is diegene die zichzelf en zijn persoonlijkheid volkomen op de achtergrond houdt en probeert een kanaal voor het werk te zijn, zijn taak onpersoonlijk verricht, zonder enige gehechtheid aan de positie die hij heeft, en alleen denkt aan het welzijn van de leden en aan hun natuurlijke spirituele groei. Als hun voortdurend wordt verteld wat ze moeten doen en wat ze moeten geloven en ze geen enkele verantwoordelijkheid krijgen, dan kunnen ze spiritueel niet groeien.

Wat het stimuleren van de leden betreft om deel te nemen aan het werk van de branch: U kunt dit niet bereiken door voorschriften of bevelen, en die leden die ervoor terugschrikken om enige verantwoordelijkheid op zich te nemen, moeten worden behandeld overeenkomstig hun eigen specifieke persoonlijkheid en moeilijkheden. Niettemin zult u, denk ik, ontdekken dat gewoonlijk de meeste leden enige verantwoordelijkheid willen aanvaarden als ze begrijpen dat we werkelijk proberen een actief samenwerkingsverband te ontwikkelen en, belangrijker, als ze op de juiste manier worden aangemoedigd. Wanneer hiermee een begin is gemaakt en enkelen verantwoordelijkheid aanvaarden, niet noodzakelijk het voorzitterschap, dan zal dit een aansporing zijn voor diegenen die aarzelden. Als het echter mensen betreft die volledig passief zijn in dit werk, en soms komen we hen tegen, en alleen wensen te ontvangen en niet te geven, dan kunnen we niets daaraan doen. Zij zullen de verliezers zijn en als ze van nature zo zelfzuchtig zijn dat ze nooit iets wensen te geven voor wat ze ontvangen, dan zullen ze ten slotte uit beeld verdwijnen.

Iedere branch-voorzitter, vooral zij die deze positie al lange, lange tijd bekleden, is het verplicht tegenover het werk van de branch, tegenover de nationale afdeling en de TS, eerlijk in de spiegel en in zijn hart te kijken en zich deze vragen te stellen: Ben ik gehecht aan deze positie van branch-voorzitter? Is bij mij de gedachte ontstaan dat de branch niet zonder mij als voorzitter zou kunnen? Voel ik me beter dan de andere leden van deze branch? Heb ik van mijzelf een bekwaam en bevredigend kanaal gemaakt voor deze branch, mijn persoonlijke gevoelens van voor- of afkeur volkomen op de achtergrond gehouden, zodat de onpersoonlijke kracht van de Grote Loge erdoorheen kan vloeien? Als de branch-voorzitter al deze vragen op de juiste wijze kan beantwoorden, dan zou ik zeggen dat hij zijn taak nog wat langer kan verrichten. Maar als hij dat niet kan, dan zou ik willen voorstellen dat hij eens in de spiegel kijkt en zichzelf eerlijk en oprecht onder handen neemt en iets eraan doet. Ik ben er absoluut van overtuigd dat als hij iemand anders aanmoedigt, bij voorkeur iemand jonger dan hijzelf, om het voorzitterschap over te nemen, ongeacht hoeveel fouten deze persoon maakt, hij in korte tijd meer zal leren over wat hij dacht te weten dan door zijn eigen inspanningen tijdens zijn voorzitterschap.

Niet alleen ons werk in onze Society, maar ook de invloed ervan in de wereld, zal mislukken en als een lege ballon worden, tenzij we volledig als partners samenwerken, vanaf de kleinste eenheid tot de TS zelf. De verstandige voorzitter of branch-voorzitter zal nooit als eerste zeggen wat hijzelf denkt. Hij zal eerst iedereen aan het woord laten vóór hijzelf iets zegt. Hij zal hun ideeën verzamelen tot de laatste toe. Terwijl hij hiermee bezig is, zal hij tot zijn verbazing ontdekken dat hij een mand vol bruikbare ideeën heeft verkregen waaraan hijzelf nooit heeft gedacht. Als hij ze allemaal op een onpersoonlijke manier combineert dan zal hij door intuïtie weten de juiste dingen te doen en te zeggen, eenvoudig omdat hij de ander voorrang gaf boven zichzelf. Daardoor blijft het hart openstaan voor de intuïtie. Als hij in zijn denken vasthoudt aan zijn eigen idee over wat er moet gebeuren dan sluit hij niet alleen zijn eigen hart door het eerst te spreken en te proberen zijn idee ingang te doen vinden, maar hij sluit automatisch het hart en denken van zijn leden.

Dat is eenvoudige praktische theosofie. Daarvoor zijn geen regels of voorschriften. Als we bij het leiden van onze branches ons hart en onze intuïtie kunnen laten werken, in plaats van technische citaten over theosofie uit een boek te gebruiken, dan zal het licht in die branch zo helder schijnen dat het geen enkel verschil maakt wie de secretaris of de voorzitter is. Is dit een antwoord op uw vraag, meneer Niemeijer?

Niemeijer: Dank u, ja.

10 minuten pauze

Fred Lindemans: We ontvingen een vraag die de leader nu bereid is te beantwoorden.

JAL: Ik wil geen gelegenheid missen om u te tonen hoe het dagelijkse karmische draaiboek werkt. In de pauze gaf Mw. Kromwijk een briefje en kwam George Lindemans naar me toe, beiden met hetzelfde grondbeginsel in gedachten. Dat betekent dat ik iets ben vergeten bij het bespreken van de reglementen. Ten eerste zei George dat we de waarde die reglementen hebben niet uit het oog moeten verliezen nu bepaalde vroegere leden van de Society denken recht te hebben op sommige eigendommen. Toen vroeg Mw. Kromwijk, als ik het briefje goed heb begrepen, welke aanwijzing er is die aantoont dat we nu in het stadium zijn gekomen waar we de reglementen kunnen opgeven. Ik denk daarom dat ik beter beide vragen tegelijk kan behandelen.

Ik heb meerdere keren gezegd dat de beste manier om voor de theosofie te werken de natuurlijke manier is en ik verkeer niet in de positie om te weten of een loge gereed is zijn reglementen op te geven. Elke loge moet dit zelf ontdekken en zelf beslissen. Ik heb gezegd dat niets me gelukkiger zou maken dan dat elke loge ze zou verbranden, maar ik zei ook dat men het niet moet doen omdat de leader vindt dat het gedaan moet worden. Doe het wanneer u besluit dat het gedaan moet worden. Wanneer het kind met zijn eerste stapjes begint dan zal het een aantal keren vallen voor het de eerste stapjes kan volbrengen. Maar bij iedere poging komt het een beetje verder. Als we iets nieuws proberen in het theosofische werk, gebeurt misschien hetzelfde. De ene loge doet er langer over om tot die conclusie te komen dan de andere. Er is geen vaste regel voor iedere loge in een bepaald land of in de hele TS. Dit zou ik als antwoord willen geven op de vraag van Mw. Kromwijk. Er is geen regel, geen door mij gemaakte beslissing. Ik zeg alleen dat niets me gelukkiger zou maken dan te zien dat ze het punt bereiken waarop ze het kunnen doen, maar de loges moeten zelf de beslissing nemen. Is dit een antwoord op uw vraag?

Mw. Kromwijk: Ik dacht niet aan loges maar aan individuen. Hoe kan iedereen in staat zijn zoveel zelfkennis te ontwikkelen dat hij het werk zonder leiding kan verrichten?

JAL: Ik begrijp wat u bedoelt. Dat is een heel andere vraag, maar mag ik het antwoord erop even uitstellen?

We komen nu terug op de bewering van George en de mogelijke behoefte aan enkele reglementen om de eigendommen en het werk van de vroegere Nederlandse Afdeling te beschermen. Als de nationale commissie denkt dat ze daarvoor enkele reglementen nodig heeft, dan is dat goed en kan ze de oude behouden. Als we niet voldoende vertrouwen in de meesters hebben om te voelen dat zij – ik wil niet zeggen ons zullen leiden, omdat ze dat niet doen – ons werk zullen beschermen als we naar ons beste vermogen handelen, dan kunnen we beter onze theosofie opgeven. We moeten niet het feit uit het oog verliezen dat de reglementen, zowel die van de afdelingen als die van de loges, ondergeschikt zijn aan de Constitutie van de TS, en dat de Constitutie van de TS gezaghebbend en van kracht is over de hele wereld, overal waar leden zijn. Die Constitutie is erkend door het wettelijk gezag in ieder land, waaronder Nederland. Er is een clause in die Constitutie die ongeveer als volgt luidt: de leader heeft het recht die stappen of handelingen te ondernemen die hij raadzaam acht voor de bescherming van het werk en van de Society. Dat is wat hij deed in verband met de beslissing die hier in Utrecht is genomen en ik ben ervan overtuigd dat de meesters die beslissing zullen beschermen zolang de Nederlandse leden die dit als een rechtmatige beslissing erkennen, hun bijdrage leveren aan het voortzetten van het werk zoals het moet worden voortgezet. Laat de zogenaamde oppositie doen wat ze willen en vergeet haar verder. Is dat een antwoord op je vraag, George?

George Lindemans: Jazeker. Dank u.

JAL: Mag ik nu Mw. Kromwijk verzoeken haar vraag opnieuw te stellen?

Mw. Kromwijk: De gedachte die ik had, was eenvoudig deze: Dat sommigen van ons misschien niet voldoende zelfkennis bezitten om in staat te zijn juist te handelen zonder leiding.

JAL: Met andere woorden, niet het spirituele uitvoerende vermogen hebben? Hartelijk dank, Mw. Kromwijk, voor het herhalen van die gedachte, omdat ze de kern raakt van de verantwoordelijkheid van ieder van ons en voor mij wijst op een van de moeilijkste dingen die we als individuen of logevoorzitters moeten proberen te overwinnen, namelijk: we moeten niet aarzelen of bang zijn de eerste stap te zetten, precies zoals het kind niet aarzelt wanneer het dat punt bereikt. We vallen misschien en misschien maken we een fout. Als we, in het geval van een loge, de hele situatie eerlijk en openlijk voorleggen aan de leden, dan zullen ze ons onze fouten niet kwalijk nemen als we ze toegeven. Ze zullen de eersten zijn die ons helpen ze te verbeteren. In plaats dat het een mislukking is, zullen de lessen van een fout door meerdere mensen worden gedeeld en deze tot een succes maken. Fouten maken betekent niets, zoals Judge zegt, maar ophouden met proberen is verschrikkelijk.

Ik kan hieraan iets toevoegen dat kolonel Conger me langgeleden zei en dat een diepe indruk op me heeft gemaakt, en ik denk dat het van toepassing is op ieder van ons, als individueel lid van de TS of als branch- of afdelingsvoorzitter. Het principe is hetzelfde hoewel de omstandigheden kunnen verschillen. Op een dag, lang vóór de kolonel leader werd, spraken we in Washington samen over het theosofische werk en de werkers. Ik was nog maar tamelijk kort lid, vol enthousiasme, en wilde doen wat ik kon om bij het werk te helpen. Ik wilde niet alleen openbare lezingen kunnen geven maar na verloop van tijd ook de verantwoordelijkheid dragen om met de loge te werken en zelf een groep te hebben. Hij zei: ‘Waarom doe je het niet gewoon?’

Ik antwoordde: ‘Het is voor mij onmogelijk om openbare lezingen te geven. Mijn woordenschat is erg beperkt en ik weet niet genoeg van de leringen, enz., om zo’n lezing te houden.’ Ik had een hele lijst van dingen die ik volgens mij eerst moest hebben vóór ik enig werkelijk werk kon doen.

Ik kon zijn steeds herhaalde suggestie: ‘Waarom ga je niet aan het werk?’ niet begrijpen. Ten slotte zei hij tegen me: ‘Als iemand de theosofie in zijn hart draagt en een sterk verlangen heeft om voor de theosofie te werken, dan kan het me niet schelen over hoeveel woorden hij wel of niet beschikt. Ik geef er niet om hoeveel technische theosofie hij wel of niet kent. Als hij voor een groep staat en vanuit het hart spreekt, met het gevoel dat hij in zijn hart draagt, zal hij nooit tekortschieten.’

Dat is volgens mij het beginsel waar het om gaat in de vraag die Mw. Kromwijk stelt. Als we het ware doel van ons werk boven alles stellen en dat vertrouwen hebben waarover ik sprak, kunnen we niet tekortschieten. We zullen beslist fouten maken, maar het maken van een fout is geen schande. Ze zijn in feite de treden naar succes. Maar ieder van ons moet de eerste stap zelf zetten. Het is nu de tijd dat een leader hoe langer hoe minder zal doen. Hij zal bescherming bieden, en de fouten die worden gemaakt zullen de individuen niet worden aangerekend, maar het is zijn verantwoordelijkheid dat individu of die loge te helpen die fouten te gebruiken als treden naar toekomstig succes. Dat is de grondslag van mijn uitspraak op het Congres, dat de leader de dienaar van de leden is; niet om te berispen of te bekritisieren als er iets verkeerd is gegaan, maar om, als iemand zich heeft verwond, zelf op de wond te doen en hem te helpen vooruit te kijken en het nog eens te proberen. Heeft u hier misschien iets aan?

Mw. Kromwijk: Ik dank u zeer.

A.M. Quist: U spreekt tot mijn hart over de plaats van een logevoorzitter en nu wil ik u vragen om mijn dochter, die hier is, tot u en tot allen te laten spreken over wat haar gedachten daarover zijn.

Ella Quist: Mag ik in het Nederlands spreken? Dit is een heel onverwacht moment en ik ben niet voorbereid.

JAL: Natuurlijk. Zeg maar wat u op uw hart heeft en stoor u aan niemand.

Mej. Quist: Ik voel in de branch een hele sterke kracht en ik heb het gevoel dat het absoluut noodzakelijk is dat ieder lid van een branch het werk van de voorzitter doet. En dus op zekere morgen had ik het gevoel dat als ik branch-voorzitter zou zijn, ik het zo en zo zou doen. Ik ging dus aan het werk, sloeg de boeken op, koos een bepaald onderdeel uit de leringen en vroeg aan de voorzitter toestemming om verschillende leden te laten meedoen. Ik nam de *Bhagavad Gita* als onderwerp. Na het lezen van het eerste hoofdstuk ontstond er een gedachtewisseling en iedereen kreeg de gelegenheid te zeggen wat hij op zijn hart had. Ik ben er zeker van dat ik nu in staat ben uitdrukking te geven aan het gevoel dat een lid krijgt als hij zich geplaatst ziet voor de verantwoordelijkheid van een branch-voorzitter en men voelt in het hart wat het betekent om lid van dit samenwerkingsverband te zijn. Het is bijna hetzelfde als wat broeder Niemeijer uit Apeldoorn zei. Als iedereen de kans krijgt te zeggen wat zijn hart inspireert, dan is de loge één – niet hier de voorzitter en daar de leden, maar een eenheid.

Een fluisterend gesprek volgde tussen dhr. Quist en zijn dochter, waarbij dhr. Quist haar vraagt iets te zeggen, wat, volgens Mej. Quist hijzelf zou moeten doen.

JAL: Dat is goed. Zeg wat u op uw hart heeft, Mej. Quist. Ziet u, meneer Quist, uw dochter is nu aan het woord, maar als u later iets wilt zeggen krijgt u daar zeker de gelegenheid voor.

Quist: Dat is goed, dank u.

JAL: Ik houd van dingen die spontaan en uit het hart naar voren komen, maar ik bedoel dat niet als kritiek op u, meneer. Onze kinderen hebben hun eigen svabhava, en als ze volwassen zijn, zijn ze net als vogels die het nest hebben verlaten. Ik wil dat ieder lid in dit samenwerkingsverband het gevoel heeft dat hij een individueel recht bezit om zich te uiten. Dat is de enige manier waarop we zelfstandig zullen worden, want als we niet spontaan uit ons eigen hart kunnen spreken, maken we al de eerste fout. Ik denk dat ik aanvoel wat dhr. Quist zijn dochter wilde laten zeggen, maar veel liever hoor ik het haar spontaan zeggen, hetzij nu of later in de bijeenkomst. Als dhr. Quist nu misschien zelf iets wil zeggen, zal ik dat graag horen, als het tenminste zijn eigen gedachten en ingevingen zijn, maar zeg tegen uw dochter dat zij u niet ingeeft wat u moet zeggen! [*Gelach*]

Quist: Ik denk dat Ella wilde zeggen dat ik me als logevoorzitter zou terugtrekken, zodat een jonger iemand de verantwoordelijkheid kan dragen. Dat is het enige wat ik bedoelde.

JAL: Ik voelde al aan wat u wilde zeggen. Ik weet dat u een goede kerel bent, broeder Quist, en ik maakte van deze gelegenheid gebruik om naar voren te brengen hoe absoluut noodzakelijk het ontwikkelen en opbouwen van spirituele zelfstandigheid is. Het was geen kritiek op u, beste broeder, en ik hoop dat u het niet erg vindt. Dit was slechts een gelegenheid om u een voorbeeld te geven hoe we oprecht en praktisch kunnen werken zonder enige wrok.

We kunnen dit allemaal. We missen negen tiende van alle levensvreugde als we het niet zo doen.

Jaap Kooistra: Het is niet mijn bedoeling het onderwerp met een discussie te beginnen, maar er kwam een vraag op in mijn gedachten en ik hoop ook in mijn hart, nadat ik het verslag las van die Kabinetsvergadering waarin de leader zei dat hij 'één onder gelijken' zou zijn. Ik denk dat toen we dit lasen, we allemaal min of meer verbaasd waren en niet in staat waren dat tot op zekere hoogte te begrijpen, omdat we ons misschien afvroegen: hoe kan dat in overeenstemming zijn met de leer van de hiërarchieën? Later werd mijn vraag grotendeels beantwoord. We hebben ingezien dat de leader door deze houding werkelijk leiderschap heeft benadrukt op een manier die we nauwelijks voor mogelijk hadden gehouden. Toch is een deel van het raadsel voor mij nog niet opgelost, en ik zou graag zien dat de leader, indien mogelijk, dit punt van 'één onder gelijken' in plaats van 'eerste onder gelijken' toelicht.

JAL: Dat zal ik graag doen. Meerdere keren heb ik vanmiddag gezegd dat ik belangstelling heb voor praktische theosofie en de dingen op een natuurlijke manier wil doen. Wat is de leader van de Theosophical Society? Door karma is hij in een verantwoordelijke positie geplaatst. Verantwoordelijk tegenover wie? Zeker niet tegenover zichzelf. Hij heeft een verantwoordelijkheid tegenover de leden en natuurlijk tegenover Hen voor wie hij die dienst verleent. Voor mij is dat praktisch hetzelfde. Als de meesters in hun wijsheid en mededogen hebben gezegd: 'Wij zullen geen stap verder zetten het nirvana in, voordat de laatste van u met ons mee kan gaan' wie zou ik dan zijn als leader als ik niet hetzelfde gevoel zou hebben tegenover ieder lid van de TS – natuurlijk wat betreft het leiderschap in plaats van nirvana! De goden weten dat ik op dit moment zo ver van nirvana af ben dat ik er niet eens aan wil denken, dus hoef ik het besluit van de meesters nog niet te nemen! Het ligt echter binnen mijn macht om te besluiten dat ik 'één onder gelijken' zal zijn in plaats van 'eerste onder gelijken', zodat ieder lid van de TS kan delen in mijn verantwoordelijkheden en ik in die van hen. Dat is het antwoord, denk ik.

J. Kooistra: Dank u zeer.

Arnold van der Laan: Ten eerste zou ik willen zeggen dat u hoopvolle woorden tot ons heeft gesproken, maar u heeft ons ook een grote verantwoordelijkheid gegeven. Maar ik had een andere vraag in gedachten. Toen u het werk aanvaardde moet er iets met u zijn gebeurd. Het doet er nu niet toe wat er gebeurde, omdat we weten dat wat er met u gebeurde ervoor zorgde dat we u als onze leader en leraar herkenden. Dat is één ding.

Dan is er nog iets anders. Wanneer het kosmische karmische draaiboek zich ontvouwt, weerspiegelt dit zich in wat u het dagelijkse draaiboek noemt waarmee wij te maken hebben. Dit is mijn directe vraag: Is er een gestage ontwikkeling in u als onze leader, d.w.z. in de logische volgorde van de ontwikkeling en de mogelijkheden voor ieder van ons als leden? Dat is een deel van de vraag. En als we tekortschieten om wat u onze plicht noemt te doen als mens en als theosoof, heeft dat dan eenzelfde weerslag op u als de leader en leraar?

JAL: Dank u. Het spijt me dat ik hier het verslag niet bij me heb van de bijeenkomst in Stockholm, waarin het eerste deel van uw vraag werd beantwoord. Ik zal niet proberen die vraag weer te beantwoorden, omdat de Nederlandse leden het verslag zullen ontvangen. We zullen proberen alle vergaderingen te delen met alle leden in ieder land, en vooral die dingen, die van belang zijn voor de verschillende landen. Dit is ook een deel van het samenwerkingsverband.

Om terug te komen op Arnolds specifieke vraag. U vraagt in essentie: blijkbaar legde het karmische draaiboek terwijl het zich ontvouwde die karmische verantwoordelijkheid op de schouders van een zekere Jim Long en er veranderde iets toen hij leader werd. Dan vraagt u: als dit het geval is en als u de verantwoordelijkheid deelt met de leden, legt dat een verantwoordelijkheid op hun schouders, en als zij tekortschieten, heeft dat dan een weerslag op de leader? Is dat de essentie ervan?

Van der Laan: Ja.

JAL: Dit delen van de verantwoordelijkheid met alle leden is in feite niets nieuws. Het is alleen nieuw in de zin dat het nu mijn verantwoordelijkheid geworden is dit samenwerkingsverband een praktische en werkbare vorm te geven. De verantwoordelijkheden hebben altijd bestaan sinds de Society werd opgericht, maar het tot bloei komen ervan was in het beginstadium van de Society eerder een hoop in het hart van de leaders dan een onmiddellijke verwachting.

De vraag van Arnold over wat er gebeurt als de leden tekortschieten is al door andere leaders beantwoord, in het bijzonder door GdeP en ik aarzel om er opnieuw antwoord op te geven. Maar ik zal wel moeten. De leaders weten dat de leden niet volmaakt zijn en ik ben niet de enige leader die het karma van ieder individueel lid van de TS op zich heeft genomen. Ze deden het allemaal, bewust en vreugdevol, maar geen van hen heeft het ooit gezocht. Maar toen de mantel van dat karma op hun schouders viel, wisten ze in een flits van grote eenzaamheid wat het betekende. Vanaf dat moment hadden ze een nieuwe vorm van dood aanvaard. We weten wat GdeP daarover heeft gezegd. Praktisch iedere dag, zet een leader weloverwogen en bewust de ene stap na de andere als gevolg van het karma van de leden in ons grote werk, zet die bewuste stappen willens en wetens in de richting van die dood, waarover GdeP sprak. Maar ik zeg het nogmaals, aarzel nooit, nooit om fouten te maken, maar houdt in hemelsnaam niet op met proberen. Is dat een antwoord op je vraag, Arnold?

Van der Laan: Ja, dank u zeer.

Henk Lindemans: U sprak over de bijzondere dood. Bedoelt u dat u zo eenzaam bent dat het zou kunnen worden vergeleken met de dood of wijst u op een andere soort dood, waarover u hier misschien niets wilt zeggen?

JAL: Ik denk dat ik weet wat je bedoelt, Henk, en het enige wat ik kan zeggen is dit. Iemand vroeg me, ik denk dat het in Neurenberg was, of ik probeerde een samenwerkingsverband van volgelingen op te bouwen, zodat ik aan het hoofd van hen zou staan! Ik kan me het andere deel van mijn antwoord niet herinneren, maar ik zei wel het volgende, dat gedeeltelijk misschien een antwoord op jouw vraag is. Toen die mantel op de schouders van James A. Long viel, stierf James A. Long. Alle dingen waarmee hij zich in het verleden had verbonden en zijn verantwoordelijkheden als James A. Long bestonden niet meer. Hij heeft nu een andere plicht en James A. Long heeft daarover niets te zeggen, omdat James A. Long is gestorven. Maar dat deel van hem, dat James A. Long moest vergeten, werkt naar zijn beste vermogen voor de meesters, voor de leden en voor onze medemensen. Door dit te doen verheugt hij zich om te geven, wanneer dit wordt gevraagd, wat iedere keer een stukje dood brengt, maar het is iets heel moois en vreugdevols om te doen. Bedoelde je dat, Henk?

H. Lindemans: Ja, dank u voor uw antwoord.

JAL: We dwalen een beetje van logewerk af, maar dat komt me wel gelegen. Misschien helpt dat ons juist om alle logeproblemen op te lossen. Ik vind het niet erg, want ik ben hier om te dienen en ik wil u geven waarom u vraagt, als ik kan.

Fred Lindemans: Ik denk dat we nu allemaal kunnen begrijpen waar het in ons logewerk om gaat.

W. Tholen: Een van de meest opmerkelijke dingen die zijn gezegd was voor mij dat er in deze tijd oude zielen worden geboren, waarvan sommige waarschijnlijk de oude Egyptenaren zijn. Als we denken aan de tijd over vijftwintig jaar, zullen ze allemaal krachtige mensen zijn. En als we aan de tijd van de Egyptenaren denken, zullen ze mensen zijn met grote geestkracht en een hoge beschaving voortbrengen. Mijn vraag is deze: Behoort het niet tot de verantwoordelijkheden van de loges om alle kracht die ze hebben aan het jeugdwerk te geven om in onze loges een plaats voor ze te scheppen, om deze vogels aan te trekken die naar hun nest terugvliegen?

JAL: Dank u, meneer Tholen. Dat is een ander onderwerp dat ik in mijn inleidende woorden wilde opnemen, maar ik besloot het niet te doen tot ernaar werd gevraagd. Ik zal met het antwoord op deze vraag iets verder gaan dan de vraag zelf en proberen u een beeld te geven van wat ik in gedachten heb, omdat ik het gevoel heb dat vóór de middag voorbij is, iemand iets gaat vragen over het jeugdwerk en de lotuscirkels.

In al ons theosofisch werk, in elk aspect ervan, denk ik dat we hetzelfde beginsel moeten volgen dat ik vanmiddag in essentie heb uiteengezet. Wanneer we denken aan de meester met één hand in die van iemand boven hem en die hem helpt, en met de andere hand uitgestrekt naar ons, opdat we hun bescherming mogen genieten, dan hebben we de sleutel tot de jeugdproblemen. We moeten ons ten volle bewust zijn van de verschillende generaties van zielen die geïncarneerd zijn en die in de toekomst zullen incarneren. Als we willen dat de theosofie leeft en groeit en als we haar werk willen doen, dan moeten we een werkelijke erfenis nalaten aan de generatie die op ons volgt, zodat de oudsten onder ons méér zullen geven aan de generatie die hen opvolgt dan aan zichzelf, terwijl ze hun ene hand naar voren uitstrekken in de richting van de meesters maar hun andere hand en hun hart achteruit in de richting van de volgende generatie, en ze proberen meer van hun verantwoordelijkheid tegenover die generatie te begrijpen in het licht van hoe de meesters over ons denken. De tweede generatie zal dan zijn hand uitstrekken naar de oudere generatie met de andere naar de jongere, enz., tot de kleintjes in de lotuscirkel.

De oudste generatie in onze Society zou het dus tot een van haar belangrijkste doeleinden moeten maken om het licht en de verantwoordelijkheid en de vreugde door te geven aan de daaropvolgende generatie – niet wanneer ze gereed zijn om te sterven, maar wanneer ze nog beschikken over de kracht en de wijsheid om die volgende generatie werkelijk te kunnen helpen. En datzelfde beginsel moet langs de hele lijn omlaag worden gevolgd. Het zou voor ons allemaal duidelijk moeten zijn dat de oudsten onder ons de psychologie van de lotuscirkel niet volledig kunnen inschatten, maar ik durf te zeggen dat de generatie of de leeftijdsgroep boven de lotuscirkel, de lotuscirkel heel wat beter zal begrijpen. En de groep boven de lotuscirkel zal veel beter worden begrepen door de groep daarboven dan door de oudsten onder ons.

Ik geef deze schets om u eerst te laten zien hoe ik over de zaak denk, in het bijzonder om u enig idee te geven van wat ik in gedachten heb om, wanneer ik thuiskom, mee aan het werk te gaan. Ik hoop en geloof oprecht dat ik de verschillende leeftijdsgroepen kan doen inzien wat er in dit samenwerkingsverband nodig is. Elke leeftijdsgroep zal de nodige gedachten en ideeën verschaffen om een natuurlijke en verstandige basis voor samenwerking tot stand te brengen, zodat de ene leeftijdsgroep van harte met die daarboven zal samenwerken, en toch de oudsten onder ons feitelijk en gelukkig zullen samenwerken met de jongste lotusknop. Is dit een antwoord op uw vraag?

Tholen: Ja, dank u.

JAL: Ik hoop dat ik het jeugdwerk in de Society volledig kan reorganiseren. De oude werkwijze is uit de tijd. De jongeren hebben nu iets meer nodig, iets van deze tijd. Ik oefen geen kritiek uit op de lotuscirkels die er nu zijn. Nederland heeft in dit opzicht meer gedaan dan andere landen en heeft het werk voor de jonge mensen en de kinderen op een prachtige manier levend gehouden. Maar ik dacht dat ik door deze gedachten uit te spreken u misschien zou kunnen helpen om zelfs nog meer te doen.

Ik zou de leden hier willen vragen hoeveel tijd ze hebben. Ik wil u niet langer hier houden dan nodig. Wie moet er vroeg weg? Ik heb er geen bezwaar tegen om hier te blijven tot vanavond 9 uur. Heb ik goed begrepen dat enkele leden al snel naar Groningen moeten vertrekken? Om 6 uur?

Fred Lindemans: Omdat sommige leden naar Groningen en andere delen in het land moeten reizen vraagt de leader om een onderbreking van 10 minuten.

Pauze

Omdat er andere leden zijn die op een bepaalde tijd naar huis moeten, stelt de leader voor dat zij, wanneer ze zien dat het tijd is, even naar voren komen om hem een hand te geven, ook al spreekt hij op dat ogenblik. Ze kunnen daarna rustig naar huis gaan.

JAL: Ik geloof dat de dame daar een vraag heeft. Stel haar alstublieft in het Nederlands; dat is gemakkelijker voor u.

Mw. Burgers: Waarom gebruiken we drie gongslagen in plaats van zeven? Ik dacht altijd dat zeven gongslagen meer zielen in een groter gebied bereikten dan drie.

JAL: Ik weet niet of drie slagen in Nederland algemeen aanvaard zijn of niet, maar als ik uw vraag goed begrijp dan luidt ze: Waarom heb ik om drie in plaats van zeven slagen gevraagd? Ik heb dat in een aantal plaatsen gevraagd, ook in Zweden, en de reden is eenvoudig deze: omdat veel mensen aan de gongslagen en aan de gong zelf gehecht zijn geraakt. Ze gingen van het slaan op de gong bepaalde magische gevolgen voor de theosofie en voor zichzelf verwachten – of het nu drie, zeven of zevenentwintig slagen waren.

Er is maar een ding waarvoor ik belangstelling heb en dat is iedereen beter te doen begrijpen wat werkelijk westers occultisme is, dat occultisme dat de meesters en HPB en Judge met zoveel inspanning op gang probeerden te brengen. En we staan veraf van het punt waarop we ook maar in enige mate in onze spirituele ontwikkeling worden beïnvloed door het slaan op de gong. Wat we voor onze spirituele ontwikkeling nodig hebben is dat we de ware gong van

ons eigen hart aanslaan zodat ze in de stilte in de oren van de hele wereld doorklinkt. Dan zullen die gongslagen enig goed doen om theosofie te bevorderen.

Begrijp me alstublieft niet verkeerd. Gebruik de gong zoveel u wilt en op iedere manier die u wilt. Maar laat de spirituele vooruitgang die we moeten maken niet afhangen van de gong. Gebruik de gong niet om iets vormelijks tot stand te brengen in de zin van een ceremonie of iets dat een beroep doet op de uiterlijke zintuigen.

Ik denk dat dit alles is wat ik op dit moment over de gong kan zeggen. Wat ik heb gezegd geldt niet speciaal voor deze dame, het geldt in het algemeen. Het geldt niet voor Nederland of voor Zweden maar voor alle afdelingen en ook voor het Hoofdkwartier. Hoe meer we ons verre houden van ceremoniën of formaliteiten, hoe dichter we bij de theosofie zullen komen zoals ze vandaag beleefd en begrepen moet worden. Onze inwijdingskamer bevindt zich niet in de tempel met vier muren en een dak en een prachtige gong. Onze inwijdingskamer is het dagelijks leven waar geen beperkingen bestaan voor de krachten waardoor we ons karakter kunnen opbouwen. Daarbij zal het onedele metaal van onze constitutie in zuiver goud worden omgezet. Dan kunnen we zeggen dat we enige beproevingen hebben doorstaan en maken we een begin met het vervullen van onze werkelijke verantwoordelijkheden tegenover onze medemensen.

Mw. Burgers: Dank u zeer.

C.A.M. Wolthoorn: Kunt u iets meer zeggen over de reorganisatie van het jeugdwerk? Ik heb de leiding over het jeugdwerk en ben dus erg benieuwd daarnaar.

JAL: Is dat ook jouw vraag Nel?

Nel van Weydom Claterbos: Ja, iets in die richting.

JAL: Wil je het nu vragen?

Mej. Claterbos: Er is een vraag waarmee ik al jarenlang rondloop. Ik heb het gevoel dat we ons nu in een overgangperiode bevinden. Mijn vraag is: hoe kunnen we onze tegenwoordige generatie het beste helpen wanneer we pionierswerk doen? Ik heb het gevoel dat wanneer theosofen iets doen op het terrein van de opvoeding zij pioniers moeten zijn. Hoe kunnen we dat tot stand brengen? Wat is op dit moment het punt waar het om draait?

JAL: Bij het beantwoorden van deze vraag ga ik even staan, want ik heb al lange tijd gezeten. Beide vragen komen in feite op hetzelfde neer. Over enige tijd hoop ik het antwoord op allebei uw vragen te kunnen geven, omdat ik diezelfde vragen ga stellen aan niemand anders dan aan de jonge mensen zelf in de verschillende leeftijdsgroepen. En als ik eenmaal de antwoorden heb die ik van hen denk te krijgen, zullen zij de verantwoordelijkheid met mij dragen bij de organisatie en reorganisatie en opbouw van het pionierswerk waarover u spreekt. Zij die mij een beetje kennen, weten dat ik niet lang nodig heb om direct tot de kern te komen of om uit te vinden of te doen wat ik denk dat nodig is. Aangezien dit vraagstuk de jonge mensen aangaat, denk ik dat we niet alleen hun vertrouwen zullen winnen, maar door rechtstreeks naar hen toe te gaan zullen we denk ik veel leren van hun suggesties wanneer we ons hoofd en hart wijd open laten staan, niet voor wat wij denken dat ze nodig hebben, maar voor wat zij met hun hart, niet noodzakelijk met hun woorden, zeggen nodig te hebben. Indien ons hart openstaat, zullen we niet alleen een beroep doen op het hart van de jongeren, maar

hun hart zal tot dat van ieder van ons spreken, van hart tot hart. We zullen elkaar begrijpen en het oude samenwerkingsverband zal een nieuwe stap vooruit hebben gezet. Maar u zult even moeten wachten tot ik thuis ben. Ik heb hier lang over nagedacht. Deze trip naar Europa heeft mijn gedachten duizendvoudig bevestigd. Wie volgt?

Henk Lindemans: Een ding waarover ik nogal heb nagedacht is dit: we werken in onze loges en we doen ons best om ons werk zo goed mogelijk te doen. We zien enkele resultaten maar ze stellen me niet voldoende tevreden, omdat er zoveel verschrikkelijke dingen in deze wereld gebeuren, en we zouden graag zien dat deze wereld met haar vele problemen door onze inspanningen wordt geholpen. Tijdens een van onze bijeenkomsten zei u dat de belangrijke gebeurtenissen in de Society aan de dingen in de wereld voorafgaan. Ik zou u nu willen vragen: denkt u werkelijk dat wanneer we met ons hele hart ons werk doen we in ons leven iets van verlichting zullen zien van de duisternis die nu over de wereld hangt?

JAL: Dank u. Dit zijn prachtige vragen! Ze zijn in zekere zin moeilijk te beantwoorden omdat ik er absoluut zeker van wil zijn dat mijn antwoorden niet specifiek gericht zijn op de vraagsteller of zijn specifieke probleem. Indien dat wel zo zou zijn, zou het als kritiek op de persoon kunnen lijken.

Het is een moeilijke taak voor mij geweest het hart en het denken van de leden hier en daar open te breken voor de werkelijke waarheid en het werkelijke spirituele drama dat in de wereld heeft plaatsgevonden. We kennen allemaal het gezegde dat we soms door de bomen het bos niet meer zien. Dat is wat er met de meesten van ons theosofen is gebeurd. We hebben gewerkt en gewerkt en gewerkt en hebben geen resultaten gezien. We vergeten wat Krishna in de *Gita* zei, en wat echt het hart en de kern is van wat we in het theosofische werk zouden moeten doen: doe het werk of de handeling omdat het goed is het te doen en maak u geen zorgen over de resultaten.

We zitten zo dicht op onze bijzondere theosofische situatie en inspanningen dat we de resultaten die door de jaren heen een doorbraak betekenden niet werkelijk hebben gezien. Bijvoorbeeld, een ander lid, in Stockholm dacht ik, vroeg over de rajayoga-school en KT's werk daarin, of de omstandigheden zoals ze nu zijn erop wijzen dat haar inspanningen zijn mislukt. De vraagsteller dacht aan Point Loma en KT en de school, en keek in die richting voor de resultaten van de inspanningen die KT verrichtte. Omdat hij daar geen resultaten zag, stelde hij de vraag: schoot zij tekort? KT schoot niet tekort. Haar inspanningen waren een geweldig succes, veel groter dan we ons kunnen voorstellen. We zien ze terug in de herziene en gereorganiseerde opvoedingsstelsels van het Westen; we zien ze in de andere behandeling van gevangenen; we zien ze in de vele Griekse theaters in de Verenigde Staten, omdat toen zij het Griekse Theater in Point Loma bouwde er in ons land niet één was.

Er zitten veel aspecten aan het werk van een leader, op zijn minst drie: het uiterlijke, het innerlijke, en wat ik zou willen noemen het zaaïende aspect. De inspanningen van KT met de school zijn dus niet voor niets geweest, omdat de resultaten van het zaaien van zaadjes op de meest onverwachte plaatsen tot een doorbraak hebben geleid. Ze zijn niet verbonden aan de naam theosofie, maar dat doet er niet toe. We hebben er geen belangstelling voor dat alles van een etiket theosofie, theosofie, theosofie wordt voorzien. We hebben alleen belangstelling voor het helpen van de mensheid. We hebben daarom geen flauw vermoeden van het gevolg van een werkelijke spirituele inspanning wanneer deze doorbreekt op het uiterlijke gebied, en ik ben er redelijk zeker van dat de inspanningen van de Theosophical Society gedurende de tijd van kolonel Conger, toen de leden bekend raakten met praktisch occultisme – ik heb het

gevoel dat zelfs de kracht, de werkelijke spirituele kracht die werd bijgedragen door die leden die slechts een vaag besef hadden van wat er gaande was, meer heeft gedaan om de krachten van de duisternis die westwaarts oprukten tegen te houden dan we enig idee van hebben. Maar het probleem met de meesten van ons is dit: we verliezen het feit uit het oog dat werkelijke theosofie iets innerlijks is, en wanneer we dus problemen hebben op te lossen en we denken dat we geen vorderingen maken en dat we dit of dat moeten doen, dan zouden we, indien we onze gedachten goed analyseren, ontdekken dat we belangstelling hadden gekregen voor gevolgen in plaats van oorzaken. Het feit zelf dat theosofie iets *innerlijks* is, betekent dat we belangstelling hebben voor het bijstellen van verkeerde oorzaken, en als we met succes verkeerde oorzaken kunnen vervangen door juiste oorzaken, dan zullen de gevolgen op het uiterlijk gebied voor zichzelf zorgen.

Wat de huidige situatie in de wereld betreft, herhaal ik wat ik op het Congres zei: er is niets dat meer zal bijdragen tot het teweegbrengen van de juiste gevolgen, dan dat ieder lid van de Theosophical Society *de noodzaak begrijpt om werkelijk het leven te leven*, met de juiste innerlijke houding, en samenwerkend in eenheid en harmonie zodat de oprechte en innerlijke inspanning en het voorbeeld, wanneer ze doorbreekt, onder haar gevolgen meer en meer mensen zal aantreffen die hetzelfde doen op het uiterlijke gebied als wij doen op het innerlijke gebied. Dat is het enige dat ik weet, dat wij als theosofen kunnen doen om het lijden van de mensheid te verlichten. Er zijn in de wereld allerlei andere organisaties, met onbeperkte financiële steun, die zich bezighouden met de gevolgen, maar de wereld wordt er niet beter door. Het is daarom duidelijk wat onze taak is: doelgericht onze plicht te doen, zonder ook maar te denken aan de resultaten. Alleen al het feit dat we niet aan de resultaten denken zal de kracht van die inspanningen versterken. Wanneer de meesters die kracht dus ontvangen, zullen ze de karmische gelegenheid hebben om door middel van karma een nog actiever aandeel in de uiterlijke aangelegenheden van de wereld te hebben. Dat is alles wat ik hierover kan zeggen.

H. Lindemans: Dank u.

Henk L. van Aller: Mag ik u misschien een technische vraag stellen? Kunt u ons iets meer vertellen over het aannemen van nieuwe leden nu we geen voorlopig lidmaatschap meer hebben, en kunt u ons iets zeggen over de inwijdingsceremonie?

JAL: Dank u zeer, meneer Van Aller. Ik denk dat het heel belangrijk is dat we deze zaken bespreken, zodat u als branch-voorzitters en leden iets beter zult begrijpen wat ik ervan denk. Deze gedachte dat de leader leden moet accepteren, zodra ze het lidmaatschap hebben aangevraagd is niet juist. Deze bewering gold alleen voor de Esoterische Sectie, want toen de Esoterische Sectie open was kon niemand – met *heel* zeldzame uitzonderingen, die niet algemeen gelden – worden geweigerd, als hij eenmaal oprecht het lidmaatschap had aangevraagd. Maar zoals u weet is de Esoterische Sectie gesloten en zal misschien voor onbepaalde tijd gesloten blijven.

Hoewel we daarom nog steeds volmaakt het recht hebben leden in de TS te weigeren, rust de verantwoordelijkheid van een dergelijke beslissing bij de leader, die van dat recht niet zal gebruikmaken zonder ernstige overwegingen. Iedere aanvraag voor het lidmaatschap komt onder de aandacht van de leader en zal pas geldig zijn als deze door hem is geaccepteerd en ondertekend. In het geval van een branch moeten de aanvragen de bekrachtiging of aanbeveling hebben van de branch-voorzitter, en in het geval van Nederland ook van de nationaal-secretaris. Indien er enige twijfel bestaat over een bepaalde aanvraag, nemen wij op

het Hoofdkwartier aan dat er een uiteenzetting over de achtergrond van de aanvrager wordt bijgesloten. Het is niet slechts zaak om de naam van de aanvrager op de stippellijn te krijgen en de aanvraag dan door te zenden, door de ambtelijke molen heen, tot het Hoofdkwartier haar heeft geaccepteerd.

Ik bedoel hiermee niet te zeggen dat aan een groot aantal mensen het lidmaatschap zal worden geweigerd, maar ik wil in de loop van de tijd proberen de leden te helpen hun verantwoordelijkheid wat betreft het werven van nieuwe leden te beseffen. De kracht van deze Society hangt niet af van het aantal leden dat we hebben. Het zal veeleer afhangen van de kwaliteit van die toewijding en trouw die in ons hart leeft. Wanneer een belangstellende naar het lidmaatschap informeert, moeten we beseffen dat de grootste verantwoordelijkheid op *onze* schouders rust. Omdat hij zijn inlichtingen bij ons komt inwinnen, is het een natuurlijke karmische handeling dat hij bij u of mij komt. Indien u niet de juiste persoon zou zijn geweest, was hij niet bij u gekomen. Dit betekent dat u moet putten uit al uw ervaringen, zowel aangename als onaangename, in verband met uw eerste jaren van lidmaatschap, zodat u kunt nagaan welke voorzorgen er misschien nodig zijn in het geval van deze aanvrager.

Ikzelf zou nooit een aanvraag accepteren van een belangstellende die in een opwelling van enthousiasme of emotionele vervoering wordt ingediend. Als ik u was zou ik hem willen aanraden even te wachten, erover na te denken, zodat hij beter op de hoogte raakt van wat het betekent om lid te worden – niet om hem de stuipen op het lijf te jagen, maar om hem eerlijk en begripvol te vertellen wat het betekent om lid te worden van deze organisatie die de zaak van universele broederschap serieus neemt. Zeg hem eenvoudig dat het lid worden een grote verantwoordelijkheid met zich meebrengt – en vergeet niet dat met iedereen op een andere manier moet worden gesproken. Maak hem duidelijk dat hij geen verantwoording schuldig is aan u als lid, noch aan de branch-voorzitter; en ook niet aan de nationaal-secretaris of aan de leader, maar aan zichzelf en aan niemand anders. Zijn toetreden tot de gelederen van de Society betekent slechts één ding, of hij dit beseft of niet, of dat u dit beseft of niet. Als hij eerlijk is dan zoekt hij naar meer waarheid. Als hij ernstig naar meer waarheid zoekt, doet hij dit om een of twee redenen en wij kunnen dit niet beoordelen. Hij doet het om persoonlijk voordeel, of om zijn eigen karakter te verbeteren. Dit kunnen wij niet weten, maar in de meeste gevallen zijn de mensen die op een natuurlijke manier tot ons komen oude zielen, die hun thuis beginnen te vinden. Als we hen de werkelijke waarheid over ons werk vertellen, zal het hen helpen nog vlugger te zien dat ze hun spirituele thuis werkelijk hebben gevonden. Zij die niet oprecht zijn en niet zoeken naar een gelegenheid om hun karakter te verbeteren zodat ze van meer nut voor hun medemensen zullen worden, besluiten misschien na enige tijd om niet te komen. In die richting hoeven we geen actie te ondernemen.

Wanneer ik thuis ben, wil ik nog eens nagaan of alle aanvragen in alle nationale afdelingen uniform zijn en of op de achterkant van de aanvraag enkele vragen worden gesteld. Dit zal automatisch enige achtergrondinformatie geven, niet alleen aan u, bij wie de kandidaat de aanvraag indient, maar ook aan de branch-voorzitter, de nationaal-secretaris en dan aan de leader. Dit alles zal het samenwerkingsverband nog meer versterken.

Wat betreft de inwijdingsceremonieën: u moet me een beetje tijd gunnen om te kunnen doen wat ik in dit verband hoop te doen. In het algemeen kan ik dit zeggen: ik begrijp dat veel van de nationale afdelingen de bestaande inwijdingsceremonie niet gebruiken. In feite hebben sommige afdelingen nooit geweten dat er zoiets bestond. Ik heb hierover veel nagedacht. Ik denk dat u allemaal nu wel weet dat ik niet veel belangstelling heb voor formaliteiten of vormen of ceremonieën. Indien er echter vraag blijkt te zijn naar een inwijdingsceremonie –

ik houd er niet van ze zo te noemen – naar een inhuldigingsplechtigheid of een inhuldigingsprocedure, dan zal ik er een schrijven die voor deze tijd geschikt is. En als de goden goedgezind zijn, zal deze heel eenvoudig zijn. Er zal een opdracht in staan van de leader, maar die opdracht is niet voor het nieuwe lid. Die opdracht is uitsluitend voor de oude leden, en wijst ze op hun verantwoordelijkheid dat ze in feite een pasgeboren kind in hun midden hebben. Beantwoordt dit uw vraag, meneer Van Aller?

Van Aller: Dank u zeer.

Verskillende leden uit Leeuwarden en omgeving gingen weg om 18.15 uur.

Ab Bonset: Over de vraag die zojuist werd gesteld wil ik het volgende zeggen: ik had vandaag het genoegen drie nieuwe lidmaatschapskaarten van Kirby te ontvangen, en ik neem aan dat de vraag die broeder Van Aller stelde een van deze lidmaatschapskaarten betreft die hij binnen enkele dagen zal ontvangen. Dus ik denk dat hij graag wil weten of hij dat lid nu moet inwijden of niet, en ik denk dat hij het antwoord daarop heeft gekregen.

JAL: Ik ga u niet vertellen of u een lid moet inwijden of niet. Dat moeten de branch en u beslissen. Indien u het wenselijk acht, kunt u doorgaan de inwijdingsceremonie te gebruiken. Indien u ervan wilt gebruikmaken, heb ik daartegen geen bezwaar. Ik heb u laten weten dat de *vorm* zal verdwijnen en de *geest* van het theosofische leven en werk is binnengekomen. Wanneer die binnenkomt, hoeven we ons geen zorgen te maken over de vorm. Iedere formaliteit of iedere vorm die we ontwikkelen of gebruiken kan op deze manier door ons worden getoetst: versterkt en verruimt hij de geest achter wat we doen, of verzwakt hij deze? Alles wat de gedachten en het bewustzijn van de leden in nauwere banen voert, is niet bevorderlijk. Als de vorm de aandacht op de letter van de wet vestigt in plaats van op de geest ervan, dan werkt hij uiteindelijk belemmerend; terwijl alles dat onze aandacht naar de geest van de wet toetrekt, nuttig is. Deze gedachte is al door de eeuwen heen tot uitdrukking gebracht in christelijke geschriften en in andere heilige geschriften: De letter doodt, maar de geest bezielt en schenkt leven.

Elizabeth Hoogervorst: Ik sprak zojuist met de vraagsteller erover of de branch kan beoordelen of een nieuw lid moet worden ingewijd of niet, of dat een nieuw lid zelf zou kunnen vragen om te worden ingewijd of niet. Wat zou het beste zijn?

JAL: Zolang u de inwijdingsceremonie gebruikt en de belangstellende ervan weet, zie ik geen enkele reden waarom u hem niet eenvoudig de feiten kunt voorleggen. Leg hem uit dat we in het verleden nieuwe leden hebben ingewijd met een inwijdingsceremonie, maar dat het geheel aan hem is of hij dat wil meemaken of niet. Ik zou tegen hem zeggen dat er bepaalde vragen worden gesteld en indien hij de ceremonie wil meemaken, zou ik hem zeker eerst op de hoogte stellen van de vragen, zodat hij niet in verlegenheid wordt gebracht om voor de branch op te staan wanneer die vragen plotseling aan hem worden gesteld. Ik zou hem de vragen van tevoren willen meedelen, zodat hij rustig erover kan nadenken en als hij de ceremonie wil meemaken dan is dat goed. Maar als hij beslist dat hij de voorkeur eraan geeft de inwijdingsceremonie niet mee te maken, is dat ook goed. Hij is een volledig lid met of zonder de ceremonie. Het is van belang dit laatste te onthouden.

Mw. Hoogervorst: Dank u zeer. Ja, de vraag is beantwoord.

Niemeijer: Er is nog een ander punt; het gaat over de openbare bijeenkomsten. Eerst hoorde ik dat het niet nodig is om die te houden; daarna hoorde ik ook het tegenovergestelde. Vandaag heb ik veel mooie woorden en gedachten gehoord, en ik denk dat als we iemand die zoekende is willen vinden, we hem misschien op een openbare bijeenkomst kunnen ontmoeten. Is dat juist?

JAL: Wilt u dat ik daarover wat zeg? Er is geen vast beleid, geen vast plan, geen vaste methode bij de uitvoering van welk theosofisch werk ook. Wat voor de ene loge van toepassing is, geldt misschien helemaal niet voor een andere loge. Zoals elke grashalm anders is, evenzo is ieder mens anders, elke theosoof is anders, en zo moet dus ook elke branch haar eigen svabhava hebben. Ik zou u niet kunnen zeggen of u openbare bijeenkomsten moet houden of niet tenzij ik uw plaatselijke omstandigheden ken en alle bijzonderheden die daarmee samenhangen. Als ik van deze op de hoogte ben, zou ik daarover misschien een idee hebben. Maar nogmaals, indien we onszelf zover kunnen krijgen dat we de aanwijzingen van het zich ontvouwende karma aanvoelen, dan zullen we geen enkele twijfel hebben over wat het beste is om te doen en hoe het te doen. Dat kost tijd en we bereiken dit niet in één dag.

Tijdens mijn reis waren er enkele loges die ik bezocht waar ik de voortzetting en uitbreiding van hun openbare werk aanmoedigde; er waren andere waar ik er beslist op aandrong ze onmiddellijk stop te zetten. In het eerste geval was er harmonie in de loge; in het tweede geval niet. We kunnen niet verwachten dat we het publiek iets anders tonen dan wat we in ons hart dragen. In beide gevallen moeten we dus voorzichtig te werk gaan.

Ik heb geen kritiek op openbare lezingen en openbaar werk. Ik denk dat we het in een of andere vorm nodig hebben. Maar of het de vorm zou moeten aannemen van regelmatige openbare lezingen, of dat men mensen zou moeten aantrekken door middel van studiegroepen of branch-bijeenkomsten, of dat we alles van het persoonlijke contact moeten laten afhangen, hangt volledig af van de omstandigheden in een bepaald gebied. Het hangt echter het meeste af van het voorbeeld dat we van ons leven maken, want elk van de genoemde methoden is op zich goed. We moeten uitmaken wat de beste is voor onze omgeving. Nu eens zou dat de ene methode kunnen zijn, dan weer zou iets heel anders nodig kunnen zijn. We moeten flexibel zijn.

Natuurlijk hebben we ook altijd de literatuur nog, zodat we proefondervindelijk zullen moeten ontdekken wat voor ons het beste is, en we moeten *flexibel blijven*: bereid om te veranderen wanneer blijkt dat verandering nodig is. Laat ik het eenvoudigweg zo samenvatten: ik ben niet tegen openbare lezingen en toch ben ik ertegen. Het hangt ervan af. Het belangrijkste is dat als een branch openbaar werk doet, dit *innerlijk* zo harmonisch mogelijk moet zijn. Als het *innerlijk* goed zit, dan zal ons openbare werk de juiste gevolgen hebben, ongeacht of we enkele blunders of fouten bij onze methoden maken. De geest zal voortduren. Kunt u hier iets mee?

Niemeijer: Ja, dank u.

George Lindemans: Dit brengt ons op het onderwerp van de literatuur. Sinds de tijd van kolonel Conger hebben we gehoord dat er veel nadruk wordt gelegd op het geven van onze literatuur aan de wereld. Dit is in ons land een groot probleem. Aangezien het enorm veel geld kost, zou ik graag willen weten waarop volgens u het beste de nadruk kan worden gelegd bij het uitgeven van literatuur in ons land?

JAL: Dank je George. Fred en ik en enkele anderen hebben dit punt al besproken en je kunt er zeker van zijn dat het me al heel, heel lang heeft beziggehouden, omdat er zoveel problemen mee samenhangen – de distributie en de invoerrechten en vele andere dingen. Maar ik wil dat u allemaal weet dat we ons bewust zijn van de problemen in Nederland, in Duitsland, in Zweden en in Engeland. In Australië zijn we al begonnen, in Duitsland beginnen we zodra men ons de invoer toestaat, met het oprichten van agentschappen van Theosophical University Press, beheerd door de leden van de respectieve landen, maar het eigendom en de investering zal liggen bij Theosophical University Press in Pasadena.

Wat de situatie van de literatuur als geheel betreft: in alle landen van Europa die ik heb bezocht, heb ik bepaalde dingen opgemerkt, en ik ben me bewust van de noodzaak van een reorganisatie, zodat onze tijdschriften, enz., beter zullen worden gecoördineerd, opdat wij op het Hoofdkwartier de nationale afdelingen beter kunnen helpen, en deze op hun beurt beter in staat zijn ons te helpen, zodat zowel de tijdschriften van het Hoofdkwartier als die van de nationale afdelingen betere instrumenten voor ons werk worden. Is daarmee je vraag enigszins beantwoord?

George Lindemans: Ja, ik vermoed dat we in de naaste toekomst van u en het Hoofdkwartier hierover nog veel meer zullen horen.

JAL: Ja, wat betreft de tijdschriften. Wat betreft de boeken kan ik niet veel meer zeggen dan dat wat je gezegd hebt over kolonel Conger precies mijn gedachten weergeeft, alleen misschien heb ik ze zo mogelijk nog sterker. Ik was steeds bij hem toen deze gedachten en ideeën werden ontwikkeld, en ik weet en hij maakte ons duidelijk wat hij hoopte dat in de verre toekomst zou gebeuren. Het is een enorme taak waarop ik nu niet verder kan ingaan, maar er is geen twijfel mogelijk dat onze grootste aantrekkingskracht, datgene wat de meeste mensen tot de theosofie zal aantrekken – niet noodzakelijk leden tot de Society, maar de meeste mensen aan het denken zal zetten over theosofie – onze publicaties zal zijn. Bijvoorbeeld: de verkoop van onze boeken is nu vergeleken bij acht of tien jaar geleden ongeveer als volgt: nu vindt 85% van de verkoop plaats via de boekhandel en aan bibliotheken, en 15% aan de leden, terwijl 10 jaar terug precies het omgekeerde het geval was. En de leden besteden meer dan in die tijd. We proberen te bereiken dat het aantal verkopen via de boekhandel zal stijgen zodat onze literatuur in handen komt van het grote publiek. Of zij leden worden of niet is bijzaak. We moeten onze taak volbrengen en onze leringen beschikbaar maken. De rest kunnen we rustig aan de wet overlaten.

G. Lindemans: Mag ik nog een vraag stellen? Ik heb de indruk dat de situatie in ons land niet hetzelfde is als in Amerika. De verkoop aan het grote publiek is hier beperkt. Ik denk dat we moeten doen wat we kunnen om deze situatie te veranderen. Maar ik zou graag enige suggesties krijgen over de manier waarop we die verandering tot stand kunnen brengen.

JAL: George, ik zal heel eerlijk tegen je zijn. Ik denk niet dat je veel eraan kunt doen, omdat het dagelijkse karmische draaiboek nog niet heeft aangegeven dat de tijd daarvoor rijp is. Onze grote taak is op dit moment de boeken in de bibliotheken te krijgen. Nederland heeft een groot Engelssprekend en Engelslezend publiek. Helaas hebben we niet alle vertalingen die we graag zouden hebben. Probeer echter wat u heeft vertaald in zoveel mogelijk bibliotheken te krijgen – hoe meer hoe beter. Daardoor begint de vraag ernaar te groeien en wanneer het publiek voldoende wakker is geschud, dan zal de boekhandel geïnteresseerd raken en theosofische boeken in voorraad willen hebben. Kolonel Conger maakte dit volkomen

duidelijk en wij werken zelf op die manier. En ik zal proberen u te helpen hier in Nederland ook op die manier te werken.

Vlak vóór ik op reis ging kwamen de loges van Los Angeles bij elkaar, en het lid dat de verantwoordelijkheid had gekregen om boeken te plaatsen in de centrale bibliotheek was erin geslaagd in de Openbare Bibliotheek van Los Angeles een bestelling te plaatsen ter waarde van \$475, waarvoor de loges zouden betalen – overigens niet op basis van de verkoopprijs maar \$475 op basis van 40% korting. Dat is een van de bemoedigende tekenen van deze tijd. Veel loges hebben op kleinere schaal hetzelfde gedaan, eerst in hun eigen steden, en daarna in hun omgeving. Ik bedoel niet dat u nu hieraan heel veel geld moet gaan uitgeven. Maar ik zou proberen zoveel boeken als er maar vertaald zijn, geplaatst te krijgen in zoveel mogelijk bibliotheken in Nederland, want dat is uiteindelijk de meest zekere weg om de belangstelling van het publiek te wekken.

G. Lindemans: Nu heb ik een andere vraag. Hier in Nederland geven we in veel gevallen heel veel geld uit aan openbare bijeenkomsten. Denkt u dat het een goed idee is om het bedrag dat op deze manier wordt besteed te verminderen om het te kunnen gebruiken bij onze inspanningen onze vertaalde boeken in de bibliotheken te krijgen?

JAL: Het spijt me, George, maar het is niet aan mij om deze vraag te beantwoorden. Dat is iets wat de branches zelf moeten beslissen in overleg met de nationaal-secretaris en de werkcommissie. Ik zou beslist niet een loge willen dwingen of op enige manier druk willen uitoefenen om hun inspanningen voor openbare lezingen te verplaatsen naar het plaatsen van boeken in bibliotheken. Als een loge of branch bij de nationaal-secretaris komt en wil praten om te kijken welke werkwijze het best kan worden gevolgd, en daarbij alle betreffende omstandigheden aan hem en zijn commissie voorlegt, dan weet ik zeker dat de juiste weg in elk specifiek geval op volkomen natuurlijke manier zal blijken.

Mw. Groot-Mellema: Ik zou graag iets meer horen over het bestaan van meer dan één loge in één plaats. Verwacht u van ons dat we alle loges verenigen tot een grote loge of branch?

JAL: Ook dit is volledig afhankelijk van de omstandigheden in elke stad afzonderlijk. Indien we in gedachten houden wat ik vanmiddag duidelijk naar voren probeerde te brengen, namelijk dat het op de geest van de zaak aankomt, dan zullen we in staat zijn om over al deze dingen te beslissen. We moeten proefondervindelijk ervaren hoe het gaat. Wat betreft Amsterdam of elke andere stad, moeten we de plaatselijke situatie bestuderen en dan bekijken of het beter is om met afzonderlijke loges door te gaan, of dat het beter is deze te verenigen in één grote branch, met verschillende studiegroepen op meerdere plaatsen in de stad. Ik stel voor dat u deze dingen met uw nationaal-secretaris en zijn werkcommissie bespreekt, want dit is een samenwerkingsverband. Bespreek alle facetten openlijk, geef alle feiten, en dan zult u volgens mij in staat zijn om te besluiten wat u in elk specifiek geval moet doen. Wanneer u zo'n beslissing heeft genomen, en een aanbeveling heeft uitgewerkt, dan zou ik graag ervan op de hoogte worden gesteld vóór ze feitelijk wordt uitgevoerd, zodat als het voor mij mogelijk is om mee te helpen de juiste beschermende maatregelen te nemen wanneer ze wordt gerealiseerd, ik graag het voorrecht heb om met dat aspect mee te helpen. Maar, ik herhaal dat er geen vaste regel of vast beleid is dat er slechts één loge of branch in elke stad zou moeten zijn. Dat is een ideaal waarop we kunnen hopen. Maar als het hart van de leden in de verschillende branches of loges er niet rijp of gereed voor is, zal de poging niet slagen, zelfs als de leader naar die stad toeging en de leden vertelde dat ze zus en zo moesten doen. Het

zou nog steeds niet werken indien het hart van de leden er niet rijp voor zou zijn. Helpt u dat een beetje om de gedachte te begrijpen?

Mw. Groot-Mellema: Ja, dank u zeer.

A.E. Wichers Wierdsma: Ik zou willen weten wat we moeten doen met de leden die door hun periode van beproeving heengaan, die op de proef worden gesteld, omdat ze hebben gereageerd op de brief van Hartley, die zegt dat hij de opvolger is? Dat maakt het moeilijk.

JAL: Ik zie hier helemaal geen probleem. U heeft uw leden die in deze nieuwe cyclus willen werken voor de theosofie. Er is helemaal niets wat u kan tegenhouden een voorzitter te hebben, door te gaan met uw bijeenkomsten, zelfs als het alleen maar studiegroepen zijn. Ik zou me zeker niet bezighouden met die leden die een ander pad hebben gekozen, tot ze bij u komen om hulp. Ga door met uw theosofische werk in uw kleine branch in Arnhem, bewaar de juiste houding in uw hart en geest, en u zult worden geholpen.

Vraagsteller (ook uit Arnhem): Zou het goed zijn ons openbare werk te verenigen met de branch in Ede?

JAL: Dat zou prachtig zijn.

Mej. Wichers Wierdsma: De ene maand de openbare bijeenkomst in Arnhem, de andere in Ede, vanwege de onkosten?

JAL: Als u het unaniem eens bent, doe dan wat u denkt dat het beste is. Zolang u in uw hart de juiste houding heeft voor het werk, zal het goed zijn.

Het wordt wat laat voor iedereen. Ik heb beloofd tot 21.00 uur te blijven als u dat zou wensen en dat zal ik ook doen als er nog enkele belangrijke onbeantwoorde vragen zijn. Als ze er zijn, stelt u ze dan nu.

Ik zie geen opgestoken hand meer, daarom wil ik ter afsluiting nog enkele woorden tegen u zeggen. Dit zal mijn laatste bijeenkomst in Nederland zijn met de leden. Morgenavond is er een openbare lezing, maar ik beschouw die niet als een officiële handeling. Het is geen ledenbijeenkomst.

Mijn officiële plichten in Nederland begonnen hier in Utrecht en het is voor mij niet zonder betekenis dat ik ze op deze reis hier beëindig. U die hier vanmiddag aanwezig bent en het werkelijke hart van het werk in Nederland vertegenwoordigt, heeft mij en de Loge duidelijk laten zien dat u de geest van de nieuwe cyclus heeft begrepen en dat u de theosofie boven alles in uw leven stelt. Met deze geest en houding voel ik dat Nederland al een verdedigingsmuur heeft opgericht die sterk genoeg is om in de lage landen het tij van de duisternis langer tegen te houden dan we hadden mogen verwachten als u niet allemaal precies dat had gedaan wat u vandaag doet. En wat is dat? Zoals ik het zie, heeft u erkend – niet mij als leader – maar erkend en begrepen wat het werkelijke teken van onze tijd is. U heeft dit in uw hart gesloten en bent vastberaden uw deel bij te dragen aan het samenwerkingsverband dat uitgaat boven een samenwerkingsverband met de leader, en dat in wezen een samenwerkingsverband met de meesters is. We kunnen samen doorgaan met werken en deze verdedigingsmuur opbouwen in de hoop dat hij dat tij voorgoed zal keren, en op die manier niet alleen aan de vooruitgang van de beschaving zelf een belangrijk deel

bijdragen, maar ook aan het versterken van de Loge en haar karmische mogelijkheden voor de grote tijdperken van de toekomst. Ik meen dit serieus.

Ik kijk ernaar uit om hier weer terug te komen en te horen wat u me zult vertellen over wat er heeft plaatsgevonden nu er een groep sterke harten voor de theosofie samenkomt en onpersoonlijk voor de zaak van de meesters werkt.

Ik dank u voor alles wat u van uzelf aan mij en mijn staf heeft gegeven tijdens ons verblijf in Nederland. We waarderen dit erg. Het is een mooie tijd geweest. Ik zou zeggen ‘tot ziens’, tot we elkaar weer ontmoeten.

De bijeenkomst werd om 19.30 uur gesloten.

Bijeenkomst in Middleton-in-Teesdale

Heather Brae Hotel
17 juni 1951 – 14.30 uur

Ben W. Koske, *voorzitter*

Ben W. Koske: Beste leader, vrienden: De vorige keer dat we elkaar hier ontmoetten, kwamen we bijeen om de afgezant van de toenmalige leader, kolonel Conger, welkom te heten. Vandaag hebben we een nog groter voorrecht: we verwelkomen de leader zelf.

In dit werk maken we veel veranderingen mee, en degenen van ons die lang genoeg erbij zijn geweest om veel van die veranderingen te zien gebeuren, zijn door één ding getroffen dat altijd hetzelfde is als we tot het hart ervan doordringen – in het centrum, in het hart en in de kern van dit werk is er iets eeuwig en onveranderlijks. Op bijeenkomsten zoals deze manifesteert het zich sterk en krachtig.

En nu willen we de leader horen. In de veranderlijke loop van gebeurtenissen openen de cyclussen nieuwe tijdperken voor ons, en in ieder tijdperk is er steeds een boodschap die in het bijzonder betrekking heeft op het tijdperk dat hetzij juist is aangebroken of bezig is aan te breken. Die boodschap is de grondtoon waarop we ons denken afstemmen en op basis waarvan we ons pad en werk duidelijker gaan zien zoals deze zich de komende dagen waarschijnlijk aan ons zullen voordoen.

Een van de mooie en grote voorrechten in dit werk is dat we, hoewel we in het dagelijks leven gewone mensen zijn, wanneer we bijeenkomen en nauw betrokken zijn bij dit werk, in verbinding staan met krachten die het heelal besturen; en wanneer de leader spreekt, ontvangen we een boodschap die van groot belang en van eeuwige waarde is. Nu zal ik gaan zitten en hem vragen het woord te nemen.

JAL: Dank je, Ben. Dat zijn prachtige woorden en ik weet dat ze diepgemeend zijn. Maar ik schijn niemand ervan te kunnen overtuigen, althans niet zo heel snel, dat het voorrecht waarover je spreekt geheel bij mij ligt en niet zozeer aan de kant waar jij het plaatst. Ik probeer hier niet bescheiden te zijn, maar ik schijn er werkelijk moeite mee te hebben de leden te overtuigen van het eenvoudige feit dat de leader een instrument is van karma en als zodanig precies datgene is wat de leden oproepen en dat de leader slechts datgene kan en zal zijn wat door de leden voor hem mogelijk wordt gemaakt om te zijn. Verder, dat de leader het voorrecht nastreeft om de leden te ontmoeten en hen te leren kennen, zodat ze mij in feite niet maken tot wat ze met hun hersenverstand willen, maar tot wat ze in hun hart voelen en nodig hebben.

De leader is de dienaar van de leden en kan in deze functie niets van enig belang doen tenzij het wordt opgeroepen door de Loge of door de leden. En ik had de hoop dat ik tijdens deze

rondreis over het vasteland, en hier, in staat zou zijn de polsslag te voelen van de leden in het algemeen, van hen allen in hun eigen land, elk met zijn eigen nationale svabhava en karakteristieke eigenschappen, zodat ik wanneer ik thuiskom, rustig in een hoekje kan gaan zitten en doen wat ik anderen aanraad om te doen: erover na te denken, erover te mediteren en, zoals meester Jezus aanraadde, in het verborgene mijn binnenkamer in te gaan en te zien wat tot mij komt, en wat ik zou kunnen doen om de leden in ieder land te helpen om hun verschillende persoonlijkheden en nationale eigenschappen samen te smeden in een verenigde inspanning voor de meesters. In dit opzicht is deze tocht tot dusver werkelijk een goudmijn geweest. Hoewel de leden er in het begin een beetje moeite mee hadden, begrepen ze vrij snel de gedachte dat deze periode in het werk van de Society er een zal zijn van een echt actief samenwerkingsverband. Sommigen hadden natuurlijk een heel beperkte opvatting en vroegen zelfs of dit samenwerkingsverband alleen maar een verzameling individuele leden was die in exoterische zin bereid waren mij als leader te volgen. Daar moesten we allemaal om lachen, maar anderen begonnen aan te voelen hoe verstrekkend dit samenwerkingsverband was.

Op dit punt in de geschiedenis van de TS en van de eeuw moeten we onze ware verantwoordelijkheid inzien als individuele leden van een Society die het vormen van een kern van universele broederschap als eerste doelstelling heeft. Het moet onze verantwoordelijkheid worden om in te zien waar we in de geschiedenis van de mensheid en van de tijd staan, en er iets aan te doen; in te zien dat we voorbij het keerpunt zijn van het ontvangen naar het geven van theosofie; in te zien dat het esoterische exoterisch is geworden, dat als gevolg daarvan het exoterische esoterisch is geworden; in te zien dat de kracht van de Grote Loge die vroeger door de Esoterische Sectie van ons werk stroomde, nu heel krachtig door de exoterische organisatie of de exoterische Society zelf stroomt; en vooral in te zien dat wat ons gegeven is nu in praktijk moet worden gebracht, niet tot in perfectie, maar in onze motieven en inspanningen.

Zo moeten we allemaal, zowel u als ik, een enorme verantwoordelijkheid onder ogen zien. Maar laat ik u door deze uitspraak geen schrik aanjagen. We moeten ook zo goed mogelijk beseffen dat de ware theosofie veel meer een innerlijke kracht is dan een uiterlijke en dat haar invloed in de wereld tot in deze tijd in dat opzicht veel krachtiger is geweest dan op het uiterlijke gebied. Als we zoeken naar resultaten in de vorm van een theosofisch label of etiket op deze of gene verbetering dan vinden we die niet en dat is prima. Ware theosofie, zoals ze door deze Society wordt opgevat, werkt veel meer op de *innerlijke* dan op de uiterlijke gebieden.

Het is nu meer dan ooit tevoren van grote betekenis dat het ware werk van de Society en haar leden wordt volbracht wanneer we werken zonder aan resultaten te denken. Wanneer ik zeg dat onze verantwoordelijkheid groot is, bedoel ik niet dat we heen en weer moeten rennen om te proberen grote aantallen nieuwe leden te krijgen en van de ene op de andere dag nieuwe studiegroepen te vormen en nieuwe loges op te richten, en heel veel openbare lezingen te houden en het publiek in grote drommen aan te trekken. Helemaal niet. Ik ben niet tegen zulke inspanningen vooral niet in bepaalde plaatsen waar het raadzaam is om op die manier te werken. In Nederland en in Duitsland is het gemakkelijk veel publiek te trekken, tot wel 350 of 500 mensen.

Het gaat om het innerlijke aspect van onze inspanningen, want dat is het belangrijkste: juiste gedachten, juiste handelingen, juiste voorbeelden van theosofie in ons dagelijks leven, met volle aandacht onze plicht doen, op ons werk, in ons gezin en ons land, en geen van deze te verwaarlozen in ons werk voor de theosofie, want als we een van deze verwaarlozen, dan

mislukt ons werk voor de theosofie. Door deze dingen te doen, door naar ons beste vermogen een theosofisch leven te leiden – volmaakt kunnen we dat niet doen – stellen we op de ware spirituele gebieden van ons bewustzijn een kracht in werking die veel groter is dan we ons kunnen voorstellen, zodat wanneer die verenigde kracht van onze inspanningen in de uiterlijke wereld werkelijk doorbreekt – het kan zijn dat we de resultaten ervan nooit zien en dat hoeft ook niet – ze haar uitwerking zal hebben op de mensheid als geheel en zal bijdragen aan haar vooruitgang.

We hebben in de Society een geweldige kans om als enkelingen, als groepen in een branch en als nationale afdelingen, een voorbeeld te geven hoe we de eenheid in de verscheidenheid die er bestaat, kunnen bereiken, en daarmee kunnen werken. We zijn allemaal verschillend, maar het geheim van ons succes ligt in het feit dat we bij al die verschillen, zoals Ben heeft aangegeven, een daaraan ten grondslag liggende eenheid van denken hebben en hopelijk inzien dat we een voorbeeld moeten zijn van die eenheid in verscheidenheid en dat voorbeeld onpersoonlijk moeten leggen op het altaar van de menselijke vooruitgang, zonder te denken aan resultaten, zonder gehechtheid. Dat feit alleen al – dat we ons, vanuit een occult standpunt, volkomen losmaken van de vruchten van onze handelingen, zoals in de *Bhagavad Gita* wordt gezegd – voegt aan de waarde van de gedachte en de handeling een nog grotere lading en kracht toe. Als de leden van deze Society zich binnen redelijke tijd volledig bewust kunnen worden van de werkelijke waarde van juist dat soort theosofisch werk in de wereld van nu, dan ben ik ervan overtuigd dat we een groot deel van onze verantwoordelijkheid als een ware organisatie van de meesters in de wereld zullen vervullen, een groot deel van onze verantwoordelijkheid om wat meer orde te scheppen in de huidige chaos van het internationale leven.

De uitspraak van kolonel Conger dat er niet alleen een verband bestaat tussen de aangelegenheden van de TS en van de wereld, maar dat het doen en laten van de TS voorafgaat aan wat zich internationaal voordoet, wijst heel nadrukkelijk op onze verantwoordelijkheid als leden van deze TS. We hebben haar niet serieus genoeg genomen omdat we denken dat we te onbelangrijk zijn, te klein, te onbekwaam. Denk nooit dat we maar één persootje zijn, één klein groepje mensen in de Society en dat we daarom niet meetellen. Dat is een misvatting. Wat we denken, wat we doen en waarvan we een voorbeeld zijn zullen invloed uitoefenen op de mensheid en op de internationale betrekkingen die er tussen de landen onderling bestaan. De meesters hebben in hun geschriften steeds weer gewezen op de invloed van een ware spirituele kracht wanneer deze doorbreekt op het stoffelijke gebied. Het is niet alleen een kwestie van oppervlakte of inhoud, maar het gaat veel verder. Naarmate we die gedachte ernstig in ons opnemen en ermee werken – niet op een opvallende manier, maar rustig, terwijl we de ons opgelegde plicht doen en een beetje meer aan anderen denken dan aan onszelf – zullen we ontzaglijk veel tot stand brengen voor de meesters en de Grote Loge – veel meer dan we ons ook maar kunnen voorstellen. De resultaten zullen we misschien niet zien, maar misschien ook wel.

Als ik op een eenvoudige manier de leden in Engeland kan helpen zich nu een beeld daarvan te vormen, zoals ze dat in Nederland, Duitsland en Zweden hebben gedaan, dan ben ik er zeker van dat als we, hoe gering in aantal we misschien ook zijn, onze beste gedachten in de juiste richting sturen, we een kleine verandering zullen waarnemen in het beeld van het internationale toneel. Maar laten we het niet met dat doel doen. Laten we niet een voorbeeld zijn opdat we de internationale problemen kunnen oplossen. Laten we zelfs niet op die manier gehecht zijn aan juist denken en juist handelen. Laten we onze plicht doen omdat het goed is dit te doen, en de resultaten vergeten. U zult dan zien hoe de gebeurtenissen van uw dagelijks

leven een volkomen ander beeld gaan vertonen. Dat kan ik u garanderen. Ik ben hier niet om een preek te houden en u moet er Ben Koske de schuld van geven dat deze gedachten tevoorschijn werden geroepen. Ik zou nu veel liever uw vragen beantwoorden en informeel met u spreken. Ik moet zeggen dat het prettig is om niet op de vertaling te hoeven wachten!

Ik heb nog enkele andere gedachten, maar die zou ik liever in de loop van de middag naar voren willen laten komen. Ik zou er meer de voorkeur aan geven met deze weinige woorden ter inleiding te weten te komen waarover u graag wilt spreken en welke vragen u misschien heeft. Het doet er niet toe waarover. Ik ben niet alwetend, maar ik houd ervan alles open en eerlijk te bespreken, wat u ook maar op uw hart heeft. Als ik het antwoord niet weet, zal ik u dat heel gauw zeggen, en misschien vinden we hier iemand die het wel weet.

Het is voor mij werkelijk een genoegen hier in Teesdale te zijn, en ik hoef niet te zeggen 'bijna Teesdale' zoals dhr. Crabbendam zei op het Congres! Ik heb vanmorgen nog gezegd dat het een geluk is dat ik hier niet nog een dag kan doorbrengen, omdat het erg aangenaam is zo maar wat bij het vuur te zitten. Maar laten we nu met elkaar spreken en zien wat u in gedachten heeft.

John Nellist: Wilt u iets zeggen over uw rondreis, enkele indrukken die u heeft opgedaan?

JAL: Ja, ik zal daarover graag iets zeggen. Is er een bepaald aspect dat u interesseert, of wilt u alleen een overzicht van de plaatsen waar we geweest zijn en wat we hebben gedaan? Of is er een speciaal onderdeel van het werk dat u interesseert?

Nellist: Nee, alleen uw eigen indruk, of bepaalde persoonlijke indrukken die u heeft gekregen.

C.W. Fallows: Ik ben erg geïnteresseerd in de beste manier waarop de theosofie kan worden verspreid, en ik zou graag willen weten of u, als u de vraag van dhr. Nellist beantwoordt, zou kunnen zeggen of er enig verschil is in de methoden in de verschillende landen en wat de beste methode is voor Engeland?

JAL: Ja, ik zal proberen de twee vragen tegelijk te beantwoorden. Er is geen beste methode en geen slechtste methode voor iedereen, en dat is het probleem dat ik overal in de verschillende loges aantref, niet alleen in Europa, maar ook in de Verenigde Staten. We verliezen het feit uit het oog dat iedereen verschillend is, iedere plaats is verschillend. En ik heb geprobeerd de loges en de verschillende steden en de verschillende nationale afdelingen het ook zo te laten zien, om het werk in een bepaalde plaats in zijn natuurlijke toestand te beschouwen. Het kan zijn dat er in een bepaald geval, in een zekere stad, een gelegenheid is om gebruik te maken van de krant en om openbare bijeenkomsten te houden zonder enige psychologische tegenstand. U zult de plaatselijke situatie moeten onderzoeken en het werk aanpassen aan de nationale omstandigheden.

Maar ik kan wel zeggen dat er één beste manier is om de theosofische denkbeelden te verspreiden en dat is door middel van onze publicaties. Dat is eigenlijk de taak van het Hoofdkwartier waaraan we hebben gewerkt en waarmee we ook nu nog bezig zijn en waarvoor we in de toekomst nog heel veel meer hopen te doen: onze publicaties verspreiden over de hele wereld. Maar we zitten werkelijk met een probleem in onze verschillende nationale afdelingen waar vertalingen moeten worden gemaakt en vooral daar waar het aantal vertaalde boeken zeer gering is. Het Engels lezende publiek is niet groot in Duitsland en Zweden, in Nederland is het iets groter. En er ligt een heel stuk werk voor ons om te zorgen

voor goede vertalingen van meer van onze boeken en daarna ervoor te zorgen dat ze in de verschillende talen worden gedrukt.

Wat Engeland betreft denk ik dat de verdere uitbreiding van het programma om boeken in bibliotheken te plaatsen, en voor dat doel zoveel geld te bestemmen als maar mogelijk is, een van de voornaamste dingen is die uw land kan doen om de nationale bekendheid van de theosofische denkbeelden te bevorderen. Ik denk dat dat op de lange termijn méér voor onze theosofie in Engeland zal doen dan iets anders. We beschikken niet over de nodige medewerkers om veel lezingen te geven, en ik vind dat de tijd en kosten besteed aan lezingen veel nuttiger gebruikt kunnen worden als men evenveel daarvan besteedt aan het plaatsen van boeken in bibliotheken die ze willen hebben. Na verloop van tijd zult u ongetwijfeld dezelfde ervaring hebben als wij nu in Amerika. Het kan lang duren, maar zolang we het juiste doen met het juiste motief, zal de Wet voor de gevolgen zorgen. Gedurende een aantal jaren hebben we die werkwijze in de Verenigde Staten gevolgd en het is verbazingwekkend hoeveel belangstellenden die helemaal niet met andere theosofen in aanraking zijn geweest, zich aanmelden als gevolg van het lezen van een boek uit een bibliotheek. Het ledental in de Verenigde Staten bestaat nu in feite voor een veel groter deel uit algemene leden dan uit leden die ingeschreven zijn in een loge, en de meesten daarvan hebben zich bij de TS aangesloten omdat ze op een bepaald moment ergens een boek zagen. Natuurlijk sporen we ze aan om te proberen studiegroepen te vormen waar ze dat kunnen, maar het aantal van onze medewerkers is beperkt. Niettemin zijn de zaden gezaaid en de beste manier die ik me kan voorstellen om zaden te zaaien is het plaatsen van boeken in bibliotheken.

Nu kom ik terug op de vraag van dhr. Nellist over de reis. Het werd duidelijk dat het raadzaam was een Congres bijeen te roepen en daarvan heeft u nu het verslag ontvangen. Na het Congres had ik een boodschap voor de Nederlandse Afdeling. Op mijn reis rond de wereld maakte ik het duidelijk aan het Nederlandse bestuur dat toen onder leiding stond van en werkte voor kolonel Conger, dat zij, evenals de andere afdelingen, hun huis op orde moesten stellen voor de toekomst. Zoals ik hun vertelde, en ik herhaal het zonder aarzeling, was er in Nederland het beste en het slechtste. Ze hadden de beste soort vertegenwoordiging in onze Society en ze hadden ook de slechtste, in de vorm van wat de kolonel een heel onaangename vijfde colonne noemde, en wat ik eveneens zo heb genoemd, die de kolonel tegenwerkte en die inging tegen het belangrijkste werk van de Society. Daar moest iets aan worden gedaan, niet door een bijl te gebruiken of iemand te straffen, want een leader heeft niet het recht om iemand te straffen. Het kan echter zijn dat hij een lidmaatschap moet intrekken om iemand te beschermen, maar de leden zullen tijd nodig hebben om dat te beseffen.

Na het Congres gaf ik een boodschap aan de Nederlandse leden, terwijl er daar zo'n grote groep verzameld was, ik geloof ongeveer 450. Het was voor hen een hele schok. Maar ik had lang nagedacht over de beste manier om zo'n situatie te behandelen en het leek me verstandiger om het voor de enkelingen die ervoor kozen niet mee te werken met de nieuwe cyclus van het werk in de Society, mogelijk te maken hun eigen beslissing te nemen. Dus heb ik daar op dat ogenblik het lidmaatschap van ieder lid in Nederland ingetrokken en hun onmiddellijk de gelegenheid gegeven hun lidmaatschapskaarten te laten vernieuwen zonder onderbreking van het lidmaatschap, als ze ervoor kozen mee te werken met deze Society, zoals ze is. Hoewel het eerst een schok was, hebben de meeste leden gelukkig de wijsheid van die maatregel ingezien en tot nu toe hebben we al van 75 tot 80 procent van de actieve leden hun 'strookje' ontvangen waarop ze te kennen gaven dat ze zich bij de karavaan van de TS zoals die voorwaarts trekt wilden aansluiten. En Nederland verkeert nu in betere conditie dan ze in jaren is geweest.

Een week na het Congres hebben we een tournee door Nederland gemaakt; we bestreken heel Nederland en hadden acht bijeenkomsten in ongeveer evenveel dagen. Het doel van al deze bijeenkomsten was de leden te ontmoeten, te zien wat voor problemen ze hadden en te proberen hen te helpen de betekenis van dit samenwerkingsverband te begrijpen. Allemaal wilden ze weten hoe het in zijn werk zou gaan, terwijl sommigen een aantal reglementen en voorschriften verwachtten. Natuurlijk kon ik geen stel vaste regels geven, want de hele poging was erop gericht te proberen ieder lid ertoe te brengen om, waar hij zich ook bevond, op een natuurlijke manier te werken en in de omstandigheden waarin hij verkeerde.

Van Nederland vlogen we naar Zweden en hadden twee bijeenkomsten in Stockholm, gingen toen naar Göteborg, maar vóór de vergadering daar die avond namen we de trein naar Trollhättan om daar een lid te bezoeken – als er ooit een voorbeeld is geweest van ware theosofie dan is zij het wel, een lid van 89 jaar dat gedurende 60 jaar onafgebroken theosofische bijeenkomsten in haar huis heeft gehouden. Op het punt halverwege de eeuw stuurde dit lid 500 kronen aan de nationale voorzitter om volgens aanwijzing van de leader te gebruiken om het werk van de Society voort te zetten voorbij het punt halverwege de eeuw tot het tijdperk van 1975. Ik kon eenvoudig niet naar Göteborg gaan, of ergens anders in de buurt van Trollhättan, zonder deze dame te bezoeken, al wist ik niet dat ze 89 jaar oud was. We hadden een van de mooiste ervaringen die iemand ooit kan hebben. Ze had enkele leden uitgenodigd die elke week bij haar thuis komen. Het was een prachtig bezoek.

Die avond hadden we in Göteborg een mooie vergadering en we beantwoordden vele vragen en de volgende middag in Hälsingborg, Skåne, hadden we een uitstekende bijeenkomst. We kwamen in Stockholm terug met de nachttrein en hadden daar nog twee bijeenkomsten: een met de bestuursleden van Loge no. 1 van Stockholm en daarna een gezamenlijke bijeenkomst met de beide Stockholmse loges. Daarna bleven we een dag in Nederland onderweg naar Duitsland.

In Duitsland hielden we bijeenkomsten in Stuttgart, München, Neurenberg, Berlijn, Hamburg en Hannover. In Neurenberg hielden we twee bijeenkomsten, een op een zaterdagavond, waar ik gelegenheid gaf om aan Kirby en Grace en kolonel Crabbendam uit Nederland, allen leden van het Kabinet, alle mogelijke vragen te stellen. De volgende middag, zondag, hadden we een grote opkomst en als onderwerp koos ik uit de christelijke bijbel: ‘Wanneer u niet wordt als de kinderen’. Er was die middag een prachtig sfeer.

We hadden nog verschillende andere theosofische bijeenkomsten in Duitsland en ik moet zeggen dat de mensen daar in West-Duitsland voor de theosofie werken met hun ogen wijd open. Daarna gingen we terug naar Nederland. Ik had beloofd een vergadering te houden met 50 à 60 branch-voorzitters voordat ik definitief zou vertrekken, om hun vragen over het werk voor de toekomst te beantwoorden. We hadden een uitstekende bijeenkomst die meer dan 5 uur duurde, van 14.00 uur tot ongeveer 19.30 uur, in Utrecht in Hotel Pays-Bas. Op maandag hadden we een openbare lezing in concertzaal Diligentia in Den Haag en op dinsdagochtend, de 12de, had ik een audiëntie bij koningin Juliana in haar paleis in Soestdijk, dichtbij Utrecht, en na dit onderhoud vlogen we naar Londen en kwamen hier naar Teesdale. En zo zijn we dan weer hier.

Nellist: Ik dank u zeer.

JAL: Eigenlijk zegt dit u nog niet erg veel.

Nellist: Het waren uw eigen woorden die ik wilde horen, in plaats van ze alleen in druk te lezen.

JAL: Van de gehouden bijeenkomsten die van algemeen belang zijn zullen verslagen worden gemaakt, die beschikbaar zullen worden gesteld. Grace heeft alles wat er gezegd is woordelijk opgenomen. Enkele van de uitgewerkte stenogrammen zijn plaatselijk al verspreid, vertaald in het Zweeds en in het Nederlands. Enkele worden op het ogenblik vertaald. Die welke voor Engeland van belang zijn zullen worden uitgegeven, in het bijzonder de vragen en antwoorden. Voor zover de vragen rechtstreekse vragen waren, zijn de antwoorden dat ook geweest.

Heeft iemand nog iets anders te vragen? Aarzel niet om te spreken. Deze bijeenkomst is er voor iedereen.

C.W. Fallows: Ik heb nog een vraag, als ik daarvoor tenminste niet onevenredig veel tijd in beslag neem. Ik ben geïnteresseerd in uw opmerking dat het esoterische het exoterische was geworden, en het exoterische het esoterische. Zou u dat misschien nader willen uiteenzetten?

JAL: Dat is goed. Ik heb die vraag twee keer eerder beantwoord, misschien wel drie keer, en terwijl het principe van het antwoord elke keer hetzelfde is, past de wijziging zich aan bij de omstandigheden. Voor Engeland zal ik proberen haar op deze wijze te beantwoorden: Op een van de KTMG-bijeenkomsten in 1940 of '41 geloof ik, wees GdeP erop dat de verslagen ervan op een dag zouden worden gepubliceerd. Hij wist niet wanneer of door wie, maar ze zouden worden uitgegeven. Alles wat vanaf dat moment of rond die tijd gebeurde, bereidde in feite de weg voor de huidige tijd en de toekomst.

Nu heeft het punt dat het esoterische exoterisch is geworden niet alleen betrekking op de leringen die door de leraren zijn gegeven en nu openbaar zijn gemaakt. Bijna alles van esoterische aard dat door alle leaders en Outer Heads is gegeven, is nu gedrukt, en beschikbaar voor het grote publiek. Dit punt van het esoterische dat exoterisch is geworden gaat echter veel verder. Het houdt onmiddellijk verband met wat ik allereerst zei, dat datgene wat ons gegeven is in praktijk moet worden gebracht. 'Van hen aan wie veel gegeven is, wordt veel verwacht.' Het wezen van die esoterische leringen, de ethiek daarvan, de moraal ervan, moeten nu in ons bewustzijn worden verwerkt en in ons dagelijks leven worden toegepast. Als we daarin slagen, dan hebben we het esoterische exoterisch gemaakt.

We zullen daarin niet voor 100% slagen. Maar waar is al die theosofie in hemelsnaam goed voor als we er niet naar leven en haar niet in praktijk brengen? We kunnen ermee bezig zijn als een intellectueel tijdverdrijf en als een soort luxe en ons daar goed bij voelen, en tegen anderen zeggen, ik weet dit en ik weet dat. Maar als we er niets mee doen en het niet vertalen naar een manier van leven, *heeft het niets te betekenen*. Excuseert u mij mijn krachtige manier van uitdrukken, maar theosofie is iets heel praktisch. Het is niet iets om een beetje mee aan te rommelen, of waar we mee om moeten gaan als een soort luxe, als iets dat niet essentieel is. Of we leden zijn geweest van de Esoterische Sectie of niet, we hebben de hele tijd esoterische leringen gekregen. En nu ze openbaar zijn gemaakt is het des te meer de verantwoordelijkheid van ieder lid om naar vermogen de leringen tot een deel van ons bewustzijn te maken. Wanneer hij dat doet, heeft hijzelf het esoterische tot het exoterische gemaakt.

Het daaruit voortvloeiende esoterisch worden van het exoterische is een beetje moeilijker weer te geven en toch is het gemakkelijk. We leven op dit keerpunt van de eeuw tot aan 1975 en daarna, in een tijd die op zijn eigen kleine schaal overeenkomt met de evolutieboog, de opgaande boog van de evolutie op een grotere schaal. De meesten van ons hebben de technische leringen gelezen over de neergaande of involutieboog en de opgaande of evolutieboog. Juist in deze tijd, nu bepaalde cyclische invloeden van grotere en kleinere omvang samenkomen, is ons duidelijk gemaakt dat op de evolutieboog van deze eeuw, die leidt naar het jaar 2000, het jaar 1975 of zo ongeveer die tijd, een krachtig brandpunt is in deze messiaanse cyclus.

Als we geloven wat ons is geleerd, dragen we de verantwoordelijkheid om deze omzetting bewust tot stand te brengen van het neergaande of involutie-aspect naar de opgaande of evolutieboog van inspanning, en dat betekent dat wat we tot op dit punt hebben *geïnvolveerd* voortaan moet *evolueren*. Wat ons is gegeven, moeten we tot ontplooiing brengen; wat we in deze incarnatie met ons hebben meegebracht, moeten we proberen in ons leven tot een werkelijkheid te maken zodat het stralende licht van spirituele waarden en begrip naar buiten toe wordt ontvouwd en onze medemensen daarvan kunnen profiteren en, wanneer ze het voorbeeld herkennen, het zullen willen volgen.

Op dat moment wordt het exoterische esoterisch. Misschien is het iets moeilijker te begrijpen en iets moeilijker om het bewust ten uitvoer te brengen, maar ik vind van niet. Wanneer we die overgang maken, past het ons zo bewust mogelijk de gebeurtenissen van ons eigen leven, en wat die schijnen aan te duiden, vanuit een esoterisch standpunt te beschouwen. De besluiten en de houding van die theosofen die de tijd waarin we leven serieus nemen, zullen een ontwikkeling doormaken naarmate ze bewust ernaar streven de esoterische waarden die we hebben ontvangen daadwerkelijk toe te passen in de normale loop van onze dagelijkse bezigheden. Dus in werkelijkheid zal elke omstandigheid van de problemen waarmee we worden geconfronteerd, of dit nu in ons werk is of in ons gezin, of het nu ons land betreft of de theosofie, worden bekeken met een esoterisch in plaats van een exoterisch oog. We gaan ze dan eerder met ons hart dan met alleen ons verstand bestuderen. Hiertoe zullen we de esoterische wegwijzers moeten vinden die zichtbaar worden in het zich van dag tot dag ontvouwen van de natuurlijke karmische omstandigheden.

Het zal de leden waarschijnlijk gaan vervelen, maar ik moet opnieuw wijzen op dit karmische draaiboek van het dagelijks leven. Dit zal wel zo blijven, omdat ik niet van plan ben op te houden erover te praten. Hoe meer we in staat zijn zelfbewust te werken met die reeks natuurlijke omstandigheden die ik het zich dagelijks ontvouwende karmische draaiboek noem, en we de ware bedoeling daarvan in ons leven gaan herkennen, namelijk dat het niets anders is dan een leraar, de ware leraar – er is geen andere leraar dan het leven zelf, geen andere inwijdingskamer dan het leven zelf, de dagelijkse inwijding waar Judge op doelde – des te meer zullen we beseffen dat onze ware inwijding voortkomt uit ons vermogen om te begrijpen wat er in ons dagelijks leven plaatsvindt. Als we daarmee werken, beginnen we die wegwijzers te zien en te lezen, niet letterlijk, maar met ons hart en onze intuïtie, die de weg wijzen naar de beslissing die we zouden moeten nemen, en wat we eraan moeten doen. De juiste esoterische instelling zal ons helpen deze wegwijzers te lezen.

Nu zou ik hier dadelijk willen zeggen dat die leden die nooit hebben afgeweten van of behoord hebben tot een esoterische sectie, misschien vinden dat ze slecht toegerust zijn voor het uitvoeren van zo'n analyse van hun dagelijks leven, maar dat is niet juist. De waarheid is dat in veel gevallen de leden van de TS die nooit van de Esoterische Sectie hebben gehoord,

dit juist al doen en hebben gedaan. Velen schijnen daarvan meer aan te voelen en te begrijpen dan sommigen – niet allen – die jarenlang lid waren van de Esoterische Sectie, die zozeer waren opgegaan in de technische leringen en in het gevoel dat aan hen meer was gegeven dan aan een medelid dat ze nalieten deze esoterische kracht innerlijk toe te passen op hun eigen innerlijke houding. Zodoende vonden ze het in veel gevallen moeilijker om de waarheid te herkennen dan veel eenvoudige leden van de TS die nooit van de Esoterische Sectie hadden gehoord.

Zo zie je, Charles, waar ik naartoe wil is dit: hoe meer we in deze tijd nu het esoterische exoterisch is geworden, bewust werken met het zich ontvouwende karma van ons leven, des te meer zullen we ontdekken dat mijn uitspraak niets betekent totdat we de andere pool ervan gaan inzien en ermee gaan werken, namelijk dat het exoterische esoterisch wordt. Als we dat begrijpen en in praktijk proberen te brengen, wordt ons leven vanzelf esoterisch en dat is onze taak in deze cyclus.

Als we spreken over esoterie, moeten we denken aan theosofie in termen van altruïsme, zuiver occultisme. Ik heb het hier niet over de occulte wetenschappen, want daar hebben we niets mee te maken. Maar zuiver occultisme, zuivere theosofie, is altruïsme, het volgen van de Gulden Regel. Hoe simpel het ook klinkt, als we dit daadwerkelijk in praktijk brengen, zullen we ontdekken dat het de zuiverste esoterie is. Als we in alle ernst een begin ermee maken, merken we dat ons leven niet langer exoterisch is, maar esoterisch in de ware betekenis van het woord. En hoe vreemd het misschien ook lijkt, als we dat doen, ontvangen we niet alleen meer leringen, meer werkelijke leringen, maar we krijgen een weidser en vollediger begrip van datgene waarvoor we als theosofen werken. Dit begrip en deze lering zal misschien niet in formele zin van leraar tot leerling tot ons komen, maar van de echte leraar tot de echte leerling, in stilte, rustig, onuitgesproken, maar met volledig begrip in uw hart en in uw denken, en op een manier dat u ze zult herkennen, en dan zult u weten.

Het komt op het volgende neer: wanneer iemand bewust en weloverwogen zichzelf onder ogen ziet en probeert de theosofie tot een essentiële factor in zijn leven te maken, en dit volhardend en met overtuiging doet, dan roept hij de volle kracht van zijn natuur over zichzelf af, en het leven zegt: 'bewijs het'. Ik herhaal hier het oude esoterische axioma, zoals ik het overall in Europa heb herhaald: de moeilijkheden van de leerling zullen evenredig zijn aan zijn aspiraties. Maar als hij aan *zichzelf* het hoofd biedt, en vastbesloten is die stap vooruit te doen, dan dalen de goden letterlijk neer om op vele en verschillende, onverwachte manieren te helpen. Dan begint hij echt te ervaren en te weten wat inwijding is – inwijding in de ware betekenis van het woord – niet het ontvangen van enige rechtstreekse hulp van een leraar, niet, zoals sommige mensen denken, het maken van enig uiterlijk contact met een meester, wat in dit opzicht onzin is. Wanneer een lid werkelijk contact maakt, is dat niet omdat hij daarnaar streefde, en hij praat er ook niet over. Diegenen die ernaar streven, zullen niet slagen tot ze ophouden te streven. Dat is een paradox. Wanneer iemand eenmaal als chela *wordt* aangenomen, weet hij dit niet, en de meesters laten het hem niet weten, voordat ze gedurende een paar incarnaties de dugpa's op hem hebben losgelaten. En wanneer hij alle *werkelijke* beproevingen heeft doorstaan, hoeft de meester hem dat niet te vertellen, hij weet het. Hij is eenvoudig één van de Orde, en zo simpel ligt het.

Ik hoop werkelijk dat dit althans in zekere mate een antwoord is, Charles, op je vraag over het esoterisch worden van het exoterische. Het is het meest volledige antwoord dat ik tot nu toe heb gegeven, maar in feite is dit nog niet de helft van het verhaal.

Fallows: Dank u, ja.

Mw. Walton: Mag ik de leader vragen waarom enkele leden hun lidmaatschap van de Theosophical Society hebben verloren? Het lijkt mij dat de mensen die aan het Hoofdkwartier verblijven, de theosofie in praktijk hebben gebracht zoals dat zou moeten. Ik heb er erg over ingezet dat het lidmaatschap hun moest worden ontnomen.

JAL: Ik dank u zeer dat u deze vraag heeft gesteld. Maar als ik erop inga, moet ik in bijzonderheden treden en zal ik haar zo volledig mogelijk beantwoorden. De manier waarop u de vraag stelt, wijst op een opvatting die ik bij veel leden in de hele wereld heb aangetroffen, namelijk dat de mensen aan het Hoofdkwartier zo ongeveer volmaakt zijn en dat het Hoofdkwartier een ideale plaats is en altijd geweest is om te wonen; waar alles lieflijkheid, licht en volmaakte harmonie is. Ik bedoel niet dat u dat idee heeft, maar ik kan begrijpen . . .

Mw. Walton: Ja, ik denk dat ik dat idee heb gehad.

JAL: Laten we ons ontdoen van die misvatting. Want dat is niet zo en dat is ook nooit het geval geweest, en dat is geen kritiek op het Hoofdkwartier. Maar laten we wat meer over praktisch occultisme praten. Ik ben bang dat dit antwoord veel tijd in beslag zal nemen, maar u heeft deze vraag in alle oprechtheid gesteld en haar ingekleed op een iets andere manier dan waarop ze vroeger wel is gesteld, en ik moet haar beantwoorden om ermee af te rekenen, want ik zie hier een verkeerde opvatting – die zeker niet uw schuld is – van wat het Hoofdkwartier in feite is en is geweest.

Het Hoofdkwartier van de Society, onze Society, zou, als het een Shangri-la was, louter lieflijkheid en licht, geen dag bestaan. Het zou de naam Hoofdkwartier niet waard zijn. Dat klinkt misschien vreemd. Ik zal u zeggen waarom. We hebben onze theosofie bestudeerd en gelezen en schenen de paren van tegengestelden, het positieve en negatieve, enz., te begrijpen. Het Hoofdkwartier moet, evenals de constitutie van een mens, zowel het positieve als het negatieve omvatten, anders zou er geen gelegenheid zijn tot groei. Als alles spiritueel was en alles positief, dan zou er ontbinding optreden en binnen zeer korte tijd zou er geen Hoofdkwartier meer zijn. Wil iemand of iets groeien en spiritueel sterk worden, dan moet die groei tegenstand ondervinden, zodat de spirituele eigenschappen van onze natuur sterker worden.

Laat ik het op deze manier zeggen: als ik mijn rechterarm zodanig wil ontwikkelen dat ik in staat ben een gewicht van 100 pond van de vloer te tillen, dan moet ik die arm zodanig oefenen dat hij niet alleen de weerstand van die 100 pond kan overwinnen maar minstens van 101 pond, zodat hij het gewicht van de vloer kan optillen. Heeft u dat tot zover begrepen?

Mw. Walton: Ja.

JAL: Datzelfde beginsel geldt op alle gebieden van ons bewustzijn, zodat wanneer u of ik of iemand anders ernaar streeft om zich voor minstens 80% spiritueel te ontwikkelen, we dit niet anders kunnen doen dan door eerst minstens 80% of 81% weerstand tegen die ontwikkeling te overwinnen. Hoe moeten we die weerstand overwinnen? Door het leven zelf, door het zich ontvouwende karma dat we tegemoet moeten treden overeenkomstig onze aspiraties. Als we voor 80% spiritueel volmaakt willen zijn dan zullen we 80% weerstand tegen die volmaking moeten overwinnen.

Pas diezelfde wet toe op het Hoofdkwartier. Zij die het karma hadden om naar het Hoofdkwartier te komen, vinden daar een bijzondere gelegenheid om zich spiritueel te ontwikkelen, omdat aan het Hoofdkwartier de stromingen sneller zijn en de weerstand daarom veel krachtiger, veel moeilijker is. En waarom? Omdat daar een kracht is, waardoor zowel het positieve als het negatieve in hogere mate geladen wordt. KT was de eerste die een groot Hoofdkwartier had, en we hebben gezien hoe door de jaren heen KT en GdeP en kolonel Conger mensen hebben uitgenodigd om naar het Hoofdkwartier te komen van wie ze wisten dat ze de poppen aan het dansen zouden brengen, dat ze de boel op stelten zouden zetten, en dat deden ze ook. Maar de leiders wisten wat ze deden. Als ze merkten dat het evenwicht verstoord begon te raken en dat er te veel van het positieve was, dan wisten ze, dat de groei zou ophouden, omdat er niet voldoende van het negatieve was, waar het positieve tegenin moest werken. Dit is het grondbeginsel van een Hoofdkwartier dat bevredigend werkt. Het doet er niet toe of het Hoofdkwartier maar een paar dozijn mensen omvat of bestaat uit 500 of meer. Het beginsel dat eraan ten grondslag ligt is hetzelfde, zolang de schakel met de Loge onverbroken blijft.

Dat kan een aanduiding zijn hoe die verkeerde denkbeelden zijn ontstaan. De hemel weet dat niet de leaders, noch de leden aan het Hoofdkwartier, tenminste niet allemaal, opzettelijk de gedachte hebben versterkt dat het Hoofdkwartier een Shangri-la is. Maar het was vanzelfsprekend dat het verkeerde idee dat het Hoofdkwartier een volmaakte plaats was, post zou vatten. Ik heb dat zelf ook gedacht toen ik voor het eerst met de theosofie in aanraking kwam. En we hebben hetzelfde keer op keer zien gebeuren wanneer leden van buiten het Hoofdkwartier, volkomen oprecht in hun aspiraties, ten slotte de kans kregen om naar het Hoofdkwartier te komen. Wat gebeurt er, wanneer de maya van hun illusie wordt verdreven, en ze ontdekken dat dit individu, die persoonlijkheid en die dominerende persoon aan de tegenovergestelde kant van ware spirituele vooruitgang schijnen te werken? Het is in het begin een verschrikkelijke ervaring, totdat u gaat nadenken, gaat beseffen, dat alles wat u op het gebied van de menselijke natuur in de wereld aantreft, u in meerdere of mindere mate aan het Hoofdkwartier aantreft. De ontbindende en zelfzuchtige impulsen zijn in feite misschien niet zo openlijk herkenbaar, maar juist omdat het het Hoofdkwartier is zijn ze in hun uitwerking en reacties verraderlijker, zodat de mens die daar komt met de geesteshouding dat alles lieflijkheid is en licht, onmiddellijk voor een geweldige beproeving komt te staan. Hij moet eerst door de door hemzelf geschapen maya heendringen en ten tweede moet hij door de sluiers van de illusie heendringen die hij om zich heen vindt en alle vooropgezette meningen opzijzetten. Pas dan begint hij te begrijpen wat het Hoofdkwartier in feite is. Dat er achter alle uiterlijke gevolgen die tot ontgoocheling hebben geleid iets veel diepers is dan waarvan hij in zijn stoutste verbeelding had gedroomd. Indien hij achter de persoonlijkheden van de leden de eenheid kan zien van de kracht die ervoor heeft gezorgd dat het Hoofdkwartier een schakel is gebleven, dan is hij door de eerste inwijding heengegaan, de alleruiterlijkste en kleinste dagelijkse inwijding. Daarna ziet hij door en over al dit soort dingen heen en gaat met hart en ziel aan het werk met en voor de leader, 'zonder orders of voortdurende aanmoediging', terwijl hij zijn plicht beseft en haar vervult zonder acht te slaan op al die dingen die, oppervlakkig gezien, tegenstrijdig schijnen. Niet allen die komen blijven. Degenen die hard weglopen veroorzaken later de meeste moeilijkheden waaraan de TS het hoofd moet bieden. Zij die blijven verhogen de kracht en waarde van het werk van de meesters.

Nu moet u alstublieft niet de indruk krijgen dat aan het Hoofdkwartier alles verschrikkelijk is. Dat is niet waar. Maar ik wil beslist geen geheimen hebben. De leden hebben recht op de waarheid en hoe kunnen we onszelf in hemelsnaam ooit spiritueel sterker maken als we geen moeilijkheden hoeven te overwinnen en als we geen kans krijgen om de weerstand tegen

spirituele groei te overwinnen? Dit is geen ‘doodlopende straat’, noch is het werk van deze TS eenvoudig een kwestie van de blinde die de blinden leidt. We moeten inzicht en begrip hebben en bewust onderzoeken waar we heengaan en bewust weten wat we doen.

Aan het Hoofdkwartier heeft iedere leader zijn eigen manier gehad om het werk zo te leiden dat de training van zijn mensen daar op volkomen natuurlijke wijze gebeurde. Een leraar traint een leerling niet. Laten we dat in gedachten houden. Dat is een beetje van het exoterische dat esoterisch is geworden. Een leraar traint een leerling niet. Een leraar slaat zijn leerlingen gade en beschermt hen. *Het leven traint hen*. Het leven is de trainer en de leraar, het leven en de leerling zelf. In het begin werd de Esoterische Sectie gebruikt door iedere leader en Outer Head – vanaf de tijd van HPB in 1888, toen ze voor het eerst de Esoterische Sectie op een formele grondslag oprichtte, waarin die leden van de Society werden toegelaten die datgene zochten wat de Esoterische Sectie te bieden had. Wat had de Esoterische Sectie te bieden? Veel leden dachten dat het hogere leringen waren zodat ze meer zouden weten. Dat was waar, maar het was slechts de halve waarheid. De andere en belangrijkere helft was dat ze strengere beproevingen van hun oprechtheid en hun aspiraties bood. De Esoterische Sectie is nooit iets anders geweest dan een sectie van de Society waarin men wordt beproefd.

Heel zelden zal een leraar een leerling rechtstreeks aan een beproeving onderwerpen. Het wordt nu en dan gedaan met een speciaal doel voor zover die test betekenis zal hebben voor de toekomst van het werk zelf, maar niet voor het individu zelf. Die leden die misschien op een of ander moment gevraagd worden voor hogere groepen, zullen ontdekken dat dit is omdat hun de kans wordt gegeven en – indien ze slagen – de innerlijke kracht, om aan zwaardere beproevingen van hun oprechtheid en hun ware aspiraties het hoofd te bieden. Zoals de meesten van u weten, had GdeP zijn Katherine Tingley Memorial Group, waarvan de leringen nu uitgegeven zijn in de *Dialogen*. Hij had ook een nog hogere groep die bestond uit personen die nog krachtiger beproevingen hadden verdiend. Maar ook daar, zoals in elke graad van beproeving, slaagde niet iedereen. Hoe hoger u komt, des te harder kunt u vallen. Hoe hoger u komt, des te zwaarder de beproevingen en des te subtieler en bedrieglijker ze zijn. We werden ons ervan bewust dat er in die hoogste groep van GdeP mensen waren die de hun verleende voorrechten volkomen verkeerd hadden opgevat, en in plaats van te beseffen dat ze gekozen waren om deze training te ontvangen om hen gereed te maken voor de dienst in de zaak van de meesters, begonnen enkelen van hen te denken dat ze beter waren dan hun broeder theosofen; dat zij het recht hadden een leader te beoordelen en dat alleen zij het werkelijke, innerlijke doel van de leader en leraar kenden, zelfs nog beter dan hijzelf.

En nu kom ik op het punt waar ik kan beginnen uw vraag te beantwoorden. Die leden die op deze manier tekortschoten, die tekortschoten in die beproeving van de hogere graden, sommigen aan het Hoofdkwartier en anderen in de verschillende landen, waren door hun grote invloed op grond van hun lange staat van dienst, juist die leden die door hun innerlijke houding de werkelijke moeilijkheden veroorzaakten, niet alleen voor kolonel Conger, maar ook voor GdeP, vóór zijn dood. Deze leden die kolonel Conger niet als leader aanvaardden omdat ze zeiden dat GdeP hen had verteld hoe ze een leader en Outer Head moeten beproeven, beseften niet dat zijzelf in de grootste van alle beproevingen hadden gefaald. Het gevolg was dat andere leden die een onvoorwaardelijk vertrouwen hadden in bepaalde leden aan het Hoofdkwartier die jarenlang lid waren, een tijd van verschrikkelijke onzekerheid tegemoet gingen. Er ontwikkelde zich een zeer ongelukkige situatie voor kolonel Conger, waardoor zijn hart bijna brak.

Het eerste lidmaatschap dat werd ingetrokken, was dat van Jan Venema in Nederland en dat werd gedaan door kolonel Conger. In november of oktober 1949, geloof ik, dicteerde kolonel Conger mij een brief voor Jan Venema, waarin hij zei dat de meester hem had gevraagd de in verwarring gebrachte leden gedurende het komende heilige jaargetijde een kans te geven – hij zei niet een laatste kans, maar dit lag er min of meer in besloten – om het werk opnieuw op de juiste wijze op te nemen. Dat was de algemene strekking ervan. Jan Venema koos ervoor geen enkele aandacht aan die brief, dat verzoek, te schenken maar vervolgde zijn vijfde colonne-activiteit van het ondermijnen van het werk van anderen en probeerde het werk van kolonel Conger en dat van de Society onder zijn leiding te ondermijnen. Voordat ik van de wereldreis terugkeerde, trok kolonel Conger het lidmaatschap van Jan Venema en het charter van de Haagse Loge in.

Later, toen ik leader werd, heb ik nog enige lidmaatschappen ingetrokken. Maar hier is het werkelijke antwoord op uw vraag. Deze leden werden niet geroyeerd als straf voor wat ze hadden gedaan. Ze zouden de laatsten zijn die deze verklaring zouden geloven, maar ze zullen het uiteindelijk moeten geloven.

Zoals ik enkele andere groepen heb verteld, hoopte kolonel Conger dat die leden het licht weer zouden zien en het werk zouden hervatten. Er waren tijden dat u gedacht zou hebben dat de kolonel in het geheel niet dacht aan de andere leden, maar alleen aan hen die blindelings de verkeerde kant opgingen. Hij hoopte en hoopte en hoopte, verschillende keren met tranen in zijn ogen, en begreep heel goed wat ze met die uitspraak van GdeP hadden gedaan. Hij was niet bezorgd om zichzelf. De kolonel zag dat de werkelijke potentiële waarde van het werk dat ze in het verleden hadden gedaan, op het punt stond verloren te gaan en dat ook hun toekomst werd verwoest. We moeten bedenken dat de meesters hun aandacht niet op slechts één incarnatie richten. Ze letten op vele incarnaties. Ze zijn niet geïnteresseerd in Jan Jansen als persoonlijkheid. Ze zijn geïnteresseerd in dat permanente reïncarnerende element in zijn constitutie, dat ook vroeger aan het werk van de meesters heeft deelgenomen en er opnieuw aan zal deelnemen en dat willen ze beschermen. Daarom werd het lidmaatschap ingetrokken – dat is tenminste een van de redenen.

Toen ik u een beeld gaf van de grotere kracht die werkzaam is in de hogere graden van beproeving, noemde ik niet het feit dat wanneer iemand een fout maakt, in het bijzonder wanneer dit bewust en opzettelijk gebeurt, de reactie in die hogere graden verschrikkelijk is. De karmische reactie is verschrikkelijk, veel erger dan we ons kunnen voorstellen. Juist zoals een bewust gemaakte fout van een lid van de TS een sterkere reactie oproept dan een bewust gemaakte fout van een of andere persoon die niets over de Theosophical Society weet, want naarmate we hoger op de ladder van meer begrip komen en er ons van bewust zijn wanneer we een fout maken, is de reactie heviger. Het enige wat we konden doen om deze mensen voor zichzelf te behoeden was hen niet langer onder de beschermende vleugels van de TS en de logekracht die er doorheen stroomt, te laten werken, zodat de reactie op hun onjuiste handelingen hen niet zou blijven treffen als lid, maar slechts als een willekeurig mens. Op die manier vormt het een bescherming, vooral nu, omdat alle kracht van het esoterische door de TS stroomt en een sterke reactie zal hebben. De Esoterische Secties zijn gesloten – mogelijk voor onbepaalde tijd – maar de kracht van de Loge die door de TS stroomt zal beschikbaar zijn en kan door u en door ieder lid worden ontvangen en gebruikt om zijn dagelijks leven op te bouwen en zijn geschiktheid voor dit werk voor de mensheid te vergroten.

Kunt u niet inzien dat het voor een leader een theosofische misdaad zou zijn om die leden eindeloos door te laten gaan met het bewust en opzettelijk maken van fouten die om

vergelding vragen en vurige kolen op hun hoofd zullen stapelen, indien hij, al is het door een drastische maatregel, hen voor de toekomst zou kunnen beschermen? We zijn vooral geïnteresseerd in de toekomst. We weten dat ze op dit moment tijdelijk verloren zijn. Ik heb een verantwoordelijkheid tegenover de meesters om ieder mens voor de TS te beschermen en dat heb ik gedaan. En, zoals ik in Zweden in Hälsingborg zei, niets zou me gelukkiger maken dan het licht te zien terugkeren in het hart van hen die in verwarring werden gebracht, want als leader probeer ik in de wereld werkelijk voor de theosofie te werken en ik zou de eerste zijn om allen met open armen te verwelkomen.

Daarom werd het lidmaatschap ingetrokken. Natuurlijk heb ik geen recht de *personen* te veroordelen. Ik heb dit al honderdmaal gezegd. Maar ik kan en moet de *handelingen* van de personen beoordelen om te weten of de handeling voor het welzijn van het werk is of niet. Het is het werk waarvoor we leven. In feite verbindt de leader zich met het karma van ieder lid van de TS, vrijwillig en blijmoedig; en hoeveel kritiek hij ook mag ontvangen, indien hij een lid of leden, wanneer zij volharden in hun fouten, niet kan beschermen, dan is hij niet heel sterk. Hij moet zijn plicht doen zoals hij die ziet. Is dit een antwoord op uw vraag?

Mw. Walton: Dank u zeer.

Pauze – thee en koffie

JAL: Ik geloof dat enkele aanwezigen om ongeveer 5 uur moeten vertrekken. Ik zou willen dat zij die vroeg moeten vertrekken, nu hun vragen stellen, zodat we niemand tekortdoen. Als er iets is waarover u me graag zou horen spreken terwijl u hier bent, laat het dan weten en aarzel niet. Ik wil dat u zich daarin vrij voelt.

Omdat verschillende leden uit het Noorden het verslag van het Congres nog niet hadden ontvangen, vertelde de leader op verzoek van dhr. Koske opnieuw het verhaal van Jan die naar de hemel ging.

JAL: Ik heb dat verhaal toen verteld om te benadrukken hoe belangrijk het is dat we allen als theosofen onze verantwoordelijkheid beseffen tegenover die bron van spirituele kracht in het karma van de internationale toestand, waaruit geput wordt om het lijden van de mensheid te verlichten. Gelukkig zijn ze niet geheel afhankelijk van wat wij hun zenden. De meesters hebben een reservoir om mee te beginnen en zullen dit hebben zelfs als de Society ophoudt te bestaan. Maar zij namen het initiatief tot deze Society in de wereld, en het minste wat we kunnen doen is hun een paar druppels te zenden van volkomen onzelfzuchtige toewijding aan de noden van de wereld. En naarmate elke nationale eenheid, ondanks al onze verschillen in svabhava, in dit opzicht een werkelijke innerlijke taak verricht door de op ons rustende plichten in het leven zonder gehechtheid te vervullen, in die mate zullen we ervaren dat er na verloop van tijd een veel grotere hoeveelheid innerlijke kracht zal worden toegevoegd aan dat reservoir waaruit de meesters kunnen putten – wanneer, waar en hoe ze dat willen.

Keith: Betekent dit alles het overwinnen van zijn eigen svabhava, of het overwinnen van zijn eigen karma?

JAL: Als u met overwinnen bedoelt, het te boven komen, of laten we liever zeggen het gebruiken van zijn eigen karma en svabhava als een middel tot verbetering van ons karakter, dan zeg ik: ja. De theosofie is in haar eenvoudigste vorm een stelsel van karaktervorming. Toen HPB in de jaren na 1880 begon met het schrijven van *De geheime leer*, gaf ze aan de

wereld het esoterische feit dat de mens zevenvoudig in plaats van slechts drievoudig is. Daarmee opende ze de mogelijkheden om tot een nieuw begrip te komen van wat karaktervorming inhoudt: een zelfgeleide, zelfbewuste karaktervorming, ver verheven boven de grenzen van de gemiddelde exoterische opvatting. De drievoudige constitutie van de mens werd exoterisch gemaakt in de tijd van de zogeheten christelijke poging, toen deze duidelijk werd verkondigd door Paulus, die het christendom werkelijk algemeen bekend maakte. Hij sprak over lichaam, ziel en geest. Maar tot de tijd van HPB was dit, behalve in de mysteriescholen en in bepaalde delen van het Oosten, het enige wat werd verteld, en zelfs toen begrepen zeer weinigen in het Westen wat die drievoudige verdeling werkelijk betekende. Toen HPB kwam werd haar opgedragen een stap verder te gaan en zij gaf de zevenvoudige structuur, niet alleen van onze eigen samenstelling maar ook van de samenstelling van de aarde, de planeten en zonnestelsels, zodat we in de gelegenheid waren onszelf veel dieper te analyseren en te bestuderen en onze vrije wil te gebruiken op een ruimer ervaringsgebied.

Als een stelsel van karaktervorming behoren wij als theosofen ons theosofische werk en leven ernstig op te vatten en allereerst aan onszelf te werken. De aloude orakelspreuk 'Mens ken uzelf' is nu net zo van toepassing als ooit, en naarmate we onszelf leren kennen, zullen we al het andere leren kennen, werkelijk *kennen*. Hoe kunnen we dit bereiken? De beste manier waarop we onszelf kunnen leren kennen, is door de ervaringen van het dagelijks leven en onze reacties daarop.

Nu vertegenwoordigen onze svabhava en onze essentiële kenmerken het totaal aan ervaringen die we gedurende vele cyclussen van neergang en opgang als reïncarnerende entiteit opdeden sinds de scheiding van de seksen, zoals dit in het verhaal van de Hof van Eden wordt verteld, toen ons een vrije wil en de kennis van goed en kwaad werden gegeven. *Manas*, het denkvermogen, werd bij ons wakker geroepen en we werden zelfbewuste individuen, en volledig verantwoordelijk voor onze eigen handelingen. Sindsdien hebben we op de grote involutieboog gedurende de vierde ronde een aantal ervaringen opgedaan en zijn we na het punt halverwege daarvan als levensgolf van de mensheid met de evolutieboog in de grote cyclus begonnen, terwijl we als theosofen op kleinere schaal het punt halverwege onze ervaring voorbij zijn en het exoterische esoterisch moeten maken.

De mensheid als geheel – en ieder van ons individueel – hebben in de loop van vele, vele levens een karmische verantwoordelijkheid en een totaal aan karmische verdiensten en schulden opgebouwd. De verdiensten gebruiken we tot zegen van onze medemensen; maar wat we nog niet hebben veredeld moeten we langzamerhand door tijd en ervaring omvormen. We moeten de lagere elementen van die zevenvoudige constitutie omvormen, zodat uiteindelijk het onedele metaal in zuiver goud zal zijn omgezet. Eens zullen we dan zijn zoals de meesters en zij die hoger staan – en in de positie verkeren om een van de beschermers van de mensheid te zijn, of een van de helpers van de helpers van die beschermers.

Nu ligt dat nog een heel eind weg, maar dat is het algemene proces dat plaatsvindt. We zullen slagen of tekortschieten al naar gelang we het onedele metaal van ons karakter wel of niet omzetten in goud. Als we succes hebben, dan zullen we ons op die manier hebben voorbereid om niet alleen mee te werken aan de ontwikkeling en groei van het zesde wortelras, waarvan het thuis en de ontwikkeling in zaadvorm in Amerika liggen, maar ook aan dat van het zevende en verder.

Het is een ontzaglijk groots beeld, maar van ons theosofen wordt verwacht dat we heel veel geduld hebben. In kinderlijk eenvoudige taal betekent het: proberen volgens de Gulden Regel uit de christelijke bijbel te leven en bewust onze eigen evolutie leiden zodat we die eigenschappen in onze natuur die verbetering behoeven, kunnen omzetten en verbeteren, en die welke we ons hebben verworven, kunnen gebruiken voor het welzijn van onze medemensen. Is dit een antwoord op uw vraag?

Keith: Ja, ik dank u zeer.

JAL: Veel leden van de Society, niet allemaal natuurlijk, hebben door de jaren heen vanaf de tijd van HPB op de een of andere manier de ongelukkige houding ontwikkeld om neer te kijken op de christelijke religie, de joodse religie of op enige andere religie. Dit is volgens mij een reusachtige fout. De theosofie is niet bedoeld om in de eerste plaats de een of andere religie te vervangen. De theosofie is het tot een geheel verenigen van alle religie, alle filosofie en alle wetenschap. En het is onjuist van ons om zo bekrompen te zijn dat we neerzien op en geen begrip hebben voor anderen of hun geloof. Wij in het Westen, d.w.z. West-Europa en Amerika, zijn als theosofen in hoge mate tekortgeschoten omdat we niet ons voordeel hebben gedaan met het feit dat het Westen een essentieel christelijke achtergrond heeft en het is zelfs nu nodig, vind ik, dat we de christelijke bijbel, zowel het Oude als Nieuwe Testament, bestuderen en ermee bekend raken. We kunnen er niet genoeg van weten, omdat de meeste, zo niet al onze potentiële belangstellenden christen of joods zijn.

Het is volgens mij noodzakelijk kennis te verwerven van de christelijke bijbel, omdat we de sleutels hebben tot een beter begrip van de joodse religie en een beter begrip van de christelijke religie. We bezitten ook de sleutels tot een breder en dieper begrip van de oosterse religies en filosofieën, want in de kern zijn ze alle gelijk. Ze ontspringen alle aan dezelfde bron. Maar wij in het Westen stellen er in het bijzonder belang in om hen die geboren en opgevoed zijn in het christelijke geloof of in het joodse geloof te helpen hun respectieve religies beter te begrijpen en beter te weten wat ze betekenen. Daarbij zullen ze zelf de theosofie gaan begrijpen, maar ze hoeven hun religie of geloof niet op te geven. Helemaal niet. Misschien worden sommigen na verloop van tijd actieve werkers voor de theosofie, maar ik zou hen beslist niet aanmoedigen hun geloof te verlaten. Ik zou zeggen, blij erbij en word een werkelijk goede christen of goede jood. De theosofie schenkt evenveel aandacht aan ‘de hymnen over het lam als aan de sloka’s over de heiligheid van de koe’, zoals de meester, zegt, want het grondprincipe van alle geloofsovertuigingen is hetzelfde. En waar zijn we allemaal in geïnteresseerd? Niets meer of minder dan de ontwikkeling van de vonk van het goddelijke die in ieder van ons woont.

Waarom zouden we dan vitten op het christelijke geloof? Het enige probleem ligt bij die religieuze instellingen, die geen individuele zelfstandigheid, hetzij spiritueel of anderszins, bevorderen. Dat is het grote verschil. We erkennen geen enkel ander gezag dan de goddelijkheid die in het hart van ieder mens woont. Die kan niet ontplooid worden door een priester of door iemand anders dan die mens zelf. Die goddelijkheid moet zich ontplooiën door onze eigen individuele inspanning, door dagelijkse ervaring, door de dagelijkse inwijding in ons eigen leven. Want tenslotte is er niets buiten de mens dat hem kan inwijden. Niets of niemand buiten de mens kan hem helpen; dat kan alleen hijzelf. We weten dat we een mens niet kunnen helpen als we voor hem denken; we verzwakken hem dan alleen maar. Maar wanneer we hem helpen zichzelf sterker te maken, dan helpen we hem een sterke burger en een zelfstandige denker te worden. Zodra u een mens een kruk geeft en hem niet helpt om

te leren lopen zonder die kruk, wat gebeurt er dan als die kruk wordt weggenomen? We weten allemaal het antwoord. Dat is zuivere theosofie, zuiver christendom, zuiver altruïsme.

Mw. Condon: Leader, zal karma altijd nieuwe kanalen vinden om door te werken? Ik heb juist erover zitten te denken dat we volgens mij in het huidige stadium van onze beschaving aan de vooravond van een grote verandering staan; we overwinnen langzamerhand ziekte en ouderdom en wetenschappers zijn bezig de mentale natuur van de mens aan het licht te brengen, en we zijn bezig nieuwe regels over het maatschappelijke en groepsleven te ontdekken, zodat we volgens mij allemaal in betrekkelijk korte tijd in omstandigheden zullen verkeren waarin we tot iets nuttigs opgroeien, en ik kan mij niet voorstellen dat karma zonder ouderdom, ziekte en dood werkt.

JAL: Dit is een heel interessante vraag, maar het spijt me dat ik het niet eens ben met de veronderstelling die eraan ten grondslag ligt. Ik wilde dat het zo was, maar ik kan het niet zo zien. Karma zal altijd nieuwe kanalen vinden om door te werken, tot het einde van het manvantara; en dat is nog ver weg. Ik denk dat juist uw eigen ervaring in deze generatie u zal laten zien dat er, hoewel we bepaalde ziekten hebben overwonnen, in de plaats daarvan nieuwe zijn ontstaan. En ongetwijfeld zal dat nog lange tijd het geval zijn. Aan de ene kant zijn er de ziekten die we hebben overwonnen, maar aan de andere kant zullen het beginstadium, de isolatie en de genezing van de nieuwe ziekten steeds subtieler worden voor ons huidige bewustzijn. Bijvoorbeeld: over het algemeen genomen zijn de pokken, hoewel ze nog niet geheel overwonnen zijn, beteugeld. We hebben niet meer de pokkenepidemieën die we hadden toen ik een jongen was. Aan de andere kant hebben we dingen die door hun verbijsterende karakter veel ernstiger zijn, in de vorm van mentale- en zenuwziekten en ook ziekten van het bloed, die een uitdaging vormen voor de beste artsen in de wereld.

Er zijn in alle landen filantropische organisaties die krachtig werken aan de bestrijding van tuberculose, en ze hebben deze gevreesde ziekte al in grote mate bedwongen; meer nog door preventie dan door geneesmiddelen. Maar, zoals ik zeg, er ontstaan veel te veel ziekten die van subtielere aard zijn, zoals hersenverlamming, die hier en daar met veel grotere kracht de kop opsteekt dan ooit tevoren. In ons land is men met inzamelingen begonnen om het geld bijeen te krijgen voor het onderzoek naar haar oorzaak en, indien mogelijk, niet alleen te ontdekken hoe ze kan worden genezen maar ook hoe ze kan worden voorkomen. Hersenverlamming is een stoornis die een gebrek aan controle over de verschillende organen of ledematen tot gevolg heeft. Waarschijnlijk heeft u er gevallen van gezien. Toen ik in Nederland was op een bijeenkomst van lotuscirkel-kinderen in Den Haag, was daar een meisje, een aardig kind van ongeveer 8 of 9 jaar, dat geheel hulpeloos was wat haar armen, spraak en benen betreft. Maar uit haar ogen straalden intelligentie en liefde.

Zo ziet u dat de natuur langzaam werkt en karma werkt dienovereenkomstig en op zijn eigen tijd, maar altijd strikt in overeenstemming met de levensgolf.

Op de avond van een openbare bijeenkomst in Den Haag stelde een heer onlangs een vraag over reïncarnatie. Hij zei dat hij niets van theosofie afwist, maar op basis van research, statistieken en wetenschappelijk onderzoek begreep dat de wereld nu dichter bevolkt is dan 100 jaar geleden. Als dat zo is, dan kon hij die gedachte niet verenigen met reïncarnatie, omdat hij aannam dat er zo en zoveel zielen in de wereld waren, en dat hiervan slechts een bepaald percentage op een gegeven ogenblik was geïncarneerd. Ik moest die vraag beantwoorden door te verwijzen naar het grote tijdperk dat 18.000.000 jaar geleden is begonnen, omdat we dit niet anders kunnen benaderen dan door in perioden van miljoenen

jaren te denken en niet in perioden van honderden of zelfs duizenden jaren. Wanneer we nu in aanmerking nemen dat de gemiddelde mens tussen de 1500 en 2000 of meer jaren niet is geïncarneerd, dan kunnen we gemakkelijk inzien dat in de loop van de karmische acties en reacties, daarbij rekening houdend met de karmische rampen, plagen, enz., die door de eeuwen heen plaatshebben, het aantal zielen dat op een bepaald ogenblik geïncarneerd is per periode zeer kan verschillen. Maar dit is geen bewijs dat reïncarnatie niet bestaat, en het betekent ook niet dat karma niet altijd kanalen zal vinden om door te werken.

Bijvoorbeeld: de entiteiten van de levensgolf, de mensen, de reïncarnerende ego's van de levensgolf waarvan het nu het karma is om te incarneren en dat over duizend jaar nog zal zijn, zullen in de toekomst misschien allerlei dingen moeten doormaken die wij nooit hebben doorgemaakt. Maar de mensheid als geheel werkt zich door al deze dingen heen en zal tegen het einde van het manvantara een hoger niveau van karmische ervaring hebben bereikt. Wanneer dat grote keuzemoment aanbreekt, wanneer sommigen zullen worden achtergelaten en anderen zullen verdergaan zoals de christelijke bijbel aangeeft, hoewel deze zuiver esoterische lering geheel verkeerd wordt begrepen, zullen veel dingen zich hebben ontwikkeld en zal de mensheid als rijk zich hebben gezuiverd tot het punt waarop het een stap vooruit doet naar een hoger gebied, gereed en voorbereid om de volgende cyclus in te gaan. Alles ligt besloten in de grote wet van karma, die zich op verschillende niveaus van actie en reactie uitdrukt.

Dat aspect van de theosofie maakt haar zo bijzonder mooi. Wanneer we beseffen dat de beschermers van de mensheid, die het punt in hun evolutie hebben bereikt waar ze ervoor zouden kunnen kiezen om tot het einde van het manvantara de nirvanische gelukzaligheid in te gaan, maar weigeren dit te doen en zeggen: 'Nee, niet voordat de minste van mijn broeders met mij mee kan gaan' – dan is dat prachtig; dat is theosofie. Wij hebben geen belangstelling voor de pratyekaboeddha, hij die verkiest het nirvana in te gaan terwijl zijn broeders in wanhoop en verdriet achterblijven. Daarom gebruiken we het beeld van de meester die één hand uitstrekt naar de chohan en zijn chefs, en de andere hand naar ons om ons te helpen, en die gelukzaligheid weigert tot we er allen samen met hem aan kunnen deelhebben. Daarom moeten we in deze TS de houding bewaren, niet alleen met ons verstand maar met ons hart, dat niemand van ons ook maar een haar beter is dan de slechtste. Dan en alleen dan zullen we ons uiteindelijk geschikt maken om de beschermers te helpen.

U zult zien dat naarmate iemand de ladder van spirituele vooruitgang beklimt, zijn verleidingen, zijn beproevingen, zijn problemen steeds subtieler worden, steeds meer innerlijk dan uiterlijk, steeds moeilijker te herkennen en aan te pakken. Maar dit is tevens zijn grote kans tot ontwikkeling. Hoe hoger we gaan, des te subtieler en innerlijker het verzet tegen onze aspiraties wordt. En ook, om terug te komen op het onderwerp 'ziekte', hoe hoger en subtieler de problemen van het denken, des te subtieler en moeilijker zullen de problemen van ziekte op te lossen zijn, want elke ziekte heeft zijn oorsprong in het denken. Ziekte ontstond oorspronkelijk door misbruik van de vrije wil. Maar we zullen ontdekken dat naarmate het gelouterde hart het denken beheerst en er een betrouwbaar instrument van dienstbaarheid van maakt, wat het hoort te zijn, ziekte in al zijn vormen uiteindelijk zal worden overwonnen.

Koske: Dank u. Geloof u niet dat het ook erg fijn zou zijn als Mw. Knoche en dhr. Van Mater enkele woorden zouden zeggen?

Kirby Van Mater: Ik weet werkelijk niet wat ik op dit ogenblik moet zeggen. Het was een groot voorrecht voor mij en ik weet dat het dit ook voor Mw. Knoche was, om de leden hier

en in Europa te ontmoeten. Het is deze geest van de theosofie die de Society in stand houdt. Door theosofie in praktijk te brengen krijgt ze haar kracht in de wereld en wordt er mogelijk gemaakt wat de meesters en onze leader tot stand willen brengen. Ze wijzen hiervoor de weg. Het komt allemaal neer op datgene waarover de leader vandaag sprak: *deze leringen in praktijk brengen*. We hebben ze ontvangen. Nu moeten we ze in praktijk brengen. Als de leden in de hele wereld het op deze wijze opvatten, dan zal de invloed van die kracht de theosofie tot een eenheid maken, een keten van kracht, een keten van leven, waardoor de meesters werken en die werkelijk de eerste stoot geeft aan wat de wereld zal doen en wat de mensen zullen denken en in de toekomst in hun eigen leven zullen doen.

Koske: Dank je, en nu Grace, mogen we iets van jou horen?

Grace F. Knoche: Ik voel net als Kirby dat er tijden zijn dat je niet weet hoe je het zeggen moet, hoe te formuleren wat er in je hart leeft. Maar ik zou kunnen zeggen dat datgene wat meer dan iets anders op mij een diepe indruk heeft gemaakt, de grote toewijding is die onze leden in ieder land hebben. Het is één ding om een lid te zijn aan het Hoofdkwartier en te beseffen dat we al onze kracht en toewijding aan onze leaders en hun werk geven, maar het is iets anders onze leden onder allerlei omstandigheden te ontmoeten, terwijl ze als eenzame schildwachten aan de voorposten van ons werk standhouden. Dat maakt ons inderdaad zeer bescheiden, en onuitsprekelijk dankbaar het voorrecht te hebben gehad deze indruk van de kracht van het echte werk uit de eerste hand te krijgen. Ik denk dat we naar huis gaan, vastbesloten om ons nog onpersoonlijker en nog nuttiger te maken voor hen die de mensheid dienen.

Mw. Walton: Mag ik vragen wat wij als theosofen te vrezen hebben van de verbroedering met andere theosofische groeperingen, de Adyar-afdeling en niet alleen van Adyar?

JAL: U stelt een hele mooie vraag en ik zal misschien een lange omweg moeten maken om ook deze te beantwoorden. Het is heel erg moeilijk die vraag officieel te behandelen, omdat ik dat in feite niet anders kan doen dan met het geven van een beginselverklaring. Het staat ieder individueel lid van de TS vrij te doen wat hij of zij wil. Ik zou tegen geen lid willen zeggen zich niet te verbroederen of aan de andere kant zich wel te verbroederen, omdat dit buiten mijn taak als leader valt. Ieder individueel lid kan behoren tot iedere vereniging, iedere kerk of iedere organisatie die hij verkiest. Dat is geheel zijn zaak, evenals hij op iedere politieke partij kan stemmen die hij wil.

De reden waarom ik in principe zo sterk gekant ben tegen de gedachte van verbroedering is omdat het ons afleidt van onze op een doelgerichte plicht als theosofen die karmisch met deze Society zijn verbonden. Door alles wat ik echter in antwoord op die vraag zeg, moet u beslist niet gaan denken dat we het gevoel hebben dat we ons verheven en machtig voelen en beter dan een ander, of aan de andere kant, dat we dogmatisch zijn. Maar het moet opgevat worden als het eenvoudig aanwenden of toepassen van praktisch occultisme.

Wat is dan het gevaar van verbroedering? Ik zal openhartig zijn: omdat veel leden van de Adyar Society wat betreft het ontwikkelen van vermogens, enz., meer een beroep hebben gedaan op de persoonlijke kant van de menselijke natuur dan op de onpersoonlijke. Daardoor hebben ze een groot aantal leden verworven, veel meer dan wij hebben, veel meer. Aan de andere kant zijn wij naar beste vermogen trouw gebleven aan het oorspronkelijke programma van HPB, hebben daarbij de psychische vermogens en alle wegen van pseudo-ontwikkeling uit ons hoofd gezet en hebben ons niet begeven op alle zijpaden van astrologie, numerologie

en alle andere ‘ologieën’ die de persoonlijke kant van zoveel mensen schijnt te boeien. Naarmate we onze inspanningen versnipperen, zullen die inspanningen worden tenietgedaan, en het ene doel waar we ons op richten en dat we ons in het werk hebben gesteld, zal nooit bereikt worden. Niets zou de duistere krachten aangenamer zijn dan deze Society geheel teniet te doen of vruchteloos te maken, want, ondanks het feit dat we klein in aantal zijn, is de schakel onverbroken gebleven.

In de eerste plaats werd de poging van GdeP die later verbroedering werd genoemd, op gebrekkige wijze geïnterpreteerd. GdeP streefde niet ernaar om de leden samen te brengen, maar zoals ik de situatie begrijp, deed hij een poging om de *hoofden* van de organisaties bijeen te brengen en de dingen te bespreken. Hij zond een uitnodiging aan Annie Besant – ik geloof in 1930 – om naar Point Loma te komen en hij zond eenzelfde uitnodiging aan het hoofd van de United Lodge of Theosophists (Geünieerde Loge van Theosofen) om ook te komen. Annie Besant antwoordde per telegram en zei in hoofdzaak: ‘Ik zal graag naar Point Loma komen en een bijeenkomst bijwonen zoals u voorstelt en ik zal mijn broeder bisschop Leadbeater naast mij hebben.’ GdeP stelde geen belang in Leadbeater en in wat hij vertegenwoordigde.

Door dit gebaar van GdeP dachten sommige leden in Amerika en op andere plaatsen dat GdeP wilde dat alle leden van alle theosofische groeperingen zich zouden aansluiten bij elkaars loges en organisatorisch zouden samenwerken. En vóór men het wist was de zogenaamde verbroederingsbeweging reeds begonnen en werden in Amerika twee of drie conventies gehouden. Kolonel Conger vroeg mij de derde, die geloof ik in 1940 in Niagara Falls werd gehouden, bij te wonen en voor hem een verslag ervan te maken. Vreemd genoeg, of karmisch als u wilt, werd de secretaresse van de Conventie doodsbang en vroeg mij om haar te vervangen. Zodoende was ik bekend met de hele gang van zaken, informeel en formeel en ik maakte een volledig schriftelijk verslag voor kolonel Conger, toen nog voorzitter van de Amerikaanse Afdeling, die het verslag onmiddellijk naar GdeP zond. GdeP schreef terug en was het geheel met mijn verslag en mijn conclusies eens en deelde mee dat er geen twijfel over bestond dat de tijd en de moeite die onze leden aan die activiteiten hadden besteed, volkomen waren verspild.

Zoals kolonel Conger herhaaldelijk zei, is spirituele eenheid een innerlijke zaak en geen organisatorische manipulaties, of veranderingen of zogenaamde verbroedering zullen haar ooit tot stand brengen. Alleen al het feit dat we proberen organisaties als zodanig samen te brengen om iets te verenigen, wijst erop dat het zal mislukken. Het is al mislukt voordat het in werkelijkheid begonnen is, want hoe kan iemand werkelijke eenheid tot stand brengen door een *uiterlijke* activiteit? Het moet een *innerlijke* zaak zijn. Het werken met het uiterlijke is slechts werken met de gevolgen: het is net als bij de behandeling van een ziekte; door te proberen de symptomen weg te nemen in plaats van de oorzaak, zal de ziekte zelf nooit verdwijnen. U kunt inderdaad het lijden tijdelijk verzachten maar u heeft niet die omstandigheden ongedaan gemaakt die de ziekte of disharmonie in de eerste plaats teweegbrachten. Een ziekte wordt niet overwonnen zolang de oorzaak niet is weggenomen. Eenheid wordt niet bereikt voordat de oorzaak van de wrijving is weggenomen.

Wanneer daarom het moment voor de eenheid van de verschillende theosofische organisaties aanbreekt, *zal dit op een natuurlijke manier gebeuren, automatisch en vrijwel onbewust, zodra we innerlijk verenigd zijn.* Die leden in de verschillende organisaties die het ware aspect van de theosofie herkennen, zullen het merken, zullen er automatisch aan deelhebben en het werk helpen voortzetten. We hoeven dit niet te organiseren en we hoeven dit niet aan te

kondigen. We zullen het eenvoudig herkennen. Deze manier lijkt misschien langzamer, maar het is uiteindelijk veel sneller.

Er is echter één ding wat we volgens mij nooit moeten doen en dat is pogingen tot verbroedering in het werk stellen, contacten leggen of gezamenlijke bijeenkomsten bezoeken in de hoop dat sommige leden van een andere organisatie naar ons zullen overlopen. Dat is verkeerd, het is niet ethisch. Het is louter bekeringsijver. Het doet er niet toe welk mooi motief we denken te koesteren. En veel van onze leden hebben zich in het verleden juist hieraan schuldig gemaakt. Er is slechts een manier om deze innerlijke eenheid, waarover ik gesproken heb, werkelijk tot stand te helpen brengen, ongeacht tot welke organisatie iemand misschien ook behoort, en dat is door van onszelf het werkelijke voorbeeld van een theosoof te maken, zodat de deur van het hart van anderen wijd open zal staan voor iedere spirituele kwaliteit die we misschien te bieden hebben. Maar als we anderen benaderen met de heimelijke wens om hen te beïnvloeden en over te halen tot onze manier van denken, dan zal de deur van hun hart zich vaster sluiten dan ooit.

Ditzelfde principe geldt ook als we bij anderen belangstelling proberen te wekken voor de beginselen van de theosofie in het algemeen. Als u in Barnard Castle naar iemand toe zou gaan, in een winkel of op straat, en u zou tegen hem zeggen: 'Kijk, Jan, ik heb belangstelling voor theosofie en ik wil je erover vertellen. Ik denk dat ook jij er interesse voor zou moeten hebben. Het zou je helpen', ik geloof dat die man een zeldzame uitzondering zou zijn als hij er ooit in geïnteresseerd zou raken! Maar diezelfde persoon zou misschien later uit zichzelf naar u toe komen, als hij u zou zien en bewonderen om de onzelfzuchtige manier waarop u uw volledige plicht en verantwoordelijkheden vervult en zeggen: 'Jim, ik heb gemerkt dat je houding ten opzichte van het leven erg goed is en je nooit de moed schijnt te verliezen als er moeilijkheden zijn. Ik heb een probleem dat me dwars zit. Laat ik er eens over praten en als je soms ideeën hebt, laat ze dan horen.' Ziet u niet dat de deur van zijn hart wijd open staat en dat u die man kunt helpen?

Dit principe is overal van toepassing, zowel op kleine als op grote schaal. En als ik op deze reis niets anders doe dan de leden helpen beseffen dat het beste werk met de meeste waarde wordt gedaan door het voorbeeld dat we stellen, dan heb ik de indruk dat het alle moeite loont. Dat is de manier waarop de leden tot ons zullen komen, door de herkenning van het voorbeeld van oprechtheid en verantwoordelijkheid; en natuurlijk door onze boeken, maar heel vaak door het contact met iemand die hen aanspreekt. Op deze manier zullen we werkelijk spirituele vorderingen maken.

We horen de plicht te doen die voor ons ligt en zoals de meester zei: 'Met onderscheidingsvermogen, niet met sentimentaliteit, intuïtief niet verstandelijk.' Als we dat pad volgen dan hoeven we geen gehoor te geven aan de grillen en bevliegingen van de persoonlijkheid en niet toe te staan dat sentimentaliteit een rol speelt. We moeten natuurlijk nooit onbroederlijk zijn. Evenmin probeer ik een te scherpe lijn te trekken. Aan de andere kant kunnen we geen compromis sluiten met de negatieve krachten die de waarde van ons als individuen, als theosofen en als Society zouden tenietdoen. Met die krachten een compromis sluiten betekent zich geleidelijk overgeven. Wanneer iemand werkelijk de waarheid vindt, zal, zoals meester Jezus zou hebben gezegd, 'de vader zich tegen de zoon keren, de moeder tegen de dochter, de broeder tegen de zuster, enz.' Dat is een moeilijk en duister gezegde. Het was voor mij moeilijk te begrijpen en ik moest een zware tijd doormaken voordat ik de innerlijke betekenis ervan begreep. Het betekent eenvoudig dit: wanneer waarheid het hart van iemand van ons binnentreedt, zullen we als we die waarheid volgen en geen compromis sluiten,

vrienden verliezen. Het brengt ons die kennis die onwetendheid verdrijft en of het nu een broeder, een zuster, een moeder of een vader is: tenzij zij iets van de waarheid zien die wij zien, zullen we moeilijkheden krijgen. Juist dan komen we het meest in verleiding om een compromis te sluiten met de waarheid die we hebben ervaren. Als we dat niet doen en standvastig maar vriendelijk en met mededogen vasthouden aan wat ons is gegeven, dan zullen de goden ons werkelijk de helpende hand bieden en ons op onverwachte wijze de kracht geven om die hogere positie te blijven innemen, wat in werkelijkheid betekent op het scherp van de snede lopen.

Om tot de grondbeginselen te komen zullen we, wanneer we dat pad van de sterken volgen, vorderingen maken. Maar veroordeel of bekritiseer Adyar nooit. Dat is niet mijn bedoeling. U heeft mij nadrukkelijk een vraag gesteld en ik heb geprobeerd die eerlijk en op eenvoudige wijze te beantwoorden. Iedereen heeft volkomen het recht om te doen wat hem of haar goed lijkt. Ieder mens heeft dat recht. We zijn allen de uitvoerders van onze eigen vrije wil. Maar er schuilt altijd gevaar in de plicht van een ander. En als we ons inlaten met de aangelegenheden van een lid of branch van Adyar zullen we onze vingers branden. Als zij naar ons toe komen, is dat een andere zaak. Dan hebben we de plicht hen zoveel mogelijk te helpen. Maar ieder van ons moet eerlijk proberen zodanig te leven dat het buddhische licht in onze ziel hen zal aantrekken van wie het het karma is om aangetrokken te worden. Als we het vermengen met allerlei psychische nonsens, zullen we dat licht verbergen, maar als we het krachtig laten schijnen, zodat het duidelijk te zien is, dan zullen zij die er recht op hebben om het te zien, tot ons komen, niet als leraren, maar als lotgenoten, om ons vooruit te helpen, zoals ook de meesters ons proberen te helpen.

Koske: Dank je, Jim. Dit is werkelijk een bijeenkomst geweest die we ons lang zullen herinneren. En ik denk dat we allen veel leiding en hulp hebben ontvangen in de antwoorden die je in zo ruime mate hebt gegeven.

JAL: Dank je Ben, en ook u allen die in dit onweer hierheen zijn gekomen. Ik weet dat het voor sommigen van u een hele afstand was om te komen en dat stel ik zeer op prijs. Het spijt me alleen dat ik hier niet nog langer kan blijven om bij dit houtvuur te zitten!

De bijeenkomst werd om 18.30 uur gesloten.

Bijeenkomst in Liverpool

Stork Hotel

18 juni 1951 – 19.30 uur

Lilian Rainford, *voorzitter*

Lilian Rainford: Ik heb vanavond de zeer aangename plicht u de leader van de Theosophical Society voor te stellen. Ik denk dat we het wel erover eens zullen zijn dat hij op zijn reis door Engeland in iedere plaats waar hij spreekt, steeds meer van die schitterende kracht, de logekracht, zal achterlaten, zodat we allemaal daarvan ook iets kunnen ontvangen. Ik wil niet tot u spreken omdat ik geen moment van zijn tijd in beslag wil nemen. Daarom, beste vrienden – de leader, James A. Long.

JAL: Dank u zeer, Mw. Rainford. Ik wil ook diegenen bedanken die verantwoordelijk zijn voor de voorbereidingen van deze bijeenkomst en die het me mogelijk hebben gemaakt u hier te ontmoeten en met u te spreken.

Ik wil nu graag beginnen met enkele opmerkingen te maken naar aanleiding van de gedachte die de voorzitter uitsprak toen ze zei dat ik iets van de logekracht bij u zou achterlaten op mijn reis door Engeland. Dat was natuurlijk een mooie gedachte en ik heb geen enkele kritiek op de voorzitter, noch op de geest van haar opmerking. Maar ik heb op mijn rondreis door Nederland, Zweden en Duitsland en gisteren op onze eerste bijeenkomst in Engeland ontdekt dat het werkelijk een illusie is te denken dat ik hier en daar iets van de logekracht zou achterlaten. *Ik* kan dat niet doen. Wat er gebeurde was dat die leden die ik heb ontmoet, door hun geesteshouding een zekere hoeveelheid van de logekracht hebben aangetrokken, die ze zelf met zich meedroegen en die niet door mij daar werd achtergelaten. Dat is precies wat er is gebeurd. De meesten van ons hebben de christelijke bijbel gelezen waarin meester Jezus zegt ‘Waar twee of drie in mijn naam bijeenzijn, daar ben ik in hun midden’. Wanneer we dat vanuit een theosofisch standpunt overdenken, weten we dat waar twee of drie bijeenzijn in naam van de meesters of van de Loge, daar ook de logekracht aanwezig is. De wet werkt zodanig dat waar twee of drie tezamen zijn in de juiste houding en in de juiste geest, niets het toestromen van die logekracht naar die kleine groep zal verhinderen.

Zo hebben we gemerkt, en ik geloof dat mijn staf en ook Mw. Rainford het daarmee eens zullen zijn, dat ik niets naar een bijeenkomst breng behalve het verlangen in mijn hart om te dienen; maar dat in de loop van de gesprekken, vragen en antwoorden de leden door hun eigen houding iets aantrekken, waardoor ze zich beter en sterker voelen dan toen ze kwamen. Daarom komt aan hen de eer toe, als daaraan al behoefte bestaat.

Sinds de Society in 1875 werd gesticht, hebben er veel veranderingen plaatsgevonden – uiterlijke veranderingen, maar geen innerlijke. In die gevallen waarin het uiterlijke werk zich heeft aangepast aan de veranderende tijden, is er vooruitgang geweest. Waar het uiterlijke

werk niet is aangepast aan de veranderende tijden, maar min of meer onveranderd bleef, was er weinig vooruitgang. Zij die bijvoorbeeld HPB begrepen en in haar stroom werkten, waren in staat, als twee of drie bijeenkwamen, om dat in de juiste geest te doen en de logekracht aan te trekken. Toen Judge kwam konden die leden die de polsslag van de cyclus van Judge voelden, dat eveneens doen. Maar sommigen meenden dat dit of dat op dezelfde manier moest worden gedaan als onder HPB. Zij trokken toen niet die kracht aan die de anderen wel aantrokken.

Een van de grootste struikelblokken in ons werk als theosofen is dat we ons laten opsluiten binnen de grenzen van ons eigen bewustzijn, ons eigen standpunt, onze eigen gehechtheid. We moeten vaker doen zoals KT deed. Eens zat ze aan de oever van de Merrimac dichtbij haar woonplaats in New England en staarde in de verte. Een van haar leden vroeg haar wat ze deed. 'Ik zit bij de zee en kijk naar het weer', en ze bedoelde het weer van de toekomst. Een van de grootste taken die we als actieve leden hebben, is volgens mij niet om te proberen de toekomst te lezen in profetische zin, maar om te proberen het heden te lezen en de tendensen van de toekomst te bestuderen, zodat we de natuurlijke veranderingen in het leven rondom ons kunnen herkennen. Als we alleen de huidige omstandigheden van het dagelijks leven blijven analyseren, zullen we niet in staat zijn om ze hun plaats te geven in het hele schema van de natuurlijke ontwikkeling van het theosofische werk.

Ik heb groot respect voor de quakers. Ik weet niet of men in Engeland de quakers goed kent, maar toen we jong waren, hadden we in Pennsylvania een spel dat 'quakerbijeenkomst' heette. De aanvoerder van het spel begon altijd met het uitspreken van een krachtig 'De quakerbijeenkomst is begonnen, geen gelach, gepraat of kauwgom' en de eerste die de stilte verbrak was af.

John Tierney: Dat is zo.

JAL: U herinnert het zich? Dat typeert of symboliseert de manier waarop de quakers hun bijeenkomsten hielden, niet alleen hun erediensten, maar ook hun zakelijke bijeenkomsten. Ik weet niet of ze dit beginsel nu nog even nauwgezet volgen, maar in mijn jeugd zou een bestuur niet proberen om zijn zaken te regelen voordat het eerst rustig genoeg bijeen had gezeten om de 'geest van de bijeenkomst' aan te voelen. Als dan de geest zich deed gelden, ging er iemand spreken, daarna een ander. En pas nadat iedereen in het vertrek de geest van de juiste beslissing had aanvoeld, gingen ze over tot handelen. Ze namen nooit een besluit op basis van de mening van de meerderheid. Hun beslissingen werden genomen door de eensgezinde instemming met de geest van het besluit.

Ik denk dat we een voorbeeld aan de quakers kunnen nemen als we ons theosofische werk beschouwen. Tijdens mijn ervaringen in de verschillende nationale afdelingen, die ik heb bezocht, zowel tijdens deze rondreis als op mijn wereldreis, waren er momenten dat de natuurlijke intuïtie om de geest van een bijeenkomst goed aan te voelen, ontbrak. In zo'n geval zou ik willen voorstellen om met de beslissing als een goed beginpunt te wachten, haar grondig maar altijd vriendschappelijk te bespreken en de zaak dan een poosje te laten rusten. Breng haar dan later weer naar voren, en misschien zal dan blijken dat óf de eerste oplossing óf een betere door iedereen als de juiste wordt aanvoeld. Wanneer men op die manier eensgezind tot overeenstemming komt, komt daarmee gewoonlijk de juiste geest tot uitdrukking van de situatie die eerlijk onder ogen is gezien en aangepakt.

Dat lijkt misschien een lange omweg vanaf de eerste opmerking over ‘waar twee of drie bijeenzijn’ maar dat is het in feite niet. Ik geloof niet dat er één lid is in de Society dat niet de invloed van de spirituele kracht heeft gevoeld, die toestroomt naar een groep waar twee of drie, of twee- of driehonderd samenkomen, wanneer de houding en het hart en de gedachten zuiver zijn. Het enige wat we kunnen overwegen te doen en wat meer dan iets anders dat zal teweegbrengen, is het vervullen van onze natuurlijke plicht, zoals die in de dagelijkse verantwoordelijkheden tot ons komt. Wanneer we die vervullen zonder een compromis te sluiten zullen we de goede of verkeerde impulsen en neigingen in ons eigen karakter gaan herkennen die proberen tot uitdrukking te komen. We zullen de positieve en opbouwende neigingen herkennen en ook de negatieve en afbrekende. Door analyse en bestudering van deze invloeden die van dag tot dag in ons leven komen, zijn we in de gelegenheid de juiste houding te bewaren en daardoor individueel een beetje hulp uit die innerlijke bron aan te trekken. Maar we zullen dat niet doen als we niet oprecht en eerlijk tegenover onszelf zijn.

We hebben jarenlang over deze dingen gesproken en ze steeds weer bestudeerd, maar in het lot van de beschaving is de tijd gekomen dat we onze theosofie in het dagelijks leven moeten toepassen. We moeten in ons bewustzijn een nieuwe weg inslaan, waar we niet langer alleen maar willen ontvangen, maar moeten beginnen te geven – geen woorden, maar onze levenskracht en onze levensenergieën – zodat de wereld er beter door wordt. Zoals we gisteren in Teesdale zeiden: gedurende de cyclus van de neergaande boog of die van involutie werden we geacht de theosofische leringen in ons bewustzijn op te nemen en al het licht en de hulp van de leraren en leaders zoveel mogelijk in ons op te nemen. Maar we bevinden ons nu op de opgaande boog van de eeuwcyclus, die van evolutie, waarop we dat wat we hebben ontvangen en verwerkt, in onze dagelijkse handelingen moeten omzetten, zodat we door ons voorbeeld de buddhische vlam, die steeds in het hart van ieder van ons probeert te branden, een beetje helderder kunnen maken. Dan en alleen dan zullen we die medemensen aantrekken die hun thuis in de theosofie zoeken, zielen die misschien vroeger deel hadden aan dit werk en die naar juist dat licht zoeken dat hen weer naar huis zal brengen.

Nu ben ik helemaal niet in een stemming om een preek te houden, al klinkt het bijna alsof ik er juist wel mee bezig was. Maar dat is niet zo. We hebben in de Society telkens opnieuw allerlei problemen gehad, en zij die daarop het antwoord hebben gevonden hebben het altijd op dezelfde plaats gevonden – in hun hart. Het verheugt me vandaag tot u in Liverpool en tot diegenen onder u die van elders zijn gekomen, te kunnen zeggen dat onze Theosophical Society wat haar innerlijke gehalte betreft sterker is dan ooit. Wat ik op het vasteland van Europa, in Zweden en tot dusverre hier heb gezien en aangetroffen, heeft duidelijk gemaakt dat, hoewel het uiterlijke werk misschien in bepaalde opzichten in sommige plaatsen langzamer voortgang vindt, er in het hart van de leden een loyaliteit en trouw aan de zaak aanwezig zijn, die veel ertoe hebben bijgedragen om haar stevig verankerd te houden, veel steviger dan we kunnen vermoeden. Het is nu onze taak deze overgang van de ontvangende naar de gevende fase, van de studie naar de praktijk, in ons leven meer zelfbewust te ervaren.

We weten allemaal dat wanneer we in een onbevredigende situatie verbetering willen brengen, we niet heel ver komen als we ons alleen met de gevolgen bezighouden. We moeten ervoor zorgen dat de oorzaken goed zijn en dan zullen de gevolgen voor zichzelf zorgen. Dit is duidelijk op het fysieke gebied maar hoeveel van ons passen deze eenvoudige natuurwetten toe op de mentale, morele en zelfs spirituele gebieden? In theorie wel, maar hoe staat het met het in praktijk brengen van een klein beetje van de spirituele wijsheid die een onvervreemdbaar deel van ons bewustzijn is? Als theosofen proberen we zelfbewust met de natuur samen te werken en daarom proberen we altijd met de oorzaken te werken en in de

eerste plaats de verkeerde oorzaken in onze eigen natuur te verbeteren en dan – waar we kunnen – helpen om de verkeerde oorzaken en invloeden in onze omgeving te verbeteren.

Hetzelfde is van toepassing op het werk van de Society en haar invloed in de wereld. Er bestaan in de wereld veel organisaties die zich bezighouden met gevolgen. Maar theosofen weten dat de wereldsituatie en de internationale verhoudingen, die al enige tijd gespannen zijn, alleen verbeterd en in harmonie gebracht kunnen worden door de oorzaken te verbeteren. U en ik kunnen als leden van de Society uiterlijk heel weinig daaraan doen. Als theosofie niet in *innerlijke* oorzaken was geworteld, zouden we als Society allang dood zijn. Vanuit een uiterlijk standpunt zijn onze leden nog geen druppel in de emmer. Welke invloed hebben onze leden in een land dan uiterlijk op de volksaard? We zouden op de daken van de huizen kunnen klimmen en onze leringen wijd en zijd verkondigen, maar we zouden geen invloed hebben op de wereld, hoeveel waarheid we ook zouden verkondigen. Maar we zullen haar in veel grotere mate beïnvloeden dan we ook maar voor mogelijk houden als we op de een of andere manier onze theosofie werkelijk *in praktijk zouden brengen* en onszelf tot ware voorbeelden zouden maken van alles wat we geloven.

Zoals we telkens weer hebben herhaald, is theosofie iets innerlijks en vertegenwoordigt ze wat HPB een leer van het hart noemt, die in ons leven actief tot uitdrukking wordt gebracht. We zien dus welke verantwoordelijkheid we in de wereld hebben als individuen, als loges of branches, als nationale afdelingen en als Society – een *innerlijke* verantwoordelijkheid. We kunnen niet sterk genoeg de nadruk erop leggen dat de kracht van een zuiver spirituele gedachte en houding, wanneer die in de wereld van gevolgen doorbreekt, enorm wordt vergroot – niet tot de tweede of derde macht, maar in nog veel hogere mate.

Als we daarom als leden van deze Society, die sinds 1875 met de onverbroken schakels van de keten hebben gewerkt – waarbij we trouw bleven aan wat we het rajayoga-stelsel van karaktervorming zouden kunnen noemen, de ware praktische theosofische levenswijze – als wij die in die stroom hebben gewerkt, er werkelijk ernst mee maken en beginnen te doen wat KT haar leerlingen op het hart drukte en bewust onze eigen evolutie leiden, bewuster dan we ooit tevoren hebben gedaan, dan zullen we merken dat we leden en deelgenoten van die grote broederschap zijn, en in staat zijn om aan de Grote Loge een kracht te geven waardoor de meesters door karma nog actiever in de wereld van de mens zullen kunnen werken; waarbij ze deze en gene aanraken en in stilte rustig maar krachtig helpen. We zullen ontdekken dat de oorzaken die zo lang verkeerd zijn geweest, ten slotte goed zullen worden, en dat de gevolgen in overeenstemming daarmee goed zullen zijn; en wij als theosofen zullen iets dichter genaderd zijn tot het tot stand brengen van die universele broederschap en die verlichting van het lijden van de mensheid, die het oorspronkelijke programma van de meesters waren en blijven.

Ik zou willen dat ik die gedachte nog duidelijker kon maken, maar ik wil er niet te lang bij stilstaan. Of we het beseffen of niet, deze hele taak van ons is zeer praktisch en in feite heel eenvoudig. Wanneer we alle leringen die we hebben ontvangen, hoe technisch ze ook zijn, op een eenvoudig en praktisch peil brengen, zullen we ontdekken dat ze inderdaad een antwoord geven op allerlei problemen die ons dagelijks leven met zich meebrengt. Ze zullen uiteindelijk ook een antwoord geven op de internationale problemen en meer harmonie en vrede tot stand brengen.

Gewoonlijk spreek ik ongeveer 10 of 15 minuten en geef dan de leden de gelegenheid vragen te stellen, en in het algemeen ontstaat er dan door die vragen en antwoorden een prachtige

uitwisseling van gedachten en ideeën. Ik heb het gevoel dat ik vanavond niet meer inleidende opmerkingen hoeft te maken, behalve deze: ik heb een neiging opgemerkt, niet om formeel te zijn, maar meer een neiging om iets bij voorbaat als vaststaand te aanvaarden. Dat is niet goed en ik zou graag willen dat u zich allemaal minder formeel voelt. Laten we ons voorstellen dat we in een kring zitten en over en weer van gedachten wisselen. Laat me weten wat er in uw hoofd en hart leeft. Als ik er geen antwoord op weet dan zal ik u dat zeggen, en dan zullen we samen de antwoorden vinden. Is er iemand die een vraag heeft?

Peter Stoddard: Is de leader van plan veranderingen aan te brengen in de manier waarop we openbare bijeenkomsten en studiegroepen houden, zodat deze anders wordt dan ze de laatste vijftig jaar is geweest? En ik wil ook weten of het door een verandering of verbetering mogelijk is gunstiger resultaten te verkrijgen dan we in het verleden hebben bereikt?

JAL: Dank je, Peter. Ik denk dat naarmate we elkaar in dit werk beter zullen leren kennen, je zult ontdekken dat ik helemaal geen plannen heb. Ik heb geen enkel plan gehad en ik weiger plannen te maken. Ik heb bepaalde principes die we altijd moeten volgen, maar ik heb geen enkel plan gemaakt voor de manier waarop we dit of dat zullen gaan doen, omdat ik vind dat het een geweldige fout van mij zou zijn om zelfs tegen deze groep, die twee of drie of vier steden vertegenwoordigt, te zeggen dat openbare bijeenkomsten niet op deze manier moeten worden gehouden of dat studiegroepen niet op die manier moeten worden geleid. Er zijn geen twee loges of twee mensen gelijk en ik weet niet wat het beste is voor Manchester zolang ik niet met Manchester heb gesproken en heb gezien hoe de omstandigheden daar zijn. Dan pas zou ik met u erover kunnen nadenken. Evenmin weet ik wat Liverpool precies zou moeten doen. Maar als ik me een beeld ervan heb gevormd, zouden we misschien tot de conclusie komen dat het ene goed is voor Manchester en het andere goed voor Liverpool.

Juist daarin maken we fouten. We horen dat Punxsutawney in de Verenigde Staten veel succes heeft gehad met zijn openbare bijeenkomsten, en dan zeggen we dat we hier precies zo moeten werken. Omdat het daar goed is, moet het hier ook goed zijn. Maar dat hoeft niet waar te zijn. We weten door al onze zakelijke verhoudingen in elk beroep dat 'de een zijn brood de ander zijn dood kan zijn'. Ik hoop dit tot een 'waarachtig' samenwerkingsverband te maken, waarbij we om de tafel kunnen gaan zitten, letterlijk of per brief, en over de dingen kunnen praten, en onderzoeken welke omstandigheden ieder lid of branch onder ogen moet zien. U kunt de theosofie, zover ik weet, soms meer kwaad dan goed doen door het houden van openbare bijeenkomsten. Aan de andere kant doet u juist door dat werk misschien het beste dat mogelijk is.

In Duitsland zijn er, als een voorbeeld hiervan, in één stad twee groepen die elk wanhopige pogingen deden om openbare bijeenkomsten te houden, maar zonder dat ze in spirituele zin een eenheid vormden. Het publiek voelt de polsslagen van een loge veel sneller dan we misschien denken. Het was verkeerd en in feite absoluut belachelijk om te verwachten dat die inspanningen iets van blijvende waarde zouden opleveren. Daarom vroeg ik hen om alsjeblieft in die stad al het openbare werk stop te zetten. We spraken er openhartig over en ze begrepen de reden en hebben het openbare werk stopgezet tot ze in de ware geest van de theosofie kunnen samenwerken. In een andere stad in Duitsland moedigde ik hen zeer nadrukkelijk aan om hun openbare bijeenkomsten en alle daaraan verbonden activiteiten voort te zetten, omdat de leden van die branch spiritueel zo nauw verbonden waren dat welk openbaar werk ze ook zouden doen, de kracht van die groep een voorbeeld zou zijn voor de belangstellenden. Die loge heeft bijna 200 leden.

Mijn taak als leader van deze Society en als lid van dit samenwerkingsverband is niet om rond te reizen en voor iedere stad alles te beslissen, maar veeleer om iedere loge of branch en de leden zelf te helpen om een stevige basis voor de toekomst te leggen. We zijn geïnteresseerd in de toekomst, niet alleen in vandaag of morgen of zelfs in dit leven. We moeten dit werk niet alleen tot 1975 voortzetten. We moeten het zodanig voortzetten dat wanneer de boodschapper in 1975 of rond die tijd komt, hij iets zal vinden dat de theosofie en deze oude wijsheid zo'n stuwkracht zal geven dat ze vele, vele eeuwen zullen standhouden. Ik ben ervan overtuigd dat we dat kunnen. We hebben een goed begin gemaakt. Aantallen zijn nu onbelangrijk, maar de ware geest in ons hart en in ons denken is heel erg belangrijk en daar moeten we eerst voor zorgen.

Die oude orakelspreuk 'Mens, ken uzelf' is nu even krachtig en doeltreffend als toen ze voor het eerst werd uitgesproken en het zal ieder van ons heel veel goed doen als we onszelf eens ernstig onder de loep nemen, en in de eerste plaats eraan denken dat de innerlijke dingen belangrijker zijn dan de uiterlijke, want wanneer het *innerlijke* goed is, moet het uiterlijke zich daarnaar richten – en bovendien moeten we steeds in gedachten houden dat we vanaf dit moment, nu de esoterische kracht op dit keerpunt van de cyclus haar invloed in het exoterische van ons leven binnendringt, in ons hart een innerlijke omschakeling moeten maken van een exoterische benadering naar een innerlijke, esoterische benadering. De uitspraak van kolonel Conger dat de TS krachtiger werd dan de ES ooit is geweest, was geen loze opmerking. Hij sprak in diep esoterische zin.

We dwalen een heel eind van je vraag af, Peter, maar toch zou ik nog graag even willen spreken over het esoterische dat exoterisch is geworden en omgekeerd. Dit slaat niet alleen op de esoterische leringen die openbaar zijn gemaakt, op de woorden in de boeken die we met ons verstand en ons intellect lezen. We kunnen deze esoterisch in ons opnemen en ze exoterisch in ons intellect tot uitdrukking laten komen, maar wat levert zelfs dit op, wat gebeurt ermee? Dat moet en kan worden gedaan, maar dat is slechts een deel van het werk. Waarom hebben we in de eerste plaats esoterische leringen ontvangen? Niet omdat we daardoor meer zouden weten dan onze broedertheosofen of meer dan iemand die geen theosoof is. Dat zou niets te betekenen hebben, het zou alleen onze ijdelheid strelen. Het esoterische is aan ons gegeven opdat we de kracht ervan tot een deel van ons leven zouden maken en opdat wij als theosofen, die alle esoterische leringen tot onze beschikking hebben, wanneer we met de innerlijke problemen van het dagelijks leven te maken krijgen, ons zouden inspannen om ze onder ogen te zien, ze te analyseren, en zouden proberen ze met de esoterische of innerlijke sleutels op te lossen.

Welke zijn die esoterische sleutels? Wat is esoterie, wat is zuiver occultisme anders dan altruïsme? Het heeft absoluut niets te maken met yogi's die psychische vermogens en al dat soort dingen ontwikkelen. Het is het ontplooiën van de goddelijkheid die in het hart van ieder van ons woont. Het betekent dat we beginnen te proberen de Gulden Regel *in praktijk te brengen*, ernaar te leven en niet alleen maar erover te praten. Het betekent dat we beginnen die dingen te doen die ons keer op keer zijn gegeven, maar in de eerste plaats en vóór alles, bewust méér aan het welzijn van anderen te denken in plaats van zich altijd eerst zorgen te maken over onszelf. Op die manier beginnen we het grote lijden in de wereld te verlichten, niet door – wat velen van ons hebben gedaan – zich te mengen in de plicht van een ander of zich ermee te bemoeien, maar door onpersoonlijke hulp, zodat zij die we wilden helpen, geholpen worden zichzelf te helpen. Laten we iets uit ons hart geven. Als we werkelijk willen helpen, zullen we de gelegenheid niet voorbij laten gaan om de ziel van hen die we willen helpen, te geven waarom ze vraagt. Al is het maar een gedachte of een impuls om iets in hen

wakker te maken, niet als een propagandist, niet om te proberen hen lid van de Society te maken, maar om te helpen aan zijn leven wat meer glans te geven en de weg voor hem wat duidelijker te maken. Wanneer ons diepste verlangen is onze medemensen te helpen, dan zal die impuls vanuit onze hogere natuur de hogere natuur beroeren van degene die we willen helpen, en wanneer hij het het meest nodig heeft zal die lichte aanraking op een goede dag in zijn lagere bewustzijn doordringen en zal hij een krachtige impuls in de goede richting ontvangen. Dan is men broederlijk in de ware zin – dan is men theosoof.

Dat is onze werkelijke taak als we onze medemensen willen helpen. Dat is de manier waarop we het meest doeltreffend de internationale situatie helpen verbeteren, al zijn we ons niet daarvan bewust. Laten we doen zoals in de *Gita* staat: handelen omdat het juist en goed is om te handelen, maar de resultaten vergeten. Laat de resultaten aan de Wet en aan de meesters over – hecht u niet eraan en wees onpersoonlijk. Ik kan ieder van u verzekeren dat als u dat iedere dag een uur doet, u al een beter mens zult zijn. Als u dat dan tot twee en drie uur kunt uitbreiden en ten slotte tot de hele dag, zult u iets voelen van die logekracht die uw natuur binnenstroomt en die haar tot leven brengt. Het zal de pit van de lamp van uw bewustzijn schoonmaken, zodat het buddhische licht veel helderder zal branden dan u zich nu kunt voorstellen.

Misschien zijn er nog enkele andere vragen? Peter, jij bent verantwoordelijk voor dat lange antwoord!

Stoddard: Ik ben u niettemin dankbaar.

Mw. Q. Martin: Omdat ik een betrekkelijk nieuw lid ben, is mijn vraag misschien een beetje overbodig, maar denkt u dat het goed is dat een nieuw lid van de TS datgene onderwijst wat hij zelf als theosoof nog maar pas schijnt te leren?

JAL: Ik denk dat ik uw vraag goed begrijp, maar mag ik proberen haar nog eens onder woorden te brengen om te zien of ik uw gedachte heb begrepen?

Mw. Martin: Ja, alstublieft.

JAL: Is het voor een betrekkelijk nieuw lid dat nog niet de gelegenheid heeft gehad om veel van de theosofie te bestuderen, maar dat daarin iets heeft ontdekt wat de moeite van een verdere studie waard is, is het juist dat zo iemand, voordat hij alle antwoorden kent die hij denkt dat er kunnen zijn, onmiddellijk aan het werk gaat en probeert een voorbeeld te zijn van wat hij weet en anderen helpt dat te ontvangen? Is dat uw vraag?

Mw. Martin: Min of meer.

JAL: Wel, als het dat niet is, wilt u het dan verduidelijken, want ik wil uw vraag beantwoorden.

Mw. Martin: In de meeste gevallen schijnt er bij de theosofie heel wat boekenkennis te komen kijken, maar er is iets wat ver uitgaat boven boekenkennis en dat heel moeilijk aan anderen is door te geven, en toch voel je innerlijk dat die kennis in jezelf besloten ligt. Denkt u dat het juist is om dat naar voren te brengen zonder dat we over de technische- of boekenkennis van de oude wijsheid beschikken?

JAL: Nu begrijp ik uw gedachte. Dank u. Laat ik even terugkomen op het feit waarover ik eerder heb gesproken, namelijk dat iedereen die we ontmoeten, tot ons komt om iets te ontvangen of om iets te geven. Nu klinkt dat misschien erg eenvoudig maar het is van verstrekkende betekenis wanneer we beginnen de ontmoetingen die we in ons dagelijks leven hebben vanuit een esoterisch standpunt te analyseren en te bestuderen. Het doet er niet toe of een lid pas een maand theosoof is en misschien zelfs nog nooit een passage uit de *Gita* heeft gelezen. Hij heeft iets te geven, wanneer de juiste persoon op zijn pad komt.

Nu zou ik aan geen enkel lid de raad willen geven, of hij nu een maand lid is of langer dan 60 jaar in de Beweging is, om de straat op te gaan om zomaar iemand op de schouder te tikken en tegen hem te zeggen: ‘Hallo, ik ken u al een poosje. U heeft heel wat problemen. Ik heb kennisgemaakt met de theosofie en die heeft veel van mijn problemen opgelost. Ik zou u daarover graag vertellen, omdat ik denk dat het u zal helpen.’ Iemand op die manier benaderen is volgens mij helemaal verkeerd. Dit klinkt u misschien vreemd in de oren, want honderden theosofen doen het juist op die manier en nu kom ik, volgens hen een wijsneus in de theosofie, en waag het aan mensen die deze methode misschien wel 50 of 60 jaar hebben gevolgd, te vertellen dat ze helemaal verkeerd is. Daarvan ben ik echter overtuigd en ik blijf erbij tot ik iets beters vind.

Aan de andere kant, wanneer u de straat opgaat of naar uw werk, dan kan het heel goed gebeuren, zelfs al bent u nog maar een maand lid, als het verlangen in uw hart maar diep genoeg is om op de juiste manier te helpen, dat die man of vrouw uit zichzelf naar u toe zal komen en zeggen: ‘Meneer Long, ik heb de laatste tijd heel wat problemen en moeilijkheden en Joost mag weten wat ik moet doen. Heeft u een idee?’ Al heeft u maar één passage uit de *Gita* gelezen die uw hart heeft geraakt, dan zal karma voor de rest zorgen en dan zult u ontdekken dat het u gegeven zal worden wat u moet zeggen. Herinnert u zich wat meester Jezus tegen zijn discipelen zei: ‘Wanneer ze jullie voor de rechter brengen, vraag je dan niet af wat je moet zeggen, want het zal je gegeven worden wat je moet zeggen.’ Dat is een occulte waarheid die altijd opgaat. Iets uit de *Gita* heeft uw hart geraakt, en als u ernstig overtuigd bent van de waarheid die u gezien en aangevoeld heeft, dan zal uw hart dat van de ander beroeren – en de Wet zal haar werk doen. In dit geval kwam die persoon naar u toe door karma, en daarom opende hijzelf de deur voor de theosofische gedachten die karma u heeft gegeven, en het zal u gegeven worden wat u moet zeggen. De wet zal op een natuurlijke manier werken. Het zal ons nooit aan gelegenheden ontbreken om onze medemensen te helpen als wij onze plicht doen.

Zo zien we opnieuw dat het voorbeeld, de ware kracht van de aspiratie, ons helpt om te kunnen helpen wanneer erom wordt gevraagd, maar zonder een bewuste inspanning van onze kant. Als iemand zoekt zal hij het licht vinden dat u bent; als hij niet zoekt en u probeert uw licht tentoon te spreiden dan is het gevolg misschien dat u hem ten slotte verblindt in plaats van het pad voor hem te verlichten. Is dit enigszins een antwoord op uw vraag?

Mw. Martin: Jazeker.

JAL: Er bestaat geen voorschrift dat u kunt opschrijven, want ieder lid is anders en moet de weg vinden die voor hem het geschiktst is. Maar er zijn voor dit soort zaken algemene beginselen die goed zijn en die ieder individueel kan toepassen.

Vraag: Vindt u het goed om iemand van zijn eigen religie af te brengen?

JAL: Ik geloof dat dit erg gevaarlijk en onnodig is. We hoeven niemand van een religie af te brengen. Ik zou nooit proberen een christen uit zijn kerk weg te halen omdat ik denk dat de theosofie beter is of dat het méér omvat. Theosofie is niet beter dan zuiver christendom, want ze zijn één en dezelfde. Ze ontspringen aan dezelfde bron. Maar theosofie, zoals we die nu kennen, zal hen helpen betere christenen te zijn en te begrijpen dat er veel meer waarheid in deze wereld is dan hun is geleerd, en dat religie, filosofie en wetenschap in feite drie aspecten zijn die volledig met elkaar zijn verbonden.

Een paar dagen geleden heb ik op een avond in Den Haag een openbare lezing gehouden over het onderwerp: 'Is theosofie praktisch?' Mijn doel was aan te tonen hoe eenvoudig en praktisch theosofie is, zonder in technische details te treden. Uitgaande van dit drievoudige aspect, het religieuze of ethische, het filosofische, en het wetenschappelijke, toonde ik aan dat het religieuze aspect is *wat* we moeten doen; het filosofische is *waarom* we iets moeten doen en het wetenschappelijke of het praktische aspect zegt ons *hoe* we iets moeten doen. Die eenvoudige bewering kan in een basisformule worden weergegeven: voor het *wat* heeft u het *idee* of het ideaal; voor het *waarom* het *plan* om dat idee tot uitdrukking te brengen en voor het *hoe* de *uitvoering* van het plan. Met die formule kunt u ieder probleem in het leven analyseren en onderzoeken waar de moeilijkheid schuilt: als het idee juist is, dan moet het óf aan het plan zelf óf aan de uitvoering van dat plan liggen. Als het plan en het idee gezond zijn, dan moet de moeilijkheid liggen in de manier waarop we dat idee en dat plan in ons dagelijks leven uitvoeren. Wat het probleem ook is, wanneer we die basisformule toepassen zullen we verbaasd staan over het gemak waarmee we kunnen bepalen waar de moeilijkheid ligt, en als die eenmaal is vastgesteld, is de strijd al half gewonnen.

Om terug te komen op uw vraag: een van de hoofddoelstellingen van onze Theosophical Society is de studie van oude en hedendaagse religies, filosofieën en wetenschappen. Waarom zouden we een vergelijkende studie maken van religies, hedendaagse of oude? Om voor onszelf kennis en voordeel te verwerven? Natuurlijk niet. Het antwoord is eenvoudig: om onze medemensen te helpen de religie te begrijpen waaraan ze zich hun hele leven hebben verbonden. Als we met dat motief aan de vergelijkende studie van religies en filosofieën beginnen, zullen we ontdekken dat het ons nooit zal ontbreken aan het juiste woord van bemoediging en hulp voor een broeder op onze weg.

Ik spreek hier tamelijk krachtig, omdat dit punten zijn waar ik me door mijn ervaring erg sterk voor maak, in de zin dat ik vurig ernaar verlang te proberen onze leden te helpen hun taak in dit opzicht te herkennen.

Wie heeft er nog een vraag?

Mw. H. Berman: In de verslagen van enkele van uw toespraken heeft u veel gesproken over een samenwerkingsverband, wat ik een prachtige gedachte vind, en over de loges en de groepen in de Society en de individuele mens. Hierover wil ik graag iets weten. Wanneer iemand naar ons toe komt en zich bij de Society wil aansluiten en vraagt waartoe hij zich als lid verplicht, wat zou u dan zeggen?

JAL: Dank u, mevrouw Berman. Uw vraag en opmerking bestrijken een veel breder terrein dan alleen het samenwerkingsverband en ik zal proberen dit zo beknopt mogelijk te bespreken, hoewel ik ze misschien afzonderlijk zal moeten behandelen.

Laten we in de eerste plaats spreken over het nieuwe toekomstige lid. We zullen dan enig inzicht krijgen in hoe het samenwerkingsverband al heeft gewerkt. Ik weet dat honderden en honderden leden dachten dat het enige wat ze moeten doen wanneer er een belangstellende komt, is hem de verzekering te geven dat het heel gemakkelijk is zich aan te sluiten, omdat hij alleen maar hoeft te geloven in het beginsel van universele broederschap. Formeel is het enige wat vereist wordt een geloof in en het onderschrijven van het beginsel van universele broederschap, omdat we geen geloofsbelijdenis of geloofsovertuiging hebben die ieder lid moet onderschrijven. Maar het lid worden van de Theosophical Society heeft veel meer betekenis dan dat. Ik vraag zelden of nooit aan iemand om zich bij de Society aan te sluiten. Nu geef ik dit niet als een gedragslijn die iedereen moet volgen, omdat ook hier ieder lid en iedere belangstellende anders is, maar ikzelf zal er nooit bij een belangstellende op aandringen om lid te worden van deze Society, alleen maar om weer een lid te kunnen inschrijven. Ik wil niet zeggen dat ik het *nooit* zal doen, want wanneer ik zo'n nadrukkelijke uitspraak zou doen, zal karma me heel snel achterhalen en dan zou het kunnen zijn dat ik in een positie kom waarin karma me ertoe brengt iemand te helpen zichzelf te helpen. Maar ik geef uitdrukking aan een principe.

Wanneer een belangstellende naar me toe komt en zich bij de Society wil aansluiten als actief lid, dan zeg ik gewoonlijk tegen hem: waarom wacht u niet nog even totdat u wat beter weet wat de theosofie in werkelijkheid is en welke verantwoordelijkheden het lidmaatschap inhoudt? Dan leg ik hem uit wat zijn verantwoordelijkheid is, niet tegenover de leader of tegenover de loge- of branch-voorzitter of tegenover de nationale voorzitter of tegenover de leden, maar tegenover zichzelf. Ik maak hem duidelijk dat het lidmaatschap van de Theosophical Society een geloof vraagt in en een bereidheid om te werken voor het beginsel van universele broederschap en wat dat in occulte en spirituele zin inhoudt.

Verder moet volgens mij ook aan ieder lid duidelijk worden gemaakt dat wanneer hij de drempel overschrijdt van het gewone leven naar het lidmaatschap van deze Society, hij in werkelijkheid de voorhof van de tempel heeft betreden, een tempel die universeel is. En de omstandigheden waarin hij zichzelf plaatst zijn zodanig, vooral vandaag de dag, nu de occulte kracht zo sterk door de TS stroomt, dat op ieder een zware verantwoordelijkheid wordt gelegd om bewust van zichzelf een beter mens te maken – en dat is geen gemakkelijke taak. De mensen onder ons die het hebben geprobeerd, weten dat. Het is helemaal niet gemakkelijk. Het is een zware en moeilijke taak om zichzelf bewust te verbeteren.

Iedere keer dat men mij ernaar vraagt, definieer ik de theosofie – of tenminste, ik zeg wat ik denk wat theosofie is, omdat ze niet te definiëren is – als een stelsel van karaktervorming. Dat is het, uitgedrukt in de eenvoudigste bewoordingen. Wanneer iemand de voorhof van die tempel betreedt, neemt hij een verantwoordelijkheid op zich tegenover zichzelf, en die poging zal, overeenkomstig zijn aspiraties, de moeilijkheden teweegbrengen die hij zal ondervinden. Als hij oprecht van hart is en werkelijk aspireert, zal hij even krachtige reacties ervaren en evenveel geloftekoorts als iemand die ooit lid werd van de Esoterische Sectie. Ik heb dit gezien, in het bijzonder in deze tijd. We moeten mensen niet ervan weerhouden om lid te worden, maar we moeten eerlijk tegenover hen zijn en openhartig, en hen laten weten dat ze een verantwoordelijkheid op zich nemen, niet tegenover ons maar tegenover zichzelf.

Welke rol speelt het samenwerkingsverband hierbij? De basisgedachte van het samenwerkingsverband is deze: nu we het keerpunt in de cyclus voorbij zijn en we moeten geven wat we zo overvloedig hebben ontvangen; nu we de opgaande evolutieboog van onze theosofische ervaring hebben betreden; nu de esoterische leringen openbaar zijn geworden en

de exoterische benadering een esoterische manier van leven moet worden, is het essentieel dat de leader naar beste vermogen meer en meer een dienaar wordt, niet alleen van de Loge maar ook van de leden. Naarmate we in staat zijn onze harten aaneen te smeden in dit werk om het oorspronkelijke programma van de meesters uit te werken en voort te zetten in die mate zal de invloed van die spirituele inspanning in de wereld worden gevoeld.

Waarom zei ik, toen ik verklaarde de leader te zijn – u heeft allemaal de documenten gelezen – dat deze leader beschouwd zou moeten worden niet als ‘eerste onder gelijken’ maar als ‘één onder gelijken’? De tijd is aangebroken dat we medewerkers moeten zijn in een praktische uiterlijke zin, zoals we vroeger in een minder actieve zin medewerkers waren, al beseften velen van ons dat niet. Het samenwerkingsverband is niets nieuws; het heeft altijd bestaan, maar het is in onze dagelijkse werkzaamheden meer naar buiten gekomen en actiever geworden. Zo hoop ik met u allen één te zijn in dit werkelijke samenwerkingsverband dat zich inzet voor het wezenlijke doel waarin we zijn geïnteresseerd: de redding van de mensheid.

Mw. Berman: Dank u zeer.

Mw. E. Glasby: Dit is niet zozeer een vraag, maar uw laatste woorden zijn een herhaling van de woorden die GdeP in 1937 in Nederland sprak. Hij zei dat hij niet los van ons stond, maar met ons samenwerkte. En u heeft praktisch woord voor woord gezegd wat GdeP zei. Het klonk heel profetisch.

JAL: Dank u; ik wist natuurlijk niet dat GdeP dat heeft gezegd, maar ik weet wel dat alle leaders precies hetzelfde gevoel hebben gehad als ik. Maar de beelden en de voorstellingen die de leden zich op een natuurlijke manier vormen, worden soms gekleurd door een bepaald soort maya, die zichzelf in de loop van hun studie en hun werk in de theosofie hebben geschapen. Daardoor beginnen ze automatisch een leader op een voetstuk te plaatsen, wat in het verleden verschrikkelijke gevaren met zich meebracht, omdat het lid dat dit doet, zich – zonder zich ervan bewust te zijn – gaat hechten aan de persoonlijkheid van de leader, wie hij of zij ook is. Dat lid gaat zo op in de eigenschappen van de persoonlijkheid en raakt zo gehecht aan de manier waarop juist die leader de dingen doet, dat, wanneer de tijd voor hem aanbreekt om heen te gaan, het lid hulpeloos achterblijft en niet weet wat hij moet doen, omdat de opvolger de dingen niet op dezelfde manier doet, niet dezelfde soort persoonlijkheid heeft en niet op dezelfde manier handelt als de vorige leader deed. Zo raakten ze in verwarring, en sommigen waren als leden voor de rest van deze incarnatie verloren, terwijl ze, als ze zich hadden gehecht aan wat door middel van de persoonlijkheid van de leaders tot uitdrukking komt, niet in verwarring zouden zijn gebracht.

Iedere leader heeft deze zogenaamde leadersverering die zich heeft voorgedaan, verafschuwd. Ik zal u daarover een verhaaltje vertellen. Er waren leden die kolonel Conger niet aanvaardden en die zeiden dat hij de *gekozen* leader was maar dat iemand anders het Outer Head zou zijn. Er waren er ook aan het Hoofdkwartier en elders die van kolonel Conger hielden, maar helaas begonnen enkelen zelfs de grond waarop hij liep te vereren en dan kwamen ze bij hem en zeiden: ‘Geliefde leader, ik wil slechts een ogenblikje in deze spirituele atmosfeer zitten’, en al dat soort dingen. Ik verwijt niemand iets, maar wil u een indruk geven van het effect van zo’n houding: op een avond toen ik naar binnen ging om welterusten te zeggen zei ik zoals gewoonlijk: ‘Is er nog iets wat ik voor u kan doen, vóór ik naar bed ga, kolonel?’

Hij keek tamelijk wanhopig en zei: ‘Ja’.

‘Zeg het maar’, antwoordde ik.

‘Ik zou graag willen dat je voor het *Forum* een verhaal schrijft, een parodie op de leadersverering. Ik zou graag willen dat je als plaats van handeling een eiland in de Stille Zuidzee neemt, waarheen de leden hun leaders kunnen brengen en ze hen heel lang, zoveel ze maar willen, kunnen aanbidden.’ Toen voegde hij er met een twinkeling in zijn ogen aan toe: ‘Leg het er dik bovenop!’

Ik wist dat hij zijn hart luchtte, zoals alle leaders zo nu en dan doen. Ik zei: ‘Wel kolonel, ik kan begrijpen hoe u zich voelt. We zullen er een nachtje over slapen.’ Natuurlijk heb ik het artikel nooit geschreven!

We moeten niet uit het oog verliezen dat leaders mensen zijn; het enige verschil – als we al kunnen spreken van verschil – is dat ze met hun hele wezen proberen dienen van de mensheid te zijn. De meesters zijn mensen. Ze beweren niet dat ze volmaakt zijn, maar ze zijn dienen van hogere dienen van nog hogere dienen. Ze zijn ook dienen van lagere dienen van nog lagere dienen – allemaal mensen. Laten we dus geen enkele leader op een voetstuk plaatsen. Laten we aan hem denken als één onder gelijken, één die hoopt niet alleen de leden, maar ook de mensheid en de grote Loge van dienst te zijn.

Harry Berman: Mag ik een vraag stellen? We weten, dat iedere loge zijn eigen autonomie heeft, een bijna volledige autonomie. Heeft de leader op zijn reizen die hij onlangs door de wereld heeft gemaakt, geconstateerd dat de autonomie die tijdens GdeP's leiderschap aan elke loge werd gegeven, goed heeft gewerkt? Heeft ze over het geheel goede resultaten gehad?

JAL: Dank u meneer Berman. Dat is een belangrijke vraag waarin een onderwerp naar voren wordt gebracht waarover ik graag spreek. Arme GdeP – ik weet dat hij, als hij begraven was, zich keer op keer in zijn graf zou hebben omgedraaid. Zijn ideeën over verbroedering zijn volkomen verkeerd geïnterpreteerd; zijn ideeën over technische theosofie zijn gekristalliseerd en ook volkomen verkeerd geïnterpreteerd, en zijn ideeën over nationale en loge-autonomie zijn eveneens volkomen uitgehold. GdeP was geen rechtsgeleerde, hij was een onderzoeker, een wetenschapper. Hij kwam om een geweldig commentaar op *De geheime leer* te schrijven, zodat we iets zouden hebben tot het einde van de eeuw en daarna. Iets dat al gereed was voor de volgende boodschapper om mee te beginnen.

Toen hij die autonomie in de constitutie opnam, dacht hij natuurlijk op de enige manier waarop hij kon denken, als een esotericus. Hij dacht aan *svabhava*. In een openbaar document kon men niet het woord *svabhava* gebruiken. Hij dacht aan de nationale *svabhava* van Engeland en van Nederland, van Duitsland en van de andere nationale eenheden. Hij dacht aan de individuele *svabhava* van deze loge, die loge of een andere loge in een natie, in een land, enz. Hij kwam om een bepaald werk te doen, dat praktisch zijn volledige aandacht en gedachten in beslag zou nemen, hij kon niet aan alles zijn persoonlijke aandacht geven en moest daarom op anderen vertrouwen. Ik ben ervan overtuigd dat wat GdeP oorspronkelijk voor ogen stond, namelijk om aan iedere nationale afdeling het voertuig te geven dat zou helpen de nationale *svabhava* tot uitdrukking te brengen en de individuele en nationale verantwoordelijkheid te ontwikkelen, verkeerd werd begrepen en tot een gevoel van afgescheidenheid leidde en op bepaalde plaatsen een bureaucratische hindernis voor de voortgang van het werk. Zo kregen we beslissingen die genomen werden in de nationale afdelingen en in de loges, die het gevoel hadden dat ze autonoom waren in de letterlijke

betekenis van het woord en daarom konden doen wat ze wilden, zolang de meerderheid in hun eigen groep ervoor was en ze zich aan de letter van de wet hielden, zonder erop te letten of ze werkten in of samenwerkten met de geest van het werk die van tijd tot tijd een verandering ondergaat.

Daarom was ik zo blij dat de Amerikaanse Afdeling het raamwerk van hun afdeling vrijwillig opgaf en onder elkaar besloten branches te worden, rechtstreeks verbonden met het Hoofdkwartier. Ook in Nederland is er – zoals u uit de verslagen van de bijeenkomsten kunt lezen – niet langer een nationale afdeling als zodanig. De loges daar zijn branches geworden, rechtstreeks verbonden met het Hoofdkwartier, met een nationaal-secretaris.

Het is mijn uiteindelijke hoop dat de svabhava van iedere nationale afdeling, als het moment daarvoor aanbreekt, om hetzelfde zal vragen, op een natuurlijke manier, zodat we volkomen zullen hebben afgedaan met elk aspect van het idee van afgescheidenheid. Begrijp alstublieft dat dit geen kritiek op GdeP is, omdat hij een bepaalde reden had om deze vorm van nationale ontwikkeling toe te staan. Maar als iets in afzondering van de hoofdstroom kristalliseert, zoals met alle dingen gebeurt die jaren en jaren zonder verandering doorgaan, moet er, om het werk nieuw leven in te blazen, een nieuw soort voertuig worden gebruikt.

Laten we eens goed over de zaak nadenken. Waarom zouden we op dit moment in de wereldgeschiedenis nationale autonome eenheden hebben, die elk hun eigen weg gaan? Die kweken juist dat nationalisme aan dat nu de moeilijkheden in de wereld veroorzaakt, kweken het aan in innerlijke zin, kweken eerder afgescheidenheid aan dan eenheid.

Nu geloof ik niet in het aanbrengen van veranderingen in een nationale afdeling door er met de botte bijl in te hakken, want ik zou dan juist aan mijn doel voorbijschieten als ik ontijdig of in strijd met de noden van het land zou proberen het een of ander tot stand te brengen. Ik heb in geen enkele nationale afdeling iets gedaan waar niet om gevraagd werd, niet alleen in woorden, maar door natuurlijke omstandigheden. Als de tijd voor Engeland komt – dat kan morgen zijn, dat kan de volgende maand zijn, dat kan volgend jaar zijn – zal ik het weten. En wanneer die tijd op een natuurlijke manier aanbreekt, zullen we het doen en we zullen zien dat we een nationale groep theosofen zijn die zonder de belemmeringen van afgescheidenheid in Engeland voor de theosofie werkt.

Berman: Hoe is het met de autonomie van de loges als zodanig?

JAL: Die verdwijnt tegelijk met de nationale afgescheidenheid en wanneer die verandering zich heeft voltrokken zijn alle huishoudelijke reglementen dood en begraven. Dat is gebeurd in de Amerikaanse Afdeling en in de Nederlandse Afdeling. En ik heb deze landen aangemoedigd om, als ze hun beslissingen moeten nemen, bij elkaar te gaan zitten om te proberen de geest van hun werk te begrijpen, en ze zullen dan onveranderlijk ervaren dat ze tot de juiste beslissing komen, die unaniem wordt bereikt. Lieve hemel, laten we toch ophouden te proberen al onze theosofische problemen op te lossen met regels en voorschriften. Laten we proberen de *innerlijke* oplossing te vinden, de enige soort harmonie die duurzaam is. Laten we proberen als nationale eenheden en als individuele branches of loges een voorbeeld te zijn van de broederschap waarover we praten, een voorbeeld in een actieve zin. Dan zullen we zien dat we met gemak voorwaarts gaan in de juiste richting.

Nu moet ik er dit aan toevoegen als steun aan het werk dat GdeP deed met het oprichten van nationale afdelingen. Op dat moment was het een goed idee, hoofdzakelijk omdat GdeP

vreselijk zwaar belast was met een dubbele verantwoordelijkheid, die ver uitging boven wat van enig mens gewoonlijk wordt gevraagd: ten eerste de enorme taak van schrijven en onderricht geven die hij moest verrichten voor de toekomst, en ten tweede het Hoofdkwartier bevrijden van de vreselijke schuldenlast die op Point Loma drukte, en het bevel van de meesters opvolgen om het Hoofdkwartier in te krimpen. Hij deed beide. Hoe was het mogelijk voor hem, die verantwoordelijk was voor ieder lid in de Society, om die twee belangrijkste verantwoordelijkheden te dragen en ook nog te hopen dat er in de verschillende landen iets zou worden bereikt? Er was maar één uitweg. Precies wat u en ik onder gelijke omstandigheden zouden hebben gedaan: iets van die verantwoordelijkheid overdragen en proberen haar op de beste manier die toen mogelijk was over te dragen, zodat het werk daar niet onder zou lijden, maar zou voortgaan. Hij legde het in handen van hen in wie hij vertrouwen had, beginnend met het Hoofdkwartier. Daarom werd, zoals ik zei, het woord autonomie gebruikt. Maar, zoals bij alle dingen het geval is, als iemand die een begin maakt met iets, vertrekt, en anderen die niet beseffen wat de gedachte erachter is alleen maar de uiterlijke vorm handhaven, dan verstart alles en verliest alles heel snel zijn spirituele waarde.

De tijd is nu aangebroken om alle belemmeringen voor een flexibele structuur in ons werk uit de weg te ruimen, zodat de kracht vrij naar en van de leden kan stromen. Het is nu onze verantwoordelijkheid om praktische theosofie te bevorderen en te verwezenlijken en met ieders hulp kunnen we deze taak volbrengen. Ik kan alleen doen wat u voor mij mogelijk maakt om te doen, en omdat het mijn taak is dit werk te doen, zet ik me volledig ervoor in. Op deze rondreis heb ik veel bemoediging ontvangen voor het werk. Nederland, Duitsland en Zweden hebben met hun steun aan het werk van de meesters de crisis glansrijk doorstaan. Waar in een of twee gevallen loges moeilijkheden hadden, hebben ze, nadat we gelegenheid hadden met elkaar hardop te denken over de innerlijke oorzaken van hun problemen, de theosofische vlag in de top van de mast gehesen en boeken ze vooruitgang evenals de andere loges. Hun hart was verduisterd door een maya, niet alleen door henzelf geschapen, maar geschapen door mensen die voor hen probeerden te denken. Maar nu ze zichzelf een eerlijke kans hebben gegeven om zelf na te denken, zien ze duidelijk wat ons werk in deze Society is en gaan er krachtig mee verder.

John Tierney: Mijn vraag is deze. Zou het juist zijn te zeggen dat de standaardwerken van GdeP, gezien het feit dat ze zo vol staan met technisch jargon, nooit zozeer bedoeld zijn geweest voor de ES-leden als wel voor kerkelijke autoriteiten en vooraanstaande wetenschappers, zodat – in plaats dat alleen ES-leden er hun voordeel mee kunnen doen – hij in feite door middel van deze standaardwerken en die technisch hoogdravende taal uiteindelijk een groter werk zal hebben gedaan, zodat de vruchten van zijn werk nooit verloren zullen gaan en zijn werk niet alleen van invloed zal zijn op onze kleine theosofische groepen maar op de hele mensheid?

JAL: Ik wil John Tierney een compliment maken omdat hij de vinger heeft gelegd op een van de meest fundamentele aspecten van de taak van een leader die gedurende mijn hele reis naar voren zijn gekomen. Hartelijk dank John.

Dhr. Tierney: Dank u.

JAL: Ik zou willen dat meer theosofen zover door dachten. Laat ik u nu vertellen wat ik in dit verband denk. Een leader doet niet dit of dat of iets anders om een bepaald doel te bereiken dat hij zich heeft voorgesteld. Een leader maakt van zichzelf, in ieder deel van zijn wezen, naar zijn beste vermogen, een instrument waar de logekracht doorheen kan stromen naar de

leden en naar de wereld. En hij weet misschien niet wanneer hij vandaag iets zegt, schrijft of doet, welke invloed dat in de toekomst zal hebben. Maar laat ik, vóór ik verder ga met mijn uiteenzetting iets voorlezen dat ik uit een oud nummer van *The Forum* heb geknipt. Het zal u helpen om te begrijpen waar ik heen wil.

‘De meesters leiden de Society *niet*, zelfs de stichters niet, en niemand heeft ooit beweerd dat ze dit deden. Ze waken alleen over haar en beschermen haar. Dat is ruimschoots bewezen door het feit dat fouten haar niet hebben kunnen verzwakken en geen schandalen van binnenuit, noch de meest vernietigende aanvallen van buitenaf, haar te gronde hebben kunnen richten. De meesters kijken naar de toekomst, niet naar het heden en elke fout betekent evenzoveel verworven wijsheid voor de toekomst.’

Dat werd door Mw. Blavatsky gezegd. Toen HPB *De geheime leer* schreef, was ze zich in sommige gevallen niet bewust van wat ze deed, zelfs niet van wat ze aan het schrijven was. Hoeveel minder was ze zich ervan bewust dat tegenwoordig de bladzijden van haar *Geheime Leer* in de universiteitsbibliotheken ezelsoren zouden hebben door het gebruik dat wetenschappers en studenten in de filosofie en religie ervan maken voor hun onderzoek: wetenschappers die haar ideeën gebruiken bij hun onderzoek en in hun artikelen, natuurlijk zonder de eer te geven aan HPB of de theosofie. Maar kunt u zich voorstellen hoe gelukkig het HPB zou maken als ze zag dat zelfs haar stoutste dromen werden overtroffen? HPB wist niet, maar de meesters wisten dit wel, wat er met *De geheime leer* zou gebeuren. Daarom hoeven we ons geen zorgen te maken over de te verwachten resultaten van onze theosofische inspanningen. Laten we praktische theosofen zijn en werken, want we moeten ons leven aan de mensheid geven en de resultaten aan de Wet, aan de meesters overlaten. Die zullen veel beter zijn dan wanneer wij ons ermee bemoeien.

Om terug te keren op uw gedachte over GdeP en zijn boeken: GdeP wist dat hij een kanaal was, hij wist dat hij voortdurend onderricht moest geven en dat hij die geweldige hoeveelheid technische uiteenzettingen over *De geheime leer* moest geven, die hij met toegevoegde esoterische leringen opnieuw formuleerde, eerst voor zijn studenten en later voor het publiek. U zult zich herinneren wat hij over de KTMG-leringen zei: ‘Op een dag zullen ze worden openbaar gemaakt, ik weet niet door wie en wanneer, maar die tijd zal komen.’ Ze zijn openbaar gemaakt, in de *Dialogen*, gepubliceerd door kolonel Conger. Mij viel het geluk ten deel om samen met Mw. Knoche en een kleine redactionele commissie mee te werken aan het tot stand komen van dat werk, onder het dagelijks toezicht van de kolonel. Het moest in het geheim worden gedaan en hierin was de kolonel heel wijs. Niet omdat hij niet wilde dat de leden het wisten – dat was één reden, maar slechts een zeer bijkomstige. De werkelijke reden was dat de duistere krachten die in deze wereld werken, moesten worden verrast. We moesten de klus klaren, en ten minste het eerste deel uitbrengen. Het was zelfs zo dat, toen tijdens het gereedmaken van het tweede en derde deel bekend was geworden dat we ermee bezig waren, we merkten dat de taak veel moeilijker was geworden. In die mate zelfs dat toen we het werk eindelijk met het drukken van de laatste bladzijde hadden voltooid en het laatste deel was ingebonden, kolonel Conger zei: ‘De leden en het publiek zullen nooit het drama kennen dat zich achter de schermen heeft afgespeeld bij het publiceren van deze boeken.’ We maakten in het geheim de kopij gereed in Covina, waarbij de kolonel iedere ochtend om 10.30 uur in zijn stoel zat aan de ronde tafel. We veranderden de tekst in het geheel niet; het voornaamste deel van het redactionele werk bestond uit het weglaten van onnodige herhalingen, die in het gesproken woord vanzelfsprekend voorkomen. GdeP had de gewoonte twee en drie en vier keer precies hetzelfde te herhalen in een reeks bijeenkomsten, wat noodzakelijk was bij het

geven van de leringen, maar bij het gedrukte woord verliest het zijn waarde voor de lezer. Wanneer zich een belangrijke vraag voordeed, zat kolonel Conger soms schijnbaar in zijn rolstoel aan de tafel te slapen en als we het niet eens konden worden, of we kwamen tot overeenstemming en het was een verkeerde beslissing, dan ging de kolonel kaarsrecht zitten en kwam onmiddellijk voor de dag met het juiste antwoord. Wat zegt dit ons? Het was ‘heet van de naald’, zo van de esoterische pers. U zult begrijpen waarom hij niet wilde dat de duistere krachten wakker zouden worden en het project zouden dwarsbomen.

Probeer dat beeld nu vast te houden. Het raakt de kern van John Tierney’s vraag. Op een dag stond ik bij de grote drukpers in Los Angeles waar we de *Dialogen* aan het drukken waren. Overal in de drukkerij waren machines aan het werk en het lawaai was verschrikkelijk. Maar terwijl ik die reusachtige horizontale pers gadesloeg, die heen en weer bewoog en het ene katern na het andere drukte, had ik het voorrecht, tijdens enkele ogenblikken van stilte daar – dat wil zeggen stilte in mijzelf, te midden van al dat lawaai – enigszins het doel van het drukken van GdeP’s KTGM-leringen te begrijpen. Het beeld dat zich vertoonde, was een van enorme kracht. Ik was maar weinig verbaasd toen kolonel Conger opmerkte dat volgens hem de publicatie van de *Dialogen* in de toekomst als even belangrijk zou worden beschouwd als de publicatie van *De geheime leer* en *De mahatma brieven*. Ik denk dat de *Dialogen* in de toekomst onder theologen en filosofen in bibliotheken in de hele wereld zelfs een grotere populariteit zal genieten dan *De geheime leer*. Zij die deze boeken bestuderen en de leringen volgen, zullen wat ze doen waarschijnlijk niet als theosofie bestempelen, maar dat doet er niet toe. We hebben zonder gehechtheid onze medemensen onpersoonlijk geholpen in plaats van onszelf. De leaders hebben dit gedaan. Ik denk dat dit het antwoord op uw vraag is.

Het wordt laat, maar maakt u zich geen zorgen om mij. Ik geniet ervan, en kan net zolang blijven als alle anderen.

E.A. Holmes: De leader sprak over de plichten en verantwoordelijkheden van het lid worden. Kan hij het ermee eens zijn dat er ook vreugden en evenredige voordelen zijn?

JAL: Ik geloof eigenlijk niet dat ik dat kan, Enoch! Je hebt de andere helft van de vraag gesteld en daar ben ik blij om, maar ik houd ervan altijd eerst het moeilijkste aan te pakken en daarna het gedeelte te bekijken dat gemakkelijker is en meer vreugde geeft. De voordelen, wie kan ze allemaal opnoemen? Ik niet. Wie kan zeggen waar de vreugde ophoudt die het lidmaatschap schenkt en het daaruit volgende streven en tekortschieten, en streven en slagen? We zijn mensen. Die geloftekoorts of de ervaring door poorten van beproeving te gaan, bracht me van de ene draaikolk in de andere, maar het wonder en de schoonheid wanneer men de kracht en de moed heeft om vol te houden en de taak te volbrengen – de vreugde van de overwinning – is geweldig. ‘God helpt hen die zichzelf helpen’ is vanuit spiritueel standpunt een uitstekend axioma voor een theosoof. Wanneer hij de hulp van de goden begint te ervaren, die zich letterlijk neerbuigen wanneer eenmaal de eerste stap zelfbewust is gezet, dan weet hij wat werkelijke vreugde is. Vanaf dat moment zal er, als hij zich daaraan houdt, en het doet er niet toe hoe vaak hij tekortschiet, een vreugde zijn die veel en veel groter is dan alle bedroefdheid om de mislukkingen. We zullen zien dat, terwijl we voortgaan met deze taak die ik geprobeerd heb de leden te helpen herkennen, de taak van karaktervorming en van het maken van theosofie tot een dynamische kracht in ons leven in plaats van alleen maar een lippendienst, dat dan de grootste vreugde en het grootste geluk ons ten deel zullen vallen als bijproducten van die poging. We hebben ongetwijfeld allen die ervaring gehad. Als we op zoek gaan naar de bijproducten geluk en vreugde, dan zullen ze ons altijd ontglippen, en zelfs als we ons doel bereiken zullen ze een lege schil zijn. Maar wanneer we ze vergeten door de

werkelijke gevoelens van ons hart te volgen, zullen we, zonder dit te willen, een onverwachte vreugde ervaren, die als een bijproduct van onze juiste handeling zal komen. Die zal niet hol zijn. Ze zal gevuld zijn met zuiver goud, bezet met diamanten, en die zullen we nooit verliezen. We zullen haar in ons hart dragen. Dat is een deel van de vreugde die gevoeld wordt, en het is de andere helft van de vraag.

Eleanor M. Leech: Mijn vragen zijn door u beantwoord, voor zover ik ze kan toepassen. Hoe zou u het probleem aanpakken van het verwijderen van de dode as die de slapende vonken bedekt in hen die eens leden waren en van wie een of twee zelfs esoterische leden waren van Point Loma, maar die door verschillende omstandigheden het contact verloren hebben. Hoe kan ik die vlammen helpen aanwakkeren, zonder dogmatisch te zijn?

JAL: U kent allen het oude hermetische axioma: 'Zo boven, zo beneden.' Zoals het in het groot is, zo is het in het klein, en vice versa. Individuele leden, individuele loges gaan door dezelfde ervaringen als die waar een planeet of een rijk of een andere eenheid van de natuur doorheen gaat. Ze hebben hun periode van verduistering en hun periode van activiteit. Soms hebben we loges gehad die een tijdlang zijn gegroeid en hebben gebloeid en dan om een of andere reden, die we al of niet kennen, een periode van verduistering zijn ingegaan, terwijl misschien maar één lid van die oude loge met zijn of haar hart naar het licht gekeerd bleef. Vreemd genoeg, en toch niet zo vreemd, hebben kolonel Conger en ik soms veel meer belangstelling gehad voor die schijnbaar slapende, verduisterde loges en voor het lid dat daar standhield, dan voor die loges die een bloeitijd doormaakten. Waarom? Dat is ook karma. HPB zei in een van haar brieven dat de duistere krachten even goed op de hoogte zijn van de omstandigheden en het werk van de Theosophical Society en zijn problemen als wij, en dat de beschermende krachten zo klein in aantal zijn dat ze strategisch moeten worden geplaatst in verschillende delen van de wereld. Waar een loge is geweest, die ooit bloeide en toen is ingekrompen tot één of twee leden, die op kleinere schaal, maar op hun eigen dappere manier doorgingen, is het dus best mogelijk, als het karma goed is, dat die loge – indien dat lid innerlijk sterk genoeg kan standhouden – na verloop van tijd opnieuw zal worden gevormd, misschien met nieuwe leden, misschien weer met enkele oude.

Ik kan echter het gevoel in uw hart en in dat van velen begrijpen, waar het leden betreft die eens diep in de Esoterische Sectie schenen te zijn geworteld maar van de hoofdstroom zijn weggedreven. Dat is met sommigen gebeurd, anderen zijn inactief geworden, hebben minder interesse gekregen. Maar eigenlijk is er niet zo veel dat we zelf kunnen doen om daadwerkelijk te proberen het vuur weer aan te wakkeren – tenzij zij willen terugkomen. Het kan zijn dat een of andere gebeurtenis in de loop van hun leven hen herinnert aan wat ze missen, en dan kan het zijn dat ze tijdens dit leven de vonk weer doen ontbranden. Ik zelf twijfel eraan of we dat proces kunnen beïnvloeden of moeten proberen dit te doen door iets dat we misschien rechtstreeks zouden kunnen doen, of met dat motief in gedachten. Het enige wat men volgens mij in zo'n geval kan doen is zelf een zo goed mogelijk voorbeeld te zijn. En verder te doen wat meester Jezus zijn discipelen onderwees: ga in het geheim de binnenkamer van ons bewustzijn binnen en bid tot onze Vader die in het verborgene is. Dat zijn zijn woorden. Theosofisch geïnterpreteerd betekenen ze dat we moeten ingaan in de stilte van ons wezen, van ons hart, en een beroep moeten doen op ons eigen hogere zelf, in de hoop dat door het natuurlijke karma een of ander middel kan worden gevonden om met het hogere zelf van die vrienden die ons hebben verlaten contact te maken, opdat ze geholpen kunnen worden om de vonk weer tot een vlam aan te wakkeren. Dat is ongeveer het enige wat we kunnen doen, tenzij ze zelf de stap zetten en naar ons toe komen. Wanneer ze gereed zijn, zal er geen moeilijkheid zijn, maar ik geloof niet dat we kunnen overtuigen door welk initiatief

van onszelf dan ook, behalve door rustig en zwijgend de hoop tot uitdrukking te brengen en het verder aan de Wet over te laten. Dan zal het karma misschien op een bepaald moment goed zijn, zodat de impuls uit hun hogere zelf zal doorbreken in hun lagere bewustzijn en ze opnieuw het werk zullen opnemen.

Dit is het beste antwoord dat ik geven kan. Het is misschien niet erg bemoedigend, maar voor mij is het de enige werkelijke manier om te helpen.

Mw. Dearing: Dit is de moeilijkheid in Dublin met betrekking tot het ogenschijnlijk uiteenvallen van de Society. Er was een Æ, W.B. Yeats en een groot aantal Ierse mensen, die bijna allen zijn gestorven. En de enkelen die ik ken zijn niet in staat het werk op gang te brengen.

JAL: Ik begrijp de situatie in Dublin tamelijk goed. Als nationale eenheid is Ierland vergeleken met zijn vroegere glorie door een periode van verduistering heengegaan. Maar maakt u zich daarover alstublieft geen zorgen, omdat de theosofische vonk, de vonk van de meesters, in Ierland niet is gedoofd.

Mw. Dearing: O nee, in geen geval.

JAL: Er is geen reden om ontmoedigd te zijn. U bent daar, enkele anderen zijn daar, precies zoals op andere plaatsen, waar passiviteit schijnt te heersen. Eenmaal zal het werk opnieuw opvlammen. Ik wil u nogmaals herinneren aan de beschermende krachten die over de verschillende delen van de aarde verspreid zijn.

Mw. L.M. Skaiife: Meneer Long, begrijp ik uit uw antwoord aan de vorige dame dat u onder bepaalde omstandigheden bereid zou zijn sommige mensen van wie het lidmaatschap is ingetrokken, weer als lid aan te nemen?

JAL: Absoluut. Hetzelfde principe geldt daar zoals in alle andere gevallen, zelfs voor een belangstellende of voor een oud lid dat vroeger van het werk heeft gehouden. Het behoort niet tot de verantwoordelijkheid van de leader om iemand erbuiten te houden. Het is zijn verantwoordelijkheid het werk van de Society en van de meesters te beschermen en het, zo goed hij kan, vooruit te helpen. En als het noodzakelijk is het lidmaatschap van een lid of het charter van een loge in te trekken om dat lid of die loge of het werk te beschermen, dan zal de leader evenzeer die loge of die vroegere leden met open armen verwelkomen als ze zelf gereed zijn om terug te komen in de stroom van het werk – niet zoals ik dat uitleg maar tot de ware theosofie waarover we het hebben. Wat belangrijk is, is het werk en we kunnen aan iemands handelingen zien of zijn hart in het werk is of niet. We kunnen de mensen niet veroordelen, maar we kunnen de daden beoordelen, anders zouden we als individu, als loge of als Society niet kunnen groeien. Wanneer deze daden het werk van de meesters aantasten, dan is het tijd voor de leader om te handelen. Maar zodra iemand of een loge iets van de verwarring heeft overwonnen en gereed is het werk weer op te nemen, zal die persoon of loge met blijdschap worden ontvangen. Dit is duidelijk gemaakt.

Mw. Skaiife: Ik dank u hiervoor meneer Long, en ik zou nog willen zeggen dat ik in meer dan een van die leden het goud heb aangeraakt. Ik wil me als taak stellen om dat aan te moedigen.

JAL: Ik zou het niet te zeer proberen, er zijn tijden in de ervaringen van mensen en groepen waarin ze de karmische gelegenheid hebben bepaalde aspecten van hun bewustzijn die

verbetering behoeven, aan te pakken en ze te verbeteren, niet voor dit leven of voor deze speciale periode, maar voor het volgende en het volgende en het volgende leven. Denk alstublieft aan wat ik herhaaldelijk heb gezegd: dat de meesters belangstelling hebben voor dat deel van de mens dat steeds zal terugkeren en voor de meesters zal werken. Ze hebben geen belangstelling voor de persoonlijkheid, voor de vier lagere beginselen. Dus indien we als leader of als lid ons bemoeien met de natuurlijke karmische processen die aan het werk zijn om de zieke plekken voor altijd uit de constitutie te verwijderen, doen we die mens onrecht, hoezeer het ook een daad van vriendelijkheid mag lijken. We moeten in ons theosofisch denken en handelen praktisch zijn.

We stellen geen belang in dit ene leven of zelfs in de volgende incarnatie. We stellen er belang in om die vonk van goddelijkheid die in de kern van dat reïncarnerende element is, tot ontplooiing te brengen in onze eigen natuur. Als we een ander onnodige hindernissen in de weg stellen, zelfs al zou dit de edelste daad schijnen, zullen we de ontwikkeling van die mens vertragen. We kunnen en moeten hen in gedachten helpen, want mededogen – niet medelijden, maar waarachtig spiritueel mededogen – zal hen bereiken, of ze het herkennen of niet. Maar laten we het niet doen met ons denkvermogen en proberen onze ideeën aan anderen op te dringen. We moeten de feiten onder ogen zien. We spelen met dynamiet, met atoomenergie, we spelen met spirituele kracht, die de kracht van kernenergie overtreft – ver overtreft. Daarom zeg ik, als we de juiste spirituele kracht in werking stellen op de innerlijke gebieden van ons bewustzijn, onpersoonlijk en zonder gehechtheid en die druppel werkelijke liefde en mededogen in het reservoir van de meesters storten, zal deze, wanneer ze doorbreekt, toegenomen en versterkt zijn, ver boven wat we ons kunnen voorstellen. Dat is de ware soort yoga waarin we geïnteresseerd zijn.

John Tierney: Mag ik iets zeggen? Het gaat over GdeP. Ik heb me vaak afgevraagd of u een vergissing, een verkeerde indruk, die zich vele jaren in mijn denken heeft gevestigd, kunt corrigeren. Ik keek naar de oude Joseph H. Fussell, toen ik een bijeenkomst bijwoonde en het viel me in het bijzonder op dat GdeP een verstokt roker was en Joe Fussell hem voortdurend de ene sigaret na de andere gaf. En dit is waar het mij om gaat: ik zou willen weten wat het werkelijke achterliggende motief daarvan was in verband met het verdrijven van bepaalde dingen, zoals in een kerk wierook wordt gebruikt om boze geesten te verdrijven. Ik vraag me af of dat de bedoeling was?

JAL: Wel, John, ik houd van je om deze vraag.

J. Tierney: Ik zeg niet dat er iets achter zat, omdat u hetzelfde doet! [*Gelach*]

JAL: Dit zijn goede oude Players Navy Cut, Engels fabricaat – omdat ik geen Amerikaanse sigaretten kan krijgen! Ik geloof werkelijk dat roken iets te maken heeft met de atmosfeer van een bijeenkomst, want alle rook van een pijp, een sigaar of een sigaret zal lange tijd in de atmosfeer blijven hangen. Maar ik rook niet om te proberen boze geesten weg te houden! Ik rook omdat ik ervan houd. GdeP heeft al dan niet gerookt om bepaalde elementalen de gelegenheid te geven hem en de leden van dienst te zijn. Maar ik zou hier liever niet verder op ingaan.

Voor zover het mijzelf betreft wil ik nog eens zeggen dat ik rook omdat ik er nu eenmaal van houd. Als de tijd echter komt dat ik moet stoppen met roken, zal ik het geen sterveling vertellen, dan zal ik er eenvoudig mee stoppen. Als ik rondging om aan iedereen te vertellen dat ik van plan was om te stoppen met roken, dan zou ik het nooit doen. We zouden hierover

veel kunnen zeggen. Er zijn werkelijk veel sleutels in de leringen, maar – zoals Judge zegt – we zijn niet op dat punt in onze menselijke evolutie of theosofische evolutie dat het voor ons nodig is om te weten hoe we de elementalen aan het werk kunnen zetten. Het is te gevaarlijk. Onze taak is de leer van het hart te volgen, en als we dat doen zal op een dag de stem van de stilte veel nieuwe dingen tegen ons zeggen die we nu niet weten. Dat is onze werkelijke leraar – het leven en de stem van de stilte, die niet spreekt.

John, zolang er leden zijn zoals jij zal het werk stevig verankerd zijn.

Het wordt laat. Ik zou graag ieder die dat wenst, willen uitnodigen om naar hotel Adelphi te komen, waar we rustig kunnen zitten en praten. Ik zal daar morgen de hele dag zijn en ieder van u is vrij om te komen en een kop koffie met me te drinken en meer vragen te stellen – en te roken! Als er veel mensen komen, zal ik met u in een groep spreken, of als iemand me privé wil spreken, kunnen we in mijn kamer gaan zitten. Ik kan niet te veel tijd aan ieder afzonderlijk geven, maar ik wil zeker alle tijd geven die ik heb.

Ik dank u allen voor uw komst. Het is een groot genoegen geweest u te ontmoeten, en ik denk dat ik er waarschijnlijk veel meer van heb genoten dan u.

De bijeenkomst werd om 22.30 uur gesloten.

Bijeenkomst in Manchester

20 juni 1951 – 19.30 uur

Lilian Rainford, *algemeen voorzitter*
Peter Stoddard, *dagvoorzitter*

Lilian Rainford: Ik heb de aangename taak u vanavond onze nieuwe leader voor te stellen. Ik ben sinds het begin van de rondreis in Engeland bij hem geweest en ik zie dat er theosofische geschiedenis wordt gemaakt, en juist omdat ik nogal passief moest toekijken, heb ik zelf heel wat lessen geleerd! Ik heb gewacht en ik heb meer geleerd over de betekenis van die prachtige lering in de *Gita* die zegt dat er ‘handelen in niet-handelen en niet-handelen in handelen’ is. Ik was duidelijk niet-handelend, maar er gebeurde heel wat.

Mag ik het genoegen hebben de leader, James A. Long, aan u voor te stellen?

JAL: Dank u wel Mw. Rainford. Ik zie enkele gezichten uit Liverpool. Ik dacht dat dit Manchester was! Ik ben blij u allen hier te zien en dank u voor uw komst.

Mw. Rainford zei iets over theosofische geschiedenis die tijdens deze rondreis wordt gemaakt, en ze heeft gelijk. Geschiedenis niet alleen vanuit het theosofische standpunt, maar ook geschiedenis vanuit het standpunt van spiritualiteit in actie. Nu twijfel ik er niet aan of mijn gewoonte om nooit plannen te maken is tijdens deze rondreis voor sommige functionarissen verwarrend geweest. Waar ik ook heenging, overal werd ik begroet met dit soort opmerkingen: ‘Wat zijn uw plannen? Waarmee kunnen we u helpen?’ Al snel hebben ze ontdekt dat ik beslist geen plannen wil maken, maar gaandeweg probeer het door mij zo genoemde dagelijkse karmische draaiboek te lezen, de tekens probeer te lezen die karma van dag tot dag, bijna van moment tot moment, onthult, zodat we op het natuurlijke moment en op een natuurlijke manier het natuurlijke doen, liever dan mijn wil te gebruiken, of die van iemand anders, om de taak die voor ons ligt te volbrengen.

Als de Liverpool-leden er geen bezwaar tegen hebben, kunnen we misschien kort spreken over wat gisteravond in hotel Adelphi in Liverpool heeft plaatsgehad. Sommigen van u waren de avond daarvoor ook op de algemene vergadering in Liverpool. Als gevolg van de bijeenkomst in het Stork Hotel op maandagavond en de gesprekken die ik de dag daarna heb gehad in hotel Adelphi, waar mijn staf en ik verbleven, deed zich een gelegenheid voor die zowel de Liverpool-leden als ikzelf herkenden: dat te doen waar het karmische draaiboek om vroeg, en dat me tegelijkertijd een duidelijke aanwijzing gaf over wat er in Engeland moet worden gedaan.

Uit eigen beweging besloten de Liverpool-leden unaniem in beide loges hun charters als loges terug te geven en tijdelijk als studiegroepen verder te gaan tot het moment aanbreekt waarop we één branch-charter kunnen verlenen, van een branch die rechtstreeks met het

Hoofdkwartier is verbonden. Door het feit dat door de loge in Liverpool de noodzaak ervan werd ingezien en doordat er gisteravond actie is ondernomen, is het me duidelijk geworden dat ik op mijn verdere rondreis door Engeland aan iedere groep deze gedachte moet voorleggen, en als ze ditzelfde idee willen volgen en hetzelfde willen doen, zullen we op een natuurlijke en gemakkelijke manier de loges in Engeland branches laten worden, die rechtstreeks met het Hoofdkwartier zijn verbonden.

Zo'n daad van de loges zou natuurlijk de Engelse Afdeling, zoals die nu bestaat, opheffen; ze zou een einde maken aan de nationale functies: die van voorzitter, regionale vice-voorzitters, enz. Het zou betekenen dat er een nationaal-secretaris zou worden benoemd, een nationale penningmeester en een notulist of secretaris-notulist, en ten slotte zouden er, terwijl de tijd voortgaat en de karmische noodzaak dat aangeeft, commissies benoemd kunnen worden om de nationaal-secretaris bij te staan. Wat later op de avond kan de voorzitter van de loge in Manchester, dhr. Stoddard, als hij het ermee eens is, uw mening hierover vragen. Als u wilt zal ik graag de gedachte verder uiteenzetten, maar vóór ik dat doe zou ik misschien nog dit kunnen zeggen: ik verzoek u de werkelijke waarde van deze veranderingen, die op een natuurlijke manier in de TS plaatsvinden, niet over het hoofd te zien. Ze worden niet voorgesteld om de leader een plezier te doen, of om in overeenstemming te zijn met een idee dat hij heeft gehad. Het is niet eenvoudig een kwestie van het herzien van de organisatiestructuur van de TS en de nationale afdelingen. Volstrekt niet. Het is in werkelijkheid iets spiritueels, iets fundamenteel theosofisch, dat de bedoeling heeft ons werk krachtiger te maken en het oorspronkelijke programma van de meesters en HPB in veel grotere mate te helpen bevorderen.

Hoe kan iets dat een kleine verandering in de organisatie schijnt te zijn, dit teweegbrengen? De herziening van de organisatiestructuur zal dit ook niet doen, omdat organisatiestructuren zoveel veranderd kunnen worden als men wil, maar op zichzelf nooit het hart van de dingen zullen veranderen. Door de jaren heen hebben zich in de verschillende nationale afdelingen allerlei organisatorische en andere problemen voorgedaan, zodat in ieder land waar we een afdeling hebben gehad, behoefte bestond aan enige herziening. In Engeland hebben we, zoals u allemaal weet, in het noorden enkele loges; in de Midlands hebben we een paar loges in Liverpool, een loge in Southport en een loge in Manchester, en in het zuiden hebben we een loge in Bournemouth en, behalve enkele kleine groepen of loges in die streek, de loges in Londen en Croydon en de Corresponding Fellows Lodge. Alle werken min of meer letterlijk als 'autonome eenheden'. Ze zijn niet volledig van elkaar gescheiden, maar ze leiden op hun eigen manier hun eigen leven, wat heel goed is, maar de nationale saamhorigheid ontbreekt, niet in nationalistische zin maar in de zin dat ze geen eenheid vormen. Dat ligt niet aan de leden. Het ligt niet aan de functionarissen. Het is iets dat zich eenvoudig in de loop van vele jaren heeft ontwikkeld.

Ik ben van mening dat theosofie niet alleen Engeland toebehoort of Nederland of Zweden of Nigeria, maar iets is dat ieder land in de hele wereld toebehoort. En ik heb het gevoel dat u in Engeland, vooral in deze dagen van spanning, niet in het minst verzwakt zou worden als u goede krachtige spirituele voorzieningen treft. En ik weet geen betere spirituele voorziening dan een aaneengesloten, nauw verbonden groep theosofen in Engeland, die ernstig nadenken en met hun hart op de ware spirituele manier samenwerken. Ik ben ervan overtuigd dat we – indien en wanneer de loges in de Engelse Afdeling branches worden die rechtstreeks met het Hoofdkwartier, met het hart van de Beweging, zijn verbonden – de enorme mogelijkheden zullen beginnen te zien. De nationale afdelingen zijn door GdeP in het leven geroepen met een speciaal doel in een bepaalde tijd. Dat doel is bereikt en is er niet meer, en we moeten nu

doorgaan op de manier zoals de tijd dat aangeeft. Dit is ongeveer alles wat ik in dit verband als achtergrond hoeft te zeggen, en tijdens de gelegenheid om vragen te stellen kunt u alles vragen wat u maar wilt.

Dit is mijn derde bezoek aan Manchester, al weet ik niet of u zich dat realiseert. Maar ik ben hier twee keer in januari geweest, en nu weer. Manchester heeft theosofische wortels die tot diep onder de oppervlakte gaan, en ze heeft haar ups en downs gehad zoals alle theosofische centra die vele stormen hebben doorstaan. De loge in Manchester bestond lang vóór uw tegenwoordige voorzitter zijn functie aanvaardde en Manchester is er nog steeds. Er is iets in de theosofie dat ons diep raakt en daar kunnen we niet veel aan doen. Het is er en het laat ons nooit met rust. We kunnen misschien van tijd tot tijd op een of andere manier inactief worden, maar dat kunnen we niet heel lang blijven. Ik wil er dit aan toevoegen: dat de loges hier in Engeland, hoe ver ze misschien ook uit elkaar liggen en hoe los ze van elkaar schenen te staan, de taak hebben vervuld waar HPB in een van haar brieven aan Judge op doelde, toen ze sprak over beschermende krachten die zo gering in aantal zijn dat ze strategisch moeten worden geplaatst. Zoals ik het zie, niet alleen vanuit een nationaal standpunt maar vanuit het standpunt van de wereld, zijn deze beschermende krachten strategisch geplaatst. Als u bijvoorbeeld kijkt naar de plaatsen waar uw werkelijke centra in Engeland zijn, zult u zien dat de Britse eilanden sterk genoeg van noord tot zuid en van oost tot west bezet zijn om het licht vast te houden tot we langs innerlijke lijnen van eenheid de hele kracht van deze groepen in beweging kunnen brengen. Wat dus vanuit een bepaald gezichtspunt misschien een inactieve warboel scheen te zijn zal een krachtige spirituele stroom van theosofische kracht worden die op het uiterlijke gebied zal worden gevoeld.

Ik zou de bijeenkomst zo snel mogelijk aan u willen overdragen en u vragen te spreken over wat u in gedachte heeft, want ik geef er veel meer de voorkeur aan met u te praten over die dingen die u wilt bespreken. Dus laten we, als je er geen bezwaar tegen hebt, Peter, nu tot de vragen over gaan, en zien wat er gebeurt.

Harry Kay: Ik moet eerlijk tegen u zijn, meneer Long en Mw. Rainford. Ik zou alleen willen zeggen dat ik zeker weet dat we bijzonder verheugd zijn over het bezoek van de afgezanten uit Amerika en de persoonlijkheid van dhr. Van Mater heeft me zeer getroffen – de twinkeling in zijn ogen en de prettige glimlach en de vrolijke handdruk. Dat is al iets, omdat we in Manchester tot op zekere hoogte zakenlieden zijn en als we mensen ontmoeten, blijven onze eerste indrukken lang nawerken. Ik vind het een eer om uitgekozen te zijn enkele woorden te zeggen maar ik zou op dit moment willen zeggen dat ik met hart en ziel aan het theosofische werk deelneem.

Ik erken dat de ontwikkeling van de theosofie, niet alleen in dit land maar in elk land in de wereld, een van de meest gigantische en inspirerende en tegelijkertijd meest waardevolle taken is die een mens op zich kan nemen. Een edeler taak ken ik niet. Men moet zich op die taak voorbereiden, niet alleen als organisatie, maar ook individueel. Hoe kunnen wij, die allemaal verschillende mensen zijn, ons voldoende ontwikkelen om bij al die verschillende gradaties van de mensheid, zoals we haar tegenwoordig aantreffen, belangstelling te wekken? Uw opmerkingen bevatten een specifieke suggestie. Ik kreeg het gevoel dat u erop wilde wijzen dat de theosofische geest waarschijnlijk enige invloed zou kunnen hebben op het politieke denken van tegenwoordig, maar wij als Society moeten uiterst voorzichtig zijn bij het uiten van onze gedachten over politiek, vooral onder vrienden. We kunnen gemakkelijk verkeerd worden begrepen. Hoe kunnen we bij mensen belangstelling opwekken? Ik denk dat u het wel begrijpt.

JAL: Ik dank u voor de vraag en het commentaar, meneer Kay. Dat is wat ik graag wilde, en nu zullen we van wal steken. Voordat ik uw vraag beantwoord voel ik me gedwongen dit te zeggen: wat ik heb gezegd hield niet in dat er een direct verband bestaat tussen onze theosofische activiteiten en inspanningen en de politieke toestand in de wereld. En als er leden of niet-leden zijn die dat zo hebben begrepen, zou ik willen dat ze dit corrigeerden. Officieel zijn we niet-politiek, onsektarisch, *in iedere betekenis van deze woorden*. En om mijn eenvoudige uitspraak in mijn inleiding te verduidelijken zal ik heel in het kort dit zeggen: theosofie wil de oorzaak van moeilijkheden aanpakken en werkt met oorzaken en niet met gevolgen. De politieke situatie en iedere andere onbevredigende situatie in de wereld en in ons leven die we zien en waarmee we in aanraking komen, zijn gevolgen. Theosofie en de Theosophical Society houden zich bezig met het verbeteren van de verkeerde oorzaken die deze verkeerde gevolgen in de wereld brengen. Die verkeerde oorzaken kunnen alleen vanuit een innerlijk standpunt worden verbeterd, niet op een denkbeeldige manier maar door een innerlijke, spirituele benadering en alleen op deze manier kunnen we de politieke of welke andere situatie in een land of in de wereld als geheel beïnvloeden – maar in geen geval als een direct doel. Het is onze taak het hart en de geest van de mensen zodanig te veranderen dat ze spiritueler, onzelfzuchtiger zullen worden en meer aan het welzijn van anderen zullen denken dan aan zichzelf. Wanneer deze houding meer in het hart van de leden en de mensen in het algemeen tot uitdrukking komt, zullen de uiterlijke gevolgen in overeenstemming daarmee veranderen.

Nu wat betreft uw vraag. Ik geloof dat ik de sleutel tot het antwoord al heb gegeven in wat ik zojuist heb gezegd. Ik heb een beetje ervaring opgedaan met de menselijke natuur en ook nogal wat slagen te verduren gehad in deze wereld. Ik ben ook een zakenman en ik zal u vertellen over de grote les die ik moest leren en die mij veel pijn in hart en ziel en ook in lichaam en geest heeft gegeven. Maar die grote les die ik moest leren, heeft me beter dan iets anders geholpen de theosofie te verspreiden. Die les bestond eenvoudig hieruit: ik moest mijzelf en mijn ideeën en gedachten op de achtergrond houden, en leren naar de ideeën van mijn medemensen te luisteren en ze te begrijpen en erover na te denken. Na die eerste les leerde ik in korte tijd geweldig veel. Plotseling besepte ik: ‘Jim, ze lopen geen van allen uit de pas, behalve jijzelf; je kunt beter eerst eens op jezelf letten.’ Ik zag in dat ikzelf inderdaad uit de pas liep, omdat ik zozeer eropuit was eerst mijn eigen ideeën naar voren te brengen.

Ik ging naar theosofische studiegroepen en kon mijn mond maar niet houden, omdat ik dacht dat ik de dingen moest uitleggen. Op een goede dag sprak een vriend mij aan en zei: ‘Jim, ik zal eerlijk tegen je zijn. Je verknoeit eigenlijk de dingen.’ Ik hield van deze man. We praatten samen wat. Ik ging eens rustig zitten en nam mezelf ernstig onder handen en toen begon ik te leren. Het veroorzaakte veel pijn en leed. Ik heb er mezelf met hart en ziel op geworpen en vóór ik het wist vond ik het prettig om in plaats van zelf in alles een woordje mee te praten, de voorzitter en alle anderen de discussie te laten voeren. Na ongeveer negen maanden gaf ik op hun verzoek niet alleen theosofische lezingen maar ik leerde iets veel beters dan ik ooit voor mogelijk had gehouden. Ik leerde meer door de stilte, de ware stilte van mijn hart, dan ik in mijn hele leven had geleerd. Vanaf dat moment begonnen alle verhoudingen en situaties in mijn zakelijke en persoonlijke leven betekenis te krijgen en ik ontdekte dat de gelegenheden om de mensen werkelijk te helpen zich op een natuurlijke wijze voordeden, zonder dat ik ze zocht.

Dat is praktisch altruïsme, praktische theosofie. Telkens weer werd ik herinnerd aan de eenvoudige uitspraak van Emerson in een van zijn essays: ‘Wat u bent spreekt zo luid dat ik

niet kan horen wat u zegt.' Ik geloof werkelijk dat dit het antwoord op uw vraag bevat. Die uitspraak omvat een van de meest occulte processen of wetten, die in de stilte werkzaam zijn. Wat een mens in zijn hart is, spreekt veel luider dan duizend woorden.

Hoe kunnen we invloed hebben op deze verschillende soorten persoonlijkheden? Door ons voorbeeld, door wat we zijn, niet door wat we zeggen. Dat is de enige betrouwbare manier om invloed uit te oefenen op onze medemensen. Dan zal wat we zijn zo duidelijk worden dat de mensen die we in onze verschillende posities in het leven ontmoeten, het zullen weten. Iets zal van ons hart uitgaan naar hun hart en wanneer we iets zeggen, zal het van werkelijke waarde zijn en niet klinken als een citaat uit een studieboek.

Dat is een eenvoudig antwoord, mijnheer Kay, maar ik denk dat het juist is. Er zijn geen ingewikkelde voorschriften of regels. U bent een zakenman geweest en ik ook. We hebben beurzen bezocht, zakelijke besprekingen gehad en al dat soort dingen, en hebben horen uiteenzetten hoe we te werk moesten gaan om beter zaken te doen en meer mensen in onze verkoopruimten te brengen, enz. Dat is goed; dat is zakendoen. Maar de Theosophical Society is geen zakelijke onderneming. Dit is een occulte instelling, en met het woord occult bedoel ik altruïstisch, spiritueel. De Theosophical Society is niet in stand gebleven door verkooptechniek of enig ander stel regels dan die waarvan de kern, als de belangrijkste doelstelling, de poging is om een kern van universele broederschap te vormen. De enige manier waarop dat tot stand kan worden gebracht is door ernstig en zelfbewust meer aan het leven en de problemen van de ander te denken dan aan die van onszelf, door ons in dienst te stellen van anderen. Dan zijn we werkelijk dienaren van de Wet. Als we dat doen, zal ons innerlijke hart zich stilletjes op de juiste manier laten horen en hen aantrekken die behoefte hebben aan wat we kunnen geven.

Nu is het misschien een goede gelegenheid, Peter, als je ervoor voelt, om de mening van je loge te weten te komen over de verandering van loges in branches, enz. En daarna kunnen we nog wel met enkele andere vragen doorgaan. Jij bent de voorzitter en ik zou erg benieuwd zijn de openhartige reacties van de leden te horen.

Peter Stoddard: Wel, broeder Long, kunnen we ons een duidelijk beeld vormen van wat er gaat gebeuren? Als we dit kunnen, zal dat ons helpen. Wat gaat er gebeuren, broeder Long? Ik stel die vraag niet als kritiek maar alleen omdat ik de situatie voor ieder lid hier graag volkomen duidelijk wil maken. Begrijp ik goed dat het charter dat we nu bezitten en de reglementen van de Engelse Afdeling en al die officiële documenten waarop we ons in onze verschillende ups en downs zo vaak hebben beroepen – is het de bedoeling deze totaal af te schaffen en ons in plaats daarvan te verbinden met het internationale Hoofdkwartier in Pasadena, eenvoudig als een branch van die organisatie, met een functionaris in de loge die in rechtstreeks contact met uzelf zal staan?

JAL: U formuleert uw vraag heel goed en ik zal haar graag beantwoorden. Vrienden, indien ik op mijn verdere reis van elke loge de unanieme instemming krijg die ik tot dusver steeds heb verkregen (in de Verenigde Staten was daarvoor een twee derde meerderheid nodig), dan betekent het dat alle reglementen van Engelse Afdeling en de Engelse Afdeling als een afzonderlijke entiteit in de TS niet langer bestaan. Het zou betekenen dat de reglementen van de individuele loges in de Engelse Afdeling niet langer bestaan, en dat ze in de toekomst zullen werken als branches. Ik bedoel hiermee niet dat ze vanuit het Hoofdkwartier zullen worden bestuurd, maar ze zullen werken met een nationaal-secretaris, die de verbindingsman

tussen de leader en de leden zal zijn, tot het moment dat hij een nationale commissie nodig heeft, zoals in Nederland waar men heel erg actief is.

De bedoeling is de barrières uit de weg te ruimen die zich tussen de leden en het Hoofdkwartier hebben gevormd. Dat is het belangrijkste doel. De poging dient om de nationale svabhava van ieder land zich te laten ontwikkelen in zijn eigen nationale essentie als onderdeel van de TS als geheel, zodat Engeland en Zweden, Nederland en Duitsland, Wales en de Verenigde Staten, Australië, Zuid-Afrika en ook Nigeria alle hun individuele svabhava krachtig kunnen laten bijdragen aan het geheel, zonder enige barrière.

U in Engeland weet allen dat u hier in Europa de laatste jaren een zware taak heeft gehad, doordat u niet zo nauw in contact stond met het Hoofdkwartier als oorspronkelijk in de tijd van GdeP. Ik bedoel niet het persoonlijke contact, maar door de natuurlijke neiging bij de organisatie van elke afdeling om zich tijdens de oorlog alleen en afzonderlijk te ontwikkelen en te werken, is er een te sterke nadruk op het afdelingsbewustzijn ontstaan, die verre van gezond was. Met andere woorden we zien hier een Engelse Afdeling, daar een Amerikaanse Afdeling, een Nederlandse Afdeling, enz. Onze aandacht gaat niet *speciaal* uit naar de Engelse of de Amerikaanse of de Zweedse Afdeling, maar naar het werk en het leven en de groei van theosofie en universele broederschap in Engeland, in de Verenigde Staten, in Zweden en in ieder land in de hele wereld. Het is mijn vaste overtuiging dat indien we alles wat op een barrière lijkt, wegnemen en hiervan een echt samenwerkingsverband maken, niet in exoterische maar in ware esoterische zin, de logekracht, zoals deze vanuit het Hoofdkwartier stroomt, onbelemmerd naar ieder lid in elke afdeling en iedere loge vloeit, en door deze brandpunten de wereld om ons heen en onze medemensen zal bereiken. En ook dit is belangrijk: de kracht die er in de wereld is en waarmee de leden zelf in aanraking zijn gekomen, zal ook via die leden, via die loges en via het Hoofdkwartier naar de Loge worden teruggevoerd. Op deze manier zal de natuurlijke circulatie van de kracht plaatsvinden, zoals dat zou moeten, waarbij ze de Loge zal geven wat ze kan geven en de leden zal zenden wat ze kan zenden.

In feite is dit niet gebeurd zoals het zou moeten gebeuren, en als we echt van plan zijn om voor onze medemensen en voor de vooruitgang van de mensheid te werken, laten we dan ervoor zorgen dat we het op de juiste manier doen. Laten we onszelf niet voor de gek houden met een papierwinkel, die zo is aangegroeid dat hij de vooruitgang van het werk tegenhoudt. Het is mijn taak als leader alles in een ruimer perspectief te zien en te doen wat ik kan om de leden te helpen zich meer bewust te worden van hun individuele verantwoordelijkheid.

Stoddard: Dank u, broeder Long. Ik stel het bijzonder op prijs wat u heeft gezegd en persoonlijk ben ik het er helemaal mee eens, maar dat is nog geen garantie dat al onze leden er op dezelfde manier over denken. Helemaal niet. En ik weet niet of ze er ook zo over denken. Ze zijn door hun contact met u vanavond misschien getroffen; ik denk dat dat zo is. Maar het is toch een tamelijk plotseling verzoek dat aan de leden wordt voorgelegd, voor zover ik althans de gedachten van de leden ken. Als ze niettemin voldoende intuïtief zijn en voldoende helder van geest om direct een beslissing te nemen, dan heb ik er geen bezwaar tegen. Ikzelf heb al een beslissing genomen.

JAL: Neem me niet kwalijk Peter, maar mag ik voorstellen dat je de leden vraagt om uitdrukking te geven aan hun gedachten? Dan zul je weten of ze intuïtief zijn of niet!

Stoddard: Ja, geven de leden er de voorkeur aan om nu een beslissing te nemen of willen ze de zaak liever nog een dag of twee overdenken, waarna dan over enkele dagen of een week, opnieuw een bijeenkomst zou kunnen worden gehouden? Is er iemand die hierover graag iets zou willen zeggen?

Vraagsteller: Mag ik iets naar voren brengen, meneer Stoddard? Er is een ding waarover ik me een beetje bezorgd maak en dat is een te veel willen centraliseren. Ik ben niet bang voor wat er is voorgesteld, maar omdat ik centralisatie in al haar slechtste maar ook in haar betere vormen heb gezien, geloof ik dat er gevaar in schuilt om in een organisatie alle macht in handen te leggen van een centrale autoriteit. Ik geloof dat het in het politieke en economische en zelfs religieuze leven duidelijk is gebleken dat zodra de macht in een centrale figuur wordt geconcentreerd, er gevaar ontstaat. We zien dat natuurlijk op politiek terrein en in de Rooms-Katholieke Kerk en in andere organisaties. Daar ben ik bang voor, maar het is slechts een opmerking.

JAL: Wilt u dat ik hierover iets zeg?

Vraagsteller: Ja, als u wilt, graag.

JAL: Ik moet opnieuw de uitspraak herhalen dat dit geen gewone organisatie is, en dat de centralisatie van macht, zoals u het stelt, inderdaad bestaat. Het is nooit anders geweest. En of er nu nationale afdelingen zijn of niet, en reglementen of niet, die macht is volkomen gecentraliseerd. De hele structuur van de TS is hierop gebouwd. Dat was de basis waarop de meesters en HPB haar hebben opgericht. Er was een exoterische en een esoterische sectie. De Esoterische Sectie is nu gesloten, en die kracht stroomt door de TS, en het is juist om die reden dat deze uiterlijke verandering zich daarnaar moet richten – niet om de macht van iemand te vergroten, omdat die macht al bestaat, maar om de leden in staat te stellen de kracht te ontvangen die daar reeds is, en om het onmogelijk te maken dat ze voortdurend wordt tegengehouden.

Indien u denkt dat de leader van de Theosophical Society, welke leader dan ook, om macht vraagt, of macht verlangt, dan hebben we heel weinig vertrouwen in de meesters en in de manier waarop ze werken. Het feit blijft dat de macht er is en altijd is geweest. De schakel is niet verbroken en wat ik probeer te bereiken is niet het verkrijgen van meer macht, maar het geven van meer macht aan de leden, niet van mijzelf maar de logekracht die wacht om te worden gebruikt, maar die soms door nationale persoonlijkheden en kunstmatige belemmeringen werd tegengehouden. Ik denk dat de leden op dit keerpunt in deze eeuw daarom individueel het recht hebben om in meer rechtstreeks contact te komen met die kracht. In deze tijd op de opgaande boog van de eeuw moet de aard van onze innerlijke inspanningen anders worden, niet in principe, maar in de praktijk en in de uitvoering, en we moeten de dingen die ons zijn gegeven in praktijk brengen. Nu het esoterische exoterisch is geworden en het exoterische de krachtige aanraking van het esoterische voelt, zou het volgens mij een grote misdaad zijn als ik niet, als het nodig is, energiek zou proberen alle belemmeringen uit de weg te ruimen die de inspanningen van de meesters om ieder individueel TS-lid te bereiken, waar hij zich ook bevindt, zouden kunnen hinderen.

Nu kan ik niet overal heengaan en met iedereen contact hebben en met elk lid persoonlijk corresponderen, maar ik kan hen wel vragen om uit eigen beweging toe te staan dat de innerlijke structuur van dit alles in harmonie wordt gebracht met wat ze oorspronkelijk onder HPB was, zodat we kunnen beginnen met het werk van deze helft van de eeuw. En nu is het

mijn taak geworden om de draad die kolonel Conger aan mij heeft overgedragen, weer op te nemen en verder te gaan.

De reden dat ik Liverpool genoemd heb en het mooie van die ervaring, is eenvoudig deze: jaren achtereen was er een gehechtheid aan een symbool – symbolen zijn prachtig, maar we moeten ons niet gaan hechten aan iets anders dan de levende kracht die deze symbolen vertegenwoordigen. Zonder enige aarzeling overhandigden ze me twee charters, het ene gedateerd 1888, geloof ik, dat een oorspronkelijk in 1879 afgegeven exemplaar verving, en een charter van latere datum. Bij het overhandigen zei hun voorzitter tegen me: ‘Het is maar een stuk papier.’ Vrienden, dat is belemmeringen uit de weg ruimen. Dat is spirituele activiteit op de juiste manier. Hoe meer we ons aan iets vastklampen dat we beschouwen als iets van onszelf, des te minder theosofie we kunnen geven. En laten we dat niet vergeten, omdat we juist dat uit de weg moeten ruimen. Ik doe mijn uiterste best deze hardnekkige gehechtheden te verwijderen om het hart van ieder lid in deze TS te bereiken. We zijn theosofen en we zullen de theosofie in praktijk moeten brengen en tot iets praktisch in ons leven moeten maken.

Nee, wanneer de dag komt dat een leader of een lid denkt dat hij macht moet bezitten, dan zal deze TS dood zijn, absoluut dood. Er zijn in deze TS vaker moeilijkheden veroorzaakt door mensen die dachten dat ze belangrijk waren. Dat is gevaarlijk. Niemand van ons is belangrijk. Onze taak is onpersoonlijke kanalen te zijn voor de logekracht, niet gehecht aan de resultaten, niet gehecht aan symbolen, niet gehecht aan iets anders dan de waarheid, de echte waarheid, zoals deze vanuit de Loge stroomt naar de leader en naar ieder lid. Ik ben vastbesloten mijn opdracht uit te voeren. Dat is wat dit samenwerkingsverband zal gaan worden, als ik eraan kan bijdragen dat ervan te maken.

Dean: Mag ik iets zeggen? Ik zou alleen maar voor mezelf willen spreken dat ik helemaal achter u sta, meneer Long. Ja, met heel mijn hart.

Kay: Meneer Long, zou u in eenvoudige woorden willen verklaren wat dit betekent? Het is tamelijk verwarrend, en voor mij persoonlijk nogal een schok. Geen schok in de letterlijke betekenis van het woord, maar meer een verrassing. Bedoelt u dat de bestuursleden van de Britse eilanden er in de toekomst niet meer zullen zijn?

JAL: De bestaande bestuursleden, onder wie mevrouw de voorzitter, zullen er niet meer zijn.

Kay: Hoe zal dan de andere structuur van de organisatie zijn, zodat ze kan functioneren zoals ze dat doet? Iedere loge stond onder het voorzitterschap van een bepaald persoon en alle loges waren met elkaar verbonden, en er werd de nadruk op gelegd dat de loge min of meer een afzonderlijk deel van het geheel was, maar tegelijkertijd kon ze haar eigen onafhankelijke wetten vaststellen.

JAL: Ik denk dat ik u begrijp, meneer Kay. Hier is het verschil en het is een heel belangrijk verschil. Ik heb het in het kort uitgelegd maar ik zal nu wat dieper erop ingaan. De huidige officiële situatie zal niet langer bestaan, maar er zal natuurlijk iets moeten zijn dat ervoor in de plaats komt, niet een afzonderlijke organisatie, maar, zoals gezegd, door mij zullen een nationaal-secretaris, een penningmeester en een secretaris-notulist worden benoemd. De loges, zoals ze nu zijn samengesteld als autonome eenheden in de Engelse Afdeling, zullen branches worden die rechtstreeks zijn verbonden met het Hoofdkwartier. De charters zullen, in plaats van door het Hoofdkwartier te worden verstrekt door bemiddeling van een nationale

afdeling, rechtstreeks aan de branches worden verstrekt, en ze zullen hun energie en kracht rechtstreeks van de stam van de boom ontvangen, zonder dat zich iets daartussen bevindt. Hun 'onafhankelijkheid' zal blijven bestaan precies zoals bij de tak van een boom. Elke loge zal een verschillende tak zijn, maar niet los van de hoofdstam. Elke tak zal haar eigen individuele svabhava hebben, haar eigen natuurlijke neiging om in de een of andere richting te groeien, maar ze zal haar levensbloed rechtstreeks van de stam van de boom, het Hoofdkwartier, ontvangen, en onder de leiding en waakzame bescherming van het Hoofdkwartier staan. Het Hoofdkwartier zal de branches niet zeggen wat ze moeten doen. Dezelfde gedragslijn die de meesters volgen ten aanzien van de leiders, zal tussen de leader en de branches worden gevolgd. Ze leiden of besturen de Society niet, hebben ze gezegd; maar ze beschermen haar.

We kijken naar het heden en de toekomst, niet naar het verleden. We zijn voorbij het keerpunt van de boog en gaan vooruit en proberen onze taak op een stevige basis te vervullen. Het is werkelijk niets nieuws, maar we proberen op een natuurlijke en fundamentele manier te werken.

Kay: Zal de voorzitter van de loge ook niet meer bestaan?

JAL: Nee, nee. Elke loge of elke branch zal, als de nieuwe charters worden verstrekt, haar voorzitter kiezen, precies zoals dat nu gebeurt. Ik zal herhalen wat we in Nederland hebben besproken. Ze vonden het een goed idee en voeren het ook uit. Wanneer u een beslissing moet nemen, of het nu het verkiezen van een voorzitter of iets anders betreft, dan vind ik dat u rustig bij elkaar moet gaan zitten om dit te bespreken en – zelfs bij de verkiezing van een voorzitter – niets moet doen tenzij de beslissing unaniem is. Dan zullen we iets bereiken. Als er geen eenstemmigheid is, wacht dan. Handel dan nog niet. Ik denk dat er in deze Society geen branch is die niet unaniem een voorzitter kan kiezen. Het kan me niet schelen hoe vaak u moet bijeenkomen om uiteindelijk een beslissing te nemen. Praat erover, bespreek het, en breng alle tegengestelde gezichtspunten en minderheidsstandpunten naar voren, vriendschappelijk natuurlijk, en spreek openlijk over elk aspect van de zaak. Zoals ik de leden in Nederland vertelde, is volgens mij de beste voorzitter van een branch diegene die, evenals ikzelf, een 'non-entiteit' is: de dienaar van de leden van de branch en van de theosofie. Als ik iedere branch en ieder lid moest vertellen wat hij moet doen, dan zou ik al gelijk tekortschieten, want ik kan geen enkele branch of individueel lid helpen door ze te vertellen wat ze moeten doen. Ik kan hen alleen helpen door ze te helpen op eigen benen te staan. Dan leggen we grondslagen die voor altijd zullen standhouden. Maar als ik hun elke keer moest gaan vertellen wat ze moeten doen, zouden we hun krukken geven om op te steunen en mochten die krukken breken, dan zouden ze vallen. Reglementen zijn niet nodig om een voorzitter te kiezen, en hoe sneller we in de theosofie ophouden om op dergelijke dingen te steunen, des te sneller de theosofie werkelijk zal bloeien, eerst in ons hart en dan in ons eigen land.

Annie Johnson: Ik ben lid van deze Society geweest onder vier leiders: onder KT, GdeP, kolonel Conger en nu u, onder wie ik mijn leven wel zal beëindigen, omdat ik waarschijnlijk niet veel jaren meer zal leven. Maar ik wil blijven leven onder de leiding die ik al die tijd heb gehad, en die in het dagelijks leven heel nuttig is geweest. Door de theosofische ideeën kun je de dingen anders zien. Het is niet iets buitengewoons, maar je bekijkt de dingen vanuit een ander gezichtspunt en het geeft je veel moed om te leven en de schoonheid van alles om je heen te zien, en dat is volgens mij het goddelijke. Je kunt op dezelfde manier het goddelijke in ieder van ons zien, en dat kan door trouw te blijven aan de theosofie. Ik ben geen studente. Ik

ga u niet vertellen dat ik alle grondslagen van de metafysica heb gelezen. Ik ben het met u eens dat het goed is als het zo uitkomt, maar ik ben er niet voor geschikt. Ik heb het altijd op deze manier gezegd: wanneer je voor jezelf iets wilt gaan bestuderen, kookt misschien de melk over, en dan moet ik het boek wegleggen. Iemand heeft eens gezegd dat je het zou moeten doen ten koste van de melk. Maar ziet u, die melk is misschien het voedsel voor de baby, nietwaar?

JAL: Dank u, dat is heel waar.

Baring: Als loge in Manchester, die nu al jaren bestaat, geloof ik dat we gerust mogen zeggen dat we een gelukkig gezin vormen, onder de drie voorzitters die we hebben gehad. We hebben iets om dankbaar voor te zijn. We hebben de zuivere leringen van de theosofie ontvangen en nadat we onze leader vanavond hebben horen spreken, herhaal ik dat we iets hebben om dankbaar voor te zijn, ieder van ons. Ik denk niet dat iets de loge in Manchester kan verstoren en ik zou graag een unanieme stemming zien – geen stemming, maar de algemene goedkeuring van wat onze leader naar voren heeft gebracht. Ik zou graag zien dat het nog vanavond, vóór we uiteengaan, gebeurt. Wat mij betreft, heel graag.

Enoch A. Holmes: Mevrouw de voorzitter, we hebben al enige tijd aanwijzingen voor deze verandering ontvangen – niet met zoveel woorden maar in gevoelens, in de atmosfeer. Peter Stoddard, onze voorzitter hier, heeft onze activiteiten in Engeland gekarakteriseerd als vormloos en we zijn het erover eens dat er enige eenheid in moet worden gebracht. Een van de grote taken waarmee onze nationale afdeling zich heeft beziggehouden, is uitgevoerd door rond te reizen en de denkpatronen te doorbreken. Deze nieuwe verandering is, zoals ik het zie, niet meer dan een uitbreiding. Ik ga er absoluut mee akkoord.

JAL: Dank je Enoch. U beseft dat het voor mij heel eenvoudig zou zijn om te zeggen, het is voor elkaar. Tussen haakjes, ik heb de macht hiertoe! [*Gelach*] Maar ik ben niet van plan hiervan gebruik te maken, tenzij ik het moet doen om het werk te beschermen. Er is hier geen gevaar voor het werk. Maar ziet u niet de occulte waarde, de werkelijke spirituele kracht, die automatisch het gevolg zal zijn als de loge in Manchester, wanneer ze de impuls voelt, vrijwillig en eenstemmig haar steun eraan geeft?

Theosofie is iets innerlijks, niet slechts een uiterlijke weergave van mooie gedachten. Laten we dat niet vergeten. De innerlijke kracht, die een vrijwillige beslissing om onszelf te verbeteren met zich meebrengt, leidt in feite tot het gewenste resultaat. Hetzelfde geldt voor een groep. De Wet verandert niet omdat ze door een groep werkt, of het nu de loge in Manchester of die in Liverpool betreft. Als de theosofie hier in Manchester niet goed was doorgedrongen zou deze loge er niet zijn en zouden we deze bijeenkomst niet hebben.

In feite heeft u geen regels nodig om te weten wat de geest van de bijeenkomst is. Zoals ik al zei, zouden we er echt eens over moeten nadenken om een voorbeeld aan de quakers te nemen. Zij weten hoe ze in stilte bij elkaar moeten zitten, totdat de geest van de bijeenkomst wordt aangevoeld en dan spreken ze één voor één, spontaan, rustig en nadat iedereen een kans heeft gehad om iets te zeggen wordt de ware geest van de bijeenkomst volledig aangevoeld en begrepen. Dat bedoelde ik met het op natuurlijke manier unaniem tot een besluit komen. Het is de geest van de bijeenkomst die we moeten begrijpen en gebruiken en die we niet kunstmatig moeten fabriceren door een knap verkooppraatje. Nee, dat is verkeerd. Maar laat de geest van de bijeenkomst rustig en op een natuurlijke manier overheersen, en dan zult u de wegwijzers die u kunt volgen, herkennen.

Baring: Dat karakteriseert de loge in Manchester.

JAL: Ik geloof dat ik weet wat de geest van de bijeenkomst is en wat de geest van Engeland is. In Liverpool deed men het volgende. Gisteravond ging men naar ieder lid in de zaal van het hotel en vroeg hun mening. Zou u dit ook zo willen doen, of niet? Je zult toch niet willen, Peter, dat iemand in deze zaal morgen zal zeggen dat hij geen kans heeft gekregen om te spreken als hij nog erover wil nadenken? Waarom vraag je het niet aan iedereen?

Stoddard: Het zal geen enkel verschil maken in onze toewijding of onze poging om theosofie in het dagelijks leven toe te passen. Vanuit een spiritueel standpunt kan dit voorstel in feite tot grotere doelmatigheid leiden.

De leden van de loge in Manchester geven hierop een voor een te kennen, hetzij mondeling of door een knikje met het hoofd, dat ze voor het idee zijn dat de loges branches worden die rechtstreeks met het Hoofdkwartier zijn verbonden.

Kay: Ik begrijp het niet, maar ik zou dit willen zeggen – en ik wil graag dat u dit goed opvat – de indruk die onze vrienden uit Amerika mij hebben gegeven is dat alles wat we hun in handen geven heel veilig is. Dat beantwoordt toch de vraag, nietwaar?

Stoddard: Dan kan ik tot mijn genoegen verklaren dat het unaniem is aangenomen.

JAL: Ik ga u hiervoor niet bedanken om mijzelf, ik zou willen dat u uzelf bedankt. Ik ben geïnteresseerd in de loge in Manchester, niet in mijzelf.

Stoddard: Dat is een hoffelijke opmerking, maar in de loop van de jaren heb ik ontdekt dat alles wat we voor deze Society doen, in de vorm van grote weldaden bij ons terugkeert.

JAL: Er is nog een ding dat ik niet heb vermeld, en dhr. Kay roerde dit in zijn laatste opmerking aan: in dit werk wordt het meeste tot stand gebracht door dat tienletterige woord ‘vertrouwen’ – geen vertrouwen in de leader, Jim Long, geen vertrouwen in Peter Stoddard, de persoonlijkheid; nee, maar *vertrouwen in de meesters en de Wet*. Dat is belangrijk, en als we daarin ons vertrouwen stellen en onze persoonlijke wil niet in de weg laten staan, zal niets de vooruitgang van de theosofie in de wereld tegenhouden. Het is mijn taak om dit samenwerkingsverband op gang te brengen. Dit samenwerkingsverband heeft altijd bestaan, maar het is mijn verantwoordelijkheid om te proberen de leden te doen begrijpen dat ze een individuele verantwoordelijkheid dragen om de leader te helpen en niet om op de leader te leunen, zodat we ervoor kunnen zorgen dat dit werk niet alleen tot 1975 wordt voortgezet – dat is slechts de eerste stap – maar het zo’n innerlijke stuwkracht te geven dat wanneer de boodschapper omstreeks 1975 komt, hij of zij iets zal hebben waarmee het voor de komende eeuwen kan worden voortgezet. Als we van die taak niets bakken, zijn we tekortgeschoten. We kunnen ons niet inzetten voor maar één eeuw. Helemaal niet. GdeP heeft in zijn boeken herhaaldelijk erop aangedrongen dat we moeten denken in eeuwen en eeuwen en eeuwen. Dat proberen we te doen.

Mw. Glasby: Ik heb het gevoel dat dhr. Long het werk van GdeP voortzet, en wij in Liverpool, de bestuursleden en degenen die de manier kennen waarop GdeP werkte, zijn allen van mening dat het werk wordt voortgezet op dezelfde manier als toen GdeP hier was en dat

GdeP deze nieuwe cyclus na verloop van tijd eveneens zou zijn begonnen. Dat is wat ik wilde zeggen.

JAL: Ik waardeer het bijzonder, wat u vanavond voor het werk heeft gedaan. U zult ervaren – daar ben ik zeker van – dat het werk in Engeland zich op een veel vrijere manier zal ontwikkelen dan het in lange tijd heeft gedaan, hoewel u de resultaten misschien niet onmiddellijk zult zien.

L.M. Skaife: Mag ik nog iets opmerken? Het enige wat volgens mij de menselijke natuur verhindert om oud te worden is de elastische weefsels zo levend te houden dat de verbindingen nog jeugdig zijn en dat de stromen vrij van het binnenste naar de buitenkant kunnen gaan en van de buitenkant naar het binnenste, zonder enige belemmering. Ik heb het gevoel dat dit een van de dingen is die hier gebeuren. Dat is mijn indruk.

Dan is er nog iets, het vrijwillige karakter van het besluit. Voor mij is het een zaak van leven of dood. Als het besluit zou worden opgelegd zou het naar de dood smaken, maar omdat het vrijwillig tot stand is gekomen, schenkt het leven aan de gebeurtenissen en is de toekomst veiliggesteld. Ik heb helemaal geen angstige voorgevoelens.

JAL: Dank u. Het is tijd voor de thee, zie ik, en ik zal daarna proberen nog enkele woorden te zeggen.

Pauze – thee en koffie

JAL: Terwijl ik hier zat, werd mij een brief gegeven, die in een P.S. de geschiedenis bevat van het jongetje dat zijn gebedje opzegt en het op deze manier besluit: ‘En God, doe alsjeblieft de vitaminen in taarten en gebakjes, in plaats van in wonderolie en spinazie. Amen.’ Mijn oog viel niet alleen op het verhaaltje maar ook op het woord God, omdat mijn gedachten onmiddellijk enkele dagen teruggingen naar een bezoeker die mij in het hotel in Liverpool opzocht, een belangstellende, geen lid. Ze kwam als gevolg van het feit dat ik op de eerste bijeenkomst in Liverpool in het Stork Hotel over de christelijke bijbel had gesproken. Voor degenen die niet op deze bijeenkomst in Liverpool aanwezig waren, zal ik deze gedachte herhalen. We kunnen van een belangstellende op onze bijeenkomsten niet verwachten dat hij theosofie in tien gemakkelijke lessen, of zelfs in honderd lessen, zal begrijpen. Hij zal dat op die manier niet kunnen. We moeten met die belangstellende beginnen op de plaats waar hij staat, zijn taal spreken, zijn idioom gebruiken en hem geleidelijk laten zien dat theosofie niet betekent dat hij zijn christendom moet opgeven, als hij dat christendom wenst, maar dat het hem zal helpen zijn eigen geloof beter te begrijpen. Na verloop van tijd zal hij inzien dat wat hij dacht dat het christendom was, slechts kerkendom was. Dan zal hij de sleutels herkennen die alleen de theosofie kan verschaffen, en hij zal of een hele goede christen worden of misschien zelfs een goede theosoof.

Ik hoop dat u dit in deze nieuwe cyclus van het werk in gedachten zult houden en er ernstig over zult nadenken, hoe wij ons als theosofen moeten voorbereiden om de honderden en honderden zoekende belangstellenden tegemoet te treden, die doorkneed zijn in de christelijke denkwijze en toch op zoek naar inzichten die licht werpen op wat ze geloven en liefhebben. Ik zal in alle branches en studiegroepen de studie van de bijbel, in het bijzonder het Nieuwe Testament, aanmoedigen. Ik bedoel helemaal niet dat de theosofische boeken moeten worden weggegooid, helemaal niet. Dat zou je reinste dwaasheid zijn. Maar laten we begrijpen en leren hoe we met onze belangstellenden moeten spreken die intuïtief aanvoelen dat ze

misschien hun thuis hebben gevonden, maar nog door de oude banden van het geloof waarin ze zijn grootgebracht, worden vastgehouden. Laten we hen helpen te begrijpen wat ze in feite bezitten, en hen niet afschrikken met onze grote kennis van de theosofische leringen en hersengymnastiek.

Albert B. Johnson: Meneer Long, mag ik iets zeggen? Wat u zojuist heeft gezegd is iets waaraan ik nu al vijftig jaar heb proberen te werken. Ik heb tegenstand ondervonden van mijn collega's en van theosofen in het algemeen. Niet dat ik me niet kan verenigen met de *Bhagavad Gita* en Patanjali's *Yoga Aforismen* en al die andere werken waarvoor ik groot respect heb, maar ik voel me geworteld in het christelijke geloof, en nadat ik Boehme en mensen van dat kaliber had bestudeerd, kwam ik weer terug bij de christelijke bijbel.

Ik kwam reeds in aanraking met de theosofie toen ik nog een jongen was, en deze kennis veroorzaakte al vroeg meningsverschillen en maakte dat ik van de zondagsschool werd geschopt omdat ik te veel vragen stelde die niet konden worden beantwoord door mensen die verondersteld werden te weten! Ik heb in mijn leven geprobeerd om uit te vinden wat deze dingen betekenen en ik ben daarin grotendeels geslaagd. En ik denk dat mijn collega's in Manchester het erover eens zullen zijn dat ik het altijd krachtig voor de christelijke religie heb opgenomen, nooit voor het kerkendom, maar voor de christelijke religie. Ik kan niet anders dan uw opvattingen steunen. Ik zal heel graag aan dergelijk werk deelnemen. Het is een feit, meneer Long, dat we teruggaan, maar al klinkt dat paradoxaal, we gaan vooruit. Natuurlijk merkte ik snel toen kolonel Conger leader werd dat hij bepaald werk voortzette dat men enige tijd had laten rusten.

JAL: Hij noemde zijn ambtsperiode een 'overgangperiode'. U kunt er echter zeker van zijn dat er minstens zeven verschillende overgangen bij betrokken waren!

We kunnen hetzelfde zeggen over boeddhisme, brahmanisme, taoïsme, enz. Het is onze taak een vergelijkende studie van de religies te maken. Het is een van onze doeleinden. Als we alleen nauwgezet en letterlijk technische theosofie bestuderen, zonder enig verband met iets anders, dan beginnen we de goden te vragen om wat echte vitaminen in andere dingen te doen! We zullen dan, om openhartig te zijn, het perspectief verliezen en ons gevoel voor verhoudingen tegenover de miljoenen die zoeken naar juist die bruggen die we hadden moeten bouwen vanaf onze gunstige theosofische positie naar die van hen. Wat wij te bieden hebben zal veel weg hebben van de 'wonderolie en spinazie' van de kleine jongen, in plaats van iets wat smakelijker is!

Johnson: Dat herinnert me aan Thoreau in zijn *Walden*. Hij wilde de *Bhagavad Gita* hebben in plaats van koud water, want ze zuiverde zijn geest. Maar op een dag las hij een passage in het Nieuwe Testament, toen er iemand langs hem liep en hij hield deze persoon staande en zei: 'Kom eens hier en lees dat eens; ik ben er zeker van dat u dat niet eerder heeft gelezen.' Het was een gedeelte uit het Nieuwe Testament dat hij in een nieuw licht zag. Dat is de manier waarop deze boeken moeten worden gelezen: tussen de regels.

JAL: Dank u. Het is nu ongeveer tijd om de bijeenkomst te sluiten. Als ik bij de leden in de hele wereld geen andere gedachte kan achterlaten dan dat ieder van u individueel verantwoordelijk is voor het welzijn van de mensheid, en deze taak serieus moet nemen en doet wat in zijn vermogen ligt, dan denk ik dat er veel tot stand is gebracht. Ik geloof niet dat we als theosofen beseffen welke gevolgen een goede gedachte en een goede daad hebben. Mw. Rainford zei dat ze iets ontdekt had over handelen in niet-handelen en niet-handelen in

handelen. De grootste handeling die ik ken en waarover gesproken wordt in de *Gita*, is die welke plaatsvindt in de verborgen schuilhoeken van ons hart, wanneer we besluiten om krachtiger en betere mensen te worden. We gaan allen door de onverbiddelijke poorten van zuivering en beproeving. Dat moeten we. Dat is een deel van de karmische vuurproef. Uiterlijk is er geen enkele handeling. Maar innerlijk vindt het werkelijke alchemistische handelen plaats, is de alchemie van de geest aan het werk. Indien onze aspiraties sterk genoeg zijn, zal het leven ons vragen ze tot het uiterste waar te maken. We hoeven niet lang te wachten als onze aspiraties oprecht zijn – misschien enkele minuten, uren, een dag of een week. Dat is werkelijk de dagelijkse inwijding waarover Judge sprak. Ons dagelijks leven is nu in feite de enige ware inwijdingskamer. We zullen misschien drie stappen vooruit doen en twee stappen achteruit, maar als we blijven proberen zullen we er komen.

Ik heb de ervaring gehad, en ik weet dat u allen in meerdere of mindere mate deze ervaring heeft gehad, dat we tijdens deze perioden van zuivering en geloftekoorts uiteindelijk tot het besef komen dat we om ons heen mayavische belemmeringen hebben geschapen, zelf hebben geschapen, waardoor we iedereen en al het andere de schuld geven van de toestand waarin we ons bevinden, behalve onszelf. Wanneer we tot dat besef komen, wanneer het ons telkens opnieuw pijn doet en kwetst, zowel innerlijk als uiterlijk, dan zien we de feiten zoals ze zijn en besluiten dan de dingen van binnenuit recht te zetten. Wanneer we dat doen, beginnen we de werkelijke vreugde te ervaren dat we iets bereiken. Dan ook zullen de goden zich neerbuigen om te helpen, want ze kunnen niet weigeren. Ze moeten de occulte wet volgen dat voor iedere stap die de leerling doet in de richting van de meesters, de meesters er een in hun richting doet. Naarmate we in staat zijn de theosofie tot een levende kracht in ons leven te maken – nu we op opgaande boog van deze eeuw omhooggaan, en leringen in praktijk brengen die we gedurende vele tientallen jaren hebben ontvangen – in die mate zullen we deze beweging vooruithelpen en het werk doen dat van ons wordt verwacht.

Op het ogenblik dat de bijeenkomst zou worden gesloten, vroeg Kirby Van Mater toestemming aan de leader om vanwege de 'zuivere en krachtige atmosfeer die aanwezig was', iets voor te lezen van Longs gesprek met de leden in Stockholm op 17 mei. Het betreft het gedeelte na de pauze van die bijeenkomst. Na het voorlezen sloot Mw. Rainford de bijeenkomst.

Bijeenkomst in Cardiff, Wales

Angel Hotel

21 juni 1951, 19:30 uur

JAL: Ik ben diep geroerd. Het is zo'n onverwacht genoeg om u, leden uit Wales, te ontmoeten. Ik had niet verwacht iemand anders te zullen aantreffen dan dhr. Harding en dhr. Urquhart en misschien Mw. Harris uit Engeland, die op bezoek is in Cardiff. U heeft dus geen idee wat het voor mij betekent dat u allemaal bent gekomen.

Alex Urquhart: Er zijn maar enkele mensen over uit de oorspronkelijke groepen van Kenneth Morris in Tonypany en Ferndale, alle anderen zijn gestorven, en daarnaast zijn er onze leden uit Cardiff.

JAL: Ik begrijp het. En ik zie ook Jim Carey, die helemaal uit Gowerton bij Swansea is gekomen. Waar twee of drie in de naam van de meesters bijeenzijn daar is de logekracht; het is niet moeilijk om erachter te komen welke groepen in de juiste geest samenkomen en die kracht aantrekken die de vlam helder brandende houdt.

Uit alles wat ik in de loop van de jaren van de leden uit Wales heb vernomen, weet ik dat dat precies is wat u heeft gedaan. In theosofisch verband hoorde ik op een indirecte manier voor het eerst iets over Wales van kolonel Conger, die Kenneth kende toen hij in Point Loma was. Misschien weet u dat de kolonel een bijzonder goede organist was, en toen KT het orgel in de tempel van Point Loma liet plaatsnemen, kreeg Kenneth Morris toestemming (de enige voor zover ik heb begrepen) om in de Tempel te zijn als de kolonel daar aan het oefenen was; en terwijl de kolonel speelde, kreeg Kenneth de inspiratie voor verschillende van zijn artikelen. Met een twinkeling in zijn ogen heeft de kolonel me verteld dat hij in het bijzonder voor Kenneth in zijn spel zoveel legde als hij kon, en Kenneth zei dat zijn bewustzijn dan tot het punt werd verheven waar hij eenvoudig moest schrijven. Er was een artikel in het bijzonder van Kenneth, geloof ik, met als titel 'Bij het luisteren naar een fuga van Bach' – een heel mooi artikel. Dat was mijn eerste kennismaking met Wales.

Mijn tweede kennismaking, als ik het zo mag noemen, die mijn hart verwarmde en mij heel dicht bij Wales en zijn leden bracht, was toen ik hoorde dat de meeste leden hier hard moesten werken voor weinig geld, dat zij verduveld hard moesten werken en toch vervuld waren van liefde voor de theosofie, en de juiste geesteshouding hadden tegenover de theosofie. Dat raakte me, want ook ik ben geboren en grootgebracht onder dezelfde omstandigheden; mijn ouders waren arm en werkten als paarden om de eindjes aan elkaar te knopen, in een gezin met vier kinderen. Er kwamen crisistijden, evenals hier, en ik weet nog dat ik op een keer in 1912, toen ik nog een jochie was de 'Saturday Evening Post' verkocht en met krantenverkoop de familie op de been hield, want mijn vader kon enige tijd geen werk vinden. In die tijd verdiende een man \$ 9,- per week, de huur die hij moest betalen was \$ 12,- à \$ 15,- per maand en van wat er overbleef moest hij het gezin onderhouden. Ik heb het dus aan den lijve

ondervonden en kan het begrijpen. Ik ben nooit rijk geworden en hoop het ook nooit te worden!

Zoals u allen weet zijn het dit soort ervaringen, hoewel het niet gemakkelijk is dit de mensen te doen geloven, die de ziel openen voor de waarheden die de theosofie te bieden heeft. En hoewel ik alle respect heb voor de intellectuelen, ben ik het toch voor 100% eens met Judge, toen hij het met Sinnett had over 'de hogere klassen en het volk'. Nu zou ik hier niet graag verkeerd begrepen willen worden; ik heb niets tegen de hogere klassen, helemaal niet. Maar ik ben het met Judge eens toen hij zei: 'Het volk zal de theosofie levend houden.' Ik heb te veel voorbeelden gezien van mensen die de theosofie als een intellectuele luxe zagen, in plaats van haar ter harte te nemen en tot een onderdeel van het dagelijks leven te maken. Dat is de tweede reden waarom ik me zeer nauw met Wales verbonden voel.

Er is nog een reden: ik weet dat hier gedurende lange tijd uiterlijk weinig activiteit is geweest. Het klinkt misschien als een paradox om dit als mijn derde reden op te geven voor mijn gevoelens voor Wales, maar dit is maar één kant van de medaille. De andere kant is dat ik weet dat de leden die hier aanwezig zijn en die dit werkelijke licht in hun hart brandende hebben gehouden, als het ware wachters zijn geweest aan de poort van de vesting, en daar de geest en het vuur van de theosofie in Wales hebben beschermd.

Van kolonel Conger heb ik heel wat lessen geleerd toen hij voorzitter van de Amerikaanse Afdeling was. Ik kon in het begin niet begrijpen waarom hij zoveel aandacht schonk aan bepaalde centra in de Verenigde Staten waar alle activiteit ontbrak. Soms was er maar één persoon, misschien zelfs al wat oud en niet in staat iets voor het werk te doen. Maar zijn aandacht, zijn sympathie en zijn zorg voor dat specifieke punt waren geweldig. Ik heb hem ernaar gevraagd, maar ik kreeg nooit antwoord. Toen hij later een brief schreef, kreeg ik mijn antwoord. In deze brief, gericht aan een bejaard lid in Spokane, in Washington, in het noordwesten van de Verenigde Staten, zei hij hoe dankbaar hij was dat ze het licht in Spokane brandende had gehouden. Het interesseerde hem niet dat ze zei dat ze oud was en niet veel meer kon doen dan af en toe met de een of andere vriend die bij haar thuis kwam over theosofie te praten.

Ik heb hieruit veel geleerd wat ik nooit meer zal vergeten; het is de les die gekarakteriseerd wordt door HPB's woorden aan Judge, waarop ik op deze rondreis telkens weer de aandacht heb gevestigd. Ik doe dit met opzet, omdat we aan haar woorden nooit genoeg aandacht kunnen schenken: dat de destructieve krachten in de wereld zich evenzeer bewust zijn van wat er gebeurt als de lichtkrachten en dat de beschermende krachten zo schaars zijn dat ze strategisch moeten worden geplaatst. Voor mij, en dat is mijn eerlijke en oprechte overtuiging, is theosofie het enige dat de voorzorgsmaatregelen kan bieden waaraan de wereld en elk land behoefte heeft. En we moeten ervoor zorgen dat de beschermende krachten van waarheid en van het scheppende denken en handelen met zoveel inzicht worden verdeeld en geplaatst dat de destructieve elementen niet door deze beschermende ring kunnen heendringen.

Ik kan tot mijn grote vreugde vertellen dat van mijn reis rond de wereld die ik de afgelopen winter voor kolonel Conger heb gemaakt, en deze reis, ertoe hebben geleid dat de beschermende krachten goed zijn geplaatst en sterk zijn, sterker dan ze ooit in de geschiedenis van de Society zijn geweest. Ik bedoel niet sterk door grote aantallen. Aantallen interesseren ons niet. Ik bedoel sterk door de kwaliteit van de beschermende kracht. Als er slechts hier en daar een of twee zijn die de goede houding hebben, dan is die houding die zij in hun hart

meedragen en in hun leven tot uitdrukking brengen de grootste bescherming die kan worden opgebouwd. En hoe vaak het soms ook mag lijken alsof hier maar weinig is gebeurd, hoe vaak u ook het gevoel mag hebben dat u niet veel heeft gedaan, Wales heeft veel meer gedaan dan u denkt, omdat het innerlijke licht, het zuivere buddhische licht, dat het resultaat is van ware toewijding en het waarachtig innerlijk dienen van de zaak van de meesters, helder is blijven schijnen.

Ik zeg dit niet om u een prettig gevoel te geven. Niemand van u kan zich ook maar half zo gelukkig voelen als ik vanavond, omdat ik het voorrecht heb hier te zijn en zovelen van u te ontmoeten. Zoals ik u in het begin al zei, dacht ik dat ik met de heren Urquhart en Harding zou spreken. Later hoorde ik dat John Taylor in de stad was. Maar in plaats van twee of drie tref ik hier een aantal mensen aan die een grotere kracht vertegenwoordigen dan een regiment.

Op dat moment kwamen er nog meer leden binnen en moesten er stoelen worden gehaald.

Urquhart: Het is jammer dat u op deze manier voortdurend wordt onderbroken, maar we gaan ons allemaal steeds meer thuis voelen. Als alle stoelen zijn binnengebracht, zullen we ons allemaal volkomen op ons gemak voelen.

JAL: Ik wil graag dat u zich allemaal op uw gemak voelt en dat u spreekt alsof u thuis bent, want ik wil alleen heel in het kort zeggen dat onze verantwoordelijkheid op dit moment in de geschiedenis van het werk en van de Society een beetje anders wordt dan in het verleden; en daarom en omdat we meer dan ooit serieus aandacht moeten schenken aan wat ik praktisch occultisme of praktische theosofie noem – door los te komen van de theorie en ons bezig te houden met de praktijk ervan – heb ik duidelijk gemaakt dat dit een samenwerkingsverband is waarin de leader één onder gelijken is en waarin we allemaal samenwerken om deze taak te vervullen. Ik streef er slechts naar de leden te helpen op een verstandige en eerlijke wijze en op de meest eenvoudige manier te werken. U kunt zich dus volkomen op uw gemak en thuis voelen.

Ik heb nu mijn hart gelucht over wat ik van Wales denk. Vanaf het moment waarop James Carey binnenkwam tot de laatste van u arriveerde, heeft dit in mij zitten gisten en ik kon het niet langer voor me houden. De heer Carey moet met de trein van 21.30 uur naar Gowerton terug, dus wil ik nu niet meer tijd in beslag nemen. Ik ben hier gekomen om met Wales kennis te maken, en ik geloof dat ik daarin slaag. Na onze bijeenkomst wil ik met Alex Urquhart, Albert Harding en Johnnie Taylor spreken. Als u vragen mocht hebben ga dan uw gang en we zullen met elkaar spreken over elk aspect van de Society dat u maar wilt. Aarzel niet om te spreken en iets naar voren te brengen waarover u wilt dat we met elkaar zullen praten, want we zijn hier gekomen om samen hardop over theosofie te denken.

Misschien kan ik een paar vragen stellen om de discussie op gang te brengen. Meneer Carey, zegt u dat u daar in Swansea twee leden heeft, of bent u nu alleen?

James Carey: Drie van de zeventien zijn nu nog over: Burgess, Edwards en ikzelf.

JAL: Komt u nog wel regelmatig bij elkaar?

Carey: We kwamen altijd op zondag samen, maar meestal was ik gedwongen thuis te blijven.

Urquhart: De heer Carey is verschillende keren een tijd ziek geweest. Een keer duurde het zelfs vier en een half jaar.

Carey: In verband daarmee hebben we een charter voor Loge nr. 2, Wales. Is dat nog van kracht onder de verschillende leaders?

JAL: Ik ben blij dat u dit onderwerp aansnijdt en ik was van plan er straks met de heren Urquhart en Harding over te praten. De situatie is als volgt: u zult zich herinneren dat tot aan GdeP's tijd de loges of branches alle rechtstreeks met het Hoofdkwartier waren verbonden. Er waren nergens formele nationale afdelingen. Maar tijdens zijn leiderschap organiseerde GdeP de Society, om bijzondere redenen waarover ik niet in details hoeft te treden, op basis van nationale afdelingen en in de constitutie, die hij wijzigde, noemde hij die afdelingen en ook de loges binnen die afdelingen autonoom. Omdat de menselijke natuur nu eenmaal is zoals ze is, bleek dat woord autonomie helaas na verloop van tijd zelfs voor theosofen een struikelblok te zijn.

Ik wil hiermee niet zeggen dat de TS aan banden zou moeten worden gelegd. Helemaal niet. Maar in de loop van de jaren is het volgende gebeurd: in plaats dat de organisatorische structuur van de afdeling een hulpmiddel bij het werk van de Society werd, werd het een belemmering en sommige leden leefden zo in het bewustzijn van hun eigen afdeling dat zich in het bewustzijn van die leden in de verschillende landen een barrière vormde, zodat er een innerlijk obstakel was ontstaan voor de stroom van de logekracht die van het Hoofdkwartier naar de individuele leden vloeit. Dat is verkeerd. Ik heb op mijn beide reizen gemerkt dat praktisch ieder lid in de wereld, zelfs in de Verenigde Staten, behalve zij die geografisch heel dicht bij het Hoofdkwartier wonen, iets hadden verloren, een gemis voelden aan iets dat ze niet kregen en daarom heb ik dit idee aan de orde gesteld, in de hoop dat de nationale afdelingen zelf vrijwillig de stap zouden zetten.

De leader moet niet bevelen dat het een of ander moet worden gedaan. De meesters doen dit ook niet. Ze beschermen het werk van de Society maar besturen of leiden haar niet. Als een leader een fout maakt, beschermen de meesters het werk; en als een afdeling of een loge enkele grote fouten maakt, dan is het de taak van de leader om het werk te beschermen en hij zal alleen rechtstreeks handelen wanneer hij het werk moet beschermen.

Ik wist niet wat ik in Engeland zou aantreffen. Ik ben naar het noorden gegaan en heb daar een bijeenkomst gehad met de leden in Middleton-in-Teesdale. Ik trof daar een uitstekende geest aan. Een paar mensen vroegen me of ik iets ging doen aan de loges en of ik de structuur van de afdeling als zodanig zou gaan veranderen, omdat iedereen dat schijnt te willen. Ik zei dat ik het niet wist. Van Middleton zijn we naar Liverpool gegaan. Daar hebben we twee hele mooie bijeenkomsten gehad, waarbij de leden van de beide loges vrijwillig het besluit namen als studiegroepen door te werken, tot het moment is aangebroken dat ze op natuurlijke wijze een charter kunnen aanvragen voor een branch die rechtstreeks met het Hoofdkwartier is verbonden. Dit was voor mij het teken dat we in Engeland naar alle waarschijnlijkheid beter nu dan later deze wegwijzer moeten volgen.

De volgende ochtend belde ik Ben Koske op, vertelde hem wat er was gebeurd en vroeg hem met de loges in het noorden te spreken als antwoord op de vraag die ze mij over deze zaak hadden gesteld, en hun te vertellen wat er in Liverpool was gebeurd, en hun te willen vragen of ze het gevoel hadden dat ze uitdrukking wilden geven aan hun wens om de structuur van de Engelse Afdeling op te heffen en charters aan te vragen voor branches die rechtstreeks met het

Hoofdkwartier zijn verbonden. Als dat zo was konden ze de charters naar Londen sturen. Hij zei: 'Daar kunt u op rekenen. Ze wilden dit al lang.' Gisteravond heb ik de mensen in Manchester verteld wat er is gebeurd en na een uitvoerige en vrije discussie hebben zij hetzelfde gedaan.

Dit is wat er tot nu toe op mijn reis over de Britse eilanden is gebeurd en het is geheel aan de leden in Wales die charters bezitten, en aan het bestuur van de afdeling van Wales om te beslissen wat u in Wales wilt doen. Indien u dat wilt kunt u uw oude charters opsturen, en we kunnen u nieuwe geven als branches die rechtstreeks met het Hoofdkwartier zijn verbonden. Er zal in Wales een secretaris zijn, evenals er anders een voorzitter zou zijn, maar hij zal door de leader worden benoemd en niet werken als een hiërarch van de afdeling, maar als de vertegenwoordiger van de leader in Wales om ervoor te zorgen dat er in Wales alles wordt gedaan wat daar nodig is.

De hele bedoeling van dit alles is om ervoor te zorgen dat de Society op een natuurlijke manier functioneert: dat de logekracht via het Hoofdkwartier naar de verschillende landen en naar ieder lid zal vloeien, en van ieder lid de wereld in, en dat die kracht via ieder lid, door ieder land terugvloeit naar het Hoofdkwartier, terug naar de Loge, zodat die circulatie op geen enkele manier wordt belemmerd. Het doet er niet toe hoe ver de leden zich van het Hoofdkwartier bevinden, ze staan met het Hoofdkwartier in verbinding en het Hoofdkwartier met hen. Ze hoeven geen vaandels te dragen en posters op reclameborden te plakken, of liederen te zingen, of boodschappen van de daken te schreeuwen. Ze kunnen hun theosofie in praktijk brengen en op die manier iets aan de wereld geven, zelfs al doen ze nooit een mond open; en de wereld geeft iets aan hen. Overal ontvangen de leden iedere dag de 'dagelijkse inwijding' door iets van zichzelf, van hun ervaring, aan de theosofie te geven, en dat moet terugvloeien van hun land naar het Hoofdkwartier en naar de Loge zelf. Deze circulatie van kracht houdt ons gaande in de wereld van nu.

Het geeft niet hoezeer sommige leden in de verschillende afdelingen op een dwaalspoor hebben gezeten, er zijn genoeg betrouwbare leden die de circulatie gaande hebben gehouden, zodat de TS niet in gevaar heeft verkeerd en ook nu niet in gevaar is. De Society is steviger verankerd in de opwaartse stroom van beschaving dan ooit tevoren. Maar we moeten meer doen dan dat. We moeten ons *bewust* zijn van het feit dat het jaar 1975 niet meer zo ver af is en dat we niet alleen moeten zorgen voor genoeg kracht voor de boodschapper in 1975, maar ook een innerlijk voertuig moeten verschaffen dat die boodschapper in staat zal stellen niet alleen het jaar 2000 te passeren tot in de volgende eeuw, maar te zorgen voor voldoende stimulans zodat hij of zij door zijn of haar inspanning voldoende stuwkracht ontwikkelt om de theosofische kracht nog vele eeuwen lang te laten doorwerken. Dit klinkt als een grote opdracht, maar dat is het niet. We kunnen het, en we zijn er al mee bezig.

Meneer Carey, het heeft veel tijd in beslag genomen om dat allemaal te zeggen. Wat uw charter betreft, u kunt zelf beslissen wat u zou willen. Ik heb een aantal loges gezegd dat ze of hun charters kunnen inzenden en ze laten bekrachtigen als branch, als ze hun oude charters willen behouden; of ze kunnen een nieuwe krijgen. Gisteravond heb ik in Manchester gezegd dat hun oude charters in het archief zouden worden bewaard. Kirby is hier de archivaris en we proberen enkele van deze oude documenten veilig te stellen. In Pasadena hebben we verschillende oude charters uit de tijd van HPB en ook enkele oorspronkelijke brieven van de meesters. Ik heb er niets op tegen als sommige loges hun heel oude charters aan de muur zouden willen hangen.

Er is geen probleem in Wales. Ik ben niet hierheen gekomen om de leden in Wales aan te sporen en te proberen hen te laten rondrennen om veel exoterisch werk te doen. Nee, u doet veel meer dan andere mensen, zonder dat u iets schijnt te doen. We willen vooral het innerlijke licht en vuur van de theosofie brandende houden.

Ronald Lane: Zou dhr. Long verder willen gaan met zijn uitleg, die ik zeer adequaat en interessant vind, in antwoord op de vraag van dhr. Carey? Volgens mij zijn de nationale afdelingen niet de storende factor, hoewel ze hun gekibbel hebben, maar het feit dat het grootste gekibbel (misschien zou ik deze term beter niet kunnen gebruiken) rechtstreeks van het Hoofdkwartier schijnt te zijn gekomen. Zou u misschien duidelijk kunnen uitleggen waarom het Kabinet met elkaar overhoop lag en waarom de hele vraag van het leiderschap niet wat duidelijker was, zodat de verschillende nationale afdelingen zich een definitief oordeel erover hadden kunnen vormen, in plaats van na vele maanden tot een beter inzicht te komen?

JAL: Dat wil ik graag doen. Toen u begon dacht ik dat u doelde op de oude, vroegere moeilijkheden die aan het Hoofdkwartier waren ontstaan, maar ik kan beide onderwerpen wel even behandelen. Ik zie nu, dat u het verschil van mening bedoelt van . . .

Lane: Ik bedoelde niet zoals het u persoonlijk aanging, maar ik beschouw het Kabinet als een groep mensen die vanuit het Hoofdkwartier alles regelen. Ik geloof dat daar verdeeldheid heerst en nu moeten we zelf tot een beslissing komen. Het is voor ons heel moeilijk.

JAL: Ik ben erg blij dat u dit onderwerp heeft aangeroerd, meneer Lane. Om een antwoord hierop te geven zou ik willen teruggaan naar het begin van kolonel Congers leiderschap. Als dat op een natuurlijke manier naar voren komt, zouden we later misschien ook in het kort het probleem dat de kolonel had en de oorzaak daarvan kunnen bespreken.

Toen herhaalde de leader de gedachten waaraan hij uitdrukking had gegeven in zijn antwoorden op soortgelijke vragen die hem op zijn reis op het vasteland van Europa werden gesteld, en legde tot besluit de nadruk erop dat 'als een leader moet worden aangewezen door een document of door stemming in het Kabinet, deze Society niet langer de Theosophical Society is met een onverbroken schakel'.

Kirby Van Mater: Ik zou dit eraan willen toevoegen. Van alles wat er is gebeurd in de kabinetsbijeenkomsten werd verslag uitgebracht en als de leden het gevoel hebben gehad dat ze niet genoeg informatie hadden, dan kan ik zeggen dat het voor ieder kabinetslid evenzeer een verrassing is geweest als voor de leden.

JAL: Dat is waar. Ik wil alleen nog dit eraan toevoegen, dat niemand, wat hij of zij misschien ook heeft gedacht, heeft geweten dat ik karmisch deze verantwoordelijkheid kreeg zodra de kolonel stierf. De enige woorden die hij op zijn sterfbed tegen me zei, nadat ik maar tien dagen voor zijn dood van mijn wereldreis was teruggekeerd, waren deze: 'Maak de taak waaraan je bent begonnen helemaal af.' Dat was alles. Maar iets trof me. Ik groette en zei: 'Goedenacht.' De volgende ochtend kreeg hij een hartaanval en is niet meer tot bewustzijn gekomen. Toen hij stierf wist ik het. Ik wist dat ik ondanks alles de taak moest vervullen, niet dankzij alles. Ik zeg dit niet ter verdediging, maar ik heb geprobeerd u naar waarheid antwoord op uw vragen te geven.

Lane: Dank u zeer. Ter verontschuldiging kan ik vanuit een nationaal standpunt gezien slechts eraan toevoegen dat we misschien voldoende uitleg hebben gekregen. Misschien moeten de dingen op die manier gebeuren. In Engeland of in Wales zou het denk ik niet zo zijn gegaan, maar we moeten altijd rekening houden met de Amerikaanse karaktertrekken. Ik geloof niet dat een lid van de afdeling van Wales dat document van kolonel Conger in zijn bezit zou hebben gehouden terwijl hij in zijn hart wist dat hij er niet geschikt voor was. Hij zou het hebben verbrand, of hebben gegeven aan . . .

Van Mater: Ik zou het hebben verbrand of aan dhr. Long hebben gegeven.

Urquhart: Het had in ieder land kunnen gebeuren. De omstandigheden laten de mensen overal ongeveer hetzelfde doen, of ze nu tot het ene of het andere volk behoren, of ze nu in het ene of het andere land wonen.

Carey: Het is allemaal nogal ingewikkeld zoals waarom het Hoofdkwartier van Point Loma naar Covina en daarna naar Pasadena werd verplaatst, terwijl Point Loma toch echt een wereldcentrum was.

JAL: Iedere leader heeft zijn of haar taak te vervullen. KT's belangrijkste werk bestond uit het vestigen van dat grote centrum in Point Loma als plaats van training. De voornaamste taak van GdeP was om esoterische leringen te geven, met zijn prachtige verklaringen en toelichtingen van HPB's *Geheime Leer*. Toen GdeP kwam, was het specifieke werk van KT voltooid, maar het Hoofdkwartier in Point Loma viel met een enorme schuldenlast in zijn handen, waarvan hij zich volgens mij nooit zou hebben kunnen ontdoen zonder de hulp die hij kreeg. GdeP's instructies waren om naar een kleiner Hoofdkwartier te verhuizen, en hij zou heel graag de staf voldoende hebben ingekrompen om zich als Hoofdkwartier te kunnen vestigen in de kleine, compacte ruimte die we nu hebben. Maar dat kon hij niet ineens doen. Hij nam wel de eerste grote stap: de verhuizing naar Covina met ongeveer 85 à 90 mensen. Dit aantal is, door verschillende natuurlijke oorzaken, geslonken tot 35 à 40. De laatste jaren hebben we geen grotere staf aan het Hoofdkwartier nodig gehad. Deze is geschikt om het belangrijkste werk van de TS te doen, waaronder de drukkerij.

Ik bedoel niet dat we nooit meer een centrum zullen hebben zoals in de tijd van KT. Misschien niet tijdens ons leven. Iedere leader moet iets doen dat zijn speciale taak is. Een van GdeP's grote problemen na KT's dood was de verhuizing naar een kleiner Hoofdkwartier. Het was niet langer de wens van de meester om het centrum in Point Loma te handhaven. Het was een absoluut onpraktische onderneming geworden om mee verder te gaan. De gebouwen waren van hout en door de jaren was het brandgevaar groter geworden, en om ze behoorlijk te laten herstellen zou meer dan een half miljoen dollar hebben gekost.

We zijn nu naar Pasadena verhuisd. Studley Hart en ik hadden de taak om allereerst een verblijf voor de leader te vinden. Toen we de plaats hadden gevonden die naar ons gevoel geschikt was, wisten Studley en ik beiden, zodra we het huis voor de eerste keer binnenkwamen, dat dat het was. De volgende dag brachten we de kolonel erheen en hij scheen zich er helemaal thuis te voelen. We brachten hem naar boven, toen naar de zolder en geen ogenblik twijfelde hij eraan of North Grand 75 in Pasadena de juiste plaats was.

Carey: Ik herinner me KT's bewering dat Point Loma een heilig centrum van logekracht was. Wat ik wilde vragen is dit: zijn deze centra blijvend?

JAL: Dat hangt helemaal af van het karma van het moment. Alles werkt cyclisch en uit onze studies weten we dat in de grote cyclussen zelfs de aardas van stand verandert. Ik twijfel er niet aan of de geografische ligging van Point Loma zal, als de cyclussen hun loop hebben gehad, eenmaal weer de plaats worden waar een activiteit zal worden ontwikkeld die heel goed de wedergeboorte kan zijn van wat KT daar tijdens haar leiderschap heeft gevestigd.

De heer Carey moest weg en de leader vroeg daarom aan Kirby Van Mater hem even naar de tram te brengen.

William Lucas: Ik zou graag een persoonlijke vraag willen stellen. Ik ben mijn hele leven rebels geweest. Ik heb alle godsdienstige stelsels die er zijn van alle kanten bekeken en geprobeerd mij daarin thuis te voelen. Ten slotte ben ik spiritist geworden. Jarenlang ben ik lid van die beweging geweest, maar ik had geen belangstelling voor de verschijnselen. Ten slotte ben ik met Kenneth Morris in contact gekomen, en heb toen mijn lidmaatschap bij de spiritisten opgegeven. Maar van het contact dat ik met het spiritisme had, maak ik gebruik om de theosofie te verspreiden. En de kwestie waarmee ik met mijn geweten in het reine wil komen is deze: hoewel ik innerlijk het gevoel heb dat ik theosofie verspreid, doe ik er misschien verkeerd aan op bijeenkomsten van spiritisten theosofie te brengen?

JAL: Als ik u goed begrijp, hebben ze u uitgenodigd voor hen over theosofie te spreken?

Lucas: Ze hebben me de gelegenheid gegeven om te spreken waarover ik maar wilde.

JAL: Als u hun de zuivere theosofie geeft, kan ik niet inzien dat u hen er ook maar enig kwaad mee doet.

Lucas: Daar streef ik naar, en ik heb het gevoel dat het de omgeving is waarin ik het meeste voor de theosofie kan doen.

JAL: Ik zou willen dat anderen van ons ook zo'n gelegenheid hadden.

Lucas: Ik kan u verzekeren dat telkens als ik op die 14-daagse bijeenkomsten spreek, het zijn er 20 à 30 per jaar, de verdieping die door de theosofie kan worden gebracht, verbazingwekkend is. Ik wil graag zeggen hoe trots ik ben dat ik nog een leader ontmoet. Ik zou willen dat u beseft hoeveel dit voor mij betekent. De ruime blik die het ons heeft gegeven, de aansporing om overal alles te doen wat we kunnen. We zijn in onze groep op het ogenblik slechts met z'n drieën, maar we zijn heel actief en zoals Kenneth me zei, is dat waar het om gaat. Ik zal zijn woorden nooit vergeten.

Deze bijeenkomsten werden altijd gehouden in de bibliotheek van de Workmen's Hall, en op de zondag die voorafging aan de bijeenkomst op die dinsdag had ik gesproken en waren er 60 mensen. Maar toen we in de bibliotheek kwamen waar de doctor [Kenneth Morris] voor ons sprak, waren er maar zes. De hele tijd dat hij sprak vond ik het vervelend dat er bij hem maar zes mensen waren gekomen, terwijl ik met mijn eenvoudige taal er zestig had. Hij zag dat ik me zorgen maakte, en toen hij zijn toespraak had beëindigd, zei hij: 'Waar pieker je over, Lucas?'

Ik zei hem: 'Toen ik afgelopen zondag sprak waren er zestig mensen.'

‘Ja?’ vroeg hij, ‘waar heb je over gesproken?’ Ik zei het hem. ‘Wat heb je gezegd?’ Ik vertelde het hem.

‘Maar daar pieker ik niet over. Het feit dat er bij uw lezing maar zes mensen aanwezig waren en bij mij zestig, dat lijkt me niet helemaal juist’, zei ik.

‘O,’ zei hij ‘ik hoop dat je dat nooit meer tegen me zult zeggen. Weet je wat er gebeurt? Nee, en daar maak je je zorgen over. Het is dat kleine zelfje van je dat in aantallen denkt. Als er maar één is, dan is dat al voldoende.’

Deze dingen maakten een diepe indruk op me, en voor niets in de wereld zou ik schade willen doen aan de zaak. Toen hij me vroeg om de bijeenkomsten in Cardiff toe te spreken zei ik: ‘Wat, ik? Ik ben het jongste lid van de Society.’ ‘Misschien in deze incarnatie, maar je bent er eerder mee in aanraking geweest’, zei hij. Ik heb nauwkeurig gelet op wat er op de bijeenkomsten werd gezegd en op de theosofie, omdat ik voor niets ter wereld iets zou willen doen of zeggen dat haar zou schaden, vandaar mijn vraag. Geloof me, hoewel het bijeenkomsten van spiritisten zijn, krijgen ze theosofie.

JAL: Ik geef er niet om of u over theosofie praat met halfdronken mijnwerkers in een kroeg. Wat mij betreft is dat best. In het hart van die mensen is evenveel goud als in het hart van de mensen die de mooiste kerken op 5th Avenue in New York bezoeken. Denk dus niet dat de leader iemand ervan zal weerhouden om de vlag van de theosofie naar het hart van de mensen te brengen, waar ze zich ook bevinden. Als KT naar de gevangenen kon gaan om met allerlei mensen te spreken en hun te vertellen dat er nog een kans voor hen is, dan kunt u de spiritisten vertellen wat er in uw hart leeft. Misschien begrijpen ze veel meer dan we beseffen.

Lucas: Ik kan u verzekeren dat ze het begrijpen en waarderen, hoewel ze het niet kennen als theosofie. Ze nemen het op de juiste manier in zich op, en eens zal het vruchten afwerpen.

JAL: Dank u zeer, meneer Lucas, zijn er nog meer vragen?

Hilda Harries: Ik heb me afgevraagd of er werk is dat men zou kunnen doen om het Hoofdkwartier te helpen. Ik kan niet veel theosofisch werk doen maar misschien kunnen er kleine dingen worden gedaan om een soort schakel te vormen met het Hoofdkwartier?

JAL: Misschien zijn er later wel enkele dingen. Natuurlijk hebben we hier geen vertaalprobleem, hoewel ik me soms afvraag als ik aangesproken wordt door een taxichauffeur of een portier, of ik geen tolk zou kunnen gebruiken omdat er meer soorten Engels in Engeland zijn dan Nederlands in Nederland! Intussen is het beste dat een lid kan doen, het allerbeste voorbeeld te zijn dat men zich denken kan. Probeer de Gulden Regel in praktijk te brengen en er zullen vanzelf dingen komen om te doen, al is het maar om hier en daar een vriendelijk woord te zeggen tegen iemand die verdriet heeft. Dat helpt het Hoofdkwartier veel meer dan u beseft. Het houdt de circulatie tussen het Hoofdkwartier en de wereld gaande. Ik weet echter wat u bedoelt en op het ogenblik zou ik niet weten hoe ik uw vraag moet beantwoorden, omdat de organisatie van de Engelse Afdeling een overgangperiode doormaakt. Later kan ik misschien een paar suggesties geven. Wanneer u ooit zou willen schrijven of iets zou willen bespreken, aarzel nooit om een brief naar Pasadena te zenden. Tenslotte is dit een samenwerkingsverband in de volle betekenis van het woord. Ik zal geen geregelde correspondentie kunnen voeren met ieder lid, maar ik zal de brieven ontvangen en er zal aandacht aan worden besteed.

Griffiths: Ik ben een heel jong lid in de Beweging en ik ben met niemand anders in contact gekomen dan de twee leden die er nu in Ferndale zijn. Ik interesseer me erg voor de literatuur en ik heb het gevoel dat ik er meer van begrijp na mijn bezoek hier vanavond.

JAL: Als u van theosofie houdt, zullen de antwoorden u worden ingegeven, zelfs als u niet alle boeken heeft gelezen. Toen ik nog maar net bij dit werk betrokken was geraakt, wilde ik graag openbare lezingen geven, eropuit gaan en alle mensen laten weten wat een geweldige filosofie dit was die hen in hun leven zou kunnen helpen, en ik wilde veel leden werven, wat heel vanzelfsprekend was. Ik sprak met kolonel Conger over mijn opleiding. Ik had slechts een basisopleiding, alleen maar de middelbare school, want na mijn examen ben ik nooit verder gaan studeren, behalve dan een paar bedrijfscursussen om mezelf voor te bereiden om de kost te kunnen verdienen. Sindsdien heb ik tot op zekere hoogte mezelf opgeleid, maar niet in formele zin, en ik heb altijd mijn gebrek aan woordenschat gevoeld en mijn gebrek aan . . .

Urquhart: U dacht dat u niet genoeg moeilijke woorden gebruikte!

JAL: Precies, en ik had het gevoel dat ik te weinig scholing heb gehad. Na heel geduldig te hebben geluisterd zei kolonel Conger met een prachtige lach in zijn ogen: ‘Je hebt geen idee hoe gelukkig je bent.’ Ik stond perplex, maar hij ging verder: ‘Ik geef er niets om of je de juiste woorden gebruikt, maar als je een natuurlijke gelegenheid krijgt om voor een kleine of een grote groep mensen over theosofie te spreken, sta dan op en spreek, spreek vanuit je hart, en wat in je hart is zal het hart van die mensen daar bereiken.’

Toen herinnerde hij me aan wat de meester Jezus tegen zijn discipelen had gezegd: ‘Als jullie voor de rechter staan, denk dan niet aan wat jullie zullen gaan zeggen; het zal jullie worden gegeven.’ En dus, meneer Griffiths, koester uw liefde voor de theosofie, en u zult ontdekken dat u veel meer van de waarheid die erin besloten ligt heeft opgenomen dan u ooit heeft vermoed, en als het juiste moment zich aandient zal u worden ingegeven wat u moet zeggen. Als u wordt benaderd door een zoekende ziel, of een gekwelde ziel, die mogelijk heeft gezien dat hij een woord van kracht of van troost van u kan verwachten, zal het u worden ingegeven wat u moet zeggen. U kwam in aanraking met die ziel door karma, omdat hij of zij precies dat nodig had wat u kon geven. Daarom heeft karma hem naar u toe gebracht. Iedereen die ons pad kruist heeft een doel: óf om ons iets te brengen, óf om iets te ontvangen. Dat is karma, en als ze komen om ons kracht of troost te brengen, of misschien een belangrijke les, laten we het dan ontvangen. Als ze komen om te ontvangen, laten we hen dan geven vanuit ons hart. Door karma zijn ze gekomen en door karma zullen ze het juiste krijgen. Aan hun behoeften zal worden voldaan, evenals de onze.

Vraagsteller: Is er in Amerika veel belangstelling voor de jeugdgroepen of lotuscirkels?

JAL: Nee, maar wel in Nederland, waar verschillende grote groepen zijn, maar het hele jeugdwerk moet worden gereorganiseerd. Daaraan wordt de laatste twee of drie jaar gewerkt. Kolonel Conger is ermee begonnen, en ik hoop dat ik de helpers zal kunnen vinden om op te bouwen wat er volgens ons zou moeten worden gedaan. De basisgedachte van het vroegere werk voor jonge mensen bevatte enkele zwakke plekken, maar die hebben niet de minder gunstige resultaten veroorzaakt. Waar we als theosofen in het algemeen in zijn tekortgeschoten is hetzelfde als wat de meeste ouders vergeten bij het opvoeden van hun kinderen. Als ouders nemen we vaak aan dat we in principe meer weten dan onze kinderen, terwijl in feite in de meeste, zo niet in alle gevallen, de kinderen van deze en de vorige twee

of drie generaties, vanuit een theosofisch standpunt gezien, oudere zielen zijn dan wij. Telkens en telkens weer is dat gebleken.

Voor zover het ons jeugdwerk betreft, en ik heb dit onderzocht in iedere afdeling waar men het jeugdwerk wil voortzetten, hoop ik dat de jonge mensen zelf mij de basis zullen verschaffen waarop het jeugdwerk kan worden opgebouwd. Ik zou graag zien dat het zo werd opgezet dat de leeftijdsgroepen, vanaf de logeleden omlaag dezelfde band hebben met de groepen daar beneden als de meesters in principe hebben met ons: een hand uitgestrekt naar de leeftijdsgroep boven hen en een hand naar de groep beneden hen. Om op die manier een kracht te laten vloeien van de oudsten naar de jongsten en omgekeerd. Zo zullen we te weten komen wat de jonge mensen nodig hebben. Het is nu in feite al enige tijd dat het jeugdwerk in de hele Society bijna stilstaat, met uitzondering van Nederland, een paar centra in de Verenigde Staten, een of twee in Duitsland en mogelijk in Zweden. Ik hoop dat het ten slotte zo zal uitpakken: van de jonge mensen, door de jonge mensen en voor de jonge mensen. Als u jonge mensen in uw midden heeft, schrijf me dan en we zullen proberen het samen uit te werken.

Heeft de jongere heer Urquhart misschien nog vragen?

Alastair Urquhart: Op het ogenblik niet, dank u.

Mw. Harries en Morris Griffiths moesten vertrekken.

W. Jones: Over de vraag die Will Lucas heeft gesteld in verband met de bezwaren verbonden aan het brengen van theosofie aan die groep mensen tot wie hij spreekt: ik geloof dat hij er goed werk doet. Hij zal daar elke keer een paar mensen bereiken.

JAL: Ik weet niet hoe het hier in uw land met het spiritisme staat, maar op sommige plaatsen gaat men tamelijk ver met zijn seances. Indien u de gevaren daarvan kunt neutraliseren, niet om leden te werven maar om de waarheid van de filosofie de kans te geven om wortel te schieten, en u laat de resultaten over aan de Wet, dan kan er alleen iets goeds uit voortkomen.

Lane: Zou u ons iets meer kunnen vertellen over de plannen die in voorbereiding zijn om ons enig idee te geven van wat er zou kunnen gebeuren nadat u tijdens uw rondreis gegevens heeft verzameld. Ik neem aan dat het Hoofdkwartier het een of andere plan zal uitwerken, zodat de nationale genootschappen daarmee in staat zullen zijn op hun specifieke manier het theosofische werk voort te zetten. Met specifieke manier bedoel ik dat ik aanneem dat de esoterische kant van de theosofie niet noodzakelijkerwijs als belangrijker moet worden voorgesteld dan een menslievende houding. Ik heb me afgevraagd, omdat we in ons eigen gebied afzonderlijk werken, of het Hoofdkwartier richtlijnen voor het werk zal voorstellen; ik weet dat het bijzonder moeilijk is om met mensen in aanraking te komen die ook maar enige belangstelling hebben voor een religieuze geesteshouding, en ik gebruik de term in de ruimste zin.

JAL: Ik zal u vertellen hoe ik hierover denk. Er zullen geen vaste plannen worden gemaakt die door de hele TS en door alle landen in de TS moeten worden aangenomen, omdat iedere streek en iedere plaats in elk land met andere omstandigheden te maken heeft; en in dit samenwerkingsverband hoop ik met behulp van de nationaal-secretarissen en hun medewerkers de leden, waar ze ook zijn, te kunnen helpen om de specifieke omstandigheden

waarmee ze te maken hebben, tegemoet te treden en op die manier de juiste werkwijze voor die plek te ontwikkelen.

Er is een ding van algemene aard dat ik zo snel mogelijk hoop te doen, niet als een plan, maar als een basis voor onderling begrip en dat is het volgende: niet de leden op te leggen, maar hen in het algemeen aan te moedigen de bijbel beter te leren kennen, want als we dit met onze theosofische achtergrond en kennis doen, zullen we in bijna elk hoofdstuk vanzelf de basisleringen herkennen, vooral in het Nieuwe Testament. We verzaken onze plicht tegenover hen en de wereld als we niet in staat zijn de belangstellenden op hun eigen terrein tegemoet te treden, en als we hen niet helpen om de kloof tussen wat zij bezitten en misschien niet begrijpen en wat wij met onze theosofische sleutels weten en wel begrijpen, te overbruggen. We kunnen nooit verwachten dat ze zonder enige hulp de grote sprong zullen maken. We moeten met hen kunnen spreken in hun eigen christelijke terminologie en hun daardoor op natuurlijke en eenvoudige wijze de sleutels verschaffen tot een ruimer begrip van hun geloof, zodat ze in de eerste plaats betere christenen zullen worden. Als ze dan betere christenen worden en het ware christendom zoals het oorspronkelijk werd onderwezen, begrijpen, in plaats van alleen kerkendom, zullen ze gaan zien dat theosofie licht werpt op elke geloofsovertuiging. De theosofie zal ingang vinden en zal hen helpen betere inwoners te worden van het land waarin ze leven, en door deze invloed zullen ze betere mannen en vrouwen worden.

Laten we de vlag van de theosofie niet strijken, maar we moeten aan de andere kant niet proberen de vlag van iemand anders te strijken. Evenmin moeten we ons zorgen maken als we zien dat iemand de theosofische ideeën die we met hem hebben gedeeld, begint te lenen maar er niet de naam theosofie aan geeft. HPB heeft haar *Geheime Leer* ongeveer 60 jaar geleden geschreven, en tegenwoordig worden in de bibliotheken van de universiteiten en in de grote openbare bibliotheken in ons hele land die boeken steeds uitgeleend en hebben ezelsoren van het vele lezen; in vele ervan zijn aantekeningen geschreven en ze staan vol diagrammen die studenten erin hebben aangebracht, ondanks de bibliotheekreglementen die verbieden in boeken te schrijven! Wetenschappers, godsdienstfanatici en filosofen hebben allen van HPB geleend zonder de naam theosofie te gebruiken. Maar wat zou dat HPB kunnen schelen! De theosofie komt in de wereld ondanks ons, en we zien het resultaat ervan in ruimere en veredelende opvattingen. Waarom zouden we ons dan druk maken als het niet het etiket theosofie draagt? Als mensen lid worden dan is dat iets anders, want dan is er de trouw aan het theosofische vaandel. We moeten zelf, zoals ik al zei de vlag aan de top van de mast laten wapperen.

Als dit samenwerkingsverband werkelijk op gang komt, hoop ik met behulp van mijn staf hardop te kunnen gaan zitten denken en te corresponderen over de problemen van de verschillende groepen, waar ze ook zijn, in welk land dan ook. We willen proberen hen te helpen realistisch te zijn in het tegemoet treden van de bestaande situaties, en niet tegen het tij in te werken, maar veeleer de karmische omstandigheden te gebruiken en er hun voordeel mee te doen, zodat hun moeite niet verspild zal zijn of zal worden tenietgedaan. Dit is niets anders dan eenvoudig gezond verstand en ik denk dat de leden uit Wales over heel veel daarvan beschikken, en begrijpen dat dat nodig is.

De beschaving dient voorzorgsmaatregelen te nemen en er is slechts één formele organisatie in de wereld die deze kan verschaffen en dat is de Theosophical Society, die de schakel onverbroken heeft gehouden. Misschien zullen sommigen van ons vóór we sterven het eerste schijnsel van een gelukkiger tijdperk zien gloren. Probeer de essentie van de dingen te voelen,

de essentie van het werk dat vóór ons ligt, dan zullen we hopelijk zien dat na verloop van tijd de theosofische kracht het uiterlijke aspect in hoge mate zal beïnvloeden.

Het wordt laat en ik weet dat velen van u nog een lange reis moeten maken. Het spijt me dat ik afscheid moet nemen. Laat ik u uit de grond van mijn hart danken dat u vanavond bent gekomen. Er was iets speciaals aan deze bijeenkomst. Ik wil dit niet persoonlijk maken, of vergelijkingen trekken, maar ik ben heel gevoelig voor de eenvoudige dingen in het leven en de eenvoudige waarheid, de eenvoudige filosofie die in het hart van u, Welshmen, is blijven branden, is voor het Hoofdkwartier van veel betekenis geweest en blijft er veel voor betekenen, veel meer dan u beseft.

Nu ik eraan denk, Fred Lindemans in Nederland heeft me gevraagd zijn vrienden in Wales hartelijk te willen groeten. Hij is een edel mens en ik houd van Fred Lindemans als van een broer. Hij verricht een grote taak in zijn land en hij vroeg me als ik naar Wales ging de groeten te willen doen aan allen die zich hem misschien herinneren.

Dank u nogmaals dat u hier vanavond bent gekomen en aarzel nooit te schrijven als u iets op uw hart heeft. We zullen proberen in de geest met u samen te zijn, en in de toekomst wat vaker hierheen te komen als de middelen en de mogelijkheden om te reizen het toelaten.

De bijeenkomst werd om 22.00 uur gesloten.

Bijeenkomst in Bournemouth

Queen Hotel

23 juni 1951 – 15.30 uur

Lilian Rainford – *algemeen voorzitter*

Hubert Parkin – *dagvoorzitter*

Op de bijeenkomst in Bournemouth werden zowel in de toespraak van de leader als in het vraag- en antwoordgedeelte dezelfde onderwerpen besproken die elders in deze verslagen zijn te vinden, en waarin enkele van deze vragen al verschillende keren zijn beantwoord.

De vraag over de organisatorische structuur van het Engelse werk, d.w.z. loges die branches worden verbonden met het Hoofdkwartier, werd eveneens besproken en de leader stelde voor dat de leden van Bournemouth de tijd zouden nemen om deze zaak te bekijken en de beslissing te nemen die ze verkozen. Inmiddels is het charter van Bournemouth van de voorzitter, dhr. Parkin, ontvangen.

Na een korte pauze, waarin thee en koekjes werden geserveerd, besloot de leader de bijeenkomst met de volgende woorden:

Ik dank u voor de thee en ook voor de mooie bloemen. Het zijn prachtige lathyrussen.

Tijdens de thee sprak Mw. Rogers met me over wat ik had gezegd over de overgang van de ontvangende naar de gevende kant en was verheugd te constateren dat ze niet de enige was die dat feit had ingezien in de tamelijk korte periode waarin ze min of meer op zichzelf, ver van de andere leden, moest leven en werken voor de theosofie. Wat ze ontdekte is iets kenmerkends en natuurlijks. Deze overgang beïnvloedt niet alleen de Society in zijn cyclische verwickelingen, maar theosofen vergeten soms dat de hele wereld wordt beïnvloed door eeuwwisselingen en het samenvallen van cyclussen. Het is echter een feit dat wij als theosofen een grotere verantwoordelijkheid hebben. Er wordt meer van ons verwacht, omdat we duidelijker de werking van de wet zouden moeten kennen en begrijpen.

Hoe zullen we nu dat kleine beetje meer geven dan iemand die geen lid is van de TS? Het antwoord op deze vraag is naar mijn mening het antwoord op de vraag naar het slagen van de Theosophical Society en haar vermogen om de mensheid zelf een beetje verder te helpen op haar weg naar vooruitgang. We zullen dit beslist niet doen door de theosofie van de daken te verkondigen, noch zullen we onze taak volbrengen door tot de dag des oordeels op de hoeken van de straten te paraderen. Er zijn nu genoeg organisaties die dat doen, en hoewel de wereld er misschien niet slechter van wordt zal ze op die manier zeker niet snel worden gered. Onze eerste verantwoordelijkheid als leden is ernst met de theosofie te maken en zelfbewust aan onszelf te bouwen en ons sterker te maken. Dat is een heel oud verhaal, maar een dat altijd

nieuw blijft. KT heeft voortdurend gehamerd op die zelfbewuste, zelfgeleide evolutie. Daar heb ik het over. We zijn slechts huichelaars als we niet eerst onze eigen zaken op orde brengen, vóór we proberen de wereld te redden. Op een dag niet lang voor kolonel Conger stierf doordrong hij ons ervan hoe verkeerd het was 'voor theosofen die zich als lid hebben verbonden, zelfs maar een leugentje om bestwil te vertellen, want het karma daarvan blijft door de eeuwen heen weerklinken'. Als dit zo is, waarom zouden we dan ook maar de kans willen lopen met de krachten van de duisternis of vernietiging een compromis te sluiten? Zelfs al was het maar door onszelf in het een of ander dat van weinig belang schijnt, te rechtvaardigen. Telkens wanneer we een compromis sluiten laten we een duistere afdruk achter op het innerlijke strijdperk van die godheid die zich in ieder van ons bevindt.

Hoe kunnen we onze missie vervullen? *Door de leer van het hart in praktijk te brengen.* Dat is eenvoudig gezegd de kern van de hele zaak. De meest technische leringen van GdeP zijn niets anders dan een verklaring in woorden van de ware leer van het hart. Om zijn studenten telkens weer te waarschuwen herinnerde GdeP ze middenin een uiteenzetting van de meest technische aard altijd eraan dat door die godsvonk in ons hart al het andere mogelijk werd en dat het aan ons was deze spirituele krachten van binnenuit te ontvouwen. Er is niets dat eervoller is, wat ons beroep ook is, dan van dag tot dag onze karmische plicht te doen, onpersoonlijk en met heel ons hart, onzelfzuchtig en zonder te letten op de gevolgen die ze voor onszelf zou kunnen hebben. Laten we denken aan de opdracht van de *Gita* om ons volkomen los te maken van de gevolgen van goed handelen en deze handelingen neer te leggen op Krishna's altaar, op het altaar van die godheid die in ons allen aanwezig is, en laat die godheid, of de krijger zo u wilt, of de wet van karma of de Loge voor de gevolgen zorgen.

Niemand van ons is daarvan ook maar enigszins een volmaakt voorbeeld, maar ik ben dankbaar dat ik in mijn eigen leven door heel wat verschrikkingen ben heengegaan. Meer dan eens, wanneer ik door de poorten van loutering ging, heb ik mijn ziel tot in haar diepste grond geschroeid, en ik weet dat we grotere vorderingen maken door strikt eerlijk te zijn dan op welke andere manier ook.

Ik zou willen dat ik met alle TS-leden de grote vreugde kon delen die ik voelde toen ik besloot dat ik – zelfs als dat de dood zou betekenen – mijzelf open en eerlijk onder ogen zou zien. De Wet doet haar werk en wanneer iemand, als hij eenmaal het licht heeft gezien, het vaste besluit neemt om nooit meer om te keren, komt er hulp. De goden buigen zich neer en verlenen hulp. Er is iets gebeurd en ze kunnen de oprecht strevende ziel evenmin de rug toekeren als een moeder haar kind, hoe traag hij die zich ernstig inspant misschien ook is. Hulp komt op onverwachte manieren, van onverwachte kanten, op onverwachte momenten, wanneer hulp het meest nodig is. Dan beginnen we de werkelijke vreugde van het *in praktijk brengen* van de theosofie te kennen en te begrijpen. Dan ook beginnen we in de ogen van onze medemensen het stralende licht van hun goddelijkheid te zien. Dan zien we dat we de kracht hebben gekregen om te helpen, niet noodzakelijk met woorden, maar door onze daden en vaak in de stilte van ons eigen hart. Niet voordat wij onszelf verliezen in de dienst aan anderen, in die innerlijke betekenis dat we het belang en het welzijn van onze medemensen boven alles stellen, in de wetenschap dat er in hen ook een godheid woont, en in ons hart voelen dat we niet vooruit kunnen zolang iemand anders niet ook is vooruitgegaan, zullen we weten wat theosofie werkelijk is. Wanneer steeds meer mensen van ons dit in elk land doen, zullen we de meesters een kracht geven die in het verleden haar weerga niet heeft gehad, een kracht die hen in staat zal stellen het karma van ieder land te benutten om deze of die persoon, die een hoge of lage positie heeft, op de schouder te tikken, zoals ze dat ook in het verleden hebben gedaan. Als we dit in een grotere mate dan ooit tevoren kunnen doen, kunnen we er

zeker van zijn dat onze oprechte pogingen, hoe onbetekenend ze ons en anderen misschien ook toeschijnen, de juiste plaats zullen bereiken en resultaten zullen hebben. We zullen theosofie hebben *gegeven* in de ware zin van het woord, en de wereld zal er gelukkiger door worden.

Het zou heel mooi zijn als we dat allemaal konden doen; maar we zijn allemaal heel onvolmaakt en we hoeven er ook niet om te treuren dat we niet in één dag volmaakt kunnen worden. Maar ik ben er volkomen zeker van dat naarmate al onze leden dit slechts iets bewuster erkennen, er op de innerlijke gebieden wonderen zullen worden verricht. In plaats van een tijdelijke of kortstondige impuls om het werk van de meesters tot 1975 krachtig voort te zetten tot de nieuwe boodschapper komt, moeten en zullen we het op deze manier zo'n impuls geven dat, wanneer de nieuwe boodschapper werkelijk komt, het geen kwestie zal zijn van het overdragen van het werk van deze eeuw op de volgende, maar op eeuwen en nog eens eeuwen. We hebben de gelegenheid, maar we moeten ons onpersoonlijk maken om dit werk tot stand te brengen.

Vanaf de tijd van Tsong-kha-pa tot HPB in 1875, is deze poging door de eeuwen heen mislukt. De impuls werd in iedere eeuw gegeven, maar ze reikte niet ver genoeg. HPB kwam en gaf het een impuls die wij die na haar kwamen – ik heb het hier niet over leaders maar over alle leden – hebben voortgezet en die we vandaag in een sterkere mate voortstuwen dan ooit eerder in de geschiedenis. Dat is de enige boodschap die mijn hart voor u kan achterlaten. Zoals ik onze broeders in Wales zei, ben ik niet bezig de leden met alle macht aan te sporen erop uit te gaan en te proberen uiterlijke dingen tot stand te brengen. We moeten van binnenuit ons huis op orde brengen en beginnen bij onszelf, waarbij we moeten samenwerken in het volle besef van onze verantwoordelijkheid tegenover het land waarin we wonen. Deze verantwoordelijkheid helpt om werkelijk spirituele voorzorgsmaatregelen te nemen, zodat het staatschip van onze respectieve landen in deze spannende tijden niet op drift zal raken, maar in staat zal zijn zijn reis voort te zetten en de werkelijke strijd van de mensheid te winnen om zo de beschaving een stap dichterbij te brengen bij een nieuwe gouden eeuw. Dat is alles.

U kwam deze middag hier met verschillende gevoelens in uw denken en in uw hart. Maar hoe dan ook, in al die gevoelens nam theosofie de centrale plaats in en door de eenvoudige alchemie van een open hart en een open geest heeft u hier één voor één een gevoel van spirituele kracht en begrip bijeengebracht, of ten minste aangetrokken, waarvan de uitwerking in een nieuw tijdperk van theosofische expressie in Bournemouth en dit deel van Engeland naar mijn mening niet kan uitblijven. Hoelang het zal duren om zich te manifesteren weet ik niet, maar ik ben daarover niet bezorgd. Maar ik ben er zeker van dat er niets toevallig gebeurt, en dat ik me niet ertoe geroepen zou hebben gevoeld te zeggen wat ik zo-even heb gezegd, als het niet door het hart van ieder van u was opgeroepen.

Tot welke beslissing u in Bournemouth over het charter ook komt, ik ga ermee akkoord, hoe dan ook. Ik laat het aan u over precies te beslissen wat u wilt doen, en u kunt het mij in Londen laten weten voor ik wegga, of aan Mw. Rainford.

Ik dank u allen voor uw komst. Ik zeg u allen nu *au revoir*.

De bijeenkomst werd om 18.30 uur gesloten.

Bijeenkomst in Londen

Bonnington Hotel
24 juni 1951 – 15.15 uur

Lilian Rainford, *voorzitter*

Lilian Rainford: Dit is de laatste bijeenkomst van de rondreis langs de verschillende centra die we hebben bezocht en ik ben al die tijd bij de leader geweest, en het was een enorme ervaring. Ik heb onderweg heel wat kleine lessen geleerd. Het was een ervaring te zien hoe stille mensen bijeenkwamen, enkelen met nogal bezorgde gezichten, die zich afvroegen wat er ging gebeuren, en hoe dan al die gezichten opklaarden. Het was werkelijk een heerlijke tijd, overal waar we kwamen. Ik weet dat u nu in dit geluk zult delen en het is mij een genoegen u de leader, James Long, voor te stellen.

JAL: Dank u zeer, Mw. Rainford. Uit de manier waarop Mw. Rainford spreekt, zou u kunnen opmaken dat zij de enige is die enkele lessen heeft geleerd! Vergeet niet dat de leader voortdurend lessen leert, ook op deze rondreis.

In Londen maken we een nieuw begin, als ik mijn theosofische geschiedenis ken. De London Lodge werd nog maar kortgeleden opnieuw gevormd en is bezig met een nieuw begin na een periode – niet van pralaya en zelfs niet van verduistering, maar van rust. Er zijn hier vanmiddag nog twee of drie andere loges vertegenwoordigd, Croydon, Bow en nog een uit de omgeving van Londen, geloof ik. Als ik een soort boodschap of een basisgedachte zou moeten geven om onze discussie op gang te brengen, dan zou ik het hoofdthema kiezen dat zich nu op dit bijzondere punt in de geschiedenis van de Society en zijn werk aan ons voordoet: dat we niet langer achterover moeten leunen en maar ontvangen en ontvangen en er niets mee doen, maar dat we voortaan de theosofie die ons overvloedig is geschonken, bewust tot een deel van ons eigen karakter moeten maken, en beginnen haar *te geven*, niet zozeer in woorden maar door iets van onszelf aan de theosofie en daardoor aan de wereld te schenken.

De meesters zijn in de eerste plaats geïnteresseerd in de oorzaken die onbevredigende resultaten tot gevolg hebben, en als Society hebben we jarenlang geprobeerd de vinger te leggen op de oorzaken van de moeilijkheden in de wereld. Het is een enorme klus, maar het is aan ons theosofen dit werk te doen. Het is in feite een innerlijk werk dat we moeten doen. En wat houdt dat in? We hebben leden in Engeland, Wales, Duitsland, Zweden, Nederland, de Verenigde Staten, Finland, Australië, Zuid-Afrika, Nigeria en in andere landen, waar er niet genoeg zijn om een afdeling te vormen. Waar leden van de Society zijn is er gelegenheid voor theosofen om daadwerkelijk iets te doen, om te helpen de verkeerde oorzaken die de ellende in de wereld teweegbrachten en nog brengen, recht te zetten. We hoeven onze verbeeldingskracht niet zo sterk te gebruiken om te beseffen en te begrijpen dat als ieder van ons de theosofie serieus nam, waar we ons ook bevinden, en probeerde, in spirituele zin, een

sterke man of vrouw te worden, we zouden ontdekken dat we iets van onschatbare waarde zouden hebben bijgedragen tot het rechtzetten van de genoemde verstorende oorzaken.

We hebben iets groots ervaren op deze rondreis sinds het Congres in Utrecht, en het licht dat uit de ogen van de leden straalde in heel Europa en in Engeland was werkelijk iets geweldigs om te zien en te voelen. Er is goud in het hart van de leden van de TS over de hele wereld, die, zoals HPB het uitdrukte, strategisch geplaatst zijn als beschermers van de vooruitgang van de mensheid.

De inrichting van de zaal hier vanmiddag sprak me direct aan toen ik binnenkwam, omdat ze zo overeenkomt met wat we in Washington DC hadden toen ik daar enkele jaren geleden ronde-tafel-discussies leidde. Ik ben erg blij u hier allen te ontmoeten. Laten we nu samen denken en doen alsof u thuis bent en met mij praat in uw huiskamer, en aarzel niet om te spreken over wat u op uw hart of in gedachte heeft.

Frank Keep: Ik ben erg geïnteresseerd in de ethiek van de beschaving zoals ze door de verschillende volkeren wordt gezien, in verband met het ware spirituele standpunt.

JAL: Bedoelt u wat onze houding is ten aanzien van de taak waarvoor we als theosofen met onze specifieke opvatting over ethiek komen te staan wanneer we in aanraking komen met de gemiddelde mens en hem willen helpen met wat u als een andere opvatting van ethiek beschouwt, om hem ons standpunt te doen begrijpen? Is dat de kern van uw gedachte?

Keep: Ja, inderdaad. Ik geloof er op die manier in, en men zegt dat je, als je je houdt aan de wetten van het maatschappelijk leven, in deze wereld en die van het hiernamaals alle kansen zult krijgen. Dat is hen zo ingeprent.

JAL: Ja, ik denk dat ik uw gedachte en vraag begrijp. De hele basis en achtergrond, of ten minste 99 procent daarvan, van de ethiek of de beschaafde morele structuur die we aantreffen, is ontwikkeld en gegroeid uit die van het christendom. Ik denk dat u allemaal het met me eens zult zijn dat de basisgedachte van ethiek en religie in het Westen in het algemeen christelijk is, en dat al onze wetten, zowel de burgerlijke als de andere, daaruit zijn voortgekomen.

We kunnen het hart en het denken van de mensen niet in één dag veranderen, en we kunnen tegen de gewone mens niet zeggen dat zijn opvatting over ethiek niet helemaal voldoet en dat wij theosofen er betere denkbeelden op na houden en dat hij dus daarnaar moet luisteren en zijn inzichten veranderen. Dat kunnen we natuurlijk niet doen. Maar dit is wat we wel kunnen en moeten doen. Het oorspronkelijke christendom verschilde niet van de theosofie. We hebben geen kritiek op het christendom dat Jezus zou hebben onderwezen, maar op datgene wat op de zuivere leringen geënt is en dat bekendstaat onder de passende term kerkendom. We maken een grote fout als we onmiddellijk proberen onze belangstellenden te overtuigen van onze meest technische theosofische leringen. In plaats dat we in staat zijn met hen te praten in hun eigen taal en hun een theosofische sleutel geven die ze in hun eigen geschriften kunnen gebruiken en hen helpen hun geloof beter te begrijpen, jagen we ze vrijwel onmiddellijk weg. Hetzelfde beginsel is van toepassing op boeddhisten, of moslims, of welk geloof de volkeren van de wereld ook aanhangen.

De enige praktische manier die ik ken om het begrip van ware spirituele ethiek in het denken van het gewone volk te verruimen is door bij onszelf te beginnen en zelf in praktijk te brengen wat we al 75 jaar hebben verkondigd. Dat is de enige manier waarop het op een praktisch

occulte manier zal lukken. Het is eenvoudig, maar waar. We lezen over karma, en we zeggen zo gemakkelijk dat alles karma is, enz. We zeggen dat de theosofie de meest praktische filosofie is die er bestaat, maar brengen we haar werkelijk elke dag en elk uur in praktijk? Theosofie is nutteloos als we haar niet in praktijk brengen; ze zal ons niet ver brengen tenzij we ons leven tot een instrument maken van ons hart. Alle leraren hebben duidelijk gemaakt dat het hart de kern van ons hele wezen is, de bron van al ons denken en handelen. Het hart is het orgaan, het spirituele centrum, letterlijk het pad naar die vonk van de godheid die zo worstelt om zijn invloed in ons leven kenbaar te maken.

Dat is praktisch occultisme. Het is geen ondankbaar werk; het is ook geen werk dat ons roem en complimenten zal opleveren, maar een werk dat aan de wereld meer spirituele kracht zal geven. Zo zal een nieuw en ruimer begrip van ethiek langzamerhand door de volkeren van de aarde worden aanvaard. Is uw vraag hiermee voorlopig voldoende beantwoord?

Keep: Ja, dank u.

Vraagsteller: Doet het er iets toe of iemand beseft dat wat hij ontvangt theosofie is?

JAL: Dat doet er helemaal niet toe. Maar laat ik wat dieper ingaan op deze gedachte en haar toepassen op een belangstellende die op een openbare bijeenkomst bij ons komt, en waarom ik denk dat we geen bevredigende resultaten zullen behalen als we bij iemand erop aandringen zich voor de theosofie te interesseren, of als we bij hem erop aandringen om direct lid te worden wanneer hij net belangstelling begint te tonen.

Wanneer u lid wordt van de Theosophical Society, treedt u de voorhof binnen van een heilige tempel, en niemand kan de drempel van die voorhof bewust, met aspiratie in zijn hart, overschrijden zonder een reactie te voelen. Iedereen die het diepge wortelde verlangen heeft een beter mens te worden, overschrijdt die drempel, maar zodra we dit doen vraagt het leven vrijwel direct daarna dat we de ernst van onze aspiratie zullen bewijzen. Waar een diepe en oprechte aspiratie is, treedt het proces van beproeving automatisch in werking.

Ik weet het uit ervaring. Toen ik met theosofie in aanraking kwam, viel het karma op me als een lading bakstenen, en hoe vastbeslotener ik was, des te krachtiger het zei: *bewijs het, bewijs wat je waard bent, bewijs je aspiraties*. Toen ik toetrad tot de Esoterische Sectie, die nu gesloten is, was het verschrikkelijk, want indien men oprecht is, verzengen de vuren die op de drempel van loutering branden de ziel. Oprechtheid en de kracht van iemands aspiratie zijn de bepalende factoren – ze zijn de barometers.

Ik ben bang dat ik van uw vraag ben afgedwaald. Nee, het is niet nodig onmiddellijk te roepen dat u theosoof bent. Laat de belangstellende ernaar vragen. U zult zijn hart veel dieper raken als hij te weten wil komen wat uw filosofie is, dan wanneer u probeert hem uw filosofie aan te praten. Ik weet niet of u zoals wij in ons land verkopers heeft die aan de deur komen om u dingen te verkopen. Wat is uw onmiddellijke reactie? U kunt de deur van uw huis niet sluiten, maar u sluit wel ogenblikkelijk de deur van uw denken en besluit om niets te kopen. Misschien heeft hij iets goeds aan te bieden, maar u heeft er niet om gevraagd en wilt er daarom niet mee worden lastiggevallen. Dat is precies wat er gebeurt wanneer u probeert theosofie te ‘verkopen’, wanneer u de mensen naloopt om hen te vertellen dat ze er belangstelling voor zouden moeten hebben, dan heeft u de zaak al bij voorbaat verloren. Maar wanneer iemand ziet hoe u op de onverwachte situaties van het leven reageert en weet dat u theosoof bent, of zelfs indien hij het niet weet, zal hij, als hij daarvoor gereed is, bij u komen

en zeggen, ‘Kijk eens, ik heb gezien hoe u bepaalde omstandigheden tegemoet treedt, zowel in uw werk als elders. Wat is het dat u bezit? Hoe speelt u het klaar uw kalmte te bewaren en u niet van de wijs te laten brengen?’ Hij vraagt het u op de man af en geeft u daarmee de gelegenheid. Omdat de deur van zijn hart openstaat, wordt u uitgenodigd om binnen te komen en met hem te praten, en wat u te zeggen heeft, zal iets betekenen. Misschien zal het iets betekenen dat zo krachtig is dat het de hele loop van de toekomstige bestemming van die persoon zal wijzigen.

Dat is volgens mij de manier waarop we te werk moeten gaan wanneer we mensen voor theosofie proberen te interesseren. Maar ik zou dit niet als een vaste regel willen stellen. Helemaal niet. We hebben allemaal onze individuele svabhava, waarmee we moeten werken en waar we niet tegenin moeten gaan. In het algemeen gesproken geloof ik echter dat het bovenstaande het na verloop van tijd mogelijk maakt die zielen aan te trekken die op het punt staan theosoof te worden, hoewel ze op dat moment nog niet weten waarnaar ze op zoek zijn.

Frank F. Potter: Mag ik een vraag stellen? Deze ligt zuiver op het terrein van het praktische organisatorische werk van de Society en in Londen. Ik neem aan dat men heeft gedaan wat men kon om dit innerlijke proces in zichzelf tot geboorte te brengen; en ik kom nu bij het praktische plan voor het organisatorische werk van de Society en specifiek in Londen – dit is een enorme stad, ik geloof dat Groot-Londen tien à twaalf miljoen inwoners telt en ze groeit snel, zodat u ongeveer twintig mijl kunt reizen van de ene naar de andere kant en langs de hele weg niets anders ziet dan huizen, gebouwen, enz. – we hebben drie loges, de London Lodge, de Croydon Lodge en de Bow Lodge.

Ik weet dat leden niet het belangrijkste zijn, maar de vraag die ik eigenlijk wil stellen is: Raadt u ons aan vast te houden aan wat we hebben en die paar centra uit te bouwen, of ziet u liever dat we ook proberen uit te breiden en andere centra op te bouwen? Dit laatste is namelijk tot op zekere hoogte vanuit Londen geprobeerd maar, vanuit een uiterlijk standpunt gezien, zonder veel succes. De mensen kunnen geen lange reizen maken om naar plaatselijke loges te gaan. De Croydon Lodge ligt tien of elf mijl van hier en de Bow Lodge ligt ook enkele mijlen hiervandaan. Het is een praktische vraag. Wat zou u aanraden?

JAL: Dank je, Frank. Geen twee plaatsen zijn gelijk, en ik weet niet wat voor Londen de juiste oplossing is. In principe zou de oplossing voor Londen kunnen zijn, hoewel we dit nog zouden moeten bekijken, om uiteindelijk een loge voor Groot-Londen te hebben en zoveel studiegroepen als mogelijk is. Terwijl ik dit zeg besef ik echter dat er veel kanten aan de zaak zitten die dit volkomen onuitvoerbaar zouden kunnen maken, althans op dit moment. Een loge bestaat als zodanig op grond van het feit dat ze in de eerste plaats bijeenkomt om openbaar werk te doen. Als ze er alleen maar is om theosofie te bestuderen en er niets mee doet, zou u helemaal geen charter nodig hebben. Dan kon ze zuiver als een studiegroep werken, wat ze in feite ook zou zijn. Ik neem aan dat u in Croydon openbare bijeenkomsten houdt en misschien houdt u ook openbare bijeenkomsten in Bow. Het verdient misschien aanbeveling om in Groot-Londen drie openbare bijeenkomsten te houden. U ziet dat er geen vaste regel of scherp omliggend plan hoeft te zijn.

In Los Angeles, waar de afstanden minstens twee keer zo groot zijn als hier en we geen metro hebben, waren er zeven of negen loges. Kolonel Conger hoopte bij het begin van zijn leiderschap dat ze slechts één loge zouden hebben, en de rest studiegroepen zouden worden; en er periodiek, afhankelijk van wat gezien de omstandigheden het meest bevredigend zou zijn, een grote openbare bijeenkomst zou worden gehouden waarbij de financiële en andere

inspanningen van deze loges konden worden gebundeld, en daarnaast zoveel mogelijk studiegroepen in de verschillende stadsdelen in stand te houden.

Een moeilijkheid waarop we moeten letten is dat persoonlijke verschillen het hoofddoel van ons werk voor de mensheid niet in de weg staan. Als we toestaan dat er meningsverschillen, botsingen tussen personen of zelfs jaloezie tussen loges ontstaan, is dat pure schijnheiligheid. Als we die kleine kern van eenheid in onze verschillende persoonlijkheden niet kunnen vinden, laten we dan ophouden voor theosofen te willen doorgaan. Natuurlijk kunnen we daarin niet voor honderd procent slagen. Maar we kunnen erop letten dat we niet in dit probleem verzeild raken. Ik denk niet dat u in Londen dit probleem heeft. Maar stel dat een belangstellende naar zo'n openbare bijeenkomst toegaat, waar leden van een aantal verschillende loges aanwezig zijn. De een zegt: 'Kom op onze logebijeenkomst', een ander zegt: 'Nee, kom naar de onze', en een derde zegt: 'U zou eigenlijk naar de onze moeten komen', enz., enz. Smoor die houding in de kiem, en kondig op uw openbare bijeenkomsten aan waar alle studiegroepen gevestigd zijn, zodat de belangstellende het gevoel heeft dat hij zelf een of meer ervan kan uitproberen en zelf kan besluiten welke hij zou willen bezoeken. Als we op die manier te werk gaan, zullen we niet alleen de belangstellende helpen, maar we zullen het beste doen voor de theosofie, omdat de mensen zullen zien dat theosofen op een echt broederlijke manier handelen en niet met elkaar wedijveren om de meeste leden, enz.

Wat Londen betreft zou ik de zaak graag na afloop van deze bijeenkomst met jou, Frank, en met Mw. Rainford en Dorothy Adams willen bespreken, en zien hoe jullie erover denken. Persoonlijk zie ik geen moeilijkheden in Londen en zolang alles goed gaat in Groot-Londen, kunnen jullie de zaak op de ene of op de andere manier aanpakken. Waar het op aankomt is dat we in onze respectieve omgeving alles moeten doen wat nodig en natuurlijk is om dit actieve, spirituele samenwerkingsverband tot stand te brengen en te bevorderen. Het is niets nieuws, maar we hebben er alleen nog niet hard aan gewerkt, en nu zou ik dit samenwerkingsverband werkelijk in actie willen zien, zodat er een natuurlijke en vrije uitwisseling zal ontstaan tussen het Hoofdkwartier en de leden overal.

Ik zou er in het voorbijgaan op willen wijzen dat, hoewel HPB universeel was in haar werk, Judge vocht voor zogenaamde autonomie en onafhankelijkheid van Adyar toen dit, nadat HPB Adyar verliet, van het rechte spoor afweek. Daarna kwam KT en brak organisatorisch alles af. Op het moment dat ze kwam, was er kristallisatie opgetreden en om de circulatie van die kracht tussen het Hoofdkwartier en de leden te herstellen, sloot ze vrijwel alle formele loges in veel landen en gaf ze specifieke instructies voor wat er gedaan moest worden en hoe en waar. Toen stierf KT en kwam GdeP en stelde weer autonome afdelingen in. Kolonel Conger deed hieraan niets tijdens wat hij zijn 'overgangsbestuur' noemde, maar bepaalde zich tot het zaaien van de juiste zaden op de juiste plaatsen, zodat, wanneer de volgende fase van het werk zou aanbreken, wij datgene zouden kunnen doen wat de innerlijke kracht voor de leden weer vrij zou kunnen maken. Wat gebeurt er dus nu? De zogenaamde autonomie gaat weer overboord. Daar lag in het verleden het gevaar, en met de hulp van de goden zal ik niet toestaan dat het weer gebeurt. *Dit is een samenwerkingsverband.* Deze tijd vraagt erom dat de leader niet 'de eerste onder gelijken' maar 'één onder gelijken' zal zijn, en dat wil zeggen dat ik overal in de wereld met de leden zal proberen samen te werken.

We zijn nu bezig om aan de toekomst te bouwen, en we zouden niet meer dat heen en weer geslinger moeten hebben zoals in het verleden, waarbij de slinger te ver naar de ene kant gaat en dan weer een harde stoot moet hebben om hem naar de andere kant te laten gaan. Dit samenwerkingsverband is een grote taak, en ik heb uw hulp en de hulp van ieder lid nodig om

samen eerlijk de problemen te overdenken die zich niet alleen bij uw individuele inspanningen, maar ook bij de nationale inspanningen voordoen. Ik ben meer dan woorden kunnen zeggen dankbaar voor de kracht en het begrip van onze leden in de verschillende landen. Is dat een antwoord op je vraag, Frank?

Potter: Ja, dank u zeer.

JAL: Ik zou nu willen vragen of er leden zijn die op een bepaalde tijd moeten vertrekken?

Vraagsteller: Kunt u me zeggen wanneer iemand door overreding toetreedt tot de Esoterische Sectie, welke invloeden hij of zij dan van de gelofte ondergaat?

JAL: Deze vraag is mij niet eerder gesteld en ik dank u hiervoor hartelijk. Maar ik heb dit ook zien gebeuren, en mijn hart deed pijn wanneer ik het zag, maar ik kon er niets aan doen. Dat is beslist het paard achter de wagen spannen in deze occulte instelling. We moeten nooit ofte nimmer iemand aanmoedigen die stap te doen. Nooit. Om het karma van een dergelijke situatie te kunnen lezen, zou ik echter bijzonderheden moeten weten, niet om het karma in details te lezen, maar om een beter antwoord op uw vraag te geven. Geheel naar verhouding van de graad van kennis die de aanvrager had, zal degene die erop aandrong en door zijn wil de aanvrager de Esoterische Sectie in dreef, volgens mij moeilijkheden krijgen. Met andere woorden, we hebben geen flauw idee hoe we ons eigen individuele karma verstrikken in het karma van een ander wanneer we ons bemoeien met zijn zaken die niet de onze zijn – of het nu gaat om het toetreden tot de Esoterische Sectie of tot de TS.

Er schuilt gevaar in de plicht van een ander, en vooral wanneer het om zaken zoals deze gaat. We kunnen dit niet serieus genoeg nemen. Het is verschrikkelijk gevaarlijk de verantwoordelijkheid op zich te nemen een ander in esoterische aangelegenheden te beïnvloeden. Gedurende het leiderschap van kolonel Conger zag ik wat er gebeurde op het punt van het aanvaarden of herkennen van een leader. Tijdens de hele duur van kolonel Congers leiderschap maakten enkele leden van GdeP's hoogste groep aan het Hoofdkwartier, die overal in de wereld door de leden werden gerespecteerd, van die positie en dat respect gebruik om te proberen het denken van andere leden te beïnvloeden. Esoterisch beschouwd was dit verkeerd. We hebben gezien hoe het karma daarvan heeft gewerkt. De hevigheid van de reactie die de leden van die hogere groep moesten doormaken en ondergaan, ondanks de verblinding van hun zelfgeschapen maya, is naar mijn bescheiden mening het gevolg geweest van de reactie op het zich inlaten met de plicht van een ander. Het kan ook niet anders, want, zodra we ons op een onnatuurlijke manier door het gebruik van onze persoonlijke wil mengen in de plicht van een ander, ontdekken we dat het oplossen van onze moeilijkheden even lastig is als het scheiden van een druppel inkt van het heldere water als ze eenmaal daarin is gedaan. Dat is precies wat er gebeurt in onze karmische verbintenissen, wanneer we iemand anders onze wil opleggen.

Hetzelfde is gebeurd in verschillende gradaties met veel personen die in aanraking kwamen met de stroom van spirituele kracht die door deze Society stroomt. We hoeven niet ver terug te gaan in de geschiedenis van het werk om het te zien. Een lid dat de ware geest van de theosofie in zijn of haar hart heeft, draagt veel bij aan het werk, heel veel. Dan komt hij op het punt dat hij het gevoel krijgt dat hij heel wat heeft gedaan en dat hij heel belangrijk moet zijn. Maar u en ik en anderen zijn niet degenen die met de eer moeten gaan strijken. Als we oprecht zijn, maken we onszelf voor kortere of langere periode tot kanalen; en zolang we ervoor zorgen dat we zuivere kanalen zijn, werkt de Wet zodanig dat de logekracht in meerdere of

mindere mate door dat kanaal moet stromen. Maar vanaf het moment dat iemand begint te denken dat hij belangrijk is en dat hij degene is die al het goede werk doet, raakt het kanaal verstopt. Omdat de menselijke aard nu eenmaal is wat hij is, gaan zelfrechtvaardiging en andere aspecten van de negatieve kant van de menselijke natuur een voor een meespelen, en droevig genoeg verdwijnen zij die dachten werkelijk belangrijk te zijn, dachten sleutelfiguren te zijn, van het toneel. En zo zal het blijven gaan. Er is niemand belangrijk in dit werk. We zijn allemaal kanalen en we moeten ernaar streven dat te blijven zodat de natuurwetten door ons hele wezen kunnen vloeien en ons in staat stellen om werkelijk theosofen in actie te zijn.

Nee, ik zou nooit ofte nimmer een ander lid, als de Esoterische Sectie open zou zijn, aanmoedigen of er bij hem op aandringen lid van die sectie te worden. Ieder van ons moet zelf de drempel overschrijden. De enige manier waarop we iemand werkelijk kunnen aanmoedigen die stap te doen is door een waardig voorbeeld te zijn, en dan zal hij misschien ernaar vragen. Het is gevaarlijk, heel gevaarlijk, met onze wil in te grijpen in de plicht van een ander. Is uw vraag hiermee beantwoord?

Vraagsteller: Ja, dank u.

Vraagsteller: Hoe komt het dat soms wanneer we onderricht geven of als we proberen te helpen, er als het ware een neiging schijnt te zijn datgene van de andere persoon over te nemen waar we op dat moment tegenin gaan?

JAL: Laat ik eens nagaan of ik uw vraag begrijp. Met andere woorden als een medemens op een natuurlijke wijze bij mij of bij u komt met een probleem, en u probeert hem te helpen om zijn moeilijkheden op te lossen, dan nemen u of ik de gevolgen of de moeilijkheden op ons, waar die persoon doorheen gaat. Bedoelt u dat?

Vrager: Gedeeltelijk, of we hebben het gevoel dat we dit doen? Is dit noodzakelijk?

JAL: Het is niet noodzakelijk. Ik zal wat ik te zeggen heb zo eenvoudig mogelijk houden en me niet in de technische aspecten van de zaak begeven. Het beste antwoord dat ik daarop kan geven is om opnieuw te wijzen op het zich dagelijks ontvouwende karmische draaiboek, waarover ik zo vaak heb gesproken in verband met de mensen die we van dag tot dag ontmoeten, en daarbij ook te denken aan de dingen die ik heb gezegd over personen die bij ons komen om hulp, of die wij opzoeken om hen te helpen. Ik durf te beweren dat als iemand ondervindt wat u zei en de tekortkomingen, of wat het ook zijn, van de ander overneemt, dit het gevolg is van het feit dat hij die ander opzocht om hem te helpen.

Dit klinkt misschien als een paradox. Soms doet iemand zonder woorden een beroep op ons. En daarom zeg ik dat we moeten proberen het dagelijkse karmische draaiboek te lezen en onze persoonlijke wil op de achtergrond te houden. Ik bedoel niet dat wanneer u ziet dat iemand in moeilijkheden zit, u er maar aan voorbij moet gaan en zeggen, zoals ik sommige theosofen heb horen zeggen: 'Wel, dat is zijn karma.' De barmhartige Samaritaan kwam voorbij, hielp de man en verbond zijn wonden. Dat is onze plicht. Maar het is nodig om onderscheid te maken. Als we iemand helpen, is de beste bescherming voor beiden zo onpersoonlijk mogelijk te zijn: onpersoonlijk en zelfloos. Als hij bij u komt en om hulp en bijstand vraagt, en u probeert hem dan te helpen om zichzelf te helpen, is er niet veel gevaar. Maar als u in feite iets voor hem doet, dan raakt u onmiddellijk in zijn moeilijkheden verwickeld.

Om een tastbaar voorbeeld te geven: door verkeerd handelen, een verkeerde instelling, onjuiste denkbeelden, verkeer ik in een moeilijke financiële positie. Ik ga naar de bank of naar iemand anders om wat geld te lenen. Een poosje ben ik ermee geholpen, maar mijn moeilijkheden worden er niet door opgelost. En dan gebeurt weer hetzelfde en ik leen weer wat geld, misschien heb ik de ander zelfs nog niet kunnen terugbetalen en wat belangrijker is, ik heb niets gedaan aan datgene waardoor ik in financiële problemen raakte. U ziet dus wat de bank of de mensen die me het geld leenden, zich op de hals hebben gehaald. Ze hebben de gevolgen van mijn zwakheid op zich geladen, omdat ze ongetwijfeld het geld zullen verliezen. En wat hebben ze voor mij gedaan? Ze hebben me eerder zwakker dan sterker gemaakt.

Nu gaat dit niet in alle gevallen op, beslist niet, omdat iedere individuele omstandigheid en situatie anders is. Maar het gaat hier om het principe. Als wij als theosofen zeker zouden weten dat ik in die slechte financiële omstandigheden verkeerde omdat ik te veel hulp van de verkeerde soort kreeg en iemand iets voor mij deed terwijl ik mijn eigen kar had moeten trekken, dan zou de werkelijk broederlijke houding zijn mij het geld niet te lenen, maar mij in de gelegenheid te stellen de moeilijke weg te gaan, zodat ik die karaktereigenschappen en levensgewoonten zou veranderen en zelfstandiger zou worden. Maar zoals ik zei, ieder geval is anders.

In het algemeen gesproken geloof ik niet dat de persoon die op een natuurlijke manier de gelegenheid heeft gehad een ander te helpen, datgene op zich zal nemen waaronder die ander lijdt, indien hij die persoon helpt om zichzelf te helpen, in plaats van feitelijk iets voor hem te doen waardoor hij hem zwakker maakt. Is uw vraag hiermee beantwoord, althans in essentie?

Vraagsteller: Vrijwel.

JAL: Vrijwel, waarom zegt u niet welk gedeelte er niet door werd beantwoord?

Vraagsteller: Voornamelijk gemoedstoestanden van mensen of zelfs bij discussies of wanneer we proberen hen een weg te wijzen. Het lijkt op geven en nemen. Ze krijgen wat en jij verliest wat.

JAL: Ik denk dat ik nu begrijp wat u bedoelt. Misschien heeft u aan het volgende punt niet gedacht, of misschien ook wel. Wanneer we met iemand over iets praten zonder dat we een stap verder komen en we zijn hart of zijn denken niet kunnen bereiken en de deur gesloten is, kunnen we beter ermee ophouden, omdat woorden niet zullen werken. Naargelang u of wij ons door dezelfde maya, waarin die persoon verstrikt is, laten meeslepen, zullen we de gevolgen ervan ondervinden. Er bestaat echter een andere manier, die op de lange duur even doeltreffend is, maar waarvan u de resultaten waarschijnlijk niet te zien zult krijgen. Namelijk niet te argumenteren en niet te spreken, niet te proberen met uw verstand het verstand van de ander te bereiken, maar rustig en met sympathie te luisteren en zo weinig mogelijk te zeggen.

Kolonel Conger gaf me eens een uitstekend advies, toen ik erg ontmoedigd was door het feit dat iemand die ik had geprobeerd te helpen zich – ondanks het feit dat ik de indruk had gekregen dat hij werkelijk zijn leven zou beteren – eenvoudig had afgekeerd en nog slechter was geworden dan daarvoor. Toen ik het allemaal aan de kolonel had verteld, keek hij me aan met een twinkeling in zijn ogen: ‘Jongeman, je vergeet dat er zoiets als karma bestaat.’ Toen ging mij snel een licht op!

Ik zei tegen hem: ‘Wat zou u doen in zo’n geval?’ En zijn antwoord was: ‘Er is niet veel dat je kunt doen, behalve dan dat je, wanneer je met hem spreekt, niet moet verwachten dat je woorden resultaat zullen hebben, maar laat je woorden een beroep doen van jouw hogere zelf op zijn hogere zelf en zie niet uit naar resultaten.’ Ik heb ontdekt dat dit het beste werkt, en ook heel snel. Op die manier neem je niets van de ander over en toch help je in feite waar hulp nodig is: zo versterk je de neiging van zijn hogere zelf om wat verder in zijn lagere bewustzijn door te dringen. Dat is wat hij nodig heeft. Dan leggen we niet onze wil op, maar uit een vriendelijk hart zenden we met ons hogere zelf een gedachte naar zijn hogere zelf. Dan zal de magie haar werk doen. Dat is ongeveer het enige wat we op een bepaald moment kunnen doen.

Vraagsteller: Er is nog een kant aan de zaak wanneer we worden omringd door allerlei standpunten, en hoewel we alles eraan doen om vast te houden aan de dingen waarvan we weten dat ze goed zijn, bestaat er niettemin de tendens dat we die moeilijkheid overnemen.

JAL: Dat is waar en ik wil niet de indruk bij u wekken dat wat ik in positieve zin heb gezegd, in een handomdraai kan worden verwezenlijkt. Nee, daar is tijd, volharding en inzicht voor nodig. Ik begrijp precies wat u bedoelt, want het is in het dagelijks leven onder bepaalde omstandigheden een zware taak. Maar theosofen zijn praktische mensen, althans behoren het te zijn, en het is nu tijd om iets van onze filosofie in praktijk te brengen. Hoe sensitiever we worden, des te sterker we de atmosfeer ergens opmerken en aanvoelen. Er is maar één ding dat we werkelijk kunnen doen en niet met woorden, namelijk dit: kom met een sterke onpersoonlijke houding en probeer de zaken niet te veranderen, maar breng in die atmosfeer een juiste gedachte en laat het daarbij. Ze zal na verloop van tijd haar gevolg hebben.

Bedenk wat ik al zo vaak heb gezegd: dat ieder mens, iedere omstandigheid, iedere atmosfeer, zo u wilt, waarmee we te maken krijgen, u een van twee mogelijkheden geeft: óf u krijgt iets, óf er wordt van u verwacht dat u iets geeft. Als u dus een goede en opbouwende gedachte in die atmosfeer brengt en niet probeert uw ideeën op te dringen, of er bewijzen voor aan te voeren, maar rustig uw taak doet en het goede en schone in anderen probeert te zien hoewel hun uiterlijke gedrag misschien erg storend lijkt, dan denk ik dat u niet al te veel problemen zult hebben. U zult misschien ontdekken dat juist die atmosfeer zal helpen om in uw eigen natuur bepaalde eigenschappen zoals kracht, geduld en begrip aan te kweken, die we allemaal nodig hebben. Als we weglopen dan schieten we tekort in onze verantwoordelijkheid om juist dat te geven wat misschien nodig is om de hele polariteit van een toestand te wijzigen.

Frank Hunter: Ik heb een boek van Paul Brunton over India gelezen. Ik heb veel over hem horen vertellen, maar ik weet niet of hij een waar occultist is of niet. Hoe staat u tegenover zo iemand die yoga beoefent en tegenover de gedachte van het persoonlijk bereiken van de grote ervaring?

JAL: Bij onze openbare bijeenkomst in Berlijn was er iemand die ongeveer dezelfde vraag stelde. Ik vertelde de jongedame dat ik, toen ik nog maar pas was begonnen naar waarheid te zoeken, Paul Brunton had gelezen. Ik ben bekend met zijn boeken, niet in detail, maar laat ik zeggen dat iemand er volgens mij niet op achteruit gaat door ze te lezen. Het voornaamste bezwaar bij Brunton is naar mijn mening dat hij op een bepaald punt zo opgaat in zijn eigen mystiek dat hij zijn werkelijkheidszin verliest die hij nodig heeft en die we allemaal in ons dagelijks leven nodig hebben; en het is niet goed voor een lid om te gaan zweven en te gaan denken dat hij niet ver af is van een volkomen eenwording met het goddelijke. Maar vooral in zijn eerste boeken is Paul Brunton een van de betrouwbaarste die ik ken, en ik zou niemand

willen afraden hem te lezen omdat het een stap in de goede richting is. Ik zou u in overweging willen geven geen pogingen te doen hem in zijn latere boeken te volgen, waar hij dieper ingaat op de verschillende soorten yoga, want op dat punt moet een theosoof alleen maar uitzien naar de fundamentele ware rajayoga. Dit is praktisch occultisme, en hoe goed iedere andere filosofie of stelsel van training misschien ook lijkt, zolang het geen werkelijke rajayoga is, is het geen echte theosofie. Als we daarvan afdwalen komen we in moeilijkheden. Aan de andere kant, indien theosofie niet het antwoord heeft op welk probleem dan ook in ons leven, dan zou ik zelf naar iets anders beginnen uit te kijken!

Laat u alstublieft niet weerhouden te zeggen wat u op uw hart heeft, zolang u nog vragen hebt.

Vraagsteller: Ondervindt u veel tegenwerking van de kant van de Kerk?

JAL: Dat hangt af van de streek. In sommige plaatsen helemaal niet, in andere heel veel. Ik geloof dat een van de redenen waarom de tegenstand aanhoudt is dat de meeste geestelijken geen ervaring hebben met de welwillende en begrijpende houding die veel theosofen tegenover het christendom hebben. Aan de andere kant staan geestelijken die zelf wat hebben gestudeerd, helemaal open voor de theosofische invloed. Ik ken in feite een of twee gevallen waarin de dominee zelf HPB noemde en haar *Geheime Leer* citeerde. Ik heb een vriend die in de stad woont waar ik vandaan kom die theosoof is en die daar de bijbelklas van de presbyteriaanse kerk leidt. De dominee weet dat hij theosoof is en heeft hem uitgenodigd lezingen te houden in zijn eigen klas. Ik heb er op verzoek één gehouden over verschillende aspecten van de mysteriën. Steeds meer ruimdenkende geestelijken van verschillende richtingen staan open voor de theosofie. De unitariërs in ons land zijn zeer ruim van opvatting en dat geldt ook voor een toenemend aantal andere groepen. De congregationalisten zijn ook ruimdenkend. Dit is begrijpelijk omdat ze in hun organisatie ook begonnen zijn met de broederschapsgedachte.

Het hangt er helemaal van af in welk deel van het land men zich bevindt en ik neem aan dat het hier ook wel zo zal zijn. In het oosten van ons land zitten ze nogal vast in hun geloof, vooral in New England is het moeilijk. Ook in het zuiden hebben we nog een heleboel kerkgenootschappen die proberen de belangstelling voor godsdienst te laten opleven. In het algemeen gesproken hebben we daar de minste leden. Maar in het midden-westen en het uiterste westen ondervinden we weinig of geen tegenstand.

Zo hier en daar zijn er nog geestelijken die erg onverdraagzaam zijn. Dit doet me denken aan het verhaal van een dominee uit het zuiden van Zweden, die zijn preekstoel beklom en begon om eens even te vertellen hoe het met de theosofie stond en zei dat het 'het werk van de duivel was' en om dit te bewijzen vertelde hij zijn gehoor dat 'elke keer dat je over theosofie spreekt, of naar een theosofisch boek kijkt, of met een theosoof spreekt, het enige wat je ziet een blauw licht is!' Ik weet niet wat hij bedoelde, maar om die blauwe tint in verband te brengen met de duivel, leek me onzinnig. Dit werd me verteld door een van de leden in Zweden en ik heb er hartelijk om gelachen.

Vraagsteller: Een vriendin van mij is onlangs aangenomen, maar voordat dit zou gebeuren zei ze tegen de dominee: 'Ik geloof in reïncarnatie, heeft u daar geen bezwaar tegen?' Ze vertelde me dat hij enkele minuten bleef zitten en toen antwoordde: 'Dat is goed.' Het lijkt er dus op dat er in ieder geval over deze dingen wordt nagedacht.

JAL: Dat moeten ze wel. Intelligente mensen onder de geestelijken, en ook in hun geloofsgemeenschappen, kunnen niet langer voorbijgaan aan het feit dat ongeveer 80 procent van de wereldbevolking in reïncarnatie gelooft. In het Oosten iedereen. Dat is een aangenomen feit, en kritische bijbelonderzoekers hebben voldoende bewijsmateriaal aangevoerd om aan te tonen dat meester Jezus haar aannam. In de bijbel is hier en daar duidelijk te zien dat de vertalers en commentatoren dachten dat ze bepaalde aanwijzingen hadden verwijderd, maar ze zijn daarin niet goed geslaagd. Dit zijn allemaal goede tekenen. Ik ken zelf enkele voortreffelijke dominees en hoogwaardigheidsbekleders in de kerk die heel ruimdenkend zijn.

Vraagsteller: Misschien moet ik deze vraag niet stellen omdat ik nieuw ben, maar ik had belangstelling voor wat meestal spiritisme wordt genoemd omdat ze zeer sterk neigen tot wat in feite theosofie is. En ze doen niet meer zoveel aan verschijnselen en al die gekke dingen die hun zo'n slechte naam hebben bezorgd, en ze hebben in feite een voorkeur voor sprekers met theosofische opvattingen. Ik vind het erg jammer dat er niet iets aan gedaan kan worden. Ik zou niet echt weten wat, maar hoopte dat er in de toekomst wat gedaan zou kunnen worden om samen te gaan of hen meer actief bij ons werk te betrekken. Ik heb het gevoel dat we deze mensen behandeld hebben zoals we met het christendom hebben gedaan. We hebben een beetje op hen neergekeken.

JAL: Dank u voor uw opmerking en gedachten. Ik ben ook heel blij te ontdekken dat er in bepaalde kringen van spiritisten de neiging bestaat om zich van het aspect van verschijnselen af te wenden. Volgens mij zullen ze ongetwijfeld na verloop van tijd, als ze oprecht zijn en werkelijk naar waarheid zoeken en niet naar de rechtvaardiging van hun eigen ideeën, individueel automatisch tot het theosofische werk worden aangetrokken. Het was niet zonder goede redenen dat HPB toen ze haar werk in de Verenigde Staten begon, contact zocht met de spiritisten, in de hoop dat ze hun de waarheid duidelijk zou kunnen maken, hen op het rechte spoor zou kunnen brengen, en hen zou kunnen gebruiken als de eerste kern voor het stichten van deze Society. Maar ze werden te zeer in beslag genomen door wat ze hadden ontdekt en ze wilden geen dieper inzicht. Toen moest ze hen laten gaan. Sindsdien is er een verbetering te bespeuren, maar niet in die mate dat ze de werkelijke filosofische achtergrond van hun verschijnselen willen kennen, hoeveel goede en oprechte mensen er onder hen ook zijn.

Vanuit een organisatorisch of groepsstandpunt beschouwd ligt het echter niet op onze weg om te proberen door uiterlijke organisatorische regelingen tot een spirituele eenheid te komen. Spirituele eenheid is iets *innerlijks* en naargelang we een voorbeeld zijn van onze theosofie, zullen zij die ervoor open staan en naar waarheid zoeken, in ons een voorbeeld vinden dat ze zullen willen volgen. Ze zullen er dan meer van willen weten. Wat er in ons hart leeft is de magneet, want om Emerson te parafraseren: wat ons hart zegt klinkt zo luid dat niemand een woord kan verstaan van wat we zeggen. Dat is de waarheid, want wat we in ons hart als theosoof zijn zal met luide stem spreken, ongeacht wat onze woorden zijn.

Ik denk dat de werkelijke reden waarom de spiritisten zich enigszins van het aspect van de verschijnselen hebben afgewend en wat meer de richting van de theosofie op gaan – ik zeg niet van de Theosophical Society, maar theosofie, de goddelijke wijsheid – is dat enkele van de zaden die daar door HPB werden uitgezaaid, nu als ideeën wortel beginnen te schieten. Ik hoop ook dat er in de loop van de cyclussen van tijd en van generaties meer en meer inzicht zal groeien en dat ze bij hun inspanningen de juiste weg zullen inslaan.

Anderen doen hetzelfde. In Cardiff spreekt een van onze leden regelmatig voor een groep spiritisten. Hij is een mijnwerker uit Wales en hij brengt hen altijd zuivere theosofie.

Vraagsteller: Vindt u dat verantwoord en raadzaam?

JAL: Jazeker. Een theosoof kan gerust naar een groep spiritisten gaan, of waarheen dan ook. Individueel heeft hij het recht daartoe. We bemoeien ons niet met de rechten en verantwoordelijkheden van een lid. Maar ik zou geen algemeen geldende verklaring willen doen en zeggen dat het *officieel* juist is dat deze persoon dit of dat doet. Maar als iemand mijn mening vraagt over dit of een ander geval, dan zou ik de feiten over dat specifieke geval willen weten. *Individueel* kan een lid doen wat hij wil; hij kan naar iedere kerk gaan, of tot elke organisatie behoren die hem aanspreekt. We hebben hier geen dictatuur. Maar wanneer hij *officieel* de Society vertegenwoordigt is dat een andere zaak.

Vraagsteller: Ik ben zelf lid geweest van een spiritistische groep. Ik kreeg genoeg van al die verschijnselen en verlangde naar wat meer, en nu ben ik hier.

Vraagsteller: Wat betreft het lid worden van onze Society: Ik denk dat er zelfs bij GdeP's idee van verbroedering tussen theosofische groepen niet werd verwacht dat ze bij ons lid zouden worden en ze werden ook niet daartoe uitgenodigd.

JAL: U brengt hiermee een punt naar voren dat ook in Manchester en Liverpool ter sprake kwam en dat ook in andere landen van Europa en bij ons in de Verenigde Staten is besproken. In de korte periode van mijn leiderschap werden me een aantal vragen gesteld die hiermee verband houden, omdat men natuurlijk zegt: Wel, u staat broederschap voor en toch voelt u er niet voor dat de twee organisaties zich verbroederen. Zoals ik herhaaldelijk heb gezegd, staat het ieder TS-lid vrij alle bijeenkomsten van welke aard ook bij te wonen, theosofische, maatschappelijke, historische of welke dan ook. Maar *officieel* gezien hebben we als theosofen van deze Society maar één plicht, namelijk te werken voor de theosofie in de stroom waarin karmisch onze verantwoordelijkheid ligt. We weten waardoor de splitsingen oorspronkelijk zijn ontstaan, en we weten dat de scheiding van de twee organisaties nodig was voor de gezondheid van de Beweging. We weten dat HPB lang vóór ze stierf opdracht kreeg Adyar te verlaten en haar werk voort te zetten ver van die atmosfeer die steeds exotischer was geworden en waar theosofie steeds minder in praktijk werd gebracht.

Er zijn natuurlijk veel, heel veel goede leden in de Adyar Vereniging, uitstekende theosofen, precies zoals er ook armzalige voorbeelden van de ware theosofie in onze eigen Society zijn geweest en nóg zijn. Het is mij ook bekend dat er binnen de Adyar Vereniging veel leden en zelfs loges zijn die niets moeten hebben van het soort theosofie dat het Hoofdkwartier van Adyar heeft toegestaan te verkondigen en nog steeds in zijn publicaties laat verspreiden. Een van hun leden in Nederland, bijvoorbeeld, gaf kortgeleden 50.000 gulden om een van HPB's boeken te laten vertalen, met de uitdrukkelijke bepaling dat het geld alleen mocht worden gebruikt om, theosofisch gesproken, de aandacht weer op HPB te vestigen.

Zo zal men op een dag, wanneer de innerlijke omstandigheden goed zijn, op een natuurlijke manier samenkomen, omdat iedereen dan werkelijk het oorspronkelijke stelsel van rajayoga, van karaktervorming, zal volgen, en zich daarbij strikt zal houden aan de oorspronkelijke leringen en het programma van de meesters. Wanneer het moment daarvoor aanbreekt, zal niets het kunnen tegenhouden. Maar het is belachelijk een organisatorische eenheid te willen fabriceren. Het zal neerkomen op een algemene erkenning van de waarheid, waarbij het om

de waarheid zelf gaat. Intussen is het onze karmische plicht als leden van deze Society om onze theosofie in praktijk te brengen, zoals ze ons werd gegeven en ervoor te werken. Is uw vraag daarmee beantwoord?

Mw. Shaw: Mag ik, meneer de voorzitter, u danken voor uw woorden van waardering voor de goede leden van Adyar. Ik ben zelf Adyar-lid. Ik trad ook toe tot de loge van dhr. Potter omdat ik het gevoel heb dat we moeten proberen vriendelijk te zijn; en in Croydon werken we op een zeer vriendschappelijke manier. Maar omdat ik Adyar-lid ben en wel vanaf 1925, dacht ik u te moeten zeggen, dat er hier één aanwezig was.

JAL: Dank u zeer. Dat is in orde. Ik ben niet bang voor wat ik zeg, omdat er vriendelijkheid in mijn hart is. Indien daar ook maar enige onvriendelijkheid zou zijn, dan heb ik niet het recht hier te zitten. Nogmaals dank voor uw oprechte manier van spreken, daaruit blijkt wat een sterk karakter u heeft.

Mw. Shaw: Ik heb met groot genoegen geluisterd naar wat u heeft gezegd. Dank u.

JAL: Bij theosofie gaat het om een innerlijke ervaring. Wanneer de werkelijke waarheid van de goddelijke wijsheid ons hart beroert, maakt het mij niet uit waartoe we behoren; we zijn broeders in het aanvoelen en erkennen van die waarheid. En volgens de occulte wet moeten de meesters het buddhische licht overal waar het schijnt, niet uiterlijk maar innerlijk, wel herkennen, en natuurlijk schijnt het in het hart van heel veel Adyar-leden en van veel leden van de ULT, maar niet in al onze leden! Nee, ik probeer niet die indruk te vestigen!

De meesters werken op heel veel plaatsen. Overal waar de bodem vruchtbaar is, zullen ze het zaad uitstrooien. Als ik zeg dat de TS de enige *formele* organisatie is die ze in de wereld hebben opgericht, wil dat niet zeggen dat het de enige organisatie is waardoor ze werken. Het is de enige *formele* organisatie waarin ze zich formeel in de wereld tot uitdrukking brengen. Hier en daar tikken ze mensen op hoge posten, in regeringen of elders, op de schouder, wanneer het karma dat toelaat, en als in het hart van die personen het buddhische licht schijnt. Toen de constitutie van onze regering in de Verenigde Staten werd uitgedacht en opgesteld, waren ze niet ver weg. En ze zijn niet ver weg in welk land ook, waar de juiste omstandigheden bestaan.

Daarom zeg ik dat het aan ons theosofen is om innerlijk ons steentje bij te dragen, opdat zij steeds meer de gelegenheid zullen krijgen om steeds meer mensen op de schouder te tikken.

Mw. Shaw: Mag ik een aanvullende vraag stellen? In verband met GdeP en de verbroederingsbeweging begrijp ik uit wat u heeft gezegd dat GdeP nooit van plan was de verschillende organisaties te laten samengaan, maar ik heb inderdaad begrepen dat hij wel gevoelens van vriendschap wilde tussen de afzonderlijke leden van de verschillende organisaties.

JAL: Dat is heel wat anders.

Frank Potter: Omdat men onderling zo'n beetje op voet van oorlog stond.

JAL: Als ik over verbroedering spreek heb ik het niet over vriendschap. Hoe dan ook, verbroedering is volgens mij geen goed woord. Vriendschap, en ik bedoel geen gefabriceerde

gevoelens, maar vriendschap van hart tot hart, is altijd goed. Organisatorische verbroedering is iets anders.

We moeten bovenal begrijpen dat de occulte wetten natuurwetten zijn, eenvoudige wetten, en dat, als geen twee grassprietten hetzelfde zijn, iets wat de wetenschap tot haar eigen voldoening heeft bewezen, waarom zouden dan in hemelsnaam twee groepen die door karma ieder hun eigen weg zijn gegaan, op dit moment aan elkaar gelijk moeten zijn, wanneer het karma en de natuurlijke gesteldheid hen niet hebben samengebracht? Maar in die verscheidenheid is zich een *innerlijke* eenheid aan het ontwikkelen die ons interesseert, niet door organisatorische manipulaties, niet door uw of mijn wil, maar door de voorbeelden die we zijn van dat innerlijke licht. Eens zullen we innerlijk ontdekken dat we aan de draad van spirituele waarheid verbonden zullen zijn, gestaag en bewust werkend in de richting zoals ze oorspronkelijk bedoeld was: om het lijden van de mensen te verzachten en de vooruitgang van de mensheid als geheel te helpen bevorderen. Dat is onze werkelijke taak als theosofen.

Dorothy Adams: Kunt u verklaren wat GdeP bedoelde bij de Eeuw-conventie die in Londen werd gehouden toen deze niet in Point Loma kon worden gehouden? Ik was door hen slechts als telefoniste aangesteld. Ik was niet in het kantoor, maar GdeP zei dat het doel van de Conventie was bereikt, en ik heb altijd begrepen dat er op innerlijk gebied eenheid was bereikt.

JAL: Ik ben bang dat ik die vraag niet zomaar kan beantwoorden, omdat ik niet het gevoel heb precies te weten wat GdeP bedoelde. Ik weet niet wat hij met deze uitspraak heeft bedoeld. Indien ik aanwezig was geweest dan zou ik misschien kunnen proberen te zeggen wat hij heeft bedoeld. Maar het is een hele opgave voor iemand om te zeggen wat een leader met de ene of de andere uitspraak heeft bedoeld, vooral wanneer ze uit haar verband wordt gelicht en ook wanneer hij haar zelf niet toelicht of verklaart. Een uitspraak kan toen ze gedaan werd dit betekenen, maar als ik vandaag hetzelfde onder dezelfde omstandigheden zou zeggen zou het iets heel anders kunnen betekenen. Ik zou niet willen proberen te zeggen wat GdeP precies heeft bedoeld.

Het komt hierop neer: een leader kan op een bepaald moment en onder bepaalde omstandigheden, vooral als hij niet officieel spreekt, aan een of twee personen een uitspraak doen die in een heel ander licht kan worden opgevat door anderen waarmee hij op dat ogenblik niet in gesprek is, maar die iets opvangen en er dan een uitleg aan geven die maar heel weinig te maken heeft met het punt dat de leader innerlijk in gedachten heeft.

Dan is er nog het geval dat een lid bij een leader komt, vol van zijn eigen ideeën en plannen, zo vol dat het niet tot hem doordringt dat er voor een gedachte die de leader hem zou willen geven, geen plaats meer is. Zo iemand stelt een leader een vraag en wat krijgt hij dan? Kolonel Conger zei bijvoorbeeld vaak dat de beste manier om iemand iets te leren daarin bestaat dat hij door ervaring tot het inzicht zal komen dat het op zijn manier niet gaat. Ik herinner me dat een functionaris dacht dat er inbreuk op zijn rechten was gemaakt, en hij zei dit tegen de leader. De leader antwoordde alleen maar: 'De meesters staan achter iedere benoeming en ieder ambt in de TS.' Dat was alles wat hij zei. De persoon in kwestie trok hieruit onmiddellijk de conclusie dat kolonel Conger zijn werkwijze en ideeën *carte blanche* goedkeurde, en dus ging hij op dezelfde voet verder. Wat de kolonel dat lid werkelijk vertelde was dat de meesters achter iedere benoeming staan, en dat met iedere benoeming een karmische verantwoordelijkheid tegenover het werk ontstaat, en dat al de verworven ervaring aan het Werk en aan de persoon ten goede komt. Maar hij bedoelde daarmee niet dat iedere

handeling van iemand en iedere inspanning voor het werk niet haar problemen en moeilijkheden zou opleveren, of dat men bij alles wat men zei of deed het bij het juiste eind had.

Ziet u waar ik heen wil? Ik herhaal dat het onjuist zou zijn als ik zou proberen in detail te vertellen wat GdeP destijds precies bedoelde, omdat hij ongetwijfeld over een bepaald aspect van het werk sprak en tegen enkele mensen die zouden begrijpen, of althans ten dele zouden begrijpen, wat hij bedoelde.

Onderbreking – thee en koffie

U bent tot nu toe erg geduldig geweest, en ik wil u niet vermoeien. Het leven is iets geweldigs. Behalve een Adyar-lid hebben we hier ook nog een ‘koopman aan de deur,’ zoals ik ontdekte! U zult zich herinneren dat ik over zo’n soort koopman heb gesproken. Tijdens de pauze kwam er een jongeman naar me toe en zei: ‘Ik ben een ‘koopman aan de deur.’’ [Gelach] Wij begrepen elkaar en hebben hartelijk gelachen en prettig met elkaar gepraat. Het maakt een groot verschil of we iets uit zelfzuchtige motieven doen of niet. Als we proberen onze waarheid in praktijk te brengen, zullen we nooit moeilijkheden met personen krijgen, want zij zullen er begrip voor hebben, omdat ons hart dat van hen zal hebben aangeraakt – ondanks onze woorden. Dit is volgens mij een volmaakt voorbeeld van wat er in dit theosofische werk kan worden gedaan.

Ter wille van de jongeman die de vraag over Paul Brunton stelde, zou ik nog eens willen onderstrepen dat zijn latere boeken duidelijk de kant opgaan van bepaalde yogaoefeningen die gevaarlijk zijn. Had hij maar niet die vrijheid genomen; en alleen omdat ik zei dat ik ooit een bewonderaar van Paul Bruntons eerste werken ben geweest, zou ik niet willen dat iemand hier weggaat met de indruk dat deze Society of zijn leader iets wil steunen dat ook maar in de verste verte verband houdt met ademhalingsoefeningen of een andere soort yoga dan rajayoga. We geloven in het ontwikkelen van ons karakter van binnenuit. Al deze oefeningen om allerlei vermogens tevoorschijn te roepen en te ontwikkelen zullen aan het einde van deze incarnatie van geen enkel nut zijn. Ze behoren tot de vier lagere beginselen van onze samenstelling en zullen hoe dan ook niets van spirituele waarde bijdragen, en kunnen in feite grote schade toebrengen aan onze innerlijke natuur. Ons werk is erop gericht het ware innerlijke karakter van de mens, dat in leven na leven incarneert, tot ontwikkeling te brengen. Het is daarom veel wijzer de rajayoga-methode te volgen en die altijd blijvende eigenschappen van binnen naar buiten te ontwikkelen. Dan is er een blijvende groei, en zullen er geen inspanningen verloren gaan.

We hebben vanmiddag veel punten besproken en ik heb er erg van genoten. Ik wil iedereen die misschien nog een laatste vraag heeft daartoe de gelegenheid geven, waarna we, denk ik, de bijeenkomst beter kunnen besluiten, want het begint laat te worden. Als er nog meer vragen zijn, stel ze dan alstublieft nu.

Vraagsteller: Ik ben te verlegen om het te vragen.

JAL: Dat geeft niets. Haast u zich niet.

Vraagsteller: In de eerste plaats, als wij allemaal verschillend zijn, waarom moeten we dan één worden? En wat ik eigenlijk wil weten is: wie zijn de meesters? Iedereen praat over meesters, en de theosofie is erg nieuw voor mij; ik heb nooit begrepen wie de meesters zijn.

JAL: Dat zijn twee vragen. Als ik uw eerste vraag goed begrijp dan bedoelt u: als iedere grashalm en ieder individu verschillend zijn, waarom dan al die moeite om één te worden? Is dat uw gedachtegang?

Vraagsteller: Zoals ik het begrijp ontwikkelt ieder ding in de natuur zich en zo ook de mens; en ik heb de indruk dat het enige wat de theosofie in het vooruitzicht stelt is een ophouden van ontwikkeling, zodat je gezamenlijk in een oceaan opgaat, waar je al je bijzondere eigenschappen verliest, die je met zoveel moeite hebt opgebouwd. En ook: wie zijn de meesters?

JAL: Ik denk dat we de twee vragen tegelijk kunnen behandelen. In de theosofie proberen we in lange tijdsperioden te denken met betrekking tot de evolutie en de ontwikkeling van de mensheid, maar we denken ook aan die taak van de evolutie en de verantwoordelijkheid die ieder van ons op dit moment draagt. Beide benaderingswijzen zijn noodzakelijk. In de eerste plaats zal iemand die niet op de hoogte is van de theosofische leer over zelfbewuste, zelfgeleide evolutie uiteindelijk, naar we hopen, dezelfde ervaring en gelegenheid krijgen en hetzelfde doel bereiken, namelijk de eigenschappen van zijn lagere natuur te verheffen tot het niveau van zijn hogere natuur, als diegenen die dit zelfbewust proberen te doen. Maar al het leven in dit heelal, alle werkingen in dit heelal zijn cyclisch en verlopen spiraalsgewijs. Ik wil niet technisch worden, maar ik moet de spiraal in deze zin gebruiken: terwijl we de cirkel helemaal doorlopen, komen we altijd een beetje hoger.

De mensheid heeft in al zijn verscheidenheid gedurende de lange eeuwen van vooruitgang langs die spiraal in de menselijke levensgolf, zowel individueel als gezamenlijk, levenservaring opgedaan in het eerste wortelras, het tweede wortelras en het derde wortelras. Halverwege het derde wortelras vond de scheiding van de geslachten plaats (het paradijsverhaal uit de bijbel), en at de mens van de vrucht van de boom van kennis van goed en kwaad, of van juist en onjuist, van positief en negatief, het doet er niet toe hoe u het noemt. Op dat moment werd de mens een zelfbewust wezen en werd hem de vrije keuze gegeven, het gebruik van zijn vrije wil.

Vraagsteller: Mag ik hier een vraag stellen? Wanneer u zegt dat de mens zich bewust werd van goed en kwaad, bedoelt u daarmee dat er vóór die tijd geen verschil bestond tussen goed en kwaad en tussen de geslachten?

JAL: Dat is juist, voor zover het ons bewustzijn van goed en kwaad betrof. Het was op dat punt in de evolutie toen de witte magie, die mooie ervaring, plaatsvond in de menselijke levensgolf – toen wat wij het werk van de manasaputra's noemen plaatsvond, wat de christenen, die dit verkeerd begrepen, de val van de engelen, of van Lucifer noemden. Vanaf dat moment maakte die magie of de versnelling van verstandelijke ontwikkeling in de mensheid het voor ieder van ons mogelijk zelfbewust te zijn en een vrije wil te hebben; vanaf dat moment begonnen we karma te maken en onze ervaringen op te doen, en deel te hebben aan de *actieve* werking van de wet van karma. Meester Jezus doelde hierop toen hij zei, geen tittel of jota van de Wet gaat verloren. En dat gebeurt ook niet.

Zo bevinden we ons nu in het vijfde wortelras en hebben een enorme hoeveelheid van wat sommige mensen goed en slecht karma noemen, verzameld. Ik houd niet van die term maar zeg liever: waar we geweldige kansen hebben verzameld. In de eerste plaats: ieder van ons incarneerde met een bepaalde hoeveelheid van dat karma uit het verleden op zijn schouders,

om in dit leven uit te werken, te gebruiken en mee te werken. Het aangename karma, de prettige omstandigheden waarin we verkeren en waarmee we ons omringd zien, zijn het gevolg van goede eigenschappen die we in het verleden door het gebruik van onze vrije wil hebben ontwikkeld, en het is onze verantwoordelijkheid om deze goede eigenschappen in te zetten voor het welzijn van onze medemensen. De onaangename dingen die we ervaren zijn geen slecht karma. Nee, ze zijn onze kansen die we kunnen aangrijpen om een einde te maken aan de werking van die oorzaken die dat negatieve karma in ons leven brachten, zodat we, door dat dagelijkse karmische draaiboek te lezen, de eigenschappen in onze natuur kunnen herkennen die verbetering behoeven.

Omdat wij allen in de cyclussen van de tijd natuurlijk verschillend zijn en ervaringen opdoen in de school van het leven, hebben we de verschillende graden van die school doorlopen, en blijven dat doen, die voor onze ontwikkeling nodig zijn. Naarmate we onze lessen leren en voor de examens van het leven slagen, bereiken we een hoger niveau, waarbij nieuwe eigenschappen, spirituele eigenschappen, in ons wezen worden ontwikkeld.

Na dit alles zal duidelijk zijn dat er vele, vele graden van mensen zijn, vele beneden het niveau dat u heeft bereikt en vele erboven.

Vraagsteller: Dat is juist waar ik veel moeite mee heb gehad.

JAL: Ja, als we beginnen onze ontwikkeling bewust te leiden, dan gaan we wat sneller vooruit. Daarmee bedoel ik niet dat we beter zijn dan anderen, want als we dat denken, zullen we vanzelf terugglijden. Het is te vergelijken met het beklimmen van een bergtop. Men kan steeds om de berg heenlopen en elke keer een beetje hoger gaan, totdat men de top heeft bereikt; of men kan, als men dat wil, zeggen: 'Nee, ik zal er niet zoveel tijd over doen. Ik ga rechtstreeks naar boven.' Zelfbewust begint u dat te doen, en de tegenstand daarbij is ontzettend veel groter, maar het is mogelijk die weerstand te overwinnen. Er zijn mensen die hun verheven plicht tegenover hun medemensen hebben herkend en het besluit namen hun karakter zozeer te verbeteren dat ze eerder de eigenschappen hadden om de mensen werkelijk te helpen. Er zijn verschillende niveaus van mensen met die geesteshouding. Er zijn voorlopers van de mensheid geweest, evenals er voorlopers in het dierenrijk zijn, en er zullen voorlopers van het volgende ras zijn, enz. Deze voorlopers waren in cyclussen in het verleden zover gekomen dat ze, als ze dat hadden verkozen, de drempel hadden kunnen overschrijden van wat men in het Oosten nirvana noemt, en tot aan het einde van dit manvantara, of deze grote cyclus, de volmaakte gelukzaligheid hadden kunnen ervaren die ze door hun inspanning hadden verdiend. In plaats daarvan zeiden ze: 'Nee, ik zal die stap niet doen vóór de allerlaatste van mijn broeders die stap met mij kan maken.' Dit kenmerkt de boeddha van mededogen. Degene die spirituele volmaaktheid heeft verworven en die stap over de drempel van nirvana doet, noemt men een pratyekaboeddha, maar hij heeft alleen voor zijn eigen vooruitgang gewerkt en niet voor de mensheid. De karmische, niet de persoonlijke, verdienste van een boeddha van mededogen die deze gelukzaligheid weigert totdat de allerlaatste van zijn broeders die met hem kan delen, zal, wanneer de volgende grote cyclus aanbreekt, veel groter zijn; en hij zal de pratyekaboeddha ver vooruit zijn.

Wat gebeurt er in deze grotere en kleinere cyclussen in de menselijke levensgolf? Hoewel ieder individu verschillend is, hebben we één ding gemeen en dat is de goddelijke vonk in het hart van ieder van ons. Naarmate we de eigenschappen van ons hele gestel tot dat punt van goddelijkheid verheffen dat wordt vertegenwoordigd door die goddelijke vonk, worden we meer en meer aan elkaar gelijk in plaats van verschillend van elkaar. Maar zolang de laatste

dauwdruppel niet in de oceaan gaat, zijn ze alle verschillend. Wanneer hij in de oceaan is opgenomen, betekent dit het einde van de grote cyclus. Toch gaat er niets verloren. Als de volgende cyclus begint, zal die straal van goddelijkheid weer in het hart van ieder van ons zijn; en dan zullen zij die geslaagd zijn, zij die al hun graden in de vorige cyclus hebben gehaald, op een hoger niveau aan een lange reeks ervaringen beginnen in de school van het leven. Spiraalsgewijs gaat het verder; welbeschouwd is het de innerlijke en uiterlijke ervaring die we opdoen tijdens het uitwerken van onze verschillen; en toch zijn we nooit spiritueel, of hoe dan ook gelijk en zullen we ook nooit gelijk zijn, tot die vonk in de oceaan van goddelijkheid wordt opgenomen voor een rustperiode tot zijn volgende manifestatie.

Heeft u iets aan dit antwoord? Of althans gedeeltelijk, voor zover het de eerste vraag betreft?

Vraagsteller: Niet helemaal. Ik bedoelde te zeggen dat de verschillen die worden ervaren tijdens de weg omhoog er dan in feite weinig toe doen. Hebben ze dan in feite weinig betekenis?

JAL: De verschillen betekenen heel veel, omdat we juist door deze verschillen als een voertuig van evolutionaire ontwikkeling leren. Wat zou u leren als iedereen en alles gelijk was? In de school van het leven leren we werken met allerlei omstandigheden en doen we alle mogelijke ervaring op. Er is nergens een einde aan en niets gaat verloren, want, als de evolutie van iemand, relatief gesproken, zijn eindpunt bereikt, zullen al deze ervaringen in essentie in zijn karakter zijn wanneer hij in de volgende grote cyclus weer tevoorschijn komt, en het aroma van deze ervaringen is daar in de volgende cyclus om gebruikt te worden tot verdere ontwikkeling van die goddelijke vonk, op een hoger niveau. Hoewel we aan het eind van de cyclus allen als eenheden verdwijnen in de oceaan van goddelijkheid, en het lijkt of alles eenvoudig is teruggekeerd tot zijn bron en of alle beproevingen die we tijdens ons groei- en ontwikkelingsproces hebben doorgemaakt, verloren zijn, wordt alles van spirituele waarde als zaad in die godsvonk, die u bent en die ik ben, bewaard. En wanneer de nieuwe grote cyclus aanbreekt en die slapende goddelijke zaden, die vonken van goddelijk vuur, weer tevoorschijn komen, dan zal alles wat als ervaring uit het verleden latent aanwezig is weer een kans krijgen om op te bloeien in de volgende cyclus. Is dit een beter antwoord op uw vraag?

Vraagsteller: Ja, dat is het zeker.

JAL: Nu wat de meesters betreft, ze vormen wat we de Grote Witte Loge noemen en ze hebben verschillende graden van relatieve volmaaktheid bereikt, van de laagste graad van mahatma tot aan de maha-chohan, zoals we hem noemen, het hoofd van hen. Hun plicht om hun medemensen te dienen kan alleen worden vervuld op de manier zoals zij werken. Ze hebben dat punt bereikt waar ze meer voor de mensheid kunnen doen, niet door de mensheid te mijden of haar de rug toe te keren, maar doordat ze een punt hebben bereikt dat een ruimer perspectief biedt, uiterlijk en innerlijk, waar ze zich in een betere positie bevinden om zelfbewust met karma te werken.

We zijn allemaal nog lang niet in staat nauwkeurig iemands karmische draaiboek te lezen, maar zij werken niet alleen met het karma van individuen, maar ook met het karma van de mensheid en van landen. Om dat te kunnen doen, moeten ze niet te dicht bij de bomen staan, opdat ze het bos kunnen zien. Vanzelfsprekend zijn er mensen die zeer verschillende niveaus hebben bereikt, en als we wat aan vergelijkende godsdienststudie hebben gedaan en wat gestudeerd hebben in mythologie, dan zullen we, zelfs in de christelijke bijbel, zien dat er niet alleen edele mensen zijn maar ook graden en niveaus van goden tot aan de hoogste van deze

bol, die we de stille wachter van deze planeet noemen; en dat andere gebieden en bollen hun stille wachter hebben, evenals de zon enz., *ad infinitum*. Er is geen einde aan evolutie.

De moeilijkheid voor ons mensen en theosofen is om in volle omvang te begrijpen wat meester Jezus als antwoord gaf op de vraag hoe hij zijn wonderen verrichtte. Zijn antwoord luidde: 'Ik ben het niet die deze dingen doet, maar de Vader die in mij woont. En de dingen die ik doe, zult u ook doen en zelfs grotere dan deze.' Deze uitspraak is niets meer of minder dan de kern van de oude wijsheidsleringen dat er een goddelijke Vader is die in ieder van ons woont, de godsvonk waarover we hebben gesproken, en deze was het die volgens meester Jezus de wonderen verrichtte, die in werkelijkheid geen wonderen waren. 'De dingen die ik doe, zult u ook doen en zelfs grotere dan deze.' Ook wij theosofen zullen eenmaal hetzelfde doen wat meester Jezus zei, indien we de potentiële spirituele grootsheid beseffen die in ons hart woont, en vertrouwen hebben in de Wet; dan zullen we onze spirituele kracht voegen bij die van de beschermers van de mensheid, deze meesters van wijsheid en mededogen, die in hun wijsheid en kennis van het karma van de wereld krachtiger kunnen werken met dat karma om de verlossing van de hele mensheid tot stand te brengen.

Dat is het oorspronkelijke programma van de TS. Dat is ook vandaag nog het programma van de TS. Dat is het wat ik probeer meer tot leven te wekken in het hart van ieder lid van de TS, en dat zal ik blijven doen tot aan mijn dood.

Ik denk dat we deze bijeenkomst beter kunnen besluiten.

De bijeenkomst werd om 18.15 uur gesloten.